

Holy Bible

Aionian **Edition®**

Lilangano Iya Sambano

Yao New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®
Lilangano Iya Sambano
Yao New Testament

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 4/18/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution 4.0
Pioneers.org, 2018

Formatted by Speedata Publisher 5.1.9 (Pro) on 6/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Ciyawo at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Ciyawo at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Matayo	1
Maliko	31
Luka	51
Yohana	84
Masengo	109
W̄aloma	142
1 W̄akolinto	157
2 W̄akolinto	171
W̄agalatia	180
W̄aefeso	185
W̄afilipi	190
W̄akolosai	194
1 W̄asesalonike	198
2 W̄asesalonike	201
1 Timoseo	203
2 Timoseo	207
Tito	210
Filimoni	212
W̄aebulania	213
Yakobo	224
1 Petulo	228
2 Petulo	232
1 Yohana	235
2 Yohana	239
3 Yohana	240
Yuda	241
Chiunukuko	243

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Che Yesu watite, "Atati, mwalechelesye pakuwa ngakuimanyilila yakuitendayi."

Nipele, wagawene iwalo yao kwa kuitendela gudugudu.

Luka 23:34

Matayo

1 Achi chili chitabu cha meena ga lukosyo lu Che Yesu Kilisito, Che Yesu Kilisito jwaliji jwa uwelesi u che Daudi, jwa uwelesi u che Iblahimu. **2** Che Iblahimu wammeleche che Isaka ni che Isaka wammeleche che Yakobo ni che Yakobo wammeleche che Yuda ni achapwakwe. **3** Che Yuda wammeleche che Pelesi ni che Sela, achikulu wao waliji che Tamali ni che Pelesi wammeleche che Esloni ni che Esloni wammeleche che Alamu. **4** Che Alamu wammeleche che Aminadabu ni che Aminadabu wammeleche che Nashoni ni che Nashoni wammeleche che Salumoni ni, **5** Che Salumoni wammeleche che Boasi, achikulu wao che Boasi waliji che Lahabu. Che Boasi ni che Lusi waliji achawelesi wa che Obedi ni che Obedi wammeleche che Yese, **6** nombe che Yese wammeleche Mwenye che Daudi. Che Daudi wammeleche che Selemani, achikulu wao che Selemani waliji wankwawo che Ulia. **7** Che Selemani wammeleche che Lehoboamu ni, che Lehoboamu wammeleche che Abiya ni che Abiya wammeleche che Asa ni, **8** che Asa wammeleche che Yehoshafati ni che Yehoshafati wammeleche che Yalamu ni che Yalamu wammeleche che Usia ni, **9** Che Usia wammeleche che Yosamu ni che Yosamu wammeleche che Ahasi ni che Ahasi wammeleche che Esekiya ni, **10** Che Esekiya wammeleche che Manase ni che Manase wammeleche che Amoni ni che Amoni wammeleche che Yosia ni, **11** Che Yosia wammeleche che Yekonia ni achapwakwe. Keleko kaliji katema kakwasamichisya Wayahudi ku chilambo cha ku Babeli. **12** Nipele, Wayahudi paŵaiche ku chilambo cha Babeli, che Yekonia wammeleche che Sealitili ni che Sealitili wammeleche che Selubabeli ni, **13** Che Selubabeli wammeleche che Abiudi ni che Abiudi wammeleche che Eliakimu ni che Eliakimu wammeleche che Asoli. **14** Che Asoli wammeleche che Sadoki ni che Sadoki wammeleche che Akimu ni che Akimu wammeleche che Eliudi, **15** Che Eliudi wammeleche che Eliasali ni che Eliasali wammeleche che Matani ni che Matani wammeleche che Yakobo, **16** Che Yakobo wammeleche che Yusufu, wankwawo che Maliamu achikulugwe Che Yesu wakuwlanjikwa Kilisito Jwakuwombola. **17** Pelepo paliji ni iwelesi kumi na nne kutyochela che Iblahimu kwaichilila che Daudi, iwelesi kumi na nne kutyochela che Daudi mpaka Wayahudi paŵajigalikwe ku usami ku Babeli ni iwelesi kumi na nne kutyochela kwigalikwa ku usami kuichila katema

ka Kilisito. **18** Yelei ni iwatite pakupagwa Che Yesu Kilisito, che Maliamu, achikulugwe, waliji atomelwe ni che Yusufu. Nambo akanaŵe kuwonegana mpela mundu ni wankwakwe, che Maliamu walisimene ali wapachiilu kwa ukombole wa Mbumu jwa Akunnungu. **19** Nombe che Yusufu wankwakwe pakuŵa waliji mundu jwambone paujo pa Akunnungu nganasaka kwachembulusya che Maliamu pa wandu, wasachile kwaleka pangaimanyilila wandu. **20** Nombewo paŵaliji aninkuganisya yeleyo, katumetume jwa kwini jwa Ambuje wankopochele mu sagamisi, wansalile, "Che Yusufu mwana ju che Daudi nkajogopa kwajigala che Maliamu kuŵa wankwenu, ligongo ali wapachiilu kwa ukombole wa Mbumu jwa Akunnungu. **21** Chaligopole mwanache jwanume nomwe chimwape liina lyakwe Che Yesu, pakuŵa jwelejo ni juchiŵakulupusye wandu wakwe mu sambu syao." **22** Nipele yoseyo yakopochele kuti liŵe isyene, lilowe lya Ambuje liŵawechele kwa litala lya jwakulondola jwa Akunnungu achitiji, **23** "Mwalimwalipe chaŵe jwapachiilu, chaligopole mwanache jwanume, nombewo chachaŵilanga Emanueli" malumbo gakwe, "Akunnungu ali pamo ni uwe." **24** Nombe che Yusufu paŵajimwiche, watesile ilaila iwatite pakusala katumetume jwa kwini jwa Ambuje, wanjigele che Maliamu wankwawo ni kwaulanawo kumangwao. **25** Nambo nganawonegana nawo mpaka che Maliamu paŵaligopwele mwanache jwanume. Nombe che Yusufu wampele liina lyakwe Che Yesu.

2 Che Yesu wapagwile mmusi wa ku Beselehemu, muchilambo cha ku Yudea, kele katemako che Helode ali mwenye. Napagwa pe, wandu ŵawaimanyichisye nnope ndondwa kutyochela kungopochelo lyuŵa waiche ku Yelusalemu. **2** Wausisye wandu, "Ana alikwapi mwanache jwapagwile, kuŵa Mwenye jwa Wayahudi? Tujiweni ndondwa jakwe pajikopochele kungopochelo lyuŵa ni weleu tuiche kukwapopelela." **3** Mwenye che Helode paŵapilikene yeleyo ni wapwele ntima, ŵelewo pamo ni wandu wose ŵa ku Yelusalemu. **4** Nipele, ŵaawilasile pamo achakulungwa wose wambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa, wausisye kuti, "Ana Kilisito Jwakuwombola chapagwe kwapi?" **5** Nombewo ŵajanjile, "Mu musu wa ku Beselehemu, muchilambo cha ku Yudea, pakuŵa yeleyo ni yaitite pakulembekwa ni jwakulondola jwa Akunnungu, **6** Mmwe Beselehemu chilambo cha ku Yudea, mmwe nganimma jwamwana kose pasikati misi ja chilambo cha ku Yudea, pakuŵa kutyochela kukwenu chakopochele chilongola

juchiwalongosye wāndu wāngu, Waisilaeli.” 7 Pelepo, che Helode wāawilasilile pachisyepela wanyawo wawaimanyichisye nnope ndondwa ni wausisye katema chi jele ndondwa jo pijakopochele. 8 Nipele watumile ku Beselehemu aninkuti, “Njaulanje nkauchilichisye uchenene ngani sya jwele mwanache. Mwamalaga kummona, nkauje kukuusalila, ni une jwakwe nyaule ngaatindiwalile.” 9 Paŵamalisisye kumpilikanila mwenye, wājendelechele ni ulendo wao nipele jele ndondwa jo jiŵajiweni kungopochelo lyuŵa jalongolele mmbujo mwao mpaka pajai che ni kwima pachanya nyuumba jiŵaliji mwanache. 10 Paŵajiweni jele ndondwa jo wasengwile nnope. 11 Wājinjile nkati ni wammweni mwanache jula pamo ni che Maliamu achikulugwe, watindiŵalile ni kunkotamila. Pelepo ni wāgopwele mmalombo gao ni wampele ntuuka, sahabu ni ubani ni mauta gagakuŵilanjikwa manemane. 12 Akunnungu wākanyisye mu sagamisi kuti akaujila sooni ku che Helode, nipele wausile kumangwao kwa litala line. 13 Paŵamasile kutyoka achalendo wala, katumetume jwa kwinani jwa Ambuje wānkopochele che Yusufu mu sagamisi ni kwasalila, “Njimuche! Munjigale mwanache jo pamo ni achikulugwe ni mmutuchile ku Misili. Ntamanje kweleko mpaka pachinantanjile, pakuŵa che Helode akusaka kummulaga mwanache ju.” 14 Nipele che Yusufu wājimwiche ni kunjigala mwanache pamo ni achikulugwe, watyosile chilo, wājawile ku Misili. 15 Watemi kweleko mpaka che Helode paŵajasiche. Yeleyo yatendekwe kuti liloŵe liŵawechele Ambuje kwa litala lya jwakulondola jwakwe liŵe isyene, “Nammilasilile mwanangu kutyochela ku Misili.” 16 Che Helode paŵaimanyi kuti wawaimanyichisye ndondwa kwa nnope wala wāambwisye, watumbile nnope. Wālaisye wāndu wakwe akaaulaje wānache achanandi wose wachilume wāpagwile ku Beselehemu ni mumbali mwakwe ŵaali ni yaka iŵili ni paasi ja pelepo. Watesile yeleyo malinga ni katema paŵaimanyi kutyochela kwa ŵele wawaimanyichisye nnope ndondwa. 17 Yeleyo ni igatite kuŵa isyene malowe gagawechele kwa litala lya che Yelemia juŵaliji jwakulondola jwa Akunnungu achitiji, 18 “Liloŵe lipikaniche ku Lama ko, kulila kwa kupeteka ni kulila kwa malumbo. Che Laheli akwalilila wānache ŵao, ni ngaakusaka kwamyalasya, pakuŵa wānache wose ajasiche.” 19 Paŵawile che Helode, katumetume jwa kwinani jwa Ambuje wānkopochele che Yusufu mu sagamisi ku Misili kula, 20 ŵansalile, “Njimuche! Munjigale mwanache jo pamo ni achikulugwe, mmuje sooni ku chilambo cha Isilaeli, pakuŵa wāndu wawasakaga kummulaga mwanache

jo wamale kwasika.” 21 Nipele che Yusufu wājimwiche ni wanjigale mwanache pamo ni achikulugwe, wausile ku chilambo cha Isilaeli. 22 Nambo che Yusufu paŵapilikene kuti che Alikelao mwanache ju che Helode, akamulile umwenye wa atagwile, wājogwepe kwaula ku Yudea. Nombe, paŵamasile kukanyikwa mu sagamisi, wājawile mbande sya ku Galilaya, 23 wājawile kutama mu musi waukuŵilanjikwa ku Nasaleti. Yele ni iyatite pakuŵa isyene malowe gagawechele kwa litala lya wākulondola ŵa Akunnungu gagakuti, “Chawilanjikwe jwa ku Nasaleti.”

3 Agala moŵa gala wākopochele che Yohana Wākubatisya, watandite kwalalichila wāndu mu lipululu lya ku Yudea. 2 Watite, “Nneche sambi, pakuŵa Umwenye wa kwinani uŵandichile.” 3 Aŵa ni ŵewala che Yohana wala, juŵagambagwa ni che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu paŵatite, “Liloŵe lya mundu likuŵilanga mwipululu, ‘Mwakolochesye Ambuje litala lyakwe, ngolosyanje litala lyakwe.’” 4 Che Yohana wawete chihwalu chichakolochekwe ni manyunya ga chinyama chachikuŵilanjikwa ngamia ni nkaanda wa lipende nchiunu mwao, chakulya chao chaliji itete ni uchi wa mwikonde. 5 Wāndu ŵa ku Yelusalemu ni kutyochela kosekose ku chilambo cha Yudea ni ilambo yose yaili mungulugulu lusulo lwa Yolodani, wājaulile, 6 wājitchisye sambi syao ni kuleka, nombewo wābatisye mu lusulo lwa Yolodani. 7 Nambo che Yohana paŵaweni Mafalisayo achajinji ni Masadukayo aninkwaichilila kuti wābatisye ni ŵaasalile, “Wanyamwe uŵelesi wa lijoka! Waani wanjamwiche muŵambale uchimwa wa Akunnungu waukwika? 8 Nnosye kwa isambo kuti nnesile sambi. 9 Nkaganisya ni kuliŵechetela muntima kuti, ‘Tukwete ambuje ŵetu che Iblahimu!’ Ngunsalila isyene kuti, Akunnungu akupakombola kugapanganya maganga ga gaŵe uŵelesi u che Iblahimu. 10 Sambano jino liŵago lili chile kata michiga ja itela, nipele, chitela chachili chose changasogola isogosi yambone chichigwisikwe ni kujasikwa pa mooto. 11 Une ngumbatisyanga ni meesi kulosya kuti nnesile sambi. Nambo ŵakwika kunyuma kwangu akwete machili nnope kumbunda une, ni une nganguŵajilwa namose kwawula ilatu yao. Ŵelewo chambatisyanje ni Mbumu jwa Akunnungu ni kwa mooto. 12 Ŵelewo akwete lupeta mmakono mwao ali chile kupeta ngano. Chakumbikanye ngano jambone ni kutaga mu ngokwe ni ikambi kuitinisya pa mooto wangasimika.” 13 Kele katema ko Che Yesu watyosile ku Galilaya ni kwika mu lusulo lwa Yolodani ku che Yohana, kuti nombewo abatiswe. 14 Nambo che Yohana wālinjile

kwasiwila aninkuti, "Une ni jungusachilwa kubatiswa ni mmwe sambano iwele uli mmwe kwika kukwangu nambatisye?" 15 Nambo Che Yesu wajanjile, "Nneche kaje itendekwe yeleyo kwa sambano, pakuwa ikusachilwa itendekwe yeila yose yaili yambone paujo pa Akunnungu." Pelepo che Yohana wajitichise. 16 Che Yesu pawamasile kubatiswa watyosile mmeesi ni papopo kwinani kwaugwiche, wammweni Mbumu jwa Akunnungu achitulukaga mpela nguunda ni kwatula pachanya pakwe. 17 Nipele Liloŵe kutyochela kwinani lyaŵechete, "Jweleju ni Mwanangu jungunnonnyela nonyelwe nawo."

4 Nipele Mbumu jwa Akunnungu jwanlongwesye Che Yesu mwikonde kuti alinjikwe ni Shetani. 2 Pawatemi pangalya moŵa alobaini muusi ni chilo, mbesi jakwe jakwete sala. 3 Nipele Shetani wannyichilile, ni wansalile, "Iwaga mmwe ndi Mwana jwa Akunnungu ngasalile aga maganga gagalauche gawe mikate." 4 Che Yesu wajanjile, "Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu kuti, 'Mundu ngakulama ni nkate pe, nambo kwa liloŵe lyalili lyose lyakuwecheta Akunnungu.'" 5 Nipele, Shetani wanjigele Che Yesu mpaka ku Yelusalemu pa musi wa Akunnungu, wammisile penani pa lusonga lwa Nyumba ja Akunnungu, 6 waasalile, "Iwaga mmwe ndi Mwana jwa Akunnungu, niiponye paasi pakuwa ilembekwe, 'Akunnungu chachatuma achikatametume ŵao ŵa kwinani kwa ligongo lyenu, channyakule mmakono mwao, ntakuligomba lukongolo lwenu pa liganga.'" 7 Che Yesu wajanjile, "Ilembekwe sooni mu Malembelo ga Akunnungu, 'Nkaalinga Ambuje Akunnungu wenu.'" 8 Nipele Shetani wanjigele Che Yesu sooni ku chitumbi cheleu ni kwalosya mwenye syose sya chilambo ni ukulu wakwe. 9 Wansalile, "Ni yose yi chinampe ni kuwa yenu iwaga chimundindiŵalile ni kumbopelela." 10 Pelepo, Che Yesu wajanjile, "Shetani ngambe kwaula! Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, 'Chimwatindiŵalile Ambuje Akunnungu wenu ni kwapopelela ŵawowo pewo.'" 11 Nipele Shetani, wannesile Che Yesu, ni ŵaiche achikatametume ŵa kwinani ni kwatumichila. 12 Che Yesu pawapilikene kuti che Yohana ataŵikwe mu nyumba jakutaŵilwa ŵandu, wajawile ku Galilaya. 13 Watyosile ku Nasaleti ni kwaula kutama ku Kapelenaumu musi wauli mbwani ja litanda lya Galilaya, mu chilambo cha Sabuloni ni Nafutali. 14 Yeleyo ni ilyatite pakuwa isyene liloŵe lilyaŵechetekwe kwa litala lya che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu, 15 "Chilambo cha ku Sabuloni ni chilambo cha ku Nafutali, litala lyalikwaula ku bahali, peesi lusulo lwa Yolodani, ku

Galilaya, chilambo cha ŵandu ŵangaŵa Wayahudi! 16 Ŵandu ŵakutama mu chipi chaliwone lilanguka lyalikulungwa. Nombe ŵandu ŵakutamanga pa chilambo cha chipi ni pa mmwili wa chiwa, lilanguka chilyalanguchise!" 17 Kutandiila kele katema Che Yesu watandite kulalichila achitiji, "Nneche sambi, pakuwa Umwenye wa kwinani uŵandichile!" 18 Che Yesu pawajamajama mungulugulu litanda lya Galilaya, ŵaweni wanakajumo ŵaŵili ŵakukoka, che Simoni jwakuŵilanjikwa che Petulo ni che Andulea mpwakwe. Ŵaliji mu litanda aninkukoka somba kwa lwau pakuwa ŵaliji ŵakukoka somba. 19 Che Yesu waasalile, "Munguye, none chinantende ŵanyamwe mme ŵakwaikanawo ŵandu kwa Ambuje." 20 Papopo ŵalesile nyau syao ni kwakuya. 21 Pawajawile mmbujo kanandi ŵaweni wanakajumo ŵane ŵaŵili che Yakobo ni che Yohana wanache ŵa che Sebedayo. Wanyawo ŵaliji mu ngalaŵa pampepe ni che Sebedayo atati ŵao aninkusaula nyau syao. Nipele Che Yesu waawilasile. 22 Papopo wajilesile ngalaŵa jila pamo ni atati ŵao, ni kwakuya. 23 Che Yesu wajaulaga papalipose pala mu chilambo cha ku Galilaya, achijiganyaga mmajumba ga kupopelela ni kulalichila Ngani Jambone ja Umwenye wa Akunnungu. Ŵalamisye ŵandu ilwele yakupisyangana iŵaliji nayo. 24 Ngani syakwe syajenele mbande syose sya ku Silia. Ŵakulwala wose ŵaŵaliji ni ilwele yakupisyangana ni aŵala ŵakulaga, ŵaŵakamwilwe ni masoka ni ŵaali ni njilinjili ni ŵandu ŵakulemala wajawisye kweleko nombewo Ŵalamisye ŵana wose. 25 Mipingo ja ŵandu achajini kutyochela ku Galilaya ni ku Dekapoli yaani misi likumi ni ku Yelusalemu ni ku Yudea ni peesi lusulo lwa Yolodani wankuiye.

5 Che Yesu pawauweni mpingo wa ŵandu ŵakwesile pa chitumbi ni kutama. Ŵakulijiganya ŵao wajaulile, 2 nombewo watandite kwajiganya. 3 "Akwete upile ŵele ŵakwakulupilila Akunnungu, pakuwa umwenye wa kwinani uli wao. 4 Akwete upile ŵele ŵakulilasika muntima, pakuwa chatulaswe. 5 Akwete upile ŵele ŵakulitalika, pakuwa chapochele chilanga cha Akunnungu. 6 Akwete upile ŵele wajakwete sala ni njota ja kupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu, pakuwa Akunnungu chachajikutisa. 7 Akwete upile ŵaali ni chanasa kwa ŵane, pakuwa chachikolelwa chanasa. 8 Akwete upile ŵaali ni ntima wambone, pakuwa chachawona Akunnungu. 9 Akwete upile ŵakwalumbanya ŵandu, pakuwa wanyawo chachiŵilanjikwa wanache ŵa Akunnungu. 10 Akwete upile ŵele ŵakusaukanga ligongo lya kupanganya yaili yambone paujo pa

Akunnungu, pakuŵa Umwenye wa kwinani uli wao. 11 “Nsangalale ŵanyamwe ŵandu pachachintukananga ni kunnagasya ni kummechetela yangalumbana kwa ligongo lyangu. 12 Nsangalale ni kuchina pakuŵa mbote jenu jili jekulungwa kwinani. Pakuŵa iyoyo peyo ni iŵapanganyichisye ŵakulondola ŵa Akunnungu ŵaŵapali nkanawe ŵanyamwe. 13 “Ŵanyamwe ndi njete ja pachilambo! Nambo njete jasoyesyaga kulasa kwakwe chintaje chichi kuti unonye wakwe ujille sooni? Ngajikufai kulikose, nambo jikwasikwa paasa ni kuliŵatikwa ni ŵandu. 14 “Ŵanyamwe ndi lilanguka lya pachilambo! Musi wautawikwe pachanya chitumbi ngaukukomboleka kususika. 15 Ŵandu ngakupamba lumuli ni kuluunichila ni lulo, nambo akuluŵika pachanya chindu chakuŵichila lumuli pakuti lwalanguchisye ŵaali nkati mo. 16 Iyoyo peyo lilanguka lyenu likusachilwa lilanguchisye paujo pa ŵandu, kuti aiwone isambo yenu yambone, ni ŵakusye Atati ŵenu ŵaali kwinani. 17 “Nkaganisya kuti naiche kukugatyosya Malajisyo ni majiganyo ga ŵakulondola ŵa Akunnungu. Nganiika kukugatyosya nambo kukugamalichisya. 18 Ngunsalila isyene kuti, mpaka pelepo kwinani ni chilambo pachiimale kupita, ngapagwa namose nukuta pane chindu chamwana mu malajisyo chachichityochekwe mpaka imalile yose. 19 Nipele, mundu jwalijose jwangajitichisya namose likanyo limo mmalamulo ga mwana ga ni kwajiganya ŵane, jwelejo chaŵe jwannandi nnope mu Umwenye wa kwinani. Nambo jwelejo juchalikamulichisye ni kwajiganya ŵane, jwelejo chaŵe jwankulungwa mu Umwenye wa kwinani. 20 Nipele ngunsalila kuti, iŵaga umbone wenu ngaupunda aula wa ŵakwiganya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa ni Mafalisayo nganjinjila ng’oo mu Umwenye wa kwinani. 21 “Mpilikene kuti ŵandu ŵa chiikala ŵasaliŵe kuti, ‘Nkaulaga! Juchaulaje akusachilwa alamulikwe.’ 22 Nambo une ngunsalila kuti, mundu jwalijose jwakuntumbilila mpwakwe, chiimbajile kulamulikwa. Jwakwachembulusya apwao chachajausya pa nkungulu. Ni jwakummilanga mpwao ‘Jwakulowela,’ chaŵajilwe kwinjila ku mooto wangasimika moŵa gose pangali mbesi. (Geenna g1067) 23 Nipele mwapelekaga mbopesi jenu pa chilisa ni papopo mwakumbuchilaga kuti apwenu ŵana umenyani nomwe, 24 njileche mbopesi jenu mmujjo mwa chilisa, njaule kaje nkajilane ni mpwenu jo ni mmujeje ni kujityosya mbopesi jenu. 25 “Njilane chitema ni jwammagongo ndi mwitala nkanawe kwika ku nkungulu. Yapundaga pelepo jwammagongo jwenu chantaje mmakono mwa jwakulamula, nombe jwakulamula jo chantaje mmakono mwa jwangondo, nombejo champonye mu nyuumba jakutaŵilwa. 26 Ngunsalila isyene kuti, ngantyoka mwelemo mpaka pachimalisye kulipa mbiya ja mbesi. 27 “Mpilikene kuti, ŵandu ŵasaliŵe, ‘Nkatenda chikululu!’ 28 Nambo une ngunsalila, kila mundu juchannolechesye jwankongwe kwa kunsaka, amasile kutenda chikululu nawo muntima mwakwe. 29 Nipele, iŵaga liso lyenu lya kundyo likunnewasya nilityosye ni kulijasila kwakutalika. Mbaya nnope kupotesya chiŵalo chenu chimo cha pachiilu, kupunda chiilu chenu chose chiponyekwe pa mooto wangasimika, moŵa gose pangali mbesi. (Geenna g1067) 30 Ni iŵaga nkono wenu wa kundyo ukunnewasya, nkate nkaujase kwakutalika. Mbaya kukwenu kupotesya chiŵalo chimo cha chiilu kupunda chiilu chose chiponyekwe pa mooto wangasimika moŵa gose pangali mbesi. (Geenna g1067) 31 “Iŵechetekwe kuti, ‘Jwakunleka ŵankwakwe, akusachilwa ŵaape talaka.’ 32 Nambo une ngunsalila kuti, kila mundu jwakunleka ŵankwakwe, pangaŵa kwa ligongo lya chikululu, akwatenda atende chikululu, nombe jwannume alombelaga jwankongwe jwalesilwe, akutenda chikululu. 33 “Soonni mpilikene kuti ŵandu ŵa kalakala ŵasaliŵe kuti, ‘Nkalumbila kwa unami, nambo mpanganye mpela imwalumbile kupanganya kwa Ambuje.’ 34 Nambo une ngunsalila, nkalumbila ng’o, atamuno kwa kwinani, pakuŵa chili chitengu cha umwenye cha Akunnungu, 35 atamuno kulumbila kwa chilambo, pakuŵa chili chitengu chao cha kuŵichila makongolo, atamuno kulumbila kwa musi wa Yelusalemu, pakuŵa uli musi wa Mwenye jwankulu. 36 Atamuno nkalumbila kwa ntwe wenu, pakuŵa ngankukombola kupanganya lumbo lumu kuŵa lweswela atamuno lwepiliu. 37 Mwatiji, ‘Elo’, jiŵe ‘Elo’, ni mwatiji, ‘Ngwamba’, jiŵe ‘Ngwamba’. Chachili chose cha kupunda yeleyo chikutyoka kwa jwangalumbana jula. 38 “Mpilikene kuti isasiŵe, ‘Liso kwa liso, ni Liino kwa liino.’ 39 Nambo une ngunsalila kuti, nkaliuchisya kwa jwangalumbana. Mundu jwalijose juchampute lijanda pa lijeje lya kundyo, mwagalauchisye ni lijakwe. 40 Mundu anjausyaga ku nkungulu kukummechetela magambo melepe ansumule lishati lyenu, munnechele ni likoti lyenu. 41 Mundu jwalijose ankanganichisya ngigale nsigo wao njaule nawo kilomita jimo, njende nawo kilomita siŵili. 42 Jwakummenda mumppe, nombe jwakusaka kunkongola, ngasimwajima. 43 “Mpilikene kuti isasiŵe, ‘Munnonyele njenu ni munchime jwammagongo jwenu.’ 44 Nambo une ngunsalila, mwanonyele ŵammagongo ŵenu ni mwapopelele aŵala ŵakunlagasya, 45 kuti mme ŵanache ŵa Atati ŵenu ŵaali kwinani. Pakuŵa akwalanguchisya lyuŵa lyakwe ŵandu

ŵangalumbana ni ŵambone ni kwanyelela ula ŵandu ŵambone paujo pa Akunnungu ni ŵangalumbana. 46 Ana chimpate mbote chi mwanonyelaga pe ŵakunnonyela ŵanyamwe? Ngwamba! Pakuŵa ŵakukumbikanya nsongo nombe akutenda iyoyo? 47 Iŵaga kwakomasyaga achapwenu pe, ana ntesile chapi chakupunda kwapunda ŵane? Ana ngati ŵangakwamanyilila Akunnungu akutenda iyoyo. 48 Nipele mme ŵautindimisyu mu ntima kwati mpela Atati ŵenu ŵa kwinani yatite kuŵa jwautindimisyu.

6 “Nlilechesye, nkatenda yambone pa ŵandu kuti mmoneche. Pakuŵa mwatendaga yeleyo ngampegwa ntuuka kutyochela kwa Atati ŵenu ŵa kwinani. 2 “Nipele pankunkamuchisya jwakulaga, nkgomba lipenga. Nkatenda mpela yakuti pakutenda ŵaulamba mmajumba ga kupopelela ni mmatala kuti ŵandu anlape. Ngunsalila isyene, ŵelewo ŵamale kupochela ntuuka wao. 3 Nambo mmwe pankunkamuchisya jwakulaga, ntende yeleyo mwakusisa namose ambusanga ŵenu akamanyilila, 4 nipele mwakamuchisye ŵakulaga mwakusisika ni Atati ŵenu ŵakulola yakusisika, chachimpa mbote. 5 “Soon! pankupopela, nkaŵa mpela ŵaulamba. Pakuŵa ŵelewo ikwanonyela kupopela achijimaga mmajumba ga kupopelela ni pamalekano melepe aoneche ni ŵandu. Ngunsalila isyene, ŵelewo ŵamale kupochela mbote jao. 6 Nambo mmweji pankupopela, njinjile nkati mwenu, mmugale nnango ni mwapopele Atati ŵenu ŵangakuwonekana. Nombe Atati ŵenu ŵakulola inkuipanganya kwakusisika, champe mbote. 7 “Pankupopela, nkaŵecheta maloŵe ga wamba mpela ŵandu ŵangakwamanyilila Akunnungu. Pakuŵa ŵanyawo akuganisa kuti Akunnungu chachapilikanila kwa ligongo lya maloŵe gao gamajinji. 8 Nipele nkalandana ni ŵanyawo, pakuŵa Atati ŵenu akumanyilila chinkusaka nkanaŵe kwaŵenda. 9 Nipele ŵanyamwe mpopeleje yeleyi, ‘Atati ŵetu ŵandi kwinani, Liina lyenu lichimbichikwe kwannope. 10 Umwenye wenu uiche. Chinkusaka cho chitendekwe pachilambo pano mpela kwinani. 11 Ntupe chakulya chetu cha lyuŵa ni lyuŵa. 12 Ntulechesye ileŵo yetu, mpela uweji itukuti kwalechesya wose ŵakutuleŵela. 13 Nkatujinjisyu nkulinjikwa, nambo ntukulupusyeni jwangalumbana.’ Pakuŵa umwenye uli wenu ni machili ni ukulu moŵa gose pangali mbesi. 14 “Pakuŵa mwalechesyaga ŵandu ileŵo yao, Atati ŵenu ŵa kwinani channechesye ni ŵanyamwe ŵakwe. 15 Nambo iŵaga ngamwalechesya ŵandu, nombe Atati ŵenu ŵa kwinani ngasannechesya ni ŵanyamwe ŵakwe. 16 “Pankutaŵa, ngasimma mpela

ŵaulamba. Ŵanyawo akutaŵa sinyu ku meeso kwao melepe awoneche ni ŵandu kuti akutaŵa. Nambo une ngunsalila isyene kuti ŵelewo ŵamale kupochela ntuuka wao. 17 Nambo mwe pankutaŵa, nsukusule ku meeso ni kupakala mauta muntwe, 18 kuti ŵandu anamanyilile kuti nkutaŵa, nambo mmanyiche ni Atati ŵenu ŵangakuwoneka. Nombe Atati ŵenu pe ŵakulola yakusisika, chachimpa mbote jenu. 19 “Nkaligosela mbiko pa chilambo pano pajikonasika ni idudu ni imbulukutu, ni ŵawiyi akwinjila ni kwiŵa. 20 Nambo nligosele mbiko kwinani kwangajonasika chindu ni idudu namose imbulukutu, atamuno ŵawiyi ngakukombola kwinjila ni kwiŵa. 21 Pakuŵa pajili mbiko jenu pele ntima wenu ni pachiuŵe. 22 “Liso lili lulanga lwa chiilu. Nipele liso lyenu lyaŵaga lyansima, chiilu chenu chose chichiŵe mu lilanguka. 23 Nambo liso lyenu lyaŵaga ngaŵa lyansima, chiilu chenu chose chichiŵe mu chipi. Nipele lilanguka lyalili nkati mwenu lyaŵaga mu chipi, chipi cho chili totoo! 24 “Ngapagwa jwakukombola kwatumichila achambuje ŵawili. Pakuŵa chanchime jumo ni kunnonyela jwine. Pane chanchimbichisye jumo ni kunnyelusa jwine. Ngankukombola kwatumichila Akunnungu nchitumichilaga mbiya kwanakamo. 25 “Kwa lyele ligongo ngunsalila, ngasinilagasya kwa ligongo lya umi wenu kuti chindye chichi ni ching’we chichi namose kwa ligongo lya ilu kuti chimwale chichi. Pakuŵa umi utopele kupunda yakulya ni chiilu chitopele kupunda iwalo. 26 Nnyilole ijuni ya mwikonde, ngakupanda namose ngakugungula atamuno nganiikola ikuti yali yose. Nambo Atati ŵenu ŵa kwinani akulisya. Ŵanyamwe ndi wakutopela kwipunda ijuni yo. 27 Nipele, ŵaani mwa ŵanyamwe kwakulichenjeusya nnope akukombola kulijonjehesya namose lyuŵa limo mmoŵa ga umi wakwe? 28 “Yankati iwalo, kwachichi nkulajilila? Nnole uluŵa wa mwikonde yaukuti umele wakwe. Ngakupanganya masengo atamuno ngakulilulucha iwalo. 29 Nambo ngunsalila kuti, namose mwenye che Selemani ni ukulu wao wose nganawale yambone mpela limo lya uluŵa wo. 30 Nipele iŵaga Akunnungu akulitakusya yeleyo lisamba lya mwinji lyalikumela lelo ni malaŵi likupatuka ni kwasikwa pa mooto ana ngati chantakusye kwakupunda ŵanyamwe ŵandi ni chikulupi chamwana? 31 “Nipele ngasinkola lipamba chindye chichi? Atamuno ching’we chichi? Namose chimbwale chichi? 32 Pakuŵa yose yo ikuchenjeuchilwa ni ŵandu ŵangakwamanyilila Akunnungu. Nambo mwanya Atati ŵenu ŵa kwinani akumanyilila kuti nkulajila yele indu. 33 Nipele nsose kaje Umwenye wa Akunnungu ni kupanganya

yaili yambone paujo pa Akunnungu, ni indu ine chiijonjehckwe kukwenu. 34 Nipele ngasinkola lipamba yankati malaŵi, pakuŵa malaŵi ikwete yakwe. Kulaga kwa lyuŵa limo kukunkwana kwa lyele lyuŵa.

7 “Ngasimwalamula ŵane, kuti ni ŵanyamwe nkaika kulamulikwa ni Akunnungu, 2 pakuŵa chinchilamulikwa ni Akunnungu mpela inkuti kwalamula ŵane ni chipimo chilachila chinkupimila kwalamulila ŵane ni chichocho chachipimila Akunnungu kunlamula ŵanyamwe. 3 Ligongo chi nkulolechesya chiswani chachili mu liso lya mpwenu, ni papopo ngankulola chitela chachili mu liso lyenu? 4 Pane nkukombola chinauli kunsalila mpwenu kuti, ‘Mpwanga, ninde kaje nantoyse chiswani chachili mu liso lyenu’, akuno mu liso lyenu kwana chitela? 5 Jwaulamba mmwejo! Ntuyose kaje chitela chachili mu liso lyenu nipele chinole uchenene ni kukombola kuchityosya chiswani chachili mu liso lya mpwenu. 6 “Ngasimwapa mbwa chachili chachiswela, ngakaŵa chagalauche ni kumpalula, namose ngasimwajasila maguluŵe igogo yenu ya ndalama, ngakaŵa chailiŵate. 7 “Mmende ni ŵanyamwe chimpegwe, nsose ni ŵanyamwe chinnyiwone, mpoposye ni ŵanyamwe chachimbugulila nnango. 8 Pakuŵa jwalijose jwakuŵenda akupegwa ni jwakusosa akwiwona ni jwakupoposya nnango ukuugulikwa kwa ligongo lyakwe. 9 Ana jwapi mwa ŵanyamwe, mwanache aŵendaga nkate chiŵape liganga? 10 Pane aŵendaga somba, chiŵape lijoka? 11 Iŵaga ŵanyamwe ŵangalumbana, nkumanyilila kwapa achiŵana ŵenu indu yambone, isyene Atati ŵenu ŵa kwinani chatende mwakupunda, chiŵape yambone aŵala ŵakwaŵenda. 12 “Nipele yose inkusaka ŵandu ampanganyichisye, ni ŵanyamwe ŵakwe mwapanganyichisye iyoyo. Pakuŵa gelega gali malumbo ga malajisyo ga che Musa ni majiganyo ga ŵakulondola ŵa Akunnungu. 13 “Njinjile kwa kupitila nnango wakunyilila. Pakuŵa litala lyalikwaula ku uwonasi lipangwiche, ni nnango wakwinjilila mwelemo uli wepanguche ni ŵakwinjila mwelemo atupile. 14 Nambo litala lya kwinjilila mu umi linyilile ni nnango wakwinjilila mwelemo uli wakunyilila ni ŵandu ŵakulimanyilila litala lya nganatupa. 15 “Nilolechesye ni ŵakulondola ŵa unami. Ŵelewo akwika kukwenu ali nkuwoneka mpela ngondolo kwa paasa, nambo kwa munkati ali masogo gakalipa. 16 Chimwamanyilile kwa isambo yao. Uli?, Ŵandu akukombola kukaŵa sabibu pa chitela cha miiŵa, pane tini pa nkwinga? Ngwambal! 17 Nipele, chitela chambone chikusogola isogosi

yambone, ni chitela changalumbana chikusogola isogosi yangalumbana. 18 Chitela chambone ngachikusogola isogosi yangalumbana, ni chitela changalumbana ngachikusogola isogosi yambone. 19 Chitela chachili chose chingachikusogola isogosi yambone chachichigwisya ni kwasila pa mooto. 20 Nipele chinchamanyilila kwa isambo yao. 21 “Ngawa kila mundu jwakumilanga, ‘Ambuje, Ambuje’, juchajinjile mu umwenye wa kwinani, nambo ajula jwakwitenda yakwisaka Atati ŵangu ŵaali kwinani. 22 Lyuŵa lya malamulo lya ŵajinji chaasalile, ‘Ambuje, Ambuje! Uwe ni ŵeŵala utwalichilaga ngani syenu kwa liina lyenu, ni kwa liina lyenu twagakoposyaga masoka ni kupanganya yakusimonjeka yejinji’ 23 Pelepo chinjasalila kwa kang’wa jangu, ‘Ŵanyamwe nganinampanya ng’o, ntyoche mmbujo mwangu, ŵanyamwe ŵankupanganya yaigongomalo.’ 24 “Nipele jwalijose jwakugapilikana malowe gangu ni kugapanganya, akulandana ni mundu jwakwete lunda, jwataŵile nyuumba jakwe pa lwala. 25 Pajanyele ula, sulo syasewiche, mbungo japujile ni kujigomba nyuumba jila. Nambo nyuumba jo nganjigwa pakuŵa jaliji jitaŵikwe pachanya lwala. 26 “Nambo jwalijose jwakugapilikana malowe gangu ga nombejo anapanganye chachili chose, jwelejo akulandana ni mundu jwakulowela jwataŵile nyuumba jakwe pa nsanga. 27 Pajanyele ula, sulo syasewiche, ni mbungo japujile, ni kujigomba nyuumba jila, nombejo jagwile ni kugumuka jose.” 28 Nipele, Che Yesu paŵamasile kuŵecheta malowe go, mpingo wa ŵandu ŵasimosile yatite kwiganya. 29 Pakuŵa ŵajiganyaga nti mundu jwali ni ukombole, ngaŵa mpela yakuti kwiganya ŵakwiganya Malajisyo ŵao.

8 Che Yesu paŵatulwiche pa chitumbi, mipingo jekulungwa ja ŵandu jakuiye. 2 Nipele, ŵaiche mundu jwa matana, ŵatindiŵalile ni kwakotamila ni kuti, “Ambuje, mwasakaga, nkukombola kuswejesya!” 3 Che Yesu ŵajongwele nkono, ŵakwayiye ni kuti, “Ngusaka, nswejele.” Papopo mundu jo ŵalamile matana gao. 4 Nipele Che Yesu ŵansalile, “Mpilikane, munansalile mundu jwalijose, nambo njaula nkaliŵose kwa jwambopesi, nkatyose mbopesi mpela iŵatite pakusala che Musa kwalosya ŵandu wose kuti nnamile.” 5 Che Yesu paŵajinjilaga musi wa Kapelenaumu, chilongola jumo jwa ŵandu ŵangondo ŵa chilambo cha ku Loma ŵanjaulile ni kwachondelela ŵakamusye 6 achitiji, “Ambuje, katumetume jwangu agonile mu nyuumba atatele, ni akupotekwa nnope.” 7 Nipele Che Yesu ŵansalile, “Chiiche kukunnamya.” 8 Chilongola jwa ŵandu ŵangondo jo ŵanjanjile,

"Ambuje, nganguwajilwa mmwe njinjile mu nyumba jangu. Nambo mmechete liloŵe pe ni katumetume jwangu chalame. 9 Pakuŵa noneji nombe ndili mundu jundi paasi pa ukombole wa achakulungwa, sooni ngwete wangondo paasi pa une. Nansalilaga jumo, 'Njaule! Nombejo akwaula ni jwine, 'Njise! Nombejo akwika ni kapolo jwangu, 'Ntende achi!', Nombejo akuchitenda." 10 Nipele, Che Yesu paŵagapilikene maloŵe go, ŵasimosile, ni ŵasalile ŵandu ŵaŵaliji aninkwakuya, "Ngunsalila isyene, nganinammone mundu jwali ni chikulupi mpela achi namuno mu chilambo cha ku Isilaeli. 11 Nipele, ngunsalila kuti, ŵandu achajinji chaiche kutyochela kungopochelo lyuŵa ni kulikuswela lyuŵa, ni ŵanyawo chatame pachindimba cha chakulya pamo ni che Iblahimu ni che Isaka ni che Yakobo mu Umwenye wa kwinani. 12 Nambo ŵelewo ŵati aŵe mu Umwenye wo chaponyekwe paasa, pa chipi, kweleko chalile ni kuchilimya meeno." 13 Nipele, Che Yesu ŵansalile chilongola jwa ŵandu wangondo jula, "Njaule kumangwenu ni itendeke kukwenu mpela inkuti pakukulupilila." Ni katumetume jwao ŵalamile katema kakoko. 14 Che Yesu ŵaiche kumusi ku che Petulo, ŵasimene akwegwao ŵa chikongwe che Petulo ali agonile pachindanda, aninkulwala chiboko. 15 Nipele, Che Yesu ŵankwaiye nkono jwankongwe, nombewo ŵalamile ni ŵajimwiche ni kwatumichila. 16 Ligulo lyakwe, ŵaichisye ŵandu achajinji ŵaŵakamwilwe ni masoka, nombejo kwa litala lya majiganyo gakwe, ŵagaŵinjile masoka go ni kwalamya wose ŵaŵalwalaga. 17 Watesile yeleyo kuti gamalile maloŵe gaŵaŵechete che Isaya jwakulondola jwa Akunungu gagakuti, "Asyene akutyosisye kulaga kwetu, ni kutulama ilwele yetu." 18 Nipele, Che Yesu paŵauweni mpingo wa ŵandu uninkwasyungula, ŵaasalile ŵakulijiganya ŵao ajomboche ajaulangane peesi litanda. 19 Jwakwiganya Malajisyo jumo ŵanjaulile Che Yesu ni kwasalila, "Jwakwiganya, une chinankuye kwakulikose kuchinjaule." 20 Che Yesu ŵatite, "Macheto gakwete masomwa, ni ijuni ikwete isusi, nambo Mwana jwa Mundu nganakola peuto pakupumulila." 21 Nipele, mundu jwine mwa ŵakulijiganya ŵao ŵansalile, "Ambuje muuneche kaje nyaule ngaasiche atati ŵangu." 22 Nambo Che Yesu ŵansalile, "Munguye, mwaleche ŵawe ŵaasiche ŵawe ŵao." 23 Che Yesu ŵajinjile mu ngalaŵa ni ŵakulijiganya ŵao ŵajawile nawo. 24 Chisisimuchile jatandite kupuga chibunga chekulungwa mu litanda ni matumbela gatandite kujunichila ngalaŵa. Nambo Che Yesu ŵaliji agonile lugono. 25 Ŵakulijiganya ŵao ŵajaulile kukwajimusa achitiji, "Ambuje ntukulupusye,

tulinkwasika!" 26 Che Yesu ŵaasalile, "Ŵanyamwe ŵandu ŵandi ni chikulupi chamwana, ligongo chi nkogopa?" Nipele, ŵajinamukwiche, ni kuchikalipila chibunga ni matumbela, ni kwatulele jii. 27 Ni ŵandu ŵasimonjile ni ŵatite, "Ana mundu ju ali jwanti uli? Namuno chibunga ni matumbela ikwapilikanila!" 28 Che Yesu paŵaiche peesi litanda mu chilambo cha Ŵagelasi, ŵandu ŵaŵili ŵaŵakamwilwe ni masoka ŵasimene nawo achikopochelaga kumalembe. Wandu wo ŵajogoyaga nnope, namose ŵandu nganapitaga litala lyo. 29 Nipele, ŵatandite kunyanyisya achitiji, "Nkusaka ichichi kwetuwe, alakwe Mwana jwa Akunungu? Ana nnyiche kukutulagasya kakanaŵe katema ketu?" 30 Chiŵandi ni pelepo kwaliji ni mpingo wa maguluŵe ganinkulya. 31 Nipele, masoka gala gaachondelele Che Yesu ganinkuti, "Ŵaga nkutukoposya, ntusalile tukagajinjile maguluŵe gala." 32 Che Yesu ŵagasalile, "Ayaga, njaule." Papopo gakopweche kwa ŵandu ŵala ni kwinjila mmaguluŵe. Mpingo wose wa maguluŵe waselelechele mu litanda ni maguluŵe gose gawile mmeesi. 33 Ŵakuchinga maguluŵe gala ŵautwiche, ŵajawile mmusi. Kweleko ŵaasalile ŵandu ngani syose ni indu iyasimene ŵandu ŵaŵili ŵaŵakamwilwe ni masoka ŵala. 34 Nipele, ŵandu wose ŵa musi wo ŵatyosile kukwachinghamila Che Yesu, paŵaweni ŵachondelele kuti atyoche mu chilambo chao.

9 Che Yesu ŵajinjile mu ngalaŵa, ŵajombweche litanda ni kwika mmusi wao. 2 Pelepo ŵandu ŵampeleche mundu jumo jwatatele chiulu, ali agonile mu chitagala. Nipele Che Yesu paŵachiweni chikulupi chao, ŵansalile mundu jwakutatala jula, "Muusimane mtima, ambusanga! Nlecheleswe sambi syenu." 3 Nipele, ŵakwiganya Malajisyo ŵane ŵatandite ganisya mmitima jao aninkuti, "Mundu ju akwatukana Akunungu!" 4 Che Yesu ŵasimanyi ng'anisyo syao ni ŵausisye, "Kwachichi nkuganisya yangalumbana mmitima jenu? 5 Chichi chili chakwepepala nnope, kusala, 'Sambi syenu silecheleswe,' pane kusala, 'Njimuche, Njaule?'" 6 Nambo, ngusaka mmanyiilile kuti Mwana jwa Mundu akwete ukombole pa chilambo pano wa kwalechelesya ŵandu sambi syao." Pelepo ŵansalile jwakutatala jo, "Njimuche, njigale chitagala chenu njaule kumangwenu." 7 Nipele, mundu jo ŵajimwiche ni kwaula kumangwao. 8 Ŵandu wose mu mpingo wo paŵaiweni yeleyo, ŵasimosile ni kukamulwa ni lipamba, ŵakusisye Akunungu uŵapele ŵandu ukombole wanti yele. 9 Che Yesu ŵatyosile pelepo, ni paŵajaulaga, ŵambweni mundu jumo ali atemi mu nyumba ja kulipila nsongo liina

lyakwe che Matayo. Nipele Che Yesu wansalile, "Munguye." Nombe che Matayo, wajimwiche ni kwakuya. 10 Che Yesu pawaliji mu nyumba ji che Matayo kulya chakulya, wakukumbikanya nsongo wajinji ni waali ni sambu waiche ni kutama pamo nawo ni wakulijiganya wao. 11 Mafalisayo pawaiweni yeleyo, wausisye wakulijiganya wa Che Yesu, "Kwachichi jwakunjiganya akulya pamo ni wakukumbikanya nsongo ni waali ni sambu?" 12 Che Yesu wagapilikene gelego ni wajanjile, "Wangakulwala ngakwalajila wಂತေး, ikawe wakulwala ni wakwalajila wಂತေး. 13 Nipele, njale nkaliiganye malumbo ga malowe ga, "Ngusaka chanas, ngawa mbopesi." Nganiika kukawilanga wandu wakupanganya yambone paujo pa Akunnungu nambo waali ni sambu." 14 Nipele, wakulijiganya wa che Yohana Wakubatisya wajaulile Che Yesu ni kwausya, "Uweji ni Mafalisayo tukutawa kawilikawili, kwachichi wakulijiganya wenu ngakutawa?" 15 Che Yesu wajanjile, "Uli, nkuganisa kuti nkukombola kwatendekasya achambusanga wa mlombela asupuche akuno ali pamo nawo? Ngwamba! Nambo chikaiche katema pachajigalikwe mlombela jo pasikati jao, gele mowa go chachitawa. 16 "Ngapagwa mundu jwakutotela chigamba cha nguo jasambano mu nguo jewisale. Atamuno atendaga yeleyo chigamba chasambano cho chichipapule nguo jo, ni upapuche wakwe chiupundanganye. 17 Sooni ngapagwa wandu wakutaga divai jasambano mu misaku jewisale jekolochekwe ni mapende. Pakuwa jele divai jasambano jo chijipapule misaku ni divai chijimwasiche ni misaku jo chijijonasiche. Nambo wandu akutaga divai jasambano mu misaku jasambano ni yose yana iwili ikugosekwa." 18 Nipele, Che Yesu pawaliji nkuwecheta gelego, waiche chilongola jumo jwa Chiyahudi, watindiwalile ni kuti, "Mwali jwangu akuwa sampano. Nambo, choonde twende nkaasajichile nkono wenu kuti akole umi." 19 Che Yesu wajimi ni kunkuya, wakulijiganya wao wajawile pamo nawo. 20 Jwakopochele jwankongwe jumo juwalwalaga magono kwa yaka likumi ni iwili, wannyichilile Che Yesu panyuma, wakwaiye lujenje lwa mwinjilo wao. 21 Watesile yeleyo pakuwa waganisisye muntima mwao kuti, "Nakwayaga pe mwinjilo wakwe, chilame." 22 Nombe Che Yesu wagalawiche, wamweni ni wansalile, "Muusimane ntim, mwanangu, chikulupi chenu chinnamisye." Jwankongwe jo walamile katema kakoko. 23 Nipele Che Yesu waiche mu nyumba ja chilongola jula. Ni waweni wakugomba ipeta ni mpingo wa wandu aninkulila kwa malumbo, 24 ni watite, "Ntyochanje pelepa, pakuwa mwali ju nganajasika, agambile

gona pe." Ni wanyawo waasechile. 25 Wandu wala pawawinjikwe, Che Yesu wajinjile nkati, wankamwile nkono mwali jula, nombejo wajimwiche. 26 Ngani jila jajenele pa chilambo pala pose. 27 Che Yesu watyosile pelepo, ni pawaliji nkwaula, wandu wawili wangakulola wankuiye achinyanyisaga, "Choonde Mwana ju che Daudi ntukolele chanas!" 28 Che Yesu pawajinjile mu nyumba, wangakulola wala wajaulile, nombejo wausisye, "Ana nkukulupilla kuti ngukombola kunlamya?" Nombewo wajanjile, "Elo, Ambuje." 29 Pelepo Che Yesu wagakwaiye meeso gao, watite, "Iweje kukwenu mpela inkuti pakukulupilla." 30 Meeso gao gaugwiche. Nombe Che Yesu wakanyisye kwa nnope kuti, "Ngasimunsalila mundu jwalijose ngani ji." 31 Nambo wanyawo watyosile ni kutanda kwenesya ngani si Che Yesu mchilambo chila chose. 32 Wandu wawili wala pawaliji nkutyoka, wandu wane wannyichisye Che Yesu mundu jumo jwangakuwecheta kwa ligongo lya kukamulwa ni masoka. 33 Pawankopwesye masoka papopo mundu jwangakuwecheta jula, watandite kuwecheta. Wandu wasimosile nikuti, "Nganigawoneche kose gelega mu chilambo cha ku Isilaeli!" 34 Nambo Mafalisayo watite, "Akugakoposya masoka kwa machili ga jwankulu jwa masoka." 35 Che Yesu wasyungwile mose mmisi ni mmisinda jose, achijiganyaga mmajumba gao ga kupopelela, ni kulalichila Ngani Jambone ja Umwenye wa Akunnungu ni kwalamisya wandu ilwele yose ni kulaga kwakulikose. 36 Nipele, pawaweni wandu, mipingo kwa mipingo, wakolele chanas pakuwa wapesile ni kukola lipamba chisau ngondolo syangali ni jwakuchinga. 37 Pelepo waasalile wakulijiganya wao, "Magungulo gali gamajinji, nambo wakugungula nganatupa. 38 Nipele mwapopele Ambuje wa magungulo, apeleche wakupanganya masengo mmagungulo gao."

10 Che Yesu waawilasile pamo wakulijiganya wao likumi ni wawili, wapele ukombole wa kugakoposya masoka, ni kwalamya wandu ilwele yose ni kulaga kwakulikose. 2 Ni meena ga wele achinduna likumi ni wawili wo gali gelega: Che Simoni jwakuwilanjikwa che Petulo ni che Andulea mpwao, che Yakobo mwanagwao che Sebedayo ni che Yohana mpwao, 3 Che Filipo ni che Batolomayo, che Tomasi ni che Matayo juwaliji jwakukumbikanya nsongo, che Yakobo mwanagwao che Alufayo ni che Tadayo, 4 Che Simoni jwa ku Kanani ni che Yuda Isikaliote juwalagalawiche Che Yesu. 5 Nipele, Che Yesu waatumile wanyawo kumi na mbili ni kwapa ulamusi achitiji: "Nkajaula mmajumba ga wandu

wangaŵa Wayahudi, atamuno nkajinjila mmisi ja
 Wasamalia. 6 Nambo njaula kwa wāndu ŵa ku Isilaeli
 ŵasochelele mpela ngondolo syangali ni jwakuchinga.
 7 Pinkwaulanga nkalalicheje yeleyi, 'Umwenye wa
 kwinani uŵandichile.' 8 Nkaalamye ŵakulwala,
 nkaasyusye ŵawile, nkaaswejesye ŵaali ni matana,
 nkagakoposye masoka. Mwapochele pangali malipilo,
 nkapeleganye pangali malipilo. 9 Kasinjigala sahabu
 atamuno mbiya atamuno makobili ga shaba mu
 ulendo wenu. 10 Nkajigala nsaku wa ulendo atamuno
 mwinjilo waaŵili, atamuno ilatu, atamuno nkongojo.
 Pakuŵa jwakupanganya masengo immajile kupegwa
 chakulya chakwe. 11 "Soon! pachinkajinjile mu musi
 wauli wose atamuno mu nsinda, nkasose mwelele
 mundu juchasache kumpochela, ni nkalonjele
 mwelele mpaka pachinkatyochela. 12 Pachinjijile mu
 nyuumba mwakomasye nchitiji, 'Chitendewe chīwe
 kukwenu.' 13 Nipele, ŵele ŵakutama mu nyuumba mo
 ampochelaga, chitendewe chenu chichitame kwa
 ŵanyawo. Nambo yaŵaga ngakumpochela, nipele,
 chitendewe chenu chichimujile mwachinsyene.
 14 Nipele, akanaga kumpochela mundu jwalijose
 atamuno kugapilikana malowe genu, pachinkopoche
 mu jele nyuumba jo atamuno mu wele musi wo,
 nkung'unde luundu mmakongolo mwenu kulosya
 kuti mkwajamuka. 15 Ngunsalila isyene, lyuŵa
 lya malamulo, wāndu ŵa wele musi wo chakole
 magambo gamakulungwa kupunda gegala ga ku
 Sodomā ni ku Gomola. 16 "Nhole, nguntuma
 ŵanyamwe mpela ngondolo mmasogo. Nipele
 nkole lunda mpela majoka, ni ŵakulitimalika mpela
 nguunda. 17 Mlilolechesye ni wāndu, pakuŵa
 chachinjausya ŵanyamwe pankungulu ni chachimputa
 mbokola mmajumba gao ga kupopelela. 18
 Chachinjausya kwa achakulu ni mamwenye kwa
 ligongo lyangu une, mpatanje kwasalila ŵanyawo
 Ngani Jambone jankati une ni kwa wāndu wangaŵa
 Wayahudi. 19 Nipele pachachinjausya ŵanyamwe pa
 nkungulu, nkakola lipamba lyati chimmechete chichi
 pane chimmechete chinauli, pichikaiche katema,
 chimpegwe chakuŵecheta. 20 Pakuŵa ngaŵa
 ŵanyamwe ni uchimmechete, nambo Mbumu jwa
 Atati wenu jwaali nkati mwenu ni juchaŵechete. 21
 "Nipele, jwankulungwa changalauche jwamnung'una
 aulajikwe, ni atati changalauche mwanagwe, ni
 ŵanache chiŵagalauche achawelesi ŵao ni kwaulaga.
 22 Wāndu chanchimanje ŵanyamwe kwaligongo
 lya kuungulupilila une. Nambo juchapililile mpaka
 kumbesi, jwelejo ni juchakulupuche. 23 Annagasyaga
 wāndu mmusi umo, mmutuchilanje mmusi wine.
 Ngunsalila isyene, ngammalisya kuutuchila misi

jinajose ja ku Isilaeli akanawe kwika Mwana jwa
 Mundu. 24 "Jwakulijiganya ngakumpunda jwakwiganya
 pane kapolo ngakumpunda mmbujegwe. 25 Paichile
 pa jwakulijiganya kuŵa mpela jwakujiganya ni
 kapolo mpela mmbujegwe. lŵaga ammilasile nsyene
 nyuumba Belesebuli, uli ana ngati chakapunde
 kwaŵilanga wāndu ŵaali mu nyuumba jo meena
 gakusakala nnope. 26 "Nipele, kasimwajogopa
 wāndu. Pakuŵa kila chindu cheunichikwe chichiwe
 cheunukukwe, ni kila chachisisikwe chichimanyiche.
 27 Chingunsalila pa chipi, nchisale palulanga,
 ni chinkupilikana mwipikanilo kwakunsongonela,
 nkachisale kwa wāndu pangasisa. 28 Kasimwajogopa
 ŵakuchiulaga chiilu, nambo ngakukumbola kujiulaga
 mbumu. Mbaya mwajogope ŵakukumbola
 kuchijonanga chiilu ni mbumu ku mooto wangasimika
 moŵa gose pangali mbesi. (Geenna g1067) 29
 Ijojolo iŵili ikusumichikwa kwa senti jimo. Namose
 ngapagwa hata chimo chachikuwa pangali Atati
 wenu kusaka. 30 Nambo kukwenu ŵanyamwe,
 atamuno umbo sya muntwe wenu nombe nasyo
 siŵalanjikwe syose. 31 Kwayele ngasinjogopa,
 ŵanyamwe ndi ŵakutopela mwakuipunda ijojolo.
 32 "Nipele, jwalijose jwakunyitichisya une paujo pa
 wāndu kuti jwele ali jwangune, noneji chinankunde
 jwelejo paujo pa Atati wāngu ŵaali kwinani. 33 Nambo
 jwalijose juchachingana paujo pa wāndu, noneji
 chinamkane paujo pa Atati wāngu ŵaali kwinani. 34
 "Nkaganisya kuti ichenawo chitendewe pachilambo
 pano. Ngwamba! Nganiikanawo chitendewe
 nambo ichenawo ngondo. 35 Pakuŵa icha
 kukuntindanya mundu ni atatigwe, mwali ni
 achikulugwe, akwegwe ni nkwegwakwe. 36 Ni
 ŵammagongo ŵa mundu chaŵe wāndu ŵaali mu
 nyuumba jakwe. 37 "Jwakunnonyela atatigwe pane
 achikulugwe kumbunda une, jwelejo ngakuŵajilwa
 kuŵa jwakulijiganya jwangu. Ni jwakunnonyela mwana
 jwanume pane mwana jwankongwe kumbunda une,
 jwelejo ngakuŵajilwa kuŵa jwakulijiganya jwangu. 38
 Mundu jwangakuujigala nsalaba wakwe ni kunguya,
 jwelejo ngakuŵajilwa kuŵa jwakulijiganya jwangu. 39
 Nipele, jwalijose jwakuugosa umi wakwe, chaujase,
 nambo jwele juchautyosye umi wakwe kwa ligongo lya
 kungulupilila une, chachiusimana. 40 "Jwakumpochela
 ŵanyamwe, akumbochela une ni jwakumbochela
 une, akwapochela ŵele wāndumile une wo. 41
 Jwakumpochela jwakulondola jwa Akunnungu
 ligongo atekuŵa jwakulondola, chachipochela mbote
 ja jwakulondola. Nombe jwakumpochela mundu
 jwakupanganya yambone paujo pa Akunnungu
 pakuŵa ali jwambone, chachipochela mbote ja mundu

jwakupanganya yambone paujo pa Akunnungu. 42 Ngunsalila isyene, jwalijose juchachimpa jumo jwa wāngamanyika kwannope wā ngao wa meesi gamasisi, pakuwā ali wākulijiganya wāngu, isyene, jwelejo chachipochela mbote jakwe.”

11 Nipele, Che Yesu paŵamalisise kwalajisya wākulijiganya wāo likumi ni wāwili, wātyosile kweleko, wājawile kwiganya ni kulichila mmisi jajili ku Galilaya. 2 Nombe che Yohana paŵaliji mu nyuumba jakutaŵilwa wāpilikene ngani ja masengo ga Kilisito Jwakuwombola, wāatumile wākulijiganya wāo, 3 akasuye, “Ana mmwe ni ŵele wākwiwa wāla pane twalolele wane?” 4 Che Yesu wāajanjile, “Njaulanje nkaasalile che Yohana aila inkuipilikana ni kuilola. 5 Wāngalola akulola, ni wāngajenda akwenda, ni wāmatana akuswejeswa, ni wāngapilikana akupilikana, ni wāwe akusyswa, ni wākulaga akusalilwa Ngani Jambone. 6 Jwana upile jwele mundu jwangakungolela lipamba.” 7 Nipele, ŵele wākulijiganya wā che Yohana paŵaliji nkwenza, Che Yesu wātandite kwasalila wāngu ngani si che Yohana aninkuti, “Ana mwajawile kukulola chichi kwele kwipululu ko? Uli, mwajawile kukulilola litete lili nkupungunyikwa ni mbungo?” 8 lwāga ngāwā yeleyo ana mwajawile kukulola chichi? Mwajawile kukunnola mundu jwawete iwalo yambone? Wāngu wākūwala iwalo yambone akutama mmajumba ga mamwenye. 9 Nambo, ana mwajawile kukulola chichi? Mwajawile kukunnola Jwakulondola jwa Akunnungu? Elo, ngunsalila, jwakumpunda jwakulondola jwa Akunnungu. 10 Jwelejo ni che Yohana, Akunnungu juwāngambaga mmalembeo ga Akunnungu, Nnole, nguntuma jwantenga jwangu mmbujo mwenu, juchakangolochesye litala lyenu. 11 Ngunsalila isyene, mwa wāngu wākutama mu chilambo, nganatyochele mundu jwali jwankulungwa kumpunda che Yohana Wākubatisya. Nambo jwalijose jwakulolechela jwannandi mu Umwenye wa kwinani ali jwankulungwa kumpunda jwelejo. 12 Chitandile katema kaŵalalichilaga che Yohana Wākubatisya mpaka lelo, umwenye wa kwinani ukukanikwa, ni wāngu wāali ni machili akulinga kuujigala kwa machili. 13 Majiganyo gose ga wākulondola wā Akunnungu ni Malajisyo gakunguluchile ngani ja umwenye wa Akunnungu mpaka katema ka che Yohana. 14 lwāga nkusaka kwitichisya gelega, che Yohana ju ni che Elia juchaiche. 15 Jwakwete mapilikani, apilikane! 16 “Chinaulandanye ni chichi ŵelesu wu? Ulandene ni achachanda wāwatemu paluŵala lwa kusumichisya malonda, ni kuŵechetesanya

ni achinjao, 17 ‘Twangombe ngoma nambo nganintyala! Twanjimbile nyimbo sya pamalilo nambo nganinlila!’ 18 Pakuŵa Che Yohana wāiche, wātawaga ni nganang’waga divai, ni wānyawo wātite, ‘Akamwilwe ni masoka.’ 19 Mwana jwa Mundu wāiche, achilyaga ni aching’waga ni wānyawo wātite, ‘Munrole aju, jwakutolwa ni jwakolelwa, mmbusanga jwa wākukumbikanya nsongo ni wā sambu!’ Nambo lunda lwa Akunnungu lwawoneche kuŵa lwambone kwa litala lya ipanganyo yakwe.” 20 Nipele, Che Yesu wātandite kwakalipila wāngu wā misi jo jiwatesile yakusimonjeka, nambo wāngu wākwe nganaleka sambu. 21 “Ulaje kukwenu ku Kolasini! Ulaje kukwenu ku Besesaida! Pakuŵa, ayi yakusimosya yaitendekwe kukwenu, ikatendekwe akula ku Tilo ni ku Sidoni kula, wāngu wākwe akawasile magunia ni kutama mu itutu kulosya kuti alesile sambu syao. 22 Nambo ngunsalila, lyuŵa lya kulamula, wānyamwe chinjamukwe kwannope kupunda wāngu wā ku Tilo ni ku Sidoni. 23 Nomwe Kapelenaumu ana chinlikusye mpaka kwinani? Chinchituluswa mpaka kwiuto kwa wāngu wāwile. Pakuŵa, yakusimosya yaitendekwe kukwenu ikatendekwe ku Sodoma, wele musu wo ukaliji chiŵela mpaka lelo. (Hades 986) 24 Nambo ngunsalila, lyuŵa lya kulamula mmwe chinjamukwe kwannope kupunda wāngu wā ku Sodoma.” 25 Katema kakoko, Che Yesu wātite, “Nguntogolela Atati, Ambuje wā kwinani ni chilambo, pakuŵa mwasisile indu yi wāngu wā lunda ni wāngu wā umanyilisi ni kwaunukulila wānache. 26 Elo, Atati, pakuŵa yeleyo ni yaitite pakunnonyela. 27 “Atati wāngu ambele indu yose. Ngapagwa jwakummanyilila Mwana, akawē Atati, ni sooni ngapagwa jwakummanyilila Atati, akawē Mwana ni jwalijose jwakunsaka Mwana kuti ammunukulile. 28 Njisanje kukwangu wānyamwe wose unkusauka ni kutopelwa ni misigo jakutopa, none chinampumusye. 29 Mungunde, nkaliiganyo kukwangu, pakuŵa une ndili jwakutulala ni jwakulitulusya, nomwe chinkapumule mmitima jenu. 30 Pakuŵa chingunsalila mpanganyo chili chambone kukwenu ni chingumpa njigale ngachikutopa.”

12 Kele katema ko Che Yesu wāpitaga mmigunda ja ngano pa Lyuŵa lya Kupumulila. Nipele, wākulijiganya wāo jakwete sala, wātandite kupulula masache ga ngano ni kulya. 2 Nambo Mafalisayo paŵaiweni yeleyo, wāasalile Che Yesu, “Nnole, wākulijiganya wāngu akugapanganya gamakanye kugapanganya pa Lyuŵa lya Kupumulila.” 3 Che Yesu wājanjile wānyawo kuti, “Uli nganinsyome iwātite pakupanganya che Daudi pamo ni achinjake

pajakwete sala? 4 Jwelejo jwajinjile mu Nyuumba ja Akunnungu, wājigele ni kulya mikate jiatyosyekwe kwa ligongo lya Akunnungu. Che Daudi ni achinjakwe nganasachilwa kulya ikawe wambopesi pe. 5 Pane, uli ngannaawe kusyoma mmalembelo ga Malajisyo ga Akunnungu gawapele che Musa kila Lyuwa lya Kupumulila wambopesi akugatema Malajisyo pa nyuumba ja Akunnungu, nambo ngakuwalanjilwa kuwa alewile? 6 Nipele, ngunsalila kuti apano apali jwaali jwankulu kujipunda Nyuumba ja Akunnungu. 7 Nambo nkagamanyilile malumbo gakwe aga malowe ga gaasale Akunnungu, 'Ngusaka chanasana ngaŵa mbopesi,' ngankaalamule wādu wāngali ni sambi. 8 Pakuwa Mwana jwa Mundu ali Ambuje wa Lyuwa lya Kupumulila." 9 Nipele, Che Yesu watyosile pelepo, wājinjile mu nyuumba ja kupopelela. 10 Mwaliji ni mundu jumo jwali ni nkono wakutatala. Nipele, wādu wāusisye Che Yesu, "Uli, ili yambone kunnamya mundu pa Lyuwa lya Kupumulila?" Wāmbusisye yeleyo kuti akolanje ligongo lya kwaŵechetela. 11 Nambo Che Yesu wāasalile, "Tujile jumo jwenu akwete ngondolo jimo, nombe najo jitumbuchile mwisimbo, uli, ana nganjenda kujikamula ni kujityosya pakuwa lili Lyuwa lya Kupumulila? 12 Nambo, mundu atopele kujipunda ngondolo! Nipele, ili yambone kupanganya yaili yambone pa Lyuwa lya Kupumulila." 13 Nipele, wānsalile mundu jo kuti, "Ngolosye nkono wenu." Wāugolwesye, nombe ni wālamile chisau nkono wine ula. 14 Nipele, Mafalisayo watyosile paasa ni kuusyana ichajile pakwaulaga Che Yesu. 15 Nambo Che Yesu paŵasimanyi ng'anisyo syao, watyosile pepala. Wādu achajinji wākuuye ni wāalamisye wākulwala wose, 16 wākanyisye ngasiwamanyisya wādu ngani syakwe, 17 pakuti gamalile malowe gaŵechete jwakulondola che Isaya, 18 "Nnole, jwakutumichila jwangu junansagwile, jwakunonyelwa jwangu jwakuusengwasya nnope ntima wangu. Chinantaje Mbumu jwangu, nombejo chakaasalile wādu wa ilambo kulamula kwangu. 19 Ngasakola makani atamuno nganyanyisya, ni liloŵe lyao ngalipikanika mwitala. 20 Chapunde kwakolela chanasana wādu wākwete masauko ga kuputikwa kwa nnasi, ni kwakamulisya ntima wādu wāngali machili, mpaka ulamusi waukusachilwa pachikuombeswe kulamula. 21 Wādu wose wa ilambo yose chakole chilolelo kwa jwelejo." 22 Papopo wādu wānyichisye Che Yesu mundu jwāngalola atamuno kuŵecheta kwa ligongo lya kukamulwa ni masoka. Nipele wānnamisye jwāgaŵecheta jo ni jwaŵechete ni kulola. 23 Mpingo wose wa wādu wāsimosile ni wātite, "Jwelejo ngati Mwana ju che Daudi?" 24 Nambo Mafalisayo

paŵapilikene gelego, wātite, "Mundu ju akugakoposya masoka kwa machili ga Belesebuli jwankulu jwa masoka." 25 Che Yesu wāsimanyilile ng'anisyo syao, wāasalile, "Umwenye wauliwose waugawanyiche maunjili maunjili gagakumenyana, ngaukulonjela, yalumo peyo, musi pane wādu wa nyuumba jajilijose agaŵanyikaga maunjili maunjili gagakumenyana achinsyene pe, nyuumba jo ngajijima. 26 Iwaga mpingo umo ukumenyana ni mpingo wine mu umwenye wa Shetani, malumbo gakwe umwenye wo ugaŵanyiche, nipele, chuijime chinauli? 27 Wānyamwe nkutinji une ngugakoposya masoka kwa machili ga Belesebuli, uli, wākulijiganya wēnu akugakoposya kwa machili ga acheni? Kwa lye ligongo lyo wādu wākunkuya ni wāchammechetele wānyamwe. 28 Nambo iwaga une ngugakoposya masoka kwa ukombole wa Mbumu jwa Akunnungu, pelepo mmanyilile kuti umwenye wa Akunnungu unnyichilile. 29 "Sooni mundu akukombola chinauli kwinjila mu nyuumba ja mundu jwali ni machili ni kunsumula chipanje chakwe, akanamtaŵe kaje mundu jwali ni machili jula? Pele ni pachapakombole kunsumula chipanje chakwe. 30 "Jwalijose jwānganaŵa pamo none, akunganila une ni jwāngasanganganya wādu pamo none, akwapwilinganya. 31 Kwa lye ligongo lyo ngunsalila, wādu chalecheleswe sambi ni liloŵe lyalili lyose lyakwatukana Akunnungu, nambo juchantukane Mbumu jwa Akunnungu jwelejo ngalecheleswa. 32 Ni jwalijose juchaŵechete liloŵe lya kunkanila Mwana jwa Mundu, chalecheleswe, nambo jwele juchaŵechete liloŵe lya kunkanila Mbumu jwa Akunnungu jo, ngalecheleswa, ngaŵa pa chilambo cha sambano chi atamuno pa chilambo chachikwika cho. (aiōn g165) 33 "Chitela chambone chikusogola isogosi yambone ni chitela changalumbana chikusogola isogosi yangalumbana. Nipele chitela chikumanyika kwa isogosi yakwe. 34 Wānyamwe uŵelesi wa majoka! Nkukombola chinauli kusala gambone mwasyene mwaŵaga wāngalumbana? Pakuwa mundu akuŵecheta agala gagagumbele mu ntima wakwe. 35 Mundu jwambone akukoposya gambone mu ngokwe jakwe jambone, ni mundu jwāngalumbana akukoposya gangalumbana mu ngokwe jakwe jangalumbana. 36 "Nipele, ngunsalila, lyuwa lya kulamula wādu chasachilwe kwanga kwa liloŵe lyalili lyose lyangalumbana lyaŵaŵechete. 37 Pakuwa kwa malowe genu gambone chachimmalanjila kuti ndi wāmbone paujo pa Akunnungu, ni kwa malowe genu gaksakala chinchilamulwa." 38 Nipele, wāne wa wākwiganya Malajisyo ni Mafalisayo wāasalile Che Yesu kuti, "Jwakwiganya, tukusaka kulola chimanyisyo

kutyochela kukwenu.” **39** Nombejo wajanjile, “Uwelesi wangalumbana ni wangakulupilichika! Nkusakanga chimanyisyo, nambo ngampegwa chimanyisyo ikaŵe achila pe chimanyisyo cha che Yona jwakulondola jwa Akunnungu. **40** Pakuŵa mpela che Yona iwātite pakutama moŵa gatatu muusi ni chilo mlutumbo lwa somba jajikulungwa, iyoyo Mwana jwa Mundu nombe ni ichajile pakutama mu lisi moŵa gatatu muusi ni chilo. **41** Wandu ŵa ku Ninawi chakopochele katema kakulamula, nombewo chasale kuti au uwelesi u wana magambo. Pakuŵa wandu ŵa ku Ninawi walesile sambu syao kwa ligongo lya kulichila ku che Yona, ni nrole, apano apali jwampundile che Yona! **42** Mwenye jwankongwe jwa chilambo cha ku Sheba chakopochele katema au uwelesi u pachiumulikwe, nombe chasale kuti uwelesi u wana magambo. Pakuŵa welewo ŵaiche kutyochela kwakutalika, ŵaiche kukugapilikana malowe ga lunda ga mwenye che Selemani, nambo pelepa kwana jwankulungwa kupunda mwenye che Selemani. **43** “Lisoka palikunkopoka mundu, likusyungula syungula mwipululu mwangali meesi lichisosaga pakupumulila, nambo lyalepelaga kupata, **44** pelepo ni likuti, ‘Chimujile ku nyuumba jangu akula kungopochele kula.’ Nambo palikuuŵa ni kujisimana nyuumba jila jili jangali chindu ni jepyajile ni jekolosye, **45** pele likwaula kukugajigala masoka gane saba gakusakala kupunda welewo, gose gakwaula kukunjinjila jwele mundu jo. Ni jwele mundu jo akuŵa jwangalumbana nnope kupunda iwajili kundanda. Yeleyo ni ichijile pakutyochela kwa wandu wangalumbana.” **46** Che Yesu paŵaliji aninkwendelechela kukunguluka ni mipingo ŵa wandu, achikulu ŵao ni achalongo ajao ŵaiche ni kwima paasa, wasachile kunguluka nawo. **47** Nipele, mundu jumo ŵaasalile Che Yesu kuti, “Achikulu wenu ni achalongo ajenu ajimi paasa, akusaka kuwecheta nomwe.” **48** Nambo Che Yesu wanjanjile jwele mundu jo kuti, “Ŵaani achikulu wangu? Ni ŵaani achalongo ajangu?” **49** Che Yesu wanjanjile mundu jula wakulijiganya ŵao achitiji, “Welewa ni ŵaali achikulu wangu ni achalongo achinjangu!” **50** Pakuŵa jwalijose jwakupanganya yakuisaka Atati wangu ŵa kwinani, jwelejo ni mpwanga ni mlumbwangu ni achikulu wangu.”

13 Ndaŵi jijojo, Che Yesu wakopweche mu nyuumba jila, wajawile kukutama mungulugulu litanda. **2** Mipingo jajikulungwa ja wandu jansyungwile nipele wakwesile mu ngalaŵa ni kutama. Wandu wose wajimi mungulugulu litanda, **3** nombe Che Yesu waasalile indu yejinji kwa itagu, achitiji, “Mpilikane!

Jwakupanda wajawile kukumisa mbeju. **4** “Paŵaliji nkumisa mbeju, sine syapatuchile mungulugulu matala ga mmigunda, nipele yaiche ijuni ni kusimila. **5** Sine syapatuchile mmaganga pangali litaka lyejinji. Syawoneche simesile kwachitema pakuŵa litaka lyaliji kanandi. **6** Nipele, lyuŵa palyawasile syatiniche ligongo michiga jakwe jaliji nganijijilisa paasi, syajumwile. **7** Sine syapatuchile pa miiŵa, nombe miiŵa jo jamesile ni kusiwijikanya. **8** Sine syapatuchile pa litaka lya chajila, syamesile, ni kusogola, sine mia moja, sine sitini ni sine selasini. **9** Jwakwete mapilikanilo ga kupilikanila, apilikane!” **10** Wakulijiganya ŵao Che Yesu wajaulile ni kwausya kuti, “Ana ligongo chi nkuwecheta ni wandu kwa itagu?” **11** Che Yesu wajanjile, “Wanyamwe mpegwilwe ukombole wa kumanyilila yantemela ya umwenye wa kwinani nambo wanewo nganapegwa. **12** Pakuŵa jwalijose jwakwete chindu chapegwe ni kujonjeheswa, nambo jwele jwanganakola chindu, atamuno chele chakwete cho chasumulwe. **13** Kwa ligongo lyo nguwecheta nawo kwa itagu, pakuŵa akulola nambo ngakulola, akupilikana nambo ngakupilikanichisya atamuno ngakumanyilila. **14** Kwa welewo gamalile agala malowe gaŵechete che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu gagakuti: ‘Kupilikana chimpilikane nambo ngamanyilila. Kulola chinlolechese nambo ngammona. **15** Pakuŵa lunda lwa wele wandu wo lupungwene, agasiŵile mapilikanilo gao, akupilenje. Nambo ikaliji akulola kwa meeso gao, ni kupilikana kwa mapilikanilo gao, nombe akamanyilile kwa lunda lwaŵo, ni kung’alauchila, none ngaalamisye.’ **16** “Nambo nkweite upile wanyamwe pakuŵa meeso genu gakuŵa ni mapilikanilo genu gakuplikana. **17** Ngunsalila isyene kuti wakulondola achajinji ni wandu wajinji wakupanganya yambone paujo pa Akunnungu, wasachile kugaona gankugaona nambo nganagaona ni kugapilikana gamkugapilikana nambo nganagapilikana. **18** “Nipele, wanyamwe mpilikane malumbo ga achi chitagu cha jwakupanda chi. **19** Jwalijose jwakupilikana liloŵe lyankati Umwenye wa Akunnungu pangalimanyilila, ali mpela mbeju sisypatuchile mmatala ga mmigunda, Jwangalumbana jula akwika kuchityosya chele chepandikwe mu ntima mwakwe cho. **20** Nombe syele mbeju sisypatuchile mmaganga, sili mpela mundu jwakupilikana liloŵe ni kulipochela kwa unonyelo. **21** Nambo ngakulikamulichisya ni nganakola michiga nkati mwakwe, akulikamula katema kakajipi pe, pakukutyochela kulaga ni kusauka kwa ligongo lya liloŵe lyo, papopo akuleka kulikulupilila liloŵe. **22** Nombe syele mbeju

sisyapatuchile pa miiwa syo sili mpela mundu jwakupilikana liloŵe, nambo kwa ligongo lya kuchenjeuchila masengo ga umi watulinawo ni kuchinonyela kwannope chipanje kukuliwijikanya liloŵe lyo, nombejo ngakusogola isogosi, yaani kupanganya yaikwanonyesya Akunnungu. (aiŋ g165) 23 Nombe syele mbeju sisyapatuchile pa litaka lyambone sili mpela mundu jwakupilikana liloŵe ni kulimanyilila, jwelejo akupanganya yejini yambone yaikusachilwa mpela mbeju ijikuti pakusogola, jimo mia moja, jine sitini, ni jine selasini.” 24 Che Yesu waasalile wakulijiganya chitagu chine kuti, “Umwenye wa kwinani ukulandana ni mundu jwapandile mbeju syambone mu ngunda wakwe. 25 Nambo wāndu paŵaliji agonile, ŵaiche jwammagongo jwakwe, ŵapandile masindi mwepande ngano, ni kutyoka. 26 Nipele, pasyamesile mbeju ni kutanda kusogola ni masindi gatandite kuwoneka. 27 Achikapolo ŵa asyene ngunda ŵaiche nikuti, ‘Ambuje, ngati mwapandile mbeju syambone mu ngunda mwenu? Sambano gatyochele kwapi masindi?’ 28 Nipele ŵatite, ‘Jwammagongo ni jwatesile yeleyo.’ Nipele, achikapolo wakwe ŵaasisye, ‘Uli, nkusaka tujale tukagatupule?’ 29 Nombejo ŵajanjile, ‘Ngwamba, pachintupule masindi, pane chinkatupule pamo ni ngano. 30 Nneche ikule yose pamo mpaka katema ka kugungula. Nipele, katema ka kugungula chinjasalila ŵakugungula kuti, nsonganganye kaje masindi nkagataŵikanye ilingo ilingo, nkagatinisye. Nambo ngano nsonganganye ni kutaga mu ngokwe jangu.” 31 Nipele, Che Yesu ŵaatagulile wāndu chitagu chine kuti, “Umwenye wa kwinani ulandene ni mbeju jajinandi nnope jajikuŵilanjikwa haladali jatosile mundu ni kujipanda mungunda mwakwe. 32 Jisyene jili jajinandi kusipunda mbeju sine syose, nambo jamelaga ni kukula jikuŵa jajikulungwa kupunda mimela jose. Ukukula ni kuŵa chitela mpaka ijuni ya mwinani ikwika ni kutawā isusi mu nyambi syakwe.” 33 Che Yesu ŵaasalile wāndu chitagu chine kuti, “Umwenye wa kwinani ulandene ni amila jajigele jwankongwe jumo, ni kuwanganya ni utandi mbisi siŵili ni nusu, ni utandi wose wasaseŵele.” 34 Che Yesu ŵaasalile wāndu yose kwa itagu. Ni pangali chitagu nganiŵasalila chachili chose. 35 Pakuti limalile liloŵe lyawechele jwakulondola jwa Akunnungu: “Chiŵechetenawo kwa itagu, chinaasalile wāndu indu yaisisikwe chitandile kugumbikwa chilambo.” 36 Nipele, Che Yesu ŵaulesile mpingo wa wāndu, ŵajinjile mu nyumba. Wakulijiganya ŵao ŵaichile ni kwasalila, “Ntugopolele chitagu cha masindi ga mungunda.” 37 Che Yesu ŵaasalile, “Jwakupanda

mbeju syambone ni Mwana jwa Mundu. 38 Nombe ngunda uli chilambo chino. Nombe syele mbeju syambone syo sili ŵele wāndu wati Umwenye uli wo. Nambo masindi ali wāndu ŵa jwangalumbana jula. 39 Nombe jwammagongo jwapandile masindi ali Shetani. Magungulo gali mbesi ja chilambo chino, nombe ŵakugungula ali achikatametume ŵa kwinani. (aiŋ g165) 40 Mpela ila masindi igakuti pakusonganganywa ni kutinisya, iyoyo ichichiŵa kumbesi kwa chilambo chino. (aiŋ g165) 41 Mwana jwa Mundu chachalajisa achikatametume ŵao ŵa kwinani kuti asonganganye kutyochela mu Umwenye wao wose aŵala ŵakwaleŵekasya wāndu atende sambi ni wose ŵatesile ya sambi. 42 Ni achikatametume ŵa kwinani wo chiŵaponye wāndu pa litanuli lya mooto wakalipa ni kweleko chalile ni kuchilimya meeno. 43 Kele katema ko wāndu ŵakupanganya yali yambone paujo pa Akunnungu chachimelemenda mpela lyuŵa mu Umwenye wa Atati ŵao. Ŵakwete mapikanilo, apikanile! 44 “Umwenye wa kwinani ulandene ni mbiko jajisisiche mu ngunda. Mundu jumpepe ŵajiwani ni kujisisa sooni. Nipele ŵasangalele nnope ni ŵajawile kukuisumisa iŵakwete yose ni kusuma ngunda ula. 45 “Soon, umwenye wa kwinani ulandene ni mundu jwakusumisa malonda achisosaga igogo yambone. 46 Nombe paŵachiwani chigogo chimo cha ndalama jajikulungwa, ŵajawile, ŵaisumise iŵakwete yose, ŵachisumile chigogo chila. 47 “Soon, Umwenye wa kwinani ulandene ni lwau lwauponyekwe mu litanda, lwatanjile somba syasili syose. 48 Lwau palwagumbeo, ŵakukoka somba ŵaluutile kumbwani, ŵatemi kusagula somba syambone ni kusitaga mu itundu yao ni somba syangalumbana ŵasijasile. 49 Yeleyi ni ichichiŵa kumbesi kwa chilambo chino, achikatametume ŵa kwinani chachikopochela, chiŵalekanganye wāndu ŵambone ni ŵangalumbana. (aiŋ g165) 50 Nombe ŵele ŵangalumbana wo chiŵajasile pa litanuli lya mooto. Kweleko chachilila ni kuchilimya meeno.” 51 Che Yesu ŵaasisye, “Ana gele gose ga nkugamanyilila?” Ŵajanjile, “Elo.” 52 Nombewo ŵaasalile, “Kwa ligongo lyo, jwakwiganya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa jwalijose jwakūŵa jwakulijiganya jwa Umwenye wa kwinani, alandene ni nsyene nyumba jwakukoposya mu mbiko jakwe indu ya ndalama ya sambano ni indu ya ndalama ya kalakala.” 53 Che Yesu paŵamasile kuŵecheta yele itagu yo, ŵatyosile pelepo, 54 ni ŵapite mu musi wao. Kweleko ŵajiganyaga wāndu mu nyumba jao ja kupopelela, nombewo ŵasimosile nikuti, “Jweleju apatile kwapi alu lunda lu ni ukombole wa kuipanganya yakusimonjeka?

55 Ana ajuju ngati mwana jwa jwakusepa itela? Achikulu wao ngati akuwilanjikwa che Maliamu ni achapwakwe ngati che Yakobo ni che Yusufu ni che Simoni ni che Yuda? 56 Achalumbugwe wose ngati ali pamo ni uweji? Nambi ajuju apatile kwapi aga gose ga?" 57 Nipele, nganiwakunda. Nambo Che Yesu waasalile, "Jwakulondola jwa Akunnungu akuchimbichikwa nambo ngaakuchimbichikwa mu chilambo chakwe ni mu nyumba jakwe!" 58 Kwa ligongo lyo, nganatenda yakusimonjeka yayijinji ligongo lya ungali chikulupi wao.

14 Kele katema ko chilongola che Helode wapilikene ngani si Che Yesu. 2 Nipele, waasalile achikatumetume wao, "Jwele munda ni che Yohana Wakubatisya asyuchile mchiwa, lyele ni ligongo machili gakupanganya yakusimonjeka gakupanganya masengo nkati mwakwe." 3 Che Helode ni juwankamwile che Yohana ni kutaŵa kwa minyolo, wammisile mu nyumba jakutaŵilwa kwa ligongo lya che Helodia, wankwawo che Filipo nkulugwe. 4 Ligongo che Yohana wansalile che Helode kuti, "Ngankusachilwa kunnombela jwele jwankongwe jo!" 5 Che Helode wasachile kwaulaga che Yohana, nambo wajogwepe wanda pakuŵa kukwao che Yohana waliji jwakulondola jwa Akunnungu. 6 Nipele, pa chindimba cha lyuŵa lyekulungwa lya kupagwa kwao che Helode, mwali jwao che Helodia watyasile mmbujo mwa achalendo ni mwali jula waasengwasisye che Helode, 7 mpaka walanjile achitiji, "Ngulumbilila, chinampe chachili chose chachinsache." 8 Nombejo wanyenjekwe ni achikulugwe, watite, "Mumbeje panopano ntwu u che Yohana Wakubatisya mumbale." 9 Mwenye wasupwiche, nambo kwa ligongo lya kulumbila kwao ni ligongo lya achalendo wawatemu pamo nawo, walajisye apegwe. 10 Nipele, che Helode wannajisye munda ku nyumba ja kutaŵila wanda kuti wakate che Yohana ntwu. 11 Ntwu wakwe wajigalikwe mu mbale ni kumpa mwali, nombejo wampele achikulugwe. 12 Wakulijiganya ŵa che Yohana waiche, wachijigele chilu chakwe, wachisichile. Nipele wajawile kukwasalila Che Yesu. 13 Che Yesu pawapilikene ngani syo, watyosile pepala kwa ngalaŵa, wajawile pantemela pajikape. Nambo wanda pawapilikene, wakuiye kwa makongolo achityochelaga mmisi jao. 14 Nipele, pawaike kumbwani, wauweni mpingo wekulungwa wa wanda, wakolele chanasa ni walamisye wakulwala wao. 15 Pakwaswele, wakulijiganya wao waichilile ni kwasalila, "Apano patuli pa mwikonde ni sambano kuswele. Sambano, mwananje wanda wo kuti ajaule

mmisinda akalishumile chakulya." 16 Che Yesu waasalile, "Nganakola ligongo lya kwaŵa, wanyamwe mwape chakulya." 17 Nambo wanyawo wanjanjile, "Tukwete mikate nsano pe ni somba siŵili." 18 Che Yesu waasalile, "Njise nawo apano." 19 Waasalile wanda kuti atame paasi pa manyasi. Nipele, Che Yesu wajigele mikate nsano ni somba sila, walolite kwinani, watogolele Akunnungu ni kugawanya ni kwapa wakulijiganya mikate jo, nombewo wagawenye wanda. 20 Walile wose, wajikwite. Nipele wakulijiganya walokwete sigasi sya mikate jila, wagumbesye itundu kumi na mbili. 21 Wose wawalile wala waliji achalume mpela elufu tano, pangawalanjikwa achimmasyeto ni wanache. 22 Pangakaŵa, Che Yesu waasalile wakulijiganya wao akwele mu ngalaŵa kuti alongolele peesi litanda asyene aninkujilanga mipingo ja wanda. 23 Pawamasile kwalanga wanda, wakwesile kwitumbi ali jikape kukupopela. Pakwaswele, welewo waliji kweleko jikape. 24 Kele katema ko ngalaŵa jo jawandichile pambindikati litanda, nambo jaliji nkupungunyikwa kwannope ni matumbela pakuŵa mbungo jaliji nkujiputa. 25 Kumasikusiku, Che Yesu waichile wakulijiganya wao achendaga mmeesi. 26 Wakulijiganya wao pawaweni achendaga mmeesi, wajogwepe nnope ni watite, "Lili lilaika!" Wagumilangaga kwa woga. 27 Papopo, Che Yesu wasalile, "Muusimane ntima, ndili une, nkajogopa!" 28 Che Petulo watite, "Ambuje mwaŵaga mmwe, muusalile iche kukwenu njendaga mmeesi." 29 Che Yesu watite, "Njise." Nipele che Petulo watulwiche mu ngalaŵa, wajesile mmeesi, kwajaulila Che Yesu. 30 Nambo pawajiwani mbungo, wajogwepe ni watandite kutiŵila, wagumisile achitiji, "Ambuje mungulupusye!" 31 Papopo Che Yesu wagolwesye nkono wao, wankamwile ni wansalile, "Mmwe ŵa chikulupi chachinandi, ligongo chi kukola lipamba?" 32 Nipele, wose wakwesile mu ngalaŵa, ni mbungo jatulele. 33 Nombe, wose wawaliji mu ngalaŵa watindiŵalile ni kwakotamila, achitiji, "Isyene alakwe ndi Mwana jwa Akunnungu." 34 Wajombweche litanda ni waiche ku msinda wa ku Genesaleti. 35 Wanda ŵa pepala pawaamanyi Che Yesu, wajenesye ngani muumbali mose mumwasungwile. Nipele, wanyichisye wakulwala wose, 36 ni wachondelele kuti akwaye atamuno lujenje lya mwinjilo wao. Nombe wose wawankwaiye walamile.

15 Nipele, Mafalisayo ni wakwiganya Malajisyo waichile Che Yesu kutyochela ku Yelusalemu. 2 Pawaike wambusisye, "Kwachichi wakulijiganya wenu akugapwanya majiganyo gatupochele

kutyochela kwa achambuje wetu? Ngakunaŵa makono yambone akanaŵe kutanda kulya?"

3 Che Yesu wajanjile, "Kwachichi wanyamwe mkupwanya makanyo ga Akunnungu kwa kusechelela majiganyo genu mwachinsyene?" 4 Akunnungu atite, 'Mwachimbichisye atati wenu ni achikulu wenu,' ni 'Jwakunlwesya atagwe atamuno achikulugwe, akusachilwa kuulajikwa.' 5 Nambo wanyamwe nkwiganya kuti, mundu awaga ni chindu cha kwakamuchisya atagwe atamuno achikulugwe, ni atiji, 'Achi chindu chi ndyosise sadaka kwa Akunnungu.' 6 Nipele, jwele mundu jo ngakwachimbichisya atagwe! Yele ni inkuti pakulinyelusa lilamulo lya Akunnungu ni kugakuya majiganyo genu mwachinsyene. 7 Wanyamwe waulamba! Che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu wasagamukwile yambone yankati wanyamwe pawatite, 8 'Akunnungu akuti, aŵa wandu wa akunjimbichisya ngomo pe, nambo mmitima jao atalikengene ni une. 9 Nombe akumbopela iyipe, pakuŵa indu yakwiganya ili malajisyo ga wandu pe.'" 10 Nipele, Che Yesu wauwilasile mpingo wa wandu, waasalile, "Mpilikane ni kumanyilila! 11 Chindu chachikuntaga mundu usakwa ngaŵa chachikwinjila nkang'wa, nambo achila chachikutyoka nkang'wa ni chachikuntaga mundu usakwa." 12 Nipele wakulijiganya wao wajaulile ni kwasalila, "Ana nkumanyilila kuti Mafalisayo yachimile pawapilikene malowe genu?" 13 Nambo welewo watite, "Mmela wauliwose wanganapande Atati wangu wa kwinani, chiuchitupulwa. 14 Mwaleche wanyawo! Wele ali wanggalola wakwalongosya wanggalola. Jwanggalola annongosyaga jwanggalola njakwe, wose wawili chatumbuchile mwisimbo." 15 Che Petulo watite, "Ntugopolele chele chitagu cho." 16 Che Yesu waasalile, "Nombe wanyamwe wakwe ngankumanyilila? 17 Ana ngankumanyilila kuti chindu chachikwinjila nkang'wa chikupita nnutumbo ni chikujasikwa kulindi? 18 Nambo yaikutyoka nkang'wa ikutyochela mu ntima, yele ni yaikuntaga mundu usakwa. 19 Pakuŵa mu ntima sikukopoka ng'anisyo syangalumbana sya kuulaga ni chikululu ni chigwagwa ni wiya ni kuwecheta yaunami ni kutukana. 20 Gelego ni gakuntaga mundu usakwa. Nambo kulya panganaŵa makono ngakukuntaga mundu usakwa." 21 Che Yesu watyosile kweleko ni wajile ku chilambo cha ku Tilo ni ku Sidoni. 22 Nipele, jwankongwe jumo Mkanaani, kutyochela chilambo chilachila, wachilile achinyanyisyaga, "Ambuje, Mwana ju che Daudi, mungolele chanasa! Mwali jwangu akamwilwe ni masoka kwannope." 23 Nambo Che

Yesu ngananjanga liloŵe. Wakulijiganya wao wajaulile ni kwachondelela achitiji, "Mwasalile ajaule, pakuŵa akutukuya ali nkunyokonya." 24 Che Yesu wajanjile, "Akunnungu andumile kukwakulupusya wandu wa ku Isilaeli wawapotele mpela ngondolo." 25 Pelepo jwambumba jula waiche ni kwatindiŵaila paujo pao achitiji, "Ambuje, mungamuchisye." 26 Che Yesu wajanjile, "Ngaŵa yambone kutola chakulya cha wanache ni kusiponyela mbwa." 27 Jwankongwe jo wajanjile, "Elo, Ambuje, nambo mbwa sikulya mbakatika sisikupatuka pakulila achambuje wao." 28 Pelepo Che Yesu wajanjile, "Jwankongwe, chikulupi chenu chachikulungwa, nipele, chitendekwe kukwenu chinkusaka." Mwali jwao jula ni walamile katema kakoko. 29 Che Yesu watyosile pelepo ni kwaula mungulugulu litanda lya Galilaya, wakwesile kwitumbi, watemi paasi. 30 Nipele, jaichile mipingo ja wandu wajinji, wampelechele wandu wangajenda ni wanggalola ni wakulemala ni wangawechecha ni wane wajinji wakulwala, nipele wawisile mmbujo mwakwe ni kwalamya. 31 Nombe mpingo wa wandu ula wasimonjile nnope pawaweni wangawechecha aninkuwechecha ni wanggalola aninkulola ni wakulemala ali alamile ni wangajenda aninkwenda, wandu waakusisye Akunnungu wa ku Isilaeli. 32 Che Yesu wauwilasile wakulijiganya wao, waasalile, "Ngwakolela chanasa aŵa wandu wa pakuŵa atemi ni une moŵa gatatu sambano ni nganakola chakulya. Ngangusaka naaleche ajaule pangalya ngakaŵa chakomoche mwitala." 33 Wakulijiganya wala ni watite, "Tutupate kwapi chakulya chachijini cha kwajikutisya wele wandu ŵa?" 34 Che Yesu wauusisye, "Nkwete mikate jilingwa?" Wajanjile, "Saba ni tusomba kanandi pe." 35 Nipele Che Yesu waasalile wandu atamanje paasi. 36 Wajitosile mikate saba ni tusomba tula, watogolele Akunnungu, wajigawenye ni kwapa wakulijiganya wao, nombe wakulijiganya wo wagawenye wandu. 37 Walile wose, wajikwite. Pawamasile kulya walokotenye mbakatika ja mikate ni somba sila itundu saba yegumbale. 38 Wele uwalile wo waiji achalume elufu nne, pangawalanjila achakongwe ni wanache. 39 Nipele, Che Yesu walanjile wandu, wakwesile mu ngalaŵa ni kwaula ku chilambo cha Magadani.

16 Mafalisayo ni Masadukayo wajaulile Che Yesu, ni kwa kwalinga wawendile walosye chimanyisyo kutyochela kwinani. 2 Nambo Che Yesu waasalile, "Lyaikaga ligulo wanyamwe nkutini, 'Lelo chikulanguche pakuŵa kwiunde kuchejele!' 3 Ni kuninkucha nkutini, 'Lelo mbungo chijipuje, pakuŵa kwiunde kuchejele sooni

maunde gagumbele! Nipele, wanyamwe nkukombola kumanyilila upagwe wa liunde, nambo imanyisyo ya katema kano ngankukombola kuimanyilila. 4 Uwelesi wangalumbana ni wangali ni chikulupi ukusosa chimanyisyo, nambo ngauppegwa chimanyisyo ikaŵe chimanyisyo chi che Yona." Nipele walesile ni kwaula. 5 Wakulijiganya wao paŵamasile koombochela mbande jine ja litanda, waliji aliŵalile kwigala mikate. 6 Che Yesu waasalile kuti, "Nlilechesye ni nligose ni amila ja Mafalisayo ni Masadukayo!" 7 Nambo wele wanyawo waliji nkuusyana achinsyene pe achitiji, "Akuŵecheta yeleyo pakuŵa nganituigala mikate." 8 Che Yesu wasimanyilile ng'anisyo syao ni kwasalila, "Ligongo chi nkuusyana mwachinsyene pe, wanyamwe ŵa chikulupi chachinandi kuti nganinjigala mikate? 9 Ana ngankumanyilila atamuno kukumbuchila panagaŵenye mikate tano jila, kwa ŵandu elufu tano ŵala? Ana itundu ilingwa ya mbakatika imwagumbesye? 10 Pane mikate saba jila jiŵagaŵenye ŵandu elufu nne, ana itundu ilingwa ya mbakatika imwalokotenye? 11 Uli, ngankumanyilila kuti nganingunguluchilaga mikate? Nambo nlilechesye ni amila ja Mafalisayo ni Masadukayo!" 12 Pelepo wakulijiganya waimanyilile kuti nganaŵecheta yankati amila ja mikate, nambo majiganyo ga Mafalisayo ni Masadukayo. 13 Che Yesu paŵaiche mmusi wa Kaisalia Filipi, wausisye wakulijiganya wao kuti, "Ŵandu akuti Mwana jwa Mundu ali nduni?" 14 Wajanjile, "Wane akuti che Yohana Wakubatisya ni ŵane akuti che Elia ni ŵane akuti che Yelemia, pane jumo jŵao wakulondola ŵa Akunnungu." 15 Che Yesu wausisye sooni, "Nombe wanyamwe nkuti une ndili nduni?" 16 Che Simoni Petulo wajanjile, "Alakwe ni Kilisito Jwakuwombola, Mwana jwa Akunnungu ŵaali ŵajumi." 17 Che Yesu watite, "Nkwete upile mmwe che Simoni mwana ju che Yona, pakuŵa ngaŵa mundu jwammunikulile ngani jo, nambo Atati ŵangu ŵaali kwinani. 18 None ngunsalila, mmwe ni che Petulo ni pa lwele lwala lu chindandisye mpingo wa ŵandu wakunkulupilila Kilisito ni machili ga chiwa ngagaika kuukombola. (Hadēs g86) 19 None chinampe iugulilo ya Umwenye wa kwinani, ni chachili chose chachinchitaŵe pa chilambo pano, chichiŵe chetaŵikwe kwinani ni chachili chose chachinchigopole pa chilambo pano, chichiŵe chegopolwe kwinani." 20 Nipele wakanyisye kwa nnope wakulijiganya wao kuti akansalila mundu kuti ŵelewo ali Kilisito. 21 Chitandile ke katema ko Che Yesu watandite kwalosya pangasisika wakulijiganya wao kuti yaŵajile kwaula ku Yelusalemu ni kweleko chalagaswe ni achachekulu ni ilongola

ŵa achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo. Nipele chachiulagwa ni pa lyuŵa lyaatatu chasyuche. 22 Pelepo che Petulo ŵaajigele Che Yesu pambali ni watandite kwakalipila achitiji, "Ngwamba Ambuje! Ngagansimana gelego!" 23 Nambo Che Yesu ŵagalauchile ni kwasalila che Petulo, "Ntyoche paujo pangu, Shetani! Mwwe nkusiŵila litala paujo pangu, pakuŵa ngankuganisya gagali ga Akunnungu, nambo ga ŵandu!" 24 Nipele, Che Yesu waasalile wakulijiganya wao, "Mundu jwakusaka kunguya, alikane nsyene, atwichele nsalaba wakwe, anguye une. 25 Pakuŵa, mundu jwalijose jwakusaka kuukulupusya umi wakwe, chaujase. Nambo mundu jwakuutuosya umi wakwe kwaligongo lyangu, chaukole sooni. 26 Ana mundu chapate chichi akolaga chipanje cha pa chilambo, ali ajasile umi wakwe? Pane mundu chatyosye chichi pamalo pa umi wakwe? 27 Pakuŵa Mwana jwa Mundu chachiika mu ukulu wa Atatigwe pamo ni achikatumetume wakwe ŵa kwinani, pelepo chachinlipa jwalijose malinga ni masengo gao. 28 Ngunsalila isyene, apali ŵane mwa ŵanjimi apano ngaapasya chiwa akanawe kummona Mwana jwa Mundu achiikaga ali Mwenye."

17 Pagamasile moŵa sita, Che Yesu ŵajigele che Petulo ni che Yakobo ni che Yohana mpwao, ŵakwesile pamo nawo penani chitumbi cheleu, kweleko waliji wanyapewo. 2 Kweleko, Che Yesu ŵagalawiche uwoneche wakwe paujo pao, ku meeso kwao kwamelemendaga mpela lyuŵa ni iwalo yao yaliji yeswela mpela lulanga. 3 Chisisimuchile che Musa ni che Elia ŵaakopochele, waliji nkukunguluka ni Che Yesu. 4 Pelepo che Petulo waasalile Che Yesu, "Ambuje, yambone uwe kuŵa apano! Mwasakaga chindaŵe masakasa gatatu, limo lyenumwe ni line li che Musa ni line li che Elia." 5 Paŵaŵechetaga gelego, liunde lyeswela lyaunichile wanyawo, ni lyapikaniche liloŵe kutyochela mu liunde lila lichitiji, "Aju ali Mwanangu jungunnonnyela, nonyelwe nawo, mumpilikanichisye jwelejo." 6 Wakulijiganya paŵapilikene yeleyo ŵajogwepe nnope, ŵagwile manguku. 7 Nipele Che Yesu ŵaichilile, ŵakwayiye achitiji, "Njimuche, nkajogopa!" 8 Paŵalolite kwinani nganammona mundu jwalijose akaŵe Che Yesu jika pe. 9 Nipele, paŵatulukaga pa chitumbi po, Che Yesu waasalile, "Kasimunsalila mundu jwalijose inyiweni ila, mpaka patachisyuka Mwana jwa Mundu kutyochela mu chiwa." 10 Nipele wakulijiganya wao ŵammusisye, "Kwachichi nambi ŵakwiganya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa akuti chaiche kaje che Elia?" 11 Che Yesu

wajanjile, "Isyene, che Elia chaiche kaje ni kukolosya indu yose iwe chile. 12 Nambo ngunsalila, che Elia amasile kwika, nganmanyilila, nambo wantendele iwasachile. Nombewo chachinnagasya Mwana jwa Mundu iyoyopeyo." 13 Pelepo wakulijiganya wala waimanyilile kuti wangambaga che Yohana Wakubatisya. 14 Pawaiche sooni pa wele mpingo wa wandu ula, waiche mundu jumo mmbujo pa Che Yesu ni kwatindiwalila, 15 watite, "Ambuje, munkolele chanasa mwanangu pakuwa akulwala njilinjili ni kulaga nnope, katema kakajinji akugwilila pa mooto pane mmeesi. 16 Nannyichisye kwa wakulijiganya wenu, nambo nganakombola kunnamya." 17 Che Yesu wajanjile, "Uwelesi wangali chikulupi ni wakulyungasika, ana chime ni wanyamwe mpaka chakachi? Mpaka chakachi chinampilile? Munjise nawo apano." 18 Nipele, Che Yesu walikalipile lisoka lila, nombelyo lyankopweche ni jwanchanda jula walamile katema kakoko. 19 Nipele, wakulijiganya waichile Che Yesu kwa chisyepela ni kwausya, "Ligongo chi nganitukombola kulikoposya lisoka lila?" 20 Che Yesu wajanjile, "Kwa ligongo lya chikulupi chenu chachinandi. Ngunsalila isyene, mwa waga ni chikulupi atamuno chawaga chachinandi chisau mbeju jainandi nnope jajikuwilanjikwa haladali, chinkombole kuchisalila achi chitumbi chi, 'Ntyoche apa njaule ako,' nombecho chichityoche. Ngali pagwa lilowe lyangalikombolecheke kukwenu." 21 Nambo lisoka lyanti yele ngalikutyosyekwa ika we kwa kupopela ni kuta wa. 22 Wakulijiganya pawaliji pamo ka Galilaya, Che Yesu waasalile, "Mwana jwa Mundu akwaula kukutagwa mmakono ga wandu. 23 Nombewo chachimmulaga, nambo chachisyuka pa lyuwa laaata." Pelepo wakulijiganya wasongoneche nnope. 24 Che Yesu ni wakulijiganya wao pa waiche ku Kapelenaumu wandu wakukumbikanya nsongo wa Nyuumba ja Akunnungu waichilile che Petulo, wausisye, "Ana jwakwiganya jwenu akulipa nsongo wa Nyuumba ja Akunnungu?" 25 Che Petulo wajanjile, "Elo, akulipa." Nipele, che Petulo pawajinjile mu nyuumba, akana we ku wecheta lilowe, Che Yesu walongolele kumusya achitiji, "Che Simoni, mmwe nkuti uli? Mamwenye wa pa chilambo akukumbikanya nsongo atamuno ushulu kwa wandu chi? Kutyochela kwa achinsyene musi pane kwa achalendo?" 26 Che Petulo wajanjile, "Kutyochela kwa achalendo." Che Yesu wansalile, "Nipele, iwaga ili yeleyo, achinsyene musi wo ngakusachilwa kulipa. 27 Nambo tukaachima wandu wa. Njaule kulitanda nkaloposye, ni somba jandanda kutanjila pa ndwana, nkajinukule kang'wa

ni chinkasisimane mbiya sya nsongo. Njigale ni kwapa ligongo lyangune ni lyenu mmwe."

18 Kekala katema kala wakulijiganya waichilile Che Yesu ni kwausya, "Ana nduni jwaali jwankulungwa mu Umwenye wa kwinani?" 2 Che Yesu wambilasile mwanache, wanjimiche mmbujo mwao. 3 Nipele watite, "Isyene ngunsalila, iwaga ngankugalauka ni kuwa mpela wanache, nganjinjila kose mu umwenye wa kwinani. 4 Nipele jwalijose jwakulitimalika mpela aju mwanache ju, jwelejo ni jwali jwankulungwa mu umwenye wa kwinani. 5 Jwalijose jwakumpochela mwanache jumo mpela aju mu liina lyangu, jwelejo akumbochela une." 6 "Nambo jwalijose juchantende jumo jwa achanandi wa, wakungulupilila une atende sambi, ikaliji yambone kwa welewo ata wike pa lukosi liganga lyekulungwa lya kusyajila ni kumponya mu bahali pakwendesya nnope. 7 Ulaje chiuwe kwa wandu wa pa chilambo kwa ligongo lya kuichisya indu ya kwatenda wandu atende sambi. Indu yo ikusachilwa ikopochele nambo ulaje kukwakwe mundu juchaichenawo indu yo. 8 "Iwaga nkono wenu pane lukongolo lwenu lukuntenda ntende sambi, mmukate nkaujase kwakutalika. Mbaya kukwenu kwinjila mu umi pangali nkono umo pane lukongolo lumo kupunda kuponyekwa pa mooto wa mo wa gose pangali mbesi wangasimika ndi ni makono gawili ni makongolo gawili. (aiōnios g166) 9 Ni liso lyenu lyantendaga ntende sambi, nilikolopole ni kuliponya kwakutalika. Mbaya kukwenu kwinjila mu umi wangamala ni liso limo, kupunda kuponyekwa pa mooto wangasimika mo wa gose pangali mbesi ndi ni meeso gawili. (Geenna g1067) 10 "Nilolechesye! Nkanchembulusya jumo jwa achanandi wa. Ngunsalila, achikatumetume wao kwinani ko mo wa gose akulola usyo wa Atati waali kwinani. 11 Pakuwa Mwana jwa Mundu waiche kukwakulupusya awala wawasochele. 12 "Ana wanyamwe nkuti uli, Mundu akolaga ngondolo mia moja, ni jasochelaga ngondolo jimo, ngaasileka ngondolo tisini na tisa sila pasyaliji po ni kwaula kukujisosa jajisochele jila? 13 Ajisimanaga, ngunsalila isyene, akusengwa ligongo lya jejila kusipunda tisini na tisa syangasochela sila. 14 Iyoyo Atati wenu wa kwinani ngakusaka ata jumo jwa achanandi wa kuti asochele. 15 "Nlongo njenu anlewelaga, munjaulile nkanlosye chilewo chakwe ni wawili pe. Ampilikani laga chimme mumpatile nlongo njenu. 16 Nambo iwaga ngakumpilikani la, munjigale mundu jumo pane wawili pakuti kwa kang'wa sya wamboni wawili pane watatu, kila lilowe likaluche, mpela Malembelo ga Akunnungu

yagakuti pakusala. 17 Akanaga kwapilikanichisya wanyamwe ngannechelesya mpwakwe ni mtima wakwe wose."

Kilisito. Ni akanaga kuupilikanila mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito. mummalanjile yalumo mundu jwangakwamanyilila Akunnungu ni jwakukumbikanya nsongo. 18 "Ngunsalila isyene, gagali gose gachingakanye pachilambo chigaŵe gamakanikwe kwini ni gagali gose gachingakunde pachilambo, chigaŵe gamakundikwe kwini. 19 "Ngunsalila isyene, wāwili pasikati jenu ajilana pachilambo pano kwa chindu chachilichose chichawende, Atati wangu wa kwini chiwāpanganyichisye chindu cho. 20 Pakuŵa palipose pakusongangana wāndu wāwili pane wātatu pamo kwa liina lyangu, une ndili pelepo ni wanyawo." 21 Nipele, che Petulo ŵaichile Che Yesu nikuti, "Ambuje, ana mpwanga aneŵele kalingwa none naalechelesye? Mala saba?" 22 Che Yesu wājanjile, "Ngangunsalila mala saba pe, nambo saba mala sabini. 23 Kwayele, Umwenye wa kwini ulandene ni mwenye jumo juŵasakaga kulola achikapolo wakwe yatite pakupanganya. 24 Paŵatandite kulola, wānyichisye mundu jumo juŵaliji ni ligambo lya mamilioni kwa mamilioni. 25 Mundu jo nganakola chakulipa, kwayele ambujegwe ŵalamwile asumisikwe nti kapolo mundu jula ni wānwakwe ni achiŵanagwe ni yanayose iŵakwete, kuti ligambo limale. 26 Nipele, kapolo jula wātindiŵele mmbujo pa ambujegwe ni kwaŵenda achitiji, 'Ambuje mumbililile kaje, none chinanipe yose.' 27 Mmbujegwe kapolo jula wānkolele chanasa, ŵannechelesye ligambo lila, ni kuntendela ajaule. 28 "Nambo kapolo jula wātyosile, ŵansimene jumo jwa achikapolo achinjakwe juŵandaiji mbiya kanandi. Wānkamwile ni kunkamula pa lukosi achitiji, 'Nipele ligambo lyenu!' 29 Nombe kapolo njakwe jula wātindiŵele pa makongolo gakwe wāchondelele achitiji, 'Mumbililile kaje, none chinanipe yose'. 30 Nombejo wakanile, wājawile kukumponya mu nyuumba jakutaŵilwa, mpaka patachilipa ligambo lila. 31 "Nipele, achikapolo achinjakwe paŵaiweni yeleyo ŵasongoneche nnope, wājawile kukwasalila ambuje ŵao yose iyatendekwe. 32 Pele ambujegwe wāmmilasile ni kunsalila, 'Ugwe jwakutumichila jwangalumbana nnope! Nannechelesye ligambo lila lyose pamwanjondelele. 33 Ana nganinsachilwa kunkolele chanasa kapolo njenu jo mpela inatite pakunkolele chanasa mmwe?' 34 "Nipele mmbujegwe jula wātumbile nnope, wāmpeliche katumetume jula kwa wākulagasya mpaka pele patachilipa ligambo lyose. 35 Ni atati wangu wa kwini chachintendela iyoyo peyo iŵaga jwalijose mwa

19 Che Yesu paŵamasile kuŵecheta gele malowe go, wātyosile ku Galilaya, wāpite ku Yudea peesi lusulo lwa Yolodani. 2 Wāndu achajinji wākuiye ŵelewo kweleko, nombejo ŵalamisye ilwele yao. 3 Mafalisayo ŵaichile achalingaga achitiji, "Uli, ana ikusachilwa mundu kunleka wānwakwe kwa ligongo lililyose?" 4 Che Yesu wājanjile, "Uli, ana nganinsyoma Mmalembelo ga Akunnungu kuti Akunnungu juŵangumbile mundu kutyochela kundanda ŵaagumbile jwannume ni jwankongwe? 5 Wāpundile kusala, 'Kwaligongo lya jwannume chiŵaaleche atagwe ni achikulugwe, chalumbikane ni wānwakwe, nombe wāwili wo chachiŵa chiilu chimo?' 6 Kwa yeleyo, ngaaŵa sooni wāwili, nambo chiilu chimo. Nipele chalumbikanye Akunnungu, mundu akachilekanganya." 7 Nambo ŵele wanyawo ŵausisye, "Nambi kwachichi che Musa ŵatulamwile kuti jwankongwe apegwe talaka ni kunleka?" 8 Che Yesu wājanjile, "Che Musa ŵannechelele nlekangane ni achiŵankwenu kwa ligongo lya kukakatima kwa mitima jenu. Nambo chitandile kundanda nginiŵa yeleyi. 9 Nipele none ngunsalila wanyamwe, mundu juchalekangane ni wānwakwe kwaligongo lililyose ni kulombela jwankongwe jwine, ikaŵe kwa ligongo lya chikululu, akutenda chikululu." 10 Wākulijiganya ŵao ŵaasalile, "Iŵaga yele kwa mundu ni wānwakwe, nipele mmbaya kutama pangalombela." 11 Che Yesu ŵaasalile, "Ngaŵa ŵanawose wākukombola kulipochela lilowe li, nambo ikaŵe ŵele wāndu ŵapegwile ni Akunnungu machili ga kulipochela lilowe li. 12 Pakuŵa kwana indu yakupisyangana yaikuntendekasya mundu kutama pangalombela, apali ŵaŵaŵeleke yeleyo, ni ŵane atesilwe ni wāndu atame ŵangalombela ni ŵane asachile achinsyene atame pangalombela kwaligongo lya umwenye wa kwini. Jwakukombola kulipochela lilowe li apochele." 13 Nipele wānyichisye Che Yesu ŵanache achanandi kuti ŵasajichile makono ni kwapopelela. Nambo wākulijiganya ŵao ni wākalipile. 14 Che Yesu wātite, "Mwaleche ŵanache aichanje kukwangu ni nkaasiŵila, pakuŵa Umwenye wa kwini uli wa wāndu ŵaali mpela ŵanache ŵa." 15 Nipele, ŵasajichile makono kuti ŵape upile, ni wātyosile pelepo. 16 Mundu jumo ŵaichile Che Yesu ŵausisye, "Jwakwiganya, ana ndende chindu chi chichili chambone kuti ngapate umi wa moŵa gose pangali mbesi?" (aiōnios g166) 17 Che Yesu ŵansalile, "Kwachichi nkuusya yankati umbone? Ngapagwa jwambone,

nambo jumope yaani Akunnungu. Mwasakaga kwinjila mu umi, ngakamulichisye makanyo.” 18 Mundu jula wausisye, “Makanyo chi?” Che Yesu watite, “Kasimmulaga ni Kasintenda chikululu ni Kasinjiwa ni Kasinsala ya unami. 19 Sooni, mwachimbichisye atati wenu ni achikulu wenu ni Munnonyele njenu mpela inkuti pakulinonyela mwasyene.” 20 Jwanchanda jula watite, “Makanyo ganagose nagakamulichisye chitandile wanache wangu, chisowile chindu chi sooni?” 21 Che Yesu wansalile jwelejo, “Mwasakaga kuwa jwautindimisiyo, njaule nkasumisiye yose inkwete ni mbiya syo nkaape wandu wakulaga, nomwe chinkole mbiko kwinani, mwamalaga muunguye.” 22 Pawapilikene yele jwele nchanda jo, wawajile aninkusongoneka mu ntima, pakuwa wakwete chipanje chachijinji. 23 Pelepo Che Yesu waasalile wakulijiganya wao, “Ngunsalila isyene, chiiwe yakulimba jwachipanje kwinjila mu Umwenye wa kwinani. 24 Ngunsalila sooni, ili yakwaluka kwa chinyama chachikuwilanjikwa ngamia kupeleta pachipowo cha sindano, kupunda jwachipanje kwinjila mu umwenye wa Akunnungu.” 25 Wakulijiganya wao pawapilikene yele, wasimosile nnope, wausisye, “Waanani nambi, akukombola kukulupuka?” 26 Che Yesu walolite, nikuti, “Lyelili lili lyangakomboleka kwa wandu, nambo kwa Akunnungu indu yose ikukomboleka.” 27 Nipele, che Petulo wajanjile, “Nnole, uwe tulesile yose ni kunkuya, chitupate chichi nambi?” 28 Che Yesu waasalile, “Ngunsalila isyene, Mwana jwa Mundu pachatame pa chitengu cha umwenye cha ukulu wao mu chilambo cha sambano, wanyamwe umunguiye chintame mu itengu kumi na mbili ni kusilamula ngosyo kumi na mbili sya wandu wa ku Isilaeli. 29 Ni jwalijose jwaesile nyumba pane achapwakwe pane achalumbugwe pane atagwige pane achikulugwe pane wanache pane migunda, kwa ligongo lyangu, chachipochela mala mia, ni chachinjila mu umi wa mowa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 30 Nambo wajanji waali wandanda sambano chachiwa wambesi ni waali wambesi sambano chachiwa wandanda.

20 “Umwenye wa kwinani ulandene ni mundu jwaali ni ngunda wa sabibu, juwatyosile kundaŵi pe kukwaŵika wandu wakulima mu ngunda wao. 2 Paŵamasile kulangana ni wakulima kuti chachalipa chipande chimo cha madini ga feza malinga ni malipilo ga lyuŵa limo, wapeleche ku ngunda wa sabibu. 3 Watyosile saa tatu kundaŵi, waweni wane wangali ni masengo ali ajimi pakusumichisya malonda. 4 Waasalile, ‘Njende ni wanyamwe ku ngunda wa

sabibu, none chinanlipe.’ 5 Nipele, wāpate. Asyene ngunda wala watyosile sooni saa sita ni saa tisa, watesile iyoyo. 6 Pajawandichile saa kumi na moja, watyosile sooni, wasimene wandu wane ali ajimi papopo pakusumisya malonda. Nipele wausisye, ‘Kwachichi nkwiya apano muusi wose u pangali masengo?’ 7 Wajanjile, ‘Pakuwa ngapagwa mundu jwatupele masengo.’ Nombejo waasalile, ‘Njaule ni wanyamwe nkapanganye masengo ku ngunda wa sabibu.’ 8 “Pakwaswele, nsyene ngunda wa sabibu jula wansalile jwakulolela masengo gao kuti, ‘Nkaawilanje wamasengo mwape malipilo gao, kutandila wa kumbesi mpaka wa kundanda.’ 9 Nipele, waiche wele wawapegwile masengo katema ka saa kumi na moja, jwalijose wapochele chipande chimo cha madini ga feza. 10 Ni wandanda wala paŵaiche waganichisye kuti chapochele yakupunda, nambo nombe wanyawo wapochele chipande chimo cha madini ga feza yalumo ni achinjao. 11 Paŵapochele mbiya syao, watandite kwasongonechela asyene ngunda wala. 12 Watite, ‘Aŵaŵa wawapele masengo kumbesi apanganye masengo kwa katema ka lisaa limo pe, kwachichi ntulipile yalumo ni wanyaŵa akuno uweji tupilile masengo gakulimba muusi wose ni lyuŵa lili nkuŵala?’ 13 “Pelepo nsyene ngunda jula wajanjile jumo jwao kuti, ‘Ambusanga, ngangummonela! Ana nganitulangana none kwa malipilo ga chipande chimo cha madini ga feza? 14 Nigale chichili chenu, njaule kumangwenu. Ngunonyelwa kumpa aju junampele masengo kumbesi yalumo ni mmwe. 15 Uli, ngangusachilwa kutenda indu ingunonyelwa nkati yose ingwete? Ana nkukola wiwu pakuŵa une ndili jwambone?’” 16 Nipele Che Yesu wamalichisye kwa kusala, “Iyoyo waali wambesi chachiwa wandanda ni waali wandanda chachiwa wambesi.” 17 Che Yesu paŵaliji nkukwela kwaula ku Yelusalemu, waaigile wakulijiganya wao kumi na mbili, paŵaliji nkwenza mwitala, peuto pangali wandu wane, waasalile, 18 “Nnole! Tukwaula ku Yelusalemu, ni kwele Mwana jwa Mundu chakatajikwe mmakono mwa achakulu wambopesi ni wakwiganya Malajisyo, nombewo chalamulikwe aulajikwe. 19 Chakampeleche kwa wandu wangaŵa Wayahudi apate kuntendela chanache ni kumputa mbokola ni kwaŵamba pa nsalaba ni pa lyuŵa lyaatatu chachisyuka.” 20 Nipele achikulu wa wanache wa che Sebedayo waichile Che Yesu, pamo ni achiwanagwe, watindiŵalile ni kwaŵenda chindu. 21 Che Yesu wammusisye, “Chichi nkusaka?” Watite, “Choonde nlanje kuti mu umwenye wenu, achiwanangu ŵawili wa chatame, jumo kundyō kwenu ni jwine kunchiji

kwenu.” 22 Che Yesu wajanjile, “Ana nkumanyilila chinkuchiwenda! Uli chinkombole kuching’welela chikombe cha masauko chiching’wele une?” Wanyawo wajanjile, “Tukupakombola.” 23 Che Yesu waasalile, “Isyene chinng’welele chikombe changu cha masauko, nambo kutama kundyo ni kunchiji kwangu nganigaŵa masengo gangu nambo Akunnungu chachapa lipesa lya ŵele ŵawakolochesye.” 24 Nombe wakulijiganya ŵane likumi ŵala paŵapilikene gele, watumbilile ŵawili wo. 25 Nipele Che Yesu ŵaawilasile ni kwasalila, “Nkumanyilila kuti mamwenye ŵa ilambo akwalongosya ŵandu ŵao kwa machili, ni achakulu ŵao akwatenda ali ŵandu ŵao. 26 Nambo inaŵe yele kukwenu, nambo jwalijose jwakusaka kuŵa jwamkulungwa kukwenu akusachilwa aŵe katumetume jwa wose. 27 Ni jwalijose jwakusaka kuŵa jwaandanda kukwenu akusachilwa aŵe jwakutumichila jwenu. 28 Iloyopeyo, Mwana jwa Mundu nganaika kuti atumichilwe nambo kuti atumichile, ni kuutyosya umi wakwe kuti gaŵe malipilo kwa ligongo lya chiwombolo cha ŵandu wajanji.” 29 Che Yesu ni wakulijiganya ŵao paŵaliji nkutyoka ku Yeliko, mpingo wa ŵandu waji nkwakuya. 30 Nipele, wapali wanggalola ŵawili uŵatemi mungulugulu litala, nombewo paŵapikene kuti Che Yesu waji nkupita pelepo, wanyanyisye achitiji, “Ambuje, Mwana ju che Daudi, choonde ntukolele chanasa!” 31 Mpingo wa ŵandu wakalipile ni kwasalila amyalale. Nambo wanyawo wapundangenye kunyanyisya, achitiji, “Ambuje, Mwana ju che Daudi, choonde ntukolele chanasa!” 32 Che Yesu wajimi, ŵaawilasile ni kwasuya, “Ana nkusaka nampanganyichisye ichichi?” 33 Wajanjile, “Ambuje, tukummenda gaunukuche meeso getu.” 34 Nipele, Che Yesu wakolele chanasa, wakwaiye meeso gao ni papopo wakombwele kulola, ni wankuiye.

21 Che Yesu pamo ni wakulijiganya ŵao ŵawandichile ku Yelusalemu, ni paŵaiche ku Besefage pachikwesya cha Mseituni, watumile wakulijiganya ŵawili. 2 Waasalile, “Njaule kunsinda wauli mmbujo mwenu, ni kweleko chinkajisimane mbunda jajitaŵikwe ni mwanambunda pamo najo. Nkaagopole njise nawo kwangune. 3 Iŵaga chakammusye mundu ligongo lya kwagopola, nkajile, ‘Ambuje akusisaka,’ ni pangakaŵa chakannechele.” 4 Ali lyatendekwe kuti gamalile gaŵawechele jwakulondola jwa Akunnungu. 5 “Mwasalile ŵandu ŵa musu wa Sayuni, Nnole, Mwenye jwenu akunnyichilila! Atulele, ni akwesile mbunda, ni mwanambunda, chinyama chachikujigala itutule.” 6 Wakulijiganya ŵala

wajawile, watesile mpela iŵatite pakusalilwa ni Che Yesu. 7 Wajichenawo mbunda ni mwanambunda, watandiche nguo syao pachanya pawo ni Che Yesu watemi pachanya pakwe. 8 Mpingo wekulungwa wa ŵandu watandiche nguo syao mwitala, ni ŵane wakatile nyambi sya mwana sya itela ni watandiche mwitala. 9 Mpingo ja ŵandu ŵawalongolele ni ŵawakuiye wanyanyisye achitiji, “Ajinchilwe Mwana ju che Daudi, Akole upile jwele jwakwika mu liina lya Ambuje! Ajinchilwe Akunnungu ŵaali kwiani!” 10 Che Yesu paŵajinjilaga ku Yelusalemu, ŵandu ŵa musu wose waji jugulijuguli. Ŵandu waji nkuusya, “Ana aju ali nduni?” 11 Ŵandu mu mpingo ula watite, “Ŵeleŵa ni Che Yesu, jwakulondola jwa Akunnungu kutyochela ku Nasaleti musu wa ku Galilaya.” 12 Nipele, Che Yesu wajanjile mu lutenje lwa Nyuumba ja Akunnungu, ŵaawinjile ŵanawose uŵasumisyaga ni kusuma malonda pepala, wapitikwisye mesa sya ŵawasumanyaga mbiya, ni itengu yao ŵawasumisyaga nguunda. 13 Waasalile, “Ilembekwe Mmalembelo ga Akunnungu, Nyuumba jangu chijiŵilanjikwe nyuumba ja kupopelela.” Nambo wanyamwe njitesile peuto pakulisila ŵa wiyi.” 14 Wanggalola ni wakulemala wanjaulile pa Nyuumba ja Akunnungu, nombe Che Yesu ŵalamisye. 15 Achakulu wambopesi ni wakwiganya Malajisyo paŵaiweni indu yambone nnope iŵatesile Che Yesu ni ŵanache ali nkunyanisya pa Nyuumba ja Akunnungu achitiji, “Ajinchilwe Mwana ju che Daudi,” wanyawo watumbile. 16 Wausisye, “Uli ngankupilikana yakuti ŵanache?” Che Yesu wajanjile, “Elo, ngupikana! Ana nganinsyome Maloŵe ga? ‘Kutyochela nkang’wa sya ŵanache achanandi ni wakonga, nlipatile lumbili lwemalilwe.” 17 Nipele, watesile, wakopweche mmusi ni kwaula ku Besania ni kugona kweleko. 18 Kundaŵi, Che Yesu paŵaujaga kwaula ku Yelusalemu, jakwete sala. 19 Wauweni ntini mungulugulu litala, ŵaujaulile, nambo nganachisimana chindu mwelelo, wausimene uli masamba pe. Wausalile, “Nkasogola isogosi sooni moŵa gose pangali mbesi!” Papopo nkuju wo wanyasile. (aiōn g165) 20 Wakulijiganya paŵauweni, ŵasimosile, ŵaliusisye, “Ntini u ujumwile chinauli chitema kwantinyi?” 21 Che Yesu wajanjile, “Ngunsalila isyene, mwaŵaga ni chikulupi pangali lipamba lili lyose, chinkombole kupanganya ngaŵa yeleyo pe yaitendekwe mu chitela cha ntini, nambo atamuno mwachisalilaga achi chitumbi chi, ‘Ntupuche ni kuliponya mu bahali,’ chitendekwe iyoyo. 22 Mwakolaga chikulupi, chachilichose chachimende nkupopela, chimpate.” 23 Che Yesu wajanjile pa Nyuumba ja Akunnungu, ni kwiganya. Paŵajiganyaga,

achakulu ŵa mbopesi ni achakulu ŵane ŵa ŵandu ŵausisye kuti, "Ana kwa ukombole chi nkutenda ye le indu yi? Ŵaani ŵampele wele ukombole u?" 24 Che Yesu ŵajanjile, "None chinamusye liusyo limo pe, mwanangaga, nipele, none chinansalile kwa ukombole chi nguitenda indu yi. 25 Uli ukombole u che Yohana wa kubatisya watyochele kwapi? Watyochele kwinani pane kwa ŵandu?" Nambo ŵawechesyene achinsyene pe achitiji, "Twajilaga, 'Watyosile kwinani,' chatuusye, 'Nambi kwachichi nganimunkulupilila?" 26 Nambo twajilaga, 'Watyochele kwa ŵandu,' tukogopa mpingo wa ŵandu pakuŵa ŵanawose akwitichisya kuti che Yohana ali jwakulondola jwa Akunnungu." 27 Nipele, ŵajanjile, "Ngatukumanyilila!" Nombe Che Yesu ŵatite, "Atamuno une ngangunsalila ŵanyamwe kwa ukombole chi nguitenda indu yi. 28 "Ŵanyamwe nkuganisa uli? Mundu jumo ŵakwete achachanda ŵawili. Ŵantendele jwaandanda jo kuti, 'Mwanangu, lelo njaule nkapanganye masengo mungunda wa sabibu.' 29 Nchanda jo ŵajanjile, 'Ngangusaka!' Nambo kanyuma kakwe ŵapitikwiche ntima, ŵajawile kupanganya masengo. 30 Atati ŵala ŵanjaulile mwanagwe jwaawili jo ni kunsalila ilaila, nombe ŵajanjile ŵatite, 'Elo, atati!' Nambo nganajaula kumasengo. 31 Ana jwapi jwa ŵele ŵawili wo jwatesile yakuisaka atagwite?" Ŵajanjile, "Jwanchanda jwaandanda jo." Che Yesu ŵatite, "Ngunsalila isyene, ŵakukumbikanya nsongo ni ŵakulaŵalaŵa chajinjile mu Umwenye wa Akunnungu nkanaŵe kwinjila. 32 Pakuŵa che Yohana ŵaiche kukwenu ni kunnanjila kutama yambone nti yakuti pakusaka Akunnungu, ni ŵanyamwe nganimunkulupilila, nambo ŵakukumbikanya nsongo ni ŵakulaŵalaŵa ŵankulupilile. Ni ŵanyamwe pammasilile kugawona gele nganinleka sambu ni kunkulupilila." 33 Che Yesu ŵatite, "Mpilikanile chitagu chine. Jwipali mundu jumo nsyene nyuumba ŵalimile ngunda wa sabibu, ŵausyunguchisye lutenje ni ŵakolosisye pakuminyila sabibu, ŵataŵile chilindo mmomopemo. Nipele ŵaujasimisye kwa ŵakulima ni kwaula ku chilambo cha kutalika. 34 Katema ka kugungula, ŵatumile achikapolo ŵao kwa ŵakulima ŵala, kuti akajigale liunjili lyakwe lya magungulo. 35 Ŵakulima ŵala ŵakamwile achikapolo ŵao, jumo ŵamputile, ni jwine ŵammuleje, ni jwine ŵamponyile maganga. 36 Sooni ŵatumile achikapolo ŵane ŵajinjile kupunda ŵa kundanda. Ŵakulima ŵala ŵajasime ngunda ŵatendele ilaila. 37 Kumbesi kwakwe ŵantumile mwanagwe achiganisya mu ntima wakwe achitiji, 'Chakanchimbichisye mwanangu.' 38 Nambo ŵakulima ŵala paŵammweni

mwanagwao ŵawechesyene achinsyene pe, 'Aju ni juchapochele iŵagosele, twende tummulaje kuti indu iŵagosele tujigale uwe!' 39 Nipele, ŵankamwile, ŵantyosisye paasa ngunda wa sabibu, ŵammuleje. 40 "Sambano, nsyene ngunda wa sabibu jula pachachiika, chachatenda ichichi ŵakulima ŵala?" 41 Ŵanyawo ŵajanjile, "Chachajonanga wamba ŵele ŵachigongomalo wo ni ngunda wa sabibu ula chachiujasimisya kwa ŵakulima ŵane uchachapa liunjili lyakwe lya magungulo kwa katema kakwe." 42 Pelepo Che Yesu ŵaasalile, "Uli ana nganinsyome lye lilowe li Mmalembelo ga Akunnungu? 'Liganga liŵalikanile ŵakutaŵa sambano lilyolo lili lyetendekwe liganga lyalikusachilwa kwannope kugapunda maganga gose. Ambuje ni ŵatesile achi chindu chi, nombe chili chakusimonjeka nnope kwetuwe!' 43 "Kwayele ngunsalila, Umwenye wa Akunnungu chiutyosekwe kukwenu, ni kupegwa ŵandu ŵakupanganya yakuisaka Akunnungu." 44 Jwalijose juchagwilile pa liganga lya chakasishe ipande ipande, ni jwalijose juchilyagwilile, chilinkanyatekanyate. 45 Achakulu ŵa mbopesi ni Mafalisayo paŵapilikene itagu yao, ŵamanyilile kuti ŵaliji nkwaamba ŵanyawo. 46 Nipele ŵasosaga litala lya kwakamula, nambo ŵajogwepe ŵandu pakuŵa ŵanyawo ŵanganisisye nti jwakulondola jwa Akunnungu.

22 Che Yesu ŵawechesyene sooni kwa itagu achitiji, 2 "Umwenye wa kwinani ulandene ni mwenye jumpepe juŵantendele mwanagwe chindimba cha chakulya cha ulombela. 3 Nipele ŵatumile achikapolo ŵao kukwaŵilanga ŵaalaliche kwika ku ulombela, nambo ŵakanile kwika. 4 Ŵatumile sooni achikapolo ŵane, achitiji, 'Mwasalile ŵalalichikwe ŵala kuti, jwammale kolosya yakulya yangu, sikite ng'ombe jangu ja nkambaku ni ng'ombe sine syakunakana, inayose ili chile, njise ku ulombela.' 5 Nambo ŵandu ŵala ŵakanile kwika, ŵajawile, jumo ku ngunda wakwe, ni jwine ku masengo gakwe, 6 ni ŵane ŵaakamwile achikapolo ŵala ŵaputile ni ŵane kwaulaga. 7 Mwenye jula ŵatumbile, ŵatumile ŵandu ŵangondo ŵao kuti akaaulaje ŵakuulaga ŵala ni kuchoma mooto musi wao. 8 Nipele ŵaasalile achikapolo ŵao, 'Ulombela uli chile, nambo unalaliche ŵala nganaŵajilwa. 9 Nipele njaule mmalekano ni ŵanawose uchinkaasimane, nkaawilanje aichanje ku chindimba cha chakulya cha ulombela.' 10 Achikapolo ŵao ŵala ŵatyosile, ŵajawile mmatala, ŵaichenawo wose uŵasimene nawo, ŵangalumbana ni ŵambone. Nyuumba ja ulombela jagumbele

achalendo. 11 "Nambo paŵajinjile mwenye ku kwalola achalendo, ŵammweni mundu jumo jwanganatakula nguo sya ulombela. 12 Mwenye ŵammusisye, 'Ambusanga, njinjile chinauli, nomwe nganinkola nguo sya ulombela?' Nambo ŵelewo ŵamyaalele. 13 Nipele, mwenye ŵaasalile achikatametume ŵao, 'Muntaŵe makongolo ni makono, mkamponye paasa ku chipi, kweleko chakalile ni kuchilimya meeno.'" 14 Che Yesu ŵamalichisye achitiji, "Ŵajinji ŵakuŵilanjikwa, nambo ŵasagulikwe nganatupa." 15 Nipele, Mafalisayo ŵajawile, ŵajilene itajile pa kwatanjisa Che Yesu kwa malowe gao. 16 Nipele, ŵaatumile ŵakulijiganya ŵao, pamo ni ŵakulijiganya ŵa mumpingo u che Helode ku Che Yesu. Ŵausisye achitiji, "Jwakwiganya, tukumanyilila kuti mmwe ndi mundu jwakulupilichika, nkwiganya litala lya Akunnungu kwa usyene, pangaganisya ŵandu akusala chichi, pakuŵa ngankulola ukulu wa mundu. 17 Sambano, ntusalile, nkuganisya ichichi? Uli ili yambone kulipa nsongo kwa mwenye jwankulu jwa ku Loma pane akuŵilanjikwa che Kaisali, pane tunalipe?" 18 Nambo Che Yesu ŵaumanyilile nningwa wao wangelumbana, ŵaasalile, "Kwachichi nkuuninga, ŵanyamwe ŵaulamba? 19 Munosye mbiya ja kulipila nsongo." Nombewo ŵaiche nawo likobili. 20 Nipele, Che Yesu ŵausisye, "Aku ku meeso ku ni liina li ya ŵaani?" 21 Ŵajanjile, "Che Kaisali." Pelepo Che Yesu ŵaasalile ŵanyawo kuti, "Nipele, i che Kaisali mwapeje che Kaisali, ni ya Akunnungu mwapeje Akunnungu." 22 Paŵagapilikene gele ŵasimosile, ŵalesile, ŵajawile. 23 Lye lyuŵa lya, Masadukayo ŵane ŵakuti ngapagwa kusyuka ŵachilile Che Yesu, 24 nipele, ŵausisye, "Jwakwiganya, che Musa ŵatite mundu jwalombe awaga pangaleka ŵanache, ikusachilwa mpwakwe annombe jwankongwe jwawilile ni ŵankwakwe, kuti ammelechele ŵanache nkulugwe. 25 Nipele, pa musi petu pano ŵapali ŵandu saba ŵaŵapagwile lutumbo lumo. Jwaandanda jo ŵalombe ni ŵawile pangali ŵanache, ni mpwakwe ŵannombile jwankongwe jula. 26 Iyoyo yaliji kwa jwaawili jula ni jwaatatu ni mpaka ŵanawose saba. 27 Paŵamasile kuwa ŵanawose saba, jwankongwe jula ŵawile. 28 Nambi, pa lyuŵa lya kusyuka jwele jwankongwe chaŵe jwa ŵaani mwa ŵele saba wo? Pakuŵa wose saba ŵannombile." 29 Che Yesu ŵajanjile ŵanyawo, "Ŵanyamwe nkosele pakuŵa ngankugamanyilila Malembelo ga Akunnungu atamuno ukombole wa Akunnungu. 30 Pakuŵa pachachisyuka ŵawe ngalombela atamuno kulombwa, chaawē mpela achikatametume ŵa kwinani. 31 Nambo yankati kusyuka kwa ŵawe, uli, nganinsyoma aila iŵansalile Akunnungu? Ŵansalile, 32 'Une ndili

Akunnungu ŵa che Iblahimu ni Akunnungu ŵa che Isaka ni Akunnungu ŵa che Yakobo.' Nipele ŵele nganaŵa Akunnungu ŵa ŵawe, nambo ŵa ŵajumi." 33 Mpingo wa ŵandu ula paŵapilikene yeleyo, ŵagasimosile majiganyo gao. 34 Mafalisayo paŵapilikene kuti Che Yesu ŵamyaesye Masadukayo, ŵasongangene pamo. 35 Jumo jwao, ŵakwiganya malajisyo, ŵausisye Che Yesu achalingaga kuti, 36 "Jwakwiganya, likanyo chi lyalili lyekulungwa mu Malajisyo?" 37 Che Yesu ŵanjanjile, "Mwanonyele Ambuje Akunnungu ŵenu ni ntima wenu wose ni mbumu jenu jose ni lunda lweni lose." 38 Alili ni likanyo lyekulungwa ni lyaandanda. 39 Ni lyaawili lyalikulandana ni lyele, lili, 'Munnonyele njenu mpela yankuti pakulinonyela mwasyene.' 40 Malajisyo gose ga Akunnungu gaŵapele che Musa ni majiganyo ga ŵakulondola ŵa Akunnungu gaku kulupilila ge makanyo gaŵili ga." 41 Paŵasongangene pamo Mafalisayo, Che Yesu ŵausisye, 42 "Ŵanyamwe nkuganisya uli yankati Kilisito? Uli ali mwanagwao ŵaani?" Ŵajanjile, "Ŵa che Daudi." 43 Che Yesu ŵaasalile, "Nipele, kwachichi che Daudi kwa ukombole wa Mbumu jwa Akunnungu akwaŵilanga Ambuje? Pakuŵa ŵatite, 44 'Ambuje ŵaasalile Ambuje ŵangu, ntame kundyo, mpaka pachinaawiche ŵammagongo ŵenu paasi pa makongolo genu.' 45 Nipele, iŵaga che Daudi akwaŵilanga Kilisito 'Ambuje' ikukomboleka chinauli kuti ali mwanagwao?" 46 Ngapagwa mundu jwalijose juŵakombele kwanga. Chitandile lyuŵa lya ngapagwa juŵalinjile sooni kummusya.

23 Nipele, Che Yesu ŵausalile mpingo wa ŵandu ni ŵakulijiganya ŵao kuti, 2 "Ŵakwiganya malajisyo ni Mafalisayo akwete ukombole wa kusala uchenene Malajisyo. 3 Kwalye ligongo lya mpikanichisye ni kutenda chachili chose chichansalile. Nambo nkasyasya isambo yao, pakuŵa ngakutenda yele yakuisala yo. 4 Akutaŵanga misigo jakutopela ni kwatwika ŵandu mmakoyo, nambo ŵele achinsyene wo ngakusaka atamuno kukwaya ni chala. 5 Ŵanyawo akugatenda masengo gao gose kuti apate kuloleka ni ŵandu. Akuwala indu yailembekwe malembelo ga malajisyo pachanya meeso ni konjechosya ukulu wa nguo syao kuti aloleche ali ŵandu ŵa Akunnungu. 6 Ikwanonyela kutama peuto pa kuchimbichikwa mu indimba ni itengu ya kuchimbichikwa mmajumba ga kupopelela. 7 Ikwanonyela kwakomasya kwa kwachimbichisya pa kusumichisya malonda ni kusaka ŵandu ŵaŵilanje, 'Jwakwiganya.' 8 Nambo ŵanyamwe nkawilanjikwa 'Jwakwiganya,' pakuŵa jwakwiganya jwenu ali jumo pe, ni wose ndi

achalongo. 9 Atamuno ngasimummilanga mundu 'Atati' pa chilambo pano, pakuwa Atati wetu ali wamo pe, waali kwinani. 10 Atamuno ngasimmilanjikwa 'ilongola' pakuwa chilongola jwenu ali jumo pe, yaani Kilisito. 11 Nombe jwali jwankulungwa jwenu chaawe katumetume jwenu. 12 Jwakulikwesya chatuluswe ni jwakulitulusya chachikweswa. 13 "Ulaje uwe kukwenu wakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo, waulamba! Pakuwa nkuugala nnango wa Umwenye wa kwinani mmbujo pa wandu. Ni wanyamwe mwachinsyene ngankwinjila, atamuno ngankwaleka wakusaka kwinjila ajinjile. 14 Ulaje uwe kukwenu wakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo, waulamba! Nkwasumula wawiliwe ni achiwankawo ipanje yao nchilitendaga wandu wambone nkupopela mapopelo gamaleu, kwa lye ligongo lyo kulaga kwenu chikuwe kwakukulungwa nnope. 15 "Ulaje uwe kukwenu wakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo, waulamba! Pakuwa kutawa ulendo mu bahali ni pa chilambo kuti nkombole kuntenda namose mundu jumo awe jwa kunkuya mwanya. Pankumpata, nkuntenda awe mundu jwakwinjila ku jehanamu kumpunda mwachinsyene. (Geenna g1067) 16 "Ulaje uwe kukwenu ilongola wangalola! Wanyamwe nkutini mundu alumbililaga kwa Nyuumba ja Akunnungu, kwele kulumbila ko nga wa chindu, nambo alumbililaga kwa sahabu ja Nyuumba ja Akunnungu, kwele kulumbilila ko kukwakanganichisya kuchitenda chalumbilile. 17 Wanyamwe wangalola wakulowela! Chapi chachili cha malumbo nnope, sahabu pane Nyuumba ja Akunnungu jajikujitenda sahabu jiwe jeswela? 18 Sooni nkutini mundu alumbililaga pa chilisa nga wa chindu, nambo alumbilaga nkujikolanga mbopesi jajili pa chilisa, kwele kulumbilila ko kukwakanganichisya kuchitenda chalumbilile. 19 Wanyamwe wangalola! Ana kulumbilila chi kwakuli kwamalumbo nnope, kwa mbopesi pane kwa chilisa chachikujitenda mbopesi jiwe jeswela? 20 Jwakulumbila kwa chilisa akulumbilila kwa chele chilisa cho, ni kwa chose chachili pachanya pakwe. 21 Ni jwakulumbila kwa Nyuumba ja Akunnungu akulumbilila kwa Nyuumba ja Akunnungu ni kwa jwele jwakutama nkati mo. 22 Nombe jwakulumbila kwa kwinani akulumbilila kwa chitengu cha Umwenye wa Akunnungu, ni kwa jwele jwakutama pachanya pakwe. 23 "Ulaje uwe kukwenu wakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo, waulamba! Nkupochela mbopesi kwa wandu, atamuno pa masamba ga kununjila, ni bisali ni jila, nkuileka indu yekulungwa yailajichikwe ni Malajisyo mpela ila kupanganya yaikwanonyelesya Akunnungu ni chanaso ni chikulupi. Gelega ni gankusachilwa

kugakamulisya pangagaliwalila gane. 24 ilongola wangalola! Nkujityosya membe mu yakung'wa, nambo nkuchimila chinyama chachikuwilanjikwa ngamia! 25 "Ulaje uwe kukwenu wakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo, waulamba! Nkosya chikombe ni mbale kwa paasa, nambo nkati nkuleka indu impatile kwa wiya ni nsese. 26 Ugwe Mfalisayo jwangalola! Njosye chikombe nkati kaje ni paasa chipasalale. 27 "Ulaje uwe kukwenu wakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo, waulamba! Pakuwa nkulandana ni malembe gagasililwe ni chokaa, nombe kwa paasa gakuwoneka kuwa gambone, nambo nkati mwakwe gagumbele maupa ga wawe ni usakwa wejini. 28 Iyoyopeyo ni wanyamwe kwa paasa nkuoneka ni wandu kuwa wambone nambo nkati ngumbele ulamba ni ungalmate. 29 "Ulaje uwe kukwenu wakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo, waulamba! Nkugumba malembe ga wakulondola wa Akunnungu ni kugasalalisa malembe ga wandu wambone. 30 Nkutinji, 'Tukaapali kalakala katema ka achambuje wetu, ngatuka we pamo mmaulajo ga wakulondola wa Akunnungu!' 31 Kwakuwecheta yeleyo nkulilosya mwachinsyene kuti wanyamwe ndi achiwana wa awala wawaleje wakulondola wa Akunnungu. 32 Hayaga, mmalichisye masengo gawachokwele achambuje wenu! 33 Wanyamwe wa uwelesi wa lijoka lya sumu! Chimmutuche chinauli ulamusi wa ku jehanamu? (Geenna g1067) 34 Nipele lye ligongo lyo une ngumpelechela wanyamwe wakulondola wa Akunnungu, wandu wa lunda ni wakwiganya malajisyo, wane mwa wanyawo chimwaulaje ni kwa wamba pa nsalaba, ni wane chimwapute ibokola mmajumba genu ga kupopelela ni kwasosa mmisi jinajose. 35 Nipele chilewo chichiwe kukwenu kwa ligongo lya miasi ja wandu wambone jajititiche mu chilambo muno. Elo chitandile chiwa chi che Habili jwanganakola chilewo mpaka chi che Sakalia, mwana ju che Balakia, jumwammuleje pa Nyuumba ja Akunnungu pasikati ja papaswela ni chilisa. 36 Isyene ngunsalila kuti, wandu wa uwelesi u chalamulikwe kwa ligongo lya indu yi. 37 "Yelusalemu! Ugwe Yelusalemu! Nkwaulaga wakulondola wa Akunnungu ni kwaputa maganga welewo wawatumikwe kukwenu. Ana kalingwa nasachile kwasonganganya achiwana wenu, mpela nguku iikuti pakwasonganganya achiwanagwe kusi kwa mapapiko gakwe, nambo mwakanile. 38 Ayaga nipele, nyuumba jenu chijisigale lisame pe. 39 Ngunsalila, ngamuumona sooni mpaka pachinchiti, 'Akole upile jwele jwakwika mu liina lya Ambuje.'"

24 Che Yesu wākopweche pa Nyuumba ja Akunnungu, ni paŵajaulaga, wākulijiganya wāo wēle wāŵasagulikwe. **23** “Nipele, kele katema ko mundu aikaga kunsalila, ‘Kilisito ali apa’ pane ‘Ali akuno,’ nkakulupilila. **24** Pakuŵa chachikopochela wānya kilisito wā unami ni wākulondola wā unami. Chachitenda imanyisyo yaikulungwa ni yakusimonjeka ya kwalambusya wāndu yakombolekaga namose ŵasagulikwe wā Akunnungu. **25** Mpiilikane, nanjamwiche chile kakanaŵe katema. **26** Nipele, ansalilaga kuti, ‘Nnole, ali munkati,’ nkajaula kweleko, pane ‘Nnole, ali munkati,’ nkakulupilila. **27** Pakuŵa, mpela njasi ijikuti kumesya kutyochela kungopochelo lyuŵa mpaka kulikutiŵila lyuŵa, iyoyo peyo ni ichijile kwika kwa Mwana jwa Mundu. **28** Pele pauli ntembo, ni patachisongangana achikapungu. **29** “Nambo nkumala kulaga kwa ge moŵa go, lyuŵa chilipilile, ni lwesi ngalulanguchisya, ni ndondwa sisipatuche kutyochela kwinani ni machili ga kwinani chigachitinganyika. **30** Nipele, chimanyisyo cha Mwana jwa Mundu chichioneche kwinani, pelepo wāndu wose wā pa chilambo chalile, Chachimmona Mwana jwa Mundu ali nkŵika pachanya maunde ga kwiunde, ni machili ni ukulu wekulungwa. **31** Nombe chachatuma achikatumetume wāo wā kwinani ali akamulile mapenga ga kusona nnope, ni wānyawo chachasonganganya wāndu wāo uŵasagulikwe kutyochela mbande syose ncheche sya chilambo, chitandile aji mbesi ja kwinani mpaka aji mbesi ji. **32** “Kwa chitela cha ntini nlijiganye achi chitagu chi, Paukutanda kola nyambi ni kusipuka masamba, wānyamwe nkumanyilila kuti katema ka chuuku kaŵandichile. **33** Iyoyo peyo wānyamwe pachingaone aga gose ga gali nkutendekwa, mmaniyilile kuti katema ka une kuuja kaŵandichile. **34** Isyene ngunsalila, Au uŵelesi u ngaupita gakanawē kutendekwa aga gose ga. **35** Kwinani ni chilambo chiichipita, nambo maloŵe gangu ngagapita ng’o. **36** “Nambo, yankati lyuŵa ni saa, ngapagwa wākuimanyilila chakachi chiikopochela, atamuno achikatumetume wā kwinani, atamuno Mwana, Atati jika pe ni wākumanyilila. **37** Pakuŵa yaitite mmoŵa ga che Nuhu, ni iyoyo ichichiŵa kwika kwa Mwana jwa Mundu. **38** Pakuŵa gele moŵa go, chikumba meesi chachikulungwa chikanawē, wāndu walyaga ni kung’wa, ni wālombelaga ni kulombwa, mpaka lye lyuŵa lyo che Nuhu paŵajinjile mu safina. **39** Nganamanyilila mpaka chikumba meesi pachaiche ni kwakumba wose. Ni iyoyo ichichiŵa kwika kwa Mwana jwa Mundu. **40** Kele katema ko wāndu wāŵili chachiŵa ku ngunda, jumo chachijigalikwa ni jwine kulekwa. **41** Achakongwe wāŵili chachiŵa aninkusyaga, jumo chachijigalikwa

ni jwine kulekwa. 42 Nipele, nliolechesye, pakuŵa ngankumanyilila lyuŵa chi litaiche Ambuje wenu. 43 Nambo nkumbuchile lyeleli, kuti akaimanyi nsyene nyuumba katema chi jwawiye pataiche, akachesisye, ngakajileche nyuumba jakwe jjonasikwe. 44 Kwalye ligongo lyo, ŵanyamwe nliŵiche chile, pakuŵa ngankumanyilila katema kachaiche Mwana jwa Mundu.” 45 Che Yesu ŵapundile kuŵecheta, “Nipele nduni jwali jwakutumichila jwakukulupilichika ni lunda, jwati ambujegwe chammiche pachanya pa ŵandu ŵao, ŵape chakulya katema kakwe? 46 Jwana upile jwakutumichila jo pataiche ambujegwe juchansimane aninkutendekanya yeleyo. 47 Isyene ngunsalila, chachimmika jwele katumetume jo alindile chipanje chakwe chose. 48 Nambo jwakutumichila aŵaga jwangalumbana atiji muntima mwakwe kuti, ‘Ambuje ŵangu akukaŵa kuuja,’ 49 ni kutanda kwaputa achikapolo achinjakwe ni kulya ni kung’wa pamo ni ŵakolelwa, 50 ambujegwe kapolo jula chachiika lyuŵa lyangakulilolela ni saa jangakujimanya. 51 Chachinjamuka wamba ni kummika mu mpingo umo ni ŵaulamba. Kweleko chikuŵe ni kulila ni kuchilimya meeno.

25 “Kele katema ko, Umwenye wa kwinani chiulandane ni achiŵali likumi ŵawajigele ibatali yao, ŵatyosile kwachingamila ambuje ŵa ulombela. 2 Nsano ŵao ŵaliji ŵakuloŵela ni nsano ŵaliji ŵakalamuka. 3 Ŵaŵaliji ŵakuloŵela ŵala ŵajigele ibatali yao, nambo nganajigala mauta ga akiba. 4 Nambo ŵele ŵaŵaliji ŵakalamuka ŵala ŵajigele mauta mu yupa pamo ni ibatali yao. 5 Pakuŵa ambuje ŵaulombela ŵakaŵile kwika, achiŵali ŵala wose ŵagwesele ni kugona. 6 Nambo sikati chilo nnope kwapali kunyokonya, ‘Nnole! Ambuje ŵaulombela akwika, njaule nkaachingamile.’ 7 Pelepo achiŵali ŵala wose ŵajimwiche, ŵaiŵisile chile ibatali yao. 8 Ŵele ŵakuloŵela ŵala ŵaasalile ŵakalamuka kuti, ‘Mtupe mauta genu kanandi pakuŵa ibatali yetu ikusimika.’ 9 Nambo ŵakalamuka ŵala ŵajanjile, ‘Ngagatukwana uwe ni ŵanyamwe! Mmbaya njaule kwa kusumisa nkalisumile mwachinsyene!’ 10 Nipele, ŵele achiŵali ŵakuloŵela wo paŵajawile kusuma mauta, ambuje ŵaulombela ŵaiche, ni achiŵali ŵaŵaliŵisile chile ŵajanjile pamo nawo mu nyuumba ja ulombela ni nnango waugalikwe. 11 Kanyuma achiŵali ŵane ŵala ŵaiche, ŵaawilasile, ‘Achimwene, achimwene, ntuugulile!’ 12 Nambo ŵelewo ŵajanjile, ‘Ngunsalila isyene, ngangummanyilila ŵanyamwe.” 13 Nipele, Che Yesu ŵatite, “Nliolechesye, pakuŵa ngankumanyilila lyuŵa atamuno saa pachaiche

Mwana jwa Mundu. 14 “Pakuŵa Umwenye wa kwinani uli mpela mundu jwasachile kwaula ulendo, ŵaawilasile ŵakutumichila ŵao ni kwalechela chipanje chakwe. 15 Ŵampele kila jumo ichaikombole, jumo maunjili nsano ga mbiya, ni jwine maunjili gaŵili ni jwine liunjili limo, ni ŵajawile. 16 Nipele, juŵapochele mbiya maunjili nsano ŵajawile kukusumisa malonda ni ŵapatile mbiya sine maunjili nsano. 17 Ilaila juŵapochele mbiya maunjili gaŵili jula, ŵapatile sine maunjili gaŵili. 18 Nambo jwele juŵapochele mbiya liunjili limo jula, ŵajawile, ni kusola lisimbo paasi, ni ŵasisile mbiya ja achimwene jwao. 19 “Pagapite moŵa gamajinji, achimwene jwa ŵakutumichila ŵala ŵausile, ni ŵatandite kuŵalanjila mbiya sisyatumiche ni mbiya sisypatikene mu mbiya syakwe. 20 Katumetume juŵapochele mbiya maunjili nsano ŵaiche ali ajigele gane nsano, ŵaasalile, ‘Achimwene, mwambele maunjili nsano ga mbiya, nnole, nyonjehesye maunjili gane nsano.’ 21 Achimwene jwao ŵansalile jwelejo kuti, ‘Yambone, jwakutumichila jwambone ni jwakukulupilichika. Ndi jwakukulupilichika kwa indu yainandi pe, chinampe yejinji. Njise kukusengwa pamo ni achimwene jwenu.’ 22 “Soon! jwakutumichila juŵapochele mbiya maunjili gaŵili ŵaiche, ŵatyosisye mbiya sine maunjili gaŵili gagajonjehekwe, ŵatite, ‘Achimwene, mwambele mbiya maunjili gaŵili. Nnole, mbatile sine maunjili gaŵili gagajonjehekwe.’ 23 Achimwene jwao ŵansalile jwelejo kuti, ‘Yambone, jwakutumichila jwambone ni jwakukulupilichika. Ndi jwakukulupilichika kwa indu yainandi pe, chinampe yejinji. Njise kukusengwa pamo ni achimwene jwenu.’ 24 “Nambo juŵapochele mbiya liunjili limo jula ŵaiche, ŵatite, ‘Achimwene, nguimanyilila kuti mwe ndi ŵakulimba, mmweji nkugungula pa nganimpande, ni kusonganganya panganimmisa. 25 Najogwepe, najisisile mbiya jenu paasi. Nipele njigale mbiya jenu.’ 26 “Achimwene jwao ŵanjanjile, ‘Mwe ndi jwakutumichila jwangalumbana ni jwa ulesi! Nkuumanyilila kuti une ngugungula panganimbande, ni kusonganganya panganimisa. 27 Nipele yammajile kujiŵika mbiya jangu mu nyuumba ja kugosela mbiya, none pachiche ngajijigele jajili jangu ni chakonjeheka chakwe! 28 Munsumule mbiya jo mumpe jwakwete mbiya maunjili likumi. 29 Pakuŵa, jwali ni chindu chapegwe ni konjehekwa. Nambo jwanganakola chindu, ata chele chakwete cho chichijigalikwe. 30 Yankati jwakutumichila jwangaikanacho chakonjeheka, mumponye paasa ku chipi! Kweleko chikuŵe ni kulila ni kuchilimya meeno.” 31 “Katema kachaiche Mwana jwa Mundu mu ukulu wakwe ni achikatumetume ŵa kwinani

wose ali pamo nawo, pelepo chachitama pa chitengu chao cha umwenye chachili ni ukulu. **32** Wāndu wā ilambo yose chasongangane mmbujo mwao, nombe chachalekanganya wāndu mpela wākuchinga yakuti pakusilekanganya ngondolo ni mbusi. **33** Chaachisiwika ngondolo yaani wāndu wāmbone kundyo kwakwe ni mbusi yaani wāndu wāngalumbana kunchiji kwakwe. **34** “Nombe Mwenye chiwāsailile wāali wā kundyo kwakwe kuti, ‘Njise wānyamwe wāmpewile upile ni Atati wāngu, mpochele umwenye wāmpanganyichisye chile chitandile kugumbikwa chilambo. **35** Pakuwa jangwete sala ni wānyamwe mwambele chakulya ni jangwete njota ni wānyamwe mwambele meesi ni naliji jwannendo ni wānyamwe mwambochele mmajumba genu. **36** Naliji matakope, wānyamwe mwandakwisye ni naliji jwakulwala wānyamwe mwaaiche kukuunola ni naliji jwantawe wānyamwe mwanyimajimile.’ **37** Pelepo, wāndu wākupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu chiwājanje mwenye kuti, ‘Ambuje, ana chakachi twambweni wā sala ni kumpa chakulya, pane jinkwete njota ni kung’wesya meesi? **38** Ana chakachi twammweni nli jwannendo ni kumpochela, pane matakope ni kuntakusya? **39** Chakachi twammweni ndi nkulwala pane jwantawe ni kwika kukunnola?’ **40** Mwenye chiwājanje, ‘Ngunsalila isyene, chachilichose chimwantendele jumo jwa wānyaŵa achalongo wāngu achanandi, mwandendele une.’ **41** “Nipele chiwāsailile wēle wāali kunchiji kwao, ‘Ntyoche mmbujo mwangu wānyamwe wānkwete malweso! Njaule ku mooto moŵa gose pangali mbesi wangasimika, wauwīchikwe chile kwa ligongo lya Shetani ni achikatumetume wākwe. (aiōnios g166) **42** Pakuwa jangwete sala nganimumba chakulya, jangwete njota nganimumba meesi. **43** Naliji jwannendo nganimumbochela mmajumba genu ni panaliji matakope nganimumba nguo ni nalwala ni natawīkwe nganinyika kukulola.’ **44** “Pelepo nombe chajanje, ‘Ambuje, ana chakachi twammweni ndi jinkwete sala ni njota, ni ndi jwannendo pane matakope, ni ndi nkulwala pane jwantawīkwe, nowe nganitunkamusa?’ **45** Mwenye chajanje, ‘Ngunsalila isyene, kila pamwakanaga kumpanganichisya gelega jumo jwa wānyaŵa achanandi wā, mwakanile kuumbanganichisya une.’ **46** Nipele, wānyaŵa chajaule kumasausyo moŵa gose pangali mbesi, nambo wāndu wākupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu chajaule ku umi wa moŵa gose pangali mbesi.” (aiōnios g166)

26 Che Yesu paŵamalisysye kuwēcheta gelego gose, wāasalile wākulijiganya wāo, **2**

“Nkumanyilila kuti pachigamale moŵa gaŵili chichiŵe chindimba cha Pasaka, ni Mwana jwa Mundu chakatyosyekwe kuti aŵambikwe pa nsalaba.” **3** Katema ko achakulu wā mbopesi ni achakulu wā wāndu wāsime ne pa nsana wa nyuumba ja Jwankulu Jwambopesi jwaŵilanjikwe che Kayafa. **4** Wājilene ichajile pa kwakamula Che Yesu kwa malindi ni kwaulaga. **5** Nambo wātite chele chindu chinatyochele katema ka lyuŵa lya chindimba cha Pasaka, ngakaŵa chikutyochele kutindiganya pa wāndu. **6** Che Yesu paŵaliji ku Besania, ku nyuumba ji che Simoni, juŵalamile matana. **7** Jwankongwe jumo juŵaliji ni chuupa chachikolochekwe ni liganga lya alabasta chachili ni mauta ga kununjila nnope ni ga ndalama jajikulungwa, wāichilile Che Yesu paŵatemi kulya chakulya, wājtile mauta muntwe. **8** Wākulijiganya wāo paŵaiweni yele wātumbile, wātite, “Aŵu uwonasi u wa chichi? **9** Aga mauta ga ngati gakasumichikwe kwa mbiya jekulungwa, ni kupegwa wākulaga.” **10** Che Yesu wāsmanyilile ng’anisyo syao, wāasalile, “Ligongo chi nkunsausya jwankongwe jo? Jwele atesile yambone kukwangu.” **11** Wākulaga alinji moŵa gose ni wānyamwe, nambo une nguŵa ni wānyamwe moŵa gose. **12** Aju jwankongwe ju anyitilile pa chiulu mauta ga kununjila kuti amiche chile kwa masiko gangu. **13** Ngunsalila isyene, papali pose pa chilambo pano patachilalichila Ngani Jambone ji, achi chatesile jwankongwe ju chichisalichikwe kwa kunkumbuchila. **14** Nipele, che Yuda Isakalote, jumo jwa likumi ni wāŵili wāla, wājawile kwa achakulu wā mbopesi, **15** wāusisye, “Ana chimuambe ichichi nannyichisya ga Che Yesu kukwenu?” Wāŵalanjile ipande selasini ya feza. **16** Chitandile kele katema ko che Yuda wāsosaga lipesa lya kwaichisya kukwao. **17** Lyuŵa limo likanaŵe lyuŵa lya chindimba cha mikate jangatagwa amila, wākulijiganya wājaulile Che Yesu ni kwausya, “Ana kwapi nkusaka tukankolochesye chakulya cha Pasaka?” **18** Wājanjile, “Njaule mmusi kwa mundu jumpepe, nkansalile, ‘Jwakwiganya akuti, katema kangu kaiche, chindye chakulya cha Pasaka kumangwenu pamo ni wākulijiganya wāngu.’” **19** Wākulijiganya wāla wātesile mpela iŵatite pakusaliliwa ni Che Yesu, wākolosisye chakulya cha Pasaka. **20** Ligulo, Che Yesu wātemi pakulila chakulya pamo ni wākulijiganya wāo kumi na mbili. **21** Paŵalyaga, Che Yesu wātite, “Ngunsalila isyene, jumo jwenu chakang’alauche.” **22** Wākulijiganya wāsupwiche nnope, wātandite kuusya jumo jumo, “Ambujel! Uli, ndili une?” **23** Che Yesu wājanjile, “Juchakatōwele nkate mumbale pampepe ni une jujojo ni juchakang’alauche. **24** Elo, Mwana jwa Mundu chawe mpela Malembelo

ga Akunnungu igakuti pakusala, nambo ulaje kwa jwelejo juchakangalauche Mwana jwa Mundu! Ikaliji mmbaya ngakapagwe jwele mundu jo.” 25 Che Yuda, juw’angalawiche, wausisye, “Jwakwiganya! Ndili une?” Che Yesu wajanjile, “Ugwe mmechete.” 26 Pa’walyaga, Che Yesu waujigele nkate, watogolele Akunnungu, waukawenye, wapele wakulijiganya wao achitiji, “Njigale ndye, achi ni chiilu changu.” 27 Nipele wachijigele chikombe cha divai, watogolele, wapele achitiji, “Nng’welele achi wanawose, 28 pakuwa aji ni miasi jangu ja lilangano jajikwitika kwa ligongo lya wajinji kwa kwalechelesya sambi. 29 Nambo ngunsalila kuti nguung’wa sooni divai ja sabibu mpaka paching’we jasambano pamo ni wanyamwe mu umwenye wa Atati wangu.” 30 Pa’wamasile kwimba lujimbo lwa kulapa, watyosile, wajawile kuchikwesya cha Miseituni. 31 Nipele Che Yesu waasalile sooni, “Chilo cha lelo jino, wanyamwe wanawose chinchimwe ni une, pakuwa Malembelo ga Akunnungu gakuti, ‘Chinampute jwakuchinga ni mpingo wa ngondolo chipwilingane.’ 32 Nambo pachimale kusyuka, chinannongolele ku Galilaya.” 33 Che Petulo waasalile Che Yesu, “Nachiwamuno wanawose chachimwe ni mmwe ni kunneka, nambo une ngali pachinanneche.” 34 Che Yesu wansalile che Petulo, “Ngunsalila isyene, chilo chino jikana’we kutongola tambala, chimungane katatu.” 35 Che Petulo watite, “Iwaga chingawe pamo nomwe, ngasinankana.” Wakulijiganya wane wala wanawose watite iyoyo. 36 Nipele Che Yesu wajawile pamo nawo kwiuto kwakukuw’ilanjikwa ku Getesemane, waasalile wakulijiganya wao kuti, “Ntame apano une ngwaula ako kukupopela.” 37 Walongene nawo che Petulo pamo ni wanache wawili wa chilume wa che Sebedayo, watandite kusupuka nnope ni kulagasika. 38 Pelepo waasalile, “Ngusupuka nnope muntima mpaka chiwandi kuwa. Ntame apano ni nchesye pamo ni une.” 39 Nipele, wajawile mmbujo kanandi, wagwile manguku, wapopele achitiji, “Atati wangu, iwaga ikukomboleka, achi chikombe cha malagasyo chimbite, nambo ngawa kwa kusaka une, nambo iwe mpela inkuti pakusaka mmwe.” 40 Wajaulile wakulijiganya wala, wasimene agonile, waasalile che Petulo, “Ana uli, nganinkombola kuchesya pamo ni une atamuno saa jimope? 41 Nchesye ni kupopela kuti nkaika kwinjila nkulinjikwa. Mbumu jikusaka nambo chiilu changali machili.” 42 Che Yesu wajawile sooni kaa’wili kukupopela, “Atati wangu, iwaga ngaikomboleka achi chikombe cha malagasyo chipite pangang’welela une, nipele, chinkusaka chitendekwe.” 43 Wajaulile sooni wakulijiganya wao, wasimene agonile, pakuwa meeso gao gatopelwe ni lugono. 44 Nipele walesile, wajawile sooni kukupopela kaatatu kwa malowe galagala. 45 Nipele wajaulile wakulijiganya wala, waasalile, “Ana uli, chiwela nli mu lugono ni kupumulila? Nnole katema kasyene kaiche, ni Mwana jwa Mundu chatajikwe mmakono mwa wandu wa sambi. 46 Njime, twende. Nnole! Akwika jwakuung’alauka.” 47 Nipele, Che Yesu pawaliji nkuwecheta nawo, waiche che Yuda, jumo jwa wakulijiganya kumi na mbili wala. Pamo nawo waiche wandu wajinji ali ajigele mapanga ni imbonga wawatumikwe ni achakulu wambopesi ni achakulu wa wandu. 48 Juwasachile kungalauka Che Yesu jo, wapele chimanyisyo kuti, “Juchinankomasye kwa kwakunnonyela ni jujojo, munkamule.” 49 Che Yuda wammandichile Che Yesu, waasalile, “Ngunkomasya jwakwiganya!” Nipele wankomasisye kwa kwakumbata. 50 Che Yesu wansalile, “Ambusanga, ntende chinnyichile.” Pelepo waiche wandu wala, wankamwile Che Yesu ni kwa’wika paasi pa ulamusi wao. 51 Jumo jwa wawaliji pamo ni Che Yesu walisolomwele lipanga lyakwe, wamputile kapolo jwa Jwankulu Jwambopesi, wankatile liwiwi. 52 Pelepo Che Yesu wansalile jwejo, “Mmusye upanga wenu mwigonelo mwakwe, pakuwa jwalijose jwakuulaga ni lipanga, chaulajikwe ni lipanga. 53 Uli ana ngankwimanyilila kuti ngukombola kwa’wenda Atati wangu ni kumbelechela kupunda wangondo mipingo kumi na mbili wa achikatumetume wa kwini? 54 Nambo chigamalile chinauli Malembelo ga Akunnungu gagakuti ikuwajilwa kuwa?” 55 Katema kakoko Che Yesu wausalile mpingo wa wandu uwaiche kukwakamula, “Uli nnyiche kukungamula kwa mapanga ni imbonga mpela ndili mundu jwangangugakumulichisya malajisyo? Mo’wa gose naliji pa Nyuumba ja Akunnungu nijiganyaga, nambo nganimungamula! 56 Nambo aga gose ga gatendekwe pakuti gamalile malembelo ga wakulondola wa Akunnungu.” Pelepo wakulijiganya wanawose walesile, watisile. 57 Nipele, wele wandu wawankamwile Che Yesu wanjawisye ku nyuumba ji che Kayafa juwaliji Jwankulu Jwambopesi, kuwasongangene wakwiganya Malajisyo ni achachekulu. 58 Che Petulo wankuiye kwa kutali mpaka mu lutenje lwa Jwambopesi Jwankulu, wajinjile nkati pamo ni wakulindilila kuti alole ichikatendekwe. 59 Nipele, achakulu wambopesi ni nkungulu wose wausosile umboni wa unami kuti akombole kumbulaga Che Yesu. 60 Nambo nganapata umboni wauli wose, nachiwamuno waiche wandu wajinji wa unami. Kumbesi kwakwe waiche wandu wawili. 61 Watite, “Aju mundu ju watite, ‘Ngukombola kujigumula Nyuumba

ja Akunnungu ni kujitaŵa sooni kwa moŵa gatau.” 62 Jwambopesi Jwankulu ŵajimi, ŵammusiye Che Yesu, “Ana ngankwanga liloŵe? Ana ŵandu ŵa akummechetela chichi?” 63 Nambo Che Yesu ŵatemi ji. Jwambopesi Jwankulu ŵansalile, “Ngunumbisya kwa Akunnungu ŵaali ŵajumi, ntusalile naga isyene mmwe ni Kilisito, Mwana jwa Akunnungu!” 64 Che Yesu ŵanjanjile, “Mmwe mmechete! Nambo ngunsalila kuti, chitandile sambano chimumbone Mwana jwa Mundu ali atemi kundyo kwa Ambuje ŵa machili, chimumbone iyoyo achiikaga pa maunde ga kwinani.” 65 Pelepo, Jwambopesi Jwankulu ŵapapulenye nguo syao, ŵatite, “Ŵatukene Akunnungu! Uli tukuusaka sooni umboni nkati jweleju? Sambano mpilikene yatite pakwatukana Akunnungu. 66 Ŵanyamwe nkuti uli?” Ŵanyawo ŵanjanjile, “Aŵajilwe kuwa!” 67 Nipele ŵansunile mata ku meeso, ŵamputile. Ŵane ŵamputile majanda palijeje, 68 achitiji, “Nlondole, alakwe Kilisito Jwakuwombola, ŵaani ŵamputile!” 69 Che Petulo ŵatemi paasa mu lutenje. Nipele, jwakutumichila jumo jwankongwe ŵanjaulile, nikuti, “Alakwe mwaliji pampepe ni Che Yesu jwa ku Galilaya.” 70 Nambo che Petulo ŵakanile mmbujo mwa ŵanawose achitiji, “Ngangumanyilila inkuŵecheta yo.” 71 Paŵakopokaga paasa, katumetume jwine jwankongwe ŵammweni, ŵaasalile uŵaliji pelepo kuti, “Mundu ju ŵaliji pamo ni Che Yesu jwa ku Nasaleti.” 72 Che Petulo ŵakanile sooni kwa kulumbilila, “Ngangumanyilila mundu ju.” 73 Kanyuma kanandi, ŵandu ŵaŵaliji pelepo ŵajaulile che Petulo, ŵansalile, “Kusyene, mmwe nomwe nli jumo jwakwe, pakuŵa uŵechete wenu ukumanyisya.” 74 Pelepo che Petulo ŵatandite kulumbilila kwakulilwesya achitiji, “Ngangumanyilila mundu ju!” Katema kakoko tambala jatongwele. 75 Che Petulo ŵagakumbuchile maloŵe gaŵasalilwe ni Che Yesu kuti, “Chimungane katatu, jikanaŵe kutongola tambala.” Nipele, ŵatyosile paasa, ŵalisile nnope.

27 Pakwachele, achakulu ŵambopesi ni achakulu ŵa ŵandu ŵajilene ichajile pakwaulaga Che Yesu. 2 Ŵataŵile magwedegwede, ŵanjigele, ŵampeleche ku che Pilato, jwankulu jwa Chiloma. 3 Pelepo, che Yuda juŵangalawiche, paŵaiweni kuti Che Yesu amasile kulamulikwa, ŵalilasiche muntima, ŵausisye kwa achakulu ŵambopesi ni achakulu ŵa ŵandu ipande selasini ya feza. 4 Ŵaasalile, “Lewile kwa kuntyosya mundu jwangali ni sambu aulajikwe.” Nambo ŵele ŵanyawo ŵatite, “Yeleyo ili yetuwe? Chimmanyilile mwasyene.” 5 Nombejo ŵaponyele feza sila pa Nyuumba ja Akunnungu, ŵakopweche

paasa, ŵajawile kukulitaŵilila. 6 Achakulu ŵambopesi ŵasijigele feza sila, nikuti, “Ngalumbana kusiŵika kwa jwakugosa feza sya Nyuumba ja Akunnungu pakuŵa sili feza sisypatikene kwa kuulaga.” 7 Nipele, ŵajilene, ŵasumile ngunda wa lilongo kuti paŵe pakwasichila achalendo. 8 Nipele, mpaka lelo jino wele ngunda wo ukuŵilanjikwa ngunda uwasumikwe kwa feza sisypatikene kwa kuulaga. 9 Kwa yeleyo maloŵe gaŵaŵechete che Yelemia jwakulondola jwa Akunnungu gamalile gagakuti, “Ŵajigele ipande selasini ya feza, malinga ni malipilo gaŵajilene Ŵaisilaeli kulipa kwa ligongo lyao. 10 Feza syo ŵasumile ngunda wa lilongo, mpela iŵanajisye Ambuje.” 11 Che Yesu ŵajimi mmbujo mwa jwankulu jwa chilambo. Nipele, jwankulu jwa Chiloma ŵammusiye, “Ana mmwe ni Mwenye jwa Ŵayahudi?” Che Yesu ŵanjanjile, “Mmwe mmechete.” 12 Nambo achakulu ŵambopesi ni achachekulu paŵammechetelaga, nganajanga. 13 Nipele che Pilato ŵammusiye, “Ana ngankupilikana ganagose gele gakummechetela go?” 14 Nambo Che Yesu nganajanga namose liloŵe limo, jwankulu jwa Chiloma jo ŵasimosile nnope. 15 Yasyoŵeleche jwankulu jwa Chiloma kwagopoleta Myahudi jumo jwataŵikwe juŵansachile katema ka chindimba cha Pasaka. 16 Kele katema ko pali ni jwantawe juŵamanyiche nnope, liina lyakwe che Balaba. 17 Nipele, paŵasongangene ŵandu pamo, che Pilato ŵausisye, “Ana nkusaka nangopole jwapi mwa ŵele ŵaŵili, che Balaba pane Che Yesu jwakuŵilanjikwa Kilisito?” 18 Pakuŵa ŵaimanyilile kuti ŵantoyisye kwa ligongo lya wiu. 19 Che Pilato paŵatemi pa chitengu cha kulamulila, ŵankawo ŵaichenawo utenga wanti, “Nkalipasyapasya kutenda chachili chose nkati jwele mundu jwambone jo, pakuŵa lelo lasile mu sagamisi kwa ligongo lyakwe.” 20 Nambo achakulu ŵambopesi ni achakulu ŵane ŵanyenjile ŵandu kuti ŵaŵende agopolwe che Balaba ni ŵaulaje Che Yesu. 21 Che Pilato ŵausisye ŵanyawo, “Nkunsaka jwapi nangopolele mwa ŵele ŵaŵili ŵa?” Ŵanjanjile, “Che Balaba!” 22 Che Pilato ŵausisye ŵanyawo, “Sano, naatende chichi Che Yesu jwakuŵilanjikwa Kilisito?” Ŵanawose ŵatite, “Mwaŵambe pa nsalaba!” 23 Nambo che Pilato ŵausisye, “Ligongochi? Ungalumbana chi watesile?” Ŵanyawo ŵanyanyisye achitiji, “Mwaŵambe pa nsalaba!” 24 Nipele, che Pilato paŵaiweni kuti ngakukombola kupanganya chachili chose nambo kutindiganya kukutanda, ŵajigele meesi ni kunaŵa makono mmbujo pa ŵandu ni ŵatite, “Une ngangulipasyapasya nkati chiwa cha aju mundu ju, chinyimanyilile mwachinsyene.” 25 Ŵandu

ŵanawose ŵatite, "Miasi jao jiŵe pachanya petu ni achiŵana wetu!" 26 Nipele che Pilato ŵagopolele che Balaba kutyochele mu nyumba jakutaŵilwa, nambo paŵamasile kumputa Che Yesu ibokola ŵantyosisye kukwaŵamba pa nsalaba. 27 Nipele ŵangondo ŵa jwankulu jwa Chiloma ŵanjinjisy Che Yesu nkati likome, wansyungwile mpingo wose. 28 Ŵammusile nguo syao, ŵammwasisy mwinjilo wechejeu wa chimwenye. 29 Nipele ŵakolisiye chindu mpela singwa ja miiŵa, ŵammwasisy mu ntwe, sooni ŵammichile nnsi kundyo. Ŵatindiŵele mmbujo mwao ni kuntendela chanache achitiji, "Tukunkomasya Mwenye jwa Ŵayahudi!" 30 Ŵansunile mata, ŵaujigele nnsi ula ni kumputa mu ntwe. 31 Paŵamasile kuntendela chanache, ŵammusile mwinjilo ula ni kuntakusya nguo syao, nipele ŵampeleche kukwaŵamba pa nsalaba. 32 Paŵajaulaga, ŵansimene mundu jumo liina lyakwe che Simoni jwa musi wa ku Kulene, ŵankanganichisy kujigala nsalaba u Che Yesu. 33 Paŵaiche peuto papakuŵilanjikwa Goligota, malumbo gakwe, peuto pa Chikalakasa cha Ntwe, 34 ŵampele divai jewanganye chindu chakuŵaŵa kutyosya kupeteka. Nambo Che Yesu nkupasya pe ŵakanile kung'wa. 35 Ŵaŵambile pa nsalaba, nipele ŵagawene nguo syao kwakutendela gudugudu. 36 Ŵatemi pepala, ŵaliji nkwalindiila. 37 Pachanya ntwe wakwe pa nsalaba ŵaŵisile chibao cha malowe gagalembekwe, "Aŵa ni Che Yesu, Mwenye jwa Ŵayahudi." 38 Paliji ni ŵachiswamba ŵaŵili ŵaŵambikwe pamo nawo, jumo kunchiji ni jwine kundyo. 39 Ŵandu ŵaŵapitaga peleo ŵantukene achipukunyaga mitwe jao nikuti, 40 "Mmwe jumwatite kuti nkukombola kujigumula Nyumba ja Akunnungu ni kujitaŵa kwa moŵa gatatu. Sambano nlikulupusye mwasyene. Iŵaga mmwe ndi Mwana jwa Akunnungu, ntuluche pa nsalaba po!" 41 Iyoyo peyo achakulu ŵambopesi pamo ni ŵakwiganya malajisyo ni achachekulu ŵantendele chanache achitiji, 42 "Ŵakulupwisye ŵane, nambo asyene ngakukombola kulikulupusya! Iŵaga ŵele ali Mwenye jwa Ŵaisilaeli! Sambano atuluche pa nsalaba po, nowaji tutwakulupile. 43 Ŵaakulupilele Akunnungu ni kuŵecheta kuti ŵele ali Mwana jwa Akunnungu, nipele, iŵaga Akunnungu akunsaka ŵakulupusye sambano." 44 Iyoyo peyo ŵeŵala uŵaŵambikwe pamo nawo pa nsalaba nombe ŵantukene. 45 Chitandile lyuŵa pantwe mpaka saa tisa, chilambo chose chali chipi. 46 Pajaiche saa tisa Che Yesu ŵalisile kwa liloŵe lyekulungwa, "Eloi, Eloi, lama sabakitani?" Malumbo gakwe, "Akunnungu ŵangu, Akunnungu ŵangu, kwachichi mulesile?" 47 Nambo ŵandu ŵane

ŵaŵajimi pele paŵapilikene yele ŵatite, "Akwaŵilanga che Elia." 48 Jumo jwao ŵautwiche, ŵajigele lidodoki ni kunyoya mu divai jakuipa, ŵajiwisile mu nnsi, ŵapele ang'we. 49 Ŵane ŵatite, "Nnindilile tulole iŵaga che Elia chaiche kukwakulupusya." 50 Nipele, Che Yesu ŵalisile sooni kwa liloŵe lyekulungwa, ŵajasiche. 51 Pelepo nguo ja lusasa ja Nyumba ja Akunnungu japapwiche pambindikati, kutyochele mwinani mpaka paasi, chilambo chatinganyiche ni lwala syapalwiche. 52 Malembe gaunukwiche ni iilu ya ŵandu ŵajinji ŵa Akunnungu ŵaŵajasiche ŵasyuchikwe. 53 Nombewo ŵakopweche mmalemba, ni Che Yesu paŵamasile kusyuka, ŵajinjile mu mmusi wa Akunnungu, yaani Yelusalemu, ni ŵandu ŵajinji ŵaweni. 54 Nipele, jwankulu jwa ŵangondo ni ŵangondo ŵane ŵaŵaliji pamo nawo achinlindililaga Che Yesu paŵachiweni chilambo chininkutinganyika ni gagakopochele gala, ŵajogwepe nnope, ŵatite, "Isyene aju mundu ju ŵaliji Mwana jwa Akunnungu." 55 Pelepo paliji ni achakongwe ŵajinji ŵaŵalolechesyaga kwakutali. Ŵanyawo ni ŵeŵala ŵaŵankuiye Che Yesu kutyochele ku Galilaya ni kwatumichila. 56 Mwa ŵele ŵanyawo ŵaliji che Maliamu jwa musi wa ku Magidala ni che Maliamu achikulugwe che Yakobo ni che Yusufu, pamo ni achikulu ŵa ŵanache ŵa che Sebedayo. 57 Pakwaswele, ŵaiche mundu jumo jwa chipanje jwa musi wa ku Alimataya liina lyao che Yusufu, nombejo jwaliji jwakulijiganya jwa Che Yesu. 58 Ŵajawile kwa che Pilato, ŵaŵendile apegwe chiilu chi Che Yesu. Che Pilato ŵalamwile kuti apegwe. 59 Che Yusufu ŵachijigele chiilu chila, ŵachiŵijilile nguo jeswela mbee jajili jasambano, 60 Che Yusufu ŵachiŵisile chiilu chi Che Yesu mu lilembe lyasambano liŵasepile palwala kwa ligongo lyakwe nsyene. Nipele, ŵaligalambulile liganga lyekulungwa pa nnango wa lilembe ni kutyoka. 61 Che Maliamu jwa musi wa ku Magidala ni che Maliamu ŵane ŵala ŵatemi aninkulolechesya ku lilembe. 62 Malaŵi jakwe, yaani lyuŵa lyakuliŵika chile kwa ligongo lya Lyuŵa lya Kupumulila, achakulu ŵambopesi ni Mafalisayo ŵajaulile che Pilato, 63 Ŵatite, "Achimwene, tukukumbuchila kuti jwakulambusya jula akanawe kuwa ŵatite, 'Pakumala moŵa gatatu chisyuche.' 64 Kwayele tukummenda mwasalile ŵangondo ajaule akalilindilile lilembe kwa moŵa gatatu, kuti ŵakulijiganya ŵao anakombole kuchijigala chiilu chao ni kwasalila ŵandu kuti asyuchile. Akuno kulambusya kwa mbesi kuno chikuŵe kwawamba nnope kupunda kwaandanda kula." 65 Che Pilato ŵaasalile, "Ayaga, nkwele ŵangondo, njaule nkaliindilile inkuti pakukombola."

66 Nipele, w̄ajawile, w̄alilindilile lilembe, w̄awisile chiugulilo peganga ni kwaleka w̄angondo kulindilila.

28 Palyamasile Lyuwa lya Kupumulila, kuninkucha lyuwa lyaandanda lya chijuma, che Maliamu jwa musi wa ku Magidala ni che Maliamu jwine w̄ajawile kukulilola lilembe. 2 Chisimuchile chakopochele chindendemese chachikulungwa cha chilambo, katumetume jwa kwinani jwa Ambuje watulwiche kutyochela kwinani, w̄aligalambwile liganga lila ni kutamila. 3 Uwoneche wakwe waliji mpela kumesya ni nguo syakwe syaliji syeswela mbee. 4 W̄akulindilila lilembe lila watetemele kwa lipamba nnope, w̄aliji mpela w̄awe. 5 Nambo katumetume jwa kwinani jula waasalile achakongwe w̄ala achitiji, “W̄anyamwe nkajogopa! Ngumanyilila kuti nkunsosa Che Yesu juwawambikwe pa nsalaba. 6 Nganapagwa pelepa pakuwa w̄amale kusyuka mpela iwasasile. Njise kunnole pawagonile. 7 Nipele, njauke chitema nkaasalile w̄akulijiganya w̄ao kuti asyuchile, nombewo akunnongolela ku Galilaya, kweleko chimwasimane. Ayaga, une jwammale kunsalila.” 8 Achiwaga ni lipamba ni kusengwa kwakukulungwa, achakongwe wo watyosile chitema ku lilembe, achiutukaga kukwasalila w̄akulijiganya w̄ao. 9 Chisimuchile, Che Yesu wasimene nawo, watite “Ngunkomasya.” Achakongwe w̄ala w̄ajawile, wagakamwile makongolo gao ni kwapopelela. 10 Nipele Che Yesu waasalile, “Nkajogopa! Njauke nkaasalile achalongo w̄angu ajaule ku Galilaya, kweleko ni kuchakamone une.” 11 Achakongwe w̄ala pawajaulaga, w̄akulindilila w̄ampepe w̄a lilembe w̄ajawile mu mmusi kukwasalila achakulu w̄ambopesi yanayose iyatendekwe. 12 Nipele, wasimene pamo ni achachekulu, watemi nkungulu, pakumala kukunguluka w̄apele w̄akulindilila w̄ala mbiya syasijinji, 13 ni kwasalila, “W̄anyamwe chinjile yeleyi, ‘W̄akulijiganya w̄ao waiche chilo, w̄achijiwile chiilu uwe tuli tugonile.’ 14 W̄aga chaimanye yeleyi jwankulu jwa chilambo, uwe chitwanyenje, ni w̄anyamwe ngamma ni masausyo.” 15 W̄akulindilila w̄ala wasijigele mbiya sila, w̄atesile mpela iwatite pakusalilwa. Jele ngani jo jajenele pasikati ja Wayahudi mpaka lelo jino. 16 W̄akulijiganya kumi na moja w̄ala w̄ajawile ku Galilaya ku chitumbi kwa wasalilwe ni Che Yesu ajaule. 17 Pawamweni, w̄ampopelele, nambo w̄ampepe mwa w̄anyawo w̄aliji ni lipamba. 18 Nipele Che Yesu waiche chiwandi, waasalile, “Mbegwile ukombole wose kwinani ni pachilambo. 19 Nipele njauke, nkaatende w̄andu w̄a ilambo yose awe w̄akulijiganya w̄angu, nchabatisyaga kwa liina lya Atati ni lya Mwana ni lya Mbumu jwa

Akunnungu. 20 Nkaajiganye kugakamulichisya gose mpela ila indite pakunnajisya w̄anyamwe. None ndili pamo ni w̄anyamwe mowa gose, elo, mpaka kumbesi kwa chilambo.” (aiōn g165)

Maliko

1 Jeleji jili ndande ja Ngani Jambone ji Che Yesu Kilisito, Mwana jwa Akunnungu. **2** Mpela ijitite pakulembekwa mmalemba ga che Isaya juwaliji jwakulondola jwa Akunnungu, "Akunnungu watite, 'Nguntuma jwantenga jwangu annongolele, jwejejo ni juchankolochesye litala lyenu.'" **3** Mundu akunyanyisa mwipululu achitiji, "Mwakolochesye Ambuje litala lyao, ngolosye mwakusaka kupita.'" **4** Che Yohana Wakubatisya watamaga mwipululu ni kwalalichila wandu aleche sambu ni kwabatisya kuti Akunnungu walechelesye sambu syao. **5** Wandu achajinji kutyochela chilambo cha Wayahudi ni musu wa ku Yelusalemu wose wajawile kukwapikanila che Yohana, wajitichisye sambu syao nombejo wabatisye mu lusulo lwa Yolodani. **6** Che Yohana waliji awasile mwinjilo uwapoteke ni manyunya ga chinyama chachikuwilanjikwa ngamia ni nkaanda wa lipende nchiunu. Nombejo walyaga itete ni uchi. **7** Ni walalichilaga kwa wandu kuti, "Panyuma pangu akwika jwali ni machili kumbunda une. None nganguwajilwa namose kukotama ni kugopola ngoji sya italawanda yakwe. **8** Uneji ngumbatisya ni meesi, nambo jwelejo chaachimbatisya kwa Mbumu jwa Akunnungu." **9** Moŵa go, Che Yesu waiche kutyochela musu wa ku Nasaleti wauli mu chilambo cha ku Galilaya ni wabatiswe ni che Yohana mu lusulo lwa Yolodani. **10** Che Yesu pawakopokaga mmeesi, wakuweni kwinani kuugwiche ni Mbumu jwa Akunnungu wantuluchile achiwaga mpela nguunda. **11** Liloŵe lya Akunnungu lyapikaniche kutyochela kwinani lichiiti, "Mmwejo ni Mwanangu jungunnonyela, nonyelwe nomwe." **12** Papopo Mbumu jwa Akunnungu wanlongwesye Che Yesu kwaula mwipululu. **13** Ni watemi mwipululu mo moŵa alobaini achilinjikwaga ni Shetani. Kukoko watamaga pamo ni inyama ya mwitini, nambo achikatemetume wa kwinani waliji nkwakamuchisya. **14** Che Yohana pawatawike mu nyumba jakutawilwa wandu, Che Yesu wajawile ku chilambo cha ku Galilaya kwalalichila wandu Ngani Jambone ja Akunnungu. **15** Watite, "Katema kaiche ni Umwenye wa Akunnungu uwandichile. Nneche sambu syenu ni kujikulupilila Ngani Jambone!" **16** Che Yesu pawapitaga mungulugulu litanda lya Galilaya, waweni wakukoka wawili, che Simoni pamo ni che Andulea mpwakwe ali nkukoka somba kwa lwau. **17** Che Yesu waasalile, "Munguye, none chinantende wanyamwe mme wakwaikanawo wandu kwa Ambuje." **18** Papopo walesile nyau syao ni kwakuya. **19** Che Yesu

pawajawile mmbujo kanandi, waweni che Yakobo ni che Yohana, wanache wa che Sebedayo. Ni wanyawo waliji mu ngalawa jao achisaulaga nyau syao. **20** Papopo Che Yesu pawaweni, wawilasilile, ni wanyawo walesile che Sebedayo atati wao mu ngalawa pamo ni wawapanganyichisya masengo, ni wakuiye Che Yesu. **21** Che Yesu pamo ni wakulijiganya wao waiche musu wa Kapelenaumu, ni palyaiche Lyuwa lya Kupumulila, Che Yesu wajinjile mu nyumba ja kusimanilana Wayahudi, ni watandite kwajiganya wandu malowe gambone ga Akunnungu. **22** Wandu wose wawampilikene wasimosile ni uwiganye wakwe, pakuwa nganjiganya mpela wakwiganya Malajisyo, nambo wajiganyaga nti mundu jwali ni ulamusi. **23** Papopo mundu jwakamwilwe ni lisoka juwaliji mu nyumba ja kusimanilana jila wanyanyisye, **24** achitiji, "Ana nkusaka kututenda ichichi, mmwe Che Yesu jwa ku Nasaleti? Ana nnyiche kukutujonanga? Ngummanyilila kuti mmwejo ndi Jwanswela jwa Akunnungu!" **25** Che Yesu walikalipile lisoka lya achitiji, "Mmyalale! Munkopoche mundu jo." **26** Nipele lisoka lya lyantinganyisye mundu jula kwa machili ni kunyanyisya, ni lyakopweche. **27** Wandu wose wasimosile nnope ni waliji nkuusyana, "Ana yelei ni yatiuli? Uli, gelega gali majiganyo ga sambano? Mundu ju akwete ulamusi wa kugakoposya namose masoka, nombego gakwajitichisya!" **28** Nipele, ngani jakwe Che Yesu jajenele kwachitema palipose, kuchilambo chose cha ku Galilaya. **29** Che Yesu ni wakulijiganya wao pamo ni che Yakobo ni che Yohana wakopweche mu nyumba ja kusimanilana jila ni kwaula ku nyumba ja wanya che Simoni ni che Andulea. **30** Akwegwao che Simoni jwankongwe, wagonile pachindanda ali nkulwala chilu, ni Che Yesu naikape wasalilwe yankati jwakulwala jo. **31** Nipele Che Yesu wanjaulile jwankongwe jo ni wankamwile nkono ni kunjinamukula. Ulwele ula wannesile nipele watandite kwatelechela. **32** Ligulo, lyuwa lili litiwile, wandu waajachisye Che Yesu wakulwala wose ni wawakamwilwe ni masoka. **33** Wandu wose wa musu wo wasongangene paluwala lwa nyumba. **34** Che Yesu walamisye wandu wajinji wawaliji ni ilwele yakupisyangana ni kugakoposya masoka gamajinji gagaliji mwa wandu wala. Nganiwapa masoka lipesa lyakuwecheta chachilichose ligongo gaamanyilile ali waani. **35** Kundaŵipe kukanaŵe kucha, Che Yesu wakopweche mu nyumba jo ni kwaula paasa musu, pangali wandu kukupopela. **36** Che Simoni ni achinjakwe wala wajawile kukwasosa. **37** Pawammweni wansalile, "Wanduwose ali nkunsosa mmwe." **38** Che Yesu waasalile, "Tukusachilwa

tujale mmisinda jine jaji wandichile akuno, ni kweleko ngusachilwa ngalichile Ngani Jambone, pakuwa yeleyi ni inyichile.” 39 Nipele, Che Yesu wajesilejesile ku Galilaya kose, achilalichilaga mmajumba gao ga kupopelela ni kugakoposya masoka. 40 Lyuwa limo mundu jwa matana waiche ku Che Yesu ni kwatindiwalila ni kwachondelela kuti, “Mwasakaga muuswejesye!” 41 Che Yesu wankolele chanasa, wajongwele nkono wao ni wankwaiye ni kwasalila, “Ngusaka, Nswejele!” 42 Papopo matana gakwe gala gannesile ni waswejele. 43 Nipele Che Yesu wansalile ajaule achinjamukaga kwa machili, achinsalilaga, 44 “Nnole, munansalile mundu jwalijose chindu chi, nambo njaule nkalisoye kwa jwambopesi, nkatyosye mbopesi mpela iwatite pakusala che Musa kwalosya wandu wose kuti nnamile.” 45 Nambo mundu jula pawakopweche, watandite kwenesya ngani jo papalipose, namose Che Yesu nganakombola kwinjila sooni mmusi kwakulilosya. Nambo watemi paasa musi, pangali wandu, atamuno yeleyo wandu kopochela papalipose wanjaulile kukokopeko.

2 Pagapite moŵa gampepe, Che Yesu waujile sooni ku Kapelenaumu ni wandu wapilikene kuti ali pamusi. 2 Nipele wandu wajinji wasongangene atamuno nganilisigala lipesa lyaliliyose, ni汪umbele mpaka paluwala. Che Yesu waliji nkwalalichila Liloŵe Iya Akunnungu. 3 Pelepo wandu ncheche, wannyichisye mundu jwatatele ku Che Yesu. 4 Nambo kwaligongo Iya winji wa wandu, nganakombola kunjausya jwakulwala pachiwandi ni Che Yesu. Nipele, wapese kwile pa chipagala cha nyuumba palapala paŵaliji Che Yesu. Pelepo wantulwisye mundu jo ali agonile pa chitagala. 5 Che Yesu pawachiweni chikulupi chao chila, wansalile jwakutatala jula, “Mwanangu, nlecheleswe sambi syenu.” 6 Wampepe mwa wawiganya Malajisyo ga Akunnungu gawapele che Musa wawatemi pepala, waliji nkuliusya mmitima jao, 7 “Ana akukombola chinauli kuwecheta yeleyi? Akwatukana Akunnungu! Akunnungu pe ni wakukombola kulechelesya sambi.” 8 Papopo Che Yesu waimanyilile yanayose iwaganisya mmitima jao, ni wausisye, “Ana ligongo chi nkuganisya yeleyi mmitima jenu? 9 Ana chapi chachili chakwepepala, kunsalila mundu jwatatele ju, ‘Nlecheleswe sambi syenu,’ pane kunsalila, ‘Njimuche, njigale chitagala chenu njende?’ 10 Nipele, ngusaka mmanyilile kuti Mwana jwa Mundu akwete ulamusi wa kulechelesya sambi sya wandu pachilambo pano.” Papopo wansalile mundu jwatatele jula, 11 “Ngunsalila, njimuche, njigale chitagala chenu, njaule kumangweni!” 12 Wandu

pawannolechesyaga, mundu jula wajimwiche, wajigele chitagala chao ni kukopoka. Wandu wose wasimosile ni kwakusya Akunnungu achitiji, “Ngapagwa kose patwaiweni yanti yeleyi!” 13 Che Yesu wawajile sooni mungulugulu litanda Iya Galilaya. Mpingo wa wandu wanjaulile ni Che Yesu watandite kwajiganya. 14 Paŵaliji nkupita, wammweni che Lawi mwanache ju che Alufayo ali atemi pa nyuumba ja kukumbikanyila nsongo. Che Yesu wansalile, “Munguye!” Che Lawi wajimi ni wankuiye. 15 Kanyuma, Che Yesu watemi mu nyuumba ji che Lawi kulya chakulya. Wakukumbikanya nsongo wajinji ni wandu wa sambi ni wandu, waakuiye Che Yesu. Ni wajinji mwa welewo waliji nkulya pamo nawo ni wakulijiganya wao. 16 Wawiganya Malajisyo wampepe waŵaliji Mafalisayo, pawaiweni kuti Che Yesu akulya pamo ni wandu wangakukundikwa ni wandu ni wakukumbikanya nsongo, wausisye wakulijiganya wao wala, “Kwachichi akulya ni wandu nti welewa?” 17 Che Yesu pawapilikene waasalile, “Wandu wangakulwala ngakunlajila jwantela, nambo wakulwala. Une nganiika kukwaŵilanga wandu wambone, nambo wandu wa sambi.” 18 Katema kampepe wakulijiganya wa che Yohana ni wakulijiganya wa Mafalisayo waliji nkutaŵa. Wandu wampepe waiche ku Che Yesu ni kumbusya, “Ana ligongo chi wakulijiganya wa che Yohana ni wakulijiganya wa Mafalisayo akutaŵanga, nambo wakulijiganya wenu ngaakutaŵa?” 19 Che Yesu wajanjile, “Ana wakuŵilanjikwa ku ulombela akukombola kutaŵa ni jwanlombela ali pamo nawo? Ngwamba! Ngaakukombola kutaŵa. 20 Nambo chiliche lyuwa mlombela jo pachajigalikwe mwa wanyawo, moŵa go ni pachachitaŵa. 21 “Ngapagwa mundu jwakukata chigamba cha nguo ja sambano ni kuchitotela mu nguo jakuwisala. Pakuwa atendaga yeleyo chigamba chasambano cho chichinyale ni kupapula nguo jakuwisala jo ni papapapwiche po chipapunde kupapuka. 22 Ni sooni ngapagwa mundu jwakutaga divai jasambano mmisaku ja mapende jakuwisala. Pakuwa atendaga yeleyo divai jasambano chijitutumule misaku jo ni kujipapula, divai chijimwasiche ni misaku chijijonasiche. Divai ja sambano jikutajikwa mmisaku ja mapende ja sambano.” 23 Pa Lyuwa Iya Kupumulila limo, Che Yesu pamo ni wakulijiganya wao waliji nkupita mmigunda ja ngano. Paŵaliji kwenda wakulijiganya wao watandite kutema masache ga ngano. 24 Mafalisayo wausisye Che Yesu achitiji, “Nnole! Ligongo chi wakulijiganya wenu akutenda yaikanichikwe kuipanganya pa Lyuwa Iya Kupumulila?” 25 Che Yesu wajanjile, “Ana nganinsyome iwatesile che Daudi ni achinjakwe

pajakwete sala? 26 Che Daudi wājinjile pa Nyuumba ja Akunnungu ni wālife mikate jiyatoyechekwe nti sadaka kwa Akunnungu. Yeleyi yatendekwe katema che Abiasali ali Jwambopesi Jwankulu. Wambopesi pe ni wāwasachilwe kulya mikate jo, nambo che Daudi wālife, sooni wapele achinjakwe.” 27 Nipele Che Yesu wamalichisye kuwecheta, “Lyuwa Iya Kupumulila Iya wāchikwe kwaligongo Iya kwakamuchisya wādu nambo ngaŵa wādu kulumichila Lyuwa Iya Kupumulila. 28 Nipele Mwana jwa Muntu ali Ambuje atamuno pa Lyuwa Iya Kupumulila.”

3 Nipele Che Yesu wājinjile sooni mu nyuumba ja kusimanilana Wayahudi ni mmomo mwali ni muntu jwapombotele nkono. 2 Wādu wampepe wāliji nkusosa ligongo Iya kwakumulila Che Yesu. Nipele wāliji nkunnolechese panepa chanlameye muntu jo pa Lyuwa Iya Kupumulila. 3 Che Yesu wānsalile muntu jwapombotele nkono jula, “Njise paujo.” 4 Nipele Che Yesu wāusisye, “Ana ili yambone pa Lyuwa Iya Kupumulila kuitendekanya yambone pane yangalumbana? Kukulupusya pane kuulaga?” Nambo wanyawo wamyalele. 5 Che Yesu wālolechese wose kwa lutumbilo, ni wāsupwiche ligongo mitima jao jali jekakatiye. Nipele wānsalile muntu jula, “Njongole nkono wenu!” Nombejo wājongwele, ni nkono wao walamile. 6 Papopo, Mafalisayo wākopweche paasa pa nyuumba ja kusimanilana ni kuwechetesya ni wādu wā mpingo u che Helode itajile pakwaulaga Che Yesu. 7 Che Yesu pamo ni wākulijiganya wāo wātyosile pelepo ni kwaula mungulugulu litanda Iya Galilaya ni mpingo wa wādu wankuiye. Wādu wo wāumile mmisi ja ku Galilaya ni ku Yudea. 8 Pawāpilikene iwaiteisile Che Yesu, wādu wāne wāchilile kutyochela mmisi ja ku Yelusalemu ni ku Idumea ni mmisi jajili peesi lusulo Iwa Yolodani, ni kutyochela mmisi ja ku Tilo ni ku Sidoni. 9 Pakuwa wādu wāliji wājinji, Che Yesu wāasalile wākulijiganya wāo wāwāchile chile ngalawa kuti wādu anaiche kwāwājikanya. 10 Pakuwa wāalamisye wādu wājinji, wākulwala wose wāliji nkututana kuti wākwaye. 11 Ni wādu wāwākamwilwe ni masoka pawāmmonga, wāligwisisye paujo pao ni kunyanyisa achitiji, “Mmwejo ni Mwana jwa Akunnungu!” 12 Nambo Che Yesu wāgakanisye kwa chikali masoka ganaamanyisye wādu wāne kuti wele ali wāani. 13 Che Yesu wākwesile kwitumbi ni kwāwilanga wādu wāwasachile nsyene, nombewo wājaulile. 14 Nipele wāsagwile wādu likumi ni wāwili wāwāwālasile achinduna ni kwasalila, “Nansagwile nnonjele pamo none, sooni chinantume kukwalalichila

wādu Ngani Jambone, 15 ni wānyamwe chinkole ulamusi wa kugakoposya masoka.” 16 Welewa ni wādu likumi ni wāwili wāwasagwile, che Simoni ajula Che Yesu juwampele liina liine che Petulo, 17 ni Che Yakobo ni mpwakwe che Yohana wānache wa che Sebedayo, Che Yesu wapele liina liine Boanelige malumbo gakwe “Wādu wāali mpela ilindimo, pane akuwālanjika wādu wāambumu.” 18 Wāne wāliji che Andulea ni che Filipo ni che Batolomayo ni che Matayo ni che Tomasi ni che Yakobo mwana ju che Alufayo, che Tadayo ni che Simoni jwakuwālanjika Selote, ligongo wāliji jwakumanyanila chilambo chakwe, 19 ni che Yuda Isakaliote, juwāngalawiche Che Yesu. 20 Nipele Che Yesu wāusile kumangwao. Mpingo wekulungwa wa wādu wāsongangene sooni, mpaka Che Yesu ni wākulijiganya wāo nganakombola kulya. 21 Achalongo achinjakwe pawāpilikene yeleyi, wāpite kukwajigala ligongo wāite kuti jwampugwe. 22 Wākwiganya Malajisyo wāwāumile ku Yelusalemu wāite, “Akwele Belesebuli! Jwankulu jwa masoka, jwakwapa machili ga kugakoposya masoka.” 23 Pelepo Che Yesu wāwālasile wādu ni kwasalila kwa itagu achitiji, “Ana ikukomboleka Shetani kunkoposya Shetani njakwe?” 24 Iwaga umwenye usapulene mipingo mipingo jajikumenyana, umwenye wo ngaujendelechela. 25 Sooni iwaga wādu wā nyuumba jimo asapulanaga mipingo mipingo ni kumenyana, wādu wo chajonasiche. 26 Iyoyo peyo, umwenye wa Shetani, wasapulanaga mipingo mipingo ngaukola machili. 27 “Ngapagwa jwakupakombola kwinjila mu nyuumba ja jwamachili ni kunsumula ipanje yakwe yose, pangantaŵa kaje jwamachili jo. Pelepo ni pachachikombola kunsumula ipanje yakwe yose. 28 “Isyene ngunsalila, wādu chaalecheswe sambi syao syose ni kwatukana kwao Akunnungu kose. 29 Nambo, muntu jwalijose jwakuntukana Mbumu jwa Akunnungu ngalecheswa sambi syo ng’o, pakuwa chakole sambi sya moŵa gose pangali mbesi.” (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Che Yesu wāwechete yeleyo ligongo wādu wāliji nkusala kuti, “Akamwilwe ni lisoka.” 31 Achikulugwe ni achapwakwe Che Yesu wāiche pelepo, wājimi paasa ni kuntuma muntu akaawālanje Che Yesu nkati. 32 Mpingo wa wādu watemi kwakwasungula Che Yesu. Nipele jumo jwao wānsalile, “Achikulu wenu ni achapwenu alinji paasa, akunsosa.” 33 Nambo Che Yesu wāasalile, “Ana achikulu wāgu ni achapwanga ali wāani?” 34 Pelepo wāalolechesye wādu uŵansyungwile wāla ni kuti, “Nnole, ngwaona wādu wā mpela achikulu wāgu ni achalongo wāgu. 35 Pakuwa muntu jwalijose jwakuitendekanya yakuisaka Akunnungu, jwelejo

ali achimwene jwangu ni mlumbwangu ni achikulu wangu."

4 Che Yesu watandite sooni kwiganya ali mungulugulu litanda lya Galilaya. Mpingo wekulungwa wa wandu wansyungwile mpaka wajinjile mu ngalawa ni kutama mmomo. Wandu wose watemi mungulugulu litanda. **2** Che Yesu watandite kwajiganya indu yeyinji kwa itagu. Mmajiganyo gakwe waasalile. **3** "Mpilikanichisye! Jwakupanda wajawile kukumisa mbeju. **4** Paŵamisaga, mbeju sine syagwilile mwitala ni ijuni yaiche ni kusimila. **5** Mbeju sine syagwilile pa lwala papaliji ni litaka kanandi, mbeju syamesile kwachitema pakuwa litaka lyakwe lyaliji kanandi. **6** Ni palyakopweche lyuwa lyatinisye mimela, ligongo michiga jakwe nganijinjilisiya paasi. **7** Mbeju sine syagwilile pa miiwa, miiwa jila jakusile ni kuiwijiikanya mimela, nombe mimela jo nganijisogola isogosi. **8** Mbeju sine syagwilile pa chaajila, syamesile ni syakusile ni kusogola. Sine syasogwele makumi gatau ni sine makumi nsano ni limo ni sine makumi likumi." **9** Che Yesu watite, "Waali ni mapilikanilo gakupilikana, apilikane." **10** Che Yesu paŵaliji pajika, wane mwa waŵampilikene wala pamo ni wakulijiganya wao likumi ni waŵili wanjaulile ni kumbusya malumbo ga itagu yo. **11** Che Yesu wajanjile, "Wanyamwe mpegwilwe kumanyilila yantemela ya Umwenye wa Akunnungu. Nambo kwa wane waali paasa chalijiganye indu yose kwa itagu pe, **12** kuti, 'Alolechisye, nambo anaone. Apilikanile, nambo anaimanyilile. Pakuwa amanyililaga chiŵagalauchile Akunnungu, nombejo akaalechelesye sambu syao.'" **13** Nipele, Che Yesu wausisye, "Uli ngankugamanyilila malumbo ga chitagu chi? Nambi chimanyilile chinauli malumbo ga itagu ine? **14** Jwakupanda mbeju akupanda Lilowe lya Akunnungu. **15** Wandu wane akulandana ni mbeju sisagwilile mwitala. Pakupilikana Lilowe lya Akunnungu, Shetani akwika ni kulityosya Lilowe lyalipandikwe mmitima jao. **16** Ni wandu wane ali mpela mbeju sisagwilile pa lwala. Wandu wo apilikanaga Lilowe lya Akunnungu, papopo akulijitichisya mu kusangalala. **17** Nambo ngalikwajinjila ni kola michiga mwa wanyawo, akulikamulisiya kwa katema kakajipi. Nipele, kwatyochelega kulaga pane masauko ligongo lya Lilowe lya Akunnungu lila, pelepo akulilekanga. **18** Wandu wane ali mpela mbeju sisagwilile pa miiwa. Wandu wo ni weŵala wakupilikana Lilowe lya Akunnungu, **19** ligongo lya lipamba lya umi wu ni kunonyelwa ni ipanje pamo ni kulajila indu ine yeyinji, ikwajinjila ni kuiwijiikanya Lilowe lya, nombewo ngakukombola kulijitichisya

Lilowe yalikuti ni kusogola isogosi. (aion g165) **20** Nambo wandu wane ali mpela mbeju sisagwilile pa chaajila sila. Welewo akupilikana Lilowe lya ni kulijitichisya, nombewo akusogola isogosi wane makumi gatau ni wane makumi nsano ni limo ni wane makumi likumi." **21** Che Yesu wapundile kwasalila, "Ana mundu akupamba lumuli ni kuluikanawo nkati ni kuluunichila ni lulo pane kuluwika kuusi chindanda? Ngwamba! Akuluwika pachanya chindu chakuwichila lumuli. **22** Iyoyo, chindu chachilichose chachisisikwe chichioneche pakulanguka, ni chachilichose cheunichikwe chichiunukulikwe. **23** Waali ni mapilikanilo gakupilikana, apilikane!" **24** Ni wapundile kwasalila, "Mpilikanichisye yambone inkwipikana yo! Lilamulo lilalila linkwalamulila wandu wane, Akunnungu chaachinnamulila ni wanyamwe wakwe, sooni chanjonjechesye. **25** Pakuwa mundu jwakwete chindu chajonjechekwe ni mundu jwanganakola chindu chasumulwe atamuno kanandi chakwete." **26** Che Yesu wajendelechele kuwecheta, "Umwenye wa Akunnungu ukulandana ni mundu jwakumisa mbeju mu ngunda. **27** Chilo akugona ni muusi akuwa meeso, mbeju sikumela ni kukula. Nombejo ngakuimanyilila yaikutendekwa. **28** Litaka lisyene likutendekasya mmela kukula ni kusogola. Kundanda ukumela, sooni ukukuposya lisache kumbesi ukusogola ngano. **29** isogosi yakomalaga pe, mundu jula akugungula ni chikwakwa chakwe, pakuwa katema ka magungulo kaiche." **30** Che Yesu wausisye sooni, "Ana tutuulandanichisye ni chichi Umwenye wa Akunnungu? Kwaali tuutanje kwa chitagu chi? **31** Ukulandana ni mbeju ja haladali, mbeju jamwana nnope kupunda mbeju syose syasikupandikwa pachilambo. **32** Nambo japandikwaga jikukula ni kuwa chitela chachikulungwa kupunda mimela jose ja mu ngunda, nombecho chikuwa ni nyambi syasikulungwa nnope ni ijuni ikwika kutawa isusi mu nyambi syakwe." **33** Che Yesu walalichile wandu utenga wao kwa itagu yeyinji yanti yele, wakungulwiche nawo mpela watite pakukombola wanyawo kumanyilila. **34** Nganaŵecheta ni wandu chachilichose pangali itagu, nambo paŵaliji pamo ni wakulijiganya wao pachisypela watagulile yose. **35** Lyuwa lilyoyo ligulo, Che Yesu waasalile wakulijiganya wakwe, "Tujombochele peesi litanda." **36** Nipele wakulijiganya wao waulesile mpingo wa wandu ula, ni kwinjila mu ngalawa jiwali Che Yesu ni kwaula nawo. Ilaila paliji ni ngalawa sine. **37** Nipele jatandite kupuga mbungo jeikulungwa ni matumbela gajiputile ngalawa jila, nombejo jatandite gumbala meesi. **38** Che Yesu waliji panyuma mu ngalawa ali

agonile pa nsamilo. Wakulijiganya wao waajimwisye ni kwasalila, "Jwakwiganya, ana uli ngankuikosya kuti uweji tulinkonasika?" 39 Che Yesu wajimwiche, ni kujikalipila mbungo jejikulungwa ni kugasalila matumbela, "Tulalani!" Papopo mbungo jatulele ni kwaliji jii. 40 Nipele Che Yesu waasalile wakulijiganya wao, "Kwachichi nkogopanga? Ana nganimme kola chikulupi?" 41 Wakulijiganya wajogwepe nnope ni wausyanaga, "Ana jweleju ali mundu jwanti uli? Mpaka chimbunga ni matumbela ikwapilikanila!"

5 Che Yesu ni wakulijiganya wao waiche peesi litanda lya Galilaya, ku chilambo cha ku Gelasi. 2 Nakopokape Che Yesu mu ngalaŵa, wasimene ni mundu juwaliji ni lisoka achityochelaga ku malembe. 3 Mundu jo waliji nkutama ku malembe. Nganapagwa mundu juwankombolaga kuntaŵa sooni namose ni minyolo. 4 Katema kakajinji wantawile makongolo ni makono gakwe kwa minyolo ni magwedegwede, nambo wagambaga kutulanya minyolo jo ni kutemanya magwedegwede mmakongolo. Ni ngapagwa mundu jwamachili juwapakombebele kunkamula. 5 Muusi ni chilo waliji nkwendajenda ku malembe ni mmatumbi achinyanyisyaga ni kulikatanya ni maganga. 6 Mundu jo pawambweni Che Yesu kwakutalichila, wambutuchile ni kwatindiŵalila. 7 Wanyanyisye achitiji, "Mmwe Che Yesu, Mwana jwa Akumanani, ana nkusaka chichi kwanguune? Mu liina lya Akunnungu, ngunchondelele nnalagasye!" 8 Waŵechete yeleyo pakuŵa Che Yesu wansalile, "Mmwe lisoka, nkopoche mwa mundu ju." 9 Che Yesu wambusisye, "Liina lyenu waani?" Nombejo wajanjile, "Liina lyangu mpingo, pakuŵa tuli achajinji." 10 Nipele wachondelele kwannope Che Yesu kuti akasagakopochesya masoka go paasa musi ula. 11 Chiŵandi ni chitulusya kwaliji ni mpingo wekulungwa wa maguluŵe gachilyaga. 12 Nipele, masoka gaachondelele Che Yesu gachitiji, "Ntujasuye ku maguluŵe gala, tukagajinjile gelego." 13 Nombe Che Yesu wagalechele. Nipele masoka gala gankopweche mundu jula ni kwinjila mmaguluŵe. Mpingo wose wa maguluŵe waliji mpela mianda jiwili waselelechele mu litanda, watitimile mmeesi ni kuwa. 14 Wandu waŵachingaga maguluŵe go, wautuchile mmusi ni mmigunda kukwasalila wandu iyatendekwe yo. Wandu waiche kukulola iyatyochele. 15 Paŵaiche kuwaliji Che Yesu kula, wammweni mundu julajula juwakamwilwe ni mpingo wa masoka. Jwatemi ali awasile nguo syakwe ni jwana lunda, ni wandu wajogwepe nnope. 16 Ni wandu waŵaiweni aila iyatyochele, waasalile wandu wane iyansimene mundu juwakamwilwe ni

masoka jula ni ngani ja maguluŵe. 17 Nipele, wandu watandite kwachondelele Che Yesu kuti akopoche mu chilambo chao. 18 Che Yesu paŵaliji nkwinjila mu ngalaŵa, mundu juwakamwilwe ni masoka jula wachondelele kuti alongane nawo. 19 Nambo, Che Yesu wakanile ni kwasalila, "Njaule kumangwenu, kwa achalongo achinjenu, nkaasalile yanayose yambone yampanganyichisye Ambuje ni yatite pakunkolela chanasa." 20 Nipele mundu jula wajawile ni kutanda kwenesya ku chilambo chose cha Dekapoli, yaani misi likumi, indu yaikulungwa wapanganyichisye Che Yesu. Wandu wose waŵapilikene wasimosile. 21 Che Yesu wajombweche sooni litanda lya Galilaya ni ngalaŵa. Paŵaliji mungulugulu litanda, mpingo wekulungwa wa wandu wasongangene pachiŵandi nawo. 22 Pelepo jwaiche mundu jumo, jwankulu jwa nyuumba ja kusimanilana Wayahudi, liina lyakwe che Yailo. Paŵambweni Che Yesu, waligwisisye paujo pa Che Yesu. 23 Nipele, wachondelele nnope achitiji, "Mwali jwangu akulwala nnope, ngummenda twende nkansajichile makono kuti alame ni kukola umi." 24 Nipele, Che Yesu watyosile achilonganaga ni mundu jula. Wandu wajinji wakuiye ni waliji nkwaŵijikanya kosekose. 25 Pelepo pali ni jwankongwe juwaliji ni magono kwa yaka likumi ni iwili. 26 Jwankongwe jo, walasile nnope kwajaulila wamitela wajinji. Namuno waliji atyosise ipanje yakwe yose, nambo nganapata eja ni ulwele ula waliji nkuendelechela pe. 27 Jwankongwe jo paŵapilikene kuti Che Yesu akwalamya wandu, waŵapelele mu mpingo wa wandu ula ni kwajaulila Che Yesu kwa panyuma ni kukwaya chiwalo chakwe. 28 Waganisisye, "Nakwayaga pe chiwalo chao, chilame." 29 Paŵakwaiye pe chiwalo chi Che Yesu, papopo magono gakwe galesile, nombe walipikene pachilu kuti alamile. 30 Papopo Che Yesu wamanyilile kuti machili gakwe ganlamisye mundu. Nipele waugalauchile mpingo wa wandu ni kuusya, "Ana nduni jwakwaiye iwalo yangu?" 31 Wakulijiganya wao wajanjile, "Ngankwaona wandu yatiteje pakumbijikanya? Nambi nkuusya uli kuti, 'Nduni jwangwaiye?'" 32 Nambo Che Yesu wapundile kulolesyalolesya kuti waone juŵatesile yeleyo jo. 33 Pelepo jwankongwe jo achimanyililaga iyasimene, wajaulile Che Yesu alinkutetemela kwa lipamba ni kuligwisya paujo pao, ni kwasalila usyene wose. 34 Che Yesu wansalile, "Mwanangu, chikulupi chenu chinnamisye. Njaule kwa chitendewele ni nleme ulwele wenu." 35 Che Yesu paŵaliji nkuŵecheta, waiche wandu kutyochela ku nyuumba ji che Yailo, jwankulu jwa nyuumba ja kusimanilana Wayahudi jula ni wansalile, "Mwali jwenu jula ajasiche.

Ligongochi nkunsausya Jwakwiganya?" 36 Nambo Che Yesu nganagakosya malowe gaŵawecheŵe wāndu wo, nipele wānsalile jwankulu jwa nyuumba ja kusimanilana Ŵayahudi jula, "Kasinjogopa, ngambe kulupilila pe." 37 Nipele Che Yesu nganasaka kulongana ni mundu jwalijose, ikaŵe che Petulo ni che Yakobo ni che Yohana mpwakwe che Yakobo. 38 Paŵaiche ku nyuumba ji che Yailo, Che Yesu ŵaweni wāndu alinkunyokonya kwa ililo ni kulila kwa malumbo. 39 Che Yesu ŵajinjile mu nyuumba ni kwasalila wāndu, "Kwachichi nkunyokonya ni kulila? Mwali nganajāsika, agambile gona pe." 40 Nombe ŵanyawo wānsechile. Nipele Che Yesu ŵaakopwesye paasa wose, ŵajigele atatiŵe ni achikulugwe mwali jo pamo ni ŵakulijiganya ŵao ŵatatu, ŵajinjile mu chuumba chiŵagonile mwali jo. 41 Ŵankamwile nkono ni wānsalile, "Talisa, kumi," malumbo gakwe, "Mwali, ngunsalila njimuche!" 42 Papopo mwali jo ŵajimwiche ni ŵajesile. Mwali jo ŵaliji ni yaka likumi ni iŵili. Pichakopochele chelecho wāndu ŵala ŵasimosile kwa nnope. 43 Nambo Che Yesu ŵaalekasisye kwannope anaasalile wāndu ŵane ngani jo. Nipele ŵaasalile, "Mwape chakulya alye."

6 Che Yesu ŵatynosile pepala, ŵalongene ni ŵakulijiganya ŵao ni kwaula ku nsinda wakwe. 2 Palyaiche Lyuŵa Iya Kupumulila, Che Yesu ŵatandite kwiganya mu nyuumba ja kusimanilana Ŵayahudi. Wāndu ŵajinji ŵāwampilikene ŵasimosile achitiji, "Ana apatile kwapi yele indu yakuisala yi? Ana apatile kwapi lunda lu mundu ju mpaka akombole kuitendekanya yakusimonjeka." 3 Ana aju ngaŵa jwakusepa jula, mwana ju che Maliamu ni achapwakwe ngaŵa che Yakobo ni che Yusufu ni che Yuda ni che Simoni? Ana achalumbugwe ngakutamanga papapa pamangwetu pa?" Kwa yele wānkanile. 4 Nambo Che Yesu ŵaasalile, "Jwakulondola jwa Akunnungu akuchimbichikwa papalipose, nambo ngakuchimbichikwa mchilambo chakwe ni mwa achalongo achinjakwe ni kwa wāndu ŵaali mu nyuumba jakwe." 5 Che Yesu nganakombola kuitendekanya indu yakusimosya pa Nasaleti po, nambo nganatupa ŵakulwala ŵāŵaasajichile makono ni kwalamya. 6 Nombejo ŵasimosile nnope, ligongo wāndu ŵa kweleko wo nganakulupillanga. Nipele Che Yesu ŵasyungwile mmisinda ja pachiŵandi ni pepala ni kwajiganya wāndu. 7 Che Yesu ŵaawilasile ŵakulijiganya ŵao likumi ni ŵawili ŵala, ŵatandite kwatuma ŵawili ŵawili ni kwapa ukombole wa kugakoposya masoka. 8 Ni ŵaasalile, "Ngasinjigala chindu chachilichose mu

ulendo ikaŵe nkongojo pe. Ngasinjigala chakulya chachilichose atamuno nsaku atamuno mbiya. 9 Mbware italawanda nambo ngasinjigala mwinjilo wine. 10 Papalipose pachampochele nnonjele mmomo mpaka pachintyoche pelepo. 11 Papalipose pachankane kumpochela ni kukana kumpilikanila, ntyoche pelepo nchikung'undaga luundu mmakongolo mwenu, kulosya kuti nkujamuka, pakuŵa akanile kuupochela utenga wa Akunnungu." 12 Nipele ŵatynosile, ŵaalalichile wāndu aleche sambi syao. 13 Ŵagakopwesye masoka gamajinji, sooni ŵaapakesye mauta ŵakulwala ŵajinji ni kwalamya. 14 Mwenye che Helode ŵasipikene ngani syo, pakuŵa liina li Che Yesu lyamanyiche papalipose. Wāndu ŵampepe ŵatite, "Mundu ju ali che Yohana Jwakubatisya, asyuchile! Kwaligongo Iyo akwete machili ga kupanganya yakusimonjeka." 15 Nambo ŵane ŵatite, "Mundu ju ali che Elia." Nombe ŵane ŵatite, "Ali jwakulondola jwa Akunnungu mpela aŵala ŵakulondola ŵa kalakala." 16 Nambo che Helode paŵapilikene yeleyi, ŵatite, "Jweleju ali che Yohana Jwakubatisya junankatile ntwe, asyuchile!" 17 Che Helode ŵaganisisye yeleyo pakuŵa, kundanda ko ŵaalajisye wāndu kuti ŵakamule che Yohana ni kwataŵa mu nyuumba jakutaŵilwa wāndu. Che Helode ŵatesile yeleyo ligongo ŵalombile che Helodia juŵaliji ŵankwakwe che Filipo mpwakwe. 18 Che Yohana Ŵakubatisya ŵaasalilaga che Helode, "Ngaikuŵajilwa mmwe kwalomba ŵankwakwe mpwenu." 19 Nipele che Helodia, ŵankwakwe mwenye, ŵanchimile nnope che Yohana, ŵasachile kwaulaga, nambo nganakombola. 20 Che Helode ŵanjogopaga che Yohana pakuŵa ŵaimanyilile kuti ŵaliji jwambone ni jwanswela, kwapele ŵanlindilile. Che Helode yaanonyelaga kwapilikanila che Yohana, nachiŵamuno yaapetekaga ntima kwannope paŵamalisyaga kwapikanila. 21 Nambo lyuŵa limo, che Helodia ŵapatile lipesa pa lyuŵa lyakumbuchila kupagwa kwa che Helode. Che Helode ŵaapanganyichisye chindimba achakulu ŵa nkungulu wakwe, achakulu ŵa wāndu ŵangondo ni ilongola ŵa chilambo cha ku Galilaya. 22 Nipele, mwali ju che Helodia ŵajinjile, ŵatynosile ni kunnonyelesya kwannope mwenye che Helode ni achalendo ŵakwe. Mwenye che Helode wānsalile mwali jula, "Mumende chachilichose chinkuchisaka, chinampe." 23 Ni sooni ŵalumbilile, "Chachilichose chachimumende chinampe, atamuno mbindikati ja umwenye wangu." 24 Mwali jo ŵakopweche ni kwaula kwa achikulugwe kukwausa, "Ŵeende chichi?" Achikulugwe ŵajanjile, "Mmende ntwe u che Yohana Jwakubatisya." 25 Mwali jula ŵausile kwa chitema kwa mwenye ni

ŵaasalile, "Ngusaka muumbe sambano pejino, ntwe u che Yohana Ŵakubatisya mu mbale." 26 Mwenye jula ŵasupwiche nnope, nambo pakuŵa ŵanlumbilile paujo pa achalendo ŵakwe, nganakombola kunkanila. 27 Papopo mwenye ŵantumile jwangondo akajigale ntwe u che Yohana. Jwangondo ŵajawile mu nyuumba jakutaŵilwa ŵandu ni kwakata che Yohana ntwe. 28 Ŵaichenawo ntwe ula mu mbale ni kumpa mwali, nombejo ŵampele achikulugwe. 29 Ŵakulijiganya ŵa che Yohana paŵajipilikene ngani jo, ŵapite kukwigala chilulu chakwe ni kuchisika. 30 Achinduna ŵala ŵausile ku ulendo wao ni kunsalila Che Yesu yose iŵaitesile ni iŵajiganyeye. 31 Che Yesu ŵaasalile, "Tujaule peuto pangali ŵandu kuti nkapumulile." Ŵawechete yeleyo ligongo kwaliji kwana ŵandu ŵajinji ŵaŵaikaga ni kutyoka, namose Che Yesu ni ŵakulijiganya ŵakwe nganapatanga lipesa lyakuti alyanje. 32 Nipele ŵajinjile mu ngalaŵa achinsyene pe kwaula peuto pangali ŵandu. 33 Nambo ŵandu ŵajinji ŵaaweni paŵajaulaga po, ni ŵamanyilile. Nipele ŵandu ŵajinji ŵaumile misi jose ŵautuchile ni ŵalongolele kwika kwiuto kula, Che Yesu ni ŵakulijiganya ŵao akanaike. 34 Paŵatulwiche mu ngalaŵa, Che Yesu ŵauweni mpingo wekulungwa wa ŵandu, ŵaukolele chanasa ligongo ŵaliji mpela ngondolo syangali ni jwakuchinga ni ŵatandite kwajiganya indu yeyinji. 35 Palyaiche ligulo ŵakulijiganya ŵaajaulile Che Yesu ni kwasalila, "Sambano kuswele ni sooni mutuli muno mwipululu. 36 Mwalanje ŵandu ŵa ajaulangane mmisinda jajiŵandichile pane mmigunda, akalisumile yakulya." 37 Nambo Che Yesu ŵatite, "Ŵanyamwe mwaŵe chakulya alyanje." Ŵanyawo ŵausisye, "Ana nkusaka tukasume mikate kwa mbiya syasijinji syanti yele, ni kwapa alyanje?" 38 Nambo Che Yesu ŵausisye, "Nkwete mikate jilingwa? Njaule nkalole." Paŵajawile kukulola ni ŵansalile, "Jipali mikate nsano ni somba siŵili." 39 Che Yesu ŵaasalile ŵakulijiganya ŵao ŵatamiche ŵandu wo pa manyasi gamaŵisi mipingo mipingo. 40 Nombewo ŵatemi mmipingo ja ŵandu mia moja ni ja ŵandu hansini. 41 Nipele Che Yesu ŵajigele mikate nsano jila pamo ni somba siŵili sila. Ŵalolite kwinani ni kwatogolela Akunnungu ni kujigawanya mikate jila. Ni ŵapele ŵakulijiganya ŵao kuti ŵagawanyichisye ŵandu. Ilaila ŵagawilenye ŵandu wose somba siŵili sila. 42 Ŵandu wose ŵalile ni kwikuta. 43 Nipele ŵakulijiganya ŵakumbikenye sigasi sya mikate ni somba, ŵagumbesye itundu kumi na mbili. 44 Achalume ŵaŵalile mikate jo ŵaliji mianda nsano. 45 Papopo Che Yesu ŵaasalile ŵakulijiganya ŵao ajinjanje mu ngalaŵa alongolele ku Besesaida kwakuli peesi litanda. Nombejo ŵasigalile kuli aulanje

mpingo wa ŵandu ula. 46 Paŵamasile kwalanga ŵandu, Che Yesu ŵakwesile kwitumbi kukupopela. 47 Palyaiche ligulo, ngalaŵa jila jaliŵi pambindikati litanda, katema ko Che Yesu ŵaliji jikape kunsanga. 48 Nipele ŵaweni ŵakulijiganya ŵao ŵala achilagaga mu ngalaŵa, ligongo mbungo jaliŵi jininkwaputa. Kuninkucha Che Yesu ŵawandichile achendaga pachanya meesi ni ŵaitesile akwapelenganya. 49 Nambo ŵakulijiganya ŵala paŵammweni ali nkwenza pachanya meesi, ŵaganisisye lilaika, ni ŵatandite gumilanga. 50 Pakuŵa wose paŵambweni ŵajogwepe nnope. Papopo Che Yesu ŵaasalile, "Muusimane ntimu, ndili une, kasinjogopanga." 51 Nipele ŵajinjile mu ngalaŵa jijiŵaliji ŵakulijiganya ŵao mula ni mbungo jatulele. Ŵakulijiganya ŵasimosile nnope, 52 ligongo, ŵaliji akanamanyiile chatesile Che Yesu nkati mikate jila, pakuŵa mitima jao jatopelwe kumanyilila. 53 Che Yesu pamo ni ŵakulijiganya ŵao ŵajombweche litanda, ŵaiche ku Genesaleti, peleppe ŵajijimiche ngalaŵa jao. 54 Paŵakopweche mu ngalaŵa, papopo ŵandu ŵaamanyilile Che Yesu. 55 Nipele ŵautwiche achisyungulaga pachilambo pose, ni kutanda kwajigalanga ŵakulwala ali agonile mmigono jao, ni kwajausya kulikose kuŵapilikene kuli Che Yesu ali kweleko. 56 Kulikose kuŵajawile Che Yesu, mmisinda, mmisi ni mmigunda, ŵandu ŵaliji nkwagoneka ŵakulwala peuto pakusumichisya malonda, ŵachondelele Che Yesu kuli ŵakulwala ŵakwaye namose luminiko lwa mwinjilo wao. Ni wose ŵawakwaye ŵalamile.

7 Mafalisayo ŵampepe ni jwakwiganya Malajisyo ŵawatyochele ku Yelusalemu ŵasongangene paujo pa Che Yesu. 2 Ŵanyawo ŵaweni ŵakulijiganya ŵampepe ŵa Che Yesu akulya panganaŵa makono mpela iyasachilwaga ni Malajisyo ga Chiyahudi. 3 Pakuŵa, Mafalisayo ni Ŵayahudi wose ngakulya chakulya panganaŵa mmakono, mpaka pachisikusuku achikamulisya masyowelo ga achachekulu ŵachikala. 4 Sooni paakutyokanga pakusumichisya malonda ngakulya chachilichose pangajosya kaje. Nombe akugakuyanga masyowelo gamajinji gaŵapochele kutyochela kwa achachekulu, mpela ila yakuti pakosya migao ni iteleko ni yoombo ya libati. 5 Nipele Mafalisayo ni Ŵakwiganya Malajisyo ŵala ŵausisye Che Yesu, "Kwachichi ŵakulijiganya ŵenu ngakugakuya masyowelo gitupochele kwa achachekulu ŵetu, nambo akwamba kulya chakulya mmakono muli musakele?" 6 Che Yesu ŵajanjile, "Ŵaulamba ŵanyamwe! Che Isaya, jwakulondola jwa Akunnungu, ŵalondwele yambone

pa wanyamwe mpela iwatite pakulemba, 'Akunnungu watyosile pelepo, wajawile mu mmusi wauwandikene akuti, wandu wa akunjimbichisyaanga pakang'wa ni ku Tilo. Ni kweleko wajinjile mu nyuumba jimo pe, nambo mmitima jao ali kwakutalikangana ni nganasaka mundu jwalijose aimanyilile, nambo nganakombola kulisisa. 25 Jwankongwe jumo, ligongo akwiganya malajisyo ga wandu mpela ila juwaliji ni mwali juwakamwilwe ni lisoka, wapilikene akugajiganya Malajisyo ga Akunnungu.' 8 "Wanyamwe ngani si Che Yesu. Ni waajaulile ni kuligwisya pa nkugaleka Malajisyo ga Akunnungu ni kugakamulisya makongolo gao. 26 Jwankongwe jo waji Mgiliki masyowelo ga wandu." 9 Che Yesu wapundile ni ngana wa Myahudi, juwapagwile musi wa ku kuwecheta, "Wanyamwe nkumanyi kukana kwa Silofonike ku chilambo cha ku Silia. Waachondelele lunda lwenu Malajisyo ga Akunnungu kuti ngakuye Che Yesu akankoposye mwali jwao lisoka. 27 masyowelo genu mwachinsyene! 10 Pakuwa che Nambo Che Yesu wajanjile, "Ajikute kaje wanache, Musa wala isye, 'Mwachimbichisye atati wenu pakuwa nga wa yambone kwigala chakulya cha wanache ni kusijasila mbwa syao." 28 Nambo achikulu wenu,' ni, 'Mundu jwalijose juchantukane jwankongwe jo watite, "Elo, Ambuje, nambo ngati atatigwe pane achikulugwe, aulajikwe." 11 Nambo atamuno mbwa syasikutama kuusi mesa, sikulya wanyamwe nkwiganya, iwaga mundu akwete mbakatika syakusigwisya wanache." 29 Pelepo Che chindu chakombola kwakamuchisya achikulugwe pane atatigwe, nambo nkuti chindu cho chili Yesu wasalile, "Kwaligongo lya intite pakwanga, 'Kolibani', malumbo gakwe chindu cho chityosyekwe njaule kumusi. Lisoka linkopweche mwali jwenu." 30 Nipele jwankongwe jo wasile kumangwao, wansimene mwanagwe agonile pachindanda ni lisoka lili linkopweche. 31 Nipele Che Yesu watyosile ku chilambo cha ku Tilo ni kwaula ku litanda lya Galilaya achipitilaga ku Sidoni ni ku Dekapoli. 32 Waiche wandu wampepe ali anjigele mundu juwaliji jwangapikana ni jwanga wecheta, waachondelele Che Yesu ansajichile makono mundu jo ni kunlamya. 33 Che Yesu wantyosise mundu jo mu mpingo wa wandu ni kunjausya pangali wandu, wawisile yala mmapiikanilo ga mundu jula. Wasunile mata pa chaala chakwe ni kunkwaya lulimi mundu jula. 34 Nipele Che Yesu walolite kwinani kwa Akunnungu ni kwisya ntima, wansalile mundu jo, "Efata," malumbo gakwe "Mbuguche." 35 Papopo mapilikanilo ga mundu jula gaugwiche ni lulimi lwakwe lwagopweche, nipele watandite kuwecheta uchenene. 36 Che Yesu wakanyisye wandu wala kuti akansalila mundu jwalijose yelei. Namuno wapundile kwakanyisya, wanyawo wapundisye kuijenesya yeleyo. 37 Ni wandu wasimosile nnope ni kuti, "Atesile yose mwambonepe, namose wangapilikana akwatenda apilikane ni wanga wecheta akwatenda awechete!"

8 Pa mo wa go, mpingo wekulungwa wa wandu wasongangene sooni. Pakuwa nganakolanga chakulya, Che Yesu waawilasile wakulijiganya wao ni kwasalila, 2 "Ngwakolela chansa wandu wa, ligongo atemi none kwa mo wa gatatu ni nganakolanga chakulya. 3 Naalekaga ajaulangane mmangwao ni sala, komboleka chakomochanje mwitala, pakuwa wampepe mwa wanya wa atyochele kwakutalika." 4 Wakulijiganya wao wambusisye,

"Patuli pano mwipululu, ana chitupate kwapi chakulya chakomboleka kwalisya wandu wose wa?" 5 Che Yesu wausisye, "Ana nkweite mikate jilingwa?" Wanyawo wajanjile, "Saba." 6 Che Yesu waasalile wandu wala atame paasi. Wajigele mikate saba jila ni waatogolele Akunnungu, wagaŵenye ni kwapa wakulijiganya wao wala kuti waagaŵile wandu, nombewo waagaŵile wandu wo. 7 Sooni wakwete tusomba kanandi. Che Yesu waatogolele Akunnungu ni waasalile wakulijiganya wao waagaŵile wandu. 8 Wandu wala walile ni kwikuta. Nipele wakulijiganya wakumbikenye sigasi ni wagumbesye itundu saba. 9 Wandu wawalile wala waliji mpela elufu nne. Nipele Che Yesu walanjile, 10 papopo wakwesile mu ngalaŵa pamo ni wakulijiganya wao ni kwaula chilambo cha ku Dalamanuta. 11 Waiche Mafalisayo wane ni wagatandite makani ni Che Yesu achisakaga kwatanjisa. Waasachile atende chimanyisyo kulosya kuti ukombole wao ukutyochela kwinani kwa Akunnungu. 12 Che Yesu wasupwiche nikuti, "Kwachichi wandu wa moŵa gano akusakanga chimanyisyo? Isyene ngunsalila, wandu wa ngaapegwa chimanyisyo chachilichose." 13 Nipele, Che Yesu walekangene nawo wandu wala, wajanjile mu ngalaŵa ni kombochela peesi. 14 Wakulijiganya wa Che Yesu waliwalile kwigala mikate, wakwete nkate umo pe mu ngalaŵa mula. 15 Che Yesu waajamwiche achitiji, "Nlilolechesye, ni kuligosa ni amila ja Mafalisayo ni ja che Helode." 16 Wakulijiganya wala watandite kuwechetesya achinsyene pe, "Akuwecheta yelei ligongo nganitikola mikate." 17 Che Yesu waimanyilile iwaliji nkuwechetesya, ni wausisye, "Kwachichi nkuusya yati nganinjigala mikate? Ana mpaka sambano ngankulijiganya pane kumanyilila? Kwachichi ngankuganisa? 18 Meeso nkweite, ana ngankulolanga? Mapilikano nkweite, ana ngankupilikana? Ana ngankukumbuchila 19 panagaŵenye mikate nsano jila ni kwapa wandu elufu tano, mwagumbesye itundu ilingwa ya sigasi?" Wakulijiganya wajanjile, "Itundu kumi na mbili." 20 Wausisye sooni, "Panagaŵenye mikate nsano ni jiwili ni kwapa wandu elufu nne, ana mwagumbesye itundu ilingwa ya sigasi?" Wakulijiganya wala wajanjile, "Itundu saba." 21 Che Yesu wausisye, "Nganimme kumanyilila?" 22 Che Yesu pamo ni wakulijiganya wao waiche ku nsinda wa ku Besesaida. Kukoko wandu wampelechele mundu jwangalola, ni waachondelele Che Yesu kuti ankwaye kuti anlameye. 23 Che Yesu wankamwile nkono mundu jwangalola jo ni wakopweche nawo paasa nsinda. Ni wansunile mata mmeeso, wasajichile makono ni wambusisye,

"Nkukombola kuchiona chachilichose?" 24 Mundu jwangalola jula walolite nikuti, "Ngwaona wandu ali nkuoneka mpela itela ili nkwenenda." 25 Che Yesu wasajiche sooni makono gakwe mmeeso mwa jwangalola jula, nombejo ukombole wakwe wa kulola wammujilile. 26 Che Yesu wansalile mundu jo ajaule kumangwakwe ni kunkanya achitiji, "Nkaujila ku nsinda ni kwasalila wandu." 27 Che Yesu ni wakulijiganya wao wajawile ku misi ja Kaisalia Filipi. Paŵaliji mwitala, Che Yesu wausisye wakulijiganya wao, "Ana wandu akuti une ndili nduni?" 28 Wakulijiganya wala wajanjile, "Wane akuti walakwe ndi che Yohana Wakubatisya, wane akuti ndi che Elia ni wane akuti ndi jumo jwa Wakulondola wa Akunnungu." 29 Che Yesu wausisye wakulijiganya wao, "Wanyamwe nkuti uneji nduni?" Che Petulo wajanjile, "Walakwe ndi Kilisito, Jwasagulikwe ni Akunnungu." 30 Nipele Che Yesu wajamwiche achitiji, "Ngasimunsalila mundu jwalijose chelechi nkati une." 31 Che Yesu watandite kwajiganya wakulijiganya wao achitiji, "Mwana jwa Mundu akusachilwa asauche kwannope ni kukanikwa ni achachekulu ni achakulu wambopesi ni wakwiganya Malajisyo. Nipele chachiulajikwa, nambo chasyuche pa lyuŵa lyaatatu." 32 Che Yesu waasalile yelei pangasisa. Nipele che Petulo wanjigele Che Yesu pajika ni kutanda kwakalipila kuti anasale indu yo. 33 Nambo Che Yesu wagalawiche, waalolechesye wakulijiganya wao ni kwakalipila che Petulo achitiji, "Shetani, ntyoche apa! Pakuwa ngankuganisa ngani ja Akunnungu nambo nkuganisa ngani sya wandu." 34 Nipele wauwilasile mpingo wa wandu pamo ni wakulijiganya wao ni kwasalila, "Mundu jwalijose jwakusaka kuunguya, akatenda yakuisaka nsyene, aŵeje chile kusauka kwa kulitwika nsalaba wakwe kwaligongo lyangu une ni kuunguya. 35 Pakuŵa jwalijose jwakusaka kuukulupusya umi wakwe nsyene, chaujase. Nambo, jwalijose jwakuujasa umi wakwe, kwaligongo lyangu une, ni sooni kwaligongo lya Ngani Jambone, chaukulupusye. 36 Ana mundu chapate chichi achikolaga chipanje chose cha pachilambo ni kwasa umi wakwe wa moŵa gose pangali mbesi? 37 Pane mundu chatyosye chichi kuti ausye umi wakwe wa moŵa gose pangali mbesi? 38 Mundu jwalijose angolelaga soni une pamo ni ngani jangu mu uwelesi wu wangalumbana ni wangaaogopa Akunnungu, Mwana jwa Mundu chankolele soni mundu jo, katema kachaiche mu ukulu wa Atati wakwe, pamo ni achikatumetume wa kwinani waswela."

9 Che Yesu wapundile kwasalila, "Isyene ngunsalila, apali wandu wane papapa chiŵaone Akunnungu

achitawalaga ni machili kwa matala gakupisyanana akanaŵe kuwa.” 2 Pagapite moŵa nsano ni limo, Che Yesu ŵaajigele che Petulo ni che Yakobo ni Che Yohana, ŵalongene nawo pa chitumbi cheleu pajikape. Kweleko ku meeso ku Che Yesu kwagalawiche paujo pao. 3 Iwalo yakwe yaliji yeswela mbee yanti mundu jwalijose jwa pachilambo pano ngakupakombola kuswejesya chanti yeleyo. 4 Nipele, che Elia ni che Musa ŵakopochele paujo pao ni ŵaliji nkukunguluka ni Che Yesu. 5 Che Petulo ŵasalile Che Yesu achitiji, “Jwakwiganya, ikaliji yambone kuti uwe tutame panopano. Tutawe masakasa gatatu, limo lyenu ni limo li che Musa ni liine li che Elia.” 6 Che Petulo nganachimanya chakuŵecheta pakuŵa wose ŵajogwepe kwannope. 7 Nipele, lyakopochele liunde ni kwaunichila, lilowe lyakopochele mu liunde lichitiji, “Aju ni Mwanangu jungunnonyela, mumpiikanile jwelejo.” 8 Papopo ŵakulijiganya ŵalolite akuno ni akunokuno, nambo nganambona mundu jwine ikaŵe Che Yesu pe. 9 Paŵatulukaga pa chitumbi, Che Yesu ŵakanyisye ŵanyawo kuti yele iŵaiweni akansalila mundu jwalijose mpaka Mwana jwa Mundu pachachisuka. 10 Nipele, ŵakulijiganya ŵagakamulichisye malowe go, nambo ŵaliji nkuusyana achinsyene pe, “Kusyuka malumbo gakwe chichi?” 11 Nipele, ŵausisye Che Yesu, “Ana kwachichi ŵakwiganya Malajisyo akusala kuti, chaiche kaje Che Elia?” 12 Che Yesu ŵajanjile, “Elo, che Elia chaiche kaje kukuŵika chile indu yose. Nambi kwachichi ilembekwe Mmalembelo ga Akunnungu kuti, Mwana jwa Mundu chasauche kwannope ni kukanikwa? 13 Nambo une ngunsalila, che Elia ŵamasile kwika ni ŵandu ŵampanganyichisye chachilichose chiŵasachile, mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti kusala nkati ŵelewo.” 14 Che Yesu ni aŵala ŵakulijiganya ŵatatu paŵaachilile ŵakulijiganya ŵane ŵala, ŵaweni ŵandu ŵajinji ali ŵasyungwile achikanilana ga ni ŵakwiganya Malajisyo. 15 Papopo, ŵandu wose paŵambweni Che Yesu, ŵasimosile kwannope, ŵautuchile kukwakomasya. 16 Che Yesu ŵausisye ŵakulijiganya ŵao, “Ana nkukanilana nawo ichichi?” 17 Mundu jumo mu mpingo wa ŵandu mula ŵajanjile, “Jwakwiganya, nannychenawo mwanangu kukwenu jwakamwilwe ni lisoka lyalikuntendekasya anakombole kuŵecheta. 18 Katema kose lisoka palikunjinjila, likungwisya paasi ni likuntendekasya mwanache jo chikopoche chiulo nkang’wa, achichilimyaga meeno ni kukakamala chiilu. Naaŵendile ŵakulijiganya ŵenu alikoposye, nambo ŵalepele.” 19 Nipele, Che Yesu ŵasalile ŵakulijiganya ŵao, “Mwanya ŵwelesi

wangali chikulupi! Ana chindame ni ŵanyamwe mpaka chakachi? Chinampilile mpaka chakachi? Munyichisye mwanache jo.” 20 Ŵannyichisye ku Che Yesu. Lisoka palyambweni Che Yesu, papopo lyantasile njilinjili jwanchanda jo, nombe ŵagwile paasi, ŵagalagete akuno alinkukopoka chiulo kukang’wa. 21 Che Yesu ŵammusisye atagwe jwanchanda jo, “Jwanchanda ju yatandite chakachi yelei?” Ŵajanjile, “Chitandile wanache wakwe. 22 Katema kakajinji lisoka lyo lyangwisya pa mooto ni mmeesi kuti lyaulaje. Nambo iŵaga nkukombola kutendekanya chachilichose, ntukolele chanasa ni kutukamasya!” 23 Che Yesu ŵansalile, “Kwachichi nkuti, ‘Iŵaga ngukombola’? Yose ikukomboleka kwa mundu jwakukulupilila.” 24 Papopo atagwe jwanchanda jo ŵanyanyisye, “Ngukulupilila! Nambo chikulupi changu chili chamwana, mungamuchisye ngole chikulupi chachikulungwa.” 25 Che Yesu paŵaweni kuti ŵandu ŵajinji ali nkusongangana paujo pao, walijamwiche lisoka lila ni kulisalila, “Mmwe lisoka linkulekasya kuŵecheta ni kupilikana, ngunlamula nkopoche mwa jwanchanda ju, ni nkajinjila sooni.” 26 Pelepo lisoka lyanyanyisye, lyangwisisye njilinjili jwanchanda jo ni lyankopweche. Jwanchanda jwaoneche mpela jwammwe, ni ŵandu ŵane ŵatite “Awile!” 27 Nambo Che Yesu ŵankamwile nkono jwanchanda jo, ŵankamwisye ajimuche, nombejo ŵajimi. 28 Che Yesu paŵajinjile mu nyumba, ŵakulijiganya ŵao ŵausisye pajika, “Kwachichi twalepele kulikoposya lisoka lyo?” 29 Che Yesu ŵajanjile, “Lisoka lyanti yelei ngalikukopoka kwa litala lyalililyose ikaŵe kwa kwapopelele Akunnungu pe.” 30 Che Yesu ni ŵakulijiganya ŵao ŵatoyosile peuto pala, ni ŵajendelechele ni ulendo kupitila ku chilambo cha ku Galilaya. Nganasaka mundu jwalijose akumanye kuŵaliji, 31 pakuŵa ŵaliji nkwigiganya ŵakulijiganya ŵao, ŵasalile, “Mwana jwa Mundu chaŵichikwe mmakono mwa ŵandu, nombewo chammbulaje. Nambo pa lyuŵa lyaatatu chiulajikwa pe chasyuche.” 32 Nambo ŵakulijiganya ŵao nganagamanyililaga malumbo ga malowe go, ni ŵajogwepe kumbusya. 33 Paŵaiche musi wa ku Kapelenaumu ŵajinjile mu nyumba, nombe Che Yesu ŵausisye ŵakulijiganya ŵao, “Ana mwitala mula mwakanilana ga ichichi?” 34 Nambo ŵanyawo ŵamyalele, pakuŵa paŵaliji mwitala mula, ŵaliji nkukanilana yankati nduni jwali jwankulungwa mwa ŵanyawo. 35 Che Yesu ŵatemi paasi, ni ŵaawilasile ŵakulijiganya ŵao likumi ni ŵawili ŵaasalile, “Mundu jwakusaka kuŵa jwankulu akusachilwa alitulusye ni kuŵa jwannandi ni katumetume jwa wose.” 36

Sooni wanjigele mwanache ni kunjimika pasikati jao, wanjange ni kwasalila, 37 "Jwalijose jwakumpochela mwanache mpela aju mu liina lyangu, akuumbochela une, ni mundu jwakuumbochela une akwapochela welewo wandumile une." 38 Che Yohana waasalile Che Yesu, "Jwakwiganya, twammweni mundu ali nkugakoposya masoka mu liina lyenu, ni twankanyisye ligongo nganaŵa njete." 39 Nambo Che Yesu watite, "Kasimunkanya, pakuŵa ngapagwa mundu jwakupanganya yakusimonjeka kwa liina lyangu ni papopo kumechetela gangalumbana. 40 Ligongo mundu jwalijose jwangakutukanila ali pamo ni uwe. 41 Isyene ngunsalila, mundu jwalijose jwakumpa ngao wa meesi ga kung'wa, ligongo mwanya ndi wandu wakwe Kilisito, isyene jwelejo chapochele mbote jakwe. 42 "Mundu jwalijose juchantendekasye jumo jwa achanandi ŵa wakungulupilila une atende sambi, ikaliji yambone kwa jwelejo litaŵikwe liganga lyekulungwa lya kusyajila pa lukosi pao ni kwaponya mu bahali kupunda kulamulikwa ni Akunnungu. 43 Iwaga nkono wenu ukunnewasya, mmukate! Mmbaya kwinjila mu umi ni nkono umo, kupunda kuŵa ni makono gaŵili ni kuponyekwa pa mooto wangasimika, moŵa gose pangali mbesi. (Geenna g1067) 44 Kweleko mbiŵu ngasikuwa ni mooto wakwe ngaukusima. 45 Ni iwaga lukongolo lwenu lukunnewasya, mmukate! Mmbaya kwinjila mu umi ni lukongolo lumo kupunda kuŵa ni makongolo gaŵili ni kuponyekwa ku jehanamu pa mooto wangasimika, moŵa gose pangali mbesi. (Geenna g1067) 46 Kweleko mbiŵu ngasikuwa ni mooto wakwe ngaukusima. 47 Iyoyo peyo iwaga liso lyenu likunnewasya, nlikolopole! Mbaya kwinjila ku umwenye wa Akunnungu ni liso limo kupunda kuŵa ni meeso gaŵili ni kuponyekwa pa mooto wangasimika, moŵa gose pangali mbesi. (Geenna g1067) 48 Kweleko mbiŵu ngasikuwa ni mooto wakwe ngaukusima. 49 "Pakuŵa jwalijose chaachiswejeswa ni mooto mpela mbopesi ijikuti pakuswejeswa ni njete. 50 "Njete jili jambone, nambo njete jasoyesya kulasa kwakwe, chintaje chichi kuti unonye wakwe ujile sooni? "Nkolanje njete ja uganja pasikati jenu, ntamanje mu chitendewe." 10

10 Che Yesu watyosile pelepo, wajawile kuchilambo cha ku Yudea mpaka peesi lusulo lwa Yolodani. Mpingo wa wandu wajinji waajaulile sooni, nombejo wajiganyisye mpela iwatite pakusyoŵelela. 2 Nipele, Mafalisayo ŵane wajaulile ni kwalinga kwa kwawusya, "Ana Malajisyo ga Akunnungu gakukunda kuti jwanume kwaleka wankwakwe?" 3 Che Yesu wajanjile, "Ana che Musa wannajisye chichi?" 4 Wanyawo wajanjile, "Che Musa

wajajisye kuti, jwanume akukombola kumpa talaka wankwakwe ni kwaleka." 5 Che Yesu waasalile, "Che Musa wagalembile malajisyo go kwaligongo lya ungajiganyikwa wenu. 6 Nambo che Musa walembile, chitandile kupagwa kwa chilambo, Akunnungu wangumbile jwanume ni jwankongwe. 7 Kwa ligongo lya jwanume chachinleka atatiŵe ni achikulugwe, nombejo chalumbikane ni wankwakwe, 8 ni ŵawili wo chachiŵa chilulu chimo. Sambano ngakuŵa ŵawili sooni, nambo chilulu chimo. 9 Nipele, chalumbikanye Akunnungu, mundu ngasachilekanganya." 10 Paŵausile sooni mu nyumba, wakulijiganya wausisye Che Yesu nkati majiganyo go. 11 Nombewo waasalile, "Mundu jwalijose jwakunleka wankwakwe ni kulombela jwankongwe jwine, akuntendela chikululu wankwakwe. 12 Iyoyo, jwankongwe jwakunleka jwanume jwao ni kulombwa ni jwanume jwine, akuntendela chikululu jwanume jwao." 13 Wandu wampepe wannijichisye Che Yesu wanache achanandi wasajichile makono gao, nambo wakulijiganya ŵao waakalipile wandu wo. 14 Che Yesu paŵaiweni yeleyo, yachimile ni waasalile, "Mwaleche wanache achanandi achanje kukwangu, kasimwalekasya, pakuŵa Umwenye wa Akunnungu uli wa wandu mpela weleŵa. 15 Isyene ngunsalila, mundu jwalijose jwangakuupochela Umwenye wa Akunnungu mpela wanache achanandi ngajinjila mwelemo ng'oo." 16 Nipele, wajangete wanache ni kwasajichila makono ni kwapa upile. 17 Che Yesu paŵatandite sooni ulendo wao, mundu jumo wambutuchile ni kwatindiŵalila ni ŵausisye, "Jwakwiganya jwambone, ana ndende chichi pakuti mbochele umi wa moŵa gose pangali mbesi?" (aiōnios g166) 18 Che Yesu wajanjile, "Ana ligongo chi nkuumilanga jwambone? Ngapagwa mundu jwaali jwambone ikaŵe Akunnungu jika pe. 19 Ntakugamanyilila makanyo gagakuti, 'Kasimulaga ni Kasintenda chikululu ni Kasinjijwa ni Kasinsala ya unami ni Kasimunnambuchisya njenu, ni Mwachimichisye atati wenu ni achikulu wenu.'" 20 Mundu jula wajanjile, "Jwakwiganya, makanyo gose go nagakamulichisye chitandile ku uwanache wangu." 21 Che Yesu ŵalolechesye kwa kwanonyela, ŵansalile, "Chinsoŵile chindu chimo. Njaule nkasumisye yose inkwete, ni mbiya syo nkaape wakulaga, nombe mmwe chinkole chipanje kwani kwa Akunnungu. Nipele nnyiche munguye." 22 Mundu jo paŵapilikene yeleyo, wapwele ntima ni wajawile achipukunyaga ntwe, pakuŵa ŵaliji ni ipanje yejini ni nganasaka kwapa ŵane ipanje yao. 23 Nipele Che Yesu ŵalolite kosekose, ni waasalile wakulijiganya ŵao, "Chiilimbe kwannoŵe kwa wandu

waiapanje kwalechelela Akunnungu watawale!" 24 Wakujiiganya wagasimosile malowe gao, nambo Che Yesu waasalile sooni, "Achiwanangu, chilimbe kwannope kwa wandu kwalechelela Akunnungu watawale! 25 Chiiwe yakulimba kuchitenda chinyama chachikuwilanikwa ngamia, kupeleta pa chipowo cha sindano. Iyoyo peyo, ikuloleka kuti, chiiwe yakulimba kwannope kwa muntu jwachipanje kwalechela Akunnungu watawale!" 26 Wakujiiganya wao wasimosile nnope, waliusisye, "Ana sambano nduni juchakombole kulupuswa?" 27 Che Yesu walochesye ni kwasalila, "Kwa wandu ngaikukomboleka, nambo ngaŵa yeleyo kwa Akunnungu, pakuŵa kwa Akunnungu yanayose ikukomboleka." 28 Che Petulo wansalile Che Yesu, "Nnole! Ni uweji tulesile indu yose ni kunkuya mmwe!" 29 Che Yesu watite, "Isyene ngunsalila, muntu jwalijose jwajilesile nyuumba jakwe pane achapwakwe pane achalumbugwe pane achikulugwe pane atagigwe pane achiwanagwe pane migunda, kwa ligongo lyangu une ni kwa ligongo lya Ngani Jambone, 30 muntu jo chapochele mbwee katema kakaka. Chapochele nyuumba syasijini ni achalongo ni achalumbu ni achawelesi ni wanache ni migunda pamo ni masauko. Nambo mchilambo chachikwika, chapochele umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aion g165, aionios g166) 31 Nambo achajini wakuliganichisya kuti ali achakulu sambano, chatuluswe ni wandu wakulitulusya sambano, chachiŵa achakulu." 32 Che Yesu ni wakulijiganya wao waliji nkukwesya kwaula ku Yelusalemu nombe Che Yesu walongolele. Wakulijiganya wao wasimosile, ni wandu wawaliji nkwakuya wose wajogwepe. Che Yesu waajigele sooni wakulijiganya wao likumi ni wawili pachisyepela, ni kwasalila indu ichiyakopochele. 33 Waasalile, "Mpilikane, tukukwesya kwaula ku Yelusalemu, ni kweleko Mwana jwa Muntu chajaule kukutyosyekwa kwa achakulu wambopesi ni wakwiganya Malajisyo. Ni wanyawo chanlamulile chiwa ni kwataga mmakono ga wandu wangawŵa Wayahudi. 34 Nombe chaachintendela chanache ni chaachinsunila mata ni chaachimputa mbokola ni kumbulaga. Nambo pa lyuŵa lyaatatu chasyuche." 35 Nipele che Yakobo ni che Yohana wanache wa che Sebedayo, wajawile ku Che Yesu ni watite, "Jwakwiganya, tukusaka ntupanganyichisye chindu chachitummende." 36 Che Yesu wasisye, "Ana nkusaka nampanganyichisye chichi?" 37 Ni wajanjile, "Pachintawale mu ukulu wenu, tukummenda tutame jumo kundyo ni jwine kunchiji kwenu." 38 Nambo Che Yesu waasalile, "Ngankuchimanyilila chinkuchiŵenda! Uli chinkombole kuching'welela

chikombe cha masauko chingung'welela une pane kubatiswa mu ubatiso ungubatiswa une?" 39 Wajanjile, "Tukupakombola." Che Yesu waasalile, "Isyene ching'welele chikombe chingung'welela une ni kubatiswa ubatiso ungubatiswa une. 40 Ni kwa awala wachatame kundyo pane kunchiji kwangu, ngaŵa masengo gangu. Nambo Akunnungu chachapa lipesa lya wele waŵaasagwile." 41 Wele wakulijiganya likumi pawapilikene chechila chiŵawendile che Yakobo ni che Yohana, waatumbilile. 42 Nipele, Che Yesu waawilasile wakulijiganya wo ni waasalile, "Nkumanyilila kuti wandu wakuganichikwa ali ilongola wa wandu wangawŵa Wayahudi, akwalongosya wandu wao kwa machili. Ni wele ilongola wo akwete ulamusi waukulungwa pachanya wandu wao. 43 Nambo ikaaŵa yeleyo kwa wanyamwe, sooni jwalijose jwakusaka kuŵa jwankulu pasikati jenu, aŵeje katumetume jwa wose. 44 Nombe jwalijose jwakusaka kuŵa jwankulu kupunda wose aŵeje kapolo jwa wose. 45 Pakuŵa Mwana jwa Muntu nganaika kukutumichilwa, nambo aiche kukutumichila ni kuutyosya umi wao kwa kwawombola wandu wajini." 46 Nipele, waiche ku Yeliko. Che Yesu ni wakulijiganya wao pamo ni mpingo wekulungwa wa wandu pawaliji nkutyoka mu musi wo, muntu jumo juwaliji ngakulola, liina lyakwe che Batimayo mwanagwe che Timayo, watemi mungulugulu litala achiwendaga. 47 Pawapilikene kuti ali Che Yesu jwa ku Nasaleti waliji nkupita pelepo, watandite kunyanyisya achitiji, "Che Yesu, Mwana ju che Daudi, mungolele chanasa!" 48 Wandu wajini wankalipile kuti amyalale, nambo jwelele wajendelele kunyanyisa achitiji, "Mwana ju che Daudi, mungolele chanasa!" 49 Che Yesu wajimi ni watite, "Mwaŵilanje." Nipele, wammilasile muntu jwangelola jula, wansalile, "Nkamulisye ntima! Njimuche, akummilanga." 50 Nombejo waponyisye kwakutalichila mwinjilo wakwe, wagulwiche, ni wajaulile Che Yesu. 51 Che Yesu wammusisye jwelele, "Nkusaka nampanganyichisye ichichi?" Jwangelola jo wanjajile, "Jwakwiganya, ngusaka mbate kulola." 52 Che Yesu wansalile, "Njaule chikulupi chenu chinnamisye." Papopo muntu jo watandite kulola, nipele walongene nawo Che Yesu.

11 Pawaliji nkuwandichila ku Yelusalemu, waiche mmisinda ja ku Besefage ni ku Besania, chiŵandi ni Chikwesya cha Misesituni. Pelepo Che Yesu waatumile wakulijiganya wao wawili. 2 Ni waasalile, "Njaule pansinda wauli mmbujo mwenu, pachinkajinjilele po chinkansimane mwanambunda

jwanganakweleke ni mundu kose, ali ataŵikwe, nkangopole ni kunnyika nawo apano. 3 Ambusyaga mundu, 'Ligongo chi nkutenda yeleyo?' Mwasalile, 'Ambuje akunsaka, ni chaachimmusya mwachitema pe.'" 4 Nipele, ŵakulijiganya wo ŵajawile ni kunsimana mwanambunda ali ataŵikwe pachiŵandi ni nnango, muumbali mwa litala. Paŵangopolaga, 5 ŵandu ŵampepe ŵaŵajimi pelepo ŵausisye, "Uli, mbona nkungopola mwanambunda jo?" 6 Ŵakulijiganya ŵajanjile mpela iŵatite pakusalilwa ni Che Yesu, ni ŵandu ŵala ŵaaesile ajaule najo. 7 Ŵampelechele Che Yesu mwanambunda jula. Ŵatandiche iŵalo yao pangongo wa mwanambunda jula, ni Che Yesu ŵatemi pachanya pakwe. 8 Ŵandu ŵajinji ŵatandiche iŵalo yao mwitala, ni ŵane ŵatemenye nyambi sya mwana sya itela mmigunda ni kutandika mwitala kwa kwachimbichisya. 9 Nipele ŵandu ŵaŵalongolele ni ŵane ŵaŵakuyaga panyuma ŵanyanyisye achitiji, "Alapikwe Akunnungu! Akunnungu ampe upile jwelejo jwakwika mu liina Iya Ambuje! 10 Akunnungu aupe upile umwenye waukwika wa atati ŵetu Mwenye che Daudi. Ajinichilwe Akumanani!" 11 Che Yesu wajinjile mmusi wa ku Yelusalemu, ni ŵapelengeny pa Nyuumba ja Akunnungu, ni ŵalolesyelolesye. Nambo pakuŵa jaliji ligulo, ŵajawile kunsinda wa ku Besania pamo ni ŵakulijiganya ŵao likumi ni ŵaŵili. 12 Malawī jakwe, paŵatyochelaga ku Besania, Che Yesu jakwete sala. 13 Nipele, ali kwakutalichila ŵachiweni chitela cha ntini chana masamba gamajinji. Ŵajawile kukuchilola, arole iŵaga chakombole kupata chisogosi chachili chose. Paŵaiche pachitela pala ŵachisimene masamba pe pangali chisogosi, ligongo nganikaŵa katema kakwe ka kusogola. 14 Pelepo Che Yesu ŵachisalile chitela chila, "Chitandile sambano ni kuendelechela, ngapagwa mundu juchalye sooni isogosi yenu!" Ni ŵakulijiganya ŵao ŵampilikene paŵaŵechete gelego. (aiōn g165) 15 Nipele paŵaiche ku Yelusalemu, Che Yesu ŵajinjile pa Nyuumba ja Akunnungu. Ni ŵatandite kwatopolela paasa, ŵandu ŵaŵaliji nkusumisya ni kusuma indu mwelemo. Ŵapikwile mesa sya ŵakutindanya mbiya ni itengu ya ŵandu ŵaŵasumisyaga nguunda. 16 Iyoyo, ŵakanyisye mundu jwalijose akajigala chachili chose kutyochele pa Nyuumba ja Akunnungu. 17 Nipele, ŵajiganyisye, "Mmalembelo ga Akunnungu, Akunnungu akuti, 'Nyuumba jangu chijiŵilanjikwe nyuumba ja kupopelela kwa ŵandu wose ŵa pachilambo!' Nambo ŵanyamwe njitesile jiŵe mbugu ja kulisisila ŵa wiyi!" 18 Achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo paŵapilikene yelei, ŵatandite kusosa litala Iya

kwaulaga Che Yesu. Nambo ŵanjogwepe, ligongo ŵandu ŵajinji ŵaliji nkusimonga wiganye wakwe. 19 Pakwaswele, Che Yesu ni ŵakulijiganya ŵao ŵakopweche musi wo. 20 Kundaŵi jakwe, paŵapitaga ŵachiweni chitela cha ntini chila chili chijumwile koo, kutandilila mmichiga mpaka ku nyambi. 21 Che Petulo ŵagakumbuchile agala gaŵaŵechete Che Yesu, ni ŵansalile, "Jwakwiganya, nnole! Chitela cha ntini chimwalwesisye chila chijumwile!" 22 Che Yesu ŵaasalile, "Mwakulupilile Akunnungu. 23 Isyene ngunsalila, mundu achichisalilaga chitumbi chi, 'Ntupuche nkaliponye mbahali,' pangakola lipamba mu ntima mwakwe ni akulupililaga kuti chaŵechete cho chichitendekwe, chichitendekwe kukwakwe. 24 Kwa ligongo Iyo ngunsalila, pankupopela ni kuŵenda chindu, nkulupilile kuti nkuchipochela, nombecho chichiŵe chenu. 25 Pankupopela, iŵaga kwana mundu jwanneŵele, mwalechelesye yangalumbana yantendeke, kuti Atati ŵenu ŵa kwinani annechelesye sambu syenu. 26 Nambo iŵaga ngumwalechelesya ŵane sambu syao, Atati ŵenu ŵa kwinani nombe ngannechelesya sambu syenu." 27 Nipele ŵaiche sooni ku Yelusalemu. Che Yesu paŵaliji nkwendajenda pa Nyuumba ja Akunnungu, achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo ni achachekulu ŵajaulile, 28 ni ŵausisye, "Ana nkugatendekanya gelega kwa ulamusi wa acheni? Ŵaani ŵampele ulamusi wa kuitendekanya yeleyi?" 29 Che Yesu ŵajanjile, "None chinambusye liusyo limo. Iŵaga chimunyanje none chinansalile kwa ulamusi wa acheni nguitenda indu yi. 30 Musalile, ubatiso u che Yohana waumile kwinani, pane kwa ŵandu?" 31 Ŵanyawo ŵatandite kuusyana jwine ni jwine achitiji, "Twajilaga, 'Waumile kwinani,' chatuusyee, 'Kwachichi nganimwakulupilila che Yohana?' 32 Ni twatiji, 'Waumile kwa ŵandu,' chiiŵe uli?" Ŵaujogwepe mpingo wa ŵandu, pakuŵa ŵandu wose ŵakulupilile kuti che Yohana ŵaliji jwakulondola jwa Akunnungu. 33 Nipele, ŵanjanjile Che Yesu, "Ngatukumanyilila." Nombejo ŵaasalile, "None jwakwe ngangunsalila kwa ulamusi wa acheni nguitendekanya yeleyi."

12 Che Yesu ŵatandite kuŵecheta nawo kwa itagu achitiji, "Mundu jumo ŵalimile ngunda wa misabibu. Ŵausunguchisye lutenje ni ŵasolite pakuminyila sabibu, ni ŵataŵile chilindo cha penani. Nipele ŵaajasimisye ŵandu ngunda wo, nombejo ŵajawile kuchilambo chine. 2 Katema ka magungulo, ŵantumile kapolo jwao ku ngunda wa misabibu kwa ŵakulima ŵala kukujigala chigaŵanyo cha magowolo gao. 3 Wakulima ŵala ŵankamwile

kapolo jo, wamputile ni kumminga makono pe. ammelechele mpwakwe wanache.’ 20 Tujileje, wapali achachanda nsano ni wawili, jwa kwitwo walombe kapolo jwine. Wakulima wala wammulesye mu ntw nambo wawile pangaleka mwanache. 21 Ni jwaawili wajinjile majumba, nombejo wawile pangaleka mwanache. Yakopochele iyoyo ni kwa mpwakwe jwaatatu. 22 Wose nsano ni wawili wo, wawile pangaleka wanache. Mbesi jakwe jwankongwe jo wawile nombejo. 23 Nipele, pa lyuwa ly kusyuka wa wandu, jwankongwe jo chachiwa jwa waani? Pakuwa achalongo wose nsano ni wawili wala wannombe jwelejo.” 24 Che Yesu waasalile, “Wanyamwe nsochele, ligongo ngankugamanyilila Malembelo ga Akunnungu namose machili ga Akunnungu. 25 Wandu wawile pachachisyuka, ngasalombela atamuno kulombwa, chachiwa mpela achikatumetume wa kwinani. 26 Nambo ngani jankati kusyuka kwa wandu wawile, ana nganinsyome mmalemba ga che Musa, ngani ja chisukutu chichakolelaga mooto? Akunnungu wansalile che Musa, ‘Une ndili Akunnungu wa che Iblahimu ni Akunnungu wa che Isaka ni Akunnungu wa che Yakobo.’ 27 Nipele, welewo nganawa Akunnungu wa wandu wawile, nambo ali Akunnungu wa wandu wajumi. Wanyamwe nsochele nnope.” 28 Jumo jwa wakwiganya Malajisyo waiche pelepo ni wagapilikene makani gao. Pawaiweni kuti Che Yesu waajanjile uchenene Masadukayo wala, wansejelele Che Yesu ni kumbusya, “Ana Lilajisyo chi lyalili lyekulu kupunda gose?” 29 Che Yesu wajanjile, “Lilajisyo lyalili lyekulu ni ali: ‘Mpiliikane, wanyamwe wandu wa ku Isilaeli! Ambuje Akunnungu wetu, jika pe ali Ambuje. 30 Mwanonyele Ambuje Akunnungu wenu kwa ntima wenu wose ni kwa umi wenu wose ni kwa lunda lweni wose ni kwa machili genu gose.’ 31 Lilajisyo lyaaawili lyalili lyekulu lili ali: ‘Munnonyele njenu mpela inkuti pakulinonyela mwasyene.’ Ngapagwa Lilajisyo liine lyalili lyekulu kupunda Malajisyo gawili ga.” 32 Nipele, jwakwiganya Malajisyo jula wansalile Che Yesu, “Jwakwiganya, njanjile yambone! Isyene Akunnungu ali wamo pe, ni ngapagwa jwine nambo welewo jika pe. 33 Ni mundu akusachilwa annonyele Akunnungu ni ntima wose ni lunda lwao lose ni machili gao gose ni kunnonyele njakwe mpela yakuti pakulinonyela nsyene. Kutenda yeleyo ili yambone kupunda kwatyochoesya Akunnungu mbopesi sya kocha ni sadaka sine syasikutyosyekwa kwa Akunnungu.” 34 Che Yesu pawaiweni kuti mundu jo ajanjile kwa lunda wansalile, “Mmwejo nganimme kwakutalichila kwalechelela Akunnungu antawale.” Kutandilila katema ko ngapagwa mundu juwalinjile sooni kumbusya Che Yesu chachili chose. 35 Che Yesu pawaliji nkwaiganya wandu pa

Nyuumba ja Akunnungu, wausisye wāndu, “Kwachichi wakwiganya Malajisyo akusala kuti Kilisito, ali jumo pe mu uwelesi u che Daudi? 36 Mbumu jwa Akunnungu wanlongwesye che Daudi, nombejo watite, ‘Ambuje wansalile Ambuje wangu, Ntame kundyo kwangu, mpaka pachinaatamiche wammagongo wenu paasi pa sajo syenu.’ 37 “Che Daudi nsyene akummilanga Kilisito, ‘Ambuje,’ iwele uli sooni Kilisito awe jumo pe mu uwelesi u che Daudi?” Mpingo wa wāndu wampilikaniile kwa lukondwa. 38 Che Yesu paŵajiganyaga watite, “Nlilolechesye ni wakwiganya Malajisyo wakusaka kwendaenda ali awete minjilo jajileu, wakunonyelwa akomasikwe kwa kuchimbichikwa peuto pakusumichisya malonda. 39 Soonu akunonyelwa kutama mu itengu ya mmbujo, mmajumba ga kupopelela Wayahudi ni kutama mmauto ga kuchimbichikwa, pa chindimba cha chakulya. 40 Kwa kwalambusya, akwasumula ipanje achakongwe wawililwe ni achiwankwawo, ni kwa kulilosya kuti ali wāndu wambone, akupopela mapopelo gamaleu. Kwalyele ligongo lyo, chalamulikwe kwa chikali nnope kupunda wāndu wane.” 41 Che Yesu watemi chiwandi ni lisanduku lya kugosela sadaka pa Nyuumba ja Akunnungu, wāliji nkulolechesya wāndu paŵalinji nkutaga mbiya. Waipanje wājinji watasile mbiya syasijinji. 42 Nipele waiche jwankongwe jwakulaga jwawililwe ni wankwawo, jwelejo watasile mbiya syasinandi siŵili. 43 Pelepo Che Yesu waaŵilasile wakulijiganya wao, waasalile, ‘Isyene ngunsalila, jwankongwe jwakulaga jwawililwe ni wankwakwe ju, atasile yejinji mu lisanduku lya kugosela sadaka, kwapunda wāndu wane wose. 44 Pakuwa wāndu wane wose atasile sadaka syao kutyochela mu yakupunda ya mu ipanje yao. Nambo jwankongwe ju nkulaga kwakwe, atasile yose yakwete.”

13 Che Yesu paŵaliji nkukopoka pa Nyuumba ja Akunnungu, jumo jwa wakulijiganya wao watite, “Jwakwiganya, nlele maganga ga ni nyuumba si isitite pakusalala ni kusimosya!” 2 Che Yesu wansalile, “Ana nkugawona majumba gamakulungwa ga? Ngalisigalila liganga pa liganga liine, liganga lyalililyose chilityochekwe.” 3 Che Yesu paŵatemi pa chitumbi chachigumbele itela ya Mizeituni chachikulolegana ni Nyuumba ja Akunnungu, che Petulo ni che Yakobo ni che Yohana ni che Andulea wausisye Che Yesu paŵaliji jika pe. 4 “Choonde ntusalile, gelego chigakopochele chakachi? Ana chimanyisyo chi chachichilosye kuti gaŵandichile kukopochela gelego?” 5 Che Yesu waaasalile, “Nlilolechesye,

mundu akanlambusya. 6 Wāndu wājinji chaaiche kwa liina lyangu, achitiji, ‘Une ndili Kilisito!’ Nombewo chiŵalambusye wāndu wājinji. 7 Ni wānyamwe pachinchipikana ya ngondo ni usone wa ngani ja ngondo, ngasinjogopa. Gelego gakusachilwa gatyochele, nambo mbesi jila jikanaŵe kwika. 8 Wāndu wa chilambo chimo chaachimenyana ni wāndu wa chilambo chine, ni wāndu wa umwenye umo chaputane ni wāndu wa umwenye wine. Chichityochele chindendemesi cha chilambo ni sala jajikulungwa panepane. Yele yose chiiŵe mpela ndande ja chilungusi cha kuligopola. 9 “Wānyamwe nlilolechesye, pakuwa wāndu chankamule ni kunjausya mmikungulu ni kumputanga mmajumba ga kupopelela Wayahudi. Chaachinjausya paujo pa wakulamula ni mamwenye ligongo lyangu kuti nkombole kuuŵalanjila umboni wa ngani syangu. 10 Nambo mbesi jikanaŵe kwika, Ngani Jambone jikusachilwa jilalichilwe kaje kwa wāndu wose. 11 Nombewo pachachinkamula ni kunjausya pankungulu, nkaganisya kaje ichimmechete. Mmecheteje chachili chose chachimpegwe katema ko, pakuwa ngaŵa wānyamwe uchimmechete nambo Mbumu jwa Akunnungu. 12 Nlongo changalauche nlongo njakwe aulajikwe, nombe atati changalauche mwanagwe aulajikwe, nombe wanache chiŵakane ni kwaulaga achawelesi wao. 13 Wāndu wose chaachinchima wānyamwe kwa ligongo lya liina lyangu. Nambo juchapiilile mpaka kumbesi jo chakulupuswe mu kulamulikwa moŵa gose pangali mbesi. 14 “Nambo pachinchione, ‘Chindu cha uchimwa chachikwikawanawo uwonasi,’ chijimi pangawa pakwe.” Jwakusyoma amanyilile malumbo gakwe. “Wāndu wāali kuchilambo cha ku Yudea autuchile kumatumbi. 15 Mundu jwali paasa nyuumba jao, akalikaŵisya kwinjila nkati kukujigala chindu, nambo agambe kuutuka! 16 Ni mundu jwali kumigunda, akauja sooni kumusi kukujigala mwinjilo wakwe. 17 Ngwakolela chanasa achakongwe wachakole itumbo ni wachajonjesye pa moŵa go, pakuwa chalaje kwannope! 18 Mpopele kuti indu yo ikakopochela pa moŵa ga mbepo. 19 Pakuwa pa moŵa go wāndu chalaje ulaje wanganiutyochele chitandile kundanda, Akunnungu paŵagumbile chilambo mpaka lelo, ni ngautyochela sooni. 20 Nambo ikaliji Ambuje ngakapungusye moŵa go, ngapagwa mundu jwakakulupwicke. Nambo kwa ligongo lya wāndu wao wawasagwile, apungwisye moŵa go. 21 “Nipele, pa moŵa go ansalilaga mundu, ‘Nlele, Kilisito ali apano,’ pane ‘Ali apala,’ ngasimwakulupilila. 22 Pakuwa chachikopochela wanya Kilisito wa unami ni wakulondola wa

unami. Chachitenda imanyisyo ni yakusimosya, yakombolekaga, walyungasye wandu wasagulikwe ni Akunnungu. 23 Nambo wanyamwe niliolechese. Une masile kunsalila chile gose gakanawe kukopochela. 24 "Nambo gamalaga moŵa ga malagasyo go, lyuŵa chilipilile ni lwesi ngalulanguchisya. 25 Ndondwa sisipatuche kutyochela kwinani ni indu yose yaili ni machili kumaunde chiitanganyikwe. 26 Pelepo chachimmona Mwana jwa Mundu, achiikaga mwiunde kwa machili gamakulungwa ni ukulu. 27 Chiŵatume achikatumetume ŵao ŵa kwinani kukwasonganya wandu ŵaŵasagulikwe ni Akunnungu kutyochela mbande syose ncheche sya chilambo. Kutyochela kwakulikose pa chilambo. 28 "Nlijiganye yeleyi kutyochela mu chitagu cha chitela cha ntini. Pankusiona nyambi syakwe sitepetele ni kusipuka masamba, nkumanyilila kuti katema ka ula kaŵandichile. 29 Iyoyo peyo, wanyamwe pachinchiiona yeleyo ichikopochelaga, mmanyilile kuti, Mwana jwa Mundu aŵandichile nnope kwika. 30 Isyene ngunsalila, uŵelesi wu ngaumala gakanawe kukopochela gele gose. 31 Kwinani ni chilambo chiimale, nambo malowe gangu chigakopochele isyene mpela indite pa kusala. 32 "Nambo, pachanya lyuŵa lya mbesi namose saa jakwe, ngapagwa mundu jwakumanyilila, atamuno achikatumetume ŵa kwinani ngakumanyilila, namose Mwana jwa Akunnungu ngakumanyilila. Ikaŵe Atati Akunnungu pe ni wakumanyilila. 33 Niliolechese ni kuliŵika chile, pakuŵa ngankumanyilila katema ko chikaiche chakachi. 34 Chiichiŵa mpela mundu jwakwaula ulendo, kujileka nyuumba jakwe ni kwalechela ulamusi achikapolo ŵao, jwalijose ni masengo gakwe, nipele wannajisye jwakulindilila pannango kuti aŵeje meeso pe. 35 Nipele nliŵiche chile, pakuŵa ngankumanyilila nsyene nyuumba chauje katema chi. Pane chauje ligulo, pane pasikati chilo, pane kuninkucha ni pane kundaŵi. 36 Nliŵiche chile, aujaga chisisimuchile, ansimane ndi meeso pe. 37 Ingunsalila wanyamwe ni ingwasalila wose, nliŵiche chile!"

14 Gasigalile moŵa gaŵili likanaŵe lyuŵa lya chindimba cha Pasaka ni chindimba cha mikate jangataga amila. Achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo ŵaliji nkusosa itajile pakwakamula Che Yesu, mwangamanyilila jwalijose ni kummulaga. 2 Ŵatite, "Tukatenda yeleyo katema ka chindimba cha Pasaka, kuti wandu akatindiganya." 3 Che Yesu ŵaliji ku Besania, kumusi ku che Simoni juŵaliji jwamatana. Paŵalyaga, ŵaiche jwankongwe jumo juŵaliji ni chuupa chachikolochekwe ni liganga lyalikuŵilanjikwa

alabasta, chachili ni mauta ga kununjila nnope ga ntengo wekulungwa gagakuŵilanjikwa nado. Ŵakasile chuupa cho, ni kwajitila mauta Che Yesu mu ntwe. 4 Wandu ŵampepe ŵaŵaliji pamo ni Che Yesu yachimile achitiji, "Kwachichi akugajonanga mauta ga ntengo ga? 5 Ngati akasumisye mauta ga ni kupata mbiya syasijinjini ni kwapa wandu ŵakulaga!" Nipele ŵankalipile kwannope jwankongwe jo. 6 Nambo Che Yesu ŵaasalile, "Munneche! Nkunsauchisya ichichi? Jweleju ambanganyichisye chindu chambone. 7 Wandu ŵakulaga chaŵe ni wanyamwe moŵa gose, iŵaga nkusaka kwakamuchisya nkukombola. Nambo une nguŵa ni wanyamwe moŵa gose. 8 Jweleju atesile yakombwele. Alongolele kuchijitilila mauta chiilu changu, kuchiŵika chile, gakanawe masiiko gangu. 9 Isyene ngunsalila, kwakulikose pachilambo pachijilalichikwe Ngani Jambone ni achi chatesile jwankongwe ju chichisalichikwe kwakwakumbuchila." 10 Nipele, che Yuda Isikaliote, jumo jwa achinduna kumi na mbili ŵala, ŵajawile kwa achakulu ŵambopesi kuti akombole kwagalauka Che Yesu. 11 Achakulu ŵambopesi ŵasangalele pakupikana ngani jo, ni wannanjile kuti chiŵaape mbiya. Nipele che Yuda ŵasosile lipesa lyambone lya kungalauka Che Yesu. 12 Pa lyuŵa lya kutanda lya chindimba cha mikate jangataga Amila, katema paŵasikitaga mwanangondolo jwa Pasaka, ŵakulijiganya ŵao ŵausisye, "Ana kwapi nkusaka tukachikolochesye chakulya cha Pasaka?" 13 Nipele Che Yesu ŵaatumile ŵaŵili mwa ŵakulijiganya ŵao ni ŵaasalile, "Njaule mu musu, ni mwelemo chinikasimane ni jwannume ali atwiche lulo lwa meesi. Nkankuye 14 mpaka nyuumba jichakajinjile, nkansalile nsyene nyuumba jo, 'Jwakwiganya akummusya, chili kwapi chuumba muchingalile chakulya cha Pasaka pamo ni ŵakulijiganya ŵangu?' 15 Nombejo chakannosye chuumba chachikulungwa cha penani chachili chile ni kupambwa. Nkatukulumichisye mwelemo." 16 Ŵakulijiganya ŵala ŵatysile, ni kwaula mmusi, ŵaisimene yose ili mpela iŵatite pakusalilwa ni Che Yesu. Nombewo ŵakulumisye chakulya cha Pasaka. 17 Kuli kuswele, Che Yesu ŵaiche pamo ni ŵakulijiganya ŵao kumi na mbili. 18 Paŵaliji aninkulya, Che Yesu ŵatite, "Isyene ngunsalila, jumo mwa wanyamwe jwakulya pamo ni une, chang'alauche." 19 Pelepo ŵakulijiganya ŵao ŵatandite kusupuka, ni ŵatandite kummusya jumojumo, "Ana ndili une?" 20 Che Yesu ŵaasalile, "Jumo mwa wanyamwe kumi na mbili, jwakupamba nkate wakwe mu mbale pamo ni une. 21 Pakuŵa Mwana jwa Mundu chawe mpela iilembekwe Mmalembelo Gamaswela nkati ŵelewo.

Nambo chalaje mundu jwakungalauka Mwana jwa Mundu! Ikaliyi mmbaya mundu jo ngakapagwe!" 22 Paŵalyaga, Che Yesu ŵajigele nkate, ŵatogolele Akunnungu, ŵaugaŵenye ni kwapa ŵakulijiganya ŵao, achitiji, "Mpochele, nlyanje, chelechi ni chiilu changu." 23 Sooni ŵajigele chikombe cha divai, ŵatogolele Akunnungu, ni kwapa, ni wose ŵang'welele divai mu chikombe cho. 24 Che Yesu ŵaasalile, "Jejeji ni miasi jangu ja lilangano lya Akunnungu, jajikwitika kwa ligongo lya kwalechelesya ŵandu ŵajinji. 25 Isyene ngunsalila, ngung'wa sooni divai mpaka lyuŵa paching'we divai jasambano mu Umwenye wa Akunnungu." 26 Paŵamasile kwimba lujimbo lwa kwatogolele Akunnungu, ŵatyosile kwaula ku Chikwesya chachigumbele itela ya Miseituni. 27 Che Yesu ŵaasalile ŵakulijiganya ŵao, "Ŵanyamwe wose chimmutuche ni kuuneka, pakuŵa Mmalembelo Gamaswela Akunnungu akuti, 'Chinambulaje jwakuchinga, ni ngondolo sisipwilingane.' 28 Nambo pachinjisyuka, chinjinnogolele kwaula ku Galilaya." 29 Che Petulo ŵansalile, "Atamuno annekaga wose, une ngangunneka ng'oo!" 30 Che Yesu ŵansalile che Petulo, "Isyene ngunsalila, chilo cha lelo chino, tambala jikanawe kutongola kawili, chimungane katatu kuti ngankuumanyilila." 31 Nambo che Petulo ŵapundile kulimbila kuti, "Atamuno iŵaga ngusachilwa kuwa pamo nomwe ngangunneka ng'oo!" Ni ŵakulijiganya ŵane ŵala ŵawechele iyoyo peyo. 32 Ŵachenje pa ngunda wa mwana waukuŵilanjikwa Getesemane, Che Yesu ŵaasalile ŵakulijiganya ŵao, "Ntamanje apano katema pangwaula kukwapopela Akunnungu." 33 Nipele ŵajigele che Petulo ni che Yakobo ni che Yohana, ŵatandite kusupuka kwannope ni kupotekwa mu ntima. 34 Ni ŵaasalile, "Ngupotekwa kwannope mu ntima ni chipwetesi chachikukumbola kumulaga. Ntamanje apano ni kuŵa meeso pe." 35 Nipele ŵajawile mmbujo kanandi, ni ŵagwile manguuku, ŵapopelele kuti, yakombolekaga anajinjile mu katema ka malagasyo ko. 36 Ni ŵatite, "Atati wangu, yose ikukomboleka kukwenu. Mundyochesye chikombe cha malagasyo chi. Ngaŵa mpela ingusaka une, nambo mpela inkusaka mmwe." 37 Nipele, ŵausile kwa ŵakulijiganya ŵatatu ŵala, ni ŵaasimene agonile. Ŵammusisye che Petulo, "Che Simoni, uli ngonile? Nganinkombola kutama meeso pe namose saa jimo?" 38 Nipele ŵaasalile, "Ntamanje meeso pe ni kupopela kuti nkajinjila nkulinjikwa. Pakuŵa ntima ukusaka kupanganya yambone, nambo chiilu chilepetele." 39 Ŵajawile sooni kukupopela achiujilaga malowe gagogo pego. 40 Paŵausile sooni, ŵasimene

ŵakulijiganya ŵala ali agonile, ligongo ŵatopelwe ni lugono. Nombewo nganachimanyilila chakwajanga Che Yesu. 41 Kaatatu paŵaichilile ŵaasalile, "Ana ndi chigonele ni kupumulila? Sambano njimuche! Nnole, saa jiiche Mwana jwa Mundu akutajikwa mmakono ga ŵandu ŵaali ni sambi. 42 Njimuchanje, twende. Nnole mundu jwakung'alauka aŵandichile." 43 Che Yesu paŵaliji nkuŵecheta, che Yuda, jumo jwa achinduna kumi na mbili, ŵaiche. Ŵaiche ni mpingo wa ŵandu ŵawatumikwe ni achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo ni achachekulu, ali ajigele mapanga ni imbonga. 44 Che Yuda jwakugalauka jula ŵapele ŵanyawo chimanyisyo chi, "Ajula juchingankomasye kwa kwanonyela ni jujojo junkunsaka. Munkamule ni kunlindilila." 45 Che Yuda paŵaiche pe, papopo ŵajaulile Che Yesu ni kwasalila, "Jwakwiganya!" Nipele ŵankomasisye kwa unonyelo. 46 Nipele ŵandu ŵala ŵankamwile Che Yesu ni kuntaŵa. 47 Nambo jumo jwa ŵewala uŵajimi pelepo pamo ni Che Yesu, ŵasolomwele lipanga lyakwe ni kumputila kapolo jwa Jwambopesi Jwankulu, ni ŵankapile liwiwi. 48 Che Yesu ŵaasalile, "Ana nnyiche ni mapanga ni imbonga kukungamula mpela ila une ndili jwachiswamba? 49 Moŵa gose naliyi pamo ni ŵanyamwe njijiganyaga pa Nyuumba ja Akunnungu, nganimungamula. Nambo sambano ngaleche Malembelo ga Akunnungu gamalile." 50 Pelepo ŵakulijiganya ŵao wose ŵannesile ni kulukunula. 51 Jwपाली jwanchanda jumo juŵaliji nkwakuya Che Yesu ali aliŵagele shuka pe. Ni ŵanyawo ŵasachile kunkamula, 52 nambo jwanchanda jula ŵapelete, ŵalesile shuka jila ni kutila matakope. 53 Nipele, ŵampeleche Che Yesu ku nyuumba ja Jwambopesi Jwankulu, kuŵasongangene achakulu ŵambopesi wose ni achachekulu ni ŵakwiganya Malajisyo. 54 Che Petulo ŵankuiye Che Yesu kwakutalichila, ŵajinjile mu lutenje lwa nyuumba ja Jwambopesi Jwankulu. Pelepo ŵatemi pamo ni ŵakulindilila achijotelaga mooto. 55 Nipele, achakulu ŵambopesi ni ŵandu ŵane wose pa Nkungulu pala ŵasosile umboni wa kummechetela Che Yesu kuti ŵaulaje, nambo wasowile. 56 Ŵandu ŵajinji ŵawechelele Che Yesu umboni wa unami, nambo umboni wao nganuijilana. 57 Nipele ŵane wajimi ni kuŵecheta umboni wa unami, achitiji, 58 "Twampilikene ali nkuŵecheta, 'Une chinajigumule Nyuumba ja Akunnungu ji, jajitawikwe ni ŵandu ni kutaŵa kwa moŵa gatatu jine jangataŵikwa ni ŵandu.'" 59 Namose yeleyo, umboni wao nganuijilana. 60 Nipele Jwambopesi Jwankulu ŵajimi paujo pa ŵandu ni kwausya Che Yesu, "Uli, ngankwanga chachili chose kwa wele umboni ŵakumbechetela

wo?" 61 Nambo Che Yesu w'aliji jii, nganaŵecheta chachili chose. Jwambopesi Jwankulu wammusisye sooni, "Ana mmweji ni Kilisito, Mwana jwa Akunnungu W'akulu?" 62 Che Yesu w'ajanile, "Elo, ndili une. Sooni, chinchimmona Mwana jwa Mundu ali atemi kundyo kwa Akunnungu w'a machili, ali nkwiika mmaunde ga kwini." 63 Jwambopesi Jwankulu paŵapiliikene yeleyo w'apapwile mwinjilo wakwe achitiji, "Ngatukusaka sooni umboni wine nkati mundu ju!" 64 Mumpilikene yatite pakwatukana Akunnungu! Wanyamwe nkuti uli?" Wose w'amlamwile aulajikwe. 65 W'andu w'ane w'atandite kunsunila mata Che Yesu, ni w'ansiŵilile mmeeso ni w'amputile ni kunsalila, "Nlondole, nduni jwamputile!" Iyoyo peyo w'akulindila w'anjigele ni kumputa majanda. 66 Che Petulo paŵaliji chiŵela mu lutenje, w'aiche mwali jumo mwa achikatametume w'a Jwambopesi Jwankulu. 67 Paŵammweni che Petulo achijotelaga mooto, w'ankolondolele ni kunsalila, "Nombe mmwejo iyoyo mwaliji pamo ni Che Yesu jwa ku Nasaleti." 68 Nambo che Petulo w'akanile achitiji, "Ngangwamanya namose nganguchimanyilila chinkuŵecheta cho." Nipele w'akopweche paasa, papopo tambala jatongwele. 69 Mwali jula w'ammweni sooni che Petulo, w'atandite kwasalila w'andu uŵajimi pelep, "Mundu ju ali jumo jwao." 70 Nambo che Petulo w'akanile sooni. Pangakaŵa, w'andu uŵajimi pelep w'aasalile che Petulo, "Isyene mmwe ndi jumo jwao, pakuŵa mmwejo nombe ndi mundu jwa ku Galilaya." 71 Nambo che Petulo w'atandite kusala, "Nweseche iŵaga ngusala unami, ngulumbilila kuti, isyene ngangumanyilila mundu ju junkungamba." 72 Papopo pepo tambala jatongwele kaaŵili. Che Petulo w'alikumbuchile liloŵe li Che Yesu liŵaasalile, "Tambala jikanawe kutongola kaŵili, chimungane katatu." Nipele w'aligwisisye paasi ni kulila.

15 Kundaŵi pe, achakulu wambopesi ni achachekulu ni w'akwiganya Malajisyo, pamo ni Nkungulu wose, w'atemi, w'ajilene kunjausya Che Yesu ku che Pilato. Nipele w'antaŵile, ni kunjausya ku che Pilato. 2 Che Pilato wammusisye Che Yesu, "Ana mmweji ndi mwenye jwa Wayahudi?" Che Yesu w'ajanile, "Elo, mpela mmwejo intite pakuŵecheta." 3 Achakulu wambopesi w'awechetele Che Yesu malowe gamajinji. 4 Che Pilato wammusisye sooni Che Yesu, "Ana ngakwanga chachili chose? Mpilikane malowe gose gakummechetela ga." 5 Nambo Che Yesu nganajanga liloŵe, mpaka che Pilato w'asimosile. 6 Pa katema ka chindimba cha Pasaka, che Pilato w'asyowelele kwagopolela jwataŵikwe juŵansachile

w'andu. 7 Kwaliji ni jwataŵikwe jumo, liina lyakwe che Balaba, juŵaliji ataŵikwe pamo ni w'andu w'ane w'atandisye utindiganyo ni kwaulaga w'andu w'ane. 8 Mpingo wa w'andu waichilile che Pilato, w'atandite kwaŵenda w'apanganyichisye mpela iŵatendaga. 9 Che Pilato w'ausisye, "Ana nkusaka nangopolele Mwenye jwa Wayahudi?" 10 Che Pilato w'atite yeleyo pakuŵa w'aimanyilile kuti, achakulu wambopesi w'anyichisye Che Yesu kukwao ligongo lya kwakolela wiu. 11 Nambo achakulu wambopesi w'ala, w'achisise w'andu w'awende che Pilato w'agopolele che Balaba pamalo pa Che Yesu. 12 Che Pilato w'ausisye w'andu sooni, "Sambano, nkusaka naapanganyichisye ichichi aju mundu junkuti Mwenye jwa Wayahudi?" 13 W'anyanyisye sooni achitiji, "Mwaŵambe pa nsalaba!" 14 Nambo che Pilato w'ausisye, "Ateŵile chakusakala chanti uli?" Nambo w'anyawo w'apundile kunyanyisya achitiji, "Mwaŵambe pa nsalaba!" 15 Che Pilato w'asachile kwanonyesya w'andu, w'agopolele che Balaba. Nipele w'alamwile Che Yesu aputikwe mbokola ni kwapa w'awambe pa nsalaba. 16 W'angondo w'anjawisye Che Yesu pa nsana wa likome li che Pilato, jwankulu jwa chilambo. W'ausimanisye mpingo wose wa w'angondo. 17 W'ambwasisye mwinjilo wa sambalau nti mwenye, w'akolosisye chindu mpela singwa ja miiŵa, w'ambwasisye mu ntwe. 18 Nipele w'atandite kunkomasya achitiji, "Kutusimana, Mwenye jwa Wayahudi!" 19 W'amputile pa ntwe ni lubokola lwa nnasi, w'ansunile mata, w'antindiŵalile ni kwakotamila. 20 Paŵamasile kwachembulusya, w'ammusile mwinjilo wa sambalau ni kwawasya iwalo yao. Nipele w'antyosisye paasa ni kwaŵamba pa nsalaba. 21 Paŵaliji m'witala, w'asimene ni mundu liina lyao che Simoni, jwa ku Kulene jwaŵaliji atati w'a che Alekisanda ni che Lufo. Jweleju w'atyochelaga kunsinda kwinjila mmusi. W'angondo w'ankanganichisye atwichile nsalaba uŵajigele Che Yesu ula. 22 Nipele w'anjigele Che Yesu mpaka peuto papaŵilanjikwe Goligota, malumbo gakwe, "Peuto papakuloleka nti, Chikalakasa cha Ntwe." 23 Pelep, w'ampele divai jewanganye ni ntela waukuŵilanjikwa manemane, nambo Che Yesu w'akanile kung'wa. 24 W'ammambile pa nsalaba ni w'agawene iwalo yakwe kwa kuitendela gudugudu, pakuti alole w'aani chapate chiwalo chi. 25 Jaliji saa tatu kundaŵi paŵammambile pa nsalaba. 26 Ni pachanya nsalaba, w'awisile chindu chachilembekwe magambo ga, "MWENYE JWA WAYAHUDI." 27 Papopopepo w'awambikwe pa misalaba w'achiswamba w'awili, jwine kundyo ku Che Yesu ni jwine kunchiji. 28 Yeleyi yamalichisye Malembelo ga Akunnungu gagakuti,

"Jwaŵichikwe pamo ni ŵandu ŵangalumbana." 29 Ŵandu ŵawapitaga pelepo ŵapukunyaga mitwe jao ni kwatukana Che Yesu, alinkuti, "Ama! Mmwe ngati mwatiji chinchigumula Nyuumba ja Akunnungu, ni kujitaŵa kwa moŵa gatatu! 30 Sambano, ntuluche pa nsalaba, ndikulupusye mwasyene!" 31 Iyoyo peyo achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo wala ŵanchembulwisye achisalilana, "Ŵakulupwisye ŵandu ŵane, nambo ngakukombola kulikulupusya nsyene! 32 Nneche twalole Kilisito, Mwenye jwa Isilaeli! Atuluche etu pa nsalaba po kuti tulole ni kwakulupilila." Iyoyo peyo ŵandu uŵawambikwe pa misalaba chiŵandi ni Che Yesu, ni ŵanyawo nombe ŵaliji nkutukana. 33 Palyaiche lyuŵa pantwe, chilambo chose chaunichikwe ni chipi mpaka saa tisa ja muusi. 34 Saa tisa ja muusi Che Yesu ŵanyanyisye achitiji, "Eloi, Eloi, lama sabakitani?" Malumbo gakwe, "Akunnungu ŵangu, Akunnungu ŵangu, kwachichi munesile?" 35 Aŵala ŵandu ŵane ŵawajimi pepala ŵala, paŵapilikene malowe go watite, "Mpilikanile! Akwaŵilanga che Elia!" 36 Jumo jwao ŵautwiche kukunyoya chindu mpela lidodoki mu divai jakuŵipa, ŵakoleche pa nnasi, ŵambichile Che Yesu pakang'wa, achitiji, "Nneche tulole iŵaga che Elia chaiche kukuntulusya pa nsalaba!" 37 Nipele Che Yesu ŵanyanyisye ni ŵajasiche. 38 Katema kakoko, nguo ja lusasa ja mu Nyuumba ja Akunnungu japapwiche pambindikati, kutyochela penani mpaka paasi. 39 Jwankulu jwa ŵangondo juŵajimi mmbujo mwa nsalaba, paŵaweni Che Yesu ajasiche kwanti yeleyo, watite, "Isyene mundu ju ŵaliji Mwana jwa Akunnungu!" 40 Achakongwe ŵampepe ŵaliji nkulolechesya kwakutalichila. Mwa ŵanyawo, ŵapali che Maliamu jwa musi wa ku Magidala ni che Salome ni che Maliamu achikulu ŵao che Yakobo jwannandi ni che Yusufu. 41 Achakongwe ŵa ni aŵala ŵawaliji nkwakuya Che Yesu paŵaliji ku Galilaya ni kwatumichila. Iyoyo peyo ŵapali achakongwe ŵane pepala, ŵawaike ku Yelusalemu pamo nawo. 42 Lyaiche ligulo lya lyuŵa lya kuliŵika chile, likanaŵe Lyuŵa lya Kupumulila. 43 Che Yusufu jwa musi wa ku Alimataya, juŵaliji jumo jwa achakulu ŵa Nkungulu ni jwakuchimbichikwa nnope ŵaiche. Jwelejo ŵaliji nkulolela kwika kwa Umwenye wa Akunnungu. Nipele che Yusufu ŵanjaulile che Pilato pangajogopa ni kwaŵenda ŵaape chiilu chi Che Yesu. 44 Che Pilato ŵasimosile kupilikana kuti Che Yesu ajasiche. Nipele, ŵammilasile jwankulu jwa ŵangondo, ŵambusisye iŵaga Che Yesu ŵajasiche. 45 Nipele, che Pilato paŵaimanyi kutyochela kwa jwankulu jwa ŵangondo jula, ŵannechele che Yusufu

ajigale chiilu chi Che Yesu. 46 Che Yusufu ŵasumile saanda, ni ŵachitulwisye paasi chiilu chi Che Yesu ni kuchiŵilijila saanda jila. Ŵachiŵisile mwilembe lilyasepekke pa lwala. Nipele ŵalipitikulile liganga lyalikulungwa pannango. 47 Che Maliamu jwa musi wa ku Magidala pamo ni che Maliamu achikulugwe che Yusufu ŵapaweni pelepo paŵachiŵisile chiilu chi Che Yesu.

16 Palyapite Lyuŵa lya Kupumulila, che Maliamu jwa musi wa ku Magidala ni che Salome ni che Maliamu achikulugwe che Yakobo ŵagasumile mauta gakununjila. Ŵajawile kukuchipakasya chiilu chi Che Yesu. 2 Kundaŵi pe, lyuŵa lyaandanda lya chijuma, lyuŵa lininkukopoka ŵaiche kumalembe. 3 Nombewo paŵaliji mwitala ŵausyanaga, "Ana ŵaani juchakatugalambulile liganga pannango wa lilembe?" 4 Nambo paŵalolechesye, ŵaliweni liganga lyekulungwa nnope lila lili lyegalambulile pambali. 5 Pele ŵajinjile mwilembe, ŵammweni jwanchanda jwawete chiwalo cheswela ali atemi kundyo ni ŵasimosile nnope. 6 Nambo jwanchanda jula ŵaasalile, "Kasinsimonga, nguimanyilila kuti nkunsosa Che Yesu jwa ku Nasaleti juŵammambile pa nsalaba. Nganapagwa pelepa, asyuchile. Nnole peuto paŵangoneche. 7 Nambo ŵanyamwe njalele nkasalile che Petulo ni ŵakulijiganya ŵane kuti, 'Che Yesu alongolele kwaula ku Galilaya. Kweleko chinkaawone mpela iwatite pakunsalila.'" 8 Nipele, ŵatyosile kumalembe ali nkuutuka ni ali nkutetemela kwa lipamba ni kusimonga. Nganasala chindu chachili chose kwa mundu, pakuŵa ŵaliji nkogopanga kwannope. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Che Yesu paŵasyuchile, kundaŵi pe, lyuŵa lyaandanda lya chijuma ŵankopochele kaje che Maliamu jwa musi wa ku Magidala, ajula jwaŵankopwesye masoka nsano ni gaŵili. 10 Che Maliamu jwa musi wa ku Magidala, ŵajawile ni kwasalila aŵala ŵakulijiganya ŵa Che Yesu, katema ko ŵanyawo ŵaliji nkulila ni kulila kwa malumbo. 11 Nambo paŵapilikene kuti Che Yesu asyuchile ni kuti che Maliamu jwa musi wa Kumagidala ammwani, nganiŵakulupilila. 12 Kanyuma kakwe Che Yesu ŵakopochele ŵakulijiganya ŵao ŵawili ŵawaliji nkwaula mmisinda. Ni ŵakulijiganya wo, kundanda nganiŵaamanyilila. 13 Nombewo ŵausile kukwasalila ŵakulijiganya achinjao, ni ŵanyawo nombe, nganiŵakulupilila iyoyo. 14 Mbesi jakwe Che Yesu ŵaakopochele ŵakulijiganya ŵao likumi ni jumo paŵaliji nkulya. Nipele, ŵaakalipile kwa ungakulupilila ni kukakatima kwa mitima jao, pakuŵa nganiŵakulupilila aŵala ŵawaweni ŵelewo

pakumala kusyuka. 15 Ni w̄aasalile, “Njaulanje pachilambo pose nkalalichile Ngani Jambone kwa w̄andu wose. 16 Mundu jwalijose juchakulupilile ni kubatiswa, Akunnungu chankulupusye. Nambo mundu jwangakukulupilila, Akunnungu chanlamule. 17 Ni wose w̄achakulupilile chaitendekanye imanyisyo yanti, chagakoposye masoka kwa liina lyangu ni kuw̄echeta chiw̄echeto chasambano. 18 Akamulangaga majoka pane kung'wa chindu chachilichose chakuulaga, ngachaulaga. Chaachasajichila makono w̄akulwala, ni Akunnungu chiw̄aalame.” 19 Nipele, Ambuje Che Yesu paŵamasile kuw̄echeta nawo, w̄ajigalikwe kwaula kwinani, ni watemi kunkono wa kundyo wa Akunnungu. 20 Nombe w̄akulijiganya w̄ala, w̄ajawile kukulalichila Ngani Jambone palipose. Ambuje w̄apanganye masengo pamo nawo ni kutendekanya imanyisyo yejinji, kulosya kuti utenga waukwagamba w̄elewo, uli isyene.

Luka

1 Ambuje che Teofilo: Wāndu wājini watesile iwakombwele kulemba kwa ukotopasyo asila ngani syasikopochele pa uweji. **2** Walembile mpela yatite pakusalilwa ni wāndu wawasiweni ngani syo kwa meeso gao chitandile kundanda ni kuwa achikatumetume wa Liloŵe Iya Akunnungu. **3** Kwapele ambuje che Teofilo, panamasile kuusosasosa usyene wose chambone kwa moŵa gamajini, naiweni yambone kuti nannembele kwa uchenene mpela iyatite paakopochela, **4** kuti nomwe nkombole kumanyilila usyene wa yeila yaniganyikwe. **5** Katema che Helode paŵaliji mwenye jwa ku Yudea, pali ni jwambopesi jwa Akunnungu jumo liina lyao che Sakalia jwa mpingo wa wambopesi waukwimililwa ni che Abiya. Wankwawo wawilangagwa che Elisabeti, nombewo ŵaliji wa lukosyo Iwa jwambopesi che Haluni. **6** Wose wawili ŵaliji wambone paujo pa Akunnungu, achitamaga nkukamulisa makanyo ni malajisyo ga Ambuje pangali sambu. **7** Nganaakola wanache pakuwa che Elisabeti ŵaliji ngakuweleka, nombe wose wawili ŵaliji achekulwape nnope. **8** Lyuwa limo che Sakalia pajaliji samu jao jakupanganya masengo ga chimbopesi pa Nyuumba ja Akunnungu, **9** Mpela iyatite pakusyoŵeleka che Sakalia wasagulikwe ni Akunnungu kwagudugudu, kuti ajinjile pa Nyuumba ja Ambuje atutumye ubani. **10** Wāndu wose wawasongangene ŵaliji paasa aninkupopela katema kakututumya ubani. **11** Katumetume jwa kwinani jwa Ambuje jwankopochele che Sakalia ni kwima kundyo kwa chilisa cha kututumichisa ubani. **12** Che Sakalia paŵammweni katumetume jwa kwinani wasupwiche ni kukamulwa ni lipamba. **13** Nambo katumetume jwa kwinani wansalile, “Che Sakalia nkajogopa pakuwa Akunnungu akupikene kupopela kwenu ni wankwenu che Elisabeti chammelechele mwanache jwannume, nomwe chimwawilanje a Yohana. **14** Chinsangalale nnope ni wāndu wājini chachine ligongo Iya kupagwa kwakwe. **15** Chachiwa jwankulu paujo pa Ambuje. Ngaang'wa divai ng'o, chalongswe ni Mbumu jwa Akunnungu kutyochela nnutumbo mwa achikulugwe. **16** Che Yohana chiŵasusye wāndu wājini wa ku Isilaeli kwa Ambuje Akunnungu wao. **17** Welewo chiŵalongolele Ambuje akuno achilongoswaga ni machili ni mbumu mpela ji che Elia, kuti ŵalumbanye achatati ni achiwana wao, chiŵatende ŵangakwajitichisa Akunnungu aŵanje ni nganisyo syambone ni kwaŵika chile wāndu kwa Ambuje.” **18** Che Sakalia wāmmusisye katumetume jwa kwinani

jo kuti, “Chichi chachichi manyisye yeleyo? Pakuwa uneji ni wankwangu tuchekulwape.” **19** Katumetume jwa kwinani jo wāajanjile che Sakalia, “Une ni Gabuliel, katumetume jwa Akunnungu, ndumikwe kuwecheta nomwe ni kunsalila ngani jambone ji. **20** Mpikane, chimme jwangaŵelecheta, ngankombola kuwecheta mpaka lyuwa pachigakopochele gelego, pakuwa nganingakulupilila malowe gangu, nombego chigatimile kwa katema kakwe.” **21** Kele katema ko wāndu wose ŵaliji aninkwalindilila che Sakalia akuno achisimongaga kukaŵa kwao mu Nyuumba ja Akunnungu. **22** Che Sakalia paŵakopweche paasa nganakombola kuwecheta nawo. Nipele wāndu waimanyilile kuti aiweni yakwiwona mu Nyuumba ja Akunnungu. Wajendelechele kuwecheta nawo kwa makono pakuwa ŵaliji ngakuwecheta. **23** Paŵamalisise moŵa gao ga kupanganya masengo ga umbopesi, che Sakalia ŵasile kumusi. **24** Kanyuma kanandi che Elisabeti wankwawo che Sakalia ŵaliji pachilu. Nganatyoka mu nyuumba katema ka miesi nsano. **25** Achiŵechetaga kuti, “Yeleyi ni yambanganyichise Ambuje, angamwisye ni kundyosyesya soni syangu paujo pa wāndu.” **26** Pa mwesi wa sita wa chitumbo cha che Elisabeti, Akunnungu wāntumile Gabuliel, katumetume jwa kwinani ajaule musi wa ku Nasaleti chilambo cha ku Galilaya. **27** Ajaule kwa mwalimwalipe liina lyao che Maliamu juŵatomelwe ni jwannume, liina lyao che Yusufu, jwa lukosyo Iwa che Daudi. **28** Katumetume jwa kwinani ŵanjaulile ni kwasalila, “Ngunkomasya, mmwejo jundi ni upile! Ambuje ali pamo nomwe!” **29** Che Maliamu paŵagapilikene gele malowe go wasupwiche nnope ni kuganisya kuti chikomasyo chi malumbo gakwe chichi? **30** Katumetume jwa kwinani wansalile, “Che Maliamu, nkajogopa pakuwa Akunnungu anonyelwe nomwe. **31** Mpikane, chimme wa pachilu, chimummeleche mwanache jwannume, nomwe chimummilanje Che Yesu. **32** Jwelejo chaŵe jwankulu ni chaŵilanjikwe Mwana jwa Akumanani. Ambuje Akunnungu chiŵape umwenye wa che Daudi, Ambuje wao. **33** Pelepo chachilulongosya lukosyo Iwa che Yakobo moŵa gose pangali mbesi, ni umwenye wakwe ngauika kumbesi.” (aion g165) **34** Che Maliamu ŵanjanjile Katumetume jwa kwinani, “Ana chiikomboleche chinauli pakuwa une ngangumanyilila jwannume?” **35** Katumetume jwa kwinani ŵanjanjile che Maliamu, “Mbumu jwa Akunnungu chantuluchile ni machili ga Akumanani chigammunichile mpela mmwilili, kwaligongo Iyo, mwanache juchapagwe chaŵilanjikwe Jwanswela ni Mwana jwa Akunnungu. **36** Atamuno

che Elisabeti, alongo ajenu nombe wana chiilu cha mwana jwanume atamuno achekulwiye, awu mwesi wao wa sita kwa jwelejo juwamanyiche ni wandu kuti ngakuweleka. 37 Pakuwa ngapagwa chindu changachikukomboleka kwa Akunnungu.” 38 Che Maliamu watite, “Une ndili apano kapolo jwa Ambuje, ipanganyiche kwa une mpela intite pakusala.” Nipele katumetume jwa kwinani jula wajawile. 39 Pangakaŵa, che Maliamu walinganyisye ulendo ni wajawile kwa kwanguya mu musi umo wauli mu ikwesya ya ku Yuda. 40 Kweleko, che Maliamu wajinjile mu nyumba ji che Sakalia ni kwakomasya che Elisabeti. 41 Che Elisabeti paŵapilikene chikomasyo chi che Maliamu, papopo mwanache juwaliji nnutumbo mu che Elisabeti jwatungunyiche kwa kusangalala. Nombe che Elisabeti walongweswe ni Mbumu jwa Akunnungu, 42 wanyanyisye, “Mpegwile upile kwapunda achakongwe wose ni jwele juchimumeleche jwana upile. 43 Une ni waani atamuno achikulugwe Ambuje wangu aiche kukwangu? 44 Nnole pambilikene pe chikomasyo chenu, kanache kakali nnutumbo mwangu katungunyiche nkusangalala. 45 Ndi ni upile mmwejo unkulupilile kuti chigatyochele gantanjile Ambuje.” 46 Nombe che Maliamu watite, “Ntima wangu ukwakusya Ambuje, 47 ni mbumu jangu jikusangalala ligongo lya Akunnungu, Nkulupusyo jwangu. 48 Pakuwa Akunnungu akulolite kwa chanaso kulitulusya kwa kapolo jwao. Kwa yeleyo kutandilila sambano iwelesi yose chachimilanga jundi ni upile, 49 pakuwa Akunnungu waali ni Ukombole ambanganyichisye gamakulungwa, liina lyao lili lyeswela. 50 Chanaso chao ngachikumala kwa chiwelesi ni chiwelesi, kwa wandu wakwachimbichisya. 51 Atesile yekulungwa kwa nkono wao, wapwilingenye wakulikanganichila mu ng'anisyo sya mitima jao. 52 Watulwisye mamwenye mu itengu yao ya umwenye, ni wakwesise wandu wakulitulusya. 53 Wakulaga wajikutisye indu yambone, ni waali ni ipanje walesile ajaule makono pe. 54 Achikamwisye chilambo cha ku Isilaeli katumetume jwao, achikumbuchilaga kwalosya chanaso chao, 55 kwa che Iblahimu ni uwelesi wao moŵa gose pangali mbesi mpela iŵatite pakwalanga achambuje wetu.” (aiōn g165) 56 Che Maliamu watemi ni che Elisabeti mpela miesi jitatu ni ŵausile kumangwao. 57 Kaache katema kakuligopola che Elisabeti, waligopwele mwanache jwanume. 58 Wapachiwandi pao ni achalongo achinjao paŵapikene kuti Ambuje ammonene chanaso ni wasangalele pamo nawo. 59 Pagaiche moŵa nane chitandile mwanache kupagwa waiche kukummumbasya. Wasachile kwapa liina lya che Sakalia, atatigwe. 60 Nambo achikulugwe

watite, “Ngaŵa, nambo chaŵilanjikwe a Yohana.” 61 Wanyawo ŵansalile, “Nambo, ngapagwa mundu jwalijose jwali ni yeleyo liina mulukosyo lwao.” 62 Pelepo wammusisye atatigwe kwa manyisyo kuti asale liina chi lyasachile ŵawilanjile mwanagwao. 63 Nombewo ŵawilasisye chibao pa kulembelela, ni ŵalembile yeleyi, “Liina lyakwe a Yohana.” Wose ni wasimonjile. 64 Papopo pepo che Sakalia watandite sooni kuwecheta achalapaga Akunnungu. 65 Wandu wose ŵawatamaga pachiwandi nawo wajinjilwe ni lipamba ni ngani syo syakunguluchilwe mbande syose mu chilambo cha ikwesya ya ku Yudea. 66 Wandu wose ŵawapikene yeleyo, waganisisye mmitima jao achilisyaga, “Ana mwanache ju chaaŵe jwantiuli?” Pakuwa, isyene machili ga Ambuje galiji pamo nawo. 67 Che Sakalia, atatigwe jwele mwanache jo, walongweswe ni Mbumu jwa Akunnungu ni walondwele achitiji, 68 “Twakusye Ambuje, Akunnungu ŵa ku Isilaeli, pakuwa waichilile ni kwawombola wandu wakwe. 69 Atupele Nkulupusyo jwaali ni machili, jwa uwelesi u che Daudi katumetume jwao. 70 Mpela iŵatite pakusala kalakala, kwa kang'wa sya wakulondola ŵao waswela, (aiōn g165) 71 kuti chachitukulupusya mmakono mwa wammagongo wetu, ni wandu wakutuchima. 72 Ŵawechele kuti chalosye chanaso chao kwa achambuje wetu, ni kulikumbuchila lilangano lyao lyeswela. 73 Ŵaalumbilile ambuje wetu che Iblahimu, kuti chatupe uwe upile. 74 Chatukulupusye mmakono mwa wammagongo wetu, ni kwapopelela pangali lipamba, 75 mu uswela ni umbone, moŵa gose ga umi wetu. 76 Nomwe mwanangu chimmilanjikwe, jwakulondola jwa Akumanani, chimwalongolele Ambuje ni kwakolochesya litala lyao, 77 ni kwamanyisya wandu ŵao kuti chiŵakulupusye kwa kwalechelesya sambu syao. 78 Akunnungu wetu chatende yeleyo ligongo akwete ntima wa unonyelo ni wa chanaso, ni chiwombolo kutyochela kwinani chichituichilile mpela lulanga lwa lyuŵa lya kundaŵi, 79 ni kwalanguchisya wose wakutama mu chipi chekulungwa cha chiŵa, chatulongosye kutama mu utame wa chitendewe.” 80 Mwanache jwakusile ni kulimbichika mmbumu mwakwe. Jwatemi mwipululu mpaka lyuŵa liŵalilosisye kwa wandu ŵa ku Isilaeli.

2 Gele moŵa go che Agosto juwaliji jwankulu jwa mamwenye wa umwenye wa ku Loma walajisye kuti wandu wose pachilambo alembekwe meena gao mu chitabu. 2 Kuŵilanjikwa ko kwaliji kwaandanda, katema che Kulenio paŵaliji jwankulu jwa chilambo cha ku Silia. 3 Nipele, wandu wose wajawile

kukuwalanjikwa, kila mundu ku musi wao. 4 Che Yusufu nombe watyosile ku Nasaleti chilambo cha ku Galilaya ni kwaula ku Beselehemu chilambo cha ku Yudea kuwapagwile che Daudi, ligongo waliji jwa lukosyo lu che Daudi. 5 Wajawile kukulembekwa pamo ni che Maliamu juwantomele, juwaliji pa chiilu. 6 Pa waliji ku Beselehemu ko, lyuwa lya kuligopola ku che Maliamu lyaiche. 7 Waligopwele mwanache jwao jwa litiwo jwannume, wammilijile iwalo ya chanache ni wangoneche mu lichinga mu chombo chakulichisya inyama, pakuwa nganilipagwa lipesa kwa welewo mu nyumba ja achalendo. 8 Nipele pachilambo pala paliji ni wakuchinga mwitini wawalindililaga kwakupisyangana mpingo wa ngondolo syao chilo. 9 Katumetume jwa kwinani jwa Akunnungu wakopochele chisisimuchile ni lulanga lwa ukulu wa Ambuje lwalanguchisye mbande syose. Nombewo wajogwepe kwannope. 10 Nambo katumetume jwa kwinani jo waasalile, "Nkajogopa! Nnole, nanjigalile ngani jambone jakwasengwasya nnope wandu wose wa ku Isilaeli. 11 Pakuwa lelo jino mu musi u che Daudi, apagwile Nkulupusyo kwalingongo lyenu, ali Kilisito Ambuje. 12 Ni achichi chichiwe chimanyisyo chenu, chimunsimane mwanache jwannandi wawilijile nguo sya chanache ni sooni wagoneche mu lichinga mu chombo chakulichisya inyama." 13 Chitema pe kwaoneche mpingo wekulungwa wa achikatumetume wa kwinani uli pamo ni katumetume jula, waakusisye Akunnungu, achitiji, 14 "Ukulu kwa Akumanani, ni pachilambo pano chipagwe chitendeweke kwa wandu wakwanonyela." 15 Achikatumetume wa kwinani wala pawajaulangene kwinani, wakuchinga wasalilene, "Tujaulangane sambano jino ku Beselehemu, tukachilole chachikopochele chatumanyisisye Ambuje." 16 Nipele, wajawile kwa chitema ni wansimene che Maliamu ni che Yusufu ni mwanache jwannandi ali angoneche mu lichinga mu chombo chakulichisya inyama. 17 Wele wakuchinga pawammweni mwanache jo, waamanyisye wandu wose ngani jiwapikene kutyochela kwa achikatumetume nkati mwanache jo. 18 Wose wawapikene jele ngani jiwasalilwe ni wakuchinga wasimosile. 19 Nambo che Maliamu wapundile kuga wika malowe go mu ntima mwao achigaganisyaga. 20 Wakuchinga wala wausile mmangwao aninkwakusya ni kwalapa Akunnungu kwa yose iwaipilikene ni kwiwona, yose yaliji mpela iwatite pakusalilwa ni achikatumetume wa kwinani. 21 Lyuwa lya nane kutyochela pawapagwile wamumbesye mwanache, wammilasile Che Yesu, liina lilyaliji apagwilwe ni katumetume jwa kwinani

katema che Maliamu akana we kuwa ni chiilu. 22 Pagamasile mo wa ga kutama munnuli lyaiche lyuwa lya kuswejeswa mpela Malajisyo ga Akunnungu gawapele che Musa igakuti kulajisya, che Yusufu ni che Maliamu wanjigele mwanache ni wajawile nawo ku Yelusalemu kukwa wika paujo pa Ambuje. 23 Mpela itite pakulembekwa mu Malajisyo, "Jwalijose jwakupagwa jwannume jwa litiwo chawilanjikwe jwanswela ni kutyosyekwa kwa ligongo lya masengo ga Ambuje." 24 Nipele wajawile kuti akatyosye sadaka, njuwa siwili pane makandi gawili ga ngunda mpela itite pakusachilwa ni Malajisyo ga Ambuje. 25 Kele katema ko kwaliji ni mundu jumo ku Yelusalemu, liina lyakwe che Simeoni, waliji nkupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu. Jweleju jwalindililaga katema ka kutuswa mitima kwa wandu wa ku Isilaeli. Mbumu jwa Akunnungu waliji pamo nawo. 26 Mbumu jwa Akunnungu wammunukulile jwelejo kuti ngaawa akana we kwawona Kilisito Nkulupusyo, jwasagulikwe juwaliji chilanga cha Ambuje. 27 Nipele, che Simeoni waiche pa Nyuumba ja Akunnungu ali alongweswe ni Mbumu Jwanswela. Kele katemako achawelesi wa Che Yesu wannyichenawo mwanache jwao pa Nyuumba ja Akunnungu kuti wapanganyichisye mpela chisyo welo cha Malajisyo. 28 Che Simeoni wampopochele mwanache mmakono mwao aninkwatogolela Akunnungu, achitiji, 29 "Ambuje, sambano nkunchelela kapolo jwenu nyaule kwa chitendeweke, mpela intite pakulanga. 30 Pakuwa meeso gangu gauweni ukulupusyo wenu, 31 umuupanganyisye paujo pa wandu wa ilambo yose, 32 alu ni lulanga lwalukugopola nganiso sya wandu wangawa Wayahudi ni ukulu kwa wandu wenu wa ku Isilaeli." 33 Atatigwe Che Yesu ni achikulugwe waliji nkugasimonga malowe gaga wechetekwe nkati mwana. 34 Nipele che Simeoni wapele upile ni waasalile che Maliamu achikulugwe Che Yesu, "Nnole, mwanache ju apagwile kwa ligongo lya kugwa kwa wandu wajinji ni kwinamuka kwa wandu wajinji wa ku Isilaeli. Nombe chawe chimanyisyo chachichikanikwe ni wandu, 35 kuti nganiso sya wandu wajinji siwoneche pangali kususika. Nomwe mwasylene chiimpoteche mu ntima mwenu mpela nkusomwa ni chipula." 36 Soon jwapali jwankongwe jumpepe, jwakulondola jwa Akunnungu juwachekulwape nnope, liina lyao lyaliji che Ana binti Fanueli jwa lukosyo lwa Asheli. Mu umwali wao walombekwe ni kutama ni wankwakwe kwa yaka saba pe. 37 Nombewo wasigele wakuwililwa ni wankwakwe mpaka katema pawaliji jwanhekulu jwa yaka semanini na nne. Katema kose ko walonjelaga pa Nyuumba ja Akunnungu

achitawaga ni kupopela muusi ni chilo. **38** Papopo pepo jwankongwe jo walikopwesye paujo ni kwatogolela Akunnungu ni kusala ngani sya mwanache jo kwa wandu wose wawaliji nkulolela kuwombolwa ni kulecheleswa kwa Yelusalemu. **39** Achaŵelesi ŵa Che Yesu paŵamasile kupanganya yose iyaliji mu malajisyo ga Ambuje, ŵausile kumangwao ku Nasaleti chilambo cha ku Galilaya. **40** Jwele mwanache jwakusile ni jwalimbangene, jwagumbele lunda ni ntuuka wa Akunnungu ŵaliji pamo nawo. **41** Achaŵelesi ŵa Che Yesu ŵaliji ni chisyoŵelo cha kwaula ku Yelusalemu chaka ni chaka katema ka chindimba cha Pasaka ja Ŵayahudi. **42** Che Yesu paŵaliji ni yaka kumi na mbili, ŵapite pamo nawo ku chindimba cho mpela itite pakuŵa chisyoŵelo. **43** Pagamasile moŵa ga chindimba cho, ŵatandite ulendo wa kuuja mmangwao, nambo mwanache Che Yesu ŵasigele ku Yelusalemu pangaimanyilila achaŵelesi ŵao. **44** Ŵaganisisye kuti ŵaliji pamo mumpingo wa wandu ŵa ulendo, ŵajesile lyuŵa tetete, nipele ŵatandite kwasosa mwa achalongo achinjao ni achambusanga ŵao. **45** Paŵalepele kwaona ŵausile ku Yelusalemu achasosaga. **46** Pagapite moŵa gatau, ŵansimene atemi pasikati ŵakwiganya Malajisyo pa Nyuumba ja Akunnungu, achapilikanilaga ni kwausya mausyo. **47** Wose ŵaŵapikene maloŵe gao ŵausimosile umanyilisi wakwe ni iŵatiji pakwanga kwa lunda. **48** Achaŵelesi ŵao paŵammweni ŵausimosile. Che Maliamu achikulugwe, ŵammusisye Che Yesu, “Ana mmwe mwanangu, ligongo lyachi ntutesile yeleyi? Nnole, atati wenu noneji twaliji nkunsosa tuli ni lipamba.” **49** Nombejo ŵajanjile, “Nambo mwansosaga ligongo lyachi? Nganinyimanyilila kuti ngusachilwa kuŵa pa nyuumba ja Atati ŵangu?” **50** Nambo achaŵelesi ŵao nganagamanyilila malumbo ga maloŵe gaŵasalilaga. **51** Nipele ŵausile nawo ku Nasaleti ni ŵaliji nkwapilikanichisya. Achikulugwe ŵapundile kuiganisya indu yose mu ntima mwao. **52** Nombe Che Yesu ŵapundile kula mu lunda ni lisusa ni ŵapundile kunonyelwa ni Akunnungu ni wandu.

3 Chaka cha kumi na tano cha ulamusi wa Kaisali, yaani mwenye jwankulu che Tibelio, Pontio Pilato ŵaliji jwankulu jwa musi wa ku Yudea. Che Helode ŵaliji jwankulu jwa ku Galilaya ni nkulugwe che Filipo ŵaliji jwankulu jwa ku Itulea ni ku Tilakoniti. Ni che Lisanja ŵaliji jwankulu jwa ku Abilene. **2** Katema che Anasi ni che Kayafa paŵaliji achakulu ŵambopesi, liloŵe Iya Akunnungu Iyaichilile che Yohana mwana ju che Sakalia kwipululu kula. **3** Nipele che Yohana ŵajawile mbande syose sisili mumpika

mwa lusulo Iwa Yolodani. Ŵaliji nkutangasya kuti wandu aleche kwaleŵela Akunnungu ni kubatiswa kuti Akunnungu ŵalechelesye sambi syao. **4** Mpela itite pakulembekwa mu malembo ga jwakulondola jwa Akunnungu che Isaya kuti, “Mundu akunyanyisya mwipululu, ‘Mwakolochesye Ambuje litala Iyao, ngolosye mwakusaka kupita. **5** Machemba gose gauchilwe, ikwesya ni itumbi iŵe yekolosye uchenene, papapindiche pagolochekwe, ni matala gagali ni tusimbo gakolochekwe uchenene. **6** Ni wandu wose chauwone ukulupusyo kutyochela kwa Akunnungu.” **7** Che Yohana ŵaasalile wandu ŵajinji uŵaiche achisakaga kubatiswa achitiji, “Ŵanyamwe uŵelesi wa lijoka! Ŵaani ŵansalile kuti chinkombole kuutila uchimwa wa Akunnungu wauŵandichile kwika? **8** Mpela ila itela ya isogosi yaikusachilwa kusogola ni ŵanyamwe nnosye kwa isambo kuti nnesile sambi, nkatanda sambano kulisalila mmitima jenu kuti, ‘Tukwete ambuje ŵetu che Iblahimu!’ Ngunsalila kuti, Akunnungu akupakombola kugapanganya maganga ga gaŵe uŵelesi u che Iblahimu. **9** Sambano jino liŵago lili chile kata michiga ja itela, nipele, chitela chachili chose changasogola isogosi yambone chichigwisikwe ni kujasikwa pa mooto.” **10** Mpingo wa wandu ula wausisye, “Sambano tupanganye ichichi?” **11** Che Yohana ŵajanjile, “Ŵaali ni minjilo jiŵili ŵagaŵile ŵanganakola mwinjilo ni ŵaali ni yakulya apanganye iyoyo peyo.” **12** Nombe ŵakukumbikanya nsongo ŵaiche achisakaga kubatiswa, ŵausisye, “Jwakwiganya, nowaji tupanganye ichichi?” **13** Nombe ŵaasalile, “Nkapochela nsongo kupunda iŵannajisye.” **14** Nombe ŵangondo ŵausisye, “Nowaji tupanganye ichichi?” Nombe ŵajanjile, “Nkapokola mbiya kwa mundu jwalijose jula atamuno nkammechetela jwalijose jula ya unami. Njikute ni mbote syenu pesyo.” **15** Wandu wose ŵaliji nkulolela kwika kwa Nkulupusyo, ŵaliusyaga mmitima jao i che Yohana achitiji panepa ŵelewo ni Kilisito Nkulupusyo jwaŵalanjile Akunnungu. **16** Che Yohana ŵaajanjile wose, “Uneji ngumbatisya ni meesi, nambo atakwika jwali ni machili kuumbunda une, none nganguŵajilwa kugopola migoji ja italawanda yao. Ŵelewo chachimbatisya kwa Mbumu jwa Akunnungu ni kwa mooto. **17** Ŵelewo akwete lupeta mmakono mwao ali chile kupeta ngano, chakumbikanye ngano jambone ni kutaga mu ngokwe ni ikambi kuitinisya pa mooto wangasimika.” **18** Kwa maloŵe gane gamajinji che Yohana ŵachisisye wandu kuleka sambi kwa kwalalichila Ngani Jambone. **19** Nambo che Yohana ŵanjamwiche jwankulu che Helode ligongo Iya kwajigala che Helodia ŵankwawo nkulugwe

ni kwatenda wankwawo ni yose yangalumbana iwaitesile. 20 Che Helode wapundangenye ungalimate kwa kwatawa che Yohana mu nyuumba jakutawilwa. 21 Wandu wose pawamasile kubatiswa, nombe Che Yesu wabatiswe. Pawaliji nkupopela, kwini kwaugwiche, 22 ni Mbumu jwa Akunnungu wantuluchile achiwaga mpela njuwa. Ni lilowe lyapikaniche kutyochela kwini litchiji, "Mmwejo ni mwanangu nonyelwe nomwe." 23 Che Yesu pawatandite masengo gao wawandichile yaka selasini ni wandu waganisisye kuti welewo waliji mwanagwao che Yusufu mwana ju che Heli. 24 Che Heli waliji mwana ju che Matati ni che Matati waliji mwana ju che Lawi ni che Lawi waliji mwana ju che Meliki ni che Meliki mwana ju che Yanai ni che Yanai waliji mwana ju che Yusufu ni, 25 che Yusufu waliji mwana ju che Matatia ni che Matatia waliji mwana ju che Amosi ni che Amosi waliji mwana ju che Nahumu ni che Nahumu waliji mwana ju che Hesli ni che Hesli waliji mwana ju che Nagai ni, 26 che Nagai waliji mwana ju che Maati ni che Maati waliji mwana ju che Matatia ni che Matatia waliji mwana ju che Semeini ni che Semeini waliji mwana ju che Yoseki ni che Yoseki waliji mwana ju che Yuda ni, 27 che Yuda waliji mwana ju che Yohana ni che Yohana waliji mwana ju che Lesa ni che Lesa waliji mwana ju che Selubabeli ni che Selubabeli waliji mwana ju che Sealitili ni che Shelitili waliji mwana ju che Neli ni, 28 che Neli waliji mwana ju che Meliki ni che Meliki waliji mwana ju che Adi ni che Adi waliji mwana ju che Kosamu ni che Kosamu waliji mwana ju che Elimadamu ni che Elimadamu waliji mwana ju che Eli ni, 29 che Eli waliji mwana ju che Yohana ni che Yohana waliji mwana ju che Elieseli ni che Elieseli waliji mwana ju che Yolimu ni che Yolimu waliji mwana ju che Matati ni che Matati waliji mwana ju che Lawi ni, 30 che Lawi waliji mwana ju che Simoni ni che Simoni waliji mwana ju che Yuda ni che Yuda waliji mwana ju che Yusufu ni che Yusufu waliji mwana ju che Yonamu ni che Yonamu waliji mwana ju che Eliakimu ni, 31 che Eliakimu waliji mwana ju che Melea ni che Melea waliji mwana ju che Mena ni che Mena waliji mwana ju che Matata ni che Matata waliji mwana ju che Natani ni che Natani waliji mwana ju che Daudi ni, 32 che Daudi waliji mwana ju che Yese ni che Yese waliji mwana ju che Obedi ni che Obedi waliji mwana ju che Boasi ni che Boasi waliji mwana ju che Salumoni ni che Salumoni waliji mwana ju che Nashoni ni 33 che Nashoni waliji mwana ju che Aminadabu ni che Aminadabu waliji mwana ju che Adimini ni che Adimini waliji mwana ju che Alini ni che Alini waliji mwana ju che Esloni ni che

Esloni waliji mwana ju che Pelesi ni che Pelesi waliji mwana ju che Yuda ni 34 che Yuda waliji mwana ju che Yakobo ni che Yakobo waliji mwana ju che Isaka ni che Isaka waliji mwana ju che Iblahimu ni che Iblahimu waliji mwana ju che Tela ni che Tela waliji mwana ju che Naholi ni 35 che Naholi waliji mwana ju che Selugi ni che Selugi waliji mwana ju che Leu ni che Leu waliji mwana ju che Pelegi ni che Pelegi waliji mwana ju che Ebeli ni che Ebeli waliji mwana ju che Sala ni 36 che Sala waliji mwana ju che Kainamu ni che Kainamu waliji mwana ju che Alufakisadi ni che Alufakisadi waliji mwana ju che Shemu ni che Shemu waliji mwana ju che Nuhu ni che Nuhu waliji mwana ju che Lameki ni 37 che Lameki waliji mwana ju che Metusela ni che Metusela waliji mwana ju che Enoki ni che Enoki waliji mwana ju che Yaledi ni che Yeledi waliji mwana ju che Mahalaleli ni che Mahalaleli waliji mwana ju che Kainamu ni 38 che Kainamu waliji mwana ju che Enoshi ni che Enoshi waliji mwana ju che Seti ni che Seti waliji mwana ju che Adamu ni che Adamu waliji jwa Akunnungu.

4 Che Yesu watyosile mu lusulo lwa Yolodani ali aguumbele Mbumu jwa Akunnungu ni walongweswe ni Mbumu kwaula mwipululu. 2 Kweleko walinjike ni Shetani kwa mowa alobaini. Katema kose ko, nganalya chachili chose ni pagamasile mowa go, jakwete sala. 3 Shetani waasalile, "Iwaga mmwejo ni Mwana jwa Akunnungu, nlasile ali liganga li ligalauche liwe nkate." 4 Che Yesu wajanjile, "Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, 'Mundu ngakulama kwa kulya nkate pe.'" 5 Shetani wankwesise Che Yesu kwini ni kunlosya kwanakamo mwenye syose sya pa chilambo. 6 Shetani wansalile Che Yesu kuti, "Chinampe ulamusi wa ipanje yose ni ukulu wakwe, pakuwa yose yi ambele une, ngukombola kumpa mundu wanjose jungunsaka. 7 Ni yose yi chinampe ni kuwa yenu iwaga chimundindiwalile ni kumbopelela." 8 Che Yesu wajanjile, "Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, 'Chimwatindiwalile Ambuje Akunnungu wenu ni kwapopelela wawowo pewo.'" 9 Shetani wanjigele Che Yesu mpaka ku Yelusalemu ni wanjimiche penani pa lusonga lwa Nyuumba ja Akunnungu ni kwasalila kuti "Iwaga mmwejo ni Mwana jwa Akunnungu, nlipatusye paasi. 10 Pakuwa ilembekwe, 'Chachatuma achikatumetume wao wa kwini angose.'" 11 Ni sooni, 'Channyakule mmakono mwao, ntakuligomba lukongolo lwenu paliganga.'" 12 Nambo Che Yesu wajanjile, "Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, 'Kasimwalinga Ambuje Akunnungu wenu.'" 13 Shetani pawamasile kwalinga

wannesile kwa katema. 14 Che Yesu wausile ku chilambo cha ku Galilaya achilongoswaga ni machili ga Mbumu jwa Akunnungu ni ngani syao syajenele mu Galilaya ni mu misi jose jajiwandikene. 15 Nombe waliji nkwaiganya wandu mu majumba gao ga kupopelela ni wose waliji nkwalapa welewo. 16 Che Yesu wawajile ku Nasaleti, musi wawakulile ni Lyuwa Iya Kupumulila, wajinjile mu nyuumba ja kupopelela mpela iyatite pakuwa chisoywelo. Wajimi kuti agasyome Malembelo ga Akunnungu. 17 Wapochele chitabu chi che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu ni waunukwile, wasosile ni kupasimana papalembekwe yati 18 “Mbumu jwa Ambuje ali pamo ni une, pakuwa asagwile kuti nalichile Ngani Jambone kwa wandu wakulaga. Andumile kukwatangachisya watawikwe kugopolekwa kwao, ni wangalola akombole kulola ni kukwawombola wakukotochelwa. 19 Ni kwenesya chaka cha Ambuje chakulosya umbone kwa wandu wakwe.” 20 Nipele waunichile chitabu chila ni wampele katumetume, watemi ni wandu wose wawaliji mu nyuumba ja kupopelela wannolechesye kwa nnope. 21 Nombewo waasalile, “Lelo Malembelo ga Akunnungu ga gawele isyene pamumbilikene ndi ngusyoma.” 22 Wose wanonyelwe nawo ni wagasimosile malowe gambone gawawechele. Wausyanaga, “Ana, aju nga wa mwana ju che Yusufu?” 23 Che Yesu waasalile, “Ngumanyilila chimusalile chitagu chi, ‘Jwantela nlilame mwasylene.’ Ni sooni chinchiti, ‘Ituipilikene kuti mpanganyisye ku Kapelenaumu mpanganye nombe pamusi pano.’” 24 Wapundile kuwechete, “Ngunsalila isyene, ngapagwa jwakulondola jwa Akunnungu jwakukundikwa mu chilambo chakwe. 25 Nambo mpilikane! Isyene ngunsalila wapali achakongwe wakuwililwa ni achiwankawo wajinji mu chilambo cha Isilaeli katema ka che Elia. Kele katema ko nganijinyaga ula kwa yaka itatu ni miesi sita ni kwaliji ni sala jekulungwa pa chilambo chose. 26 Namose yeleyo che Elia nganalajiswa kwa jwalijose jwakuwililwa ni wankwakwe ika we kwa jwankongwe jwa kuwililwa jwa ku Salepita chilambo cha ku Sidoni. 27 Ni sooni paliji ni wamatana wajinji chilambo cha ku Isilaeli katema ka jwakulondola jwa Akunnungu che Elisha. Nipele, nganapagwa jwalijose juwaswejele ika we che Naamani pe jwa ku Silia.” 28 Wose wawaliji mu nyuumba ja kupopelela jila pawapikene yeleyo watumbile nnope. 29 Wajimi ni kwatasya paasa musi wao wautawikwe pachanya chitumbi ni wampeleche mungulugulu chitumbi akombole kwatutula paasi. 30 Nambo Che Yesu wapelete mbindikati jao ni kwaula. 31 Che Yesu wawajile ku Kapelenaumu chilambo cha ku Galilaya ni kwajiganya wandu pa

Lyuwa Iya Kupumulila. 32 Wasimosile majiganyo gao pakuwa utenga wao waliji ni ulamusi. 33 Ni mu nyuumba ja kupopelela jila mwali ni mundu juwaliji ni lisoka, wanyanyisye achitiji, 34 “Okwe, Che Yesu jwa ku Nasaleti kwete ichichi nowe? Ana nnyiche kukutujonanga? Ngumanyilila kuti mmwe nli waani, mmwejo ni Waswela wa Akunnungu!” 35 Che Yesu walikalipile lisoka achitiji, “Mmyalale! Munkopoche mundu ju!” Nipele lisoka Iyo Iyangwisisye mundu jo paujo pa wandu ni kunkopoka pangampoteka. 36 Wandu wose wasimosile ni kuwechetsyana, “Gelega gali majiganyo chi? Mundu ju akwete ulamusi ni machili ga kugasalila masoka gakopoche nombego gakukopoka!” 37 Ngani si Che Yesu syajenele panapose pachilambo pala. 38 Che Yesu wakopweche mu nyuumba ja kupopelela jila ni kwaula kumusi ku che Simoni. Wawendile kuti walamye akwegwao che Simoni pakuwa walwalaga chiboko. 39 Nipele Che Yesu waiche ni kwajinamila, wachikalipile chiboko nombecho channesile, papopo jwankongwe jo wajimwiche ni kwatelechela. 40 Palyaiche ligulo, wandu wose wawalwalaga ilwele yakupisyangana waichisye ku Che Yesu nombewo wasajiche makono gao pa kila jumo ni kwalamya. 41 Nombe masoka gaakopweche wandu wajinji, ganyanyisye gachitiji, “Alakwe nli Mwana jwa Akunnungu!” Nambo Che Yesu nganagalechelela gawechele, pakuwa gaamanyilile kuti welewo ali Kilisito Nkulupusyo. 42 Kunda wi jakwe, Che Yesu wawajile pachisyepela. Wandu wala waliji nkwasosasosa. Pawachilile pawaliji walinjile kunsilila kuti anatyochela. 43 Nambo welewo waasalile kuti, “Ngusachilwa kulalichila Ngani Jambone ja umwenye wa Akunnungu mu misi jine nombe pakuwa ndumigwe kwa ligongo Iyo.” 44 Wapundile kulalichila Ngani Jambone mmajumba ga kupopelela ga ku Yudea.

5 Lyuwa limo Che Yesu wajimi mungulugulu litanda Iya Genasleti ni wandu wajinji wansyungwile ni kwa wijkanya ali nkupilikanila lilowe Iya Akunnungu. 2 Wasiweni ngalawa siwili mungulugulu litanda ni wakukoka somba ali akopweche, ali nkusaula nyau syao. 3 Che Yesu wawinjile mu ngalawa jimo jilaliji ji che Simoni, wawendile che Simoni ajisojechesye mmeesi, kwakutalichila kanandi kutyochela mungulugulu litanda. Waujiganyisye mpingo wa wandu ali atemi mu ngalawa. 4 Pawamasile kwiganya waasalile che Simoni, “Njitute ngalawa kwaula pa meesi ga kwendesya mu litanda, nsiponye nyau syenu ni kukoka somba.” 5 Che Simoni wajanjile kuti, “Ambuje, tulajilile kukoka somba chilo chose pangapata chindu, nambo pakuwa nsaasile

chinasiponye nyau.” 6 Paŵapanganyisye yeleyo ŵakokwele somba syesijinji nnope ni nyau syao syatandite kukutuka. 7 Ŵaawilasile achinjao ŵaŵaliji mu ngalawa jiine aichanje kukwakamusa. Ŵaiche ni ŵagumbesye somba ngalawa siwili ni ngalawa syo syatandite kutitimila. 8 Che Simoni Petulo paŵaiweni yeleyo, ŵatindiwele paujo pa Che Yesu achitiji, “Ambuje, ntyoche paujo pangu pakuŵa uneji ndili mundu jwa sambu!” 9 Che Simoni pamo ni achinjakwe ŵasimosile ligongo lya winji wa somba syapatile sila. 10 Iyoyo peyo che Yakobo ni che Yohana ŵanache ŵa che Sebedayo, ŵakukoka achinjakwe che Simoni nombewo ŵasimosile. Che Yesu ŵasalile che Simoni, “Nkajogopa, kutandilila sambano chimme ŵakwaikanawo ŵandu kwa Ambuje.” 11 Nipele paŵamasile kusiichisya ngalawa sila mungulugulu litanda, ŵalesile yose ni ŵakuuye Che Yesu. 12 Che Yesu paŵaliji musi umo mu misi ja kweleko, paliji ni jwannume juŵaliji ni matana chiilu chose, nombejo paŵammweni Che Yesu ŵagonile manguku ni kwachondelela aninkuti, “Ambuje mwasakaga muswejesye.” 13 Che Yesu ŵajongwele nkono ni ŵankwaiye ni kuti, “Ngusaka, nswejele!” Papopo mundu jo ŵalamile matana. 14 Nombe Che Yesu ŵansalile, “Munansalile mundu jwalijose nambo njaule nkaliisye kwa jwambopesi, nkatiyosye mbopesi kwa ligongo lya kuswejela kwenu mpela iŵatite pakusala che Musa uŵe umboni kuti nnamile.” 15 Nambo ngani syasikwagamba Che Yesu syapundile kwenela pana pose ni mipingo ja ŵandu jasangangene kukwapikanila ni kulamiswa ilwele yao. 16 Nambo Che Yesu ŵalisapwile pajika pe ni kupopela. 17 Lyuŵa limo, Che Yesu ŵaliji nkwiganya, Mafalisayo ni ŵakwiganya malajisyo kutyochela misi jose ja ku Yudea ni ku Galilaya ni ku Yelusalemu ŵatemi papopo. Nipele machili ga Ambuje galiji pamo ni Che Yesu ligongo lya kwalamya ŵandu ŵa kulwala. 18 Ŵaiche ŵandu ŵampepe ali anjigele mundu jwakutatala ali agonile mu chitagala, ŵalinjile kwajinjisya nkati achisakaga kwaŵika paujo pa Che Yesu. 19 Nambo ŵalepele kwinjila nkati ligongo lya winji wa ŵandu. Nipele ŵakwesile pachanya nyuumba, ŵapoweke chipagala ni kwatulusya pamo ni chitagala mbindikati ja ŵandu paujo pa Che Yesu. 20 Nombe Che Yesu paŵachiweni chikulupi chao ŵansalile, “Ambusanga, nlecheleswe sambu syenu.” 21 Mafalisayo ni ŵakwiganya Malajisyo ŵatandite kuliusyanga achitiji, “Aŵa ni ŵaani ŵakwatukana Akunnungu? Ngapagwa mundu jwakukombola kulechelesya sambu ikaŵe Akunnungu pe!” 22 Nambo Che Yesu ŵasimanyi ng’anisyo syao ni ŵausisye kuti “Kwachichi nkuliusya yeleyi mmitima

jenu? 23 Chaapi chili chakwepepala nnope, kusala, ‘Sambu syenu silecheleswe,’ pane kusala, ‘Njimuche njaule?’ 24 Nipele ngusaka mmanyiile kuti Mwana jwa Mundu akwete ulamusi wa kwalechelesya ŵandu sambu syao pachilambo pano.” Pelepo ŵansalile mundu jwakutatala jo, “Njimuche, njigale chitagala chenu, njaule kumangwenu.” 25 Papopo mundu jula ŵajimwiche paujo pao ni kunyakula chitagala chao chiŵagonele ni kwaula kumangwao achakusyaga Akunnungu. 26 Ŵanawose ŵasimosile ni kukumulwa ni lipamba, ŵaakusisye Akunnungu achitiji “Lelo tuiweni yakusimonjeka.” 27 Paŵamasile gelego, Che Yesu ŵakopweche paasa ni ŵammweni mundu jumpepe jwakukumbikanya nsongo liina lyakwe che Lawi ali atemi mu nyuumba ja kulipila nsongo ni Che Yesu ŵansalile, “Munguye une!” 28 Nombe che Lawi ŵajimi, ŵalesile yose ni kwakuya. 29 Che Lawi ŵaalaliche Che Yesu aiche kulya mu nyuumba jao. Mpingo wa ŵandu ŵakukumbikanya nsongo ni ŵandu ŵane ŵatemi kulya pamo nawo. 30 Mafalisayo ni ŵakwiganya Malajisyo ŵaali mu mpingo wao ŵaalalamichile ŵakulijiganya ŵa Che Yesu aninkuti, “Kwachichi nkulya ni kung’wa pamo ni ŵakukumbikanya nsongo ni ŵaali ni sambu?” 31 Che Yesu ŵajanjile, “Ŵangakulwala ngakwalajila ŵantela ikaŵe ŵakulwala. 32 Nganiika kukwaŵilanga ŵandu ŵakupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu nambo ŵaali ni sambu kuti aleche sambu.” 33 Ŵandu ŵane ŵa mumpingo ula ŵaasalile Che Yesu, “Ŵakulijiganya ŵa che Yohana Ŵakubatisya akutaŵa kaŵilikawili ni kupopela ni ŵakulijiganya ŵa Mafalisayo akupanganya iyoyo peyo. Nambo ŵakulijiganya ŵenu akulya ni kung’wa.” 34 Che Yesu ŵajanjile, “Uli, ana nkuganisa kuti nkukombola kwatendekasya achambusanga ŵa mlombela ataŵe akuno ali pamo nawo? 35 Nambo chikaiche katema pachajigalikwe mlombela jo pasikati jao, gele moŵa go chachitaŵa.” 36 Che Yesu ŵatanjile achi chitagu chi, “Ngapagwa mundu jwakupapula chigamba mu nguo jasambano ni kutotela mu nguo jewisale atamuno atendaga yeleyo chajijonanje nguo jasambano jo ni sooni, chele chigamba cha nguo jasambano cho ngachijilana ni jewisale jo. 37 Soonni ngapagwa mundu jwakutaga divai jasambano mu misaku jewisale jekolochekwe ni mapende pakuŵa jele divai jasambano jo chijipapule misaku ni divai chijimwasiche ni misaku jo chijijonasiche. 38 Nambo divai jasambano jikutajikwa mu misaku jasambano. 39 Ngapagwa jwakusaka kung’wa divai jasambano ali ang’wele jakalakala pakuŵa akuti, ‘Jele jakalakala jo ni jambone nnope.’”

6 Nambo Lyuŵa Iya Kupumulila, Che Yesu ŵaliji nkupita mu migunda ja ngano ni ŵakulijiganya ŵao ŵatandite kutema masache ga ngano, ŵagatikite ni kutauna. **2** Nambo Mafalisayo ŵane ŵausisye, “Uli, ligongo chi nkupanganya indu yangaikusachilwa kupanganyikwa pa Lyuŵa Iya Kupumulila?” **3** Che Yesu ŵaajanjile, “Uli, ana nganinsyome iŵatite pakupanganya che Daudi pamo ni achinjakwe pijakwete sala? **4** Jwelejo ŵajinjile pa Nyuumba ja Akunnungu ni ŵajigele mikate jijaŵichikwe paali Akunnungu, ŵalile ni kwapa achinjakwe. Sooni Malajisyo gakukanya mundu jwali jose kulya mikate jo ikaŵe ŵambopesi pe.” **5** Nipele Che Yesu ŵaasalile, “Mwana jwa Mundu ali Ambuje ŵa Lyuŵa Iya Kupumulila.” **6** Lyuŵa Iya Kupumulila liine, Che Yesu ŵajinjile mu nyuumba ja kupopelela ni kwiganya. Mmomo pemo, mwali ni mundu jwapombotele nkono wa kundyo. **7** Ŵakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo ŵalolechesyaga Che Yesu kuti alole pane channamy mundu pa Lyuŵa Iya Kupumulila ni ŵanyawo akole chakwaŵechetela. **8** Nambo Che Yesu ŵasimanyilile ng'anisyo syao ni ŵansalile jwapombotele nkono jo kuti, “Njimuche, njime paujo pa ŵandu.” Ni mundu jula ŵajawile ni kwima pepala. **9** Nipele Che Yesu ŵaasalile, “Ngumbusya, Ana malajisyo getu gakuti uli kwambaga Lyuŵa Iya Kupumulila? Ana tukukombola kupanganya yambone pane yangalimate? Ana tukukombola kuukulupusya umi wa mundu pane kuujonanga?” **10** Ŵaalolechesye ŵandu wose kosekose uŵaliji pepala ni ŵansalile mundu jo, “Njongole nkono ŵenu.” Nombejo ŵaujongwele ni nkono wakwe wakwete machili. **11** Nambo ŵanyawo yachimile kwannope, nipele ŵaŵechetesene achinsyene pe ichiŵatende Che Yesu. **12** Pagapite moŵa kanandi Che Yesu ŵajawile kwitumbi kukupopela ni ŵachesisye chilo chose ali nkwapopela Akunnungu. **13** Pakwachele, ŵaawilasile ŵakulijiganya ŵao, mwa ŵanyawo ŵaasagwile ŵandu kumi na mbili ni kwaŵilanga achinduna. **14** Che Simoni, sooni ŵaŵilanjikwe che Petulo liina liŵaŵilanjikwe ni Che Yesu ni che Andulea mpwao che Simoni ni che Yakobo ni che Yohana ni che Filipino ni che Batolomayo **15** ni che Matayo ni che Tomasi ni che Yakobo mwana ju che Alufayo ni che Simoni, juŵaŵilanjikwe Selote, ligongo ŵaliji jwakumenyanila chilambo chakwe **16** ni che Yuda mwana ju che Yakobo ni che Yuda Isikaliote juŵangalawiche Che Yesu mmubujo. **17** Paŵatulwiche pamo nawo, Che Yesu ŵajimi pa chiŵata. Pelepo paliji ni mpingo wekulungwa wa ŵakulijiganya ŵao ni mpingo wa ŵandu ŵaŵatoyosile mosemose ku Yudea ni ku Yelusalemu ni mbwani ja ku Tilo ni ku Sidoni. **18** Ŵandu wo ŵaiche kukwapikanila Che Yesu ni kulamwa ilwele yao, nombewo ŵalamisye ŵaŵaliji nkulagaswa ni masoka. **19** Ŵandu wose ŵalinjile kwakwaya, pakuŵa machili gakulamy galiji ganinkwakopoka ni kwalamy wose. **20** Che Yesu ŵagalauchile ŵakulijiganya ŵao ni kuti, “Nkwete upile ŵanyamwe unkwakupilila Akunnungu, pakuŵa Umwenye wa Akunnungu uli wenu! **21** Nsangalale ŵanyamwe ŵajinkwete sala sambano, pakuŵa chinjikute. Nsangalale ŵanyamwe ŵankulila sambano, pakuŵa chinseche. **22** “Nsangalale ŵanyamwe iŵaga chanchime ŵandu ni kulekangana nomwe ni kuntukana ni kunsala mwanyamwe kuti ŵangalumbana ligongo Iya Mwana jwa Mundu. **23** Nsangalale ni kutyala katema pachigakopochele gelego pakuŵa mbote jenu jili jekulungwa kwini. Pakuŵa achambuje ŵao ŵapanganyichisye iyoyo peyo ŵakulondola ŵa Akunnungu. **24** Nambo ulaje chiuŵe kukwenu ŵanyamwe ŵakusichila, pakuŵa upoche ŵenu chiuŵe wemale. **25** Ulaje chiuŵe kukwenu ŵanyamwe ŵankwikuta sambano, pakuŵa chijinkole sala. Ulaje chiuŵe kukwenu ŵanyamwe ŵankuseka sambano, pakuŵa chinchilila malilo ni kulila. **26** Ulaje chiuŵe kukwenu ŵanyamwe iŵaga ŵandu wose akunlapa, pakuŵa achambuje ŵao ŵapanganyichisye iyoyo peyo ŵakulondola ŵa unami. **27** “Nambo ngunsalila ŵanyamwe ŵankumbikanila une kuti mwanonyele ŵamagongo ŵenu, mwapanganyichisye yambone ŵakunchima. **28** Mwasachile upile ŵaakunlwesya ni mwapopelele ŵakumpanganyichisya wamba. **29** Mundu amputaga lijanda pa lijeje limo mwalagachisye ni liine. Ni mundu ansumulaga likoti lyenu munnechele ni mwinjilo wenu. **30** Mundu jwalijose jwakummenda mumpi ni mundu ansumulaga chipanje chenu munansalile ammuchisye. **31** Chinkusaka kuti ŵandu ampanganyichisye ŵanyamwe, iyoyo peyo mwapanganyichisye ŵanyawo. **32** “Iŵaga nkwanonyela pe ŵakunonyela ŵanyamwe, ana chimpate mbote chi? Ngapagwa! Atamuno ŵaali ni sambu nombewo akwanonyela ŵakwanonyela. **33** Ni iŵaga chimwapanganyichisye yaili yambone ŵewala pe ŵakumpanganyichisya yambone, chimpate mbote chi? Nombe ŵaali ni sambu akupanganya iyoyo peyo. **34** Ni iŵaga chimwakongosye ŵewala pe ŵankwalolela kuti chachimuchisya, ana chimpate mbote chi? Nombe ŵaali ni sambu akwakongosya ŵaali ni sambu achinjao kuti ŵauchisye mpela chila chila. **35** Nambo ŵanyamwe mwanonyele ŵamagongo ŵenu ni mwapanganyichisye yaili yambone. Nkongosye

pangalolela kummuchisya. Ni mbote syenu sisiwe syekulungwa ni wanyamwe chimme wanache wa Akunnungu Waku. Pakuwa welewo ali wambone kwa wewala wachigongomalo wangakutogolela. 36 Mmeje ni chanasa mpela Atati wenu yatite pakuwa ni chanasa. 37 "Ngasimwalamula wane nombe wanyamwe nganlamulikwa, ngasimwalaltila wane nombe wanyamwe nganlalatilwa ni mwalechelesye wane ni wanyamwe chinnecheleswe. 38 Mwapeje wane yakusaka ni Akunnungu chachimpa wanyamwe. Elo, chinchipochela chipimo chambone chakugumbala, chechinyindile ni chekusangwisye ni kumwasika chichitajikwe mu misaku jenu. Pakuwa chilachila chimpimile kwa wane ni chichocho chinchipimilwa wanyamwe ni Akunnungu." 39 Che Yesu waatanjile achi chitagu chi, "Ana wangelola akukombola kwalongosya wangelola ajao? Ngaikomboleka! Wose chagwilile mwisimbo. 40 Jwakulijiganya ngakumpunda jwakwiganya jawo, nambo jwalijose jwakulijiganya amalisya kulijiganya akuwa mpela jwakwiganya jawo. 41 "Ligongo chi nkulolechesya chiswani chachili mu liso lya mpwenu nambo papopo ngankulola chitela chachili mu liso lyenu? 42 Pane nkukombola chinauli kunsalila mpwenu kuti, 'Mpwanga, ninde kaje nantysye chiswani chachili mu liso lyenu,' ni akuno ngankulola chitela chachili mu liso lyenu mwasyene? Jwaulamba mmwejo! Ntysye kaje chitela chachili mu liso lyenu, nipele chinole uchenene pakuchityosya chiswani chachili mu liso lya mpwenu. 43 "Iyoyo peyo ngapagwa chitela chambone chachikusogola isogosi yangalimate ni ngapagwa chitela changalimate chachikusogola isogosi yabone. 44 Chitela chachili chose chikumanyika kwa isogosi yakwe. Wandu ngakukombola kuka wa isogosi ya tini pa chisukutu cha miiwa atamuno sabibu pa nkwanga. 45 Mundu jwambone akutyosya indu yambone yagosile mu ntima wakwe. Ni mundu jwangelumbana akutyosya yangalumbana yagosile mu ntima wakwe. Pakuwa mundu akuwecheta kutyochela mu yaigumbele mu ntima wakwe." 46 "Kwachichi nkumilanga une, 'Ambuje, Ambuje,' nambo ngankupanganya ingusaka? 47 Chinannosye chitagu cha mundu jwalijose jwakwika kwangune ni kugapilikana malowe gangu ni kugapanganya, 48 jwelejo akulandana ni mundu jwatawile nyuumba, juwasolesye paasi nnope mpaka palwala ni kutanda kuta wa pepala. Pajanyele ula jekulungwa nnope meesi gasewiche ni kujigomba nyuumba jila nambo nganjitinganyika, pakuwa jaliji jeta we kwakulimbila. 49 Nambo mundu jwalijose jwakupikanila malowe gangu nombejo anapanganye chachili chose, jwelejo akulandana

ni mundu jwatawile nyuumba jakwe pa nsanga, pangasolesya paasi nnope. Pajanyele ula jekulungwa nnope meesi gasewiche ni kujigomba nyuumba jila ni jagwile ni kugumuka jose!"

7 Che Yesu pa wamasile ku wecheta yeleyi kwa wandu wajawile ku Kapelenaumu. 2 Kweleko kwaliji ni chilongola jumo jwa wandu wangondo mia moja wa chiloma juwaliji ni kapolo juwankundile nnope. Jwele kapolo jo waliji nkulwala chiwandi ni kuwa. 3 Chilongola jula pa wasipilikene ngani si Che Yesu, waatumile achachekulu wane wa Wayahudi ajaule akaachondelele kuti aiche kukunlamya kapolo jawo. 4 Pa waiche ku Che Yesu, wanchondelele nnope achitiji, "Mundu ju akuwajilwa kukamuchiswa, 5 pakuwa akwanonyela wandu wetu, sooni ni jwatatawile nyuumba ja kupopelela." 6 Nipele Che Yesu walongene nawo. Pa waliji nkuwandichila kwika pa nyuumba ja chilongola jula, chilongola jula waatumile achambusangagwe waasalile Che Yesu kuti, "Ambuje nnalaisyene nnope, pakuwa une nganguwajilwa mmwejo njinile mu nyuumba jangu. 7 Ali ni ligongo naliweni nganguwajilwa kwika kukwenu nansyene. Nambo mmechete lilo we pe ni jwakutumichila jwangu chalame. 8 Pakuwa noneji nombe ndili mundu jundi paasi pa ulamusi, sooni ngwete wangondo paasi pa une. Nansalilaga jumo 'Njaule!' Nombejo akwala ni jwine, 'Njise!' Nombejo akwika ni kapolo jwangu, 'Ntende achi!' Nombejo akuchitenda." 9 Che Yesu pa wapikene yeleyo, wansimosile, nombejo wagalauchile wandu wajinji wala wa waliji nkakuya ni waasalile, "Nganinachiwone chikulupi chachikulungwa mpela achi namuno mu wandu wa Isilaeli!" 10 Wandu wa watumikwe wala pa waiche kumusi kwa chilongola jula wansimene kapolo jawo jula ali alamile. 11 Kunda wi jakwe, Che Yesu wajawile mu musi umo waukuwilanjikwa Naini, mpingo wa wandu ni wakulijiganya wao walongene nawo. 12 Nipele pa waliji aninkuwandichila pannango wa musi, wakopochele wandu ali ajigele malilo ga jwanchanda, mwana jwajikajika pe jwa jwankongwe jwawililwe ni wankwakwe. Ni wandu achajinji wa musi ula waliji pamo ni jwankongwe jula. 13 Ambuje Che Yesu pa wammweni jwankongwe jo wankolele chanasa, ni wansalile, "Nkalila." 14 Nipele wajawile ni kuchikwaya chitagala chila ni wawajigele wala wajimi. Nipele watite, "Mmwe nchanda! Ngunsalila, njimuche!" 15 Jwamwe jula wajimwiche ni kutama ni watandite ku wecheta. Ni Che Yesu wauchisye achikulugwe. 16 Wandu wose wakamwilwe ni lipamba ni waliji nkakusya Akunnungu achitiji,

"Jwakulondola jwankulu jwa Akunnungu akopochele kukwetu. Akunnungu aiche kukwakamuya wāndu wāo." 17 Ngani jo jajenele mu chilambo chose cha ku Yudea ni mu ilambo ine iyasyungwile. 18 Wākulijiganya wā che Yohana wāwālanjile che Yohana yankati syele ngani syose. Nombewo wāawilasilile wākulijiganya wāvili mwa wākulijiganya wāo. 19 Wāljichisye kwa Ambuje Che Yesu akausye kuti, "Mmwe ni nkulupusyo jwakwika pane twalolele wāne?" 20 Wāndu wāla paŵaiche ku Che Yesu ni wātite "Che Yohana Wākubatisya atulajisye kukwenu tummusye kuti, 'Ana alakwe ni nkulupusyo jwakwika pane twalolele wāne?'" 21 Katema kakoko Che Yesu wālji nkwalamya wāndu wājini wāwālji nkulagaswa ni ilwele ni wākulwala ni kugatyosya masoka ni wāngalola achajini kwatenda akombole kulola. 22 Nipele Che Yesu wāajanjile, "Njaule nkaasalile che Yohana yose inyiweni mwachinsyene ni kupilikana. Wāngalola atakulola ni wāngajenda atakwenda ni wāali ni matana akuswejeswa ni wāngapilikana akupilikana ni wāwile akusyuswa ni wākulaga akulalichilwa Ngani Jambone. 23 Asangalale jwele mundu jwangakuchimwa ni une!" 24 Pelepo wākulijiganya wā che Yohana paŵatysile, Che Yesu wātandite kuusalila mpingo wa wāndu yankati che Yohana achitiji, "Pamwajawile kukunnola che Yohana mwipululu mula mwālelele kuti chinchione chichi? Ana mwaganisye kuti chinkammone mundu jwali mpela litete lili nkupungunyikwa ni mbungo?" 25 Nipele mwajawile kukulola ichichi? Mwajawile kukunnola mundu jwawasile iwalo yakusalala? Ngwamba! Wākuwala iwalo yanti yele ni kutama mu upoche ali mu majumba ga chimwenye! 26 Musalile, mwajawile kukulola ichichi? Mwajawile kukunnola jwakulondola jwa Akunnungu? Elo, sooni kupunda jwakulondola jwa Akunnungu. 27 Ngani sya jweleju ni syasilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, 'Nnole, nguntuma jwakutumichila jwangu annongolele juchankolochesye litala lyenu.'" 28 Che Yesu wāpundile kuŵecheta ngunsalila, "Mwa wāndu wāwālekwe ni jwankongwe ngapagwa jwankulu kumpunda che Yohana Wākubatiswa. Nambo jwali jwānandi mu Umwenye wa Akunnungu ni jwankulu kupunda jwelejo." 29 Wāndu wose pamo ni wākukumbikanya nsongo wāwābatiswe ni che Yohana paŵapilikene yeleyo wājitchisye kuti Akunnungu ali wā usyene. 30 Nambo Mafalisayo ni wākwiganya Malajisyo wānganabatiswa ni che Yohana wākanile chikotopasyo cha Akunnungu chachikwagamba wānyawo. 31 Che Yesu wāpundile kuŵecheta, "Chinaalandanye ni chichi wāndu wā au uwelesi wu? Ana akulandana ni chichi? 32 Akulandana ni wānache wāwātemi peuto

pakusumichisya malonda ni kuŵilangana mpingo ni mpingo, 'Twangombe ipeta, nambo nganintyala! Twanjimbile nyimbo sya pamalilo nambo nganintyala!' 33 Pakuŵa che Yohana Wākubatisya wāiche, nombe wālji nkutaŵa ni nganang'waga divai ni wānyamwe mwatite 'Ali ni lisoka!' 34 Nombe Mwana jwa Mundu aiche, akulya ni kung'wa ni wānyamwe mwatite, 'Munnole aju jwakutolwa ju ni jwakolelwa ambusanga jwa wākukumbikanya nsongo ni wā sambu!' 35 Nambo lunda lwa Akunnungu lusulichikwe kuti luli lwambone ni wose wākutichisya wāla." 36 Mfalisayo jumpepe wānaliche Che Yesu kukulya chakulya kumangwao. Wājini nkatu mwa jwele Mfalisayo jo, wātemi ni kulya. 37 Pamusi pala pali ni jwankongwe jumpepe jwali ni sambu. Paŵapilikene kuti Che Yesu ali nkulya mu nyumba ja Mfalisayo jula wājigele kachupa kakakolechekwe ni liganga lyalikuŵilanjikwa alabasta kakagumbe mauta gakununjila. 38 Wāiche ni kwima pachiwāndi makongolo ga Che Yesu, achililaga, ni misosi jakwe japatuchile pa makongolo ga Che Yesu. Jwele jwankongwe jo wāgatikite makongolo ga Che Yesu kwa umbo syakwe. Wāgakomasisye makongolo kwa ngomo syakwe ni wāgapachile mauta. 39 Jwele Mfalisayo juŵanliche Che Yesu paŵaiweni yeleyo, wāganisise mu ntima mwakwe kuti, "Aju mundu ju akaŵe jwakulondola jwa Akunnungu, akaimanyi kuti jwankongwe jwakunkwaya ju ali jwanti uli, kuti ali ni sambu." 40 Che Yesu wānsalile jwele Mfalisayo jo kuti "Che Simoni, ngwete chakunsalila." Nombe che Simoni wājitchisye, "Elo jwakwiganya, mmechete." 41 Che Yesu wātandite kuŵecheta, "Wāndu wāwili wānkongwele mbiya mundu jumpepe, jumo wānkongwele mbiya malinga ni malipilo ga masengo ga chaka chimo ni nusu ni jwine wānkongwele mbiya malinga ni malipilo ga masengo ga mwesi umo ni nusu. 42 Paŵalepele kummuchisya, jwele mundu jo wālechesye wose wāwili. Mwa wāndu wāwili wo jwapi juchannonyele nnope jwakukongosya jula?" 43 Che Simoni wājanjile, "Isyene ni ajula juŵannechesye ligambo lyekulungwa nnope ni juchannonyele nnope Ambuje." Che Yesu ni wātite, "Njanjile uchenene." 44 Nipele wāngalauchile jwankongwe jo ni wāasalile che Simoni, "Ana ngati nkummona jwankongwe ju? Panajinjile mu nyumba jenu nganimumba meesi ga kulikunda pa makongolo gangu nambo jwankongwe ju wāmbatuchisye misosi jakwe pa makongolo gangu ni kundikita ni umbo syakwe. 45 Mmwejo nganimungomasya kwa kunonyela pejeje, nambo une chijinjile mu nyumba ji jwankongwe ju nganaleka kungomasya kwa kunonyela pa makongolo gangu. 46 Mmwejo nganimumbakasya mauta muntwe,

nambo ajuu ambachile mauta pa makongolo gangu. 47 Ngunsalila kuti unonyelo wekulungwa waulosisye ukumanyisa kuti alecheleswe sambu syakwe syasitupile. Nambo jwakulecheleswa indu yaili kanandi, akunonyela kanandi." 48 Nipele Che Yesu wansalile jwankongwe jo, "Sambu syenu silecheleswe." 49 Wewala wawalyaga pamo ni Che Yesu wausyene achinsyene achitiji, "Ana mundu ju ali waani, jwakukombola atamuno kulechelesya sambu?" 50 Nombe Che Yesu wansalile jwankongwe jo, "Chikulupi chenu chinnamisye, njalele kwa chitendewe." 51

8 Pagamasile gelego, Che Yesu wapite mu misi ni misinda achilalichilaga Ngani Jambone ja Umwenye wa Akunnungu. Ni wakulijiganya kumi na mbili wala walongene nawo. 2 Nipele achakongwe wane wawaakopwesye masoka ni kwalamya ilwele walongene nawo. Welewo ni wanya che Maliamu jwa musi wa ku Magidala jwati Che Yesu wankopwesye masoka saba, 3 ni che Joana wankawo che Kusa, che Kusa waliji jwakulindilila nyumba ji che Helode ni che Susana ni wane wajinji. Wele achakongwe wo waliji nkwakamusya Che Yesu ni wakulijiganya wao kwa ipanje yao achinsyene. 4 Mpingo wa wandu waliji uninkusongangana ni wandu kukopochela misi jina jose waliji nkwaichilila Che Yesu. Nombewo watanjile achi chitagu chi. 5 "Mundu jwakulima wajawile kukumisa mbeju syakwe. Pawamisaga sine syapatuchile mwitala ni uwajesile mwitala mo wasiliwete ni ijuni yalile. 6 Mbeju sine syapatuchile palitaka lyalili ni maganga ni pasyamesile syanyasile ligongo litaka nganilikola meesi. 7 Sine syapatuchile pasikati miwila. Jele miwila jo jamesile pamo nasyo ni kusiwijikanya. 8 Mbeju sine syapatuchile palitaka lyambone ni syamesile ni kusogola ni jili jose jasogwele pwela." Che Yesu pawamalisise gelego, wanyanyisye, "Waali ni mapikanilo, gakupilikana apilikane!" 9 Wakulijiganya wao wausisye Che Yesu malumbo ga chele chitagu cho. 10 Nombe wajanjile, "Wanyamwe mpegwile kumanyilila yantemela ya umwenye wa Akunnungu, nambo kwa wanewo ngwamba, welewo akusalilwa kwa itagu kuti pakulola anakombole kulola ni pakupilikana anaimanyilile. 11 "Nipele, malumbo ga chitagu chi ni aga, Mbeju lili lilowe lya Akunnungu. 12 Chachikukopochela kwa mbeju sisypatuchile mwitala sila chikulandana ni chitagu cha wandu wakupilikana lilowe lya Akunnungu ni Shetani akwika ni kulityosya mu mitima jao kuti akakulupilila ni kukulupuswa. 13 Nombe chachikukopochela kwa mbeju sisypatuchile palwala sila, chikulandana ni chitagu cha wandu wakupilikana lilowe lya Akunnungu

akulipochela kwa sangalala. Nambo mpela asila mbeju sila, wele wanduwo ngakukola michiga pakuwa akukulupilila katema kanandi ni pakulinjikwa akulekanga kulupilila. 14 Sooni chachikukopochela kwa mbeju sisypatuchile pa miwila sila chikulandana ni chitagu cha wandu wakupilikana lilowe lya Akunnungu, nambo mbolembole akuwijikanywa ni lipamba ni ipanje ni upoche wa pachilambo. Wele wandu wo isogosi yao ngaikukomala. 15 Ni chachikukopochela kwa mbeju sisypatuchile pa chaajila sila chikulandana ni chitagu cha wandu wakupilikana lilowe lya Akunnungu ni kulikamulisya kwa nima wambone ni wakukunda. Wandu wo akupililila ni kumbesi kusogola isogosi yambone. 16 "Wandu ngakupamba lumuli ni kuluunichila ni lulo pane kuluwika kuusi chindanda. Nambo akuluwika pachanya chindu chakuwichila lumuli kuti wakwinjila mwelemo akombole kulola lulanga lwakwe. 17 "Chachilichose chachisisikwe, chichiwichikwe pakulanguka ni chachilichose cheunichile chichiwe cheunukulikwe ni kuwichikwa pakulanguka. 18 "Nipele nilolechesye ni upilikane wenu, pakuwa jwakwete chindu chajonjechekwe nambo jwanganakola chindu, chasumulwe atamuno kanandi chakuchiganisya kuti akwete." 19 Pelepo achikulugwe ni achapwakwe Che Yesu wajawile kukwalola, nambo nganakombola kwa wandichila ligongo lya winji wa wandu. 20 Mundu jumo wansalile Che Yesu kuti, "Achikulu wenu ni achapwenu alinji paasa, akusaka kunnola." 21 Nambo Che Yesu waasalile wandu wose, "Achikulu wangu ni achapwanga ali wewala wakupilikana lilowe lya Akunnungu ni kulikamula." 22 Sooni lyuwa limo Che Yesu wajanjile mu ngalawa ni wakulijiganya wao, waasalile, "Tjaupe peesi litanda." Nipele, watandite ulendo. 23 Pawaliji mu ngalawa Che Yesu waliji ni lugono ni wagonile. Nipele jatandite kupuga mbungo jekulungwa ni gatandite kwinjila meesi mu ngalawa ni waliji mu chakogoya. 24 Wakulijiganya wala wajaulile Che Yesu kukwajimusya achitiji, "Ambuje, Ambuje! Tulinkwasika!" Che Yesu wajimwiche ni kujikalipila mbungo jekulungwa ni matumbela ga meesi, yose yanyalele ni kwiliji kutulele. 25 Ni sooni waasalile, "Chikulupi chenu chili kwapi?" Nambo wanyawo wasimosile ni kamulwa ni lipamba ni kusalilana jwine ni jwine, "Mundu ju ali jwanti uli? Pakuwa akujilamula namuno mbungo jekulungwa ni matumbela ga meesi ni yose ikwapilikana." 26 Che Yesu pamo ni wakulijiganya wao wajendechelele ni ulendo ni waiche ku mbwani ja chilambo cha Wagelasi chachili peesi litanda lyaliwandikene ni ku Galilaya. 27 Che Yesu pawatulwiche mu ngalawa ni kuliwata

mbwani, mundu jumo jwa musi ula juwaliji ni masoka wannyichilile. Nambo mundu jo kwa moŵa gamajinji nganatakulaga namose nganatomaga mu nyumba nambo watamaga mu mbugu sya kusichila wandu. 28 Paŵammweni Che Yesu walisile, waligwisisye paasi paujo pao ni kunyanyisya, "Mmwejo, Che Yesu Mwana jwa Akunnungu Wakulu, nkusaka ichichi kwangune? Ngunchondelela ngasimulagasya!" 29 Wawechete yeleyo pakuŵa Che Yesu walikalipile lisoka linkopoche mundu jo. Lyele lisoka lyo lyaliji nkunkamula mundu jo kaŵilikawili, natamuno wandu wambisile nkati ni kwataŵilisya makono ni makongolo ni unyolo ni magwedegwede, nambo wakutulaga nyolo syo ni magwedegwede ni lisoka lyo lyanjausyaga mwipululu. 30 Che Yesu wammusisye, "Liina lyenu waani?" Wajanjile, "Liina lyangu lili 'Mpingo.'" Wajanjile yeleyo pakuŵa waliji ni masoka gamajinji. 31 Gele masoka go gaachondelele kuti ngasiŵajausya mu lisimbo lyangali mbesi. (Abyssos g12) 32 Pele paliji ni mpingo wekulungwa wa maguluŵe galiji ganinkulya mungulugulu chitumbi. Masoka gala gaachondelele Che Yesu gajaule gakagajinjile maguluŵe. Nombe Che Yesu wagalesile gajaule. 33 Masoka gankopweche mundu jo ni gajinjile mu maguluŵe ni mpingo wose wa maguluŵe waselelechele mu litanda lyalili chiŵandi ni chitumbi ni kutiŵila mu meesi. 34 Wakuchinga ŵala paŵaiweni yose yaitendekwe yo ŵautwiche, ŵajawile kukwasalila wandu ngani syo mu migunda ni misi. 35 Wandu ŵaiche kukulola iyakopochele. Ni ŵajaulile Che Yesu, ŵansimene mundu jugantysile masoka jo ali atemi chiŵandi ni makongolo ga Che Yesu, ali awasile nguo ni ali ni lunda lwambone, nombewo ŵajogwepenje. 36 Wandu uŵalolite jele ngani jininkukopochela ŵaasalile ŵanyawo iŵatite pakulamwa mundu jwakamwilwe ni masoka jo. 37 Ni wandu wose ŵa chilambo cha ku Gelasi chila ŵakamwilwe ni lipamba lyekulungwa. Nipele ŵaachondelele Che Yesu atyoche, nombes Che Yesu ŵakwesile sooni mu ngalaŵa ni kwaula. 38 Mundu jugankopweche masoka jula ŵaachondelele Che Yesu kuti alongane nawo. Nambo Che Yesu ŵanlanjile, ni ŵansalile, 39 "Mmuje kumusi nkasale yose yatesile Akunnungu kukwenu." Nipele, mundu jula ŵajawile ni kwenesya mu musi wose indu yose iŵapanganyichiswe ni Che Yesu. 40 Che Yesu paŵajombweche litanda ni kwaula kwine, mpingo wa wandu ŵapochele, pakuŵa wose ŵaliji nkwalindilila. 41 Pelepo ŵaiche mundu jumo liina lyakwe che Yailo, juŵaliji chilongola jwa nyumba ja kupopelela, ŵatindiŵele pa makongolo ga Che Yesu ni ŵaachondelele kuti ajaule kumangwao, 42

pakuŵa mwali jwao jwajika pe jwa yaka mpela kumi na mbili ŵaliji nkulwala chiŵandika kuwa. Che Yesu paŵaliji nkwaula, wandu ŵaliji nkŵawijikanya kosekose. 43 Nipele paliji ni jwankongwe jumo mumpingo wa wandu mula, juŵalwalaga magono kwa yaka kumi na mbili, juŵamasile chipanje chakwe chose kwa ŵamitela ni ngapagwa juŵankombwele kunnamya. 44 Jwankongwe jo wannyichilile Che Yesu kunyuma ni ŵakwaiye lujenje lwa mwinjilo wao. Papopo ŵalamile magono. 45 Che Yesu ŵausisye achitiji, "Ana waani ŵangwaiye?" Wose ŵatite ngapagwa mundu jwankwaiye. Nombe che Petulo ŵatite, "Ambuje, mpingo wa wandu unsyungwile ni kummijikanya!" 46 Nambo Che Yesu ŵatite, "Apali mundu jwangwaiye, nguimanyilila pakuŵa machili gangopweche." 47 Jwankongwe jula paŵaiweni kuti ngakukombola kulisisa, ŵalikopwesye achitetemelaga kwa lipamba ni ŵatindiŵele paujo pa Che Yesu. Pelepo ni ŵasasile mmbujo mwa wose ligongo lya kwakwaya Che Yesu ni iŵatite pakulamwa kwanakamo. 48 Che Yesu ŵansalile jwankongwe jula kuti, "Mwanangu, chikulupi chenu chinnamisye. Njaule kwa chitendewe." 49 Che Yesu akanaŵe kumalisya kuŵecheta jwaiche mundu jumo kutyochela ku nyumba ja chilongola jula kukwasalila che Yailo kuti, "Mwanagwenu awile, nkapunda kunsausya jwakwiganya." 50 Nambo Che Yesu paŵapilikene yeleyo ŵaasalile che Yailo, "Kasinjogopa, ngambe kukulupilila, nombewo chalame." 51 Paŵaiche pa nyumba po nganansalila mundu jwine kuti ajinjile pamo nawo, ikaŵe che Petulo ni che Yohana ni che Yakobo ni achikulugwe ni atatiŵe mwali jo. 52 Wandu wose ŵaliji nkulila ni kwalilila malilo. Nambo Che Yesu ŵaasalile ŵanyawo, "Mmyalale, pakuŵa nganawa nambo agambile gona pe!" 53 Ni ŵanyawo ŵansechile pakuŵa ŵaimanyililaga kuti awile. 54 Nambo Che Yesu ŵankamwile nkono mwali jula ni kummilanga "Mwanangu njimuche!" 55 Umi wao waujilile ni papopo ŵajimi. Ni Che Yesu ŵaasalile kuti ŵape chakulya. 56 Achaŵelesi ŵao ŵasimosile nnope nambo Che Yesu ŵaakanyisye kuti akansalila mundu jwalijose yaitendekweyo.

9 Che Yesu ŵaawilasile pamo ŵakulijiganya ŵao kumi na mbili, ŵapele machili ni ulamusi wa kugakoposya masoka gose ni kulamya ilwele. 2 Watumile ajaulangane kukwalalichila wandu Umwenye wa Akunnungu ni kwalamya ŵakulwala. 3 Wasalile, "Nkajigala chindu chachili chose mulendo atamuno ntindiso atamuno nsaku atamuno chakulya atamuno mbiya atamuno iwallo iŵili. 4 Nyuumba

jajili jose jichinkajinjile ni kumpochela nlonjele pelepole, mpaka pachintyoche musu wo. 5 Wāndu akanaga kumpochela, ntyochanje mu musu mo nombe wanyamwe pachintyoche nkung'unde luundu mmakongolo mwenu kulosya kuti achinsyene asagwile kuukana utenga wa Akunnungu." 6 Nipele, wātandite ulendo, wāpitaga msinda ni msinda wālalachilaga Ngani Jambone ni kwalamya wākulwala pali pose. 7 Ni chilongola che Helode wāpilikene indu yose iyatendekwe ni wākanganiche pakuwa wane wātiji, "Che Yohana Wākubatisya wala asyuchile!" 8 Nambo wane wātiji che Elia wala atyochele ni wane wātiji kuti jumo jwakwe jwa wākulondola wa Akunnungu wākalakala asyuchile. 9 Nambo che Helode wātite, "Wele che Yohana wo ngati nakatite ntwe sambano wele ni waani ungupilikana ngani syakwesi?" Nipele wānsosaga kuti wawone. 10 Achinduna wala paūausile, wāwālanjile Che Yesu yose yaiteile. Che Yesu wāajigele wanyawo, wājawile pajika mu musu waukuwīlanjikwa Besesaida. 11 Nambo mpingo wa wāndu ula paūaimanyi kuwājawile, wākuīye. Nombe Che Yesu wāpochele ni wāwechete nawo ya umwenye wa Akunnungu ni kwalamya wāwasachile kulamwa. 12 Lyuwa palyatandite kuti wila, wākulijiganya kumi na mbili wala wānjaulile Che Yesu kukwasalila kuti, "Mwālanje wāndu ajaulangane mu misi ni migunda jaku wāndichila akasose yakulya ni pagona, pakuwa patuli pa pali pajika." 13 Nambo Che Yesu wāasalile, "Wanyamwe mwape wanyawo chindu chakulya." Nipele wājanjile, "Nganitikola yakupunda nambo tukwete mikate nsano ni somba siwili pe. Panepa tujalele tukaasumile yakulya mpingo wose wu?" 14 Wāndu uwaliji pepala, wāliji achalume mpela elufu tano. Nipele Che Yesu wāasalile wākulijiganya wao kuti, "Mwatamiche paasi mipingo ja wāndu mpela hansinhansini." 15 Wākulijiganya wao watesile mpela iwātite pakusalilwa ni wātamiche wose. 16 Nipele Che Yesu wājigele mikate nsano jila ni somba siwili sila ni walolite kwani ni kwatogolela Akunnungu ni kwipa upile ni kugawanya, wapele wākulijiganya wao kuti wapeleganye wāndu. 17 Wāndu wose wāliile ni kwikuta. Wālokotenye isigasi ya mbakatika ni kugumbasya itundu kumi na mbili. 18 Lyuwa limo, Che Yesu wāliji nkupopela jika pe ni wākulijiganya wao wāliji pachiwāndi. Nipele wāusisye wanyawo, "Ana wāndu akuti une ndili wāani?" 19 Wājanjile, "Wane akuti mmwejo ni che Yohana Wākubatisya ni wane akuti che Elia ni wane akuti jumo jwao wākulondola wākalakala wa Akunnungu asyuchile." 20 Pelepole wāusisye wanyawo, "Nombe wanyamwe nkutinji une ndili wāani?" Che Petulo wājanjile, "Mmwejo ni kilisito

Nkulupusyo chilanga chiwālanjile Akunnungu." 21 Che Yesu wālamwile wanyawo ni kwakanya kuti akasala kwa mundu jwalijose jele ngani jo. 22 Wāpundile kuwecheta kuti Mwana jwa Mundu akusachilwa kulaga nnope ni kukanikwa ni achachekulu ni achakulu wāmbopesi ni wākwiganya Malajisyo ga che Musa ni kuulajikwa nambo lyuwa lyaatatu lya chiwa chao chachisyuka. 23 Nipele, wāasalile wāndu wose kuti, "Mundu jwalijose jwakusaka kuunguya akusachilwa alikane nsyene ni atwichile nsalaba wakwe moŵa gose ni kunguya. 24 Pakuwa jwalijose jwakusaka kuukulupusya umi wakwe chaujase ni jwalijose juchaujase umi wakwe ligongo lyangune, jwelejo chaukulupusye. 25 Ana mundu chapate chichi, awaga ni ipanje yose ya pachilambo kwa kulijasa natamuno kulijonanga nsyene? 26 Pakuwa mundu jwalijose jutachingolela soni une ni majiganyo gangu, Mwana jwa Mundu tachinkolela soni mundu jo pachachiika mu ukulu wakwe ni wa Atati ni wa achikatumetume wa kwani wāswela. 27 Ngunsalila isyene kuti, apali wane mwa wanyawa ngaawa pangauwona Umwenye wa Akunnungu." 28 Galiji moŵa nane paŵamasile kuwecheta gelego, Che Yesu wāajigele che Petulo ni che Yohana ni che Yakobo, wākwesile nawo pa chitumbi kukupopela. 29 Paŵaliji nkupopela, kuloleka kwa ku meeso kwao kwagalawiche ni iwalo yao yaliji yeswela ni kung'alima nnope. 30 Papopo wāndu wāwili wāoneche aninkukunguluka nawo, nombe wāndu wo wāliji che Elia ni che Musa, 31 wāwākopochele ali ni ukulu, uŵawechetaga nawo Che Yesu yankati ichiyaakopochele ku Yelusalemu ko kuti agumbalichisye yailembekwe nkati welewo. 32 Che Petulo ni achinjakwe wātopelwe ni lugono, nambo paŵajimwiche, wāuweni ukulu wa Che Yesu ni wāndu wāwili uŵajimi nawo. 33 Wāndu wāwili wo paŵaliji aninkulekangana ni Che Yesu, che Petulo wāasalile Che Yesu, "Ambuje, ili yambone uwe kutama apano! Tutawe masakasa gatatu, limo lyenu ni limo li che Musa ni line li che Elia." Nganaimanyililaga chaŵawechetaga cho. 34 Che Petulo paŵaliji aninkuwecheta yeleyo, liunde lyaichilile ni wākulijiganya wala wājogwepe pakuwa liunde lya lyaliji lininkwaichilila. 35 Lyakopochele liloŵe mwiunde mula, lichitiji, "Aju ni Mwanangu junansagwile, mumpikanichisye." 36 Palyamasile kupikanika liloŵe lya, Che Yesu wāoneche ali jika pe. Wākulijiganya wao wāmyalele ni nganansalila mundu jwalijose gele moŵa go yankati yele yose iwaiweni yo. 37 Malaŵi jakwe Che Yesu ni wākulijiganya wātatu wala paŵaliji aninkutuluka mwitumbi, mpingo wekulungwa wa wāndu wāichilile. 38 Mundu jumo mu mpingo

mwa wāndu mula wānyanyisye achitiji, “Jwakwiganya, ngunchondelela munkolele chanasa mwanangu ju pakuwā ali mwanangu jwa jika pe! 39 Nnole lisoka lyakwe likusomoka ni chitema pe likuntenda agumile ni kuntaga njilinjili ni kunkopoka chiulo nkang’wa. Likupunda kunnagasya nnope ni ngalikunneka kwakwepepala. 40 Nipele, nachondelele wākulijiganya wēnu kuti akalityosye, nambo nganakombolanga.” 41 Che Yesu wajanjile, “Wanyamwe uwelesi wangali chikulupi, ni wākusochela, chindame ni wānyamwe ni kumpililila mpaka chaka chi?” Nipele, Che Yesu wānsalile mundu jo kuti, “Munjise nawo apano mwanagwenu jo.” 42 Katema jwele mwanache jo paŵaliji aninkwaichilila Che Yesu, lisoka lila lyangwisisye paasi ni kuntaga njilinjili. Nambo Che Yesu wālikalipile lisoka lila ni kunnamya mwanache ni kwauchisya atatigwe. 43 Wāndu wose wāsimosile nnope kugalola machili gamakulungwa ga Akunnungu. Wāndu wāla paŵaliji nkusimonga yankati yose yaitebile, Che Yesu wāsalile wākulijiganya wāo, 44 “Ngasinliŵalila chingusaka kuwecheta ni wānyamwe chi, Mwana jwa Mundu chatagwe mmakono ga wāndu.” 45 Nambo wānyawo nganagamanyilila malumbo ga maloŵe gaŵaŵechete. Lyele lyaliji lyakusisika kwa wānyawo kuti anamanyichisye, nombe wānyawo wājogwepe kwausya malumbo ga maloŵe go. 46 Gatyochele makani kwa wākulijiganya wāla gati wāani wāali wākulungwa kupunda achinjakwe. 47 Nambo Che Yesu wāsimanyilile nganisyo sisyaliji mmitima jao nipele wānjigele mwanache jwannandi ni wānjimiche chiŵandika nawo, 48 wāsalile, “Mundu jwalijose jwakumpochela aju mwanache jwannandi ju kwa liina lyangu, jwelejo akumbochela une ni jwalijose jwakumbochela une, akumpochela jwelejo jwandumile une. Pakuwā jwali jwannandi kupunda wose pasikati jenu, jwelejo ni jwali jwankulungwa.” 49 Che Yohana wāŵechete kuti, “Ambuje, tummweni mundu jumo achikoposyaga masoka mu liina lyenu nombe uweji twalinjile kunnekasya ligongo jwelejo nganaŵa jumo jwetu.” 50 Nambo Che Yesu wāsalile wānyawo kuti, “Nkannekasya, pakuwā jwalijose jwangankanila wānyamwe, jwelejo ali pamo ni wānyamwe.” 51 Nipele, pagaŵandichile moŵa ga Che Yesu kujigalikwa kwini wāsachile kwaula ku Yelusalemu. 52 Wātumile wāntenga wālongolele, nombewo wājawile ni kwinjila mu musi umo wa Wāsamalia kukuŵika chile indu yose kwa ligongo lyao. 53 Nambo wāndu wā wele musi wo wākanile kumpochela ligongo waimanyilile kuti wāsachile kwaula ku Yelusalemu. 54 Katema wākulijiganya wākwē paŵaiweni yeleyo, che Yohana ni che Yakobo wātite, “Ambuje, ana nkusaka tuŵilasye

mooto kutyochela kwini kuti wajonanje wānyawā?” 55 Nambo Che Yesu wāgalauchile wānyawo ni kwakalipila. 56 Che Yesu ni wākulijiganya wāo wātysile ni kwaula kunsinda wine. 57 Paŵaliji mu ulendo, mundu jumpepe wānsalile Che Yesu kuti, “Chinankuye kwakulikose kuchinjaule.” 58 Che Yesu wātite, “Macheto gakwete masomwa ni ijuni ikwete isusi, nambo Mwana jwa Mundu nganakola pagona ni kupumulila.” 59 Nipele, wānsalile mundu jwine kuti, “Munguye.” Nambo jwelejo wātite, “Ambuje, muuneche kaje nyaule ngaasiche atati wāngu.” 60 Nambo Che Yesu wānsalile jwelejo kuti, “Mwaleche wāwe wāasiche wāwe wāo, nambo mmwejo njaule nkalalichile ngani ja Umwenye wa Akunnungu.” 61 Ni mundu jwine wānsalile Che Yesu kuti, “Ambuje chinankuye, nambo muuneche kaje ngaalange wāali kumusi kwangu wāla.” 62 Nambo Che Yesu wajanjile, “Jwalijose jwakamwile lijela ni kotama kulima agalaukaga ni kulola panyuma, jwelejo ngakuŵajilwa mu Umwenye wa Akunnungu.”

10 Pagamasile gelego, Ambuje wāasagwile wākulijiganya wābini na mbili. Ni wātumile wākulijiganya wāŵili wāŵili wālongolele paujo pao pa misinda jilijose ni kulikose kuŵasachile nsyene kwaula. 2 Wāsalile wānyawo kuti, “Magungulo gali gamajini nambo wākugungula ali kanandi. Nipele mwaŵende asyene ngunda kuti wātume wākugungula mu ngunda mwao. 3 Sambano njaulangane, mmanyilile kuti nguntuma wānyamwe mpela mwanangondolo pasikati masogo. 4 Ngasinjigala chilolo pane nsaku pane ilatu ine, nkankomasya mundu jwalijose mŵitala. 5 Mwajinjilaga mu nyuumba jajili jose, mwakomasye yelei kaje, ‘Chitendewe chipagwe mu nyuumba jil!’ 6 Iwaga chapagwe jwakunonyelwa ni chitendewe mwelelo, chitendewe chenu chichitame najo, nambo iwaga ngapagwa jwachitendewe, chitendewe chichimbujile kukwenu sooni. 7 Nlonjele pa nyuumba jo nchilyaga ni kung’wa yakumpanga, pakuwā jwakupanganya masengo akuŵajilwa mbote. Ngasinsama nyuumba ji kwaula nyuumba jo. 8 Mwaikaga mmusi wauli wose ni kumpochela, nlyanje yaili yose yakumpa. 9 Mwalamyē wāndu wākulwala wāali kweleko, mwasalile, ‘Umwenye wa Akunnungu uŵandichile kukwenu.’ 10 Nambo mwajinjilaga mmusi wauli wose ni akanaga kumpochela, ntyoche, nomwe pankupita mmatala gao nkajileje, 11 ‘Atamuno luundu lwa pamusi wenu lwalunyambatile pa sajo syetu, tukumpatila wānyamwe kulosya kuti mwachinsyene nsagwile kuukana utenga wa Akunnungu. Nambo,

mmanyilile kuti, umwenye wa Akunnungu uwandichile." "Mwanonyele Ambuje Akunnungu wenu ni ntima wenu wose ni uumi wenu wose ni machili genu gose ni umanyilisi wenu wose ni njenu mpela mwasyene." 28 Che Yesu wansalile, "Njanjile uchenene! Ntendeje yeleyo, nomwe chinkole umi." 29 Nambo welewo, wasachile kuliwalanjila kuti akuchimanyilila chakuusya cho, wausisye Che Yesu, "Ana njangu jo ni waani?" 30 Che Yesu wajanjile, "Jwapali mundu jumo jwaŵaumilaga ku Yelusalemu kutuluchila ku Yeliko. Paŵaliji mwitala, wasimene wachiswamba ni wambusile iwalo yakwe ni kumputa ni watyosile ni kunneka achiwandichilaga kuwa. 31 Pangalolela, jwambopesi jumo ŵaliji nkupita mulamula mwitala mula, nambo paŵambweni ni wasepwiche pambali ni kwaula. 32 Iyoyo peyo, Mlawi jumo paŵaiche pelepo wambweni, ni wasepwiche pambali ni kwaula. 33 Nambo Msamalia jumo juŵaliji muulendo waiche pepala paŵaliji mundu jula, nombe paŵambweni wambonele chanasa. 34 Nipele, wanjaulile, wagajosisye maŵanga gao kwa mauta ni divai ni kugataŵa maŵanga, paŵamasile kutenda yeleyo wanjigele pa chinyama chakwe, ni wanjawisye kukwalwasya mu nyuumba ja achalendo. 35 Malaŵi jakwe watyosisye lupia siŵili sya mbiya, wampele jwakujigosa nyuumba jila ni wansalile kuti, 'Munlwasye mundu ju ni chachili chose chachichipunde kwa jweleju, chinjilipila une pachimuje.'" 36 Che Yesu wausisye, "Mwa wele watatu wo, waani walosisye kuti ali njakwe mundu juŵaputikwe ni wachiswamba?" 37 Jwakwiganya Malajisyo jula wajanjile, "Jwejula juŵankolele chanasa jula." Che Yesu wansalile, "Njaule nkatende iyoyo peyo." 38 Che Yesu ni ŵakulijiganya ŵao paŵaliji muulendo, waiche kunsinda umo ni jwankongwe jumo liina lyao che Masa wampochele kumangwao. 39 Che Masa ŵaliji ni mpwakwe liina lyao che Maliamu, jweleju watemi chiŵandi ni Ambuje Che Yesu achipikanilaga majiganyo gao. 40 Nambo che Masa ŵaliji nkuchenjeuka ni masengo gamajinji. Nipele wajanjile Che Yesu kukwasalila achitiji, "Ambuje, ana ngankulola kuti apwanga anesile une mbanganye masengo jika? Mwasalile aiche kukungamusya." 41 Nambo Ambuje wajanjile kuti, "Che Masa, che Masa, nkuchenjeuka ni kulisausya ni yejinji. 42 Nambo chipali chindu chimo pe chachikusachikwa. Che Maliamu asagwile liunjili lyambone ni sooni ngapagwa mundu juchachityosye kukwakwe."

11 Lyuŵa limo, Che Yesu ŵaliji nkupopela peuto pamo, paŵamasile, jumo jwa ŵakulijiganya ŵao watite, "Ambuje, ntujiganye kupopela, kwati mpela che Yohana Ŵakubatisya iwatite pakwajiganya

wakupijiganya wao.” 2 Che Yesu waasalile, ni utachinnamula wanyamwe. 20 Nambo iwaga ngugakoposya masoka kwa ulamusi wa Akunnungu, lijinchilwe, Umwenye wenu uiche. 3 Ntupe chakulya chetu cha lyuwa ni lyuwa. 4 Ntulechelesye sambu pakulindilila nyumba jakwe ni yakumenyanila syetu, pakuwa uweji nombe tukwalechelesya wose wakutulewela. Ni sooni nkatujinjisa nkulinjika.” 5 Ni Che Yesu waasalile kuti, “Tujile jumo jwenu akwete ambusanga ni anjaulilaga pasikati chilo ni kunsalila, ‘Ambusanga, mungongosye mikate jitatu none chinambuchisye, 6 pakuwa ambusanga wangu ali mu ulendo, asepuhile kumusi none nganingola chakwapa.’ 7 Nganichisye kuti ambusanga wenu akanjanjile ali nkati, ‘Nkaasausya une! Pakuwa masile kuugala nnango. Une ni achiwanangu tugonile ni ngangukombola kwimuka ni kumpa!’ 8 Isyene ngunsalila kuti, ngaajimuka ni kwapa atamuno ali ambusanga gwao pe, nambo ligongo lya mundu jo ichajile pakupunda kwachondelela, chajimuche ni kwapa chachili chose chakuchisaka. 9 “Nipele none ngunsalila yakuti, mmende ni wanyamwe chimpegwe, nsose ni wanyamwe chinnyiwone, mpoposye ni wanyamwe chachimbugulila nnango. 10 Pakuwa jwalijose jwakuwenda akupegwa ni jwakusosa akupata ni jwakupoposya, nnango ukuugulikwa kwa ligongo lyakwe. 11 Ana, atati chi mwa wanyamwe, mwanache awendaga somba, chachiapa lijoka kuleka kwapa somba? 12 Pane wawendaga lindanda, ana chachapa likoloto? 13 Chisau wanyamwe wangelumbana, nkumanyilila kwapa achiwana wenu indu yambone, isyene Atati wenu wa kwinari chiwape Mbumu jwa Akunnungu awala wakwawenda.” 14 Lyuwa limo Che Yesu waliji nkukoposya lisoka lilyantendeneye mundu anawechete. Pilyakopweche lisoka lyo, jwangaucheta jo, wakombwele kuucheta, ni mpingo wa wandu wasimosile. 15 Nambo wane mwa welewo watite, “Akugakoposya masoka kwa ulamusi wa Belesebuli, jwankulu jwa masoka.” 16 Ni wane walinjile kwakwawenda walosye chimanyiso chakuti ulamusi wao utochele kwini. 17 Nambo Che Yesu, achimanyililaga ng’anyiso syao ni waasalile wanyawo, “Wandu wa umwenye wauliwose aputanaga achinsyene pe wele umwenye wo chiugwe ni wandu wa nyumba jajili jose waputanaga achinsyene pe wandu wa nyumba jo chajonasiche. 18 Nipele iwaga Shetani akulikanila nsyene, umwenye wakwe chiulame? Nguti yeleyi pakuwa wanyamwe nkuumecheta kuti ngugakoposya masoka kwa ulamusi wa Belesebuli. 19 Wakulijiganya wenu nombe akugakoposya masoka mpela inguti kupanganya une, iwele uli menema musalile kuti ngugakoposya masoka kwa ulamusi wa Belesebuli? Nipele wanyawo

liso lyenu, lyawaga lyansima, chiilu chenu chose chichiwe mu lilanguka, nambo lyawaga ngawa lyansima, nombe chiilu chenu chichiwe muchipi. 35 Niliolechese yambone kuti lilanguka lyalili nkati mwenu likaika kugalauka kuwa chipi. 36 Nipele, iwaga chiilu chenu chose chawaga ni lilanguka, pangali chiwalo chachichiwe pa chipi, chiilu cho chiching'alime yambone mpela lumuli lwalukuti pakunlanguchisa ni lilanguka lyakwe." 37 Che Yesu pawamasile kusala yeleyo, Mfaliso jumo waalaliche kumangwao kuti akalye nawo chakulya, nombewo wajinjile ni kutama kulya. 38 Nambo Mfaliso jo wansimosile Che Yesu kwawona alinkutama panganawa kaje chikana we chakulya. 39 Pele Ambuje wansalile, "Wanyamwe Mfaliso, nkosa ngao ni mbale kwa paasa, nambo nkati mwenu ngumbele chigongomalo ni ungalimate. 40 Wakulowela wanyamwe! Ana, ngawa Akunnungu wawapanganyisye paasa ni wawapanganyisye nkati mo? 41 Nambo mwapeje wandu wakulaga indu yaili nkati ngao ni mbale ni indu ine yose chiiwe yambone kukwenu. 42 "Nambo ulaje uwe kukwenu wanyamwe Mfaliso, pakuwa nkwausya liunjili lya kumi namose pachanya masamba ga kununjila ga mimela gakunonyesya chakulya ni mchicha ni masamba gane gane ni kuleka kwapanganyichisa wandu yaikuwajilwa ni kwanonyela Akunnungu. Mwaawajilwe kukamulisa yaandanda yo pangaliwalila yaa'wili yo. 43 "Nambo ulaje uwe kukwenu, wanyamwe Mfaliso, pakuwa ikunonyela kutama mmbujo mu itengu ya achakulungwa mu mmajumba ga kupopelela ni kunkomasya kwa kuchimbichisa pawachingangene wandu. 44 Ulaje uwe kukwenu, pakuwa nkulandana ni malembe gangali chilosyo, wandu akupita pachanya pakwe, pangaimanyilila." 45 Jumo jwa wamalamulo wajanjile, "Jwakwiganya, pankusala yeleyo ngati nkutujalusya nowe wakwe." 46 Che Yesu wajanjile, "Ulaje uwe kukwenu wanyamwe wakwiganya Malajiso, pakuwa nkwatwika wandu misigo jakutopela jangatwichilika ni mwachinsyene ngankujongola namose chala kwakamusya. 47 Ulaje uwe kukwenu, pakuwa nkugumba malembe ga wakulondola wa Akunnungu, wawaulajikwe ni achambuje wenu. 48 Iyoyo peyo wanyamwe nkuwalanga ni kwitichisa masengo ga achambuje wenu pakuwa welewo wauleje wakulondola wa Akunnungu ni wanyamwe nkugumba malembe gao. 49 Ni kwaligongo lyo, lunda lwa Akunnungu lwatite, 'Chinampe wakulondola wa Akunnungu ni achinduna, nambo wane mwa wanyawo chachaulaga ni wane wao chachalagasya.' 50 Nipele uwelesi uu chiuchilagasa kwaligongo lya chiwa cha wakulondola

wa Akunnungu wana wose wawalegwe chitandile kupagwa chilambo, 51 chitandile kuulagwa ku che Habili kwichila che Sakalia, juwalegwe pasikati ja chilisa ni Nyumba ja Akunnungu. Eloo, ngunsalila kuti, au uwelesi uu chiuchilagasa kwa yele isambo yo. 52 "Ulaje uwe kukwenu wanyamwe wakwiganya Malajiso pakuwa njigele chiugulilo cha nnango wa umanyilisi ni mwachinsyene nganinjijila ni wawajinjilaga mwelelo mwalekasisye kuti akajinjila." 53 Che Yesu watyosile mwelelo, chitandile pelopo wakwiganya Malajiso ni Mfaliso watandite kwachima kwannope ni kwausya mauso gamajinji. 54 Wasakaga watanjisye kwa malowe gao.

12 Katema kakoko wasongangene wandu wajinji mpaka kuliwatana, Che Yesu watandite kwasalila kaje wakulijiganya wao kuti, "Niisepusye ni chilungo cha Mfaliso, chachili cha ulamba. 2 Ngachipagwa chachiunichikwe chingachiunukukwa ni chachisisikwe chingachimanyika. 3 Lyele ligongo lyo chachili chose chimwa'wechete pa chipi, wandu chapikane pa lilanguka ni chimwasongonaga pa chisyepela, muchumba cheugalikwe, chichijenele muchilambo chose. 4 "Ngunsalila wanyamwe achambusanga wangu kuti ngasimwajogopa welewo wakuchiulaga chiilu nambo ngapagwa chakupunda chakuchikombola kuchipanganya. 5 Nambo chinannosye wakusachilwa kwajogopa, mwajogope Akunnungu pakuwa amalaga kuulaga akwete ulamusi wakumponya ku jehanamu. Eloo, mwajogope welewo. (Geenna g1067) 6 "Ana ngati ikumanyika kuti ijojolo nsano ikusumichikwa kwa ndalama jajinandi nnope? Nambo ngapagwa chijuni chakuliwalichikwa ni Akunnungu namuno chimo. 7 Atamuno umbo sya mitwe jenu Akunnungu akusimanyilila sili silingwa. Ngasinjogopa, wanyamwe ndi wakutopela kwannope kupunda ijojolo yejinji! 8 "Ngunsalila isyene, jwalijose jwakunyitichisa une pa wandu kuti jwele ali jwangune, iyoyo peyo Mwana jwa Mundu chachinjitichisa jwelejo mmbujo mwa achikatumetume wa kwinani wa Akunnungu. 9 Nambo, jwalijose jwakungana une pa wandu, nombejo chakanikwe mmbujo mwa achikatumetume wa kwinani wa Akunnungu. 10 "Mundu jwalijose jwakwa'wechetela yangalumbana Mwana jwa Mundu chalecheleswe, nambo juchannyelusye Mbumu jwa Akunnungu, ngalecheleswa ng'oo. 11 "Pachachinjigala kwa machili mmajumba ga kupopelela pane mmbujo mwa mamwenye ni wakulamula kuti nlamulikwe, nkapwelela kuti chinjanje chichi pane ichimmechete. 12 Pakuwa Mbumu jwa Akunnungu chanjiganye chakuwecheta katema kakoko." 13 Mundu jumo

mumpingo wa wāndu mula, wānsalile Che Yesu kuti, “Jwakwiganya, mwasalile akulu wāngu tusapulane ipanje yatulechele atati wetu.” 14 Che Yesu wajanjile, “Ambusanga, ana wāani wāmisile une kuwa jwakulamula pasikati jenu pane jwakunga wanyichisya ipanje yenu?” 15 Nipele wāsalile wose kuti, “Nlisepusye ni tama ja indu yejinji pakuwa umi wa mundu nganiupagwa mu winji wa indu yakwete.” 16 Nipele watanjile chitagu chanti, “Kwaliji ni jwachipanje jumo juwaliji ni ngunda uwasogwele nnope. 17 Jwachipanje jo waganisisye muntima mwakwe achitiji, ‘Chindende uli pakuwa une nganingola pakugosela magowolo gangu?’ 18 Watite ‘Chindende yelei, chingagumule ngokwe syangu ni kuta wa jajikulungwa nnope. Mwelemo chingawiche magowolo gangu gose ga ngano ni ipanje yangu.’ 19 Pelepo chinalisalile nansyene, ‘Sambano kwete ipanje yejinji imwaligosele kwa yaka yejinji, mpumule, ndye ni kung’wa ni kusengwa!’ 20 Nambo Akunnungu wāsalile, ‘Mmwejo Jwakulowela, achi chilo chino umi wenu chiujigalikwe ni yose indigosele ana chiwe ya wāani?’” 21 Che Yesu wamalichisye kuwecheta, “Yele ni yaili kwa mundu jwakuligosele ipanje yejinji, nambo paujo pa Akunnungu ngakuwalanjika kuti akwete chindu.” 22 Nipele Che Yesu wāsalile wakulijiganya wao, “Kwaligongo lya ngunsalila, ngasinilagasya kwa ligongo lya umi wenu kuti chindye chichi atamuno kwa ligongo lya iilu yenu kuti chimmwale chichi. 23 Pakuwa umi upundile kwa yakulya ni chiilu chipundile kwa iwalo. 24 Ngalole makungulu, ngagakupanda namose kugungula, nganigakola ngokwe namose magulu nambo Akunnungu akugalisa. Ni wanyamwe ndi wakutopela kugapunda makungulu! 25 Nipele, wāani mwa wanyamwe kwakulichenjeusya nnope akukombola kulijonjehesya namose lyuwa limo mmo wa ga umi wakwe? 26 Nipele, iwaga ngankukombola kuchitenda chachinandi mpela chelecho, ligongo chi nkuchenjeuchila ine yo? 27 Nnole uluwa umele wakwe. Ngaukupanganya masengo, atamuno ngaukuliluchila iwalo. Nambo ngunsalila kuti namose mwenye che Selemani ni ukulu wao wose nganawale yambone mpela limo lya uluwa wo. 28 Nipele iwaga Akunnungu akulitakusya yeleyo lisamba lya mwinji lyalikumela lelo ni mala wi likupatuka ni kwasikwa pa mooto, ana ngati chantakusye kwakupunda wanyamwe wandi ni chikulupi chamwana? 29 “Nipele, ngasinlajila ichinlye atamuno iching’we namose ngasimma ni lipamba. 30 Pakuwa yose yo ikuchenjeuchilwa ni wāndu wāngakulupilila wa ilambo ine ya pachilambo pano. Nambo mwanya Atati wenu akumanyilila kuti nkulajila yele indu. 31 Nipele nsoseje kaje Umwenye wa Akunnungu ni indu ine chijonjehesye kukwenu. 32 “Ngasinjogopa, wanyamwe mpingo wenondi! Pakuwa Atati wenu yanonyele kumpa Umwenye wao. 33 Nsumisye inkwete nkaape wāndu wakulaga mbiya syo. Nlipanganyichisye ilolo yangawisala ni kuligosela mbiko jangapunguka ni jangamala kwani. Kwangawandichila wa wiya atamuno konasika ni idudu. 34 Pakuwa pajili mbiko jenu, pele nima wenu ni pachiuwe. 35 “Nliwiche chile kwakutumichila ni kuleka imulichilo yenu ininkukolela. 36 Mbe mpela achikapolo wakwalindila ambuje wao kutyochela kuulombela kuti pakupoposya wāugulile nngano kwachitema. 37 Wana upile wele achikapolo wachachasimana ali meeso pachauje Ambuje wao! Isyene ngunsalila kuti ambuje wo chaa we chile kwatumichila, chiwatamiche pakulila ni kwatumichila. 38 Iwaga chauje pasikati chilo pane atamuno kuninkucha ni kwasimana ali meeso, wana upile achikapolo wo. 39 Nambo mmanyilille kuti iwaga nsyene nyumba akamanyilile katema chi chaiche jwa wiya, akaliji meeso, ngakajileche nyumba jakwe jininkugumulikwa. 40 Wanyamwe nombe nliwiche chile, pakuwa Mwana jwa Mundu akwika katema kangankulolela.” 41 Che Petulo wausisye Che Yesu kuti, “Ambuje, ana chitagu chi chikutugamba uweji pe pane wāndu wose?” 42 Ambuje wajanjile, “Ana kapolo jwakwimilila chi jwali jwakukulupilichika ni jwalunda, jwa wachikwe ni ambujegwe kwajimilila achikapolo wao kuti waga wanyichisye yakulya pa katema kakusachilwa? 43 Jwana upile kapolo juchasimanikwe ni ambujegwe ali nkupanganya yele katema pachauje. 44 Isyene ngunsalila kuti ambujegwe chambiche kapolojo kwimilila ipanje yakwe yose. 45 Nambo, jwakutumichila ajilaga muntima mwakwe kuti, ambuje wāngu akuka wa kuuja ni kutanda kwaputa achikapolo achinjakwe achalume pane achakongwe ni kulya ni kung’wa ni kukolelwa, 46 ambujegwe kapolo jula chauje pa lyuwa lyangalilolela ni katema kangakukamanyilila chi wakatanye ipande ipande ni kwa wika liunjili limo ni wāngakukulupilila. 47 “Ni kapolo jwakumanyilila chakuchisaka ambujegwe, nambo ngakuliwika chile kwa kupanganya yakusachilwa kupanganya ni ambujegwe, chaputikwe kwa nnope. 48 Nambo jwangakuimanyilila indu yakuisaka ambujegwe nombe akupanganya indu yaiku wajilwa kulagaswa chaputikwe kwakanandi. Pakuwa jwalijose juchapegwe yejinji chasachilwe kutyosya yejinji ni jwalijose jwapegwile kamulila yejinji chasachilwe kuusya yejinji nnope. 49 “Nyiche kukukolesya mooto pachilambo, none ngasachile nnope kuulola uli ukelele! 50 Nambo ngwete ubatiso wa masausyo

gangusachilwa nagakole, nguŵijikanywa nnope mpaka masausyo ga ubatiso wo pachigamale. 51 Ana nkuganisa kuti nyiche nacho chitendewele pachilambo pano? Ngunsalila, ngwamba, nambo nyiche kukuntindanya. 52 Kutandila sambano, wāndu nsano wā uwelesi umo chatindigane, wāndu wātatu chaputane ni wāndu wāwili ni wāndu wāwili chaputane ni wāndu wātatu. 53 Atati chatindane ni mwanagwao nombe mwanache chatindane ni atagwe, achikulu chatindane ni mwanagwe mwali nombe mwali chatindane ni achikulugwe, jwankongwe chatindane ni akwegwao nombe welewo chatindane ni nkwegwao.” 54 Che Yesu wājisalile sooni mipingo ja wāndu kuti, “Pankugawona maunde ganinkutyochela kulikutiwili lya ŵuwa, papopo ni nkuti lelo chijinye ula ni jikunya. 55 Pajikupuga mbungo kutyochela kulujenda nkuti, ‘Lyuwa chiliwale lelo’ ni iyoyo peyo ikutyochela. 56 Wanyamwe wā ulamba, nkukombola kulondola iichiwe lelo kwakulola chilambo ni kwinani kwachichi nipele nkulepela kugamanyilila malumbo gakatemaka? 57 “Soonni kwachichi ngankulilamulila mwachimisene chachili chambone chakuchipanganya? 58 Pakuwa ikaliji yambone ntende yali yose kwilana nawo jwammagongo nli mwitala. lwaga ngaŵa yeleyo chanjausye kwa jwakulamula nombejo chanjausye kwa jwangondo nombejo champonye mu nyuumba jakutawilwa. 59 Ngunsalila isyene kuti ngantyoka mwelemono mpaka pachimmalisye kulipa mbiya ja mbesi.”

13 Katema kakoko waiche wāndu wampepe ni waasalile Che Yesu ngani sya wāndu wā ku Galilaya wāwalegwe ni che Pilato paŵaliji nkusikita inyama yao ya mbopesi ni miasa jao jawanganyiche ni mbopesi jao. 2 Che Yesu wājanjile kuti, “Pakuwa Wagalilaya wāla waulajikwe kwanti yele, nkuganisa wāliji wakulewa kwapunda Wagalilaya wane wose? 3 Isyene ngunsalila kuti ngaŵa yele, nambo iwaga nganneka sambu syenu wanyamwe nombe chinjonasiche. 4 Iyoyo peyo ana nkuganichisa kuti wāndu kumi na nane wāla, wawagwililwe ni nyuumba jeleu ku Siloamu kula ni kuwa wāliji wakulewa kupunda wane wose wakutama ku Yelusalemu? 5 Ngunsalila kuti ngaŵa, nambo wanyamwe nombe iwaga nganneka sambu syenu, wanyamwe nombe chinjonasiche.” 6 Nipele, Che Yesu watanjile chitagu chi, “Pali ni mundu jumpepe juwāliji ni chitela chachikuwīlanjikwa cha ntini chichapandikwe mu ngunda wa Misabibu. Mundu jo wājawile kukusosa isogosi yakwe nambo nganachisimana chindu. 7 Nipele, mundu jo wānsalile

jwakuugosa ngunda wo kuti, ‘Mpilikane! Une iicheje yaka itatu yi kukusosa isogosi ya chitela cha ntini chi, nambo nachisimene changasogola. Nchigwisye! Pakuwa chikumala chajila pangali chindu?’ 8 Nambo welewo wājanjile kuti, ‘Ambuje, tuchileche kaje nanyaka chingachisyunguchisye lisimbo ni kutaga chajila. 9 lwaga chichisogole isogosi chaka chachikwika chi, yambone, nambo iwaga ngachisogola chinchigwisye.” 10 Pa Lyuwa lya Kupumulila limo, Che Yesu wāliji nkwiganya mu nyuumba ja kupopelela. 11 Ni soonni pali ni jwankongwe jwakulwala papopo pepo juwakamwilwe ni lisoka kwa yaka likumi ni nsano ni itatu. Ngongo wakwe wapindiche ni nganakombolaga kulijongola uchenene ng’oo. 12 Che Yesu paŵambweni jwankongwe jo wāmbilasile ni wānsalile, “Jwankongwe, nlecheleswe, ulwele wenu ulamile!” 13 Wānsajichile makono gao ni papopo wājongweche ni kutanda kwakusya Akunungu. 14 Nambo jwankulungwa jwa nyuumba jakupopelela wātumbile ligongo Che Yesu wānamisye jwankongwe jo pa Lyuwa lya Kupumulila, nipele wāusalile mpingo wa wāndu ula kuti, “Gapali moŵa nsano ni limo gakuwājila wāndu kupanganya masengo. Kwa gele moŵa njise kukulamwa ilwele yenu nambo ngaŵa Lyuwa lya Kupumulila!” 15 Pelepo Ambuje wājanjile, “Waulamba wanyamwe! Ana wāani pasikati jenu jwangakujugulila ng’ombe jakwe pane mbunda jakwe mulichinga ni kujilongosya kukung’wa meesi atamuno lili Lyuwa lya Kupumulila? 16 Sambano, jwankongwe ju, uwelesi u che Iblahimu, juwataŵikwe ni Shetani kwa yaka likumi ni nsano ni itatu. Ana ngaiikusachilwa kunnamya jwankongwe ju namuno lili Lyuwa lya Kupumulila?” 17 Paŵamasile kuwecheta gelele, wamakani wao wose yatesile soni nambo wāndu wane wose wāsengwile kwaligongo lya indu yose yakusimosya iŵaipanganye. 18 Nipele Che Yesu wāusisye kuti, “Ana Umwenye wa Akunungu ukulandana ni chichi? Chinaulandanye ni chichi? 19 Ukulandana ni mbeju jamwana ja chitela chachikuwīlanjikwa haladali jiŵajigele mundu jumo ni kujipanda mungunda mwakwe. Jamesile ni chaliŵi chitela chachikulungwa ni ijuni yataŵile isusi mu nyambi syakwe.” 20 Che Yesu wāusisye sooni, “Ana Umwenye wa Akunungu chinaulandanye ni chichi? 21 Ukulandana ni chilungo chiŵachijigele jwankongwe jumo ni kuwanganya pamo ni utandi wejinji, nipele utandi wose waumwiche.” 22 Che Yesu wājendelechele ni ulendo wao wa ku Yelusalemu akuno achajiganyaga wāndu mmisi ni mmisinda. 23 Mundu jumo wāmbusisye Che Yesu kuti, “Ana Ambuje, nganatupa wāndu wachakulupuswe?”

Che Yesu wajanjile kuti, **24** “Nlimbile kwinjila kwa kupitila nnango wakunyilila pakuwa ngunsalila kuti, wajinji chalinje kwinjila mwelele, nambo chalepele. **25** Chikaiche katema ka nsyene nyumba pachajimuche ni kuugala nnango. Wanyamwe chinjime pasa ni kutanda kupoposya nchitiji, ‘Ambuje, ntuugulile nnango.’ Nambo welewo chachijanga kuti, ‘Ngangumanyilila namose ngangukumanyilila kuntyochele.’ **26** Pelepo chintande kwasalila, ‘Uwe ni weŵala utwalile ni kung’wa pampepe nomwe, nomwe mwajiganyisye mmisi jetu.’ **27** Nambo welewo chaachiti, ‘Ngangumanyilila namose kuntyochele, ntyoche mmbujo mwangu wanyamwe wose wankupanganya yaigongomalo.’ **28** Nipele kweleko chikupagwe ni kulila ni kuchilimya meeno, pachinchawona che lblahimu ni che Isaka ni che Yakobo ni wakulondola wa Akunnungu wose ali mu Umwenye wa Akunnungu nambo mwachinsyene nkanikwe kwinjila. **29** Wandu chaiche kutyochela mumbali mose mwa chilambo ni kutama kulya mu Umwenye wa Akunnungu. **30** Elo, kwana wane waali wambesi chaawe wandanda ni wane waali wandanda chaawe wambesi.” **31** Katema kakoko Mafalisayo wampepe wajaulile Che Yesu ni waasalile kuti, “Ntyoche pelepa njaule kwine, pakuwa mwenye che Helode akusaka kumbulaga.” **32** Che Yesu wajanjile, “Njaule nkalisalile lyele licheto kuti, ‘Nnole, lelo ni malaŵi ngugakoposya masoka ni kwalamya wakulwala ni ntondo chimalichisye masengo gangu.’ **33** Nambo ikuumajila kwaula ulendo wangu lelo ni malaŵi ni ntondo, pakuwa ngaikomboleka kuti wakulondola jwa Akunnungu aulajikwe kwine ikaŵe ku Yelusalemu. **34** “Ugwe Yelusalemu! Yelusalemu! Nkwaulaga wakulondola wa Akunnungu ni kwaputa maganga waŵatumikwe kukwenu ŵala. Ana kalingwa nasachile kwakumbikanya wanache wenu pamo, mpela nguku ijikuti pakwautamila wanache wakwe nambo mwanya nganinsaka. **35** Nnole! Mwanya chachinnechela musi wenu. Nipele ngunsalila kuti ngamumona une mpaka kele katema pachinchiti, ‘Akole upile welewo wakwika mu liina Iya Ambuje.”

14 Lyuŵa Iya Kupumulila limo, Che Yesu wajanjile kukulya chakulya mu nyumba ja jumo jwa achakulu wa Mafalisayo ni wandu waŵaliji pelepo ŵaliji nkwalolechesya. **2** Ni mmbujo mwa Che Yesu pali ni mundu jumo juŵaliji ni chilwele cha kuimbangana chiilu. **3** Nipele Che Yesu wausisye wakwiganya Malajisyo ga che Musa ni Mafalisayo kuti, “Ana Malajisyo gakutusaka kunnamya mundu pa Lyuŵa Iya Kupumulila pane ngwamba?” **4**

Nambo wanyawo wamyalele. Che Yesu wankamwile jwakulwala jo ni kunnamya ni wannesile ajaule. **5** Nipele waasalile wanyawo, “Ana jwapi jwa wanyamwe iwaga mwanagwe pane ng’ombe jakwe jagwililaga mu chisima ngakujityosya papopo atamuno liweje Lyuŵa Iya Kupumulila?” **6** Nambo wanyawo walepele kwanga. **7** Che Yesu waweni uŵawilanjikwe ŵala yatiteje pakulisagulila pakutama pakuchimbichikwa, nipele waajigenye kwa chitagu chi, **8** “Iwaga chammilanje mundu kuchindimba cha ulombela, nkatama mmbujo pakuchimbichikwa, panepa apali jwaŵilanjikwe jwine jwakuchimbichikwa kumpunda mmwe. **9** Jwambilasile mmwe ni njenu jo chaiche ni kunsalila, ‘Mwalechele aŵa pele peuto pao.’ Pelepo chinkole soni pa wandu ni kutanda kusejela ni kutama mu itengu yangachimbichikwa. **10** Nambo wannalikaga ku chindimba, njaule nkatame peuto pangachimbichikwa kuti pachaiche jwambilasile jo ansalile, ‘Ambusanga, nsejelele pambone nnope pa.’ Pelepo chinchimbichikwe mmbujo mwa wose watemi pampepe nomwe. **11** Pakuŵa jwalijose jwakulikusa, chatuluswe ni jwakulitulusya, chakuswe.” **12** Nipele wansalile juŵanŵilasile jo, “Iwaga chimwakolochesye wandu chakulya cha muusi pane ligulo, ngasimwaŵilanga achambusanga wenu atamuno achapwenu atamuno achalongo ajenu atamuno wapachiwandi penu atamuno wakusichila ajenu ngakaŵa nombewo chachimbilanga ni kumbuchisya mpela chimwaakolochesye chila. **13** Nambo pankukulumisya chakulya cha chindimba, mwaŵilanje wandu wakulaga ni wakulemala ni wangajenda ni wangalola, **14** nomwe chinkole upile, pakuŵa wanyawo ngaakola chakumbuchisya mmwejo. Akunnungu champe ntulilo wenu katema pachachasyusya wakupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu.” **15** Jumo jwao jwa waŵatemi pamo ni Che Yesu watite, “Jwana upile jwele mundu juchaakalye mu Umwenye wa Akunnungu.” **16** Nipele Che Yesu wajanjile, “Jwapali mundu juwakulumisye chakulya cha chindimba chachikulungwa ni waawilasile wandu wajinji. **17** Pajaiche ndaŵi ja chakulya wannajisye kapolo jwao kukwaŵilanga wandu waŵawilanjikwe wo, ‘Njisangane, pakuŵa indu yose ili chile.’ **18** Nambo wose watandite kuŵalanga ligongo Iya kulepela kwika. Jwandanda wansalile kapolo jo, ‘Sumile ngunda, ngusachilwa nyaule kukuulola, ngunchondelela mulechelesye.’ **19** Jwine ni watite, ‘Sumile ng’ombe likumi sya kulima, sambano ndili mwitala ngwaula kukusilinjala, ngunchondelela mulechelesye.’ **20** Ni jwine watite, ‘Nombebe moŵa gagaga, nipele

ngangukombola kwika.' 21 "Jwele kapolojo ŵausile ni kwasalila ambujegwe yeleyo. Pelepo nsyene nyumba jo ŵatumbile, ni kunsalila kapolo jwao kuti, 'Njaule chitema mmatala gamakulungwa ni matala gamanandi ga musi, nkaichenawo amuno ŵakulaga ni ŵangajenda ni ŵangalola ni ŵalemele.' 22 Kanyuma kakwe kapolo jo ŵatite, 'Ambuje, chimwalajichisye chila chemale kutendekwe mpela imwatite kuunajichisya nambo lisigalile liuto.' 23 Nipele ambuje ŵala ŵansalile kapolo kuti, 'Njaule mmatala gamakulungwa ni mmatala gamanandi ga musi ni kwakanganyichisya ŵandu kwinjila kuti, nyumba jangu jigumbale. 24 Pakuŵa, ngunsalila kuti ngapagwa jwalijose mwa ŵandu ŵaŵalichikwe kundanda ŵala juchapasye chakulya changu cha chindimba.'" 25 Pelepo, mipingo jejini ja ŵandu ŵaliji nkulungana nawo Che Yesu. Nipele Che Yesu ŵagalauchilile ŵandu ni kwasalila, 26 "Yaŵaga kwana mundu jwakwika kukwangu akusachilwa kaje kunonyela une kupunda yakuti kwanonyela atatiawe ni achikulugwe ni ŵankwawo ni achiŵanagwe ni achapwakwe ni achalumbugwe, eloo ni yakuti kulinonyela nsyene, naga ngakutenda yele ngakukombola kuŵa jwakulijiganya jwangu. 27 Ni jwalijose jwangakulijigalila nsalaba wakwe nsyene ni kunguya ngakukombola kuŵa jwakulijiganya jwangu. 28 "Pakuŵa, ana ŵaani mwa ŵanyamwe asakaga kutaŵa nyumba jeleu, jwangatama kaje ni kuŵalanga ndalama jakwe pakuti alole iŵaga akwete ipanje yakombola kumalichisya? 29 Pakuŵa amalaga kutaŵa nsingi ni kulepela kumalichisya kutaŵa nyumba jeleu jo, ŵandu wose ŵakwilola chatande kunseka 30 achitiji, 'Aju mundu ju ŵatandite kutaŵa nambo alepele kumalichisya.' 31 "Pane, mwenye chi jwakwaula kukumenyana ni mwenye jwine, jwangakutama kaje ni kuganisa kuti ŵandu ŵakwe ŵangondo mianda likumi chakombole kumenyana ni ŵandu ŵangondo mianda makumi gaŵili wa mwenye jwakwika? 32 Ni amanyililaga kuti ngakombola, chachalajisya ŵantenga ŵao kuti ajaule kukuusya yati pakwikana chitendewe, kele katema ko jwele mwenye jwine jo ali kwakutalichila. 33 Iyoyo peyo, ngapagwa jwalijose jwa ŵanyamwe juchaŵe jwakulijiganya jwangu iŵaga ngaileka yose yakwete yo. 34 "Njete jili jambone, nambo njete jasoyesya unonye wakwe chintaje chichi kuti unonye wakwe ujile sooni? 35 Ngajikufai kulikose kwa litaka atamuno kwakutenda chajila, ŵandu chajasepe. Jwakwete mapikanilo gakupikanila, apikane!"

15 Lyuŵa limo, ŵakukumbikanya nsongo ŵajinji ni ŵa sambu ŵajinji ŵaiche ku Che Yesu

kukwapilikanila. 2 Mafalisayo ni ŵakwiganya Malajisyo ga che Musa ŵatandite kunyinyita achitiji, "Munole mundu ju! Akwapochela ŵaali ni sambu, sooni akulya nawo pamo." 3 Che Yesu ŵasalile chitagu chati, 4 "Ana jwapi mwa ŵanyamwe akolaga ngondolo mia moja, amanyililaga kuti jisoŵile jimo, ngakusileka asila tisini na tisa mwitinji ni kwaula kukujisosa jajisoŵile jila mpaka patajione? 5 Ni patajione chajijigale mmakoyo, achisangalalaga. 6 Pakwika kumangwao, chachaŵilanga achambusanga ŵao ni ŵapachiŵandi pao kwasalila, 'Nsangalale pamo ni une, pakuŵa ngondolo jangu jijasoŵile jila najipatile. 7 Ngunsalila kuti kwati iyoyo peyo ni kutichiŵa sangalala kwini kwa ligongo lya mundu jumo jwali ni sambu kuleka sambu, kupunda ŵandu ŵakupanganya yali yambone paujo pa Akunnungu tisini na tisa ŵangakusaka kuleka sambu. 8 "Atamuno tujile, jwankongwe jumpepe jwana mbiya likumi, asoyesya mbiya jimo, ngaapamba lumuli ni kupyajila nyumba achisosaga uchenene mpaka ajisimane? 9 Ajisimanaga, chachaŵilanga achambusanga ŵao ni ŵapachiŵandi pao ni kuti, 'Nsangalale pamo ni une, pakuŵa mbiya jangu jijasoŵile jila najiweni.' 10 Ngunsalila, kwati iyoyo peyo ni yakuti pakusangalala achikatumetume ŵa kwini ŵa Akunnungu ligongo lya jumo jwalesile sambu." 11 Che Yesu ŵapundile kuŵecheta kwa chitagu achitiji, "Jwapali mundu jumo juŵakwete achachanda ŵawili. 12 Jwannung'una jula ŵansalile atatiawe kuti, 'Atati mumbi chigaŵanyo cha ipanje chachikung'wilila une.' Nombewo ŵagaŵanyichisye wose ŵawili ipanje iŵakwete. 13 Pangakaŵa moŵa, jwannung'una jula ŵajigele yakwe ila ni kwaula kuchilambo cha kutalika ni kweleko ŵatumie ipanje yakwe yose kwa wamba. 14 Payamalile yose, kwatyochele sala jajikulungwa mchilambo mo ni ŵatandite kuchenjeuka pakuŵa nganakola chindu. 15 Ŵajawile kwa mundu jumo jwa mwele mchilambo kukuŵenda masengo, nombewo ŵanjawisye kungunda ŵao kukugagosa maguluŵe. 16 Ŵalajile kulya chakulya cha maguluŵe gala nambo ngapagwa mundu juŵampele chindu. 17 Paŵaimanyilile iŵaliji ŵakulowela kundanda ŵatite, 'Ana kwana ŵamasengo ŵalingwa kwa atati ŵangu ŵakulyanga ni kusigasya, none ligongo chi nguwa sala? 18 Chimujile kwa atati ŵangu ni kwasalila, Atati une naleŵele Akunnungu ni nanneŵele nomwe ŵakwe. 19 Nganguŵajilwa sooni kuŵilanjikwa mwanagwenu. Mundende mpela jumo jwa ŵamasengo ŵenu.' 20 Ŵatandite ulendo kuuja kwa atati ŵao. "Paŵaliji kwakutalichila kanandi, atatiawe ŵambweni ni kunkolela chanasa ni ŵammutuchile ni kwakomasya kwa unonyelo. 21 Mwanagwao

jula wansalile, 'Atati, une nalewele Akunnungu ni nannewele nomwe wakwe. Nganguwajilwa sooni kuwilanjikwa mwanagwenu.' 22 Nambo atatigwe waasalile achikapolo wao kuti, 'Njanguye! Nkajigale chiwalo chambone mumwasye! Mumwasye pete ni italawanda! 23 Nkajijigale ng'ombe jamwana jakunakana jila njisikite, tulye ni kusangalala pamo! 24 Pakuwa mwanangu ju kwangu une waliji mpela jwamwe, nambo ali jwanjumi, waliji asowile nambo sambano awoneche.' Ni watandite kusangalala pamo. 25 'Kele katemako mwanagwao jwankulungwa jula waliji ku ngunda. Paawajaga ni kuwandichila kumangwao, wakupikene kwimba ni kutyala. 26 Wambilasile jwakutumichila jumo ni wambusisye kuti, 'Ana kwana chichi?' 27 Ni kapolo jula wanjaniile, 'Apwenu ausile pamusi ni atati wenu asikite ng'ombe jamwana jakunakana ligongo lya welewo pakuwa ampochele ali jwanjumi.' 28 "Nambo nchanda jwankulungwa jo watumbile ni wakanile kwinjila nkati. Nipele atatigwe wakopweche ni kunchondelela kuti ajinjile. 29 Nambo welewo wanjaniile atatigwe kuti, 'Nnole! Yaka yejinji i nantumichile mpela kapolo ni nganingane kunjitichisya makanyo genu. Mumbela chichi? Nganimumba atamuno kambusi kuti sangalale pamo ni achambusanga wangu! 30 Nambo paawaiche aju mwanagwenu wajonasile chipanje chenu kwa kulaalala, munsikitile jwelejo ng'ombe jamwana jakunakana jila.' 31 Atatigwe wanjaniile kuti, 'Mwanangu, mmwe nndi pamo none mowa gose ni yose ingwete ili yenu. 32 Kwa yele yatuwajile kutenda chindimba ni kusangalala, ligongo mpwenuju, kwanguune waliji mpela jwamwe nambo sambano ali jwanjumi ni waliji asowile nambo sambano awoneche.'"

16 Che Yesu waasalile wakulijiganya wao kuti, "Jwapali jwachipanje juwakwete jwakwimilila ipanje yakwe. Jwachipanje wasalilwe kuti jwakwimililajo akonanga ipanje yenu. 2 Nipele jwachipanje jo wambilasile ni kunsalila kuti, 'Ana achi ni chichi chinguchipikana chachikungamba mmwejo? Mmalanje imwatite pakwimilila ipanje yangu yose, ligongo ngamma jwakwimilila ipanje yangu sooni' 3 Jwakwimilila jula waganisisye mu ntima mwakwe achitiji, 'Ambuje wangu akuuminga masengo ga kwimilila ipanje yao, sambano chindende chichi? Ngangombola kulima ni kuwa wakuwenda wenda ikundesya soni. 4 Elo, nachimanyi chakutenda, kuti patachimanga masengo ga kwimilila ipanje wangu akombole kumbochela mmajumba gao.' 5 "Nipele, waawilasile waali ni magambo wose wa

ambujegwe jumo jumo, wambusisye jwaandanda, 'Mwakongwele ilingwa kwa ambuje wangu?' 6 Nombe wanjaniile 'Mapipa mia moja ga mauta ga seituni' Ni wansalile, 'Ntole chikalata cha ligambo lyenu, nteme kwachitema ni kulemba mapipa ansini.' 7 Nipele, wammusisye jwamagambo jwine kuti, 'Nomweji mwakongwele ilingwa?' Watite, 'Magunia mia tatu ga ngano.' Ni wansalile, 'Ntole chikalata cha ligambo lyenu ni kulemba kwachitema magunia mia mbili ni alobaini.' 8 "Nambo mmbujegwe jula wannapile jwakwimilila ipanje yakwe jwangakukulupilichika jula ligongo watesile mwakalamuka. Pakuwa wangu wa pachilambo chi akalawiche kwannope kwakupanganya indu yao ni achinjao kupunda wangu waali mu Umwenye wa Akunnungu." (aiōn g165) 9 Nombe Che Yesu wapundile kuwecheta, "None ngunsalila kuti ntende uganga ni wane kwa ipanje ya pachilambo kuti, ipanje pachilepele kunkamusya mpochelwe mu utame wa mowa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 10 Jwakukulupilichika mu yamwana nnope jwelejo akukulupilichika atamuno mu yeikulungwa nombeyo. Ni jwangakukulupilichika mu yamwana ngaakukulupilichika atamuno mu yeikulungwa nombeyo. 11 Nipele iwaga wanyamwe ngankukulupilichika mu ipanje ya pachilambo waani wachachimpa ipanje yaili isyene? 12 Iwaga wanyamwe ngankukulupilichika mu indu ya mundu jwine ana waani wachampe yaili yenu mwachinsyene? 13 "Ngapagwa kapolo jwakukombola kwatumichila achambuje wawili, pakuwa chanchime jumo ni kunnonyela jwine pane chanchimbichisye jumo ni kunnyelusa jwine. Ngankukombola kwatumichila Akunnungu akuno nchitumichilaga mbiya kwanakamo." 14 Malalisayo wakunonyelwa mbiya pawagapilikene gelego wanyelwisye Che Yesu. 15 Pelepo Che Yesu waasalile, "Mwanya nkuliwalanjila nli wambone pa meeso pa wangu, nambo Akunnungu akujimanyilila mitima jenu. Pakuwa chindu chachikuoneka chili chambone kwannope pa meeso pa wangu paujo pa Akunnungu chikuoneka chili chindu cha uchimwa. 16 "Malajisyo ga che Musa ni malembelo ga wakulondola wa Akunnungu galiji ganinkulalichikwa mpaka paawaiche che Yohana Wakubatisya. Chitandile kele katema Ngani Jambone ja Umwenye wa Akunnungu jikulalichikwa ni jwalijose akwinjila mwelele kwa machili. 17 Nambo kwani ni chilambo ikukomboleka kumala, kupunda kalemba kamo ka Malajisyo ga che Musa kutyosyekwa. 18 "Mundu jwalijose jwakulekangana ni wankwawo ni kulombela jwine akutenda chikululu ni jwakunombela juwalekangene

ni wankwawo, akutenda chikululu." 19 "Jwapali mundu jwachipanje juwawalaga iwalu ya ndalama jekulungwa ni kupoka moŵa gose. 20 Pali ni jwakulaga liina lyakwe che Lasalo juwagumbele maŵanga pachiilu chose nombe wandu wane wagonekaga welewo pannango wa nyuumba ja jwachipanje. 21 Che Lasalo walajile apegwe mbakatika sisayagwaga pakulila pa jwachipanje jo ni kupunda yeleyo mbwa syakaga kukulapita maŵanga gakwego. 22 "Lyuŵa limo jwakulaga jo wawile ni achikatumetume wa kwinani wanjigele ni kummika chiwandi ni che Iblahimu. Nombe jwachipanje jula wawile ni kusikwa. 23 Jwachipanje jo walsile nnope kwiuto kwa wandu wawile ni walolite kwinani ni kwaona che Iblahimu ali atemi pachiwandi ni che Lasalo. (Hadēs 986) 24 Wanyanyisye achitiji, 'Atati che Iblahimu, mungolele chanaso, mwajisye che Lasalo kuti anyoye kumbesi kwa chala chakwe mmeesi ni asisimisye lulimi lwangu, pakuwa ndili nkusauka nnope mu mooto wu.' 25 "Nambo che Iblahimu wajanjile, 'Mwanangu, nkumbuchile kuti mmwe pamwaliji ni umi pachilambo mwamasile kupochela yambone yose iyammajile nombe che Lasalo walsile. Nambo sambano akuno che Lasalo ali nkutuswa ntima ni mmwe ndi mkusauka. 26 Kupunda yeleyi, pasikati jetu ni wanyamwe kwana lisimbo lyekulungwa pakuti wakusaka kutyoka akuno kwika kweleko anakombole ni anajomboche mundu jwakweleko kwika akuno.' 27 Pele jwachipanje jula watite, 'Ngunchondelela, atati che Iblahimu kuti munnajisye che Lasalo jo ajaule kwa achalongo wangu, 28 ligongo ngwete achapwanga nsano, ajaule akaajamuche kuti nombewo anaiche peuto pamasauso pano. 29 "Nambo che Iblahimu wansalile, 'Achapwenu akwete malembelo ga che Musa ni wakulondola wa Akunnungu mwaleche wapilikanile welewo.' 30 Nambo jwachipanje jo watite sooni, 'Atati che Iblahimu ngaŵa yeleyo nambo iwaga mundu jumo chasyuche ni kwajaulila, chaleche sambi syao.' 31 Nombe che Iblahimu watite, 'Iwaga ngakugapilikanichisya ni kugakulupilila malembelo ga che Musa ni wakulondola wa Akunnungu atamuno asyuche jwalijose ni kwajaulila ngakombola kwanyenga."

17 Che Yesu waasalile wakulijiganya wao kuti, "Ngaikomboleka kuti ikatyochela yakunlewesya ni kukola sambi nambo ulaje uwe kwa jwakwikanawo yakulewesya. 2 Ikaliji mbaya jwakwalewesya jo atawikwe lisyago pa lukosi ni kwaponya mu bahali kupunda kusiwilila jumo jwa achanandi wa. 3 Nlilolechesye mwachinsyene! "Mpweni alewaga,

munjamuche, iwaga chaleche sambi, munnechelesye. 4 Atamuno annewelaga mala saba pa lyuwa limo ni kuja kukwenu mala saba achitiji, 'Lesile sambi,' nkusachilwa kunnechelesya." 5 Achinduna waasalile Ambuje Che Yesu kuti, "Ntujenjehesye chikulupi." 6 Ambuje wajanjile, "Nkaakwete chikulupi atamuno chamwana chati mpela lusongolo lwamwana nnope mpela lwa haladali, nakombwele kuchisalila chitela cha nkuju chi kuti, 'Ntupuche nkali pandichisye mu bahali,' nombecho chikajitichisye. 7 "Nambo jwapi mwa wanyamwe jwakwete kapolo jwakulima pane jwakuchinga ngondolo pakuja kutyochela kungunda, akunsalila katema kakoko peko 'Njise kwachitema, kundy chakulya'? 8 Ngaŵa chansalile kuti, 'Mungulumichisye chakulya, mmeje chile kwa kundumichila mpaka pachimalisye kulya ni kung'wa nomweji ni pachinlye ni kung'wa.' 9 Ana ngati ambuje chantogolele kapolo jo pakuwa amasile kupanganya iwalamulikwe yo? 10 Iyoyo peyo ni wanyamwe pachimale kupanganya yose iwanlamulile yo, nsaleje kuti, 'Uwe tuli achikapolo, tupanganyisye masengo agala pe gatuwajilwe nago.'" 11 Che Yesu pawajaulaga ku Yelusalemu wajesile mumpika wa ku Samalia ni ku Galilaya. 12 Pawajinjilaga mu nsinda umo, wandu likumi wa matana waichile Che Yesu ni kwima kwakutalichila. 13 Wanyanyisye achitiji, "Che Yesu Ambuje, ntukolele chanaso!" 14 Che Yesu pawaweni waasalile, "Njaulangane nkali losye kwa wambopesi." Nombe wanyawo pawajaulaga kweleko, waswejele. 15 Jumo jwa wanyawo pawaliweni kuti amasile kulamwa, wasile aninkwakusya Akunnungu achinyanyisyaga. 16 Wagwile manguku pa sajo si Che Yesu achatogolelaga. Mundu jo waliji Msamalia. 17 Nambo Che Yesu wasisye, "Ana ngati waliji wandu likumi wawasweswe? Ali kwapi tisa wala? 18 Ana ngapagwa wandu wane wasile kukwatogolela Akunnungu ikawe jwakwikape?" 19 Nombe Che Yesu wansalile mundu jo kuti, "Njimuche, njaula chikulupi chenu chinnamisye." 20 Katema kampepe Mafalisayo wasisye Che Yesu kuti, "Ana Umwenye wa Akunnungu ukwika chakachi?" Nombewo wajanjile, "Umwenye wa Akunnungu ngaukwika kwakulolecheke. 21 Atamuno menema ngapagwa juchakombole kusala, 'Nnole uli akuno,' pane 'Uli apala.' Pakuwa Umwenye wa Akunnungu uli pasikati jenu." 22 Soon, waasalile wakulijiganya wao kuti, "Gakwika moŵa pachinnajile kulola lyuwa limo mwa moŵa ga Mwana jwa Mundu, nambo nganliona. 23 Ni wandu chachinsalila kuti, 'Nnole, ali ako!' Pane, 'Nnole, ali akuno!' Nambo wanyamwe nkatyoka atamuno kwakuya. 24 Pakuwa chiiwe

mpela njasi pajikumesa ni kuloleka kwiunde kose, iyoyo peyo ni ichichiwa pa lyuwa lya kwika kwakwe Mwana jwa Mundu. 25 Nambo gakanaŵe gelego, akusachilwa asauche nnope ni kukanikwa ni wāndu ŵa ŵwelesi u. 26 Mpela iyaliji pa moŵa ga che Nuhu ni iyoyopeyo ni ichichiwa pa moŵa ga kwika Mwana jwa Mundu. 27 Wāndu wālyaga ni kung'wa, ŵalombelaga ni kulombwa mpaka lyuwa liwājiniŵilaga che Nuhu mu ngalaŵa jekulungwa lila. Nipele jaiche ula jekulungwa nnope ni kwajonanga wose. 28 Iyoyopeyo ni ichiŵe mpela iyaliji pakutyochela pa moŵa ga che Lutu. Wāndu wālyaga ni kung'wa, ŵasumisyaga ni kusuma, ŵapandaga mbeju ni kutaŵa majuumba. 29 Nambo lyuwa liwākopweche che Lutu Msodoma lila, mooto ni chibiliti yatulwiche kutyochela kwinani nti ula ni kwaulaga wose. 30 Ilaila peila ni ichichiwa pa lyuwa lya kwika Mwana jwa Mundu." 31 Wapundile kuŵecheta, "Lyeye lyuwa lyo, jwalijose juchaŵe paasa nyuumba kasajinjila kukujigala chipanje chakwe chachili mu nyuumba. Iyoyopeyo juchaŵe ku ngunda kasauja kukutola yailesile panyuma. 32 Nkumbuchile iyasimene ŵankwawo che Lutu. 33 Mundu jwalijose jwakusaka kuukulupusya umi wakwe, chaujase. Ni mundu jwalijose juchaujase umi wakwe, chaugose. 34 Ngunsalila kuti, chilo cho wāndu ŵawili chagone pachindanda chimo, jumo chajigalikwe ni jwine chachilekwa. 35 Achakongwe ŵawili chachiŵa aninkusyaga pampepe, jumo chajigalikwe ni jwine chachilekwa. 36 Wāndu ŵawili chachiŵa mu ngunda umo, jumo chajigalikwe ni jwine chachilekwa." 37 Wākulijiganya ŵausisye kuti, "Ana kwapi Ambuje?" Nombe Che Yesu ŵajanjile, "Kwauli ntambo kweleko ni kuchakasongangane achikapungu."

18 Che Yesu ŵaasalile wākulijiganya ŵao chitagu chati, wāndu akusachilwa apopeleje katema kose pangapela. 2 Wātite kuti, "Pamusi umo, jwapali jwakulamula jumo, jwanganjogopa Akunnungu natamuno kwachimbichisa wāndu. 3 Nipele, jwapali jwankongwe jwakuwililwa jumo pa musi wo jwajaulilaga kawili kawili jwakulamulajo achitiji, 'Munjenjele kuti ngole chigolochelo changu kutyochela kwa jwamagongo jwangu.' 4 Kwa moŵa gamajinji jwakulamula jw nganasaka wachenjela nambo kambesi kakwe wātite mu ntima mwakwe, 'Atamuno ngangwajogopa Akunnungu namuno kwachimbichisa wāndu, 5 nambo kwaligongo lya jwakuwililwa ju akuusakalisa une, chinaachenjele kuti akole chigolochelo chakwe nambo iwaga ngambanganya yeleyo chambesye une pakwika kawili kawili!" 6 Nipele, Ambuje ŵajendelechele, "Mpilikane yatite

pakuŵecheta jwakulamula jwangalumbana jo. 7 Uli, Akunnungu ngaŵaachenjela ŵele wāndu ŵwasagwile, ŵakwalilila muusi ni chilo ŵala? Ana pane chakaŵe kwapilikanila? 8 Ngunsalila kuti chachachenjela ŵanyawo chitema pe. Nambo uli pachaiŵe Mwana jwa Mundu chiŵasimane wāndu ŵakunkulupilila pachilambo pano?" 9 Nombe Che Yesu watanjile sooni chitagu kwa ŵakuliganisa kuti akupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu ni kwanyelusya ŵane. 10 "Wāndu ŵawili ŵajawile pa Nyuumba ja Akunnungu kukupopela, jumo ŵaliji Mfalisayo ni jwine ŵaliji jwakukumbikanya nsongo. 11 "Jwele Mfalisayo jo ŵajimi ni kupopela chikatikati achitiji, 'Akunnungu, nguntogolela pakuŵa uneji nganima chisau wāndu ŵane, ŵachiswamba ni ŵachigongomalo ni ŵachikululu. Natamuno chisau jwakukumbikanya nsongo ju. 12 Ngutaŵa kawili kwa chijuma ni ngutyosya liunjili lya kakumi lya indu yose ingupata.' 13 "Nambo jwakukumbikanya nsongo jula, ŵajimi kwakutalichila, nombejo nganalinga kulola kwinani nambo ŵaliputile pa ntima pao kwa kulilasika achitiji, 'Akunnungu, mungolele chanasa une jundi ni sambili!" 14 Che Yesu wātite, "Ngunsalila mwanya, jwakukumbikanya nsongo jo ŵausile kumangwao ali akundikwe ni Akunnungu kumpunda Mfalisayo jo. Pakuŵa jwalijose jwakulikwesya chatuluswe ni jwakulitulusya chakweswe." 15 Wāndu ŵampepe ŵannyichisye Che Yesu ŵanache achanandi kuti ŵasajichile makono ni kwapa upile. Nambo ŵakulijiganya ŵao paŵaiweni ŵakalipile. 16 Nambo Che Yesu ŵaawilasile ŵanache achanandi achitiji, "Mwaleche ŵanache achanandi aichanje kukwangu, nkalekasya pakuŵa Umwenye wa Akunnungu uli wa wāndu mpela aŵa. 17 Ngunsalila isyene kuti jwalijose jwangakuupochela Umwenye wa Akunnungu mpela mwanache jwannandi, ngajinjila mu Umwenye ng'oo." 18 Chilongola jumo jwa Wayahudi ŵammusisye Che Yesu achitiji, "Jwakwiganya jwambone ana ndende chichi pakuti ngole umi wa moŵa gose pangali mbesi?" (aiōnios g166) 19 Che Yesu ŵansalile, "Ligongo chi nkuumilanga une jwambone? Ngapagwa jwali jwambone akaŵe Akunnungu pe. 20 Nkugamanyilila makanyo ga Akunnungu, 'Kasintenda chikululu atamuno kasimmulaga ni kasinjilwa atamuno kasinsala ya unami ni mwachimbichisye atati ŵenu ni achikulu ŵenu.'" 21 Ŵelewo wātite, "Yeleyo yose naikamulichisye chitandilile mu uchanda wangu." 22 Che Yesu paŵapilikene gelego ŵansalile kuti, "Chindu chimo chisoŵile kukwenu, nkasumisye yose inkwete ni mbiya syo nkaasapulile ŵakulaga, nomwe ni pachinchikola ipanje kwinani, nipele njise munguye."

23 Nambo mundu jo paŵapilikene yeleyo, ŵasupwiche nnope pakuŵa ŵaliji ni ipanje yejinji. 24 Che Yesu paŵammweni mundu jo aninkusongoneka ni ŵatite "Yaikuti pakulepelecheke kwa ŵandu ŵaali ni ipanje kwinjila mu Umwenye wa Akunnungu! 25 Eloo, ili yangalemwa kwa chinyama chachikuŵilanjikwa ngamia kwinjila pachipowo cha sindano kupunda jwaali ni chipanje kwinjila mu Umwenye wa Akunnungu." 26 Ŵandu ŵaŵapilikene yeleyo ŵausisye, "Ana ŵaani uchakombole kulupuswa?" 27 Che Yesu ŵajanjile achitiji, "Indu yangaikukomboleka kwa ŵandu, kwa Akunnungu ikukomboleka." 28 Che Petulo ŵansalile Che Yesu, "Nnole, uwe tulesile indu yetu yose ni kunkuya alakwe!" 29 Nipele, Che Yesu ŵaasalile, "Isyene ngunsalila, mundu jwalijose jwajilesile nyuumba pane ŵankwawo pane achapwakwe pane achawelezi pane achiŵanagwe ligongo lya Umwenye wa Akunnungu, 30 chapochele yejinji nnope aka katemaka ni katema kakakwika chachipochela umi wa moŵa gose pangali mbesi." (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Che Yesu ŵaajigele pajika ŵakulijiganya ŵao kumi na mbili, ŵaasalile, "Mpilikane! Tukukwesya kwaula ku Yelusalemu ni kweleko indu yose iyalembekwe ni ŵakulondola ŵa Akunnungu yankati Mwana jwa Mundu chiiŵe isyene. 32 Pakuŵa chachajausya kwa ŵandu ŵangosyo sine nombe ŵanyawo chachanyelusya ni kwatukana ni kunsunila mata. 33 Champute ibokola ni kummulaga nambo pa lyuŵa lyaatatu kutyochela pa chiwa chao chasyuche." 34 Ŵakulijiganya ŵala nganagamanyililaga malumbo ga malowe gaŵecheteje Che Yesu go pakuŵa galiji gamasikwe kukwao nombowo nganaimanyilila kuti Che Yesu akuŵecheta nkati chichi. 35 Katema Che Yesu paŵawandichile ku Yeliko, jwapali mundu jumo jwangalola juŵatemi mungulugulu litala achiŵendaga. 36 Paŵapilikene ŵandu ŵajinji aninkupita ŵausisye "Ana kwana chichi?" 37 Ŵansalile, "Che Yesu ŵa ku Nasaleti akupita." 38 Nombewo ŵanyanyisye achitiji, "Che Yesu, Uŵelezi u che Daudi, choonde mungolele chanasa!" 39 Ŵandu uŵalongolele ŵala ŵankalipile kuti amyalale, nambo ŵelewo ŵapundangenye kunyanyisya achitiji, "Uŵelezi u che Daudi, choonde mungolele chanasa!" 40 Che Yesu ŵajimi ni ŵalamwile kuti ŵapeleche paujo pao. Jwangalola jula paŵawandichile Che Yesu ŵammusisye, 41 "Ana nkusaka nampanganyichisye ichichi?" Ŵajanjile, "Ambuje, ngusaka ngombole kulola sooni." 42 Che Yesu ŵansalile, "Nnole! Chikulupi chenu chinnamisye." 43 Papopo pepo ŵakombwele kulola sooni ni ŵakuiye Che Yesu achakusyaga

Akunnungu. Ŵandu wose paŵaiweni yeleyo ŵalapile Akunnungu.

19 Che Yesu ŵajinjile ku Yeliko ni ŵaliji nkupita. 2 Jwapali mundu jumo liina lyakwe che Sakayo, juŵaliji jwankulu jwa ŵakukumbikanya nsongo, nombe jwaliji jwachipanje. 3 Ŵasachile kwawona Che Yesu kuti ŵaliji ŵaani nambo ŵalepele ligongo lya winji wa ŵandu ni pakuŵa ŵaliji jwanjipi. 4 Nipele, ŵautuchile mmbujo ni ŵakwesile chitela chachikulungwa cha nkuju kuti akombole kwawona pakuŵa ŵaliji nkupita lyele litala lya. 5 Che Yesu paŵaiche peuto po ŵalolite mwinani ni ŵansalile, "Che Sakayo, ntuluche chitema pakuŵa lelo jino ikumajila kulonjela mu nyuumba jenu." 6 Che Sakayo ŵajangwiye kutuluka ni ŵapochele kwa kusengwa. 7 Ŵandu wose paŵaiweni yele, ŵatandite kunyinyita achitiji, "Ajinjile kulonjela kwa mundu jwa sambu." 8 Nambo che Sakayo ŵajimi paujo ni ŵaasalile Che Yesu, "Ambuje mumbilikanichisye! Une ching'aŵanye ipanje yangu pambindikati ni chinape ŵandu ŵakulaga ni iŵaga najigele chindu cha mundu jwalijose kwa chigongomalo, chinauchisye kacheche." 9 Che Yesu ŵansalile kuti, "Lelo jino ukulupusyo uiche mu nyuumba ji pakuŵa nombejo ali jwauŵelezi u che Iblahimu. 10 Pakuŵa Mwana jwa Mundu aiche kukwasosa ni kukwakulupusya ŵasochele." 11 Ŵandu ŵaliji nkwapilikanila Che Yesu. Ni paŵaliji nkuŵandichila ku Yelusalemu ŵandu ŵaganisyaaga kuti Umwenye wa Akunnungu uŵandichile kuoneka. Kwa ligongo lya ŵatanjile sooni chitagu. 12 Ŵatite, "Jwapali mundu jwa lukosyo lwa umwenye juŵajawile kuchilambo cha kutalika kuti akapegwe umwenye ni jwankulu jwa mamwenye ni kujuja. 13 Akanaŵe kwaula, ŵaawilasile achikapolo ŵao likumi ni ŵapele kila mundu mbiya liunjili limo ni mbiya jimo malinga ni mbote ja miesi jitatu ni kwasalila, 'Nsumisye malonda mpaka pachiuje.' 14 Nambo achinsyene musi, ŵanchimile ni ŵalajisye ŵantenga ajaule akajile 'Ngatukunsaka mundu ju atulongosye uwe.' 15 'Nambo, mundu jo ŵausile sooni kumusi ali amasile kupochela umwenye ni ŵalamwile kuti akaawilanjile achikapolo uŵapele mbiya ŵala kuti achimanyilile chachipundile chajinjisye kila mundu. 16 Kapolo jwaandanda jwaiche paujo pao ni ŵatite, 'Ambuje, mbiya jenu jimwambele jjonjesyeche mbiya likumi.' 17 Nombewo ŵansalile, 'Ntesile yambone, mmwejo ndi kapolo jwambone. Pakuŵa mwaliji jwakukulupilichika pa indu yenandi, nkoleje ulamusi pachanya pa misi likumi!' 18 Kapolo jwaawili jwaiche nikuti, 'Ambuje, mbiya jenu jimwambele jjonjesyeche mbiya sine nsano.' 19 Nombewo ŵansalile jwelejo

kuti, 'Nomwe wākwe nkoleje ulamusi pachanya misi nsano.' 20 "Nipele, kapolo jwine jwaiche achitiji, 'Ambuje, aji ni mbiya jenu jimwambele jila, nagosile uchenene mu chiguo cha mwana chammakono. 21 Ligongo nanjogopaga, pakuwa mmwe ndi mundu jwakunonopa ntima. Mundu junkuigala yangaŵa yenu ni kugoola yanganimpande.' 22 Nombewo wānsalile, 'Ngunnamula kwaligongo lya intite pakuwecheta mmwe kapolo jwangalumbana! Ngati mwaamanyilile kuti une ndili mundu jwakunonopa ntima, jungwigala yangaŵa yangu ni jungugowola yanganimbande. 23 Ligongo chi nganinjausya mbiya jangu kwa wakutyosya yakoonjecheke, kuti une pachiuje nyaule ngajigale ni yakupunda yakwe?' 24 "Pelepō wāsalile uŵajimi pepala wala, 'Munsumule mbiya jo, nkaape jwakwete mbiya likumi jula.' 25 Wanyawo wānsalile, 'Ambuje, nambo jwelejo akwete chile mbiya likumi!' 26 Nombewo wajanjile kuti, 'Ngunsalila, kwa jwalijose jwakwete chindu chachipegwa ni kujonjehekwa. Nambo kwa jwanganakola chindu atamuno chamwana chakwete cho chichijigalikwe. 27 Nambo, yankati aŵaŵa wammagongo wangu uŵakanile kuti ninaalongosye, mwaichisye apano ni kwasikita paujo pangu.'" 28 Che Yesu paŵaŵechete gelego, wājendelechele ni ulendo paujo pao wa ku Yelusalemu. 29 Paŵaŵandichile ku Besefage ni ku Besania, chiŵandi ni chikwesya chachigumbele itela ya Miseituni, wālaisye ŵaŵili mwa wakulijiganya ŵao. 30 Wāsallile kuti, 'Njaule pa nsinda wauli mmbujo mwenu. Pachinkajinjile mu nsinda mo, chinkansimane mwanambunda jwataŵikwe jwanganakweleke ni mundu. Nkangopole ni kunnyikanawo apano. 31 Sooni iŵaga chakammusye mundu kuti, ligongo chi nkungopola? Nkajile, 'Ambuje akunsaka.'" 32 Nipele, uŵalaisye wala wājawile ni waisimene mpela iŵatite pakusalilwa ni Che Yesu. 33 Paŵaliji nkungopola mwanambunda jula, achinsyene ni ŵausisye, "Ana ligongo chi nkungopola mwanambunda ju?" 34 Wajanjile, "Ambuje akunsaka." 35 Wanjigele mwanambunda jula ni kwapelechela Che Yesu. Wātandiche iwalo yao pachanya pa mwanambunda jo ni ŵankwesisye Che Yesu pachanya pakwe. 36 Paŵajendelechelelaga ni ulendo wāndu wātandiche iwalo yao mwitala. 37 Paŵaŵandichile ku Yelusalemu, palitala lyalikutuluchila kuchikwesya chachigumbele itela ya Miseituni, mpingo wose wa wāndu ni wakulijiganya ŵao wātandite kuchina ni kwatogolela Akunnungu achinyanyisya ligongo lya yakusimonjeka yose iŵaiweni 38 ŵatite "Akole upile Mwenye jwakwika mu liina lya Ambuje. Chitendeweke kwini ni ukulu kwa Akumanani." 39 Mafalisayo

wampepe ŵaŵaliji mu mpingo wa wāndu mula wānsalile Che Yesu kuti, "Jwakwiganya, mwakalipile wakulijiganya wenu!" 40 Che Yesu wajanjile kuti, "Ngunsalila wanyamwe, naga chamyalale wanyaŵa, maganga chigatande kunyokonya." 41 Paŵaŵandichile ni kuulola musi wa ku Yelusalemu, Che Yesu wālisile ligongo lya musi wo 42 achitiji, "Ikali mbaya nkaimanyilile lelo jino, indu yaikwikawanawo chitendeweke! Nambo sambano isisiche pa meeso genu. 43 Pakuwa moŵa chigannyichile mmwe ni wammagongo wenu chansyunguchisye likumba ni chachinsyungula ni kummijikanya kosekose. 44 Chankasanye mmwe ni ŵaali nkati likumba lya musi wose ngapagwa liganga lichilisigale palijakwe, ligongo nganinkamanyilila katema paŵannyichile Akunnungu kukunkulupusya." 45 Nipele, Che Yesu wājinjile pa Nyuumba ja Akunnungu ni wātandite kwaŵinjila paasa ŵaŵasumisyaga malonda, 46 achitiji, "Ilembekwe yati, 'Nyuumba jangu chijiŵe nyuumba ja kupopela', nambo wanyamwe njitesile peuto pakulisila ŵawiyi." 47 Che Yesu ŵaliji nkwiganya pa Nyuumba ja Akunnungu lyuŵa ni lyuŵa. Nambo achakulu wambopesi ni wakwiganya Malajisyo ga che Musa ni ilongola ya wāndu ŵasosile litala lya kwaulaga, 48 nambo nganamanyilila ichajile pakupanganya, pakuwa wāndu wose ŵaliji nkwapilikanichisya uchenene.

20 Lyuŵa limo Che Yesu paŵaliji nkwaiganya wāndu pa Nyuumba ja Akunnungu ni kulalichila Ngani Jambone, ŵaiche achakulu wambopesi ni wakwiganya Malajisyo ga che Musa ni achachekulu 2 wammusisye, "Ntusalile! Ana kwa ulamusi chi nkupanganya yeleyi? Sooni ŵaani wampele mmwe ulamusi u?" 3 Che Yesu wajanjile, "Nomwe ŵakwe chinammusye liusyo, musalile, 4 ana ulamusi u che Yohana wa kubatisya watyochele kwa Akunnungu pane kwa wāndu?" 5 Nambo wanyawo ŵaŵechetesylene achitiji yeleyi, "Twajilaga watyochele kwa Akunnungu, chatuusye, 'Ligongo chi nganimunkulupilila jwelejo?' 6 Ni twajilaga watyochele kwa wāndu, wāndu wose ŵa chatuulaje ni maganga, pakuwa wāndu wose akukulupilila kuti che Yohana ŵaliji jwakulondola jwa Akunnungu." 7 Nipele wajanjile, "Ngatukumanyiilila kwautyochele ulamusi wo." 8 Che Yesu ŵasallile wanyawo, "None jwakwe ngangunsalila ngutenda yeleyi kwa ulamusi chi." 9 Che Yesu ŵapundile kwatanjila wāndu chitagu chati, "Mundu jumo ŵalimile ngunda wa misabibu ni ŵakodisise wakulima, nipele wājawile ku chilambo chine ni ŵalonjele kweleko moŵa gamajinji. 10 Katema kamagungulo, mundu jo wāntumile kapolo jwao ku

ngunda wa misabibu kwa wakulima wala, kukujigala liunjili lyakwe lya magungulo. Nambo wakulima wala wamputile kapolo jo ni kummusya makono pe. 11 Nsyene ngunda jula wantumile kapolo jwine, nambo jwelejo nombe ni wamputile ni kuntendela ya chipongo ni kummusya makono pe. 12 Wantumile sooni jwaatatu, jwelejo nombe wammulesye ni kwajasila paasa ngunda. 13 Nipele nsyene ngunda wa misabibu jula waganisiseyechitiji, 'Chindende ichichi? Chinampeleche mwanangu jwajika jwakunonyelwa pane chakanchimbichisey jwelejo.' 14 Nambo wakulima wala pawammweni, wawechetesylene jwine ni jwine, achitiji, 'Aju ni juchapochele iwagosele, twende tummulaje kuti indu iwagosele tujigale uwe.' 15 Nipele, wankopwesye paasa ngunda wa misabibu ula ni kummulaga." Nipele Che Yesu wausisye, "Ana nsyene ngunda wo, chachatenda ichichi wakulima wo?" 16 "Chaiche ni kwaulaga wakulima wo ni kwapa wakulima wane ngunda wa misabibu wo." Wandu pawagapilikene gele malowe ni watite, "Ngwamba! Gakatakopochela namose kanandii!" 17 Nambo Che Yesu walolite wanyawo ni kwausya, "Ana aga Malembelo ga Akunnungu ga gana malumbo chi? Gagakuti, 'Liganga lyalikanile wakutawa, sambano lilyolyo lili lyetendekwe liganga lyekulungwa lyakwimichila nyumba!' 18 Mundu jwalijose juchalikuwale pa liganga lya, chakasiche ipande ni lyangwililaga mundu jwalijose chilinsyaje." 19 Wakwiganya Malajisyo ga Akunnungu ni achakulu wambopesi wasakaga kunkamula Che Yesu ndawi jo, pakuwa waimanyilile kuti chitagu chi chaliji nkwaamba wanyawo nambo waaajogwepe wandu. 20 Waliji nkwauchilichisya uchenene nipele, walaajisye wakuuchilichisya wawalitendaga wambone. Watesile yele kuti watanjisye Che Yesu kwa malowe gao ni kwajausya pa ulamusi wa jwankulu jwa chilambo. 21 Wakuuchilichisya wo, wammusisye Che Yesu achitiji, "Jwakwiganya, tukumanyilila kuti nkusala ni kwiganya malowe ga isyene ni tukumanyilila kuti nganinkola lusagu kwa mundu jwalijose nambo nkwiganya yakuti matame mpela ila Akunnungu yakutulajichisya. 22 Ntusallile, ana ili yambone kwausya nsongo kwa Mwenye jwa ku Loma pane ngwamba?" 23 Nambo Che Yesu wachimanyilile chitanji chao ni waasalile kuti, 24 "Muunosye mbiya. Ni wausisye kuti ana ku meeso ku ni liina li lyachenii?" Nombewo wajanjile, "Ja mwenye jwa ku Loma." 25 Che Yesu waasalile, "Nipele mwape Mwenye jwa ku Loma yaili yao ni Akunnungu yaili yao." 26 Nganakombola kwakamula atamuno kwa lilo we liliyose paujo pa wandu nambo wasimosile kwanga kwao ni wamyalele. 27

Masadukayo wampepe wakutinji, ngapagwa kusyuka kwa wandu wawile wanjaulile Che Yesu ni kwausya, 28 "Jwakwiganya, che Musa watulembele kuti iwaga chawe nkulugwe mundu jumo ni kunleka wankwakwe pangali wanache, mpwakwe ajinjile majumba kuti akombole kummelechela nkulugwe jo wanache. 29 Nipele, wapali achachanda saba uwa weleke ni mundu jumo. Jwaandanda walombele jwankongwe ni wawile pangaleka mwanache. 30 Ni jwaawili wainjile majumba nombejo wawile pangaleka mwanache, 31 ni jwaatatu wainjile majumba, iyoyo peyo wose saba wamasile kuwa pangaleka wanache. 32 Kumbesi jwankongwe jula nombe wawile. 33 Sambano, ana pakumala kusyuka wawe jwankongwe jo chachiwa jwankongwe jwa waani? Pakuwa wose saba wala wanlombele jwelejo." 34 Che Yesu waasalile, "Wandu wa mo wa gano, mchilambo mu akulombela ni kulombekwa, (aiōn g165) 35 nambo ucha walanjikwe kuti akuwajilwa kusyuswa ni kutama mu katema kakakwika ngasalombela atamuno kulombwa. (aiōn g165) 36 Usyene ukuti ngaikomboleka kuwa sooni, ligongo chachiwa mpela achikatumetume wa kwinani wa Akunnungu nombewo chaa we wanache wa Akunnungu, pakuwa asyuchile. 37 Namose che Musa walosisye pangasisa kuti wawile chachisyuswa. Mmalembelo gakwe gagalembekwe nkati chisukutu chichakolelaga mooto, welewo akwatanga Ambuje kuti ali Akunnungu wa che Iblahimu ni Akunnungu wa che Isaka ni Akunnungu wa che Yakobo. 38 Welewo ngana wa Akunnungu wa wawile nambo ali Akunnungu wa wajumi, pakuwa kwa welewo wose akukola umi." 39 Wakwiganya malajisyo wampepe wanjajile, "Jwakwiganya, elo njanjile isyene." 40 Wanyawo nganalinga kummusya sooni liusyo line. 41 Che Yesu wausisye kuti, "Kwa chichi wandu akuti Kilisito Nkulupusyo ali wa uwelesi u che Daudi? 42 Che Daudi asyene akuwecheta mmalembelo ga Sabuli, 'Ambuje waasalile Ambuje wangu, Ntame kundyo kwangu 43 mpaka pachinaawiche wammagongo wenu paasi pa sajo syenu.' 44 Nipele iwaga che Daudi akwa wilanga Kilisito Nkulupusyo 'Ambuje,' iwele uli sooni a we uwelesi u che Daudi?" 45 Wandu wose pawaliji aninkwapilikanila Che Yesu, welewo waasalile wakulijiganya wao kuti, 46 "Nlilechesye ni wakwiganya malajisyo wakusaka kwendajenda ali awete minjilo jajileu. Wakunonyelwa akomasikwe kwakuchimbichikwa peuto pakuchingangana wandu achajinji ni wakutama mu itengu yakuchimbichika mmajumba ga kupopelela ni kutama mmauto gakuchimbichikwa pa chakulya. 47 Wakwasumula majumba achakongwe wawilile ni achiwankawo ni

kupopela mapopelo gamaleu kuti aloleche wambone paujo pa wandu. Kwalyele ligongo lya chalamulikwe kwachikali nnope kupunda wane!"

21 Che Yesu walolechesye kwa nnope, waaweni waipanje ali nkutaga sadaka syao mu lisanduku lya kugosela sadaka pa Nyuumba ja Akunnungu. **2** Wammweni jwakulaga jwawililwe ni wankwawo ali nkutaga senti siwili. **3** Nipele, watite, "Isyene ngunsalila kuti, aju jwakulaga jwawililwe ni wankwawo atasile yayijini kwapunda wose. **4** Pakuwa wane wose atasile sadaka syao kutyochela mu yakupunda ya muipanje yao nambo jweleju nkulaga kwakwe atasile yose yakwete ya umi wakwe." **5** Wandu wampepe wa Che Yesu waliji nkukunguluchila yankati Nyuumba ja Akunnungu ijatite pakoloswa ni maganga gambone pampepe ni sadaka sisatyosikwe kwa Akunnungu. Nipele Che Yesu watite, **6** "Ye yose inkwiwona chigaiche mowa gaati ngalisigalila liganga paliganga line pakuwa yose yo chigumulikwe." **7** Nipele wakulijiganya wao wausisye, "Jwakwiganya, ana chigatyochele chakachi gele? Ana chimanyisyo chi chachichilosye kuti gawandichile kutendekwa gelego?" **8** Che Yesu waajanjile, "Nlilolechesye, ngasinlambuchikwa. Wandu wajinji chachiika achilitendaga wanyawo ali une, achitiji 'Une ndili Kilisito Nkulupusyo!' Ni kuti, 'Katema kawandichile.' Nambo wanyamwe ngasimwakuya. **9** Pachinchipilikana yangondo ni utinda ngasinjogopa pakuwa ikusachilwa iwoneche kaje yeleyi nambo mbesi ngajityochela kwanakamo." **10** Sooni wajendelechele kuwecheta, "Wandu wa chilambo chimo chachimenyana ni wandu wa chilambo chine ni umwenye chiuputane ni umwenye wine. **11** Chichityochele chindendemesi chachikulungwa cha chilambo ni sala ni ilwele yakogoya panepane. Chiipagwe indu yakogoya ni imanyisyo yaikulungwa kwini. **12** Nambo gakanawe kukopochela gelego, chinchikamulwa ni kunnagasya ni kunjausya mmajumba ga kupopelela ni kwa wechetelela ni chachinjausya mmajumba ga kutawilwa wandu. Chanjigale paujo pa mamwenye ni pa wakulamula ligongo lya kungulupilila une, **13** melepe nkombale kuusala umboni wangu kukwao. **14** Nlapilile mmitima jenu kuti nganganisya kaje ichinjile pakulichenjela. **15** Pakuwa une chinampe wanyamwe malowe gakuwecheta pamo ni lunda nombe wammagongo wenu ngakombola kugakanila namose kugakana. **16** Acha welesi wenu ni achalongo achinjenu ni achapwenu ni achambusanga wenu changalauche wanyamwe.

Ni wampepe mwa wanyamwe chimmulajikwe. **17** Wandu wose chachinchima wanyamwe ligongo lya kungulupilila une. **18** Nambo namose luumbo lwa mmitwe jenu ngalusowa. **19** Nambo mpunde kupililila, pakuwa kwa lyele litalalyo chimuukulupusye umi wenu. **20** "Pachinchiuwona musu wa ku Yelusalemu ali asyungwile mipingo ja wangondo, pelepo manyilile kuti kugumulikwa kwakwe kuwandichile. **21** Pelepo, waali ku Yudea autuchile mmatumbi ni waali nkati Yelusalemu akopoche paasa ni wele waali mmingunda akaujinjila wele musu wo. **22** Pakuwa gele ni mowa ga Akunnungu kwalamula wandu wakwe wa ku Isilaeli, kuti gose gagalembekwe Mmalembelo Gamaswela gawe isyene. **23** Chalaje waali ni ilu ni wakonjesya gele mowago! Pakuwa chikupagwe kulaga kwakukulungwa pachilambo ni uchimwa wa Akunnungu chiuwe kwa wandu wa chilambo chi. **24** Ni wandu wampepe chaulagwe kwa lipanga ni wane chajigalikwe mateeka ni kwawilinganya mu ilambo yose. Musu wa Yelusalemu chulamulikwe ni wandu wa ilambo ine mpaka pachiumalile ulamusi wao. **25** "Chiipagwe imanyisyo mu lyuwa ni mu lwesi ni mu ndondwa. Wandu wa pa chilambo chasupuche ni kukola lipamba ligongo lya kulindima kwa matumbela ga mu bahali. **26** Wandu chapwe mitima ligongo lya lipamba achilolelaga indu ichityochele pachilambo pano, pakuwa indu yose yali ni machili kwiunde chisau lyuwa ni lwesi ni ndondwa ni ine yose chitinganyikwe. **27** Pelepo, chachimmona Mwana jwa Mundu achiikaga mwiunde ni machili gamakulungwa ni ukulu wakwe. **28** Pachigatande kopochela gelego, njime mwa kulimba nchijinamukula mitwe jenu ligongo chiwombolo chenu chiwandichile." **29** Nipele, Che Yesu watanjile wanyawo chitagu chati, "Nnolechesye chitela cha ntini ni itela ine yose. **30** Nnyiwonaga itela ininkusipuka nkuimanyilila kuti chuuku chiwandichile. **31** Iyoyo peyo, nomwe wakwe pachinchiiwona yeleyo ichikopochelaga, manyilile kuti Umwenye wa Akunnungu uwandichile. **32** Isyene ngunsalila, au uwelesi wu ngaumala mpaka indu yose pachiiimalichikwe. **33** Kwini ni chilambo chiimale nambo malowe gangu ngagamala ng'oo." **34** "Nambo nlilolechesye mwachimisylene, kuti mitima jenu ngasijitopelwa ni upoche ni kukolelwa ni kusauchila umi u. Pakuwa lyele lyuwa lya chilinniyichilile chisisimuchile. **35** Pakuwa chilyaichilile mpela chitanji wose wakutama mu chilambo chose. **36** Nipele nlilolechesye ni kupopela katema kose kuti nkole machili mpakombale kuwambala yele yose ichityochele ni kwima paujo pa Mwana jwa Mundu." **37** Che Yesu waliji nkawiganya wandu pa Nyuumba ja Akunnungu katema kose ka muusi nambo katema ka

chilo wājaulaga kukutama kuchikwesya cha Miseituni. 38 Wāndu wose wājimukaga kundaŵi pe ni nkwaula pa Nyuumba ja Akunnungu kukwapilikanila Che Yesu.

22 Lyawāndichile lyuŵa lyekulungwa lya mikate jangatajikwa chilungo lyalikuwīlanjikwa Pasaka. 2 Achakulu wāmbopesi ni wākwiganya Malajisyo wāliji nkusosa itajile pakwaulaga Che Yesu nambo wāliji nkwaogopa wāndu. 3 Nipele Shetani wānjinjile che Yuda jwakuwīlanjikwa Isikaliote, jumo jwa achinduna kumi na mbili wāla. 4 Che Yuda wājawile ni kuwēchetesya na achakulu wāmbopesi ni achakulungwa wā wākulindilila Nyuumba ja Akunnungu itajile pakwakamusya kwakamula Che Yesu. 5 Nombewo wāsengwile ni kwilana nawo kuti chiwape mbiya. 6 Che Yuda wājitchisye ni kutanda kusosa lipesa lyambone lyakwakamusya kwakamula Che Yesu pangali kumanyilila wāndu. 7 Nipele, lyaiche lyuŵa lya mikate jangatajikwa chilungo. Iyoyo peyo ni lyuŵa lyalikusachilwa kusikita mwanangondolo jwa Pasaka. 8 Che Yesu wātumile che Petulo ni che Yohana achitiji, “Njaulangane nkatukulumichisye chakulya cha Pasaka kuti tulye.” 9 Nombewo wāusisye Che Yesu, “Ana nkusaka tukachikolochesye kwapi?” 10 Ni wājanjile, “Mpilikanile! Pachinkajinjile pa musi po, chinkasimane ni jwannume ali atwichele lulo lwa meesi. Nkaakuye wēlewo mpaka mu nyuumba jichakajinjile. 11 Mwasalile asyene nyuumba jo, ‘Jwakwiganya akummusya, chile kwapi chuumba muchingalile chakulya cha Pasaka pamo ni wākulijiganya wangu?’ 12 Nombewo chakannosye chuumba chachikulungwa cha penani chachili ni indu yose yaikusachilwa mu chuumba. Nkakulumisye mwelimo.” 13 Wājawile ni wāsimene indu yose ili mpela iwātite pakusalilwa ni Che Yesu, nombewo wākulumisye chakulya cha Pasaka. 14 Pakaiche katema, Che Yesu wātemi kulya pamo ni achinduna wākwē. 15 Wāsali, “Najile kwannope kulya chakulya cha Pasaka pamo ni wānyamwe nganime kulagaswa. 16 Pakuŵa ngunsalila kuti, nguulya sooni chakulya cha Pasaka mpaka pachiwē isyene mu Umwenye wa Akunnungu.” 17 Nipele Che Yesu wājigele chikombe ni paŵamasile kwatogolela Akunnungu wātite, “Mpochele ni mpelegane mwachimisyene. 18 Pakuŵa ngunsalila kuti, chitandile sambano ngaang’wa sooni divai mpaka pachiuiiche Umwenye wa Akunnungu.” 19 Sooni wājigele nkate ni kwatogolela Akunnungu, wāgawēnye ni kwapa achitiji, “Chelechi ni chiulu changu chachikutyochekwa ligongo lyenu. Ntendeje yeleyi kwa kungumbuchila une.” 20 Iyoyo peyo paŵamasile kulya ni wājigele chikombe

achitiji, “Achi chikombechi lili lilangano lya sambano lya Akunnungu lyalikutendekwa kwa miasi jangu jajikwitika kwa ligongo lyenu. 21 “Nambo, nnole! Jwejula jwakung’alauka ali papapa akulya pamo ni une. 22 Pakuŵa Mwana jwa Mundu chajale kukuulagwa mpela iwāsachile Akunnungu, nambo ulaje uŵe kwa mundu jwakungalauka jo.” 23 Pelepo wātandite kuusyana achinsyene pe, ana wāani wēlewo uchatende chele chinducho! 24 Gatyochele makani pasikati ja wākulijiganya gankati wāani jwali jwankulungwa kupunda wāne. 25 Che Yesu wāsali, “Mamwenye wā pachilambo akwalamula wāndu wao kwa machili, nombe wākwete ulamusi pachanya pao akuliwīlana, ‘achambusanga wā wāndu’. 26 Nambo inaŵe yeleyo kukwenu, jwali jwankulungwa aŵeje nti jwannandi mwa wose ni jwali chilongola aŵeje nti jwakutumichila. 27 Pakuŵa, wāani jwali jwankulungwa, jwatemi kulya pane jwakutumichila? Isyene ni jwejula jwatemi paasi kulya! Nambo une ndili pasikati jenu mpela jwakutumichila. 28 “Wānyamwe ni untemiji pamo ni une katema kose kakulinjikwa kwangune. 29 Mpela ila Atati wangu iwātite pakuumba une ulamusi wa umwenye kulamula iyoyo peyo noneji ngumpa ulamusi wa kulamula. 30 Kutu ndye ni kung’wa pamo ni une mu Umwenye wangu. Chintame mu itengu ya Umwenye nchilamulaga ngosyo kumi na mbili sya Wāisilaeli.” 31 Che Yesu wātite, “Che Simoni, che Simoni! Mpilikanile! Shetani aŵendile luusa kwa Akunnungu ja kunlinga wānyamwe mpela mundu yakuti kupeta ngano alole iwāga chimpunde kuŵa wākulupilichika. 32 Nambo une nampopelele mmwe kuti chikulupe chenu chikapunguka. Nomwe pachimumujilile sooni, mwalimbisye mitima achinjenu.” 33 Che Petulo wājanjile, “Ambuje, une ndili chile kutawikwa pamo nomwe ni kuwa pamo nomwejo.” 34 Nambo Che Yesu wānjanjile, “Ngunsalila mwe che Petulo, lelo jino jikanaŵe kutongola tambala chimungane katatu kuti ngankuumanyilila une.” 35 Nipele Che Yesu wāusisye wākulijiganya wao, “Panantumile pangali chilolo ni nsaku ni ilatu ine pala ana mwasowikwe ni chichi?” Ni wānjanjile, “Ngapagwa.” 36 Nombe Che Yesu wāsali, “Nambo sambano, jwakwete chilolo ajigale ni nsaku iyoyo peyo. Ni jwanganakola lipanga, asumisye mwinjilo wao akasume limo. 37 Ilembechekwe Mmalembo ga Akunnungu, ‘Wawālanjikwe ali jumo jwao pasikati wāndu wā sambu.’ Ngunsalila yeleyi Malembelo gakusachilwa gaŵe isyene kwa une, pakuŵa uumi wangu ukuichila kumbesi.” 38 Wākulijiganya wātite, “Ambuje, nnole, apano tukwete mapanga gaŵilipe.” Nombewo wānjanjile, “Ayaga!” 39 Che Yesu wātyosile

ni kwaula pa chitumbi cha Miseituni mpela iwātite pakusyoŵelela ni wākulijiganya wao wākuiye. 40 Paŵaiche pelepo, wāasalile wānyawo, “Mpopela kuti nkajinjila nkulinjikwa.” 41 Nipele, wālesile wānyawo ni wājawile kwati mundu nkukombola kuponya liganga ni wātindiŵele ni kupopela. 42 Ni wātiji, “Atati, mwasakaga mundyochesye achi chikombe cha malagasyo, nambo gankugasaka mmwe gapanganyikwe ni ngaŵa kwa kusaka kwangu.” 43 Pele katumetume jwa kwani jwakopochele ni kwataga machili. 44 Che Yesu wāliji mchipwetesi chachikulungwa ni wāpundile kupopela kwannope. Chitukuta chatyosile ni chaliji mpela mandondwa ga miasi gagaliji nkwilima mpaka paasi. 45 Paŵamasile kupopela, wājimwiche ni kwajaulila wākulijiganya wao ni wāsimene nnugono ligongo wāliji nkusupuka. 46 Wāasalile, “Ana ligongo chi nkugona? Njimuche ni kupopela kuti nkajinjila nkulinjikwa.” 47 Che Yesu paŵaliji nkuwēcheta, mpingo wa wāndu waiche uchilongolelwaga ni che Yuda juŵaliji jumo jwa achinduna kumi na mbili. Che Yuda wājawile ni kwakomasya Che Yesu kwa kwanonyela. 48 Nambo Che Yesu wānsalile, “Che Yuda! Ana nkungalauka Mwana jwa Mundu kwa chikomasyo cha ngomo mmajeje?” 49 Ŵele wākulijiganya wā Che Yesu paŵaimanyi ichiyochele ni wātite, “Ambuje, twakunule ni mapanga?” 50 Ni jumo jwao wānkunwile kapolo jwa jwankulungwa jwambopesi ni kwakapa lipikanilo lya kundy. 51 Pelepo Che Yesu wāwēchete, “Nneche! Ikwani!” Ni wālikwaiye lipikanilo lya jwele mundu jo ni kunmāya. 52 Nipele Che Yesu wāasalile achakulu wāmbopesi ni achakulungwa wā wākulindilila nyuumba ja Akunnungu ni achachekele uŵaikangene kukwakamula, “Ana nnyiche ni mapanga ni imbonga kukungamula mpela ndili jwachiswamba?” 53 Panaliji pamo ni wānyamwe moŵa gose pa Nyuumba ja Akunnungu nganimungamula. Nambo aka ni katema kenu, katema ka jwaulamusi wa chipi.” 54 Nipele wānkamwile wānjigile ni kwajausya ku nyuumba ja Jwankulu Jwambopesi. Che Petulo wānkuiye chakunyuma kwakutalichila. 55 Wākolesisye mooto pasikati lwani, watemi pamo nombe che Petulo wāiche ni kutama pamo nawo. 56 Kapolo jumo jwankongwe, paŵammweni che Petulo ali atemi chiwāndi ni mooto wo wāalolechesye kwannope ni kuti, “Ni mundu ju nombe wāliji pamo ni Che Yesu.” 57 Nambo che Petulo wākanile achitiji, “Mmwe jwankongwe, ngangummanyilila jwelejo!” 58 Kanyuma kanandi, mundu jwine wāmmweni che Petulo ni wātite, “Ni mmwe wākwe nndi jumo jwao.” Nambo che Petulo wānjanjile “Alakwe ngaŵa une!” 59 Mpela lisaa limo

mmbujo, mundu jwine wāwēchete achitiji, “Isyene nguti, aju mundu ju nombe wāliji pamo nawo pakuŵa jwelejo nombe ali Mgalilaya.” 60 Nambo che Petulo wātite, “Alakwe, nganguchimanyilila chinkuŵecheta cho!” Papopo akanawē kumalisya kuwēcheta, tambala jatongwele. 61 Ambuje wāgalawiche ni kwalolechesya che Petulo, nombe che Petulo wāgakumbuchile malowē ga Ambuje gaŵansalile, “Chilo cha lelo jino jikanawē kutongola tambala, chimungane katatu.” 62 Pelepo wākopweche paasa ni wālisile kwa nnope. 63 Wāndu uŵankamwile Che Yesu wāla, wātandite kwatendela chanache ni kwagomba. 64 Wāntawile chiguo ku meeso ni wāmmusisye, “Nsagamukule, Ana wāani wāngombile mmwe?” 65 Wāmmechetele malowē gamajinji ga kwatukana. 66 Pakwachele, nkungulu wa achachekele ni achakulu wāmbopesi ni wākwiganya Malajisyo wāsimene pamo, ni wānyichenawo Che Yesu pankungulu wao wekulungwa wa Chiyahudi. 67 Ni wāusisye “Ntusallile! Ana mmwejo ni Kilisito Nkulupusyo?” Che Yesu wānjanjile, “Atamuno nansalilaga, ngamungulupilila ng’oo, 68 sooni, natamuno nammusyaga liusyo, ngamunyanga. 69 Nambo chitandile sambano, Mwana jwa Mundu chatame kundy kwa Akunnungu wāali ni Machili.” 70 Pelepo wose wāmmusisye, “Ni kuti mmwejo ni Mwana jwa Akunnungu?” Wānjanjile, “Wānyamwe nkutinji ndili une.” 71 Nombewo wātite, “Ana umboni chi sooni utukusaka? Pakuŵa tupilikene twachinsyene achiwēchetaga pakang’wa jakwe asyene!”

23 Nipele, wāndu wose uŵachingangene pepala wājimi ni kwajausya Che Yesu mmbujo mwa che Pilato. 2 Wātandite kwaŵechetela, achitiji, “Twansimene mundu ju ali nkwalungasya wāndu wā chilambo chetu ali nkwakanya wāndu kutyosya nsongo kwa Mwenye jwa ku Loma ni kulitenda kuti jwelejo ali Kilisito Nkulupusyo, Mwenye.” 3 Che Pilato wāmmusisye Che Yesu, “Ana mmweji ni mwenye jwa Wayahudi?” Che Yesu wānjanjile, “Mmwejo mwasylene ni ummechete.” 4 Nipele, che Pilato wāasalile achakulu wāmbopesi ni mpingo wa wāndu, “Nganguchiwona chachili chose chakuti nannamule mundu ju.” 5 Nambo wānyawo wāchalile nnope achitiji, “Akwalungasya wāndu kwa majiganyo gao mu chilambo chose cha ku Yudea. Wātandite ku Galilaya ni sambano aiche apano.” 6 Che Pilato paŵapilikene yeleyo, wāusisye, “Ana mundu ju ali jwa ku Galilaya?” 7 Paŵaimanyilile kuti Che Yesu wāliji jwa chilambo chachili mu ulamusi u che Helode, wāmpeleche ku che Helode, juŵaliji kukoko ku Yelusalemu gele

moŵa go. 8 Che Helode paŵammweni Che Yesu ŵasangalele nnope. Chitandile kalakala ŵalajile kwawona pakuŵa ŵapilikene ngani syao, nombewo ŵalolelaga kwawona Che Yesu ali nkupanganya imanyisyo. 9 Nipele che Helode ŵammusisye Che Yesu mausyo gamajinji nambo Che Yesu nganajanga lili lyose. 10 Achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo uŵaliji pelepo ŵaŵechetele Che Yesu kwa machili. 11 Nipele, che Helode ni ŵangondo ŵakwe, ŵanyelwisye ni kwatukana Che Yesu ni kwawasya iwalo yakusalala ni ŵammuchisye ku che Pilato. 12 Lye lyuŵa lyo che Helode ni che Pilato ŵajilene ni kuŵa uganja pakuŵa chitandile kalakala ŵatindene lyasi. 13 Nipele, che Pilato ŵasimanisye achakulu ŵambopesi ni ilongola ni ŵandu, 14 ni ŵaasalile, "Mumbechelele mundu ju nchitiji ŵaliji nkwalungasya ŵandu. Sambano mpilikane! Uneji sosilesosile ngani syao mmbujo mwenu nambo nganinansimana ni ligambo lili lyose lyankati indu imwammechetele. 15 Ngaŵa uneji pe, atamuno che Helode ammuchisye kukwetu pakuŵa nganaliwona ligambo lili lyose. Usyene ukulosya kuti mundu ju nganatenda chachili chose changalumbana chakwaŵajila chiwa. 16 Nipele, chilamule kuti aputikwe mbokola nombwe chinalachelele." 17 Pakuŵa ŵasachilwe kwaugulila jwataŵikwe jumo katema ka Pasaka. 18 Nambo wose ŵatandite kunyanyisya kwanakamo achitiji, "Mummulaŵe mundu ju, ntugopolele che Balaba!" 19 Che Balaba ŵataŵikwe mu nyuumba jakutaŵilwa ligongo lya kukamulangana ni ŵandu ŵaŵatindigenye mu musi ni mu utinda wo ŵaulajikwe mundu jumo. 20 Che Pilato ŵasachile kwalechelela Che Yesu, ŵaŵechete nawo kaaŵili kwakunyanyisya. 21 Nambo ŵanyawo ŵanyanyisye sooni, "Mwaŵambe pa nsalaba, Mwaŵambe pa nsalaba!" 22 Che Pilato ŵaasalile kaatatu, "Ana changalumbana chi chatesile mundu ju? Nganguliwona ligambo lililyose nkati mundu ju lyati ikwaŵajila chiwa. Nipele chilamule aputikwe mbokola ni kwalechelele." 23 Nambo ŵanyawo ŵapundile kunyanyisya kwa machili nnope kuti Che Yesu akusachilwa kuŵambikwa pa nsalaba. Kumbesi kwakwe, malowe gao gapikaniche. 24 Che Pilato ŵalamwile kuti chasachilenje chipanganikwe. 25 Ŵangopwele jwelejo juŵataŵikwe kwa ligongo lya kutindiganya ni kuulaga ni kwatyocheŵa Che Yesu kwa ŵangondo kuti ŵatende mpela iŵasakaga. 26 Ŵangondo paŵalinji nkwaŵausya Che Yesu kukwaŵamba pa nsalaba ŵasimene ni mundu liina lyao che Simoni jwa ku Kulene, juŵatyochelaga mu nsinda kwinjila mu musi. Ŵankamwile ni kwatwika nsalaba ni kwakuya Che Yesu panyuma. 27

Mpingo wekulungwa wa ŵandu wankuiye, mwa ŵanyawo ŵapali achakongwe uŵaliji nkulila nnope ni kulila kwa malumbo. 28 Che Yesu ŵaagalauchile ŵanyawo ni kwasalila, "Mwanya achakongwe ŵa ku Yelusalemu! Ngasimulilila une nambo nlilile mwachinsyene ni ŵanache ŵenu. 29 Pakuŵa moŵa chigaiche pachachiti, 'Ŵana upile ŵangakuŵeleka ni ŵanganaweleka ni konjesya!' 30 Pelepo ni pachatande kuisalila ikwesya kuti 'Ntugwiile!' Ni matumbi, 'Ntuunichile!' 31 Pakuŵa, iŵaga ŵandu akutenda yeleyi kwa une jundi mpela chitela chachiŵisi. Ana chatende chichi kukwenu ŵandi mpela chitela chejumu?" 32 Nombwe ŵapali ŵandu ŵane ŵaŵili, uŵatendaga yangalumbana, ŵajigalikwe kukuulajikwa pamo ni Che Yesu. 33 Paŵaiche kwiuto, liina lyakwe, "Chikalakasa cha Ntwe," Nipele kweleko ŵaŵambile pa nsalaba Che Yesu pamo ni aŵala ŵaŵili uŵaitendekanyaga yangalumbana, jumo kundyo kwao ni jwine kunchiji. 34 Che Yesu ŵatite, "Atati, mwalechelesye pakuŵa ngakuimanyilila yakuitendayi." Nipele, ŵagaŵene iwalo yao kwa kuitendela gudugudu. 35 Ŵandu ŵajimi achilolaga. Achakulu ŵa chiyahudi ŵanjalwisye Che Yesu achitiji, "Ŵakulupwisye ŵane, sambano alikulupusye nsyene iŵaga jwelejo ni Kilisito Nkulupusyo jwasagulikwe ni Akunnungu!" 36 Ŵangondo nombewo ŵanjalwisye Che Yesu ni kwapelechela divai ja kuipa, 37 ni ŵanyawo ŵansalile, "Iŵaga isyene mmwejo ni Mwenye jwa Ŵayahudi, nlikulupusye mwasyene." 38 Ni pachanya nsalaba ŵaŵisile chindu chachilembekwe yele, "Aŵaŵa ALI MWENYE JWA ŴAYAHUDI." 39 Jumo jwa aŵala uŵatendaga yangalumbana uŵaŵambikwe pepala ŵantukene Che Yesu achitiji, "Ana mmwejo ngati ni Kilisito Nkulupusyo? Nlikulupusye mwasyene noweji iyoyo peyo." 40 Nambo jwine jula ŵankalipile achitiji, "Ana mmweji ngankawajogopa Akunnungu namose kanandi? Namuno mmwejo nnamulikwe chisau ni ŵele. 41 Mmwe ni une tukuŵajilwa, pakuŵa aji ni mbote ja sambi syatutesile. Nambo aju mundu ju nganapanganya chachili chose changalumbana." 42 Nipele ŵaŵechete, "Choonde Che Yesu! Mungumbuchile pachinchiinjila mu umwenye wenu." 43 Che Yesu ŵanjanjile jwelejo, "Isyene ngunsalila, lelo jino chimme pampepe none kumbepo." 44 Kaliji mpela katema ka lyuŵa pantwe, sooni kwaliji chipi pachilambo chose mpaka saa tisa, 45 ni lyuŵa lyalesile kuŵala ni nguo ja lusasa ja mu Nyuumba ja Akunnungu japapwiche pambindikati. 46 Che Yesu ŵanyanyisye achitiji, "Atati, ngujiŵika mbumu jangu mmakono mwenu." Paŵamasile kuŵecheta gelego, ŵawile. 47 Jwankulu jwaŵangondo

paŵaiweni iyatendekweyo, ŵaakusisye Akunnungu achitiji, "Isyenepe, mundu ju jwaliji jwambone." 48 Mpingo wa ŵandu wasongangene ligongo lyakulola iyatendekwe, paŵaiweni yeleyo, ŵaujangene mmangawo aninkuliputa pa ntima pao kwakulilasika. 49 Achambusanga ŵao wose ni achakongwe uŵalongene nawo kutyochele ku Galilaya, ŵajimi kwakutalichila, aninkulola yaikutyochele. 50 Jwapali mundu liina lyao che Yusufu, jumo jwa ŵantenga ŵa nkungulu wekulungwa wa Chiyahudi. Mundu ju ŵaliji jwambone ni jwakupanganya yaikwanonyelesya Akunnungu, 51 ni nganajitichisanya nawo iŵaisachile ni kuipanganya. Jweleju jwaliji mundu jwa nsinda umo wa Chiyahudi waukuŵilanjikwa Alimataya ni jwaliji nkulolela Umwenye wa Akunnungu. 52 Nipele, jwele mundu ŵajawile ku che Pilato, ŵaŵendile apegwe chiilu chi Che Yesu. 53 Nipele, che Yusufu ŵachitulwisye chiilu pa nsalaba ni kuchiŵilijila ni sanda ni ŵachiŵisile mwilembe lilyasepekwe palwala, lilyaliji likanaŵe kuŵichikwa mundu. 54 Lyele lyuŵa lya lyaliji lyuŵa lyakuliŵika chile kwa ligongo lya Lyuŵa lya Kupumulila. 55 Ni achakongwe uŵalongene nawo Che Yesu kutyochele ku Galilaya ŵala, ŵakuiye che Yusufu ni ŵaliweni lilembe lya ni yachitite pakuŵichikwa chiilu chi Che Yesu. 56 Nipele, ŵausile kumusi ni kulinganya mauta ga malahamu ni mauta gakununjila gakugapakasya chiilu chi Che Yesu. Lyuŵa lya Kupumulila ŵapumulile mpela igakuti kulamula Malajisyo.

24 Lyuŵa lyaandanda lya chijuma kundaŵi pe, achakongwe ŵala ŵapite ku lilembe ali ajigele mauta gakununjila gaŵalingenye. 2 Paŵaiche ŵalisimene liganga lyekulungwa lila lili lyegalambule pambali kutyochele pakwinjilila mwilembe. 3 Nambo paŵajinjile nkati mo nganachisimana chiilu cha Ambuje Che Yesu. 4 Paŵaliji nkusimonga kwa ligongo lya yeleyo, kwanakamo ŵandu ŵaŵili uŵawete minjilo jakung'alima nnope ŵajimi pachiŵandi. 5 Ŵele achakongwe wo ŵakamwilwe ni lipamba, ŵakoteme. Nambo ŵandu ŵala ŵaasalile, "Kwa chichi nkunsosa jwanjumi pasikati pa ŵandu wawe? 6 Ŵelewo nganapagwa apano, asyuchile! Nkumbuchile iŵatite pakunsalila paŵaliji chiŵela ku Galilaya kula, 7 achitiji, 'Mwana jwa Mundu akusachilwa kuŵichikwa mmakono mwa ŵandu ŵa sambi ni kwaŵamba pa nsalaba nambo pa lyuŵa lyaatatu pakumala chiwa chao chachisyuka.'" 8 Pelepo achakongwe wo ŵagakumbuchile maloŵe ga Che Yesu. 9 Ŵausile kutyochele ku lilembe ni kwasalila achinduna kumi na moja pamo ni ŵakulijiganya ŵane ngani sya yeleyo

yose yo. 10 Ŵele uŵaapelechele achinduna syele ngani ŵaliji che Maliamu kutyochele musi wa ku Magidala ni che Joana ni che Maliamu achikulugwe che Yakobo pamo ni achakongwe ŵane uŵalongene nawo. 11 Nambo achinduna ŵala nganagakulupililaga maloŵe ga Ŵele achakongwe wo ŵaganisise galiji gangali malumbo. 12 Nambo che Petulo ŵajimwiche, ŵalukunwile mpaka ku lilembe ni ŵakoteme ni kulingulila nkati, ŵajiwene sanda pe. Nipele ŵatyoisile achisimongaga ni kuliusya yeleyo iyakopochele. 13 Lyuŵa lilyolyo, ŵaŵili mwa ŵaŵankuyaga Che Yesu ŵajaulaga ku nsinda umo liina lyakwe Emau, uwaliji kwakutalikangana ni ku Yelusalemu mpela ulendo wa masaa gaŵili. 14 Ŵalinji nkunguluchila yankati yose iyakopochele. 15 Paŵakungulukaga ni kuusyana, Che Yesu asyene ŵaŵandichile ni kulongana nawo. 16 Ŵaweni kwa meeso gao nambo gasiŵikwe kuti ngasiŵamanyilila. 17 Che Yesu ŵausisye, "Ana ngani chi asi sinkunguluchila nli nkwenenda?" Nombewo ŵajimi chimyalalile ni ku meeso kwao kwalilasiche. 18 Jumo jwao, liina lyakwe che Kileopa, ŵanjanjile, "Ana mmwemwe pe jwannendo mu Yelusalemu ni ngankuimanyilila indu yaikopochele kweleko agano moŵa ga?" 19 Che Yesu ŵausisye, "Ana ngani chi?" Ŵanyawo ŵanjanjile, "Ngani jankati Che Yesu jwa ku Nasaleti. Jwelejo ŵawoneche ni Akunnungu ni ŵandu wose kuti ŵaliji jwakulondola jwa Akunnungu jwali ni ukombole mu indu iŵapanganyaga ni kuŵecheta. 20 Achakulu ŵambopesi ni ilongola ŵetu ŵantyoisise melepe alamulikwe chiwa, nombewo ŵaŵambile pa nsalaba. 21 Noweji tŵaliji ni chilolelo chakuti ŵelewo ni ŵaŵatumikwe kwawombola ŵandu ŵa ku Isilaeli. Nambo lelo jino lili lyuŵa lyaatatu chitandilile kutendekwa yeleyo. 22 Soonni achakongwe ŵampepe mumpingo wetu ŵatutojimye. Ŵajawile ku lilembe kundaŵi pe, 23 nambo nganachisimana chiilu chi Che Yesu. Ŵausile ni kutusalila kuti ŵakopochelwe ni achikatumetume ŵa kwinani ŵaŵaasalile kuti ŵelewo ali ŵajumi. 24 Ŵandu ŵampepe uŵaliji pamo ni uwe ŵajawile ku lilembe kukulola yeleyo yaŵecheteje achakongwe wo, nambo Che Yesu nganiŵawona." 25 Nipele, Che Yesu ŵaasalile, "Mwanya nli ŵakuloŵela kwanti yeleyo ni mitima jenu jili jakutopela nkukulupilila maloŵe gose gaŵaŵechete ŵakulondola ŵa Akunnungu. 26 Ana nganiyaŵajila Kilisito Nkulupusyo akole masauko ga ni kwanti yeleyo ajinjile mu ukulu wao?" 27 Nipele, ŵasagamulile gose gagaliji nkwegamba Mmalembelo ga Akunnungu kutandilila mmalembo ga che Musa mpaka mmalembo ga ŵakulondola ŵa Akunnungu wose. 28 Paŵaŵandichile aula nsinda

uŵajaulaga, Che Yesu ŵatesile mpela akwaula mmbujo ni ulendo. 29 Nambo ŵanyawo ŵachondelele kwa kuchalila achitiji, "Ntame nowe pakuŵa sambano kuswele ni chilo chikwinjila." Nipele ŵajinjile nkati ni kutama nawo. 30 Paŵatemi kulya chakulya pamo nawo ŵaujigele nkate ni kwatogolela Akunnungu ni ŵaugawwenye ni kwapa. 31 Kwanakamo meeso gao gaunukwiche ni ŵaamanyilile, nambo Che Yesu ŵatynosile pasikati jao. 32 Nipele ŵaŵecheteseyene, "Ana ngaŵa mitima jetu jasisimwiche paŵaŵechetaga nowe mwitala mula ni kutusagamukulila Malembelo ga Akunnungu." 33 Papopo ŵajimi ni kuujila ku Yelusalemu, ŵaasimene achinduna kumi na moja ŵala pamo ni ŵandu ŵane ali asongangene pamo 34 achitiji, "Isyene Ambuje asyuchile ni ŵakopochele che Simoni." 35 Ni uŵakuyaga Che Yesu ŵaŵili ŵala ŵamanyisye yose iyakopochele mwitala mula ni iŵatite pakwamanyilila Che Yesu paŵagaŵwenye nkate. 36 Paŵaliji nkuŵecheta gelego, Che Yesu nsyene ŵajimi pasikati pao ni ŵaasalile, "Chitendewe chikwe kukwenu." 37 Watojime ni kogopa kwannope achiganisyaga kuti akuliwona lisoka. 38 Nambo ŵelewo ŵaasalile, "Uli nkutenguka chichi ni kuŵa ni lipamba mmitima jenu? 39 Nnolanje makono gangu ni makongolo gangu, mmanyililanje kuti ndili une. Mumbapasye mulole pakuŵa lisoka nganilikola chilu namuno maupa mpela inkuti kunola une." 40 Paŵamasile kuŵecheta gelego ŵalosisye makono ni makongolo gao. 41 Paŵaliji akanaŵe kulupilila kwa ligongo lya kusengwa ni kusimonga Che Yesu ŵausisye, "Nkwete chakulya chachili chose pelepa?" 42 Ŵapele chipande cha somba jejoche. 43 Ŵachijigele ni kulya paujo pao. 44 Nipele ŵaasalile, "Gelega ni malumbo ga maloŵe ganansalile panaliji pamo ni ŵanyamwe kuti, gaŵajilwe gamalichikwe gose gagalembekwe gagang'ambaga une mu Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa ni itabu ya ŵakulondola ŵa Akunnungu ni mu Sabuli." 45 Nipele ŵaunukwile mu lunda lwao kuti akolanje kugamanyilila Malembelo ga Akunnungu, 46 ŵaasalile, "Ilembechekwe Mmalembelo ga Akunnungu kuti Kilisito Nkulupusyo chalagaswe ni chasyuche lyuŵa lyaatatu pakumala chiwa chao, 47 ni kuti ŵandu ŵa ilambo yose chitandile ku Yelusalemu alalichilwe kwa liina lyangu kuti alechanje sambu, nombe Akunnungu chiŵalechelesye. 48 Ŵanyamwe ni uchimwasalile ŵandu umboni u. 49 None nansyene chinampelechele chilanga cha Atati ŵangu pachanya penu, nambo nnindilile kaje ku Yelusalemu kula mpaka pachimpegwe machili kutyochela kwinani." 50 Nipele Che Yesu ŵalongwesye kwaula mpaka ku nsinda wa

Besania ni ŵanyakwile makono gakwe ni kwapa upile. 51 Paŵaliji nkwapu upile po ŵalisapwile ni ŵajigalikwe kwaula kwinani. 52 Ŵanyawo ŵapopelele, nombewo ŵausile ku Yelusalemu achichinaga, 53 ŵalonjele pa Nyuumba ja Akunnungu moŵa gose achalapaga Akunnungu.

Yohana

1 Chikanaŵe gumbikwa chachilichose jwapali jumo jwaŵilanjikwe Liloŵe, nombe jwele liloŵe jo ŵaliji pamo ni Akunnungu, nombejo ŵaliji Akunnungu. **2** Chitandilile kundanda Liloŵe jo ŵaliji ni Akunnungu. **3** Indu yose yagumbichikwe ni ŵelewo ni pangali ŵelewo nganichipagwa chachili chose chichagumbichikwe. **4** Jwelejo ŵaliji ndande ja umi ni wele umi wo uichenawo lilanguka kwa ŵandu. **5** Ni lyele lilanguka lyo likulanguchisya mu chipi atamuno chipi cho ngachikukombola kulisima lilanguka. **6** Akunnungu ŵantumile mundu jumpepe liina lyakwe Yohana, **7** jwelejo ŵaiche kukwasalila ŵandu umboni nkati lilanguka lyo, kuti ŵandu wose apilikane ni kukulupilila. **8** Che Yohana nsyene nganaŵa lilanguka lyo nambo ŵaiche kukwasalila ŵandu pangasisa nkati lilanguka lyo. **9** Lyelelyo lili lilanguka lisyene, lilanguka lyalikwika pachilambo ni kwalanguchisya ŵandu wose. **10** Jwelejo jwapali pachilambo pano ni kwa jwelejo Akunnungu ŵachigumbile chilambo nambo ŵandu ŵa pachilambo nganiŵamanyilila. **11** Ŵaiche kwa ŵandu ŵakwe nsyene, nambo ŵandu ŵakwe nganiŵapochela. **12** Nambo ŵanawose ŵaŵapochele ni kwakulupilila, ŵaatesile akombole kuŵa ŵanache ŵa Akunnungu, **13** aŵele ŵanache ŵa Akunnungu ngaŵa kwa kupagwa mpela ŵandu yakuti pa kupagwa ni ngaŵa kwa kusaka kwa mundu nambo apagwile kwa usache wakwe Akunnungu. **14** Nombe Liloŵe jo ŵaliji mundu ni ŵatemi nowaji. Ni uweji tuuweni ukulu wao, ukulu wao jwelejo jwajikape jwatyosile kwa Atati Akunnungu, aguumbela umbone ni usyene. **15** Che Yohana nsyene paŵambweni ŵaasalile ŵandu ngani jankati jwelejo kwa kunyanyisya achitiji, “Aju ni jwejula junangambaga katema panasasile kuti, ‘Akwika mundu jumo kanyuma kangu jwali jwankulungwa kumbunda une, pakuŵa jwapali uneji ngunaŵe kupagwa.’” **16** Malinga ni winji wa umbone wao, uweji wose tupochele ntuuka wejini nnope. **17** Pakuŵa Akunnungu ŵagaichisye Malajisyo kwa litala li che Musa nambo umbone wa Akunnungu ni usyene ituichile kwa litala li Che Yesu Kilisito. **18** Ngapagwa mundu juŵambweni Akunnungu katema kakalikose. Mwana jwajikape, jwaali Akunnungu jwausyene, ni jwakunonyelwa ni Atati, jwelejo ni jwatumanyisye Akunnungu. **19** Au uli umboni wautyosise che Yohana, katema ilongola ŵa Ŵayahudi kutyochela ku Yelusalemu paŵaatumile ŵambopesi ni Ŵalawi kukwausya, “Ana mmwe ndi ŵaani?” **20** Che Yohana nganakaana kwanga, ŵajitichisye pangasisa,

“Uneji nguniŵa Kilisito Jwakuwombola.” **21** Pelepo ŵambusisye, “Sambano mmwe ndi ŵaani? Ana mmwe ni che Elia?” Che Yohana ŵajanjile, “Une nguniŵa che Elia.” Ni ŵambusisye sooni, “Ana mmwe ndi jwakulondola jwa Akunnungu jula juŵatite akwika?” Che Yohana ŵajanjile, “Ngwamba.” **22** Ni ŵanyawo ŵambusisye, “Sambano mmwe ndi ŵaani? Nkuliŵalanga ichichi? Ntusalile tukaasalile aŵala ŵatutumile kukumbusya.” **23** Che Yohana ŵajanjile, mpela ila che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu iŵang’ambaga, “Uneji ndili mundu jungunyanyisya liloŵe mwipululu, ‘Njongole litala lya Ambuje.’” **24** Ni aŵala ŵandu ŵaŵalajiswe ni Mafalisayo, **25** ŵambusisye che Yohana, “Iŵaga mmwe nganimma Kilisito Jwakuwombola pane che Elia pane jwakulondola jwa Akunnungu jula, kwachichi nkubatisya?” **26** Che Yohana ŵajanjile, “Uneji ngubatisya ni meesi, nambo apali jumo mwa ŵanyamwe, jwangankummanyilila. **27** Ni jwejula jwakwika kanyuma, une nganguŵajilwa kuŵa katumetume jwakuugula migoji ja italawanda yao.” **28** Yeleyi yatendekwe mmusi wa ku Besania peesi lusulo lwa Yolodani apala che Yohana paŵabatisyaga ŵandu. **29** Malaŵi jakwe, che Yohana ŵambweni Che Yesu aninkwaichilila ni ŵatite, “Nnole, jweleju ali Mwanangondolo jwa Akunnungu jwakwigala sambi sya ŵandu ŵa pachilambo! **30** Ajuju ni jwejula junangambaga panatite, ‘Kanyuma akwika mundu jumo jwali jwankulungwa kuumbunda une, pakuŵa jwapali uneji ngunaŵe kupagwa!’” **31** Uneji nganinaamanyilila, nambo nyiche kukubatisya ni meesi kuti ŵandu ŵa ku Isilaeli ŵaamanyilile.” **32** Che Yohana ŵatusalile indu iyaiweni achitiji, “Nambweni Mbumu jwa Akunnungu achitulukaga kutyochela kwinani mpela nguunda ni kwatula pachanya pao. **33** Uneji nganinaamanyilila nambo jwelejo juŵandumile ngabatisye ni meesi ŵaasalile, ‘Jwelejo juchimwaone ali nkutuluchilwa ni Mbumu jwa Akunnungu ni kwatula pachanya pao, jwelejo ni juchabatisye ni Mbumu jwa Akunnungu.’” **34** Nipele che Yohana ŵatite, “Uneji naiweni yeleyi ni malasile umboni kuti ajuju ni Mwana jwa Akunnungu.” **35** Malaŵi jakwe, che Yohana ŵaliji sooni ni ŵakulijiganya ŵao ŵawili. **36** Paŵaweni Che Yesu ali nkupita, ŵatite, “Munnole, ajuju ali Mwanangondolo jwa Akunnungu.” **37** Ni aŵala ŵakulijiganya ŵawili paŵampilikene che Yohana achiŵechetaga malowe go, ŵaakuiye Che Yesu. **38** Nipele, Che Yesu ŵagalawiche, ŵaweni ŵakulijiganya ŵawili ŵa che Yohana achakuyaga ŵausisye, “Ana nkusosanga ichichi?” Ni ŵanyawo ŵajanjile, “Labi, ana nkutama kwapi?” Labi malumbo gakwe Jwakwiganya.

39 Che Yesu wajanjile, "Njisangane ni wanyamwe chimmone." Wakulijiganya wo waakuiye, wapaweni pawatamaga, jaliji mpela saa kumi ja ligulo ni wanyawo watemi nawo lyuwa lila. 40 Jumo jwa awala wakulijiganya wawili wawampilikene che Yohana achiwechetaga malowe go ni kwakuya Che Yesu waliji che Andulea, mpwao che Simoni Petulo. 41 Che Andulea wansimene kaje che Simoni mpwakwe, ni wansalile, "Tummweni Masiya," yaani "Kilisito Jwakuwombola". 42 Nipele, wanjawisye ku Che Yesu. Ni Che Yesu wannolite che Simoni ni watite, "Mmwejo ni che Simoni mwanagwao che Yohana. Sano chimilanjikwe che Kefa." Mchigiliki Petulo, malumbo gakwe, "Lwala." 43 Malaŵi jakwe Che Yesu wapite ku chilambo cha Galilaya. Nipele wansimene che Filipo ni kunsalila, "Munguye." 44 Che Filipo waliji mundu jwa musi wa ku Besesaida, musi uwatamaga che Andulea ni che Petulo. 45 Nipele che Filipo wansosile che Nasanieli, ni pawammweni wansalile, "Tummweni ajula juwalembekwe mmalajisyo ga Akunnungu gawapele che Musa ni mu itabu ya wakulondola wa Akunnungu, Che Yesu kutyochela musi wa ku Nasaleti Mwana ju che Yusufu." 46 Nombe che Nasanieli wambusisye che Filipo, "Ana chindu chambone chikukomboleka kutyochela ku Nasaleti?" Che Filipo wansalile, "Njise kunnole." 47 Che Yesu pawambweni che Nasanieli achaichililaga watite, "Nnole! Jwele ali Mwisilaeli nsyenesyene, nkati mwakwe mwangali unami." 48 Che Nasanieli wausisye Che Yesu, "Ana mumanyilile chinauli?" Che Yesu wajanjile, "Akanammilanje che Filipo, nambweni ndi ntemi paasi pa chitela cha ntini pala." 49 Pelepo che Nasanieli watite, "Jwakwiganya, mmwe ndi Mwana jwa Akunnungu, mmwe ndi Mwenye jwa ku Isilaeli!" 50 Che Yesu wansalile, "Ana mungulupilile pakuwa nansalile kuti nammweni paasi pa chitela cha ntini pala? Chingawone gamakulungwa kupunda gelega." 51 Che Yesu wajendelechele kusala, "Isyene ngunsalila, chinkuwone kwinani kweugule ni achikatumetume wa kwinani wa Akunnungu achikwelaga ni kutuluka pa Mwana jwa Mundu."

2 Pagamasile moŵa gawili wapali ulombela musi wa ku Kana chilambo cha ku Galilaya. Ni achikulugwe Che Yesu waliji kweleko, 2 Che Yesu ni wakulijiganya wao nombe walalichikwe ku ulombela wo. 3 Pajamasile divai jiwalingenye kwa ligongo lya ulombela, achikulugwe Che Yesu wansalile, "Nganakola divai!" 4 Che Yesu wajanjile, "Nkaasalila chakupanganya, katema kangu kakanawe kwika." 5 Pelepo achikulugwe Che

Yesu waasalile achikatumetume, "Chachilichose chichansalile, mpanganye." 6 Pelepo syapali lulo syekulungwa nsano ni umo sya maganga, lwaluli lose lwakombwele kugumbala lulo sya mwana siwili pane sitatu sya meesi. Syawichikwe pelepo mpela itite pakusyoŵeleka kwa Wayahudi kutaga meesi ga kuliswejesya kwaligongo lya kwapopelela Akunnungu. 7 Che Yesu waasalile achikatumetume wala, "Ngumbasye meesi lulo syo." Ni wanyawo wagumbesye ndendende. 8 Nipele waasalile, "Sano ntechanje munjauchisye jwankulu jwa chindimba." Ni wanjauchisye. 9 Jwankulu jwa chindimba pawajipasisye divai jjaliji meesi kundanda, nombejo nganakumanyilila kujikopochele divai jo, nambo achikatumetume wala waimanyi. Jwankulu jwa chindimba jula wambilasile nlombela, 10 ni kunsalila, "Mundu jwalijose kundanda akwapa wandu divai jambone ni wamalaga kung'wa ni kukolelwa akwapa janganong'a nnope. Nambo mmwejo ntupele divai jambone mpaka sambano." 11 Chelechi chili chimanyisyo chakusimosya chandanda chiwapanganyisye Che Yesu mmusi wa ku Kana chilambo cha ku Galilaya ni waulosisye ukulu wao nombe wakulijiganya wao waakulupilile. 12 Payamasile yeleyo, Che Yesu pamo ni achikulugwe ni achapwakwe ni wakulijiganya wao wala watuluchile ku Kapelenaumu. Watemi kweleko moŵa kanandi. 13 Katema ka lyuwa lyekulungwa lya Pasaka ja Wayahudi kawandichile ni Che Yesu wakwesile ku Yelusalemu. 14 Pa Nyuumba ja Akunnungu waasimene wandu achisumisyaga ng'ombe ni ngondolo ni nguunda ni wakutindanya mbiya ali atemi. 15 Wapotile ngonji ni kuwa lubokola ni wawinjile wose paasa pa Nyuumba ja Akunnungu pamo ni ng'ombe ni ngondolo syao. Ni wapikulenye mesa sya wakutindanya mbiya wala ni kumwasya mbiya syao. 16 Ni wawaliji nkusumisya nguunda wala waasalile, "Ntyosyanje pelepa indu yi. Nkajipanganya nyuumba ja Atati wangu kuwa nyuumba jakusumichisya malonda!" 17 Wakulijiganya wao wakumbuchile kuti, malembelo gakusala, "Alakwe Akunnungu, unonyelo wangu kwa nyuumba jenu ukundinisa mpela mooto mu ntima." 18 Illogola wa Wayahudi wausisye Che Yesu, "Ana chimpanyanje chimanyisyo chachi chakusimosya chakutulosa kuti nkwele lilamulo lya kupanganya yelei?" 19 Che Yesu waasalile, "Ngumulanje Nyuumba ja Akunnungu ji, ni uneji chindaŵe kwa moŵa gatatu pe." 20 Pelepo Wayahudi wala watite, "Aji Nyuumba ja Akunnungu ji twataŵile kwa yaka makumi ncheche konjehesya nsano ni umo. Ana mmwejo chinkombole chinauli kujitaŵa kwa moŵa gatatu?" 21 Nambo Nyuumba

ja Akunnungu jiŵajigambaga Che Yesu jo jaliŵi chiilu chakwe nsyene. 22 Nipele Che Yesu paŵasyuchile, ŵakulijiganya ŵao ŵakumbuchile kuti ŵaŵechete gelega, ni ŵagakulupilile Malembelo ga Akunnungu ni malowe gaŵaŵechete Che Yesu gala. 23 Che Yesu paŵaliŵi ku Yelusalemu mmoŵa ga chindimba cha Pasaka ŵandu ŵajiniŵi paŵaiweni imanyisyo iŵaipanganyisye ŵaakulupilile. 24 Nambo Che Yesu nganalichelelaga kukwao pakuŵa ŵajimanyilile mitima jao 25 ni pakuŵa ŵaimanyilile uchenene yaili mmitima jao, nganasaka kusaliŵa chachilichose nkati ŵandu ŵane.

3 Jwapali chilongola jwa Chiyahudi liina lyakwe che Nikodemu juŵaliji mu mpingo wa Mafalisayo. 2 Chilo chimo che Nikodemu ŵanjaulile Che Yesu ni kunsalila, “Jwakwiganya, tukwimanyilila kuti mmwe ndi jwakwiganya jwalajiswe ni Akunnungu, pakuŵa ngapagwa mundu jwakukombola kupanganya imanyisyo inkwitendekanya mmwe akaŵe Akunnungu ali pamo najo.” 3 Che Yesu ŵanjanjile, “Isyene ngunsalila, iŵaga mundu ngakupagwa kaaŵili, ngaakombola kwinjila mu umwenye wa Akunnungu.” 4 Che Nikodemu ŵambusisye, “Ana mundu akukombola chinauli kupagwa kaaŵili ali akusile? Akukombola chinauli kwinjila mu lutumbo lwa achikulugwe ni kupagwa kaaŵili?” 5 Che Yesu ŵanjanjile, “Isyene ngunsalila, iŵaga mundu ngaapagwa kwa meesi ni kwa Mbumu jwa Akunnungu, ngaakombola kwinjila mu umwenye wa Akunnungu. 6 Kwa chiilu mundu akupagwa ni atati ni achikulugwe, nambo akupagwa kwa mbumu, akupagwa kwa Mbumu jwa Akunnungu. 7 Nkasimonga pakuŵa ndite kuti nkusachilwa mpagwe kaaŵili. 8 Mbungo jikupuga kujikusaka, nkujipikana pajikupuga, nambo ngankukumanyilila kujikukopochela atamuno kujikwaula. Ikuŵa yeŵi kwa jwalijose jwapagwilwe kwa Mbumu jwa Akunnungu.” 9 Che Nikodemu ŵausisye Che Yesu, “Ayi indu yi ana chiikomboleche chinauli?” 10 Che Yesu ŵanjanjile, “Mmwejo ndi jwakwiganya jwa Waisilaeli ana iŵele uli ngankwimanyilila indu yi? 11 Isyene ngunsalila, uweji tukuŵecheta itukwimanyilila ni kuŵalanga umboni wa itwiweni, nambo ŵanyamwe ngankusaka kuujitichisya utenga wetu. 12 Iŵaga nantanjile indu ya pachilambo ni ŵanyamwe nganinjitichisya, ana nantanjila indu ya kwinani chinjitichisye chinauli? 13 Ngapagwa jwalijose jwajawile kwinani ikaŵe Mwana jwa Mundu juŵatulwiche kutyochela kwinani.” 14 Mpela ila che Musa iŵatite pakulikoleka penani pa luchanamila lijoka lilyakolochekwe ni shaba mwipululu mula, iyoyo peyo Mwana jwa Mundu ikusachilwa anyakulikwe

mwinani, 15 kuti jwalijose juchankulupilile akole umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 16 Pakuŵa Akunnungu ŵaanonyele nnope ŵandu ŵa pachilambo, nipele ŵantyosisye Mwanagwe jwajikape, kuti jwalijose jwakunkulupilila akajonasika, nambo akole umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 17 Pakuŵa Akunnungu nganantuma Mwanagwe pachilambo kuti aiche kukwalamula ŵandu, nambo aiche kukwakulupusya. 18 Jwakunkulupilila Mwana jwa Akunnungu, jwelejo ngakulamulwa, nambo jwangankulupilila jwelejo amasile kulamulikwa, pakuŵa nganankulupilila Mwana jwajikape jwa Akunnungu. 19 Lilamulo lili lyeleli, lilanguka liche pachilambo nambo ŵandu achinonyele nnope chipi kupunda lilanguka, pakuŵa akupanganya ya chigongomalo. 20 Mundu jwalijose jwakupanganya ya chigongomalo akulichima lilanguka, ngakwika kulilanguka pakuŵa ngakusaka iwoneche indu yao ya chigongomalo. 21 Nambo jwakuukamulisya usyene akwika kulilanguka kuti yakuipanganya iwoneche kuti ipanganyiche kwa kwajitichisya Akunnungu. 22 Payamasile yeleyo Che Yesu pamo ni ŵakulijiganya ŵao ŵajawile ku chilambo cha Ŵayahudi. Ŵatemi pamo nawo kweleko, achibatisyaga ŵandu. 23 Che Yohana nombe ŵaliji ku Ainoni, pachiwandi ku Salimu achibatisyaga ŵandu, pakuŵa kweleko kwaliji ni meesi gamajini. Ŵandu ŵanjaulilaga, nombewo ŵabatisye. 24 Yeleyo yakopochele katema che Yohana nganataŵikwe mu nyumba jakutaŵilwa. 25 Gakopochele makani pasikati ja Myahudi jumo ni kwajitiganya ŵampepe ŵa che Yohana nkati masyowelelo ga kuliswejesya kwaligongo lya kwapopelela Akunnungu. 26 Nipele, ŵakulijiganya wo ŵanjaulile che Yohana ni kunsalila, “Jwakwiganya, ajula mundu juŵaliji pamo nomwe peesi Yolodani, jumŵaŵalasile ngani syakwe, nombejo sambano akubatisya, ni ŵandu wose akwajaulila.” 27 Che Yohana ŵanjanjile, “Mundu ngakukombola kukola chachilichose ikaŵe apegwilwe ni Akunnungu ŵa kwinani. 28 Ni ŵanyamwe mwachinsyene nkumanyilila kuti nasasile, ‘Uneji nguniŵa Kilisito Jwakuwombola, nambo nalajiswe kuti naalongolele!’ 29 Jwakulombekwa ali jwakwe nnombela, nambo nkamusi jwa nnombela akwima kuntumichila nnombela, nkamusi jo akusangalala nnope pakupilikana liloŵe lya nnombela ali nkukunguluka. Iyoyo peyo ni uneji ngusangalala nnope. 30 Che Yesu ikusachilwa aŵe jwankulu, ni uneji mme jwannondi. 31 “Jwakwika kutyochela kwinani ali jwankulu kwapunda wose. Jwakutyochela pachilambo ali jwa pachilambo nombe akuŵecheta

mpela mundu jwa pachilambo. Nambo jwakwika kutyochela kwinani akuilongosya indu yose. 32 Jwelejo akutyosya umboni wa indu yaiweni ni kuilipikana, nambo ngapagwa mundu jwakukunda indu yakuisala. 33 Nambo mundu jwalijose jwakukunda umboni wakuusala jwelejo, akwitichisya kuti Akunnungu ali usyene. 34 Ajula jwatumikwe ni Akunnungu akusala malowe ga Akunnungu, pakuwa Akunnungu akwapa Mbumu jwa Akunnungu kwa winji. 35 Akunnungu akunnonyela Mwana ni indu yose awisile mu ulamusi wao. 36 Jwakunkulupilila Mwana akwete umi wa moŋa gose pangali mbesi, jwangakunkulupilila Mwana ngakola umi, ni uchimwa wa Akunnungu uli pa jwelejo.” (aiōnios g166)

4 Mafalisayo wapilikene kuti Che Yesu akupata wakulijiganya wajinji ni kwabatisya kwapunda che Yohana. 2 Nambo Che Yesu nsyene nganiwabatisya wandu, wakulijiganya wao ni wawabatisyaga wandu. 3 Nipele, Che Yesu pawapilikene yeleyo watyosile ku Yudea ni kuuya ku Galilaya. 4 Mu ulendo wao wasachilwe kupita ku Samalia. 5 Nipele, waiche ku Sikali muso umi wa ku Samalia, pachiwandi ngunda u che Yusufu wapegwilwe ni che Yakobo atatigwe. 6 Pelepo pali ni chisima chi che Yakobo, nombe Che Yesu pakuwa wapesele ni ulendo, watemi mungulugulu chisima. Yaliji muusi lyuwa pantwe. 7 Nipele jwankongwe jumo Msamalia waiche kukuteka meesi. Ni Che Yesu wansalile jwankongwe jo, “Nguwenda meesi gakung’wa.” 8 Katema ko wakulijiganya wakwe wajile mu mmusi kukusuma yakulya. 9 Nambo jwankongwe jo watite, “Mmwewe Myahudi, ana nkukombola chinauli kumenda meesi gakung’wa uneji jwankongwe Msamalia?” Watite yele pakuwa Wayahudi ngakukamulangana ni Wasamalia. 10 Che Yesu wajanjile, “Nkachimanyi chichi chakusaka Akunnungu kumpa ni waani wakummenda meesi gakung’wa, nkammendile jwelejo, nombejo akampele meesi gagakwikanawo umi.” 11 Jwankongwe jo watite, “Ambuje, mmwe nganinkola ngao ni chisima chi chilewipe nnope. Ana mpatile kwapi meesi gagakwikanawo umi go? 12 Ambuje wetu che Yakobo ni watupele uweji chisima chi, nsyene ni wanagwe ni ilango yakwe wang’wele meesi ga chisima chi. Ana mmwejo nkulitenda jwankulu nnope kwapunda che Yakobo?” 13 Che Yesu wajanjile, “Jwalijose juchang’we meesi ga chisima chi chijakole njota sooni. 14 Nambo juchang’we meesi gachinaape une ngajakola njota ng’oo. Meesi gachinaape une chigaŋe nti meesi gagakuulika nkati mwakwe, gagakwikanawo umi wa moŋa gose

pangali mbesi.” (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Jwankongwe jo wansalile, “Ambuje, nguwenda meesi go kuti jinangole njota sooni ni ninaiche sooni pelepa kukuteka meesi.” 16 Che Yesu wansalile jwankongwe jo, “Njaule nkaaŋilanje wankwenu, nkaiche pamo nawo pelepa.” 17 Jwankongwe jo wajanjile, “Uneji nganingola walume.” Che Yesu wansalile, “Njanjile yambone kuti nganinkola walume. 18 Pakuwa mwalombilwe kasano, ni jwannume junkutama nawo sambano jo nganaŋa wankwenu. Pelepo chinsasile cho chili chisyene.” 19 Jwankongwe jo wansalile, “Ambuje, nguwona kuti mmwejo ndi jwakulondola jwa Akunnungu. 20 Achambuje wetu wa Chisamalia waapopelele Akunnungu mwini mwa chitumbi chi, nambo wanyamwe Wayahudi nkuti, tukusachilwa kwapopelele Akunnungu ku Yelusalemu.” 21 Che Yesu wajanjile, “Amao, nkulupilile chinguchisala, chikaiche katema ngamwapopelele Atati mwini mwa chitumbi chi atamuno ku Yelusalemu kula. 22 Wanyamwe Wasamalia nkwapopelele wangankwamanyilila, nambo uweji Wayahudi tukwamanyilila watukwapopelele, pakuwa ukulupusyo wa Akunnungu chiutyochela kwa litala lya Wayahudi. 23 Nambo chikaiche katema, sooni kaiche, wakupopelele kwa usyene chiwaapopelele Atati achilongoswaga ni Mbumu jwa Akunnungu ni usyene. Pakuwa Atati akwasaka wandu wakwapopelele chanti yeleyo. 24 Akunnungu ali Mbumu, ni wakwapopelele welewo wapopelele achilongoswaga ni Mbumu jwa Akunnungu ni kumanyilila usyene.” 25 Jwankongwe jo wansalile, “Ngumanyilila kuti chaiche Masiya jwakuŋilanjikwa Kilisito Jwakuwombola. Pachaiche chatumanyisye inayose.” 26 Che Yesu wansalile, “Uneji junguwecheta nomwe ndili jwelejo.” 27 Papopo wakulijiganya wakwe wausile, wasimosile ligongo waasimene Che Yesu alinkukunguluka ni jwankongwe. Nambo ngapagwa jwalijose juwambusisye Che Yesu, “Ana nkusaka chichi? Pane kwaligongo chi nkukunguluka ni jwankongwe?” 28 Jwankongwe jo walesile lulo lwakwe palapala, wajawile mmusi ni kwasalila wandu achitiji, 29 “Njisangane nkannole mundu jwasalile yanayose imbanganyisye! Ikukomboleka kuti jwelejo ali Kilisito Jwakuwombola?” 30 Nipele wandu wakopweche mmusi ula ni kwajaulila Che Yesu. 31 Katema kakoko wakulijiganya wakwe waliji nkwachondelela Che Yesu achitiji, “Chondechonde Jwakwiganya, ndye.” 32 Nambo Che Yesu waasalile, “Uneji ngwete chakulya chingankuchimanyilila wanyamwe.” 33 Wakulijiganya wakwe watandite kuusyana achinsyene pe, “Ana kwana mundu jwanjigalile chakulya?”

34 Che Yesu w̄aasalile, “Chakulya changu chili kutendekanya chakusaka aŵala w̄andumile ni kugamalisya masengo gao. 35 W̄anyamwe ngankuti, ‘Jisigalile miesi ncheche, pakwika katema ka kugungula?’ Nambo uneji ngunsalila nnole migunda ji jili chile kwa kugungula. 36 Jwakugungula akupochela mbote ni akukumbikanya pamo magungulo kuti gakole umi wa moŵa gose pangali mbesi, nipele jwakupanda asengwe yalumo ni jwakugungula. (aiōnios g166) 37 Chiŵecheto chi chili chisyene, ‘Jumo akupanda ni jwine akugungula.’ 38 Uneji nantumile nkagungule magowolo ganganimpane w̄anyamwe, w̄ane w̄apanganyisye masengo gakulimba, nambo gelego ginkupata w̄anyamwe gali kwa ligongo lya masengo gao.” 39 W̄asamalia w̄ajinji w̄a musi ula w̄aakulupilile Che Yesu kwa ligongo lya umboni wa malow̄e gaŵaŵechete jwankongwe jo gagakuti, “Asalile inayose imbanganyisye.” 40 W̄asamalia w̄ajaulile Che Yesu ni kwachondelela atame pamo nawo, nombejo w̄atemi pepala moŵa gaŵili. 41 Nipele w̄andu w̄ajinji nnope w̄aakulupilile Che Yesu ligongo lya malow̄e gao. 42 W̄ansalile jwankongwe jo, “Sano tukukulupilila ngaŵa kwaligongo lya kuŵecheta kwenu pe, nambo pakuŵa tupilikene twachinsyene, ni tukumanyilila kuti isyene ajuju ni Nkulupusyo jwa w̄andu w̄apachilambo.” 43 Pagapite moŵa gaŵili Che Yesu w̄ausile sooni ku Galilaya. 44 Pakuŵa Che Yesu nsyene w̄asasile pangasisa kuti, “Jwakulondola jwa Akunnungu ngakuchimbichikwa mchilambo chakwe nsyene.” 45 Paŵaiche ku Galilaya, w̄andu w̄ajinji wakweleko w̄apochele, pakuŵa w̄anyawo nombe ŵaliji ku Yelusalemu kuchindimba cha Pasaka, ŵaiveni yose yaitesileje Che Yesu pachindimba. 46 Nipele Che Yesu w̄aujile sooni mmusi wa ku Kana, chilambo cha ku Galilaya, peuto paŵagatesile meesi gaŵe divai pala. Pepala paliji ni jwankulu jumo juŵaliji ni mwanache jwakulwala ku Kapelenaumu ko. 47 Nipele jwankulu jo paŵapilikene kuti Che Yesu atyosile ku Yudea ni kwika ku Galilaya, w̄ajaulile ni kwachondelela ajaule ku Kapelenaumu akannamye mwanagwe juŵalwalaga kuŵandichila kuwa. 48 Che Yesu w̄ansalile, “W̄anyamwe ngankwakulupilila Akunnungu pangaiwona imanyisyo ni yakusimonjeka!” 49 Jwankulu jo w̄anjanjile, “Ambuje, chondechonde tujale mwanangu akanawe kuwa.” 50 Che Yesu w̄ansalile, “Njauleje, mwanagwenu chalame.” Mundu jo ŵalikulupilile liloŵe liŵasalilwe ni Che Yesu ni w̄ajawile. 51 Paŵaliji nkutuluka, w̄asimene ni achikapolo w̄ao ni w̄ansalile kuti mwanache jwao alamile. 52 Nombejo w̄ausisye katema kaŵatandite mwanagwe kupata eja, ni w̄anyawo w̄anjanjile, “Ullewe

wannesile liiso saa saba ja musi.” 53 Nipele atati jo w̄ajimanyilile kuti jaliji saa jilajila jiŵasalilwe ni Che Yesu kuti, “Mwanagwenu chalame.” Pelepo nsyene pamo ni achalongo w̄akwe wose w̄ankulupilile Che Yesu. 54 Chelechi chaliji chimanyisyo cha kusimosya chaaŵili chiŵachipanganyisye Che Yesu paŵatyosile ku Yudea kuuja ku Galilaya.

5 Payamasile yeleyo, Che Yesu w̄akwesile kwaula ku Yelusalemu ku chindimba cha W̄ayahudi, 2 Ni ku Yelusalemu ko, pachiŵandi nnango wekulungwa waukuŵilanjikwa nnango wa ngondolo, kwaliji ni litanda lyalikuwilanjikwa Mchiebulania Betisasa lyalili ni mapenu nsano. 3 W̄akulwala w̄ajinji w̄agonaga mmapenu mo, kwaliji ni w̄angalola ni w̄akulemala ni w̄akutatala. 4 W̄alolelaga meesi gatinganyikwe, pakuŵa kapali katema katumetume jwa kwinani jwa Ambuje w̄atuluchilaga mmeesi ni kugatinganya. Jwakulwala jwalijose juŵaliji jwaandanda kwinjila mmeesi gagatinganyikwe, w̄alamile ulwele uliwose walinawo. 5 Pelepo paliji ni mundu jumo juŵatatele yaka makumi gatatu kupambula nsano ni itatu. 6 Che Yesu paŵambweni mundu jula ali agonile pepala ni kwimanyilila kuti ali jwakulwala moŵa gamajinji, w̄ambusisye, “Ana nkusaka kulama?” 7 Jwakulwala jo w̄ajanjile, “Ambuje, uneji nganingola jwakunyinjisya mu litanda katema meesi pagakutinganyikwa. Pingulinga kwinjila, mundu jwine akuunongoleta kwinjila.” 8 Nipele Che Yesu w̄ansalile, “Njimuche, njigale ugono wenu njaule.” 9 Papopo pepo mundu jo w̄alamile, w̄ajigele ugono wakwe ni kwaula. Yeleyo yatendekwe pa Lyuŵa lya Kupumulila. 10 Nipele achakulu w̄a W̄ayahudi w̄ansalile mundu jwalamile jo, “Lelo jino lili Lyuŵa lya Kupumulila ni malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa gakukanya kunyakula ugono wenu.” 11 Nambo mundu jo w̄ajanjile w̄anyawo, “Mundu jwanamisye jula andanjile, ‘Njigale ugono wenu, njaule.’” 12 W̄anyawo w̄ambusisye, “Ana ŵaani ansalile njigale ugono wenu njaule?” 13 Nambo mundu juŵalamiswe jula nganammanyilila Che Yesu kuti ali ŵaani, pakuŵa pepala paliji ni mpingo wekulungwa wa w̄andu ni Che Yesu w̄atyosile pepala. 14 Kanyuma Che Yesu w̄ansimene mundu juŵannamisye jula pa Nyuumba ja Akunnungu, ni w̄ansalile, “Mpilikane sambano nnamile, kasintenda sooni sambi, chinaiche kunsimana chindu chakusakala kupunda achichi.” 15 Mundu jula w̄ajawile kukwasalila achakulu w̄a W̄ayahudi kuti Che Yesu ni juŵalamisye. 16 Pakuŵa Che Yesu w̄atendekenye yeleyo pa Lyuŵa lya Kupumulila, W̄ayahudi w̄atandite kunchima. 17 Nambo Che Yesu w̄aasalile, “Atati w̄angu

akupanganya masengo moŵa gose ni uneji ngugapanganya iyoyo peyo.” 18 Kwa ligongo lyo, achakulu ŵa Ŵayahudi ŵapundile kusosasosa litala lyakwaulaga Che Yesu ngaŵa ligongo lyakutema malajisyo ga Lyuŵa lya Kupumulila pe, nambo pakuŵa alitesile kuti Akunnungu ali Atatigwe ni kulitenda chisau ni Akunnungu. 19 Che Yesu ŵaasalile, “Ngunsalila isyene, Mwana ngakukombola kupanganya achilape jikape. Mwana akukombola kupanganya achilape chakuchiwona alinkupanganya Atati. Pakuŵa achila chaakuchipanganya Atati Mwana nombejo akupanganya ilaila peila. 20 Atati akunnonyela Mwana ni kunlosya indu yose yakupanganya nsyene. Sooni chiŵalosye indu yekulungwa kupunda ayiyi, ni ŵanyamwe chinsimonje. 21 Mpela ila Atati iyakuti pakwasusyusa ŵawile ni kwapa umi, iyoyo peyo ni Mwana akwapa umi aŵala ŵakwasaka. 22 Atati ngakunlamula mundu jwalijose, nambo ampele Mwanagwe ukombole wose wakwalamula ŵandu, 23 kuti ŵandu wose anchimbichisye Mwana mpela yakuti pakwachimbichisya Atati. Mundu jwalijose jwangakunchimbichisya Mwana ngakunchimbichisya Atati juŵantumile.” 24 “Ngunsalila isyene, jwakulipikanila liloŵe lyangu ni kwakulupilila ŵandumile une ŵala, jwelejo akwete umi wa moŵa gose pangali mbesi. Nombejo ngaalamulikwa ng’oo, pakuŵa amasile kukopoka muchiwa ni kwinjila mu umi. (aiōnios g166) 25 Ngunsalila isyene, chikaiche katema ni sambano kaiche chanti ŵandu ŵawile chalipilikane liloŵe lya Mwana jwa Akunnungu nombe ŵandu ŵachalipilikane wo chakole umi. 26 Mpela ila Atati yatite kuŵa ndande ja umi, iyoyo peyo ampele Mwana kuŵa ndande ja umi. 27 Sooni ampele Mwana ukombole wa kulamula ligongo jwelejo ali Mwana jwa Mundu. 28 Nkachisimonga achichi pakuŵa chikaiche katema chati ŵandu wose ŵaali kumalembe chalipilikane liloŵe lyao, 29 nombe chasyuche, aŵala ŵawatendekenye yambone chasyuche ni kupata umi ni aŵala ŵawatendekenye yangalumbana chasyuche ni kulamulikwa.” 30 “Uneji jikape ngangukumbola kuchitendekanya chindu kwa ukombole wangu nansyene. Ngulamula mpela inguti pakupilikana kutyochela kwa Atati, ni kulamula kwangu kuli kwa usyene pakuŵa ngangupanganya ingusaka nansyene, nambo yambone paujo pao ŵandumile une ŵala. 31 “Naliŵalangaga nansyene umboni wangu uli wa unami. 32 Nambo apali jwine jwakusala umboni pa une, noneji ngumanyilila kuti yose yakusala nkati uneji ili isyene. 33 Ŵanyamwe mwalajisye ŵantenga ku che Yohana Ŵakubatisya, ni umboni wasasile nkati une

uli usyene. 34 Ngaŵa kuti uneji nguukulupilila umboni wa ŵandu, nambo ngusala yelei kuti ŵanyamwe nkulupuswe. 35 Che Yohana ŵaliji mpela lumuli lulwakolelaga ni kulanguchisya, ni ŵanyamwe mwaliji chile kusengwa ni lilanguka lyakwe kwa katema pe. 36 Nambo uneji ngwete umboni kukwangu wauli wekulungwa kupunda u che Yohana. Pakuŵa masengo gingugapanganya gaambebe Atati malichisye ni gagakulosya pangasisika kuti Atati ni ŵandumile. 37 Atati uŵandumile, iyoyo akusala umboni nkati une. Ŵanyamwe nganimme kulipilikana liloŵe lyao atamuno kukulola ku meeso kwao, 38 ni liloŵe lyao ngalikutama nkati mwenu, pakuŵa nganimunkulupilila ajula juŵamtumile. 39 Nkugasosasosa Malembelo ga Akunnungu nchiganisya kuti mu gelego chimpate umi wa moŵa gose pangali mbesi. Ni Malembelo ga Akunnungu go gakuŵalanga umboni nkati une! (aiōnios g166) 40 Ni ŵanyamwe ngankusaka kwika kukwangu kuti nkole umi wa moŵa gose pangali mbesi. 41 “Ngangusosa kuchimbichikwa ni ŵandu. 42 Nambo ngummanyilila ŵanyamwe kuti nganinkola unonyelo wa Akunnungu mmitima jenu. 43 Uneji iiche kwa ulamusi wa Atati ŵangu, ni ŵanyamwe nganimungulupilila. Aikaga mundu jwine kwa ulamusi wakwe nsyene, chimunkulupilile. 44 Ana chinkombole chinauli kungulupilila iŵaga ŵanyamwe nkusaka kulapikwa kutyochela kwa achinjenu nambo nkukana kulapikwa kwakukutyochela kwa Akunnungu ŵaali jikape? 45 Nkaganisya kuti uneji chinambechetele kwa Atati. Che Musa junkunlolela ŵanyamwe ni juchambechetele kwa Atati. 46 Nkankulupilile che Musa nkaangulupilile ni une ŵakwe pakuŵa che Musa ŵalembile ngani syangu. 47 Nambo iŵaga ngankugakulupilila gaŵagalembile che Musa gala, sano chinkombole chinauli kugakulupilila ginguŵecheta?”

6 Payamasile yeleyo Che Yesu ŵajombweche litanda lya Galilaya pane likuŵilanjikwa litanda lya Tibelia. 2 Mpingo wekulungwa wa ŵandu wakuiye ligongo ŵandu wo ŵaiweni imanyisyo iŵapanganyisye kwa kwalamya ŵandu. 3 Nipele Che Yesu pamo ni ŵakulijiganya ŵao ŵakwesile mwitumbi ni kutama. 4 Katema ka chindimba cha Pasaka ja Ŵayahudi kaŵandichile. 5 Che Yesu paŵalolesyelolesye ŵauweni mpingo wekulungwa wa ŵandu uchaichililaga, nipele ŵausisye che Filipo, “Ana chitusume kwapi chakulya kuti twape ŵandu ŵa alye?” 6 Ŵaŵechete yeleyo kuti ŵalinje che Filipo, pakuŵa asyene ŵaimanyi chichaapanganye. 7 Che Filipo ŵajanjile, “Ipande machila gaŵili ga

madini ga feza ngaikukwana kusumila mikate kwa kila mundu!" 8 Jumo jwa wakulijiganya wa Che Yesu jwakuwilanjikwa che Andulea, mpwao che Simoni Petulo, waasalile Che Yesu, 9 "Kwana jwanchanda pelepa jwali ni ipande nsano ya mikate ja shayili ni somba siwili. Nambo yakulya yi kanandi ngayajikutisya wandu wajinji wanti nyi?" 10 Che Yesu waasalile wakulijiganya wao, "Mwasalile wandu atame paasi." Pelepo paliji ni manyasi, nipele wandu wose watemi paasi, winji wa achalume pe waliji mpela elufu tano. 11 Nipele Che Yesu wajigele ipande ya mikate ila, ni watogolele Akunnungu ni kwagawila wandu wawatemu paasi wala. Watesile iyoyo peyo ni somba sila ni kila mundu wapatile mpela iwatile pakusaka. 12 Wandu wo pawajikwite Che Yesu waasalile wakulijiganya wao, "Nkumbikanye mbakatika yaisigele yo kuti inapotele." 13 Nipele, wakulijiganya wala wakumbikenye isigasi ya mikate nsano ja shayili iyasigesye wandu wawalile wala, wagumbesye itundu likumi ni iwili. 14 Wandu pawachiweni chimanyisyo chiwachipanganyisye Che Yesu cho, watite, "Isyene ajuu ni jwakulondola jwa Akunnungu jwa wechetekwe kuti chaiche pachilambo." 15 Che Yesu waimanyi kuti wandu wasachile kwakanganichisya awe mwenye jwao, ni watyosile sooni jikape ni kwaula ku chitumbi. 16 Pakwaswele wakulijiganya wa Che Yesu watulwiche kwaula ku litanda. 17 Wajinjile mu ngala wa watandite komboka kwaula ku Kapelenaumu. Chipi chajinjile ni Che Yesu waliji akanawe kwaichilila. 18 Litanda lyatandite matumbela kwa ligongo lya chimbunga chekulungwa chichaliji chinikupuga. 19 Wakulijiganya wao pawajawile kwakutalichila uleu wa mali situu pane ncheche, wammweni Che Yesu alinkwenda pachanya meesi, ni kujiwandichila ngala wa, wajogwepe nnope. 20 Che Yesu waasalile, "Nkajogopa, ndili uneji!" 21 Nipele wakulijiganya wala kwakusangalala wammendile Che Yesu ajinjile mu ngala wa mula. Palapala ngala wa jaiche mungulugulu litanda kuwajaulaga. 22 Mala wi jakwe mpingo wa wandu uwasisigele peesi litanda ula waimanyi kuti apala paliji ni ngala wa jimo pe. Che Yesu nganajinjila mu ngala wa pamo ni wakulijiganya wao, nambo wakulijiganya wao wo wajawile achinsyene pe. 23 Syaiche ngala wa sine kutyochela ku Tibelia pepala mpingo wekulungwa wa wandu pawalile mikate, Ambuje ali amasile kwatogolela Akunnungu. 24 Nipele, wandu wo pawaimanyi kuti Che Yesu ni wakulijiganya wao nganapagwa pepala, wasikwesile ngala wa sila ni kwaula ku Kapelenaumu achinsosaga. 25 Wandu wala pawasimene Che Yesu ali ajombweche wambusisye, "Ana, Jwakwiganya

akuno nnyiche katema chi?" 26 Che Yesu waaanjile, "Ngunsalila isyene, nkusosasosa une ngawa kwaligongo mwaiweni imanyisyo imbanganyisye, nambo kwaligongo mwailile mikate jila ni kwikuta. 27 Kasinchenjeuchila chakulya chachikuwola, nambo nchenjeuchile chakulya chingachikuwola cha umi wa mowa gose pangali mbesi. Mwana jwa Mundu champe chakulya chi pakuwa Akunnungu Atati, alosisye kuti ansagwile ni kunkunda." (aiōnios g166) 28 Nombewo wambusisye Che Yesu, "Tutende chichi kuti tukombole kugapanganya masengo gakugasakaga Akunnungu tugapanganye?" 29 Che Yesu waaanjile, "Chelechi ni chakuchisaka Akunnungu nchipanganye, munkulupilile jwantumile jula." 30 Pelepo waasalile, "Ana chintende chimanyisyo chi tulole kuti tunkulupilile mmwe? Chintende chichi?" 31 Achambuje wetu walile chakulya chachikuwilanjikwa mana mwipululu mula mpela igakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, 'Walisisye mikate jaityochele kwinani.'" 32 Che Yesu waasalile, "Ngunsalila isyene, che Musa nganampanga nkate kutyochela kwinani, nambo Atati wangu ni wampele wanyamwe nkate usyene kutyochela kwinani. 33 Pakuwa nkate wakutupa Akunnungu uli ajula jwatulwiche kutyochela kwinani ni kwapa umi wandu waali mchilambo." 34 Nipele waasalile, "Ambuje, ntupeje nkate wu kila lyuwa." 35 Nambo Che Yesu waasalile, "Uneji ndili nkate waukwikanawo umi. Jwakwika kukwangu ngasijinkola sala, jwakungulupilila une ngasijinkola njota ng'oo. 36 Nambo nansalile kuti namuno muuweni, nganimme kungulupilila. 37 Wose wakuumba Atati chaiche kukwangu, noneji jwalijose jwakwika kukwangu ngasinankana ng'oo. 38 Nganinduluka kutyochela kwinani kwaligongo lya kuitendekanya ingusaka uneji, nambo ndulwiche kuti ndendekanye yakusaka wandumile une wala. 39 Yakusaka wandumile une wala ni ayiyi, ninanjase jwalijose juwambele, nambo naasyusye pa lyuwa lya mbesi. 40 Pakuwa chakusaka Atati wangu ni achichi, jwalijose jwakunlola Mwana ni kunkulupilila akole umi wa mowa gose pangali mbesi, ni uneji chinansyusye pa lyuwa lya mbesi." (aiōnios g166) 41 Nipele Wayahudi watandite kwasongonechela Che Yesu pakuwa watite, "Uneji ndili nkate wautulwiche kutyochela kwinani." 42 Ni watite, "Uli, ajuu ngawa Che Yesu mwana ju che Yusufu jula? Atatigwe ni achikulugwe twamanyi! Ana akukombola chinauli kuti atulwiche kutyochela kwinani?" 43 Che Yesu waasalile, "Nneche kusongonechelana jwine ni jwine. 44 Ngapagwa mundu juchakombole kwika kukwangu pangali Atati juwandumile une jo kwautila kukwangu, ni une chinansyusye mundu jo pa lyuwa lyambesi. 45

Wakulondola wa Akunnungu walembile kuti, 'Wandu wose chajiganyikwe ni Akunnungu.' Mundu jwalijose jwakumpilikana Atati ni kulijiganya kutyochela kwa welewo, chaiche kukwangu. 46 Ngapagwa mundu jwambweni Atati, ikaŵe ajula pe jwatyosile kwa Akunnungu, jwelejo ni juwambweni Atati. 47 Ngunsalila isyene, jwakukulupilila akwete umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 48 Uneji ndili nkate waukwikanawo umi. 49 Achambuje wenu ŵalile mana mwipululu mula, nambo ŵawile. 50 Nambo weleu ni nkate waukutuluka kutyochela kwinani kuti jwalijose jwakulya anajasiche. 51 Uneji ndili nkate waukwikanawo umi wautulwiche kutyochela kwinani. Mundu jwalijose alyaga nkate wo chalame moŵa gose pangali mbesi. Ni nkate uchinaape wo uli chiilu changu chinguchityosya kuti wāndu wose wāpachilambo akole umi." (aiōn g165) 52 Nipele Ŵayahudi wātandite kwangangana achinsyene pe, "Ana aju akukombola chinauli kutupa uwe chiilu chakwe kuti tulye?" 53 Che Yesu ŵaasalile, "Ngunsalila isyene, iŵaga ngankulya chiilu cha Mwana jwa Mundu ni kung'wa miasi jakwe, ngankola umi nkati mwenu. 54 Mundu jwalijose jwakulya chiilu changu ni kung'wa miasi jangu akwete umi wa moŵa gose pangali mbesi, ni uneji chinansyusye pa lyuŵa lyambesi. (aiōnios g166) 55 Pakuŵa chiilu changu chili chakulya chisyenesyene, ni miasi jangu jili chakung'wa chisyenesyene. 56 Mundu jwalijose jwakulya chiilu changu ni kung'wa miasi jangu, jwelejo akutama nkati mwangu ni uneji ngutama mwa jwelejo. 57 Mpela ila Atati ŵali ŵajumi iŵandumile, ni kwa ligongo lya Atati ndili ŵajumi, kwayele jwakundya une chaŵe ŵajumi kwa ligongo lyangu. 58 Nipele, weleu uli nkate wautulwiche kutyochela kwinani, ngaŵa mpela mana jiŵalile achambuje wenu ni kuwa. Nambo juchalye nkate wu chakole umi wa moŵa gose pangali mbesi." (aiōn g165) 59 Che Yesu ŵaŵechete yeleyo paŵaliji nkwiganya mu nyuumba ja kusimanilana Ŵayahudi ku Kapelenaumu kula. 60 Nipele ŵakulijiganya ŵao ŵajinji paŵapilikene yeleyo ŵatite, "Aga majiganyo ga gali gakulimba! Ana nduni juchakombole kugakunda?" 61 Che Yesu ŵaimanyi pangasalilwa ni mundu kuti ŵakulijiganya ŵao ŵaliji nkusongoneka yankati yeleyo, ni ŵausisye, "Ana majiganyo ga gakuntesya nneche kungulupilila? 62 Nambi chiiŵe uli pachimummone Mwana jwa Mundu alinkujigalikwa kwaŵa kwinani kuŵaliji kundanda? 63 Mbumu jwa Akunnungu ni jwakwichisya umi, machili ga mundu gangali chindu. Maloŵe ginansalile gali Mbumu nombe gali umi. 64 Natamuno yeleyo apali ŵane mwa ŵanyamwe ŵangakukulupilila." Che Yesu ŵaŵechete yeleyo pakuŵa ŵaimanyi

chitandile kundanda kuti ŵaani ŵangakulupilila ni nduni juchangalauche. 65 Nipele Che Yesu ŵaŵechete sooni, "Kwa ligongo lya nansalile kuti ngapagwa juchakombole kwika kukwangu mpaka akamuchikwe ni Atati ŵangu." 66 Kutyochela lyuŵa lya ŵakulijiganya ŵao ŵajinji ŵalesile kulongana nawo kwaligongo lya maloŵe gala ni ŵaujile panyuma. 67 Nipele Che Yesu ŵausisye ŵakulijiganya likumi ni ŵaŵili ŵala, "Ana, ni ŵanyamwe nombe nkusaka kwaŵa?" 68 Che Simoni Petulo ŵajanjile, "Ambuje, tutujaule kwa acheni? Mmwejo nkwege maloŵe gagakwikawanawo umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 69 Uweji tukukulupilila ni sooni tukwimanyiilila kuti mmwejo ndi Jwanswela kutyochela kwa Akunnungu." 70 Che Yesu ŵaasalile, "Uli, nganinansagula ŵanyamwe likumi ni ŵaŵili? Nambo jumo jwenu ali Shetani." 71 Nambo Che Yesu ŵaliji nkwegamba che Yuda mwana ju che Simoni Isakaliote, pakuŵa jwelejo ni juchangalauche namuno ali jumo jwa ŵakulijiganya likumi ni ŵaŵili ŵala.

7 Payamasile yeleyo, Che Yesu ŵaliji nkwendajenda ku Galilaya ko. Nganasaka kwendajenda ku Yudea ligongo achakulu ŵa Ŵayahudi ŵasachile kwaŵaga. 2 Chindimba cha Ŵayahudi cha masakasa chaŵandichile. 3 Nipele achapwakwe Che Yesu ŵaasalile, "Ntyoche pelepa njaule ku Yudea kuti ŵakunkuya mmwe nombewo aiwone yakusimonjeka inkwipanganya. 4 Ngapagwa mundu jwakupanganya chindu kwakulisisa iŵaga akusaka kumanyika ni wāndu. Pakuŵa nkupanganya yeŵi, nilosye mwasyene kwa wāndu ŵa pachilambo." 5 Namose achapwakwe nganiŵakulupilila. 6 Nipele, Che Yesu ŵaasalile, "Katema kambone kukwangu kakanaŵe kwika, kukwenu ŵanyamwe katema kakalikose kali kambone. 7 Wāndu ŵa pachilambo ngakombola kunchima ŵanyamwe, nambo uneji akunjima pakuŵa naasalile kuti yakuitendekanya yo ili yagalumbana. 8 Ŵanyamwe njaule kuchindimba cho. Uneji ngunyaula kuchindimba cho pakuŵa katema kambone kukwangu kakanaŵe kwika." 9 Ŵaŵechete yeleyo ni kusigala pa Galilaya palapala. 10 Achapwakwe paŵamasile kwaŵa kuchindimba cha masakasa, Che Yesu nombe ŵajawile, nambo nganajaula kwakulilosya, ŵajawile kwakulisisa. 11 Kuchindimba cho achakulu ŵa Ŵayahudi ŵaliji nkwasosasosa Che Yesu, ni ŵausyene, "Ana ali kwapi ŵelewo?" 12 Mpingo wa wāndu ŵaliji nkusongona jwine ni jwine yankati Che Yesu. Wāndu ŵane ŵatite, "Ali mundu jwambone." Ni ŵane ŵatite, "Ngaŵa! Akwalambusya wāndu." 13 Atamuno yeleyo ngapagwa mundu jwalijose jwalinjile

kuwecheta ngani syakwe pelanga kwa ligongo lya kwajogopa achakulu wa Wayahudi. 14 Chindimba cho pichawandichile kumala, Che Yesu wawajile pa Nyuumba ja Akunnungu ni kutanda kwiganya. 15 Nipele achakulu wa Wayahudi wasimosile ni kuti, "Ana mundu ju agapatile kwapi majiganyo ga, nombejo nganajale kukulijiganya?" 16 Pelepo Che Yesu wajanjile, "Majiganyo gungwiganya nganigawa gangu, nambo gakutyochela kwa welewo wandumile une. 17 Mundu asakaga kupanganya yakusaka Akunnungu, chaimanyilile kuti majiganyo gungwiganya gatyosile kwa Akunnungu pane nguwecheta kwa ukombole wangu nansyene. 18 Jwelejo jwakuwecheta ngani syakwe nsyene akusosasosa ukulu wakwe nsyene, nambo jwakusosasosa ukulu wa jwannajisye jula, jwelejo ali jwausyene ni mwa jwelejo ngapagwa unami. 19 Ana che Musa nganampanga malajisyo? Atamuno yeleyo, ngapagwa jwalijose mwa wanyamwe jwakugatendekanya gagalembekwe mmalajisyo go. Ana ligongo chi nkusaka kumulaga?" 20 Papopo mpingo wekulungwa wa wandu wajanjile, "Ana mmwe nkwele masoka! Nduni jwakusaka kummulaga mmwe?" 21 Che Yesu wajanjile, "Mbanganyisye chakusimonjeka chimo ni wanyamwe nkuchisimonga. 22 Che Musa wampele chisoywelo cha kwaumbasya achiwana wenu. Nambo chisoywelo cho nganichityochela ku che Musa nambo chatyochela kwa achambuje wenu. Sambano wanyamwe nkummumbasya mwanache pa Lyuwa lya Kupumulila. 23 lwaga mundu akumbala pa Lyuwa lya Kupumulila kuti ganatemeche malajisyo, sambano kwa chichi nkuundumbilila une ligongo nannamisyem mundu pa Lyuwa lya Kupumulila? 24 Kasinlamula kwa meeso pe, nambo nlamule kwa goloka." 25 Wandu wane wa ku Yelusalemu watandite kuliusya, "Ana mundu ju nga wa ajula jwakusosekwa ni ilongola kuti ammulaje? 26 Nnole, sambano akuwecheta pelanga, nombe ngapagwa mundu jwakuntanjila chachilichose. Uli, ilongola akwimanyilila kuti aju ali Kilisito Jwakuwombola? 27 Pachaiche Kilisito ngapagwa mundu juchakumanye kwakopochele, nambo uweji tukumanyi kwakopochele mundu ju!" 28 Nipele Che Yesu pawaliji nkwiganya pa Nyuumba ja Akunnungu wanyanyisye achitiji, "Ana wanyamwe nkuumanyilila une ni sooni nkumanyi kungopochele? Une nguniika kwa ulamusi wangu nansyene, nambo wandumile une wo ali wausyenesyene, ni wanyamwe ngunkwamanyilila, 29 uneji ngwamanyilila pakuwa ngopochele kwa welewo, nombewo ni wandumile une." 30 Nipele wandu wasachile kwakamula, nambo nganapagwa mundu jwalijose jwalinjile kunkwaya, ligongo katema kakwe kaliji kakana we kwika. 31 Mumpingo wa wandu mula, wandu wajanji wakulupilile ni kuti, "Ana aikaga Kilisito Jwakuwombola chapanganye imanyiso yekulungwa kupunda ayiyi yakuitendekanya awa?" 32 Mafalisayo wapilikene wandu achisongonaga jwine ni jwine yankati Che Yesu. Nipele achakulu wambopesi pamo ni Mafalisayo watumile wakulindilila Nyuumba ja Akunnungu akaakamule Che Yesu. 33 Che Yesu waasalile, "Chindame ni wanyamwe kwa katema kakajipi, nipele chinyaule kwa wandumile wala. 34 Chimuosose nambo ngamuuwona, pakuwa pepala pachime wanyamwe ngankombolanga kwika." 35 Achakulu wa Wayahudi wasyanaga achinsyene pe, "Ana mundu ju chajaule kwapi kwakuti ngatukombola kwawona? Ana chajaule kwa Wayahudi wapwilingene ni kutama mu misi ja Wagiliki ni kwajiganya Wagiliki? 36 Ana malumbo gakwe chichi pakuti, 'Chimuusose nambo ngamuuwona, ni pepala pachime wanyamwe ngankombola kwika?'" 37 Lyuwa lya mbesi lya chindimba cho lyaliji lyuwa lyekulungwa. Che Yesu wajimi ni kuwecheta kwa lilo we lyakunyanyisya, "Mundu jwalijose jwakwete njota aiche kung'wa kukwangu. 38 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, 'Jwakungulupilila uneji, sulo sya meesi gagakwikawanawo umi chigajilime kutyochela nkati mwao!" 39 Wa wechete yeleyo nkati Mbumu jwa Akunnungu juchapochelwe ni awala wakwakulupilila Che Yesu. Mpaka katema ko wandu waliji nganampopochele Mbumu jwa Akunnungu pakuwa Akunnungu waliji akana we kunkusya Che Yesu. 40 Wandu wane mu mpingo ula wapilikene malowe go, ni watite, "Isyene mundu ju ali jwakulondola jula!" 41 Wandu wane watite, "Aju ali Kilisito Jwakuwombola!" Nambo wandu wane waliji nkuliusya, "Ana ikukomboleka Kilisito akopochele ku Galilaya? 42 Ana Malembelo ga Akunnungu ngagakuti, 'Kilisito Jwakuwombola chakopochele mu lukosyo lwa mwenye che Daudi, ni chapagwe ku Beselehemu, musi uwatemi mwenye che Daudi?'" 43 Nipele, wandu wa mumpingo walekangene kwa ligongo lya Che Yesu. 44 Wandu wane wasachile kwakamula nambo ngapagwa mundu jwalijose juwankwaiye. 45 Nipele wakulindilila Nyuumba ja Akunnungu pawausile, achakulu wambopesi ni Mafalisayo, wausisye, "Kwachichi nganimwaichisya Che Yesu?" 46 Wakulindilila wala wajanjile, "Nganapagwe mundu jwalijose jwakombwele kuwecheta mpela mundu ju!" 47 Nipele Mafalisayo wausisye, "Ana annambwisye ni wanyamwe wakwe? 48 Ana mpatile kumbona jumo jwa ilongola, pane jumo jwa Mafalisayo

jwankulupilile jwelejo? 49 Ngwamba, nambo wāndu wā ngakugamanyilila malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa, kwayele Akunnungu wālwesisye!" 50 Jumo jwao wāliji che Nikodemu jumo jwa Mafalisayo juŵajaulile Che Yesu kundanda, wāasalile achinjakwe, 51 "Malajisyo getu gakusala kuti, ngatukukumbola kunlamula mundu jwalijose pangampilikanila kaje ni kwimanyilila chichi chakupanganya." 52 Ni wānyawo wānjanjile, "Ni wānyamwe wākwē ntyochele ku Galilaya? Nsosesose Mmalembelo Gamaswela nomwe chinnole kuti ku Galilaya ngaakopochela jwakulondola jwa Akunnungu!" 53 Nipele kila mundu wāusile kumangwakwe.

8 Pakumala yeleyo Che Yesu wājawile ku chikwesya cha Miteituni. 2 Malaŵi jakwe kundaŵi pe, Che Yesu wājawile sooni pa Nyuumba ja Akunnungu. Wāndu wose wānsyungwile, nombewo wātemi ni kutanda kwajiganya. 3 Nipele Wākwiganya malajisyo pamo ni Mafalisayo wānyichenawo jwankongwe juŵakamwilwe ali nkutenda chikululu. Wānjimiche jwankongwe jo paujo pa wāndu. 4 Nipele wāmbusisye Che Yesu, "Jwakwiganya, jwankongwe ju akamwilwe ali nkutenda chikululu. 5 Mmalajisyo getu che Musa wātulajisye yele, jwankongwe mpela aju aulajikwe kwa kuputikwa ni maganga. Nambi mmwejo nkuti uli?" 6 Wātite yeleyo kuti wālinje Che Yesu akole chakumbechetela. Nambo Che Yesu wākoteme ni kulemba paasi ni chala chakwe. 7 Paŵapundile kumbusya, Che Yesu wājinamukwiche ni kwasalila, "Naga kwana mundu jwalijose mwa wānyamwe jwanganakola sambi aŵe jwaandanda kumponya liganga." 8 Nipele wākoteme sooni ni kulemba paasi. 9 Paŵapilikene yeleyo wātandite kutyoka jumo jumo achilongolelaga achachekulu. Che Yesu wāsigele jikape ni jwankongwe jula ali ajimi palapala. 10 Ni Che Yesu paŵajinamukwiche wāmbusisye jwankongwe jula, "Amao, wāndu wāla alinji kwapi? Uli, ngapagwa jwanlamwile mmwejo?" 11 Jwankongwe jula wājanjile, "Ambuje, ngapagwa namose jumo jwanamwile!" Nombwe Che Yesu wānsalile, "Uneji nombe ngangunlamula. Njaule, nambo kutandila sambano nkatenda sambi sooni." 12 Che Yesu wākungulwiche sooni ni wāndu achitiji, "Uneji ndili lilanguka lya pachilambo pano. Mundu jwalijose jwakunguya uneji ngajenda mu chipi ng'o, nambo chakole ni lilanguka lya umi." 13 Nipele Mafalisayo wānsalile, "Nkusala umboni wenu mwasyene, sambano umboni wenu uli wa unami." 14 Che Yesu wāajanjile, "Atamuno nasalaga umboni wangu nansyene, umboni wangu uli usyene

ligongo uneji nakumanyi kungopochele ni kungwaula. Nambo mwanya ngankukumanyilila kungopochele ni kungwaula. 15 Wānyamwe nkulamula kwa ng'anisyo sya chiundu nambo uneji ngangunlamula mundu. 16 Naatamuno nalamulaga, ulamusi wangu uli usyene ligongo uneji ngangupanganya masengo jika, Atati wāndumile une wo ali pamo ni une. 17 Ilembekwe mmalajisyo genu, umboni wa wāndu wāŵili uli wa usyene. 18 Uneji ngusala umboni wangu nansyene, ni Atati wāndumile nombe akusala umboni wangu." 19 Pelepo wāmbusisye, "Ana Atati wenu ali kwapi?" Che Yesu wājanjile, "Wānyamwe ngankukumanyilila uneji atamuno ngankummanyilila Atati wāngu. Nkaamanyilile uneji nkaamanyilile Atati wāngu nombe." 20 Che Yesu wāŵechete malowē go mu chuumba cha mbiko, paŵaliji nkwiganya pa Nyuumba ja Akunnungu. Ni nganapagwa mundu juŵankamwile pakuŵa katema kakwe kaliji kakanawē kwika. 21 Che Yesu wāasalile sooni, "Uneji ngwaula ni wānyamwe chimuuse, nambo chimmwe mu sambi syenu. Kungwaula uneji, wānyamwe ngankombola kwika." 22 Nipele, achakulu wā Wāyahudi wātite, "Ana chaliulaje? Ana kwa ligongo chi akuti, 'Kungwaula wānyamwe ngankombola kwika?'" 23 Che Yesu wāasalile, "Wānyamwe nkopochele papapa pachilambo cha paasi, nambo uneji ngopochele kwinani. Wānyamwe nlinji wā pachilambo pano, nambo uneji nguniŵa jwa pachilambo pano. 24 Kwaligongo lyo nansalile kuti chimmwe mu sambi syenu. Pakuŵa ngankukulupilila kuti, 'Uneji ndili jwelejo' chimmwe mu sambi syenu." 25 Nombwe wānyawo wāmbusisye, "Ana mmwejo ni wāani?" Che Yesu wājanjile, "Uneji ndili jwelejo, mpela inansalile chitandile kundanda! 26 Ngwete yejinji yakuŵecheta ni kulamula nkati wānyamwe. Nambo wāndumile une ali wāusyene, none ngwasalila wāndu wose wā pachilambo yeila pe imbilikene kutyochela kwa ŵelewo." 27 Wānyawo nganaimanyilila kuti Che Yesu wāŵechetaga nawo yankati ngani sya Akunnungu, Atati wāo. 28 Nipele Che Yesu wāasalile, "Pachimunyakule Mwana jwa Mundu, pelepo ni pachimmanyilile kuti, 'Uneji ndili jwelejo,' ni chimmanyilile kuti ngangupanganya chachili chose nansyene, nambo nguŵecheta yeila pe inyiganyikwe ni Atati. 29 Wāndumile wāla ali pamo ni uneji, nganaaneka jika, pakuŵa moŵa gose nguitendekanya aila yaikwanonyela." 30 Wāndu wājinji wāŵampilikanile Che Yesu achiŵechetaga malowē ga wānkulupilile. 31 Nipele Che Yesu wāasalile Wāyahudi wāŵakulupilile wāla kuti, "Mwaikamulichisyaga inanijiganyene, chimme wākulijiganya wāngu wā usyenesyene. 32 Chimumanyilile usyene, ni usyene

wo chiuntende walecheleswe.” 33 Nombwe wanyawo wanjaniile, “Tuli uwelesi u che lblahimu ni nganituwa achikapolo wa mundu jwalijose. Ana malumbo gakwe chichi pankuti, ‘Chinchilecheleswa?’” 34 Che Yesu waajanile, “Ngunsalila isyene, mundu jwalijose jwakutendekanya sambali ali kapolo jwa sambali. 35 Kapolo ngakutama pamusi mowa gose, nambo mwanache akutama pamusi mowa gose. (aiŋ g165) 36 Nipele Mwana annechelesyaga wanyamwe nombwe chimbe walecheleswe kusyenesyene. 37 Naimanyi kuti wanyamwe nlinji uwelesi u che lblahimu. Nambo nkusaka kumulaga ligongo nkugakana majiganyo gangu. 38 Uneji nguwecheta aila pe yanosisyene Atati wangu, nambo wanyamwe nkupanganya aila yansalile atati wenu.” 39 Wanyawo wanjaniile, “Uweji Atati wetu ali che lblahimu!” Che Yesu waasalile, “Wanyamwe nkaŋe wanache wa che lblahimu nkaitendekenye aila iwaitendekenye che lblahimu. 40 Uneji nansalile usyene unaupilikene kutyochela kwa Akunnungu, atamuno yeleyo wanyamwe nkusaka kumulaga. Che lblahimu nganapanganya yeleyo! 41 Wanyamwe nkutendekanya ilaila yaitelesile atati wenu.” Wanyawo wansalile, “Uweji nganitupagwe kwa chikululu! Tukwete atati wamope, welewo ali Akunnungu.” 42 Che Yesu waasalile, “Ikaŋe Akunnungu ali Atati wenu, nkaanonyele uneji pakuwa uneji natyosile kwa Akunnungu ni sambano ndili papapa pepa. Nguniika kwa malamulo gangu nansyene nambo kwa malamulo ga wandumile une wo. 43 Ana kwachichi ngankugapilikanichisya ginguwecheta ga? Ligongo ngankusaka kugapilikana malowe gangu. 44 Wanyamwe atati wenu Jwakulinga ni wanyamwe nkusaka kutendekanya yaikwanonyelesya atati wenu. Chitandile kundanda jwelejo waliji jwakuulaga, ni nganawai kwima ku upande wa usyene, mwa jwelejo nganiupagwa usyene. Paakuwecheta ya unami, akuwecheta yatite kusyowelele, pakuwa jwelejo ali jwa unami ni atati jwa unami wose. 45 Pakuwa uneji ngunsalila usyene, wanyamwe ngankungulupilila. 46 Mwa wanyamwe nduni juchakombole kuwalinga umboni kuti uneji ngwete sambali? Ana iwaga nguwecheta usyene, kwachichi ngankungulupilila? 47 Wandu wa Akunnungu akugapilikana malowe gakuwecheta Akunnungu, wanyamwe ngankupilikana pakuwa wanyamwe nganimma wandu wa Akunnungu.” 48 Wayahudi wanjaniile Che Yesu, “Ana nganitusala uchenene kuti mmwejo ndi Msamalia ni sooni nkwele lisoka?” 49 Che Yesu wanjaniile, “Uneji nganingola lisoka. Uneji ngwachimbichisya Atati wangu, nambo wanyamwe ngankunjimbichisya une. 50 Uneji ngangulisosela

ukulu wangu nansyene. Apali jumo jwakuusosela ukulu wo, nombwe ali jwakulamula. 51 Ngunsalila isyene, mundu jwalijose jwakugakamulichisya majiganyo gangu ngaawa nambo chatame moŋa gose pangali mbesi.” (aiŋ g165) 52 Wayahudi wansalile Che Yesu, “Sambano twimanyi uchenene kuti mmwejo nkwele lisoka! Che lblahimu wawile, ni wakulondola wa Akunnungu wawile iyoyo peyo, nombwe nkuti, ‘Mundu jwalijose agakamulichisya majiganyo gangu ngaawa!’ (aiŋ g165) 53 Ana mmwejo nkulitenda wakulungwa kwapunda atati wetu che lblahimu juwawile jula? Natamuno wakulondola wa Akunnungu wawile nombewo. Sambano mmwejo nkulitenda waani?” 54 Che Yesu wanjaniile, “Nalikusyaga une nansyene, ukulu wangu ngaŋa chindu. Atati wangu wankwaŋilanga Akunnungu wenu, welewo ni wakungusya une. 55 Wanyamwe ngannaŋe kwamanyilila, nambo uneji naamanyi. Nombwe nasalaga kuti ngangwamanyilila, chime jwaunami mpela wanyamwe. Uneji ngwamanyilila ni ngulikamulichisya liloŋe lyao. 56 Atati wenu che lblahimu wasangalele aliwone lyuŋa lya kwika kwangu, nombewo waliwoni ni wasengwile.” 57 Nipele Wayahudi waasalile, “Mmwejo nkuti uli kuti mwaweni che lblahimu nombwe nganinyiche yaka makumi nsano?” 58 Che Yesu waasalile, “Ngunsalila isyene, akanawe kupagwa che lblahimu uneji napali.” 59 Pelepo walokwete maganga achisakaga kwaponya, nambo Che Yesu waalesile ni kutyoka pa Nyuumba ja Akunnungu.

9 Che Yesu paŋapitaga, wambweni mundu jwangelola chitandile kupagwa kwakwe. 2 Nipele wakulijiganya wao wasisyene, “Jwakwiganya, Ana waani watesile sambali mpaka mundu ju apagwe ali ngakulola, mundu ju pane achaweleli wakwe?” 3 Che Yesu wanjaniile, “Ngaŋa mundu ju atamuno achaweleli wakwe wawatesile sambali, nambo apagwile jwangelola kuti machili ga Akunnungu gawoneche gachipanganyaga masengo mu utame wakwe. 4 Tukasachilwa kupanganya masengo ga wandumile une wala muusi uli chiŋwela. Pakuwa chilo chikwika ni ngapagwa mundu jwakukombola kupanganya masengo. 5 Ndili chiŋwela mchilambo, uneji ndili lulanga lwa wandu wa pachilambo.” 6 Che Yesu paŋamasile kuwecheta yeleyo, wasunile mata paasi wagumbile litaka ni mata ni kumpakasya pa meeso jwangelola jula. 7 Nipele wansalile jwangelola jula, “Njaule nkasukusule mu litanda lya Siloamu.” Siloamu malumbo gakwe “Wawalajiswe.” Pelepo jwangelola jo wawawile ni kusukusula, nipele

wausile kumusi ali nkulola. **8** Nipele, wapachiwandi wakwe ni awala wawambweni ali nkuwenda wenda kundanda waiusisye, "Ana ajuu ngana wa ajula mundu juwawenda wendaga?" **9** Wandu wane watite, "Ni jwelejo." Nambo wane watite, "Ajuu ngana wa jwelejo agambile kulandana." Nambo nsyene watite, "Uneji ndili jujojo juna wenda wendaga!" **10** Nipele wambusisye, "Sambano iwele uli nkulola?" **11** Nombewo wajanjile, "Mundu jwakuwilanjikwa Che Yesu jula wagumbile litaka, wambakesye pa meeso ni kuusalila, 'Njaule nkasukusule mu litanda lya Siloamu.' Pelepo uneji najawile ni panasukusulaga natandite kulola." **12** Ni wambusisye, "Ana mundu jo alikwapi?" Nombejo wajanjile, "Kwaalini!" **13** Nipele wandu wanjawisye ajula juwaliji ngakulola kundanda kwa Mafalisayo. **14** Lyuwa lya Che Yesu pawagumbile litaka ni kumbugula meeso jwangelola jula lyaliji Lyuwa lya Kupumulila. **15** Nipele Mafalisayo wambusisye ajula mundu juwaliji ngakulola kundanda, "Ana nkombwele chinauli kulola?" Nombejo wajanjile, "Wambakesye litaka pa meeso, none nasukuswile ni sambano ngulola." **16** Mafalisayo wane watite, "Mundu jwatesile yeleyi nganatyochela kwa Akunnungu pakuwa ngakugakamula malajisyo ga Lyuwa lya Kupumulila." Nambo wandu wane watite, "Ana mundu jwali ni sambi chakombole kutendekanya imanyisyo mpela ayiyi?" Nipele, kwaliji ni utinda mwa wandu wo. **17** Nipele Mafalisayo wambusisye sooni juwaliji ngakulola jula, "Nkuti ambugwile meeso genu, sambano mmwejo nkuwecheta ichichi nkati mundu jo?" Nombejo wajanjile, "Mundu jo ali jwakulondola jwa Akunnungu!" **18** Achakulu wa Wayahudi nganajitichisya kuti mundu jo waliji ngakulola chitandilile kundanda ni sambano akulola, mpaka pawawilasile achawelesi wakwe. **19** Wausisye, "Ana aju ngati ni mwanagwenu junkuti wapagwile ngakulola? Ana sambano akombwele chinauli kulola?" **20** Achawelesi wakwe wajanjile, "Tukwimanyilila kuti ajuu ni mwanagwetu ni tukwimanyilila kuti wapagwile jwangelola. **21** Nambo akombwele chinauli kulola ngatukumanyilila, ni jwantesile akombole kulola nombejo ngatukwamanyilila. Mumbusye nsyene, jwelejo ali jwankule, chaliwalanje." **22** Achawelesi wakwe wawechete yeleyo ligongo waajogwepe achakulu wa Wayahudi, pakuwa welewo walangene chile kuti, mundu jwalijose ajitichisya kuti Che Yesu ali Kilisito Jwakuwombola chawinjikwe mu nyumba ja kupopelela. **23** Lyelelyo ni ligongo achawelesi wakwe watite, "Jwelejo ali jwankule, mumbusye nsyene." **24** Nipele wambilasile kaaali juwapagwile ali ngakulola jula ni kunsalila, "Numbile kwa Akunnungu iwaga

nkusala isyene! Uweji tukwimanyilila kuti mundu jwannamisye mmwe ali jwa sambi." **25** Nombejo wajanjile, "Iwaga mundu ju ali jwa sambi pane nganakola sambi une ngangwimanyilila. Nambo une nguchimanyilila chindu chimo, kuti naliji jwangelola ni sambano ngulola." **26** Nipele Wambusisye sooni, "Ana antesile chichi? Ana agaugwile chinauli meeso genu?" **27** Mundu jo wajanjile, "Nansalile sampano, ni wanyamwe nganinsaka kupilikanichisya, kwachichi nkusaka kupilikanila sooni ngani ji? Uli, nombe wanyamwe nkusaka kuwa wakulijiganya wakwe?" **28** Nambo wanyawo wantukene achitiji, "Mmwe ndi jwakulijiganya jwa mundu jo, nambo uweji tuli wakulijiganya wa che Musa. **29** Uweji tuimanyi kuti Akunnungu wawechete ni che Musa, nambo mundu ju ngatukukumanyilila kwakopochele!" **30** Nombejo wajanjile, "Wanyamwe nkuusimosya! Wanyamwe ngankukumanyilila kwakopochele mundu ju, nambo agaugwile meeso gangu! **31** Tukumanyilila kuti Akunnungu ngakwapilikanila wandu waali ni sambi, nambo Akunnungu akupilikanila mundu jwakunchimbichisya ni kupanganya yakusaka. **32** Chitandile gumbikwa chilambo ngapagwa mundu jwapilikene kuti mundu agaugwile meeso ga mundu jwapagwilwe ali ngakulola. (aiōn g165) **33** Iwaga mundu ju nganatyochela kwa Akunnungu, ngaakakombole kupanganya chachili chose!" **34** Wanyawo wajanjile, "Mmwejo mwapagwilwe ni kukula mu sambi ana nomwe nkusaka kutujiganya uweji?" Nipele Wayahudi wambinjile mundu jo mu nyumba ja kupopelela. **35** Che Yesu wapilikene kuti mundu jwannamisye jula awinjikwe pa Nyumba ja Kupopelela. Nipele pawansimene wambusisye, "Ana mmwejo nkunkupilila Mwana jwa Mundu?" **36** Mundu jo wajanjile, "Ambuje, ana welewo ali waani, musalile kuti nakulupilile." **37** Che Yesu wansalile, "Sambano mummweni, nombe ni jwelejo jwakukunguluka nomwe." **38** Nipele mundu jo watite, "Ambuje, ngukulupilila!" Ni watindiwele ni kwakotamila. **39** Che Yesu watite, "Uneji nyiche pachilambo pano kukwasapulanya wandu, kuti wangelola akombole kulola, ni wakulola aweje wangelola." **40** Mafalisayo wane wawaliji pamo ni Che Yesu wagapilikene malowe go, ni wambusisye, "Uli, nowe wakwe tuli wangelola?" **41** Che Yesu wajanjile, "Nkaliji wangelola, nganka we ni sambi, nambo sambano wanyamwe nkulitenda, 'Uweji tukulola,' yelei ikulosya kuti nli mu sambi."

10 Che Yesu waasalile, "Ngunsalila isyene, mundu jwalijose jwakwinjila mu lichinga lya ngondolo pangajinjila pa nnango, nambo akwinjilila kwine,

jwelejo ali jwawiyi ni jwakusumula. 2 Nambo jwakwinjilila pa nnango, jwelejo ali jwakuchinga ngondolo. 3 Jwakulindilila akumbugulila nnango mundu jo, ni ngondolo sikupilikana lilowe lya jwakuchinga, nombejo akusiwilanga ngondolo syakwe jwalijose kwa liina lyakwe ni kusikoposya paasa. 4 Amalaga kusikoposya paasa akusilongolela, nombe ngondolo syo sikunkuya, pakuwa sikulimanyilila lilowe lyakwe. 5 Ngondolo syo ngasikombola kunkuya jwannendo, nambo sisimmutuche pakuwa ngasikumanyilila lilowe lyakwe." 6 Che Yesu waasalile chitagu cho, nambo wandu wo nganaimanyilila chasachile kwasalila. 7 Nipele Che Yesu waawecheche sooni, "Ngunsalila isyene, uneji ndili nnango wa kwinjilila ngondolo. 8 Wane wose wawanongolele kwika waliji wawiyi ni wakusumula, nombe ngondolo syo nganisapilikanila. 9 Uneji ndili nnango, mundu jwalijose jwakwinjila mu lichinga kwa kwinjilila kukwangu chakulupuswe, chajinjile ni kukopoka, ni kupata yakulya. 10 Jwawiyi akwika achisakaga kwiwa ni kuulaga ni kujonanga. Uneji iiche kuti akole umi wa usyene, wangakupungula." 11 "Uneji ndili jwakuchinga jwambone. Jwakuchinga jwambone akuutyosya umi wakwe kwa ligongo lya ngondolo syakwe. 12 Jwamasengo jwanganawa jwakuchinga, namose nganawa nsyene ngondolo. Pakugawona masogo gali nkwiwa, akusileka ngondolo ni kuutuka. Nipele masogo gakusikamula ni kusipwilinganya. 13 Mundu jo akuutuka pakuwa ali mundu jwamasengo jwa malipilo ni ngondolo ngaawa chindu kukwakwe. 14 Uneji ndili jwakuchinga jwambone. Ngusimanyilila ngondolo syangu ni ngondolo syangu sikuumanyilila une, 15 mpela ila Atati yakuti pakuumanyilila, ni uneji inguti pakwamanyilila Atati. Uneji nguutyosya umi wangu kwa ligongo lya ngondolo. 16 Soonu ngwete ngondolo sine syangawa sya lichinga li. Nombesyo ngusachilwa kusiichisya, nombesyo sisipilikane lilowe lyangu ni chikuwe mpingo umo ni jwakuchinga jumo." 17 "Atati akuunonyela une ligongo nguutyosya umi wangu kuti mbochele sooni. 18 Ngapagwa mundu jwakuusumula umi wangu, uneji nguutyosya nansyene. Ngwete ukombole wa kuutyosya ni ukombole wa kuutola. Yelei ni yatite pakulajisya Atati wangu mbanganye." 19 Kwa ligongo lya malowe ga Che Yesu, Wayahudi watindene sooni. 20 Wajinji mwa welewo watite, "Akwete lisoka, ni sooni jwampugwe! Kwachichi nkumpilikanila?" 21 Wandu wane watite, "Mundu jwakamwilwe ni lisoka ngakukombola kuwecheta yelei. Ana lisoka likukombola kugaugula meeso ga wandu wanggalola?" 22 Ku Yelusalemu ko kwaliji ni chindimba chakukumbuchila kujiwika pajika

Nyuumba kwa ligongo lya Ambuje. Ni katema ko kaliji katema ka mbepo. 23 Nombe Che Yesu waliji nkwendajenda pa Nyuumba ja Akunnungu pansana pa mwenye Che Selemani. 24 Nipele Wayahudi waasyungwile, ni wambusisye, "Ana chintuleche tuli nkuganisya mpaka chakachi? lwaga mmwe ndi Kilisito Jwakuwombola, ntusalile uchenene." 25 Che Yesu wajanjile, "Nansalile, nambo nganimungulupilila. Masengo gingugapanganya kwa ulamusi wa Atati wangu gakulosya kuti une ndili jwelejo. 26 Nambo wanyamwe ngankukulupilila pakuwa wanyamwe nganimma ngondolo syangu. 27 Ngondolo syangu sikupilikana lilowe lyangu. Uneji ngusimanyilila, nombesyo sikuunguya. 28 Uneji ngusipa umi wa mowa gose pangali mbesi, nombesyo ngasiwa ng'o. Ngapagwa mundu jwalijose juchakombole kuumbokonya. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 Atati wangu juwambele ngondolo syo ali jwankulu kupunda wose, nombe ngapagwa mundu jwalijose juchakombole kusipokonya mmakono mwa Atati wangu. 30 Uneji ni Atati wangu tuli wamo." 31 Nipele Wayahudi walokwete sooni maganga kuti waulaje Che Yesu. 32 Che Yesu waasalile, "Nannosisye masengo gambone gamajinji gawambele Atati wangu kuti nagapanganye. Ana masengo chi gambone mwa gelego gankusaka kumulajila?" 33 Wayahudi wajanjile, "Ngatukumponya maganga kwa ligongo lya masengo gambone, nambo kwa ligongo lya kwatukana Akunnungu! Pakuwa mmwejo ndi mundu pe, nambo nkulitenda Akunnungu." 34 Che Yesu wajanjile, "Ilembekwe Mmalajisyo genu kuti, Akunnungu watite, Wanyamwe ndi achiminungu?" 35 Akunnungu waawilasile achiminungu awala wose wawasaliwe lilowe lyao, ni uweji tuimanyi kuti Malembelo ga Akunnungu gakuwecheta usyene mowa gose. 36 Sambano Atati asagwile ni kunduma pachilambo pa. Kwachichi wanyamwe kuusalila, ngwatukana Akunnungu, panguti, uneji ndili Mwana jwa Akunnungu. 37 lwaga ngangupanganya masengo gaasachile Atati wangu nagapanganye, ngangulupilila une. 38 Nambo lwaga ngugapanganya masengo gao, natamuno munaangulupilile uneji, ngakulupilile masengo gangu. Pelepo chimmanyilile kusyene kuti Atati ali mwangu une ni uneji ndili mwa Atati." 39 Nipele walinjile sooni kwakamula Che Yesu, nambo walikulupwisye ni kutyoka. 40 Che Yesu wawawile sooni pesi lusulo lwa Yolodani, kwiuto kuwabatisyaga che Yohana wandu kula ni kutama kweleko. 41 Wandu wajinji wanjaulile ni kuti, "Che Yohana nganaapanganya chimanyisyo chachili chose. Nambo yose yaisasile che Yohana

nkati mundu ju ili isyene.” 42 Kweleko wāndu wājinji wāakulupilile Che Yesu.

11 Mundu jumo jwakuwīlanjikwa che Lasalo juwātamaga nsinda wa ku Besania wāliji jwakulwala. Che Maliamu ni nlumbugwe che Masa wātamaga nsinda ulaula. 2 Che Maliamu ju ni jwejula juwāmpakesye mauta ga kununjila Ambuje Che Yesu mmakongolo ni kwasyula ni umbo syakwe. Che Lasalo mpwakwe che Maliamu ni juwālwalaga. 3 Nipele achalumbugwe wāljisyē utenga ku Che Yesu achitiji, “Ambuje, mbusanga gwenu junkunnonyela akulwala!” 4 Che Yesu pawāpilikene yeleyo wātite, “Ulwele wo ngaummulaga che Lasalo, nambo ulwele wo ukopochele kwaligongo lya ukulu wa Akunnungu, kuti Mwana jwa Akunnungu apochele ukulu kwa litala lya ulwele wo.” 5 Che Yesu wāanonyele che Masa ni che Maliamu pamo ni che Lasalo. 6 Che Yesu pawāpilikene kuti che Lasalo akulwala, wājonjehesye moŵa gane gawili ga kutama pawāliji pala. 7 Nipele wāasalile wākulijiganya wāo, “Tuujile sooni ku Yudea!” 8 Wākulijiganya wāo wāasalile, “Jwakwiganya, nganagapite moŵa gamajinji Wāyahudi wāsachile kummulaga ni maganga, kwachichi nkusaka tuujile sooni kweleko?” 9 Che Yesu wājanjile, “Ana ngati gapali masaa likumi ni gawili ga muusi? Mundu ajendaga muusi ngaakombola kulikuwala pakuwā akuliwona lilanguka lya pachilambo chi. 10 Nambo mundu ajendaga chilo chalikuwale pakuwā lilanguka nganilipagwa.” 11 Che Yesu pawāmasile kuwēcheta yeleyo wāasalile, “Mbusanga jwetu che Lasalo agonile, nambo uneji chinyauke kukunjimusa.” 12 Wākulijiganya wāo wānsalile, “Ambuje iwāga agonile chalame.” 13 Che Yesu wāwēchetaga nkati chiwa chi che Lasalo, nambo wākulijiganya wāo wāganisyaaga kuti che Lasalo agonile. 14 Nipele Che Yesu wāasalile pangasisa kuti, “Che Lasalo ajasiche, 15 nambo kwa ligongo lyenu ngusengwa, pakuwā nganima kweleko, kuti wanyamwe nkulupilile. Sambano tujauke kwa jwelejo.” 16 Che Tomasi jwakuwīlanjikwa Maŵila, wāasalile achinjakwe, “Ni uweji tujauke pamo ni Jwakwiganya kuti tukawe pamo nawo!” 17 Nipele, Che Yesu paŵaiche kweleko, wāchisimene chilu chi che Lasalo chili mwilembe kwa moŵa ncheche. 18 Nsinda wa ku Besania wāwāndichile ku Yelusalemu mpela maili siwili. 19 Wāyahudi wājinji wāiche kukwatusya ntima che Masa ni che Maliamu kwa ligongo lya chiwa cha mpwao. 20 Nipele che Masa pawāpilikene kuti Che Yesu akwika, wājawile kukwachingamila, nambo che Maliamu wāsigele pamusi. 21 Che Masa wāasalile Che Yesu,

“Ambuje, nkaliyi papapa pepa mpwangu ngakajasiche. 22 Nambo, namuno sambano ngumanyilila kuti chachili chose chichimwawēnde Akunnungu champe.” 23 Che Yesu wānsalile, “Mpweni chasyuche.” 24 Che Masa wājanjile, “Ngumanyilila kuti chachisyuka pa lyuŵa lya mbesi Akunnungu pachiwasyusye wāndu.” 25 Che Yesu wānsalile, “Uneji ndili usyusyo ni jungwapa wāndu umi. Mundu jwakungulupilila uneji atamuno ajasikaga, chakole umi, 26 ni mundu jwalijose jwakutama ni kungulupilila une ngajasika sooni. Uli nkugakulupilila gelego?” (aion g165) 27 Che Masa wānsalile Che Yesu, “Elo Ambuje! Ngukulupilila kuti wālakwe ni Kilisito, Mwana jwa Akunnungu, wākwika pa chilambo pano.” 28 Che Masa paŵaŵechete yeleyo wājinjile nkati ni kwaŵilanga che Maliamu mlumbugwe ni kwasalila chipasipasi, “Jwakwiganya aiche ni sooni akumbilanga.” 29 Nombe che Maliamu pawāpilikene yeleyo wājimwiche kwakwanguya ni kwajaulila Che Yesu. 30 Che Yesu wāliji nganajinjile mu nsinda, nambo wāliji kulakula kuwāchingamilwe ni che Masa. 31 Nipele, Wāyahudi wāŵaliji nkati ali nkwatulasya ntima che Maliamu, paŵambweni che Maliamu ajimwiche ni pangakaŵa akopweche paasa, wāakuiye. Wāganisisye kuti akwaula kumalembe kukulila. 32 Nipele, che Maliamu paŵaiche pawāliji Che Yesu pala ni paŵambweni Che Yesu, wātindiŵele ni kwasalila, “Ambuje, nkaliyi papapa pepa mpwangu ngakajasiche!” 33 Che Yesu paŵambweni che Maliamu ali nkulila, ni Wāyahudi wāŵalongene ni che Maliamu nombe akulila, Che Yesu wāsupwiche nnope ni kupwa ntima. 34 Nipele wāusisye, “Ana mummisile kwapi?” Ni wānsalile, “Ambuje, njise kunnole.” 35 Che Yesu wālisile. 36 Nipele Wāyahudi wātite, “Nnole yatite pakunnonyela!” 37 Nambo wāndu wāne wātite, “Iwāga wāgalamisye meeso ga jwangalola jula, kwachichi nganakombola kuntenda che Lasalo anajasiche?” 38 Nipele Che Yesu akuno ali nkusupuka sooni mu ntima mwao, wāiche pa lilembe. Lilembe lyene lyaliji mbugu lyaliunichikwe ni liganga. 39 Che Yesu wāsalile, “Ngalambule liganga lyo!” Che Masa alumbugwe wajasiche jo, wāasalile, “Ambuje, atandite kununga, pakuwā atemi mwilembe moŵa ncheche!” 40 Che Yesu wānsalile che Masa, “Ana nganinansalila kuti mwakulupililaga chimuŵone ukulu wa Akunnungu?” 41 Nipele wāgalambwile liganga lila. Che Yesu wālolite kwinani ni wātite, “Atati nguntogolela pakuwā mmwejo nkuumbilikanila. 42 None ngumanyilila kuti nkuumbilikanila moŵa gose. Nambo wēchete yeleyo ligongo lyao wāndu wāsongangene pelepa wā kuti akulupilile kuti mmwejo mundumile une!” 43 Paŵamasile kuwēcheta yeleyo, wāŵilasilile kwalilowe

lyekulungwa, “Che Lasalo! Nkopoche paasa!” 44 Juwajasiche jo wakopweche paasa akuno ali atawikwe saanda mmakongolo ni makono ni ku meeso. Che Yesu waasalile wandu, “Mummugule, munneche ajaule.” 45 Nipele Wayahudi wajinji wawaiche ku che Maliamu pawaiweni yaitesile Che Yesu yo, wakulupilile. 46 Nambo wandu wane mwa welewo wawile kwa Mafalisayo ni kwasalila aila yaitesile Che Yesu. 47 Achakulu wambopesi ni Mafalisayo wausimanisye Nkungulu wekuwa wa Wayahudi, walisisye, “Tutende chichi? Pakuwa mundu ju akupanganya imanyiso yejinji. 48 Twannekaga ajendechele, wandu wose chankulupilile, ni achakulu wa Chiloma chaiche kukujijonanga Nyuumba jetu ja Akunnungu ni wandu wetu ni chilambo chetu.” 49 Pelepo jumo jawo jwakuwilanjikwa che Kayafa, chele chaka cho waliji Jwambopesi Jwankulu, waasalile, “Wanyamwe ngankumanyilila kose! 50 Ana ngankuganisya kuti ikuwajilwa mundu jumo wawile wandu wose, kupunda chijonanjikwe chilambo chose?” 51 Welewo nganawecheta yeleyo kwa kusaka kwakwe nsyene, nambo ligongo waliji Jwambopesi Jwankulu chele chaka cho, walondwele kuti Che Yesu chawe kwa ligongo lya wandu wa chilambo cha Wayahudi, 52 sooni ngawa kwa Wayahudi pe nambo kuti wasonganganye pamo wandu wa Akunnungu wawapwilingene mwinemwine kuti awe chindu chimo. 53 Nipele kutandilila lyuwa lya achakulu wa Wayahudi wajilene kwaulaga Che Yesu. 54 Kwa yele, Che Yesu nganjajendajendaga sooni kwa kulilosya pasikati ja Wayahudi, nambo watyosile pelepo, wawile kiwuto kwakuwandikene ni lipululu, musi waukuwilanjikwa Eflaimu. Watemi kweleko pamo ni wakulijiganya wao. 55 Lyuwa lyekulungwa lya Pasaka ja Wayahudi lya wandichile, ni wandu wajinji wakwesile kwaula ku Yelusalemu kuti aliswejesye kwaligongo lya kwapopelela Akunnungu, likanawe lyuwa lyekulungwa lya Pasaka. 56 Nipele waliji nkwasosa Che Yesu. Nombewo pawasongangene pamo pa Nyuumba ja Akunnungu, wausyene, “Ana nkuganisya uli? Nkuti ngaika ku chindimba chi?” 57 Achakulu wambopesi ni Mafalisayo walajisye kuti iwaga kwana mundu jwakumanyi kwali Che Yesu, asale kuti waakamule.

12 Moŵa nsano ni limo likanawe lyuwa lya chindimba cha Pasaka, Che Yesu waiche ku Besania, pawatamaga che Lasalo, mundu juwasyuchikwe ni Che Yesu jula. 2 Kweleko wankolochesye Che Yesu chakulya cha ligulo ni che Masa waliji nkwaumichila. Che Lasalo waliji jumo

jwao jwa weŵala wawatemi pa chakulya pamo ni Che Yesu. 3 Nipele, che Maliamu wajigele chuupa cha mauta gambone gakununjila ga ntengo wekulungwa gagakolochekwe ni chitela chachikuwilanjikwa nado, ni kwapakasya Che Yesu mmakongolo mwao ni wagasyusile makongolo ni umbo syakwe. Nyuumba jose janunjile chambone. 4 Nambo che Yuda Isikaliote, jumo jwa wakulijiganya wao juchiŵagalauche Che Yesu watite, 5 “Ana ligongo chi pangagasumisya mauta go kwa ipaande selasini ya feza, ni feza syo kwapa wakulaga?” 6 Wawechele yeleyo, ngawa kuti waakolelaga chanasa wakulaga, nambo wawechele yeleyo kwa ligongo waliji jwakugosa mbiko. Pakuwa waliji jwawiyi wajiŵaga kutyochela mu mbiko jo. 7 Nambo Che Yesu watite, “Munansausye jwankongwe ju! Munneche, atesile yeleyo kwa ligongo lya lyuwa lya masiko gangu. 8 Wakulaga chaŵe pamo ni wanyamwe moŵa gose, nambo uneji nguwa ni wanyamwe moŵa gose.” 9 Wayahudi wajinji wapilikene kuti Che Yesu waliji ku Besania. Nipele, waiche kweleko ngawa kuti kwa ligongo lya kwawona Che Yesu pe, nambo wasachile kwawona che Lasalo nombe, mundu juŵasyusikwe ni Che Yesu. 10 Nipele, achakulu wambopesi wajilene kwaulaga che Lasalo, Wayahudi wajinji waakanile ilongola wao, ni kunkulupilila Che Yesu. 12 Malaŵi jakwe, mpingo wekulungwa wa wandu uwaiche kuchindimba cha Pasaka wapilikene kuti Che Yesu ali mwitala kwika ku Yelusalemu. 13 Nipele, wajigele nyambi sya itela ya mitende ni wawile kukwachingamila, wanyanyisye achitiji, “Alapikwe Akunnungu! Akole upile welewo wakwika mu liina lya Ambuje. Akole upile mwenye jwa ku Isilaeli.” 14 Che Yesu wampatile mwanambunda, wakwesile mpela iyalembekwe Mmalembelo Gamaswela, 15 “Munajogope wandu wankutama ku Sayuni! Nnole, Mwenye jwenu akwika, akwesile mwanambunda!” 16 Kundanda wakulijiganya wao nganaimanyililaga indu iyatyochele, nambo pawasyuchile Che Yesu ni kukuswa, pelepo wakulijiganya wagakumbuchile Malembelo ga Akunnungu apala pagasasile yankati welewo, ni wandu iwatite pakumpanganyichisya. 17 Mpingo wa wandu wawaliji pamo ni Che Yesu pawambilasile che Lasalo kutyochela mwilembe ni kwasusyusa, wasalile wandu aila indu iyatendekwe. 18 Nipele, mpingo wa wandu ula wawile kukwachingamila, pakuwa wose wapilikene kuti Che Yesu apanganyisye chimanyisyo cho. 19 Nipele, Mafalisayo wawechelesyene jwine ni jwine achitiji, “Nnole! Ngatukukombola kupanganya chachili chose! Wandu wose wa pachilambo

akunkuya.” 20 Kwaliji ni Wagiliki wampepe mwa wāndu wāwaiche ku Yelusalemu kukupopela katema ka chindimba cha Pasaka chila. 21 Wanyawo wājaulile che Filipo, juwatyochele musi wa ku Besesaida chilambo cha ku Galilaya ni kwasalila, “Achimwene, tukusaka twawone Che Yesu.” 22 Che Filipo wājawile kukwasalila che Andulea, ni wose wānawāwili wājawile kukwasalila Che Yesu. 23 Nambo Che Yesu wāajanjile, “Saa jiiche ja Mwana jwa Mundu kukuswa! 24 Ngunsalila isyene lusongolo lwa ngano chilusigalile kuwa lusongolo lwa ngano pe, iwaga nganilugwa paasi ni kuwa. Nambo lwawaga, lukumela ni kusogosya songolo sine syejinji. 25 Mundu jwakuunonyela umi wakwe, jwelejo chausoyasye, nambo jwakusaka kuutyosya umi wakwe kwa Kilisito mu chilambo chi, jwelejo chaugose mpaka pachapegwe umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 26 Mundu jwakusaka kuundumichila, anguye, kuti papalipose pachime une ni katumetume jwangu ni pachaaŵe. Mundu jwalijose jwakuundumichila uneji, Atati wangu chamchimbichisye. 27 “Sambano Mbumu jangu jikususuka, none ana mechete chichi? Ana mechete kuti, ‘Atati wangu mungulupusye ni ichitendekwe pa katema ka?’ Ngwamba, chelecho ni chinaichile, mbite pa katema ka masausyo. 28 Atati, nlikusye liina lyenu.” Pelepo lyapikaniche lilowe kutyochela kwinani lichitiji, “Nalikusisye, ni chinalikusye sooni.” 29 Mpingo wa wāndu wāwajimi pelepo wāpilikene lilowe lyo ni wane mwa ŵelewo watite kwaliji ni kulindima ni wane watite, “Katumetume jwa kwinani wāwechete nawo!” 30 Nambo Che Yesu wāasalile, “Lilowe limwalipikene nganiliwa kwa ligongo lyangu une, nambo kwa ligongo lyenu. 31 Keleka kali katema ka kwalamula wāndu wa chilambo chi, sambano Shetani jwakutawala pa chilambo chi chaŵinjikwe. 32 Nambo une pachinyakulikwe pachilambo, wose chinatile kukwangu.” 33 Kwa kuwecheta yeleyo wālosilye chiwa chachi chichawe. 34 Mpingo wa wāndu ula wajanjile, “Uweji tupilikene Mmalajisyo getu kuti Kilisito chatame moŵa gose pangali mbesi. Mmwe nkuti uli, Mwana jwa Mundu aŵajilwe kunyakulwa? Ana aju Mwana jwa Mundu ju ali wāani?” (aiōn g165) 35 Che Yesu wāajanjile, “Lilanguka lili pamo ni wānyamwe kwa moŵa kanandi. Njendeje katema lilanguka lyo lili lipali kuti chinansimane chipi, pakuwa jwakwenda mu chipi ngakukumanyilila kwakwaula. 36 Katema nli nkwele lilanguka lyo nkulupilile lilanguka lyo mmeje wāndu wa lilanguka.” Paŵamasile kuwecheta yeleyo Che Yesu wātyosile ni kulisisa. 37 Namuno Che Yesu wāitendenye imanyisyo yo mmbujo mwao, nambo wanyawo nganilwakulupilila. 38 Nipele malowe

gaŵaŵechete jwakulondola jwa Akunnungu che Isaya gamaliile paŵatite, “Ambuje, ana wāni wāukulupilile utenga wetu? Ni machili ga Ambuje gawoneche kwa wāani?” 39 Nambo nganakombola kukulupilila, pakuwa che Isaya wāsasile sooni kuti, 40 “Akunnungu wāatatesye meeso gao, kuti akalola ni meeso gao, sooni nalyungesye lunda lwao kuti akaimanyilila ni lunda lwao, akapitikwisye mitima jao kuti nalamyē.” 41 Che Isaya wāwechete yeleyo pakuwa wāuweni ukulu u Che Yesu ni kunkunguluchila ngani syao. 42 Natamuno yeleyo, achakulu wājinji wa Wayahudi wāakulupilile Che Yesu. Nambo kwa ligongo lya kwajogopa Mafalisayo, nganajitichisya kwakulilosya kuti akaŵinga mu nyumba jakupopelela. 43 Pakuwa yanonyele kulapikwa ni wāndu kupunda kulapikwa ni Akunnungu. 44 Nipele, Che Yesu wānyanyisye achitiji, “Mundu jwakungulupilila une, ngakungulupilila une pe, nambo akwakulupilila iyoyo ŵewāla wāndumile une. 45 Jwakumona une akwawona iyoyo ŵewāla wāndumile une. 46 Uneji iiche pachilambo meje lilanguka kuti wānawose wākungulupilila une akatama mu chipi. 47 Mundu jwakugapilikana malowe gangu nambo ngakugakamulisya, uneji ngaŵa juchinanlamule. Nguniika kukwalamula wāndu wa pachilambo nambo iiche kukwakulupusya. 48 Jwakungana une ni kugakana malowe gangu jwelejo akwete jwakwalamula. Lilowe limechete lila chilyalamule pa lyuwa lya mbesi. 49 Nganiwecheta kwa malamulo gangu nansyene, nambo Atati wangu wāndumile ŵelewo ni wānajisye chakuwecheta ni chakwasalila wāndu. 50 Ni uneji ngumanyilila kuti malamulo gakwe gakiŵikanawo umi wa moŵa gose pangali mbesi. Nipele uneji nguwecheta agala pe gaŵanajisye Atati wangu kuti nagaŵechete.” (aiōnios g166)

13 Lyaliji likanaŵe lyuwa lyekulungwa lya Pasaka. Che Yesu achimanyililaga kuti katema kao kakutyoka pachilambo chino ni kwaula kwa Atati wao kaiche. Moŵa gose wānonyele wāndu wao wāali pachilambo, elo, wānonyele kwa unonyelo wangali mbesi! 2 Nipele Che Yesu ni wākulijiganya wao wātemi achilyaga chakulya cha ligulo. Jwakulinga wāmasile kwajinjila che Yuda, mwana ju che Simoni Isakaliote ni kwapa nganiso sya kwagalauka Che Yesu. 3 Che Yesu wāimanyi kuti Atati wao aŵisile indu yose paasi pa ulamusi wakwe, ni kuti nsyene wātyosile kwa Akunnungu ni akuuja kwa Akunnungu. 4 Nipele, wātyosile pachakulya pala, wāwusile likoti lyakwe ni kuwika pambali, wājigele chitambaa ni kulitaŵa mchiunu. 5 Nipele wātechile meesi mu nkambo wa mwana ni kutanda

kwakunda makongolo wakupijiganya wao ni kwasyla ni chitambaa chiwalitawile mchiunu chila. 6 Paŵaiche ku che Simoni Petulo, jwelejo wammusisye Che Yesu, "Ambuje, ana mmwe nkusaka kuungunda makongolo gangu?" 7 Che Yesu wajanjile, "Ngankuchimanya chingupanganya sambano, nambo chinchimanye kanyuma." 8 Che Petulo wansalile Che Yesu, "Mmwe ngamungunda makongolo gangu kose." Che Yesu wajanjile, "lwaga ngangugakunda makongolo genu, mmwejo ngamma jwakulijiganya jwangu." (aiōn g165) 9 Che Simoni Petulo wajanjile, "Ambuje, mungunde, ngaŵa makongolo pe, nambo ni makono gangu ni ntwē wangu nombe nawo." 10 Che Yesu wansalile, "Jwanjoje amasile kusalala, akusachilwa kulikunda mmakongolo pe. Wanyamwe nsalele, ikaŵe mundu jumo pe." 11 Che Yesu wammanyilile ajula juchiŵagalauche, kwa ligongo lyo watite, "Wanyamwe nsalele, ikaŵe mundu jumo pe." 12 Paŵamalisisye kwakunda makongolo gao, wawasile likoti lyakwe, watemi sooni ni kwausya, "Ana nchimanyi chele chindesile kukwenu cho? 13 Wanyamwe nkuumilanga une jwakwiganya ni Ambuje, nkuwecheta uchenene, pakuŵa yeleyo ni indite pakuŵa. 14 Nipele lwaga uneji jundi Ambuje ni jwakwiganya, nankundile makongolo genu ni wanyamwe nkuŵajilwa nkundane makongolo jwine ni jwine. 15 Napele chitagu chi, kuti ni wanyamwe mpanganyeye iyoyo mpela inapanganyichisye wanyamwe. 16 Ngunsalila isyene, ngapagwa kapolo jwakumpunda mmbujegwe, atamuno ngapagwa jwakutumichila jwakumpunda jwantumile. 17 Nipele lwaga ngamanyi gelego, chinkole upile lwaga chingatende." 18 "Ginguwēcheta ga ngaŵa kwa wanyamwe wanawose. Uneji ngwamanyilila yatite pakuŵa wanawose unasagwile ŵala. Nambo gakusachilwa gamalile Malembelo ga Akunnungu gagakuti, 'Mundu jwakulya chakulya pamo ni uneji amujilile nkusa.' 19 Uneji nansalile gelega sambano gakanaŵe kopochela, kuti pachigakopochele po nkulupilile kuti, 'Uneji ndili jwelejo.' 20 Ngunsalila isyene, mundu jwalijose juchampochele junguntuma, jwelejo akumbochela ni une, ni mundu jwakumbochela uneji akumpochela jwele jwandumile une." 21 Che Yesu paŵamasile kuwecheta yeleyo wasupwiche nnope mmbumu jao, waweche pangasisa kuti, "Ngunsalila isyene, jumo jwenu chang'alauche!" 22 Wakulijiganya wao walolegene anakombole kwimanyilila kuti wagambaga waani. 23 Jumo jwa wakulijiganya wao juwanonyelwe nnope ni Che Yesu, watemi pachiwandi ni Che Yesu. 24 Nipele che Simoni Petulo wankupilile jwakulijiganya jula kunsalila, "Mwausye ana akwagamba waani?" 25

Wakulijiganya jo wammandichile nnope Che Yesu ni kwausya, "Ambuje ana waani nkwagamba?" 26 Che Yesu wajanjile, "Jwelejo ni ajula juchinampambile chipande cha nkate ni kwapa." Nipele wajigele chipande cha nkate, ni kupamba mu mbaale, wampele che Yuda mwana ju che Simoni Isikaliote. 27 Che Yuda napochelape chipande cho, wajanjilwe ni Shetani. Nipele Che Yesu wansalile, "Chinkusaka kuchipanganya, nchipanganye chitema pe!" 28 Nambo ngapagwa mundu jwalijose mwa aŵala wawatemi pachakulya pala juŵaimanyilile ligongo lya kwasalila yeleyo. 29 Pakuŵa che Yuda wāliji jwakugosa mbiko, wakulijiganya wane waganisisye kuti Che Yesu waasalile che Yuda kuti ajaule akasume indu yaikusachilwa ku chindimba cha Pasaka, pane waasalile kuti akapeleganye chachili chose kwa wakulaga. 30 Nipele, che Yuda napochelape chipande cha nkate chila, wakopweche paasa. Ni kele katema ko kaliji chilo. 31 Che Yuda paŵakopweche, Che Yesu watite, "Sambano Mwana jwa Mundu apatile ukulu, ni Akunnungu nombe apatile ukulu mwa jwelejo. 32 lwaga ukulu wa Akunnungu uwunukwiche kwa litala lya Mwana jwa Mundu, nipele Akunnungu asyene chauunukule ukulu wa Mwana jwa Mundu, nombewo chiŵakusye chitema pe." 33 "Achiŵanangu, ndili ni wanyamwe kwa moŵa kanandi pe. Chimuosose, nambo sambano ngunsalila aila inaasalile achakulu ŵa Wayahudi kuti, 'Kungwaula wanyamwe ngankombolanga kwika!' 34 Malajisyo ga sambano ngumpanga gati nnonyelane jwine ni jwine. Mpela indite pakunnonyela wanyamwe, kwanti iyoyo peyo nnonyelane jwine ni jwine. 35 Mwanonyelanaga jwine ni jwine, wandu wanawose chachimanyilila kuti wanyamwe ndi wakulijiganya wangu." 36 Che Simoni Petulo wambusisye Che Yesu, "Ana Ambuje nkwenza kwapi?" Ni Che Yesu wajanjile, "Kungwaula sambano ngankombola kuunguya, nambo chimuunguye kanyuma." 37 Che Petulo wansalile, "Ambuje, ligongo chi lichilepele kunkuya sambano? Ndili chile kuwa kwa ligongo lyenu!" 38 Che Yesu wajanjile, "Ana isyene ndi chile kuwa kwa ligongo lyangu une? Isyene ngunsalila, jikanaŵe kutongola tambala chimuungane katatu!"

14 Che Yesu waasalile, "Nkapotekwa mmitima jenu. Mwakulupilile Akunnungu ni mungulupilile une wakwe. 2 Ku nyuumba ja Atati kwana yuumba yejinji, ngaikaŵe yeleyo, ngansalile. Sambano ngwaula kukunkolochesya liuto. 3 Najaulaga ni kukunkolochesya liuto, chingauje ni kunjigala, kuti pandili une, ni wanyamwe mbe pelepo. 4 Kungwaula ko nkulimanyilila

litala lyakwe.” 5 Che Tomasi wambusisye, “Ambuje, ngatukumanyilila kunkwaula ko, ana tutukombole chinauli kulimanyilila litala lyakwe?” 6 Che Yesu wanjanjile, “Uneji ndili litala ni usyene ni umi usyene. Ngapagwa mundu jwakwaula kwa Atati pangapitila kwa uneji. 7 lWaga nkuumanyilila uneji, Atati wangu nombe mwamanyi. Chitandile sambano, mwamanyi, ni sooni mwaweni.” 8 Che Filipo wansalile, “Ambuje, ntulosye Atati, chelecho ni chitukuchisaka.” 9 Che Yesu wansalile, “Che Filipo, ndemi ni wanyamwe moŵa gose ga, ngunnaŵe kuumanyilila? Mundu jwalijose jwamweni une, ŵaweni Atati. Ana kwachichi nkuti, ‘Ntulosye Atati?’ 10 Ana ngankukulupilila kuti uneji ndili mwa Atati, nombe Atati ali mwa uneji? Gelega malowē gingunsalila ga nganguwecheta kwa ulamusi wangu nansyene, nambo Atati wakutama mwangu une akupanganya masengo gao. 11 Nkusachilwa kukulupilila pinguti, uneji ndili mwa Atati nombe Atati ali mwa uneji. Naga ngaŵa yele, nkulupilile kwa ligongo lya masengo gingugapanganya go. 12 Ngunsalila isyene, jwakungulupilila uneji chagapanganye masengo gingugapanganya une. Elo, chagapanganye namose masengo gamakulungwa kupunda agaga, ligongo uneji ngwaula kwa Atati. 13 Ni wanyamwe mwaŵendaga chachilichose mu liina lyangu chinampanganyichisye, kuti Atati apate ukulu kwa litala lya Mwana. 14 Mwamendaga chachilichose kwa ukombole wa liina lyangu, chinampanganyichisye. 15 “Mwanonyelaga uneji, chingajitichisye malajisyo gangu. 16 Uneji chinaachondelele Atati nombewo chachimpanga Nkamusi jwine, jwelejo chatame ni wanyamwe moŵa gose pangali mbesi. (aiōn g165) 17 Jwelejo ni Mbumu jwa Akunnungu jwakutusalila ngani sya usyene nkati Akunnungu. Wāndu ŵa pachilambo pano ngaakombola kumpochela jwelejo pakuŵa ngakukombola kumbona atamuno kummanyilila. Nambo wanyamwe nkummanyilila ligongo akutama ni wanyamwe ni sooni ali nkati mwenu. 18 “Pachindyoche nginanneka jika mpela wāndu wakulekwa, nambo chinjiika sooni kukwenu. 19 Gasigele moŵa kanandi wāndu ŵa pachilambo pano ngaawona uneji sooni, nambo wanyamwe chimuwone. Pakuŵa uneji ngwete umi, nombe wanyamwe chinkole umi. 20 Lyuŵa lyo pachiliiche chinchimanyilila kuti uneji ndili mwa Atati wangu, nombe wanyamwe ndi mwangu une, ni uneji ndili mwa wanyamwe. 21 Jwapochele malajisyo gangu ni kugatendekanya, jwelejo ni jwakuunonyela une. Nombe jwakuunonyela une chanonyelwe ni Atati wangu ni uneji chinjinnonyela ni kulimanyukusya kwa jwelejo.” 22 Che Yuda, jwanganawā Isikaliote, ŵausisye, “Ambuje, ana chiikomboleche chinauli

nlimanyisye kukwetu pe ni ngaŵa kwa wāndu ŵa chilambo chose?” 23 Che Yesu wanjanjile, “Mundu jwalijose anonyelaga une chagakamulisye majiganyo gangu, ni Atati wangu chanonyelwe ni mundu jo, une ni Atati wangu chituiche kukuŵika ndamo kukwakwe. 24 Mundu jwangakuunonyela une ngakugajitichisya majiganyo gangu. Majiganyo ginkugapilikana go ngaŵa gangu, nambo gakutyochela kwa Atati wāndumile. 25 “Ayiya nansalile ndili chiŵela pamo ni wanyamwe, 26 nambo nkamusi jo, jwelejo Mbumu jwa Akunnungu juchalajiswe ni Atati wangu kwa liina lyangu, chachinjiganya indu yose ni kunkumbusya yose inansalile.” 27 “Ngunlechelanga chitendewe, chitendewe changu ngumpanga. Ngangumpanga wanyamwe mpela ila wāndu ŵa pachilambo iyakuti pakupanganya. Nkapotekwa mmitima jenu, natamuno nkajogopa. 28 Ana ngati mwapilikene njinsalilaga kuti, ‘Ngwaula, nipele chinjimmujilila.’ Nkaanonyele nkasangalele ligongo ngwaula kwa Atati wangu, pakuŵa ŵelewo ali wakulungwa kumbunda une. 29 Nansalile gelega sambano gakanawē kopochela, kuti pachigakopochele po nkulupilile. 30 Nguuwecheta sooni malowē gamajinji ni wanyamwe, pakuŵa Shetani, chilongola jwa chilambo chi akwika. Nambo nganakola machili kukwangu, 31 nambo wāndu ŵa pachilambo amanyilile kuti ngwanonyela Atati. Kwa ligongo lyo ngupanganya yayiliyose mpela Atati iŵatite pakuulajisya. Njimanje tutyochē pelepa!

15 “Uneji ndili chitela chisyenesyene cha msabibu, ni Atati wangu ali jwakulima. 2 Lujambi lwaluli lose lwaluli mwangu une lwalulukusogola akulutyosya ni lujambi lwaluli lose lwalulukusogola akulupogolela kuti lupunde kusogola. 3 Wanyamwe mmasile kuŵa ŵasalele kwa ligongo lya majiganyo gangu ginansalile. 4 Ntame nkati mwangu, ni uneji chindame nkati mwenu. Mpela ila lujambi ngalukombola kusogola isogosi iŵaga nganilisigala pa msabibu usyene, iyoyo peyo ni wanyamwe iŵaga ngankutama munkati mwangu chinnepele kusogola isogosi. 5 “Uneji ndili mpela chitela cha msabibu ni wanyamwe ndi nyambi. Jwakutama mwa uneji, ni uneji mwa jwelejo, jwelejo chasogole isogosi yejinji, pakuŵa wanyamwe jikape ngankukombola kupanganya chachili chose. 6 Mundu jwalijose iŵaga ngakutama mwa uneji akulandana ni lujambi lwalujasikwe kwakutalichila ni kuumula. Syele nyambi sikukumbikwa ni kutinisa pa mooto ni kutinika. 7 Mwatamaga mwa uneji ni malowē gangu gatamaga nkati mwenu, mmende chachili chose chinkuchisaka ni wanyamwe chimpegwe. 8 Mwasogolaga isogosi

yejinji, Atati wangu chakuswe ni wanyamwe chimme wakulijiganya wangu. 9 Uneji nannonyele wanyamwe mpela ila Atati wangu iwanonyele une. Ntameje mu unonyelo wangu. 10 Mwagakamulichisya malajisyo gangu chintame mu unonyelo wangu, mpela ila indite pakugakamulichisya malajisyo ga Atati wangu ni kutama mu unonyelo wao. 11 "Nansalile yeleyi yose kuti usangalale wangu utame nkati mwenu, ni usangalale wenu upunde. 12 Alili lili lilajisyo lyangu: Nnonyelane jwine ni jwine mpela indite pakunnonnyela wanyamwe. 13 Ngapangwa unonyelo wauli wekulungwa kuupunda unonyelo wa munda jwakuutosya umi wakwe kwa ligongo lya achambusanga wao. 14 Wanyamwe ndi achambusanga wangu mwatendaga chele chingunnajisya. 15 Uneji ngangumilanga sooni wakutumichila, pakuwa jwakutumichila ngakuchimanyilila chakupanganya mmbujegwe. Nambo uneji nammilasilile wanyamwe achambusanga wangu, pakuwa nammanyisye yose inaipilikene kutyochela kwa Atati wangu. 16 Wanyamwe nganimuusagula uneji, nambo uneji nansagwile wanyamwe ni kuntuma njaule nkasogole isogosi yejinji yaani ipanganyo yambone, ichitame mo'wa gose, nipele chachili chose chachimwa'wende Atati wangu kwa liina lyangu chimpegwe. 17 Nipele, lilajisyo lyangu kukwenu lili ali, nnonyelane jwine ni jwine. 18 "Iwaga wandu wa pachilambo pano akunchima wanyamwe, mmanyilile kuti akanawe kunchima wanyamwe, wanjimile uneji kaje. 19 Nkaliji wandu wa pachilambo, wandu akunnonnyela wanyamwe mpela achinjao. Wanyamwe nganimma wandu wa pachilambo, nambo une nansagwile wanyamwe pasikati ja wandu wa pachilambo. Kwa ligongo lya wandu wa pachilambo akunchima wanyamwe. 20 Nkumbuchile inansalile yo kuti, 'Jwakutumichila ngana'wa jwankulungwa kumpunda mmbujegwe.' Iwaga walagesye uneji, ni wanyamwe nombe chanlagasye, agakamulichisya majiganyo gangu, ni majiganyo genu chagakamulisye. 21 Nambo champanganyichisye wanyamwe yeleyo yose pakuwa wanyamwe ndi wandu wangu, ligongo ngakwamanyilila welewo wandumile une. 22 Ngungaiche ni kuwecheta nawo, ngakawe ni sambi, nambo sambano ngakukombola kulichenjela kuti nganakola sambi. 23 Jwakunjima une, akwachima Atati wangu nombe. 24 Ngangapanganye kukwao masengo ganganagapanganye jwine, ngaakakole sambi, nambo sambano aiweni yakusimonjeka indesile, ali chiwela kutuchima une ni Atati wangu. 25 Nambo itendekwe yeleyi kuti gamalile malowe gagalembekwe Mmalajisyo gao gagakuti, 'Wanjimile

pangali ligongo.' 26 "Chinantume nkamusi kutyochela kwa Atati wangu, jwele ali Mbumu jwa Akunnungu, juchasale usyene nkati Akunnungu. Chinantume kukwenu kutyochela kwa Atati kuti ansalile usyene nkati uneji. 27 Ni wanyamwe nombe chimwasalile wandu nkati une pakuwa ntemi pamo ni une chitandile kundanda.

16 "Nansalile yeleyi kuti nkaleka kukulupilila kwenu. 2 Wandu chamminje wanyamwe mmajumba gao gakupopelela. Soonni chikaiche katema kanti jwalijose juchambulaje pasikati ja wanyamwe chaganisye kuti akwatyosyesya Akunnungu mbopesi. 3 Chantende yeleyo pakuwa ngakwamanyilila Atati natamuno ngakuumanyilila uneji. 4 Nambo, nansalile yeleyi kuti pachikaiche katema ka kukopochela nkumbuchile kuti nansalile. "Nganinansalila yeleyi kutyochela kundanda pakuwa naliji pamo ni wanyamwe. 5 Nambo sambano ngwaula kwa wandumile une wala, ni ngapagwa namuno jumo jwenu jwakumusya kuti, 'Nkwaula kwapi?' 6 Pakuwa nansalile yeleyi nsupwiche mmitima jenu. 7 Nambo ngunsalila isyene, kwa liwamba lyenu mmbaya uneji nyaule, pakuwa iwaga ngunyaule, nkamusi jo ngaika kukwenu. Nambo najaulaga, chingantume kukwenu. 8 Nombewo pachaiche, chachamanyisya wandu wa pachilambo chi kuti ngakuumanyilila usyene nkati sambi ni nkati kupanganya yambone paujo pa Akunnungu ni nkati wandu kulamulikwa ni Akunnungu. 9 Ngakuumanyilila usyene nkati sambi ligongo ngangulupilila une. 10 Ngakuumanyilila usyene nkati kupanganya yambone paujo pa Akunnungu, ligongo ngwaula kwa Atati wangu ni wanyamwe ngamuuwona sooni. 11 Ngakuumanyilila usyene nkati wandu kulamulikwa ni Akunnungu, ligongo Shetani jwakutawala chilambo chi amasile kulamulikwa. 12 "Ngwete yejinji yakunsalila, nambo sambano chinnepele kwipililila. 13 Nambo pachaiche Mbumu jwa Akunnungu juchansalile usyene nkati Akunnungu, chachinlongosya mu usyene wose. Ngaasala kwa ulamusi wakwe nsyene nambo chachisala ichaipilikane kutyochela kwa Atati ni kummanyisya ichiiche. 14 Welewo changusye une ligongo chachinsalila yeleyi ichinansalile une. 15 Yose yalinayo Atati wangu ili yangu une, kwa ligongo lya sasile kuti Mbumu jo chachinsalila ichinaasalile une. 16 "Gasigele mo'wa kanandi ni wanyamwe ngamuuwona sooni, ni pakumala mo'wa kanandi, chimuuwone sooni!" 17 Pelepo wakulijiganya wao wampepe wausyene, "Malumbo gakwe chichi pakutusalila, 'Gasigele mo'wa kanandi ni wanyamwe ngamuuwona sooni, ni pakumala mo'wa kanandi, chimuuwone

sooni?" Ni sooni wātite, 'Pakuwā ngwaula kwa Atati wāngul'" 18 Nipele, wājendelechele kuusyana, "Ana malumbo gakwe chichi pakuwēcheta, 'Gasigele moŵa kanandi?' Ngatukuchimanyilila chakuchigamba cho." 19 Che Yesu waimanyi kuti wākulijiganya wāo wāsachile kwausya yankati yeleyo, nipele wāasalile, "Ana nkuusyana nkati yeila imechete kuti, 'Gasigele moŵa kanandi ni wānyamwe ngamuuwona sooni, ni pakumala moŵa kanandi, chimuuwone sooni?" 20 Ngunsalila isyene, wānyamwe chinlile ni kulila kwa malumbo, nambo wāndu wā pachilambo pano chasangalale. Wānyamwe chinsupuche nambo kusupuka kweni chikugalauche kusangalala. 21 Katema ka kuligopola jwankongwe chikwasimana chilungusi ligongo katema kakwe ka kupeteka kaiche, nambo aligopolaga mwanache ngakukumbuchilila kupeteka kula, nambo akusangalala pakuwā apagwile mwanache mchilambo. 22 Nombe wānyamwe sambano nkusupuka, nambo pachinambone sooni chinsangalale mmitima jenu ni sangalala jo ngapagwa jwalijose juchakombole kujityosya kukwenu. 23 "Lyele lyuŵa lyo ngamuusya chachili chose. Ngunsalila isyene, chachili chose chachimwaŵende Atati champe kwa liina lyangu. 24 Natamuno sambano nganimmende chachili chose kwa liina lyangu. Mmende ni wānyamwe chinchipata kuti sangalale jenu jimalile. 25 "Nansalile gelega kwa itagu. Nambo chijiiche ndaŵi jati ngamecheta ni wānyamwe sooni kwa itagu, nambo chinansalile pangasisa yankati Atati. 26 Lyuŵa lyo chinchiwenda kwa liina lyangu, ni ngangunsalila kuti chisachilwe kummendela kwa Atati, 27 pakuwā Atati asyene akunnonyela wānyamwe. Akunnonyela wānyamwe ligongo wānyamwe muunonyele uneji, ni kukulupilila kuti uneji natyochele kwa Akunnungu. 28 Uneji natyochele kwa Atati, ni kwika pachilambo, ni sambano nguchileka chilambo ni kuuja kwa Atati." 29 Nipele wākulijiganya wāo wāasalile, "Nnole sambano nkuwēcheta pangasisa, ngankuwēcheta kwa itagu. 30 Sambano tuimanyi kuti mmwe nkuimanyilila yose ni ngapagwa ligongo lya mundu jwalijose kummusya, chelecho ni chachikututenda tukulupilile kuti nkopochele kwa Akunnungu." 31 Che Yesu wājanjile, "Ana sambano nkukulupilila? 32 Nnole lyuŵa likwika, sooni liiche lyati chimpwilingane jwalijose kumangwakwe, ni kuuneka jika. Nambo uneji nguuŵa jika, pakuwā Atati ali pamo ni une. 33 Nansalile gelega kuti nlumbikane ni uneji ni kukola chitendewe. Mchilambo chinsauche, nambo muusimane nimal! Uneji nachipundile chilambo!"

17 Che Yesu paŵamasile kuwēcheta yeleyo, wālōlite kwini kuti, "Atati, katema kaiche. Mwape ukulu Mwana gwenu kuti Mwana gwenu nombe ampe ukulu. 2 Pakuwā mwapele Mwana gwenu ulamusi pa wāndu wose kuti wāndu wose umwapele wape umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 3 Ni umi wa moŵa gose pangali mbesi wo ni au, wāndu ammanyilile mmwe wāndi Akunnungu wamope wā usyene, ni kwamanya Che Yesu Kilisito umwatumile. (aiōnios g166) 4 Uneji jwammale kunkusya pachilambo kwa kumalisya masengo gamwambele kuti nagapanganye. 5 Atati wāngu, sambano mumbe ukulu pajō penu, ukulu ulaula unakwete pamo nomwe, chikanaŵe gumbikwa chilambo. 6 "Nantesile mmanyiche ni wāndu umwambele pachilambo wāla. Wānyawo wāliji wēnu ni mwambele uneji kuti aŵe wāngu, nombewo alijitichisye lilōwe lyenu. 7 Sambano wānyawo akuimanyilila kuti yose imwambele uneji ityosile kukwenu. 8 Pakuwā malōwe gamwambele uneji napele wānyawo, ni wānyawo akugakulupilila malōwe go. Akumanyilila kwa isyene kuti natyochele kukwenu, ni sooni ajitichisye kuti mmwe ni jumwandumile une. 9 "Ngwapopelela wānyawo. Ngangwapopelela wāndu wose wā pachilambo, nambo wēle umwambele wo pakuwā ali wēnu. 10 Wose ungewete ali wēnu, ni wēnu ali wāngu, ni ukulu wangu uwoneche kwa litala lya wēle umwambele wo. 11 Ni sambano ngwika kukwenu, uneji nguuŵa sooni pachilambo, nambo aŵaŵa alinji pachilambo. Atati wāngu Wāswele mwagose kwa machili ga liina lyenu limumbele, kuti aŵe wāmo mpela une ni mmwe itili wāmo. 12 Panaliji pamo nawo, une naagosile kwa machili ga liina lyenu limumbele, naagosile ni ngapagwa mundu jwalijose jwasochele ikaŵe ajula juŵasagulikwe kujonasika, kuti Malembelo ga Akunnungu gamalile. 13 Nambo sambano ngwika kukwenu, nguŵecheta gelega pachilambo kuti wānyawo agumbale kusengwa kwangu mmitima jao. 14 Une napele lilōwe lyenu, ni wāndu wā pachilambo wāachimile wānyawo pakuwā wānyawo nganaŵa wā pachilambo, mpela ila uneji nganima jwa pachilambo. 15 Nganguwenda kuti mmwe mwatoyse mchilambo, nambo ngupopela mwagose ni Shetani jwaali jwangelumbana. 16 Wānyawo nganaŵa wā pachilambo pano, uneji nombe nganiŵa jwa pachilambo. 17 Mwatende aŵe wāndu wēnu wāswele kwa litala lya usyene, lilōwe lyenu lili usyene. 18 Mpela ila imwatite pakunduma une mchilambo, ni une nombe natumile wēlewo mchilambo. 19 Une ngulityosya nansyene kwaligongo lyao, kuti nombewo alityosye kusyene kukwenu. 20 "Ngangwapopelela

wanyawo pe, nambo ngwapopelela nombe wandu wose wachangulupilile kwaligongo lya majiganyo gao. 21 Ngupopela kuti wose awe chindu chimo. Atati, ngupopela kuti atame nkati mwetu mpela ila mmwe inkuti kutama nkati mwangu, noneji inguti kutama nkati mwenu. Ngupopela awe chindu chimo kuti wandu wa pachilambo akulupilile kuti mmwe ni jumundumile une. 22 Noneji naapele ukulu ulaula umwambele uneji, kuti aweje wamo mpela ila uweji ituli wamo. 23 Uneji ndame mwa wanyawo nombe mmwe mwa uneji. Atendekwe kuwa wamo, ni wandu wose wa pachilambo amanyilile kuti mmwe ni jumwandumile ni kuti nkwanonyela welewo mpela inkuti pakunonyela uneji. 24 "Atati, wose umumbele ngusaka aweje pamo ni uneji pepala pandili une kuti aulole ukulu wangu, ukulu umumbele ligongo mwanonyele uneji chilambo chikanigumbikwe. 25 Atati wambone, namuno wandu wa pachilambo ngakumanya nambo uneji nammanyi. Welewo nombe akumanyilila kuti mmwe mwandumile une. 26 Nantesile mmanyiche kukwao, nombe chimbundisye kutenda yeleyo kuti unonyelo undi nawo kukwangu uwe mwa wanyawo, ni uneji meje mwa wanyawo."

18 Che Yesu paamasile kupopela, wajombweche kasulo ka Keduloni pamo ni wakulijiganya wao. Pelepo paliji ni ngunda wa mwana, nombe Che Yesu wajinjile mwelemo pamo ni wakulijiganya wao. 2 Che Yuda, ajula juwangalawiche Che Yesu, wapamanyilile pelepo ligongo kawili kawili Che Yesu wasimene ni wakulijiganya wao kweleko. 3 Nipele che Yuda wajawile ku wele ngunda wo, wajawile pamo ni mpingo wa wangondo wa Chiloma ni wakulindilila Nyuumba ja Akunnungu wawalajiswe ni achakulu wambopesi ni Mafalisayo, ali ajigele ibatali ni mimuli ni yakumenyanila. 4 Che Yesu, akuno achimanyililaga ichiyasimane yose, wajaulile ni wasisye, "Ana nkwasosa waani?" 5 Nombewo wajanjile, "Che Yesu jwa ku Nasaleti!" Che Yesu waasalile, "Ndili une." Che Yuda juwangalawiche jula wajimi pelepo pamo ni wanyawo. 6 Nipele Che Yesu paawasalile, "Ndili une," wanyawo wajile panyuma ni kugwa. 7 Che Yesu wasisye sooni, "Ana nkwasosa waani?" Ni wajanjile, "Che Yesu jwa ku Nasaleti!" 8 Che Yesu waasalile, "Nansalile kuti ndili une. lwaga nkuusosa une, mwaleche wanyawa ajaule." 9 Wawechete yeleyo kuti gamalile malowe gagatite, "Atati, nganinanjasa mundu jwalijose mwa wehala umwambele." 10 Che Simoni Petulo wakwete lipanga, nipele, walisolomwele ni kwakata liwiwi lyao lya kundyo kapolo jwa Jwambopesi Jwankulu. Kapolo jo liina lyakwe che Maliko. 11 Nipele Che Yesu wansalile che Petulo, "Mmusye

lipanga lyenu mwigonelo mwakwe. Ana nkuganisya kuti nganguwajilwa kugapata masausyo gaasachile Atati wangu kuti nagapate?" 12 Wele mpingo wa wangondo wa Chiloma ni jwankulu jwao pamo ni wakulindilila wa Chiyahudi wankamwile Che Yesu ni kuntawa. 13 Wanjigele ni kunjausya kaje ku che Anasi. Che Anasi waliji akwegwao che Kayafa juwaliji Jwambopesi Jwankulu chele chaka cho. 14 Che Kayafa ju ni jwejula juwaasalile achakulu wa Wayahudi kuti, ikuwajilwa mundu jumo aweje kwaligongo lya wandu wose. 15 Che Simoni Petulo pamo ni wakulijiganya jwine wakuiye Che Yesu. Jwakulijiganya jwine jo wamanyiche ku Jwambopesi Jwankulu, nipele wajinjile pamo ni Che Yesu pansana pao Jwambopesi Jwankulu. 16 Nambo che Petulo wajimi paasa, kuwandikana ni nnango. Nipele, jwakulijiganya jwine juwamanyiche kwa Jwambopesi Jwankulu jula wakopweche ni kuwecheta nawo mwali wakulindilila pannango, ni wansalile che Petulo ajinjile nkati. 17 Mwali wakulindilila pannango jula wambusisye che Petulo, "Ana mmwejo nganimma jumo jwa wakulijiganya wa mundu jo?" Che Petulo wajanjile, "Ngaŵa une!" 18 Pakuwa kaliji katema ka mbepo, achikapolo ni wakulindilila wakolesisye mooto ni waliji nkuotanga. Che Petulo nombeko wajimi pamo nawo achijotelaga mooto. 19 Nipele Jwambopesi Jwankulu wambusisye Che Yesu nkati wakulijiganya wao ni sooni nkati majiganyo gao. 20 Che Yesu wajanjile, "Mechete yose pelanga ni wandu wose. Moŵa gose najiganisye mmajumba ga kupopelela ni pa Nyuumba ja Akunnungu, mwakusimanilana Wayahudi wose, ni nganimecheta chachili chose kwakulisisa. 21 Ligongo chi nkumusya une? Mwasuye wandu wawapilikene indu inaasalile. Welewo akwimanyilila inawechete." 22 Paamasile kuwecheta yeleyo jumo jwao wakulindilila juwajimi pelepo wamputile Che Yesu lijanda achitiji, "Uli, ana yelei ni inkuti pakunjanga Jwambopesi Jwankulu?" 23 Che Yesu waasalile, "lwaga mechete yangalumbana, nlosye changalumbana cho nambo lwaga mechete yambone ana nkuumbutula ichichi?" 24 Nipele che Anasi wanjigele Che Yesu ali atawikwe ni kunjausya ku che Kayafa Jwambopesi Jwankulu. 25 Nambo che Simoni Petulo waliji pelepo alinkujotela mooto. Nipele wambusisye, "Ana mmwejo nombe nganimma jumo jwa wakulijiganya wao?" Che Petulo wakanile ni kuti, "Ngaŵa une!" 26 Jumo jwao achikapolo wa Jwambopesi Jwankulu waliji pelepo. Jweleju ni nlongo njakwe mundu jula juwankatile liwiwi ni che Petulo, wambusisye, "Ana uneji nganimmona mmwejo mungunda wa mwana pamo ni Che Yesu?" 27 Nambo che Petulo wakanile sooni, ni papopo tambala

jatongwele. 28 Kundaŵi pe ŵakulindilila ŵanjigele Che Yesu kopoka mu nyuumba ji Che Kayafa, ni kunjausya mu nyuumba ja mwenye jwa Chiloma. Nambo achakulu ŵa Ŵayahudi nganajinjila nkati mwa nyuumba ja mwenye jwa Chiloma kuti aŵe ŵaswejele paujo pa Akunnungu kuti akombole kulya chakulya cha Pasaka. 29 Che Pilato ŵakopweche paasa ni kwausya, “Ana kwana magambo chi kwa mundu ju?” 30 Nombewo ŵajanjile, “Mundu ju ngakaŵe ni magambo ngatukannyichenawo kukwenu.” 31 Che Pilato ŵaasalile, “Ayaga, munjigale mwachinsyene, nkanlamule ni malajisyo genu.” Ŵayahudi ŵajanjile, “Uweji ngatukuŵajilwa kunlamula mundu jwalijose chiwa.” 32 Yatendekwe yeleyo kuti gamalile maloŵe ga Che Yesu gaŵasasile achilosyaga chachiwa chiwa chanti uli. 33 Che Pilato ŵajinjile sooni mu nyuumba jakwe, ŵammilasilile Che Yesu ni kwausya, “Ana mmwejo ni Mwenye jwa Ŵayahudi?” 34 Che Yesu ŵajanjile, “Ana gele maloŵe go genu, pane ŵandu ŵane ansalile ngani jangu?” 35 Che Pilato ŵajanjile, “Ana nkuganisa uneji ndili Myahudi? Ŵandu ŵenu ni achakulu ŵambopesi annyichisye mmwejo kukwangu. Ana ntesile ichichi?” 36 Che Yesu ŵajanjile, “Umwenye wangu nganiuŵa wa pachilambo pano. Ikaŵe umwenye wangu uli wa pachilambo pano, ŵakunguya akatesile ngondo kuti achakulu ŵa Ŵayahudi anaangamule. Nambo sambano umwenye wangu nganiuŵa wa pachilambo pa.” 37 Pelepo che Pilato ŵammusisye, “Ana mmwejo ndi Mwenye?” Che Yesu ŵajanjile, “Mmwe nkuti uneji ndili Mwenye. Kwa ligongo lyo uneji mbagwile ni kwika pachilambo kukwasalila ŵandu usyene. Mundu jwalijose jwakuunonyela usyene akumbilikana.” 38 Che Pilato ŵambusisye, “Usyene ni chichi?” Nipele che Pilato ŵakopweche paasa ni kwasalila Ŵayahudi, “Ngangugawona magambo gagaligose ga kunlamula mundu ju. 39 Nambo nkwele chisyowelo chakuti uneji ngungopolela jwantawe jumo katema ka Pasaka. Nipele ana nkusaka nangopolele Mwenye jwa Ŵayahudi?” 40 Pelepo ŵanyanyisye, “Ngaŵa, ngaŵa ajuju! Tukwasaka che Balaba!” Nombe che Balaba ŵaliji jwachiswamba.

19 Nipele, che Pilato ŵalamwile kuti Che Yesu ajigalikwe, aputikwe mbokola. 2 Ŵangondo nombe ŵakolosisye chindu mpela singwa ja miiŵa, ŵambwasisye Che Yesu mu ntwe wao ni kuntakusya mwinjilo wa chimwenye. 3 Ŵaliji nkwaichilila ni kuti, “Tukunkomasya, Mwenye jwa Ŵayahudi!” Nipele ŵamputile majanda. 4 Che Pilato ŵakopweche sooni paasa ni kwasalila Ŵayahudi, “Nnole, ngunyikanawo

paasa, mmanyiile kuti uneji nganinansimana ni magambo gagaligose ga kunlamula mundu ju.” 5 Nipele Che Yesu ŵakopweche paasa ali awasile chindu mpela singwa ja miiŵa mu ntwe mwao ni mwinjilo wa chimwenye. Che Pilato ŵasalile Ŵayahudi, “Nnole mundu nsyene ni aju.” 6 Achakulu ŵambopesi ni ŵakulindilila Nyuumba ja Akunnungu paŵambweni Che Yesu ŵanyanyisye, “Mwaŵambe pansalaba! Mwaŵambe pansalaba!” Che Pilato ŵaasalile, “Munjigale mwachinsyene nkaŵambe pansalaba, pakuŵa uneji ngangugawona magambo gagaligose gakunlamula mundu ju.” 7 Ŵayahudi ŵajanjile, “Uweji tukwete malajisyo ni kwa malajisyo go ikusachilwa aweje, ligongo alitesile kuŵa Mwana jwa Akunnungu.” 8 Che Pilato paŵagapilikene maloŵe go ŵapundile kogopa. 9 Nipele ŵajinjile sooni mu nyuumba jakwe, ŵambusisye Che Yesu, “Ana mmweji nkutyochela kwapi?” Nambo Che Yesu ngananjanga chachili chose. 10 Che Pilato ŵansalile, “Ana ngankusaka kuŵecheta ni une? Ana ngankumanyilila kuti ngwete ulamusi wa kungopola pane kummamba pansalaba?” 11 Che Yesu ŵanjanjile, “Ngankakole ulamusi wauli wose kwa uneji ngankapegwe ni Akunnungu. Kwa ligongo lyo mundu jwambeleche uneji kukwenu jwelejo apundile kuŵa ni sambi syejinji.” 12 Chitandile pelepo, che Pilato ŵasosile litala lya kwalechelela Che Yesu. Nambo Ŵayahudi ŵanyanyisye, “Mwannechelelaga mundu ju, mmwejo nganimma mbusanga jwa mwenye jwa ku Loma, pakuŵa mundu jwalijose jwakulitenda mwenye akunkanila mwenye jwankulu jwa ku Loma!” 13 Nipele che Pilato paŵagapilikene maloŵe go ŵanyichenawo Che Yesu paasa, ni nsyene ŵatemi pa chitengu cha kulamula, pelepo pakuŵilanjikwa, “Luŵala Iwa Maganga.” Mchiebulania, Gabata. 14 Lyuŵa lyaliji pamtwe, lyuŵa lyakuŵichila chile Pasaka. Che Pilato ŵaasalile Ŵayahudi, “Mwenye jwenu aju!” 15 Ŵanyawo ŵanyanyisye, “Mwaulaje! Mwaulaje! Mwaŵambe pansalaba!” Che Pilato ŵausisye, “Uli, nammambe mwenye jwenu?” Achakulu ŵambopesi ŵajanjile, “Uweji nganitikola mwenye jwine ikaŵe mwenye jwa ku Loma pe!” 16 Pelepo che Pilato ŵampeleche Che Yesu mmakono mwa ŵangondo kuti akaŵambe pansalaba. Nipele, ŵangondo ŵanjigele Che Yesu. 17 Che Yesu ŵakopweche ali ajigele nsalaba wakwe kwaula kwiuto kwakukuŵilanjikwa, “Chikalakasa cha Ntwe”, Mchiebulania pakuŵilanjikwa Goligota. 18 Pelepo ni paŵaŵambile Che Yesu, ni ŵandu ŵane ŵaŵili pamo nawo, jwine kunchiji ni jwine kundyo kwao ni Che Yesu pambindikati. 19 Che Pilato ŵalembile chimanyisyo ni ŵachiŵisile pachanya nsalaba. Ni chimanyisyo cho chalembekwe

yelei, “Che Yesu jwa ku Nasaleti, Mwenye jwa Wayahudi.” 20 Nipele Wayahudi wajinji wachisomile chimanyisyo cho pakuwa paawambile Che Yesu pala paliji chiwandi ni musi. Sooni chimanyisyo cho chalembe Mchiebulania ni Chilati ni Chigiliki. 21 Nipele achakulu wambopesi wa Wayahudi waasalile che Pilato kuti, “Nkalemba, ‘Mwenye jwa Wayahudi,’ nambo mundu ju watite, ‘Uneji ndili Mwenye jwa Wayahudi.’” 22 Che Pilato waasalile, “Chilembile, nembile!” 23 Wangondo paamasile kwaamba Che Yesu pansalaba, wajigele iwalo yao ni wagaŵenye maunjili ncheche, jwangondo jwalijose liunjili limo. Sooni wajigele mwinjilo wakwe, wanganiukola papatoteke, waliji chipande chimo chachiluchikwe kutyochela mwinani mpaka paasi. 24 Nipele wangondo wo wasalilene, “Tunapapulanye nambo tutende gudugudu kuti uwe wacheni.” Yeleyo yatendekwe kuti gamalile Malembelo ga Akunnungu gagakuti, “Wagaŵene iwalo yangu, ni mwinjilo wangu watendele gudugudu.” Yeleyo ni yatite pakupanganya wangondo wo. 25 Pachiwandi ni nsalaba u Che Yesu wajimi achikulugwe Che Yesu ni apwao achikulugwe ni che Maliamu wankwawo che Kileopa ni che Maliamu jwa musi wa ku Magidala. 26 Che Yesu paawambweni achikulugwe ni jwakulijiganya juwannyenye nnope jula ajimi kuwandikana ni pepala, waasalile achikulugwe, “Amao, jwelejo ni mwanagwenu.” 27 Sooni wasalile jwakulijiganya jula kuti, “Nnole, jwelejo ni achikulu wenu.” Ni kutandila lyuwa lya jwakulijiganya jo wanjigele che Maliamu kuti akatame nawo kumangwakwe. 28 Che Yesu waimanyilile kuti yose yaliji imalile, ni Malembelo ga Akunnungu kuti gamalile, watite, “Jingwete njota.” 29 Chapali kweleko chiwiga chigumbele divai jakuipa. Nipele, wajigele chindu mpela lidodoki ni watowele mu divai mo ni kutawilila pachitela chachikuwilanjikwa esopo ni kuchiŵika pakang’wa pa Che Yesu. 30 Che Yesu paamasile kupegwa divai jo, watite, “Yose imalile!” Ni wakotamisy ntwao ni kwasika. 31 Lyaliji lyuwa lya kuwichila chile kwa kupumulila likanaŵe Lyuwa lya Pasaka. Nipele achakulu wa Wayahudi nganasaka ilu itaame pa nsalaba pa Lyuwa lya Kupumulila ligongo Lyuwa lya Kupumulila lyaliji lyuwa lyajikape. Kwapele wawendile che Pilato apokosole makongolo ga wele wawawambikwe pa nsalaba ni kuitulusya ilu yao. 32 Nipele wangondo wawawile ni kugapokosola makongolo ga mundu jwaandanda ni jwaawili wawajili awambikwe pansalaba pamo ni Che Yesu. 33 Nambo paawachilile Che Yesu, waiweni kuti awile, kwapele nganagapokosola makongolo gao. 34 Nambo jwangondo jumo wansomile Che Yesu

mpaamba pa luwalati, ni papopo jakopweche miasi ni meesi. 35 Nombe juwaweni yeleyo ilinkutendekwa awalasile umboni melepe ni wanyamwe nkombole kukulupilila. Ni umboni wasasile uli usyene, sooni jwelejo akumanyilila kuti akusala usyene. 36 Yelei yatendekwe kuti gamalile Malembelo ga Akunnungu gagakuti, “Ngapagwa liupa lya lichelipokoswe.” 37 Nipele Malembelo ga Akunnungu gakusala sooni, “Chiwalole weŵala wawansomile.” 38 Payamasile yeleyo che Yusufu jwa ku Alimataya, wawendile che Pilato kuti achitulusye chilu chi Che Yesu pa nsalaba. Che Yusufu waliji jwakulijiganya jwao Che Yesu, nambo nganalilosyaga, pakuwa wajogopaga achakulu wa Wayahudi. Nipele che Pilato wajitichisye. Che Yusufu wawawile ni kuchijigala chilu chi Che Yesu. 39 Che Yusufu walongene ni che Nikodemu, che Nikodemu ju ni jwejula juwajaulile Che Yesu chilo kundanda ko, waiche ali ajigele mauta gakununjila yambone ga manemane kuwanganya ni ubani, mpela mbiisi saba ni ibaba iwili. 40 Nipele wachijigele chilu chi Che Yesu ni kuchiŵijilila mu nguo jeswela pamo ni yakununjila mpela chisoywelo cha Wayahudi katema ka kusika. 41 Nambo peuto paawawambikwe Che Yesu pala wapali ngunda wa mwana, ni mu ngunda mo mwali mwana lilembe lya sambano mwakanawichikwa mundu jwalijose. 42 Nipele ligongo lyaliji lyuwa lya Wayahudi kuliŵika chile kupumulila, ni sooni pakuwa lilembe lya lyaliji pachiwandi, wachiŵisile chilu chi Che Yesu mwelelo.

20 Kundaŵi pe kukanaŵe kucha, lyuwa lyaandanda lya chijuma pakumala Lyuwa lya kupumulila, che Maliamu jwa ku Magidala wawawile ku lilembe, ni waliweni liganga lila lili lyegalambule pambali kutyochela pakwinjilila mwilembe. 2 Nipele, wautuchile ku che Simoni Petulo ni ajula jwakulijiganya jwine juwanonyelwe nnope ni Che Yesu ni kwasalila, “Achikopwesye chilu cha Ambuje mwilembe mula, ni sooni ngatukumanyilila kwapi ambisile.” 3 Che Petulo pamo ni jwakulijiganya jwine jula wawawile ku lilembe. 4 Wose wanaŵawili wautwiche nambo jwakulijiganya jwine jula jwampundile che Petulo, jwaliji jwaandanda kwika ku lilembe. 5 Paawakoteme ni kulingulila, wasiweni nguo syeswela pe, nambo nganajinjila. 6 Nipele, che Simoni Petulo nombejo waiche achakuyaga, wajinjile mwilembe ni wasiweni nguo syeswela sisawajilile chilu chi Che Yesu, 7 ni chiguo chiwammijilile Che Yesu mu ntwao. Chiguo chila nganichiŵa pamo ni nguo syeswela sila, nambo chaliji chepinde ni chaliji pajika. 8 Pelepo jwakulijiganya jwine juwalongolele kwika ku lilembe jula, nombejo

wajinjile nkati, ni waiweni ni kukulupilila. **9** Wajiji nganaŵe kugamanya Malembelo ga Akunnungu gagakuti Che Yesu akusachilwa asyuche. **10** Nipele wakulijiganya wo ŵausile kumangwao. **11** Che Maliamu wajimi paasa lilembe, achililaga. Paŵalilaga, ŵakoteme achilingulilaga mwilembe mula, **12** ni ŵaweni achikatumetume ŵa kwinani ŵawili ŵawawasile iwalu yeswela, atemi paŵachigoneche chilulu chi Che Yesu pala jumo kuntwe ni jwine ku makongolo. **13** Ni achikatumetume ŵa kwinani wo ŵambusisye, "Amao, nkulila ichichi?" Ni wajanjile, "Achikopwesye chilulu cha Ambuje ŵangu, ni sooni ngangukumanyilila kwapi achiŵisile!" **14** Nipele che Maliamu paŵamasile kuŵecheta yeleyo, ŵagalawiche panyuma ni kwaona Che Yesu ali ajimi pelepo, nambo nganaimanyilila kuti jwelejo ali Che Yesu. **15** Che Yesu ŵambusisye, "Amao, ana nkulilila ichichi? Ana nkwasosa ŵaani?" Che Maliamu akuno achiganisya kuti akukunguluka ni jwakuugosa ngunda wa mwana, wajanjile, "Achimwene, iŵaga mmwejo nchijigele chilulu chi Che Yesu, musalile kunchiŵisile ni uneji chingachijigale." **16** Che Yesu ŵansalile, "Che Maliamu!" Ni che Maliamu ŵagalawiche panyuma, ni kwasalila Mchiebulania, "Laboni!" Malumbo gakwe "Jwakwiganya." **17** Che Yesu ŵansalile, "Nkangamula, pakuŵa ngunaŵe kwaula kwa Atati. Nambo njaule kwa achalongo achinjangu nkaasalile kuti, ngwaula kwa Atati ŵangu ŵaali Atati ŵenu, Akunnungu ŵangu ŵaali Akunnungu ŵenu." **18** Nipele che Maliamu jwa ku Magidala wajawile kukwasalila wakulijiganya kuti, ŵaweni Ambuje ni ŵaasalile achila chiŵasalilwe ni Che Yesu. **19** Lyaliji ligulo lya lyuŵa lyaandanda lya chijuma pakumala Lyuŵa lya Kupumulila. Wakulijiganya ŵao ŵasongangene pamo mu nyumba ni minango jaliji jeugale ligongo lya kwajogopa achakulu ŵa Wayahudi. Pelepo ŵaiche Che Yesu ni kwima pasikati jao ni kwasalila, "Chitendewe kukwenu!" **20** Paŵamasile kuŵecheta yeleyo, Che Yesu ŵalosisy makono gao ni luŵalati lwao. Nipele wakulijiganya wo ŵasengwile nnope kwawona Ambuje. **21** Che Yesu ŵaasalile sooni, "Chitendewe kukwenu! Mpela ila Atati iŵandumile une, ni uneji nguntuma ŵanyamwe." **22** Paŵamasile kuŵecheta yeleyo ŵapepelele ni kwasalila, "Mumpochele Mbumu jwa Akunnungu. **23** Mwalechelesyaga ŵandu sambu syao, ŵele ŵandu chalecheleswe, ni aŵala ŵangankwalechelesya, ŵele ŵandu ngalecheleswa." **24** Che Tomasi jumo jwa wakulijiganya likumi ni ŵawili ŵala, jwakuŵilanjikwa maŵila, nganaŵa pamo ni achinjakwe paŵaiche Che Yesu. **25** Nipele wakulijiganya ŵane ŵala ŵansalile, "Twaweni Ambuje." Che Tomasi ŵaasalile,

"Chingulupilile pachinagawone maŵasi ga misumali ni kuchiŵika chala changu pa maŵasi go ni kuuŵika nkono wangu pa luŵalati lwao." **26** Nipele pagapite moŵa nsano ni gatatu wakulijiganya wo ŵasongangene sooni nkati mula ni che Tomasi wajiji pamo nawo. Minango jaliji jeugale, ni Che Yesu ŵaiche ni kwima pasikati jao ni kuti, "Chitendewe kukwenu!" **27** Nipele Che Yesu ŵansalile che Tomasi, "Mbiche chala chenu pelepa nnole magasa gangu ni njisenawo nkono wenu mbiche pa luŵalati lwangu. Nkakola lipamba nambo nkulupilile!" **28** Che Tomasi wajanjile, "Mmwe ndi Ambuje ŵangu ni mmwe ndi Akunnungu ŵangu!" **29** Che Yesu ŵansalile, "Ana nkukulupilila ligongo muuweni? Akwete upile ŵelewo wakukulupilila pangamona." **30** Che Yesu ŵapanganyisye imanyisyo ine yejinji paŵaliji ni wakulijiganya ŵao yanganiilembekwe mchitabu chi. **31** Nambo ayiji ilembekwe nkole kukulupilila kuti Che Yesu ali Kilisito Jwakuwombola, Mwana jwa Akunnungu ni kwa kunkulupilila nkole umi wausyene kwa machili ga liina lyao.

21 Payamasile yeleyo, Che Yesu ŵaakopochele sooni wakulijiganya ŵao mungulugulu litanda lya Tibelia. Ni ŵalilosisy kwanti yelei, **2** Che Simoni Petulo ni che Tomasi jwakuŵilanjikwa maŵila ni che Nasanieli jwa ku Kana ja ku Galilaya ni ŵanache ŵa che Sebedayo ni wakulijiganya ŵao ŵane ŵawili, wose wajiji pamo. **3** Che Simoni Petulo ŵaasalile achinjakwe, "Ngwaula kukukoka somba." Ni ŵanyawo nombe ŵansalile, "Noweji tutulongane nomwe." Nipele ŵatysile ni ŵakwesile ngalaŵa nambo chilo chila chose nganapatanga chachili chose. **4** Kundaŵi pe, Che Yesu wajimi mungulugulu litanda nambo wakulijiganya nganamanyililaga kuti wajiji ŵelewo. **5** Nipele Che Yesu ŵausisye, "Achachanda, ana nganimpate somba syasilisoyose?" Ŵanyawo wajanjile, "Elo, nganitupate somba." **6** Che Yesu ŵaasalile, "Mponye lwau kundyo kwa ngalaŵa chimpate somba." Nipele ŵaponyisye lwau ni sambano nganakombolanga kulukwekwelemya ligongo somba syaliji syesijinji nnope. **7** Pelepo jwakulijiganya juŵanonyelwe nnope ni Che Yesu jula ŵansalile che Petulo, "Ambuje ŵelewo!" Palapala che Simoni Petulo paŵapilikene kuti Ambuje, ŵatakwile mwinjilo wao ligongo wajiji ausile ni kuliponyela mmeesi. **8** Nambo wakulijiganya ŵane ŵala ŵaiche ku mbwani ni ngalaŵa ali nkulukwekwelemya lwau lwalugumbele somba pakuŵa nganatalichila kunsanga, mpela makongolo mia moja. **9** Paŵaiche kunsanga ŵauweni mooto wa makala ni pachanya pakwe paŵichikwe somba

ni nkate. 10 Che Yesu ŵaasalile, “Muumbe somba simpepe simpatile sampano.” 11 Nipele che Simoni Petulo ŵakwesile mu ngalaŵa, ŵaluwutile kunsanga lwau lwalugumbele somba syekulungwa mia moja na hansini na tatu. Namuno somba syo syaliji syesijinji kwanti yele, lwau nganilupapuka. 12 Che Yesu ŵaasalile, “Njisangane kunlye.” Nganapagwa namose jumo jwa ŵakulijiganya ŵao juŵalinjile kumbusya, “Ana mmwe ndi ŵaani,” pakuŵa ŵamanyilile kuti ali Ambuje. 13 Che Yesu ŵaiche, ŵajigele nkate ni kwapa. Ŵatesile iyoyo peyo ni somba sila. 14 Keleka kaliji kaatatu Che Yesu kwakopochela ŵakulijiganya ŵao paŵamasile kusyuka. 15 Paŵamasile kulya, Che Yesu ŵambusisye che Simoni Petulo, “Che Simoni mwanagwao che Yohana! Ana nkuunonyela une kwapunda ŵane wa?” Nombejo ŵajanjile, “Elo, Ambuje, nnyimanyi kuti uneji ngunnonyela.” Che Yesu ŵansalile, “Nsigose ngondolo syangu sya mwana.” 16 Nipele ŵambusisye sooni kaaŵili, “Che Simoni mwanagwao che Yohana! Ana nkuunonyela une?” Che Petulo wajanjile, “Elo, Ambuje, nnyimanyi kuti ngunnonyela.” Che Yesu ŵansalile, “Nsigose ngondolo syangu.” 17 Nipele ŵambusisye sooni kaatatu kuti, “Che Simoni mwanagwao che Yohana! Ana nkuunonyela une?” Pelepo che Petulo ŵalilasiche muntima pakuŵa ŵausisye kaatatu, “Nkuunonyela?” Ni ŵajanjile, “Ambuje, mmwe nnyimanyi yose, mmwe nnyimanyi kuti uneji ngunnonyela.” Che Yesu ŵansalile, “Nsigose ngondolo syangu! 18 Ngunsalila isyene, pamwaliji jwanchanda, mwasyoŵelele kulitaŵa mpumbulu mwasyene ni kwaula kwakulikose kumwasachile kwaula. Nambo pachinchekulupe, chinchijongola makono genu ni mundu jwine chachintaŵa ni kunjausya kungankukusaka kwaula.” 19 Kwakuŵecheta yeleyo, Che Yesu ŵalosisye chiwa chichawe che Petulo ni kwapa ukulu Akunnungu. Paŵamasile kuŵecheta yeleyo ŵansalile, “Munguye.” 20 Pelepo che Petulo ŵagalawiche ni kumbona jwakulijiganya juŵanonyelwe nnope ni Che Yesu achakuyaga. Jwakulijiganya ju ni jwejula juŵatemi kuŵandikana nnope ni Che Yesu katema ka chakulya cha Pasaka ni kwausya Che Yesu, “Ambuje ana nduni juchangalauche?” 21 Che Petulo paŵambweni jwelejo ŵambusisye Che Yesu, “Ambuje, nambi jwelejo chiyasimane ichichi?” 22 Che Yesu ŵajanjile, “Nasakaga asigale mpaka pachimuje ana mmwe ikumbandichila chichi? Mmwejo munguye une.” 23 Nipele ngani jo jajenele kwa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito kuti jwakulijiganya jo ngaawa. Nambo Che Yesu nganasala kuti ngaawa, nambo ŵatite, “Nasakaga asigale mpaka pachimuje ana mmwe ikumbandichila

chichi?” 24 Jwakulijiganya ju ni jwejula jwaŵalasile umboni wa indu yi ni kulemba. Uweji tukumanyilila kuti yasasile ili isyene. 25 Ipali indu ine yejinji iŵaitendenye Che Yesu. Yeleyo ikalembekwe yose chimo chimo nguganisya kuti namose chilambo chose ngachikajenele kuŵika itabu yaikalembekwe.

Masengo

1 Alakwe che Teofilo, mu chitabu chachilongolele nalembile yankati indu yanayose iwaitesile Che Yesu ni iwajigenye chitandile kundanda kwa masengo gakwe, 2 mpaka Iyuwa lila pawajigalikwe kwinani. Nambo akanaŵe kwigalikwa kwinani ŵapele malajisyo ga ulamusi wa Mbumu jwa Akunnungu achinduna ŵaŵaasagwile ŵala. 3 Kwa moŵa alobaini pakumala chiwa chao, Che Yesu ŵaakopochele ŵanyawo sooni ni sooni achilosyaga kuti ŵaliji ŵajumi. Ŵanyawo ŵammweni nombejo ŵaŵechete nawo yankati Umwenye wa Akunnungu. 4 Katema kampepe paŵalyaga nawo ŵapele chilanga chi, "Nkasatyoka ku Yelusalemu, nambo ndindilile ntuuka walanjile Atati umwambilikene njisalaga ngani syakwe. 5 Pakuŵa che Yohana ŵabatiseye ni meesi, nambo pangakaŵa moŵa ŵanyamwe chinchibatiswa ni Mbumu jwa Akunnungu." 6 Nipele, achinduna paŵasongangene ni Che Yesu pamo ŵausisye, "Ambuje, ana katema kano ni pachimwauchisye sooni Ŵaisilaeli Umwenye?" 7 Nambo Che Yesu ŵaasalile, "Katema ni Iyuwa lya indu yo ili paasi pa ulamusi wa Atati ŵangu, ni ngawŵa masengo genu kumanyilila chiiŵe chakachi. 8 Nambo pachantuluchile Mbumu jwa Akunnungu chinchipochela machili ni sooni chinchiŵa ŵaumboni ŵangu musi wa Yelusalemu ni mu ilambo ya Yudea yose ni Samalia natamuno kumbesi kwa chilambo." 9 Paŵamasile kuŵecheta yeleyo, Che Yesu ŵajigalikwe kwinani akuno ŵanawose achinnolechesyaga, liunde Iyaunichile ni ŵanyawo nganiŵaona sooni. 10 Achinduna ŵala paŵaliji nkulolechesya kwiunde Che Yesu ali nkwaula, papopo ŵandu ŵaŵili ŵaŵawasile iwalo yeswela, ŵajimi nkuŵandikana nawo, 11 ni ŵatite, "Ŵanyamwe ŵandu ŵa ku Galilaya, ana ligongo lyachi nkwiŵa pelepa ndi nkulolechesya kwinani? Ŵele Che Yesu ŵajigalikwe kwinani kutyochela kukwenu chachiika sooni chisau intite pakwawona ali nkwaula kwinani." 12 Nipele achinduna ŵala ŵaujile ku Yelusalemu kutyochela ku chikwesya cha Miseituni, chichaliji pachiwandi ni musi wo chisau ni lwendo lwa kilomita jimo. 13 Paŵaiche mmusi ŵajinjile mu chuumba cha penani chiŵatamaga, nombewo ŵaliji che Petulo ni che Yohana ni che Yakobo ni che Andulea ni che Filipo ni che Tomasi ni che Batolomayo ni che Matayo ni che Yakobo mwanagwao che Alufayo ni che Simoni jwakuwilanjikwa Selote, ligongo ŵaliji jwakumenyanila chilambo chakwe ni che Yuda mwanagwao che Yakobo. 14 Ŵanawose wo pamo ni achakongwe ŵampepe pamo ni che

Maliamu achikulugwe Che Yesu ni achapwakwe, ŵaliji nkusongangana pamo kupopela kwa ntima umo. 15 Pa moŵa go ŵajimi che Petulo pasikati ja ŵakukulupilila achinjakwe ŵaŵasongangene, waliji mpingo wa ŵandu mia moja ni ishilini. 16 Che Petulo ŵatite, "Ŵakukulupilila achinjangu, yaŵajilwe Malembelo ga Akunnungu gamalile. Kalakala Mbumu jwa Akunnungu ŵaŵechete kwa kang'wa ji che Daudi, che Daudi ŵalondwele nkati che Yuda, juŵaalongwesye aŵala ŵandu ŵaŵankamwile Che Yesu. 17 Che Yuda ŵaliji jumo jwetu pakuŵa ŵasagulikwe ni Che Yesu tupanganye masengo pamo nawo." 18 Ngunda wasumichikwe kwa mbiya siŵasipatile che Yuda kwa ligongo lya kusinonyela mbiya sya chigongomalo. Ni ŵagwile mwelemo, ŵapapwiche ni matuumbo gakwe gose gakopweche. 19 Ni ngani ja chiwa chi che Yuda jamanyiche kwa ŵanawose ŵaŵatemi ku Yelusalemu, nipele ngunda wo ŵawilanjikwe mchiŵecheto chao Akelidama, malumbo gakwe, "Ngunda wa Miasi." 20 Che Petulo ŵatite, "Pakuŵa ilembekwe mu chitabu cha Sabuli kuti, 'Pakutama pakwe paŵe masame ni anapagwe mundu juchatame mwelemo.' Soonilembekwe kuti, 'Masengo gakwe ga kwimilila atole jwine.' 21 "Kwapele, ikuŵajilwa asagulikwe mundu jumo mwa ŵandu ŵaŵajesile nowaji katema kose Ambuje Che Yesu paŵajendagajendaga pamo nowaji, 22 kutandila katema che Yohana paŵabatiseyaga mpaka Iyuwa lila pawajigalikwe Che Yesu kwinani kutyochela kukwetu. Jwelejo aŵe jwa umboni pamo ni uweji nkati kusyuka ku Che Yesu." 23 Pelepo ŵakolasile meena ga ŵandu ŵaŵili, che Yusufu jwakuwilanjikwa che Balisaba pane akuŵilanjikwa che Yusto ni jwine che Matia. 24 Nipele ŵapopesile achitiji, "Ambuje, alakwe ŵakujimanyilila mitima ja ŵandu wose, sambano ntulanjile jwapi mwa ŵaŵili ŵa jumunsagwile alakwe, 25 kuti ajigale lipesa lya masengo ga unduna uŵaulesile che Yuda ni kwaula kuŵaŵajilwe." 26 Ni ŵatesile gudugudu ni gudugudu jila jangwilile che Matia, nipele che Matia ŵaŵalanjikwe pamo ni achinduna kumi na moja ŵala.

2 Palyaiche Iyuwa lya Pentekosite ŵakukulupilila wose ŵasongangene peuto pamo. 2 Chisisimuchile, Iyapikaniche lilowe mpela mbungo ja machili kutyochela kwinani ni Iyagumbele mu nyuumba mose muŵatemi ŵandu. 3 Nipele, yakopochele indu iyaoneche mpela malamba ga mooto, yajenele ni yatusile pachanya pa kila jumo jwao. 4 Wose ŵagumbele Mbumu jwa Akunnungu ni ŵatandite kuŵecheta iŵecheto ineine mpela Mbumu iŵatite pakwakombolesya. 5 Ku Yelusalemu

kula kwaliji ni Wayahudi, wāndu wākwajitichisya Akunnungu wāwakopochele mu misi jinejine pa chilambo pano. 6 Wāndu paḡapilikene liloḡe lyo, mpingo wekulungwa wa wāndu wasongangene. Ni wose wāsimosile nnope pakuḡa munda jwalijose wāapikanaga wānyawo achiḡechetaga chiḡecheto chakwe nsyene. 7 Ni wose wāsimosile akuno achitiji, “Ana wose utukwapilikana achiḡechetaga yelei nganaḡa wāndu ḡa ku Galilaya? 8 Ana iḡele uli wānyawo pakuḡecheta uweji tukupilikana jwalijose mchiḡecheta chetu twachinsyene? 9 Wampepe mwa uweji ali ḡapalisi ni ḡamedi ni ḡaelami, ḡane akutamanga ku Mesopotamia ni ku Yudea ni ku Kapadokia ni ku Ponto ni ku Asia ni 10 ku Filigia ni ku Pamfilia ni ku Misili ni ilambo ya ku Libia kuḡandikana ni ku Kulene, ḡane mwa uweji ali achalendo kutyochele ku Loma. 11 Wayahudi ni wāndu wāḡajinjile mu dini ja Chiyahudi, ḡane wākopochele ku Kilete ni ku Alabia. Uweji wose tukwapikana wāndu wo ali nkuḡecheta mu iḡecheto yetu twachinsyene yankati masengo gamakulungwa ga Akunnungu.” 12 Wose wāsimosile ni kukangana akuno achiusyanaga kuti, “Chelechi malumbo gakwe chichi?” 13 Nambo ḡane ḡanyelwisye achitiji, “ḡāndu ḡa akolelwe.” 14 Nambo che Petulo ḡajimi pamo ni achinduna likumi ni jumo ḡala ni ḡatandite kwasalila wāndu kwa kunyanyisya, “ḡānyamwe ḡayahudi achinjangu ni wāndu wose wānkutama pa Yelusalemu pano nninde nansalile ni ḡānyamwe mumbilikanile chenene malowe kangu. 15 Wāndu ḡa nganakolelwa mpela inkuti pakuganisa, pakuḡa sambano jino jili saa tatu ja kundawī. 16 Usyene uli awu, chachikopochele chi ni chechila chasasile che Yoeli jwakulondola jwa Akunnungu paḡatite, 17 ‘Akunnungu akuti, pa gele moḡa ga mbesi, chinaape wāndu wose Mbumu jwangu. Achiḡana wenu ḡachilume ni ḡachikongwe chaachilondola, ni achachanda wenu chaachilola yakulola, ni achachekulu wenu chachisagamila. 18 Elo, iyoyo achikapolo wāngu achalume ni achakongwe, moḡa go chinaape Mbumu jwangu, nombewo chaachilondola. 19 Chinjitendekanya yakusimonjeka kwiunde, ni imanyisyo pa chilambo, kuchiwe ni miasi ni mooto ni lyosi yakutopela, 20 Lyuḡa chilichigalauka kuḡa chipi, ni lwesi chiluwe lwechejeu mpela miasi, likaniiche lyelila lyuḡa lya Ambuje lyekulungwa ni lya ukulu. 21 Pelepo, jwalijose juchapopele kwa liina lya Ambuje chakulupuswe.’ 22 “ḡānyamwe ḡaisilaeli, mpilikanichisye malowe ga! Akunnungu ḡammanisye kukwenu Che Yesu jwa ku Nasaleti kwa ilosyo ni yakusimonjeka ni imanyisyo iḡaipanganyisye Akunnungu mwa ḡānyamwe

kwa litala lyakwe mpela inkuti pakwimanyilila mwachinsyene. 23 Pakuḡa kutyochele kundanda Akunnungu asyene wāsachile kuti ḡānyamwe mummulaḡe Che Yesu, ni ḡānyamwe mwammuleḡe kwa kwalechela wāndu ḡangalumbana wāḡambe pansalaba. 24 Nambo Akunnungu wānsyusisye, ni wānkulupwisye mu ipwetesi ya chiwa pakuḡa nginikomboleka kuti chiwa chaugalile. 25 Pakuḡa che Daudi wānkunguluchile Che Yesu yeleyi, ‘Naaweni Ambuje mmbujo mwangu moḡa gose, pakuḡa ali kundyo kwangu ngandinganyika. 26 Kwa ligongo lyo ntima wangu wasangalele, sooni nagombile ilulu yakusengwa. Chiulu changu chichitame mu chilolelo, 27 pakuḡa, alakwe Akunnungu nganjileka mbumu jangu kwiuto kwa wāndu wawile, natamuno kwitichisya Jwanswela jwenu asigale ali awile mwilembe. (Hadēs g86) 28 Muunosisye matala ga umi, chimung’umbasye kusengwa kwa upagwe wenu!’ 29 “Achalongo achinjangu, ngusaka nansalile pangasisa yankati indu iyaasimene atati wetu che Daudi. ḡelewo ḡajasiche ni kusichikwa, ni sooni lilembe lyakwe lili papapa pamangwetu mpaka lelo jino. 30 Nambo pakuḡa che Daudi ḡaliji jwakulondola jwa Akunnungu, waimanyi kuti Akunnungu wāalumbilile ni chilumbilo kuti jumo jwa wisukulu wao chaachintenda mwenye mpela yatite kuḡa che Daudi. 31 Che Daudi ḡalongolele kwiwona indu ichaitendekanye Akunnungu, nipele wāḡechete yankati kusyuka kwa Kilisito Chiwombosyo paḡatite, ‘Nganalekwa kwiuto kwa wāndu wawile, atamuno chiulu chao nganichiola.’ (Hadēs g86) 32 Nipele, Akunnungu ni ḡawānsyusisye Che Yesu jo ni uweji wose tuli ḡa umboni wa indu yo. 33 Che Yesu paḡakwesiswe ni kuḡichikwa ni Akunnungu kundyo kwao, wāmpochele Mbumu jwa Akunnungu kutyochele kwa Atati wao mpela iḡatite pakulanga. Atupele mbumu jo, chelecho ni chinkuchiwona ni kuchipilikana sambano. 34 Pakuḡa che Daudi nsyene nganakwela mpaka kwinani, nambo ḡatite, ‘Ambuje wāasalile Ambuje wāngu, ntame apano kundyo kwangu, 35 mpaka pachinaatende wāmmagongo wenu kuḡa chitengu cha kuḡichila makongolo genu.” 36 “ḡāndu wose ḡa ku Isilaeli akusachilwa amanyilile kwa isyene kuti jwejula Che Yesu jumwawāmbile pansalaba, Akunnungu antesile kuḡa Ambuje ni Kilisito Chiwombosyo.” 37 Ni wāndu paḡapilikene yeleyo, yaapeteche mmitima ni wāusisye Che Petulo ni achinduna ḡane ḡala kuti, “Achalongo achinjetu, ana tutende chichi?” 38 Che Petulo wāajanjile, “Mundu jwalijose aleche sambi syakwe ni kubatiswa kwa ulamusi u Che Yesu Kilisito ni Akunnungu

channechesye sambu syenu ni kupochela chilanga cha Akunnungu chachili Mbumu jwa Akunnungu. 39 Pakuwa chilanga chila chaliji kwa ligongo lyenu ni kwa ligongo lya achiwana wenu ni kwa ligongo lya wandu wose wakutama kwakutalika, ni mundu jwali jose juchawilanjikwe ni Ambuje Akunnungu wetu.” 40 Kwa malowe gamajini che Petulo waajamwiche wandu ni kwachondelela achitiji, “Nikulupusye mwachinsyene mu uwelesi wanalumbana wu.” 41 Wandu wajini wajitichisye malowe gakwe ni kubatiswa. Pa lyuwa lya wandu elufu tatu wajonjesyeche. 42 Welewo wose wapundile kujiganyikwa ni achinduna wa Che Yesu, watemi pamo chiulongo, walile chakulya cha Ambuje pamo ni kupopela. 43 Yakusimonjeka ni manyisyo yejini yatendekwe ni achinduna wala ni jwalijose wakamwilwe ni woga. 44 Wakukulupilila wose watemi pamo ni iwakwete yose wagawene. 45 Ni wasumisye indu ni ipanje yao ni kugawilana mbiya mundu jwalijose yaikuti pakunsowa. 46 Lyuwa ni lyuwa wachinganganaga pa Nyuumba ja Akunnungu. Walyaga chakulya pamo mmajumba gao kwa kusangalala ni kwa ntima weswela. 47 Waalapile Akunnungu ni wandu wose waanonyele wandu wo. Ni lyuwa ni lyuwa Ambuje waajonjehesye wandu wawajili nkukulupuswa.

3 Lyuwa limo, che Petulo ni che Yohana wajili nkwaula pa Nyuumba ja Akunnungu katema ka kupopela, saa tisa ja muusi. 2 Katema ko wandu wanjigalaga mundu jumo jwangajenda chipagwile. Wandu wo wambikaga mundu jo lyuwa ni lyuwa pannango wa Nyuumba ja Akunnungu waukuwilanjikwa “Nnango Wakusalala,” kuti awende chachilichose kwa wawajinjilaga pa Nyuumba ja Akunnungu. 3 Pawaweni che Petulo ni che Yohana achisakaga kwinjila pa Nyuumba ja Akunnungu, wawendile kuti waape chachilichose. 4 Che Petulo ni che Yohana wankolondolele, nombe che Petulo wo wansalile, “Ntulolechesye uwe.” 5 Nombejo waalolechesye achilolelaga kuti chapochele chindu kutyochela kwa wanyawo. 6 Nambo che Petulo wansalile, “Nangingola mbiya namuno sahabu, nambo chingwete cho chinampe. Kwa ulamusi u Che Yesu Kilisito jwa ku Nasaleti, njime njende.” 7 Nipele wankamwile nkono wa kundyo ni kunjimika. Papopo makongolo ni malungo gakwe galimbile. 8 Wagulwiche ni kwima ni kutanda kwenda. Ni wajinjile pamo nawo pa Nyuumba ja Akunnungu, achendaga ni gulukaguluka akuno achalapaga Akunnungu. 9 Wandu wose pawammweni achendaga ni kwalapa Akunnungu, 10 waamanyilile kuti ali jwejula juwatamaga pa

Nnango Wakusalala wa Nyuumba ja Akunnungu ni kuwenda wenda, watojime ni kusimonga kwa chele chichasimene. 11 Jwejula mundu pawajili nkulongana ni che Petulo ni che Yohana, wandu wose wasimosile nnope ni kutanda kuutuchila pa nsana wauli pa Nyuumba ja Akunnungu waukuwilanjikwa, “Nsana u che Selemani.” 12 Nipele, che Petulo pawaiweni yeleyi waasalile, “Wanyamwe Waisilaeli, ana ligongo lyachi nkuchisimonga chachikopochele chi? Ana ligongo chi nkutulolechesya mpela uweji ni utuntesile mundu ju ajende kwa machili getu pane nkuganisa kuti uweji tuli wambone paujo pa Akunnungu? 13 Akunnungu wa achatati wetu che Iblahimu ni che Isaka ni che Yakobo, waakusisye Che Yesu katumetume jwao. Nambo wanyamwe mwankamwile kuti aulajikwe ni wanyamwe mwankanile paujo pa che Pilato, nachiwamuno che Pilato wasachile kungopola. 14 Jwelejo wajili Jwanswela ni jwambone, nambo wanyamwe mwankanile, mwawendile che Pilato alechelele mundu jwine juwajili jwakuulaga. 15 Nipele, mwambuleje jwelejo juwajili ndandililo ja umi. Nambo Akunnungu wansyusisye ni uweji tuli wa umboni wa yeleyo iyakopochele. 16 Kwa litala lya kulikulupilila liina li Che Yesu, liina li Che Yesu limpele machili mundu ju junkummona ni kumanyilila. Kwa kulikulupilila liina li Che Yesu kutesile mundu ju alame mpela inkuti pakumbona. 17 “Sambano achalongo achinjangu, naimanyi kuti wanyamwe ni achakulu wenu mwatesile yeleyi kwaligongo lya ungamanyilila wenu. 18 Nambo kwanti yeleyo Akunnungu wamalichisye yeleyi yaisasile kalakala kwa kang’wa sya wakulondola wose kuti Kilisito chalongaswe. 19 Nipele, nleche sambu syenu, mwaujilile Akunnungu kuti annechesye sambu syenu. 20 Mwatendaga yeleyo chinjonjehesye machili ga Mbumu kutyochela kwa Ambuje, nombewo chantume Che Yesu Kilisito awe Chiwombosyo kwa ligongo lyenu. 21 Ikusachilwa welewo asigale kwini ko mpaka pichikaiche katema ka Akunnungu patatende indu yose kuwa yasambano, mpela iwatite pakusala kalakala kwa kang’wa sya wakulondola wakwe waswela. (aion g165) 22 Pakuwa che Musa watite, ‘Ambuje Akunnungu wenu channyichisye wakulondola jwa Akunnungu mpela uneji, jwelejo chakopochele pasikati jenu ni wanyamwe nkusachilwa kumpilikianichisya yose ichansalile. 23 Ni mundu jwalijose jwangakumpilikiana wakulondola jo chawichikwe pajika kutyochela mu wandu wa Akunnungu ni kuulajikwa.’ 24 Elo, wakulondola wa Akunnungu wose, chitandile che Samweli ni wehala wawakuiye, walalichile ngani sya yeleyi yaikukopochele mmoa gano. 25 Chilanga

cha Akunnungu chatesile kwa litala lya wakulondola chili kwa ligongo lyenu ni wanyamwe ndi mu gele malangano gaatesile Akunnungu ni achambuje wenu, mpela iwatite pakwasilila che Iblahimu kuti, 'Kwa litala lya uwelesi wenu wandu wose wa pachilambo chapegwe upile.' 26 Nipele, Akunnungu wansyusisye katumetume jwao ni kundanda, wantumile kukwenu kuti ampe upile wanyamwe kwa kuntenda jwalijose alekangane ni yangalumbana yakwe."

4 Che Petulo ni che Yohana paWaliji nkunguluka ni wandu, waiche wambopesi ni jwankulu jwa wakulindilila Nyuumba ja Akunnungu pamo ni Masadukayo. 2 Watumbile nnope pakuwa achinduna wala waajiganyaga wandu kuti Che Yesu wasyuchile, chindu chachikulosya pangasisa kuti wandu wawile chachisyuka. 3 Nipele wakamwile che Petulo ni che Yohana, wawisile mu nyuumba jakutaWilwa mpaka malaWi jakwe, pakuwa chaWandichile chilo. 4 Nambo wajinji mwa welewo waWapilikanile utenga u che Petulo ni che Yohana wakulupilile, ni wandu waWakulupilile wajonjesyeche Waliji mpela achalume elufu tano. 5 MalaWi jakwe, achakulu wa Wayahudi ni achachekulu ni wakwiganya Malajisyo ga Akunnungu gaWapele che Musa wasongangene pamo ku Yelusalemu. 6 Wachangangene nawo che Anasi Jwambopesi Jwankulu ni che Kayafa ni che Yohana ni che Alekisanda ni waneWane waWaliji wa lukosyo lwao Jwambopesi Jwankulu. 7 Waajimiche che Petulo ni che Yohana paujo pao, wausisye, "Ana wanyamwe ntesile chelechi kwa machili chi ni kwa ulamusi wa acheni?" 8 Pelepo che Petulo ali aguumbele Mbumu jwa Akunnungu, wajanjile, "Mwanya llongola wa wandu ni achachekulu! 9 lwaga lelo jino nktuusyaya yankati chindu chambone chachitendekwe kwa mundu juWaliji ngakwenda ni iyatite pakulama, 10 nipele, wanyamwe ni wandu wose wa ku Isilaeli nkusachilwa kumanyilila kuti mundu ju akwima paujo penu lelo jino, alamiswe kwa machili ga liina li Che Yesu Kilisito jwa ku Nasaleti jumwaWambile pansalaba, nambo Akunnungu wansyusisye. 11 Che Yesu ni jwakungamba Mmalembelo Gamaswela gagakuti, 'Liganga limwalikanile wanyamwe wakutaWa, sambano lililyo lyitendekwe kuwa liganga lyekulungwa lya nsingi wa nyuumba.' 12 Jwelejo jikape ni jwakukombola kwakulupusya wandu, pakuwa pachilambo pose ngapagwa liina litupegwilwe lyalitukukombola kukulupuswa nalyo." 13 Achakulu wa Nkungulu wo waimanyilile kuti che Petulo ni che Yohana Waliji wanduWandupe ni wandu wangasyoma, nipele wasimosile nnope kuwona iwatite pakwanga

pangali lipamba, waimanyilile kuti Waliji pamo ni Che Yesu. 14 Nambo paWambweni mundu juWalamiswe jula ali ajimi pamo nawo, nganakola chakuwecheta. 15 Nipele, walamwile che Petulo ni che Yohana ajaulangane paasa pa Nkungulu ni achakulu wa Nkungulu wasigalile nkati achiusyanaga achinsyene pe. 16 Ni wasyene, "Twatende ichichi wandu wa? Pakuwa wose wakutama mu Yelusalemu akumanyilila chenene kuti atesile chimanyisyo chachikulungwa ni uweji ngatukukombola kukanila. 17 Nambo pakuti tusiWile ikajenela nnope kwa wandu twajamuche kuti akaWecheta ni mundu jwalijose kwa liina li Che Yesu." 18 Nipele ilongola waawilasile sooni nkati ni kwakanya kuti anaWechete sooni pelanga, atamuno kwiganya mu liina li Che Yesu. 19 Nambo che Petulo ni che Yohana waajanjile wanyawo, "lwaga ili yambone paujo pa Akunnungu kunchimbichisyanga wanyamwe kupunda Akunnungu, nlamule mwachinsyene. 20 Pakuwa ngatukombola kuleka kusala yeila itwiweni ni kuipilikana." 21 Nipele achakulu wa Nkungulu wo waakanyisye sooni che Petulo ni che Yohana kwa kalipa nnope ni kwagopola. Nganakombolanga kwajamuka pakuwa wandu wose Waliji nkwakusya Akunnungu kwalingongo lya chichatendekwe cho. 22 Ni ajula mundu juWalamiswe kwa litala lya chimanyisyo chi, Waliji jwampunde yaka alobaini. 23 Papopo che Petulo ni che Yohana paWaagopwele waiche kwa achinjao ni kwaWalanjila yose iwasalilwe ni wambopesi ni achachekulu. 24 Wanyawo paWajipilikene ngani jo, kwa ntima umo waapopelele Akunnungu achitiji, "Ambuje, alakwe ni jumwagumbile kwini ni chilambo ni bahali ni indu yose yali mwelelo! 25 MwaWechete kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu kwa kang'wa ja katumetume jwenu che Daudi atati wetu, 'Ana kwachichi wandu wa ilambo ine atumbile? Ana kwachichi wandu akuganisa yangalimate? 26 Mamwenye wa ilambo aliWichile chile, ni achakulu asongangene pamo, kuti wakanile Ambuje, ni Kilisito jwao juWansagwile.' 27 "Pakuwa, kusyene che Helode ni che Pontio Pilato ni wandu wa ku Isilaeli pamo ni wandu wangaWa Wayahudi, wasongangene papapa pa musi, kunkanila Che Yesu katumetume jwenu jwanswela jumunsagwile aWe Kilisito. 28 Elo, wasongangene kukutendekanya yeila imwaisachile chitandile kundanda ikopochele kwa ulamusi wenu. 29 Nambo, alakwe Ambuje, nnole sambano kutujogoya kwao. Ntukombolechesye uweji achikapolo wenu kulalichila liloWe lyenu pangajogopa. 30 Ngolosye nkono wenu mwalamye wandu ni kutendekanya imanyisyo ni yakusimonjeka kwa ulamusi u Che Yesu Katumetume jwenu Jwanswela."

31 Paḡamalisise kupopela, peuto paḡasongangene pala patenganiche, ni wose ḡagumbele Mbumu jwa Akunnungu ni ḡajendelechele kulalichila liloḡe Iya Akunnungu pangali lipamba. 32 Ni mpingo wa ḡelewo ḡakukulupilila waliji ni ntima umo ni nningwa umo. Ni nganapagwa mundu juḡatite kuti iḡakwete yo yakwe nsyene, nambo ḡagaḡene yose iḡakwete. 33 Kwa machili gamajini achinduna ḡala ḡaḡalasile umboni wa kusyuka kwa Ambuje Che Yesu, nombe Akunnungu ḡapele upile weujini. 34 Nganapagwa mundu jwalijose juḡasoḡilwe ni chachilichose, pakuḡa juḡakwete ngunda atamuno majumba ḡasumisyaga ni kwikanasyo mbiya, 35 ni kwapa achinduna, nombewo ḡagaḡenye kwa jwalijose mpela yaikuti pakunsoḡa. 36 Ni kwaliji ni Mlawi, juḡapagwile ku Kupulo, liina Iyakwe che Yusufu, ni achinduna ḡala ḡammilasile che Banaba, malumbo gakwe, “Mundu jwakwatulasya ḡandu mitima.” 37 Nombejo ḡakwete ngunda wakwe, ni ḡasumisyey, ḡajigele mbiya syo ni kwapa achinduna.

5 Jwapali mundu jumo jwakuwilanjikwa che Anania pamo ni ḡankwakwe che Safila, nombewo iyoyo peyo ḡasumisyey ngunda wao. 2 Nambo che Anania ḡasapwile mbiya siḡapatile ni kusisa akuno ḡankwakwe ali nkumanyilila yeleyo ni sine ḡapelechele achinduna ḡala. 3 Nipele che Petulo ḡammusise, “Che Anania, kwaligongo chi nkunneka Shetani ajinjile mu ntima mwenu ni kuntenda munnambusye Mbumu jwa Akunnungu kwa kusisa mbiya simwapatile pamwasumisyey ngunda ula? 4 Pamwaliji ngannasumisyey, ngunda wo waliji wenu ni pamwasumisyey ngunda wo, mbiya simwapatile syo syaliji syenu, nkakombwele kupanganyichisya kwa yaili yose imwaisachile. Ana kwachichi mwasachile mu ntima mwenu kuchitendekanya chelechi? Nganimunlambusya mundu nambo mwalamwisye Akunnungu!” 5 Che Anania nkupilikana pe yeleyo, ḡagwile paasi ni kuwa. ḡandu wose ḡaḡapilikene ngani jo ḡakamwilwe ni lipamba kwannope. 6 Achachanda ḡajimi ni kuchiḡilijila saanda chiulu chakwe, ḡankopwesye paasa ni kwaula kukunsika. 7 Nti masaa gatatu ḡankwakwe ḡajinjile nkati pangaimanyilila indu iyatoyechele. 8 Nipele che Petulo ḡambusise, “Musalile! Ana syelezi ni mbiya syose simwapatile kwa kusumisyey ngunda wenu mmwe ni ḡankwenu?” Che Safila ḡajanjile, “Elo, kwa syele mbiya syo.” 9 Che Petulo ḡansalile, “Ligongo chi mmwe ni ḡankwenu mwajilene kunlinga Mbumu jwa Ambuje? Nno!e! Aḡala ḡandu ḡaḡajawile kukunsika ḡankwenu, sambano ali pannango, ni sooni chanjigale

nomweji ḡakwe.” 10 Papopo che Safila ḡagwile paasi, mmujjo mwa che Petulo ni kuwa. Achachanda ḡala paḡajinjile ḡansimene ali awile, nipele ḡankopwesye paasa ni kunsika chiḡandika ni ḡankwakwe. 11 Mpingo wa ḡandu ḡakukulupilila Kilisito wose ni ḡandu wose ḡaḡapilikene ngani jo ḡakamwilwe ni lipamba Iyelikulungwa. 12 Achinduna ḡala ḡapanganyise imanyisyo yejini ni yakusimonjeka pasikati ja ḡandu ḡala. ḡakukulupilila ḡala ḡachinganganaga pamo pansana u che Selemani wauli pa Nyuumba ja Akunnungu. 13 Ni nganapagwa mundu jwalijose mwa ḡangakukulupilila Kilisito juḡalinjile kuwanganyikana nawo. Nambo ḡandu ḡane mwa ḡangakukulupilila Kilisito wo ḡalapile ḡakukulupilila ḡala. 14 Winji wa ḡandu ḡaḡakupilile Ambuje wapundaga konjecheka nnope achalume ni achakongwe, 15 namose ḡandu ḡajausyaga ḡakulwala mwitala ni kwagoneka mu indanda ni mu igono kuti apitaga che Petulo atamuno chiḡilili chao chaichilile ḡampepe ḡao. 16 ḡandu ḡajinji kutyochela mmisi ja muumbali mwa Yelusalemu ḡaiche achajigalaga ḡakulwala ni ḡaali ni masoka, ni wose ḡalamiswe. 17 Nipele Jwambopesi Jwankulu ni achinjakwe ḡawaliji ḡampingo wa Masadukayo ḡaḡatemi pelepo, ḡaakolele wiu achinduna ḡala. 18 Nipele, ḡakamwile achinduna ni kwaḡika mu nyuumba jakutaḡilwa ja ḡandu achajinji. 19 Nambo chilo katumetume jwa kwina jwa Ambuje ḡajugwile minango ja nyuumba jakutaḡilwa ni ḡankopwesye paasa ni kwasalila, 20 “Njaulanje nkajime pa Nyuumba ja Akunnungu nkaasalile ḡandu malowe gose ga umi wa sambano wu.” 21 Achinduna ḡala ḡajitchiseye, kundaḡi pe ḡajinjenje ja Nyuumba ja Akunnungu ni kutanda kwiganya. Jwambopesi Jwankulu ni achinjakwe paḡaiche, ḡaawilasile achachekulu ḡa ḡaisilaeli ni kutama nawo Nkungulu wekulungwa. Ni ḡalajise ḡandu ku nyuumba jakutaḡilwa kuti akaajigale achinduna ḡala. 22 Nambo ḡakulindilila ḡala paḡaiche mu nyuumba jakutaḡilwa, nganiḡasimana achinduna ḡala. Nipele ḡausile pa Nkungulu ni kwasalila ngani jo 23 achitiji, “Tujisimene nyuumba jakutaḡilwa jajiugale mbande syose ni ḡakulindilila achilindililaga mminango. Nambo patwaugwile nganitunsimana mundu jwalijose nkati.” 24 Jwankulu jwa ḡakulindilila Nyuumba ja Akunnungu ni Achakulu ḡambopesi paḡapilikene ngani jo ḡajinjilwe ni lipamba, nganaimanyilila iyasimene achinduna ḡa Che Yesu. 25 Nipele ḡaiche mundu ni kwasalila, “ḡandu umḡawisile mu nyuumba jakutaḡilwa ḡala, sambano ali pa Nyuumba ja Akunnungu achajiganyaga ḡandu.” 26 Nipele jwankulu jwa ḡakulindilila Nyuumba ja

Akunnungu pamo ni achinjakwe wawile ku Nyumba
ja Akunnungu ni kwajigala achinduna ni kwaikanawo
pa Nkungulu. Nambo nganiwakamula kwa machili
pakuwa wajogopaga kuti wandu chachaponya
maganga. 27 Nipele wajaigele achinduna ni kwajimika
paujo pa Nkungulu. Jwambopesi Jwankulu wasalile
wanyawo, 28 "Twannekasisye kwamachili kuti
nkajiganya sooni kwa liina lya mundu ju, ni sambano
nnole chintesile, njesesye majiganyo genu mu
Yelusalemu mose ni sooni nkusaka kutulalasila
nkati chiwa cha mundu ju." 29 Pelepo che Petulo
pamo ni achinduna achinjakwe wajanjile, "Ikutu wajila
kwapilikanichisya Akunnungu, nga wa wandu. 30
Akunnungu wa achambuje wetu wansyusisye Che
Yesu ajula jumwammuleje kwa kwa wamba pansalaba.
31 Jweleju ni jwejula jwakwesiswe ni Akunnungu
mpaka kundyo kwao awe Chilogola ni Nkulupusyo
kuti wakamuchisye Waisilaeli aleche sambi syao
nombejo walechesye sambi syao. 32 Noweji tuli
waumboni wa yeleyo pamo ni Mbumu jwa Akunnungu
wawapele awala wakwajitichisya Akunnungu." 33
Mpingo wose wa Nkungulu pawapilikene yeleyo,
yachimile nnope ni wasachile kwaulaga achinduna
wala. 34 Nambo Mfalisayo jumo jwakuwilanjikwa
che Gamalieli juwaliji jwakwiganya jwa Malajisyo ga
Akunnungu gawapele che Musa juwachimbichikwe
nnope ni wandu wose, wajimi paujo pa Nkungulu wa
Wayahudi ni kulamula kwakoposya paasa achinduna
wala kwa katema kakajipi. 35 Ni kuusalila mpingo
wa Nkungulu ula, "Wanyamwe Waisilaeli achinjangu,
nllilechesye mwachinsyene nkana we kupanganya
inkwisaka kwapanganyichisya wandu wa! 36 Kalakala
kanandi kwakopochele mundu jumo liina lyakwe
che Seuda, achilitendaga jwankulu ni wandu mpela
mia nne wankuiye. Nambo jwelejo waulajikwe ni
wawankulupililaga wose wapwilingene ni ngani jakwe
jamalile. 37 Ni sooni kanyuma mundu jo, pa mo wa
ga kuwalanga wandu gala watyochele che Yuda jwa
ku Galilaya. Nombe ju waachisisye wandu wajinji
ni wankuiye, nambo jwelejo nombe waulajikwe ni
wanawose wawankulupililaga wapwilingene. 38 Ni
sambano ngunsalila wanyamwe, nkaatenda chachili
chose wandu wa, mwaleche! Pakuwa iwaga lilowe li
atamuno masengo ga gali ga wandu, chigaweseche.
39 Nambo iwaga masengo ga gakutyochela kwa
Akunnungu nsyene, nga wa kuti chinnepele pe, nambo
chimmoneche nti kwakanila Akunnungu." Nipele
wandu wose wa Nkungulu wanjiticisye jwelejo.
40 Nipele wawawilasile achinduna wala munkati,
walamwile kuti aputikwe mbokola ni kwajamuka
kuti ngasawecheta sooni kwa liina li Che Yesu, ni

waalesile ajaulangane. 41 Nipele achinduna wala
wakopweche paasa Nkungulu ula ali nkusangalala
nnope, pakuwa Akunnungu waiweni kuti wawajilwe
kujaluswa ligongo li Che Yesu. 42 Ni mo wa gose
wapundile kwiganya ni kulalichila Ngani Jambone pa
Nyumba ja Akunnungu ni mmajumba ga wandu kuti
Che Yesu ali Kilisito.

6 Kanyuma, winji wa wakulijiganya pawaliji
nkonjecheke, kwatyochele kunyinyita mwa
wakukulupilila wawawechetaga Chigiliki ni awala
wawawechetaga Chiebulania. Awala wawawechetaga
Chigiliki wanyinyitaga kuti achakongwe wa Chigiliki
wawawililwe ni achiwankawo, waliwalikwe kwagawila
yakulya mo wa gose. 2 Nipele, achinduna likumi ni
wawili wala wawawilasile mpingo wose wa wakulijiganya
nikuti, "Ngaikuwajilwa kuti tuleche kulalichila lilowe
lya Akunnungu kuti tuweje waga wanya yakulya.
3 Nipele achalongo achinjetu, mwasagule wandu
nsano ni wawili wakumanyika kuti ali ni umboni
wambone, waagumbale Mbumu jwa Akunnungu ni
lunda ni uweji chitwape masengo go. 4 Nambo
uweji tutulimbichile nkupopela ni kulalichila Lilowe lya
Akunnungu." 5 Ngani jo jaanonyelesye mpingo wose
wa wakukulupilila wala. Ni waasagwile che Stefano
jwagumbele chikulupi ni Mbumu jwa Akunnungu ni
che Filipo ni che Plokolo ni che Nikanoli ni che
Timona ni che Pamena ni che Nikolau jwa ku Antiokia
juwajinjile dini ja Chiyahudi. 6 Wajimiche mmbujo
pa achinduna, nombewo wapopele ni kwasajichila
makono gao. 7 Ni lilowe lya Akunnungu lyapundile
kwenela, ni ku Yelusalemu ko winji wa wakukulupilila
wajonjesyeche nnope, ni mpingo wekulungwa wa
wambopesi waakulupilile Che Yesu. 8 Akunnungu
wapele che Stefano upile weujinji ni ukombole ni
wapanganyaga imanyisyo ni yakusimonjeka yejinji
pasikati ja wandu. 9 Nambo wakopochele wandu
achisakaga kutenda makani ni che Stefano. Wampepe
mwa wandu wo waliji wa nyumba jimo ja kupopelela
jajikuwilanjikwa, "Nyumba ja kupopelela wandu
Hulu," ni wandu wo watyochelaga ku Kulene ni ku
Aleksandilia ni wane kutyochela ku Kilikia ni ku
Asia. 10 Nambo Mbumu jwa Akunnungu wampele
che Stefano lunda, kwa yele nganakombolanga
kumpunda pawawechetaga. 11 Nipele waonjile
wandu wampepe awechete kuti, "Twampiilikene che
Stefano achiwechetaga malowe ga kwatukana che
Musa ni Akunnungu." 12 Kwanti yeleyi, waachisisye
wandu ni achachekulu ni wakwiganya Malajisyo ga
Akunnungu gawapele che Musa. Nipele, wankamwile
che Stefano ni kunnyikanawo paujo pa Nkungulu

wekulu. 13 Ni wājimiche wāumboni wā unami wāwatite, “Mundu ju ngaakuleka ng’o kujichembulunya Nyuumba ja Akunnungu jaiswela ji ni kugachembulunya Malajisyo. 14 Pakuwa twampilikene achiwechetaga kuti jwele Che Yesu jwa ku Nasaleti chajijonanje Nyuumba ja Akunnungu ji ni kuchigalauya chisyowelo chiwatupele che Musa.” 15 Wose wawali pa Nkungulu wankolondolele che Stefano, wambweni ku meeso kwakwe kuli mpela ku meeso kwa katumetume jwa kwinani.

7 Nipele, Jwambopesi Jwankulu wambusisye che Stefano, “Ana yelei ni iyoyo?” 2 Che Stefano nombe wajanjile, “Achalongo achinjangu ni achatati, mumbilikanile! Akunnungu Wakulu waakopochele atati wetu che Iblahimu pawaliji ku Mesopotamia akana we kwaula kukutama ku Halani. 3 Akunnungu wansalile che Iblahimu, ‘Ntyoche mchilambo chenu, mwaleche wandu wa lukosyo lweni, njaule kuchilambo chatinganjanile cho.’ 4 Nipele, che Iblahimu wasamile chilambo cha Wakalidayo, wawawile kukutama ku Halani. Pawawile atagwe, Akunnungu wansamisye sooni ku Halani ni kwika kukutama ku chilambo chino munkutamanga wanyamwe sambano jino. 5 Akunnungu nganiwapa che Iblahimu namose chipande cha chilambo chi kuti chiwe chao, nambo wannanjile kwapa chilambo chi chiwe chakwe nsyene ni cha uwelesi wakwe, namuno katema ko wawili akanawe kola mwanache. 6 Akunnungu wansalile yeleyi, ‘Uwelesi wenu chiutame mu chilambo cha chilendo, ni kweleko chachatenda achikapolo ni kwasausya yaka mia nne. 7 Nambo Akunnungu akuti, uneji chinjalumula wandu wa chilambo uchachatenda achikapolo. Nipele chinjakoposya mchilambo cho ni kwaikanawo apano kuti ambopele.’ 8 Ni Akunnungu watesile malangano ni che Iblahimu ga kuumbala gawe chimanyisyo cha kugakunda malangano gao. Nipele che Iblahimu wambumbesye che Isaka mwanagwe pa lyuwa lya ncheche ni ncheche pakumala kupagwa. Ni che Isaka nombe wambumbesye che Yakobo mwanagwe, ni che Yakobo nombe waatesile iyoyo peyo achambuje wetu likumi ni wawili wala. 9 “Awala achambuje wetu wankolele wiu che Yusufu, ni wansyumisye awe kapolo ku chilambo cha Misili. Nambo Akunnungu waliji pamo nawo, 10 ni kunkulupusya mmasausyo gakwe gose. Akunnungu wampele che Yusufu upile ni lunda paujo pa Falao, mwenye jwa ku Misili, ni mwenye Falao wammisile che Yusufu kuwa jwankulu jwa chilambo ni jwa wose wawili mu nyuumba jao ja chimwenye. 11 Nipele kwatyochele sala jajikulungwa pa chilambo cha ku Misili ni ku Kanaani, ni wandu

walasile kwannope ligongo lya sala. Achambuje wetu nganakombola kuchipata chakulya chachilichose. 12 Nipele, che Yakobo pawapilikene kuti kwana yakulya ku Misili ko, walaajisye achiwanagwe, yaani achatati wetu, ajaulangane kaandanda ku Misili ko. 13 Ni pa ulendo wao wawili, che Yusufu walikolasile kwa achapwakwe, ni mwenye jwa ku Misili walumanyilile lukosyo lu che Yusufu. 14 Ni che Yusufu walaajisye wandu kukwawilanga che Yakobo atagwe ni achalongo achinjakwe wose, wandu sabini na mbili aichanje ku Misili. 15 Che Yakobo wawawile ku Misili, kweleko ni kuwawilile pamo ni achambuje wetu. 16 Ni malilo gao gajigalikwe mpaka ku Shekemu, ni kusikwa mwilembe liwasumile che Iblahimu kutyochela ku lukosyo lwa Hamoli kwa mbiya simpepe.” 17 “Nambo pikaiche katema ka chilanga chiwalumbile Akunnungu ku che Iblahimu, wandu wala watupile ni konjehaka kwa nnope ku Misili kula. 18 Nipele wajimwiche mwenye jwine ku Misili jwanganamanyilila che Yusufu. 19 Mwenye jo waatesile yangalumbana ni kwaonela achambuje wetu kwa kwakanganichisya akaajase achiwana wao achandani kuti nganasaka akole umi. 20 Katema ko che Musa wapagwile, nombejo waliji jwambone paujo pa Akunnungu. Walelitwe pa musi pa atagwe kwa miesi jitatu, 21 ni pawalepele kungosa mwakupunda mu nyuumba wankopwesye paasa, mwali jwa mwenye jwa ku Misili wanjigele ni kunlela mpela mwanagwe nsyene. 22 Che Musa wajigenywe indu ya lunda lwa Wamisili nombejo waliji jwakulimbangana kwa malowe ni masengo. 23 “Pawaliji ni yaka alobaini, ntima wakwe wasachile kwajimajimila achinjakwe Waisilaeli kukulola indu iwapanganyichiswaga. 24 Kweleko wambweni Mmisili jumo achimpanganyichisyaga yangalumbana jumo jwa achalongo achinjakwe, wapokasisye, ni che Musa kwakwauchisya wambuleje Mmisili jula. 25 Waganisise kuti achalongo achinjakwe Waisilaeli akaimanyilile kuti Akunnungu akuntuma jwelejo kwakulupusya, nambo nganaimanyilila. 26 Mala wi jakwe, waweni Waisilaeli wawili ali nkuputana achinsyene pe, ni walinjile kwajilanya achitiji; ‘Wanyamwe ndi wa lukosyo lumu, ligongo chi nkusaka kuulasyana achinsyene pe?’ 27 Nambo jwejula juwamputaga njakwe jula wantutile pambali che Musa ni kunsalila, ‘Ana waani wambisile mmwejo kuwa chilongola ni jwakulamula pa uweji? 28 Ana nkusaka kumulaga mpela imwatite pakummulaga Mmisili jula liiso?’ 29 Che Musa pawagapiikene malowe go watisile, watemi ku chilambo cha ku Midiani nti jwannendo, ni kweleko wawelechele wanache wawili wachilume. 30 “Payaichile yaka alobaini, katumetume

jwa kwinani jwa Ambuje jwankopochele che Musa pa chisukutu chichakolelaga mooto kwipululu kula pachiwandi ni Litumbi Iya Sinai. 31 Che Musa wachisimonjile nnope chichaoneche cho, wasejelele pachiwandi kukulolechesya uchenene, nambo wapilikene lilowe Iya Ambuje lilinkuti, 32 'Uneji ndili Akunnungu wa achambuje wenu, Akunnungu wa che Iblahimu ni wa che Isaka ni wa che Yakobo!' Che Musa watetemele kwa lipamba ni nganapunda kulolechesya sooni. 33 Ambuje wansalile, 'Mmuule italawanda yenu pakuwa pelepo panjimi pali papaswela. 34 Naiweni yangelumbana yakwapanganyichisa wandu wangu wakutama ku Misili. Mbilikene kulilasika kwao none ndulwiche kukwakulupusya, ni sambano chinantume ku Misili.' 35 "Che Musa aju ni jwejula juwankanile Waisilaeli pawansalile, 'Ana waani wambisile mmwejo kuwa chilongola ni jwakulamula pa uweji?' Kwa litala Iya julajula katumetume jwa kwinani juwankopochele che Musa mu chisukutu chichakolelaga mooto, Akunnungu wantumile che Musa wo awe chilongola ni nkulupusyo. 36 Jwelejo ni juwaalongwesye wandu akopoche ku Misili kwa kupanganya imanyisyo ni yakusimonjeka mu chilambo cha ku Misili ni mu bahali ja Shamu ni mwipululu, kwa yaka alobaini. 37 Che Musa ni juwaasalile Waisilaeli, 'Akunnungu chanjimuchisye jwakulondola mpela uneji kutyochela mwa achalongo achinjenu mwachinsyene.' 38 Waisilaeli pawasongangene mwipululu mula, che Musa waliji kweleko pamo ni achambuje wetu ni katumetume jwa kwinani juwawechete najo mu Litumbi Iya Sinai. Jwelejo ni juwagapochele malowe gagakwikawanawo umi kutupa uweji. 39 "Nambo achambuje wetu nganasakanga kumpilikanila che Musa, wantutile pambali ni wasachile mmitima jao kuujila ku Misili. 40 Wansalile che Haluni, 'Ntupanganyichisye achiminungu jati tujipopelele ni jitulongosye mwitala, pakuwa che Musa juwatulongwesye kopoka ku Misili ngatukuchimanyilila chichasimene!' 41 Katema ko wapanganyisye chinyago cha ng'ombe ja mwana, ni watasile mbopesi kwa chinyago ni kuchijangalila chindu chichaliji masengo ga makono gao achinsyene. 42 Nambo Akunnungu watyosile pa wanyaawo, waaalesile asipopele ndondwa sya kwiunde, mpela yaitite pakulembekwa mchitabu cha wakulondola wa Akunnungu, 'Wanyamwe wandu wa chilambo cha ku Isilaeli! Ana wanyamwe mwambelechele inyama yesinje ni sadaka kwa yaka alobaini mwipululu mula? 43 Wanyamwe mwalijigele lisakasa Iya nnungu jwenu Moleki, ni chinyago cha ndondwa ja nnungu jwenu Lefani. Inyago imwaipanganyisye ni iyoyo imwaipopele. Kwa ligongo Iyo chinansamichisye ku ukapolo kwakutalika kupita ku Babeli!' 44 Achambuje wenu wakwete lisakasa Iya umboni lyalikulosya kuti Akunnungu ali mwele mwipululu. Lisakasa lila lyakolochekwe mpela Akunnungu iwatite pakwasalila che Musa akolosye, chisau ni achila chiwachiweni. 45 Nipele achambuje wetu wapochelangene achinsyene pe mpaka katema ka che Yoshua, pawachipatile chilambo chi kutyochela kwa wandu wawawinjikwe ni Akunnungu paujo pao. Lyatemi pelepo mpaka katema ka che Daudi. 46 Che Daudi wanonyelwe ni Akunnungu nome che Daudi wawendile Akunnungu waatawile nyuumba wele waali Akunnungu wa che Yakobo. 47 Nambo che Selemani ni juwantaawile Akunnungu nyuumba." 48 "Natamuno yeleyo, Akumanani ngakutama mmajumba gagatawike ni wandu, mpela yakuti jwakulondola jwa Akunnungu, 49 Ambuje akuti, 'Kwinani kuli chitengu changu cha umwenye ni chilambo chili pakuwichila makongolo gangu. Nyuumba jati uli jichimundaawile une, ni liuto chi pachimbumulile? 50 Ana ngaawa uneji jumbanganyisye yelei yose?" 51 Che Stefano wapundile kuwecheta, "Wakukanila achakulungwa wanyamwe! Mitima ni mawiwi genu gali mpela ga wandu wangakwamanyilila Akunnungu. Wanyamwe ni mpela achambuje wenu, mowa gose nkukanilana ni Mbumu jwa Akunnungu. 52 Ana jwapi mwa wakulondola jwangananlagasya achambuje wenu? Waauleje welewo wawalajiswe kalakala ni Akunnungu asale kwika kwa ajula jwakupanganya yailli yambone. Ni sambano wanyamwe mungalawiche ni kumbulaga. 53 Wanyamwe mwagapochele Malajisyo ga Akunnungu gagaiche kukwenu ni achikatumetume wa kwinani, nambo nganingakumulichisya." 54 Achakulu wa Nkungulu pawagapilikene malowe go, yachimile nnope ni kuchilimya meeno. 55 Nambo che Stefano ali aguumbele Mbumu jwa Akunnungu, walolite kwinani, wauweni ukulu wa Akunnungu ni Che Yesu ali ajimi kundyo kwa Akunnungu. 56 Ni watite, "Nnole! Ngukuwona kwinani kwakuugule ni Mwana jwa Mundu ajimi kundyo kwa Akunnungu." 57 Pelepo wandu wose wawaliji pa Nkungulu ula wagumisile kwa lilowe lyekulungwa ni kusiwila mawiwi ni makono gao. Nipele wanguluchile wanawose kwana kamo, 58 Ni wankopwesye mmusi ni kumponya maganga. Waumboni wala wawisile yakuwala yao kwa jwanchanda jumo liina lyakwe che Sauli kuti aigose. 59 Pawapundile kwaponya maganga, che Stefano wapopele achitiji, "Alakwe Ambuje Che Yesu, mpochele mbumu jangu!" 60 Watindiwele ni wanyanyisye achitiji, "Ambuje nkaawalanjila sambi

si." Paŵaŵechete yeleyo ŵajasiche. Ni che Sauli ŵakundile kuti che Stefano akuŵajilwa kuulajikwa.

8 Lyuŵa lilyolyo gatandite malagasyo gannope kwa mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito ŵa ku Yelusalemu. Ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito wose ŵapwilingene mu ilambo ya ku Yudea ni ku Samalia, akaŵe achinduna pe. **2** Ŵandu ŵakwajogopa Akunnungu ŵansichile che Stefano ni kwalilila kwa malumbo gamakulungwa. **3** Nambo che Sauli ŵalinjile kuuwesesa mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito. Ŵajawile mu nyumba jajili jose ni kwakoposya paasa ŵandu ŵakunkulupilila Che Yesu wose achalume ni achakongwe ni kwaŵika mu nyumba jakutaŵilwa. **4** Aŵala ŵandu ŵakunkulupilila Che Yesu ŵaŵapwilingene ŵajesilejesile mosemose achilalichilaga Ngani Jambone. **5** Che Filipo nombe ŵajinjile mu mmusi wauli ku chilambo cha ku Samalia achilalichilaga ngani ja Kilisito ni Akunnungu kwa ŵandu ŵakutama pelepo. **6** Mpingo wa ŵandu paŵagapilikene maloŵe gaŵaŵechete che Filipo ni kwiwona imanyiso iŵaitesile, wose ŵaapilikanichisye kwa uchenene. **7** Pakuŵa ŵandu ŵajinji ŵaŵakwete masoka, gakopweche gachigumilaga kwa liloŵe lyekulungwa. Ni sooni ŵandu ŵajinji ŵaŵatatele iŵalo ni ŵaŵalemele ŵalamiswe. **8** Nipele kwaliji ni kusengwa kwakukulungwa mmusi wo. **9** Jwapali mundu jumo liina lyakwe che Simoni juŵatendaga usaŵi mmusi mo kwa moŵa gamajinji ni kwasimosya ŵandu ŵa ku Samalia, achilitendaga kuti jwelejo ali jwankulu. **10** Ŵandu wose chitandile jwannandi kwichila jwankulungwa ŵampilikene jwelejo ni kuti, "Mundu ju akwete ukombole wa Akunnungu waukuŵilanjikwa 'Ukombole Weukulungwa.'" **11** Ŵampilikanichisye jwelejo pakuŵa ŵaasimosisye kwa moŵa gamajinji kwa usaŵi wakwe. **12** Nambo paŵaukulupilile utenga u che Filipo nkati Ngani Jambone ja Umwenye wa Akunnungu ni ngani ji Che Yesu Kilisito, ŵabatiswe achalume ni achakongwe. **13** Che Simoni nombejo ŵakulupilile, ni paŵabatiswe, ŵajesile ni che Filipo, ŵasimosile paŵaiweni imanyiso ni yakusimonjeka iyatendekwe. **14** Achinduna ŵaŵaliji ku Yelusalemu paŵapilikene kuti ŵandu ŵa ku Samalia nombewo ajitichisye Lilowe Iya Akunnungu, ŵaatumile che Petulo ni che Yohana kukwao. **15** Che Petulo ni che Yohana paŵaiche kweleko ŵaapopelele ŵakukulupilila ŵala kuti ampochele Mbumu jwa Akunnungu, **16** pakuŵa Mbumu jwa Akunnungu ŵaliji akanantuluchile mundu jwalijose mwa ŵanyawo, nambo ŵagambile kubatiswa pe kwa liina Iya Ambuje Che Yesu. **17** Nipele, che Petulo ni che Yohana

ŵaasajichile makono gao ŵakukulupilila wala, ni ŵapochele Mbumu jwa Akunnungu. **18** Pelepo che Simoni paŵaimanyi kuti ŵandu akupegwa Mbumu jwa Akunnungu kwa kusajichilwa makono ga achinduna, ŵasachile kwapa mbiya che Petulo ni che Yohana **19** achitiji, "Mumbeje none jwakwe ukombole wo kuti mundu jwalijose juchingansajichile makono ampochele Mbumu jwa Akunnungu." **20** Nambo che Petulo ŵansalile, "Njonasiche mwasyene pamo ni mbiya syenu, pakuŵa nkuganisa kuti nkukombola kusuma ukombole wa Akunnungu kwa mbiya! **21** Nganinkola chachili chose atamuno lipesa pamasengo go pakuŵa ntima wenu nganiuŵa wambone paujo pa Akunnungu. **22** Kwapele nleche ungalumbana wenu wu, ni kwapopela Ambuje nombewo panepa channechelesye sambi sya kuganisa yeleyo. **23** Pakuŵa ngummona mgumbele ligogo ni sooni ntaŵikwe ni sambi!" **24** Che Simoni ŵajanjile, "Ngummenta mwanya mumbopelele kwa Ambuje ganaiche kuumbata gagaligose mwa gelego gansasile go." **25** Che Petulo ni che Yohana paŵamalisye kuŵalanga umboni ni kulalichila Lilowe Iya Ambuje, ŵaujile ku Yelusalemu. Paŵaujaga ŵaalalichile ŵandu Ngani Jambone mmisinda jejiriji ja ku Samalia. **26** Katumetume jwa kwirani jwa Ambuje ŵansalile che Filipo, "Nliŵiche chile njaule kulujenda ku litala lyalikupitila mwipululu lyalikutuluchila ku Yelusalemu kwaula ku Gaza." **27** Nipele, che Filipo ŵaliŵisile chile ni kutanda ulendo. Katema ko kwaliji ni mundu jwa ku Esiopia jwakugosa mbiya mu umwenye wa Kandake mwenye jwankongwe jwa ku Esiopia, mundu jo ŵatamaga liuli. Jwelejo ŵajawile ku Yelusalemu kukwapopela Akunnungu, ni katema ko ŵaliji nkuuja ali akwesile mutuka ja kukwekwelemya. **28** Paŵaujaga, ŵatemi mmutuka akuno ali nkusyoma chitabu chi che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu. **29** Nipele, Mbumu jwa Akunnungu ŵansalile che Filipo, "Mmandichile mutuka jo ni kulongana najo." **30** Che Filipo ŵautwiche ni kujiŵandichila mutuka jila, ŵampilikene mundu jula ali nkusyoma chitabu chi che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu. Pelepo che Filipo ŵammusisye, "Ana nkumanyilila uchenene inkusyoma yo?" **31** Mundu jo ŵanjanjile, "Ana chingombole uli kuimanyilila pangali mundu jwakundagulila?" Pelepo ŵanchondelele che Filipo kuti akwele mu mutuka ni kutama pamo nawo. **32** Ni liunjili Iya Malembelo ga Akunnungu liŵaliji nkusyoma ni ali, "Ŵaliji mpela ngondolo jiŵajijausyaga kukujisinga, ŵamyalele mpela mwanangondolo pakunkata manyunya, Nombewo nganaŵecheta chachili chose. **33** Ŵachembulwisye ni kwaonela. Ngapagwa juchakombole kuŵecheta yankati uwelesi wakwe, pakuŵa umi wakwe ujigalikwe

kutyochela pachilambo.” 34 Mundu jwa ku Esiopia jo wansalile che Filipo, “Choonde musalile, jwakulondola jwa Akunnungu ju akuwecheta yankati waani? Ana akuwecheta yankati nsyene pane mundu jwine?” 35 Nipele, che Filipo watandilile pelepo pa Malembelo ga Akunnungu wansalile Ngani Jambone ji Che Yesu. 36 PaWaliji chiwela ni ulendo wo, waiche pagali meesi, ni juwatamaga liuli jula watite, “Peuto pa kwana meesi, ana kwana chachili chose chakuunekasya une ninabatiswe?” 37 Che Filipo watite, “Mwakulupililaga ni ntima wenu wose nkukombola kubatiswa.” Nombejo watite, “Elo ngukulupilila kuti Che Yesu Kilisito ali Mwana jwa Akunnungu.” 38 Mundu jula walamwile mutuka jijime, ni wanawose wawili watulwiche ni kwinjila mmeesi, che Filipo wambatisye mundu jula. 39 PaWakopweche mmeesi papopo Mbumu jwa Ambuje wanjigele che Filipo ni mundu jwa ku Esiopia jula nganambona sooni che Filipo, nambo wajendechelele ni ulendo achisengwaga. 40 Nambo che Filipo walisimene aiche mmusi wa ku Azoto, ni pawapitaga waalalichile wandu Ngani Jambone mmisi jose mpaka waiche ku Kaisalia.

9 Katema ko che Sauli wapundile kwajogoya nnope wakwakuya Ambuje kuti chiwaulaje. Wayawile kwa Jwambopesi Jwankulu, 2 kukuwenda waape chikalata chakwamanyisya mmajumba ga kupopelela ga ku Damesiki kula kuti, waasimanaga kweleko wandu wakulikuya Litala Iya Ambuje, achalume atomuno achakongwe wakamule ni kwaikanawo ku Yelusalemu. 3 Nambo che Sauli paWaliji mwitala pachiwandi ni kwika ku Damesiki, chisisimuchile lulanga kutyochela kwini lwalanguchisye mbande syose. 4 Wagwile paasi ni kupilikana liloŵe lichasalilaga, “Che Sauli, che Sauli! Ligongo chi nkuunagasya?” 5 Che Sauli nombe wausisye, “Ambuje, ana waani alakwe?” Ni liloŵe Iyo Iyajanjile, “Uneji ndili Che Yesu junkunlagasya. 6 Nambo sambano njime, njinjile mmusi ni kweleko chansalile chachikummajila kuchipanganya.” 7 Ni wandu wawali pamo nawo mu ulendo wala, wajimi ali jii, wapilikanaga liloŵe Iyo nambo nganammona mundu. 8 Che Sauli wajimi, nambo pawatatankwile meeso gakwe nganakombola kuchiwona chachili chose, nipele wandu wawalongene nawo wala wankamwile nkono ni kunnongosya mpaka ku Damesiki. 9 Che Sauli watemi moŵa gatatu pangalola, ni nganalya natamuno kung’wa chachili chose. 10 Ku Damesiki ko jwapali jwakulijiganya ju Che Yesu liina lyakwe che Anania. Ambuje wammilasile mu yakwiwona, “Che Anania!” Che Anania wajitiche, “Une ndili pelepa Ambuje.” 11 Ambuje wansalile, “Njimuche

njaule ku litala lyalikuwilanjikwa Litala Lyagoloka, nkauchilichisye mu nyuumba ji che Yuda mundu liina lyakwe che Sauli jwa ku Taso. Ni sambano ali nkupopela, 12 nombewo mu yakwiwona ambweni mundu liina lyakwe che Anania achijinilaga nkati ni kunsajichila makono gakwe kuti akombole kulola sooni.” 13 Nambo che Anania wajanjile, “Ambuje, mbilikene ngani sya mundu ju kutyochela kwa wandu wajinji, mbilikene yagalumbana iwaapanganyichisye waswela wenu ku Yelusalemu kula. 14 Ni apano aiche ali ni ulamusi kutyochela kwa achakulu wambopesi, wakamule wandu wose wakunkulupilila mmwe Che Yesu.” 15 Nambo Ambuje wansalile che Anania, “Njauleje pe, pakuŵa naasagwile kuti andumichile, ajenesye ngani syangu kwa wandu wangaŵa Wayahudi ni kwa mamwenye ni kwa Waisilaeli nombe. 16 Uneji nansyene chinaalosye indu yekulungwa ichawajilwe kulagaswa nayo kwaligongo lyangu.” 17 Nipele, che Anania wajawile ni kwinjila mu nyuumba jo. Waasajichile makono che Sauli ni kuti, “Nlongo njangu che Sauli, Ambuje Che Yesu juwakukopochele pamwali mitala kwika apano, andumile kuti nkombole kulola sooni ni kugumbaswa Mbumu jwa Akunnungu.” 18 Papopo yagwile mmeeso mwakwe che Sauli indu mpela ikalaŵesya ni wakombole kulola sooni. Ni wajimwiche ni kubatiswa. 19 Nipele walile chakulya ni kukola machili sooni. Che Sauli watemi pamo ni wakulijiganya ŵa Che Yesu kwa moŵa kanandi ku Damesiki kula. 20 Papopo watandite kulalichila mmajumba ga kupopelela ga Wayahudi kuti Che Yesu ali Mwana jwa Akunnungu. 21 Wandu wose wawampilikene wasimosile ni kuti, “Ana jweleju ngaŵa julajula jwaŵauleje aŵala wawankulupililaga Che Yesu ku Yelusalemu kula? Ni sooni waiche akuno kuti wakamule wanyawo ni kwajausya kwa achakulu wambopesi!” 22 Che Sauli wapundile kukola machili, ni kwasimosya Wayahudi wakutama ku Damesiki iwatite pakulosya pangasisa kuti, Che Yesu ali Kilisito. 23 Pagapite moŵa gamajinji, Wayahudi wajilene ni kusosa itajile pakwaulaga che Sauli. 24 Nambo che Sauli wapilikene ngani jo. Nipele wandu wali nkwajuwilila mminango ja kwinjila mmusi wo muusi ni chilo, kuti waulaje. 25 Nambo chilo chimo wakulijiganya wakwe wanjigele mu chitundu ni kumpelesya pepowo pa likumba Iya musi ni kunselelesya mpaka paasi. 26 Che Sauli paŵaiche ku Yelusalemu wasachile kuliwanganya ni wakulijiganya wane wala. Nambo wose wanjogwepe, nganakulupilila kuti che Sauli wali jwakulijiganya njao. 27 Nipele che Banaba wanjigele che Sauli ni kunjausya kwa achinduna, ni kwasalila yankati che

Sauli iwatite pakwawona Ambuje Che Yesu mwitala ni kukunguluka nawo, ni iwatite pakwalalichila wandu ngani si Che Yesu pangali lipamba ku Damesiki kula. 28 Nipele che Sauli watemi pamo nawo, ni wajesile mu Yelusalemu mose achilalichilaga wandu Lilowe Iya Ambuje pangali lipamba. 29 Ni sooni wakungulwiche ni kukanilana ni Wayahudi wakuwecheta Chigiliki, nambo wanyawo wasachile kummulaga. 30 Wakukulupilila wala pawaimanyilile yeleyo, wanjigele che Sauli ni kunjausya ku Kaisalia, ni wannesile kweleko kuti ajaule ku Taso. 31 Katema ko mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito wala wakwete chitendeweke ku Yudea kose ni ku Galilaya kose ni ku Samalia kose. Mbumu jwa Akunnungu wapele machili ni wajonjesyeche ni watemi kwa kwajogopa Ambuje. 32 Che Petulo pawaliji nkwendajenda pali pose, waiche sooni kwa wakukulupilila wakutama ku Luda. 33 Wansimene kweleko mundu jwakuwilanjikwa che Ainea, juwagonele pa chindanda kwa yaka nsano ni itatu pakuwa watatele. 34 Nipele, che Petulo wansalile, "Che Ainea, Che Yesu Kilisito akunnamisya. Njimuche, ntandiche chindanda chenu." Papopo che Ainea wajimwiche. 35 Wandu wose wawatemi ku Luda ni ku Shaloni wambweni che Ainea, ni wose wankulupilile Ambuje. 36 Ku Yopa ko jwapali jwakulijiganya jwankongwe liina lyakwe che Tabisa, mu Chigiliki che Doka, malumbo gakwe, ngolombwe. Jweleju wapanganyaga yambone ni kwakamuchisya wakulaga mowa gose. 37 Mowa gala walwasile ni wajasiche. Wandu wagajojesye malilo gakwe ni wagawisile mu chuumba cha mwinani. 38 Ku Yopa nganikutalikangana ni ku Luda, nipele wakulijiganya pawapilikene kuti che Petulo ali ku Luda, walajisye wandu wawili kukwao ni kwachondelela kuti, "Nyiche chitema pe kukwetu." 39 Nipele, che Petulo walongene nawo. Pawaiche, wanlongwesye ku chuumba cha mwinani. Kweleko wawililwe ni achiwankwawo wose wansyungwile che Petulo achililaga ni kwalosya minjilo ni yakuwala ine iwaipanganyisye che Doka akanawe kwasika. 40 Che Petulo waakopwesye paasa wose, watindiwele ni kupopela. Nipele, wagagalauchile malilo gala ni kuti, "Che Tabisa njimuche." Nombejo watatanukwile meeso gao, ni pawaweni che Petulo wajimwiche ni kutama. 41 Che Petulo wankamwile nkono ni kunjimika, ni waawilasile wandu wakukulupilila ni wawililwe ni achiwankwawo wala, wapele ali jwanjumi. 42 Ngani jo jajenele papali pose ku Yopa ko, ni wandu wajinji waakulupilile Ambuje. 43 Che Petulo walongele ku Yopa kula mowa gampepe, achitamaga mu nyumba ja mundu jwakuwilanjikwa che Simoni jwakukolosya mapende.

10 Ni jwapali mundu ku Kaisalia liina lyakwe che Konolio, chilongola jwa mpingo wa wangondo mia moja waukuwilanjikwa "Mpingo wa Italia." 2 Jweleju pamo ni waali mu nyumba jao wose wajogopaga Akunnungu, nombejo wakamwisye wakulaga ni kupopela mowa gose. 3 Mpela saa tisa ja muusi wammweni pangasisika katumetume jwa kwinani jwa Akunnungu mu yakwiwona achaichililaga ni kwasalila, "Che Konolio!" 4 Che Konolio wankolondolele katumetume jo ali ni lipamba, ni kummusya, "Kwana chichi Ambuje?" Katumetume jo wanjanjile che Konolio, "Akunnungu apochele mapopelo ni sadaka syenu kwa wakulaga, ni sooni ngasaniwalila kose. 5 Sambano, mwajajisye wandu ku Yopa akammilanje mundu liina lyakwe che Simoni, pane akummilanga che Petulo. 6 Jwelejo akutama ku che Simoni jwakukolosya mapende, nyumba jakwe jili mungulugulu mbwani." 7 Ajula katumetume jwa kwinani jwa wechete malowe go pawatysile, che Konolio waawilasile wakutumichila wakwe wawili pamo ni jumo jwa wangondo wakwe juwantumichilaga, juwaliji jwakwajogopa Akunnungu, 8 Waasalile yose iyakopochele, ni kwalajisya ku Yopa. 9 Mala wi jakwe lyuwa lili pa ntwe, wandu watatu wo ali chiwela mu ulendo, achiwandichilaga ku Yopa che Petulo wakwesile penani pa nyumba kukupopela. 10 Ni jakwete sala, wasachile chakulya. Pawankulumichisya chakulya, waiweni yakwiwona. 11 Ni wakuweni kwinani kweugule ni chindu chisau shuka jejikulungwa jili jwambe mmalombo gakwe gancheche chili nkutuluswa. 12 Mwelele mwaliji mwana inyama inayose yana makongolo gancheche ni inyama yaikukwawa ni ijuni ya kwiunde. 13 Nipele, walipilikene lilowe lichasalilaga, "Che Petulo njimuche, nsikite nlye." 14 Nambo che Petulo wajanjile, "Ngwamba, Ambuje, uneji nganilye chindu chachili chose chekanye kuligwa atamuno chakusakala." 15 Lilowe lila lyapikaniche sooni lichasalilaga, "Indu yaiswejesye Akunnungu nkaiwilanga yakusakala!" 16 Chelechi chakwasalila che Petulo nsikite nlye wasalilwe katatu, ni papopo shuka jila janyakulikwe kwinani. 17 Che Petulo pawaliji nkusimonga nkati malumbo ga yakwiwona yaiweni yo, wandu wawajajiswe ni che Konolio wala, ali amasile kuuchilichisya, waiche pa nyumba ji che Simoni jwakukolosya mapende, ni kwima pannango, 18 ni wapoposile ni kuusya, "Ana mwelelele kwana jwannendo jwakuwilanjikwa che Simoni jwakuwilanjikwa che Petulo?" 19 Ni che Petulo pawaliji nkuganisya yankati yakwiwona ila. Papopo Mbumu jwa Akunnungu wasalile, "Che Simoni,

Kwana wāndu wātatu pelepa akunsosa. **20** Ntuluche chitema pe ni sooni nkaliusyausya kulongana pamo nawo pakuwa une ni junaatumile.” **21** Nipele, che Petulo wātulwiche ni kwasalila wāndu wo, “Uneji ndili jwelejo junkunsosa. Ana nkusosa chichi pelepa?” **22** Wanyawo wānjanjile, “Atutumile che Konolio jwankulu jwa wāngondo, mundu jwakuwālanjika umboni wambone, jwakwajogopa Akunnungu ni kuchimbichikwa ni Wayahudi wose. Wasaliwe ni katumetume jwa kvinani kuti ambilanje alakwe kumangwakwe kuti apilikani chinkusaka kuwecheta.” **23** Che Petulo wāawilasile ajinjilanje nkati, wapele pagona. Malaŵi jakwe, che Petulo wātandite ulendo pamo ni wanyawo, ni wāndu wāne wākwakulupilila Che Yesu wā ku Yopa wālongene nawo. **24** Lyuwa lyaaŵili lyakwe waiche ku Kaisalia, kweleko che Konolio wāalaliche achalongo achinjakwe ni achambusangawe, ni wāliji nkwalindila wanyawo. **25** Nipele che Petulo paŵajinjilaga nkati, che Konolio wākopweche paasa kukwachingamila, wātindiwele paujo pa che Petulo ni kwakotamila. **26** Nambo che Petulo wānjimiche ni kunsalila, “Njime pakuwa none jwakwe ndili mundu mpela alakwe.” **27** Che Petulo wāpundile kukunguluka ni che Konolio ali nkwinjila nkati ni wasimene wāndu wājinji asongangene. **28** Che Petulo wāasalile, “Wanyamwe mwachinsyene nkumanyilila kuti malajisyo ga dini jetu ja Chiyahudi gakutukanya kukamulangana atamuno kwajimajimila wāndu wāngaŵa Wayahudi. Nambo Akunnungu aamanyisye uneji kuti ninanganichisye mundu jwalijose kuti ali jwangaswejeswa atamuno jwakusakala. **29** Kwa ligongo lyo pamumilasile nganiingana kwika. Nipele, ngummsya kwaligongo chi mumilasile?” **30** Che Konolio wānjanjile, “Gapite moŵa gatatu mpela saa jijiji ja saa tisa, naliji nkupopela mu nyumba jangu. Chisisimuchile nammweni mundu jwawasile iwalu yeswela mbee ajimi paujo pangu, **31** ni wātite, ‘Che Konolio! Akunnungu akupilikene kupopela kwenu ni akusikumbuchila sadaka simwapele wākulaga. **32** Nipele muntume mundu ku Yopa akammilanje mundu liina lyakwe che Simoni, pane akummilanga che Petulo, jweleju akutama ku che Simoni jwakukolosa mapende, nyumba jakwe jili mungulugulu mbwani.’ **33** Nipele, chitema pe naatumile wāndu kukwenu, nomwe ntesile yambone pa kwika. Sambano uweji wose tuli paujo pa Akunnungu, kupilikanila chachili chose chantumile Ambuje kusala.” **34** Pelepo che Petulo wātandite kuwecheta achitiji, “Sambano nkumanyilila kuti isyene Akunnungu nganakola lusagu. **35** Nambo mundu jwa chilambo chachili chose, jwakwajogopa

Akunnungu ni kupanganya yaili yambone paujo pao, akukundikwa nawo. **36** Wanyamwe nkumanyilila utenga uŵaupeleche Akunnungu kwa wāndu wā ku Isilaeli, achijenesyaga Ngani Jambone jajikwikanawo chitendeweke kwa litala li Che Yesu Kilisito, wāali Ambuje wā wose. **37** Wanyamwe nkumanyilila alila lilyatyochele mchilambo chose cha Wayahudi, chitandile ku Galilaya, che Yohana paŵamasile kulalichila utenga wa ubatiso. **38** Nkumanyilila iŵatite Akunnungu pakunsagula Che Yesu jwa ku Nasaleti kwa kwatuluchisya Mbumu jwa Akunnungu ni machili. Pakuwa Akunnungu wāliji pamo nawo, nipele wāliji nkwendajenda akuno ni akunokuno achitendaga yambone ni kwalamya wose wāwakamwilwe ni Ibilisi. **39** Noweji tuli wāumboni wa yose iŵatesile mmusi wa Wayahudi ni mu Yelusalemu. Wambuleje kwa kwaŵamba pansalaba, **40** nambo Akunnungu wānsyusisye pa lyuwa lyaatatu ni kwatenda awoneche pangasisika. **41** Nganawoneka kwa wāndu wose, nambo kwa aŵala wāumboni wāŵasagwile Akunnungu, yaani uweji utwalile ni kung’wa pamo nawo, paŵamasile kusyuka. **42** Ni wātulajisye tulalichile Ngani Jambone kwa wāndu wose ni kuŵalanga umboni kuti Che Yesu ni wāŵasagulikwe ni Akunnungu kuti wāalamule wājumi ni wawe. **43** Wākulondola wā Akunnungu wose ŵasasile umboni nkati ŵelewo kuti mu liina lyao, jwalijose jwakwakulupilila chalecheswe sambu syakwe syose.” **44** Che Petulo paŵaŵechetaga maloŵe go, Mbumu jwa Akunnungu wātuluchile ŵanawose wāŵaupilikaniŵaga utenga wao. **45** Ni Wayahudi wāŵakulupilile wāŵapechesye che Petulo kutyochela ku Yopa wāla ŵasimosile kuwona kuti Akunnungu wātuluchisye ukombole wa Mbumu jwa Akunnungu wāndu wāngaŵa Wayahudi. **46** Pakuwa wāapilikene achiŵechetaga iŵecheto yakusimosya paŵakusyaga Akunnungu. Pelepo che Petulo wātite, **47** “Wāndu wā apochele Mbumu jwa Akunnungu mpela uweji itutite pakupochela. Ana kwana mundu jwalijose juchakombole kwakanya kuti anabatiswe ni meesi?” **48** Nipele, walamwile kuti abatiswe kwa liina li Che Yesu Kilisito. Nipele wāndu wāla wāachondelele che Petulo kuti atame nawo moŵa gampepe.

11 Achinduna ni wāndu wāne wākwakulupilila Che Yesu wāŵatemile ku Yudea wāpilikene kuti wāndu wāngaŵa Wayahudi nombe apochele Lilowe Iya Akunnungu. **2** Nipele, che Petulo paŵausile ku Yelusalemu, aŵala Wayahudi wāŵakulupilile Che Yesu wāŵaumbele, wāalalatile, **3** achitiji, “Mmwejo mwajawile kukutama ni wāndu wāngaumbala ni

kulya nawo!" 4 Pelepo che Petulo watandite kwagopolela yeleyo chimo chimo kuti. 5 "Lyuwa limo naliji nkupopela musi wa ku Yopa, pelepo naiweni yakwiwona, nachiwani chindu mpela shuka jajikulungwa jili jewaambe mmalombo gakwe gancheche chilinkutuluswa kutyochela kwini, ni kwika panaliji une. 6 Nalingulile uchenene nkati, naiweni inyama ya kulangwa yana makongolo ncheche ni inyama ya mwikonde ni inyama yaikukwaŵa ni ijuni. 7 Nipele napilikene liloŵe lichisalilaga, 'Che Petulo njime, nsikite ndye.' 8 Ni uneji najanjile, 'Ngwamba, Ambuje, pakuŵa chindu chachili chose changaswejeswa atamuno chakusakala nganichijinjile ng'o pakang'wa pangu.' 9 Nambo liloŵe lila lyapikaniche kaaŵili kutyochela kwini lichitiji, 'Yaiswejesye Akunnungu, alakwe nkaiŵilanga yakusakala.' 10 Chelechi chatendekwe katatu, ni mbesi jakwe indu yose yanyakulikwe sooni kwini. 11 Pangakaŵa, wanda watatu ŵaŵalajiswe kukwangu kutyochela ku Kaisalia ŵaiche pa nyuumba jinatamaga. 12 Mbumu Jwanswela ŵasalile longane nawo pangali lipamba. Ni ŵanyaŵa sita nalongene nawo ku Kaisalia ni kweleko twajinjile mu nyuumba ji che Konolio. 13 Che Konolio ŵatusalile iŵatite pakummona katumetume jwa kwini juŵajimi mu nyuumba jakwe ni kunsalila, 'Muntume mundu ku Yopa akammlanje mundu liina lyakwe che Simoni, pane akuŵilanjikwa che Petulo. 14 Ŵelewo chaachinsalila maloŵe, ganti chigankulupusye mmwejo ni wanda ŵaali mu nyuumba jenu wose.' 15 Panatandite kuŵecheta, Mbumu jwa Akunnungu ŵatuluchile mpela yatite pakututuluchila uweji kundanda. 16 Pelepo nagakumbuchile maloŵe ga Ambuje paŵatite, 'Che Yohana ŵabatiseye kwa meesi, nambo ŵanyamwe chimbatiswe kwa Mbumu jwa Akunnungu.' 17 Nipele iŵaga Akunnungu ŵapele wanda ŵangaŵa Ŵayahudi ntuuka ulaula watupele uweji utukwakulupilila Ambuje Che Yesu Kilisito, ana uneji ŵaani naakanile Akunnungu?" 18 Paŵapilikene yeleyo, ŵalesile makani ni kwakusya Akunnungu achitiji, "Akunnungu ŵapele wanda ŵangaŵa Ŵayahudi lipesa lya kuleka sambi, akole umi wa moŵa gose pangali mbesi!" 19 Ligongo lya kulagaswa kukwatandite paŵauleje che Stefano, wanda ŵaŵakulupilile Che Yesu ŵala ŵapwilingene. Ŵane ŵajawile mpaka ku Foinike ni ku Kupulo ni ku Antiokia achilalichilaga Liloŵe lya Akunnungu kwa Ŵayahudi pe. 20 Nambo ŵapali ŵane ŵa ŵanyawo ŵaŵatyochele ku Kupulo ni ku Kulene, ŵajawile ku Antiokia ni kwenesya ngani jo kwa wanda ŵangaŵa Ŵayahudi, achilalichilaga Ngani Jambone ja Ambuje Che Yesu. 21 Ambuje ŵaalongwesye kwa ukombole

wao, ni wanda ŵajinj ŵakulupilile ni kwaujilila Ambuje. 22 Ni ngani syo syapikaniche kwa mpingo wa wanda ŵakunkulupilila Kilisito ku Yelusalemu. Nipele wantumile che Banaba ajaule ku Antiokia. 23 Nombejo paŵaiche kweleko ni kiwona iŵatite Akunnungu pakwapa upile wanda ŵala, ŵasengwile ni kwachisya wanda apunde kwakulupilila Ambuje kwa mitima jao jose. 24 Che Banaba ŵaliji mundu jwambone ni jwagumbele Mbumu jwa Akunnungu ni chikulupi. Kwa ligongo li che Banaba, mpingo wekulungwa wa wanda wajonjesyeche kwa Ambuje. 25 Nipele che Banaba ŵajawile ku Taso kukwasosa che Sauli. 26 Paŵasimene, ŵalongene nawo ku Antiokia. Ni wose ŵanaŵaŵili ŵatemi ni mpingo wa wanda ŵakunkulupilila Kilisito chaka chansima, achijiganyaga mpingo wekulungwa wa wanda. Ku Antiokia ko ni kukwaliji kwaandanda ŵakulijiganya kuŵilanjikwa Ŵakilisito. 27 Ni katema kakoko, ku Antiokia ko ŵaiche ŵakulondola ŵa Akunnungu ŵampepe kutyochela ku Yelusalemu. 28 Nipele, jumo jwa ŵanyawo liina lyakwe che Agabo ŵajimi ni kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu ŵalondwele kuti, chijityochele sala jajikulungwa mchilambo chose. Sala jo jatyochele katema ka mwenye che Kilaudio. 29 Ŵakulijiganya ŵala, jwalijose malinga ni ukombole wakwe ŵaakamuchisye achinjao ŵaŵakulupilile Che Yesu ŵaŵatamaga ku Yudea. 30 Nipele, ŵatesile yeleyo ni kwatuma che Banaba ni che Sauli kuti apeleche kwa achakulu ŵa mpingo wa wanda ŵakunkulupilila Kilisito.

12 Katema kakoko mwenye che Helode, watandite kwagalagasya wanda ŵampepe wa mu mpingo wa wanda ŵakunkulupilila Kilisito. 2 Ni ŵambuleje che Yakobo mpwakwe che Yohana ni lipanga. 3 Paŵaiweni kuti chitendo cho chanonyelesye Ŵayahudi, ŵapundisye, ŵaakamwile che Petulo nombe nawo. Yeleyo yatendekwe katema ka chindimba cha mikate jangatajikwa amila. 4 Paŵankamwile che Petulo, ŵammsile mu nyuumba jakutaŵilwa ni kwaŵika paasi pa mpingo ncheche ja ŵangondo ncheche ncheche kuti ŵalindilile. Che Helode ŵasachile kwakoposya che Petulo kwa wanda pakumala chindimba cha Ŵayahudi cha mikate jangatajikwa amila chachikuŵilanjikwa Pasaka. 5 Nipele, che Petulo paŵaliji mu nyuumba jakutaŵilwa jila, katema kakoko mpingo wa wanda ŵakunkulupilila Kilisito ŵalimbile kwapopelela kwa Akunnungu kwa mitima jao jose. 6 Chilo, likanaŵe kwika lyaŵa lilyatiji che Helode ankoposye che Petulo pa wanda, che Petulo wagonile pasikati ja ŵangondo ŵaŵili,

ali ataŵikwe ni minyolo jiŵili ni ŵakulindilila ŵaliji nkulindilila pannango wa nyuumba jakutaŵilwa jila. 7 Chisimichile, katumetume jwa kwinani jwa Ambuje ŵajimilile ni lilanguka lyalanguchisye mu chuumba mo. Ni katumetume jo ŵantingenye che Petulo mu mbalati ni kwajimusya achitiji, “Njimuche chitema pe!” Papopo unyolo wawantaŵile mmakono wakutwiche ni kugwa paasi. 8 Katumetume jwa kwinani ŵansalile, “Nlitaŵe nkaanda wenu, mmwale ni itawanda yenu.” Che Petulo ŵatesile yeleyo ni katumetume jo ŵansalile, “Mmwale likoti lyenu munguye.” 9 Che Petulo ŵankuiye mpaka paasa pa nyuumba jakutaŵilwa, nambo nganamanyililaga kuti yele iyatendekwaga ni katumetume jwa kwinani jo yaliji isyene, ŵaganisisye kuti akwiwona yakwiwona. 10 Ŵapite liuto lyaandanda ni lyaawili lya ŵakulindilila, ŵaiche pannango wa chisano wakwinjilila mmusi. Nnango wo waugwiche usyene, nombewo ŵakopweche paasa. Ni ŵaliji nkwenza litala limo ni papopo katumetume jwa kwinani jo ŵannesile che Petulo jikape. 11 Pelepo che Petulo ŵaimanyi iyakopochele ni ŵatite, “Sambano ngumanyilila kusyene kuti, Ambuje antumile katumetume jwao jwa kwinani kukungulupusya mu ulamusi u che Helode ni kungoposya mu ŵailolelaga Ŵayahudi kuti ikopochele.” 12 Paŵaimanyilile yeleyo ŵajawile ku nyuumba ji che Maliamu achikulugwe che Yohana jwakuŵilanjikwa che Maliko. Mwelelo ŵasongangene ŵandu ŵajinji kupopela. 13 Che Petulo ŵapoposile pannango wa paasa ni ŵaiche katumetume mwali liina lyakwe che Loda kukupilikanila. 14 Mwali jo paŵalimanyilile lilowe li che Petulo, nganaugula nnango kwa ligongo lya kusengwa, nambo ŵautuchile nkati ni kwasalila kuti che Petulo ali pannango. 15 Ni ŵanyawo ŵansalile mwali jo, “Ntekupungwana!” Nombejo ŵalimbile kuti isyene ali ŵawowo. Ni ŵanyawo ŵansalile, “Jwelejo ali katumetume jwao jwa kwinani.” 16 Ni katema kakoko che Petulo ŵapundile kupoposya pannango. Nipele paŵaugwile nnango ŵambweni, ni kusimonga. 17 Che Petulo ŵagolwesye nkono kuti amyalale, ni kwasalila ŵatite Ambuje pakwakoposya mu nyuumba jakutaŵilwa. Nipele ŵaasalile akaalanjile yelei che Yakobo ni achalongo ŵane ŵakunkulupilila Kilisito, nombejo ŵatynosile ni kwaula kwine. 18 Pakwachele, ŵangondo ŵala ŵapundile kola lipamba lyelikulungwa yankati chichasimene che Petulo. 19 Nipele che Helode ŵatite alosekwe nambo nganiŵaona. Nipele ŵalamwile kuti ŵaasusye ŵangondo ŵala, ni ŵatynosise lilamulo kuti aulajikwe. Nipele che Helode ŵatynosile ku Yudea, ŵajawile ku Kaisalia ni kutama kukoko kwa moŵa gampepe. 20 Che Helode ŵaatumbilile nnope

ŵandu ŵa ku Tilo ni ku Sidoni. Nambo ŵanyawo kwa pamo ŵaajaulile che Helode. Ŵakombwele kusyowekana ni che Blasto juŵaliji jwakuchimbichikwa ni jwakulindilila nyuumba ja mwenye, kuti aŵe pamo ni ŵanyawo. Che Blasto ŵaajaulile che Helode ni kwachondelela kuti kuŵe ni chitendewe, pakuŵa chilambo chao chakulupililaga chakulya kutyochela ku chilambo cha mwenye. 21 Pa lyuŵa lilyasagulikwe, che Helode ŵawete iwalo ya umwenye ni kutama pa chitengu chao cha umwenye, ni kukunguluka ni ŵandu. 22 Ni ŵandu ŵala ŵanyanyisye achitiji, “Ali lili lilowe lya nnungu, nganiliŵa lya mundu.” 23 Papopo katumetume jwa kwinani jwa Ambuje ŵangwisise che Helode paasi, pakuŵa nganiŵapa Akunnungu ukulu wo. Ni jakamwile mbango ni kuwa. 24 Nambo Lilowe lya Akunnungu lyapundile kwenela. 25 Che Banaba ni che Sauli paŵamalisise masengo ga Akunnungu, ŵanjigele che Yohana jwakuŵilanjikwa che Maliko ni kuuja kutyochela ku Yelusalemu.

13 Mu mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito ŵa ku Antiokia, ŵapali ŵane ŵaŵaliji ŵakulondola ŵa Akunnungu ni ŵakwiganya. Mwa ŵelewo, ŵapali che Banaba ni che Simeoni jwakuŵilanjikwa jwampiliu ni che Lukio jwa ku Kulene ni che Sauli ni che Manaeni ŵaŵalelitwe pamo ni mwenye che Helode. 2 Nipele, paŵaliji nkupopela kwa Ambuje ni kutaŵa, Mbumu jwa Akunnungu ŵatite, “Mumichile pajika che Banaba ni che Sauli, kwa ligongo lya masengo ganaŵilasile.” 3 Nipele, paŵamasile kutaŵa ni kupopela, ŵaasajichile makono gao ni kwaleka ajaulangane. 4 Nipele, che Banaba ni che Sauli ali alajiswe ni Mbumu jwa Akunnungu ŵatulwiche mpaka ku Seleukia, kutyochela kweleko ŵakwesile ngalaŵa mpaka ku chilumba cha Kupulo. 5 Paŵaiche ku Salami, ŵaalichile ŵandu Lilowe lya Akunnungu mmajumba ga kupopelela Ŵayahudi, che Yohana Maliko ŵaliji pamo nawo nti jwakwatumichila. 6 Paŵajesilejesile mchilumba chose mpaka ku Pafo, ŵansimene nsaŵi jumo Myahudi, jwakulondola jwa unami liina lyakwe Baliyesu. 7 Jwelejo ŵaliji pamo ni che Selujio Paolo jwankulu jwa chilumba, mundu juŵaliji ni lunda nnope. Che Selujio Paolo ŵaawilasile che Banaba ni che Sauli kuti apilikane Lilowe lya Akunnungu. 8 Nambo Elima nsaŵi jo, Elima Mchigiliki malumbo gakwe Jwakukanila, ŵasachile kunsiŵila jwankulu jwa chilumba anaukulupilile Ukilisito. 9 Nipele che Sauli jwakuŵilanjikwa che Paolo, ali aguumbele Mbumu jwa Akunnungu, ŵankolondolele Elima, 10 ni kuti, “Mmwe nli mwanache jwa Shetani! Mmwe nli jwammagongo jwa ya usyene yose!

Mmwe nli jwaunami jwankulu ni jwaulamba! Moŵa gose ngankuleka kugalyungasya matala ga goloka ga Ambuje. 11 Sambano, ulamusi wa Ambuje chiunlamule, chimme jwangalola ni nganliwona lyuŵa kwa katema." Papopo pepo lyannyichilile lipundugulu ni chipi, ni ŵajendajendaga achinsosaga mundu jwakunkamula nkono kuti ŵaalongsye. 12 Jwankulu jwa chilumba jula paŵaiweni iyatendekwe yo, ŵankulupilile Che Yesu, ni ŵagasimosile nnope majiganyo gaŵagapilikene gankati Ambuje. 13 Nipele, che Paolo ni mpingo wakwe ŵakwesile ngalaŵa kutyochela ku Pafo ni ŵaichenje ku Pega mmusi wa Pamfilia, nambo che Yohana Maliko ŵaalesile ni kuujila ku Yelusalemu. 14 Nambo ŵanyawo ŵapelengenye kutyochela ku Pega mpaka ku Pisidia mmusi wa ku Antiokia. Nipele ŵajinjile mu nyuumba ja kupopelela pa Lyuŵa Iya Kupumulila ni kutama. 15 Paŵamasile kusyoma mchitabu cha Malajisyo ni mu itabu ya Ŵakulondola, ilongola ŵa nyuumba ja kupopelela jila ŵalajisye utenga kukwao kuti, "Achalongo achinjetu, iŵaga nkwele malowē gagali gose gakwalimbisya mitima ŵandu ŵa, mmechete." 16 Nipele, che Paolo ŵajimi, ŵajongwele nkono ni kutanda kuŵecheta, "Ŵanyamwe Ŵaisilaeli achinjangu ni wose unkwalamba Akunnungu, mpilikanichisye! 17 Akunnungu ŵa ŵandu Ŵaisilaeli ŵasagwile achambuje ŵetu, ni kwakusya paŵatamaga kuchilendo ku Misili kula. Ni kwa ukombole wao wekulungwa ŵaakopwesye kweleko. 18 Ni ŵaapilile mwipululu mula kwa yaka alobaini. 19 Nipele, ŵasijonasile ngosyo nsano ni siŵili sya mchilambo cha Kanaani ni ŵapele ŵanyawo chilambo cho kuti ajinjilanje majumba. 20 Yeleyo yatendekwe kwa yaka mia nne na hansini. "Payamasile yele Akunnungu ŵapele ŵakulamula kuti ŵaalongsye mpaka katema ka che Samweli jwakulondola jwa Akunnungu. 21 Ni pelepo ŵasachile kuŵa ni mwenye, ni Akunnungu ŵapele che Sauli mwanagwao che Kishi jwa lukosyo lu che Benyamini aŵe mwenye jwao kwa yaka makumi ncheche. 22 Akunnungu paŵantysisye che Sauli, ŵansagwile che Daudi kuŵa mwenye jwao. Ŵalosise kwakunda paŵasasile umboni nkati jwelejo paŵatite, 'Nammweni che Daudi mwanagwao che Yese, mundu jwakuunonyelesya ntima wangu, juchagatendekanye gose gingusaka kugatendekanya.' 23 Kutyochela mu lukosyo lu che Daudi Akunnungu ŵapele Ŵaisilaeli Nkulupusyo, jwelejo ali Che Yesu mpela iŵatite pakulanga. 24 Che Yesu akanaŵe kugatanda masengo, ŵalongolele che Yohana achaalalichilaga ŵandu wose ŵa ku Isilaeli aleche sambi ni kubatiswa. 25 Nkumalisya

masengo gakwe, che Yohana ŵaausisye ŵandu, 'Ana nkuganisa kuti uneji ndili Chiwombosyo? Uneji nganima ŵelewo ŵankwalindilila. Ŵelewo akwika panyuma pangu, ni uneji nganguŵajilwa kugopola migoji ja italawanda yao.' 26 "Achalongo achinjangu ŵanli ŵanache ŵa che Iblahimu, ni ŵanyamwe ŵanganimma Ŵayahudi ŵankwalamba Akunnungu! Au utenga wa ukulupusyo wu uiche kukwetu. 27 Pakuŵa ŵanyawo ŵakutama ku Yelusalemu pamo ni achakulu ŵao nganiŵamanyilila Che Yesu kuti ali Nkulupusyo, iyoyo nganagamanyilila malembelo ga ŵakulondola ŵa Akunnungu gagakusyomekwa pa Lyuŵa Iya Kupumulila lyalili lyose. Kwa ligongo lyo ŵagamalichisye malowē ga ŵakulondola ŵa Akunnungu pakwalamula Che Yesu kuŵambikwa pa nsalaba. 28 Atamuno nganalisimana liwamba lyakuulagwa, nambo ŵaŵendile che Pilato aulajikwe. 29 Paŵamalisisye kupanganya yanayose iyalembekwe mmalembelo yankati ŵelewo, nipele ŵaatulwisye pa nsalaba ni kwasika mu lilembe Iya mbugu. 30 Nambo Akunnungu ŵansyusisye. 31 Kwa moŵa gamajini ŵaonekanaga kwa aŵala ŵaŵakwesile nawo kutyochela ku Galilaya kwaula ku Yelusalemu. Nombewo sambano ali ŵaumboni wakwe kwa ŵandu ŵa ku Isilaeli. 32 Ni uweji tuiche pelepa kukwalalichila Ngani Jambone ja chilanga chiŵachiŵisile Akunnungu kwa achambuje ŵetu. 33 Akunnungu achimalisisye chilanga cho sambano kwa ligongo lyetu uweji ŵatuli isukulu yao pakwasysya Che Yesu. Mpela yaitite pakulembekwa mu Sabuli ja kaŵili, 'Mmweji nli Mwanangu, uneji lelo jino mele Atati ŵenu.' 34 Yankati kusyuka ku Che Yesu, kuti ngasawa sooni, Akunnungu ŵatite yeleyi, 'Chinampe upile weswela wausyene unalanjile che Daudi.' 35 Elo, ni mwine mwine mu Sabuli akuti, 'Ngamunneka Jwanswela jwenu aweje.' 36 Nambo nginiŵa yele ku che Daudi, pakuŵa che Daudi nsyene ŵatendekanye malinga ni iŵaisachile Akunnungu kutendekanya katema kao, nipele ŵawile ni ŵaasichile mu lilembe Iya mbugu pachiŵandi ni achatati ŵao, ni chiilu chao chaosile. 37 Nambo, jwele juŵasyusikwe ni Akunnungu ngasawola. 38 Nipele, achalongo achinjangu Ŵaisilaeli, mmanyilile kuti kwa litala li Che Yesu, utenga wa kulecheleswa sambi ukulalichilwa kukwenu, nikuti jwalijose jwakunkulupilila Kilisito akulecheleswa sambi syose, chindu changachikukomboleka kukundikwa kwa litala Iya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa. 39 Jwalijose juchankulupilile Jwelejo chaŵalanjikwe ŵambone paujo pa Akunnungu chindu chati Malajisyo ga che Musa ngagakukombola kuchipanganya. 40 Nipele, nilolechesye chikansimana

chechila chiwachisasile wakulondola wa Akunnungu, 41 "Mpilikanichisye wanyamwe wakulikanganichila, nsimonje nkawe! Pakuwa chindu chinguchipanganya, mmoŵa ga, chindu cho ngankajitichisye atamuno mundu akansalile." 42 Che Paolo ni che Banaba paŵakopokaga mu nyuumba ja kupopelela jila, wāndu wāla waachondelele aichanje sooni kukwasalila malowe go, Lyuwa Iya Kupumulila lyalikwika. 43 Paŵapwilingene mu nyuumba ja kupopelela mula, Wayahudi wajinji ni wāndu wāngaŵa Wayahudi waŵajitichisye dini ja Chiyahudi waakuiye che Paolo ni che Banaba. Wanyawo waŵechete nawo, ni kwalimbisya mitima kuti atamanje achikulupililaga upile wa Akunnungu. 44 Ni Lyuwa Iya Kupumulila liine, wāndu wajinji, chiwāndi kwichila musi wose wasongangene kukupilikanila Lilowe Iya Ambuje. 45 Nambo Wayahudi paŵauweni mpingo wa wāndu wo wagumbele wiu, nipele wachikanile chichasalaga che Paolo ni kwatukana. 46 Atamuno yeleyo, che Paolo ni che Banaba waŵechete pangali lipamba, "Yaŵajilwe kuti Lilowe Iya Akunnungu litande kusalikwa kaje kwa wanyamwe. Nambo pakuwa nlikanile ni kuganisa mwachinsyene kuti, ngankuŵajilwa kukola umi wa moŵa gose pangali mbesi, nipele tukunneka ni kwagalauchila wāndu wāngaŵa Wayahudi. (aiōnios g166) 47 Pakuwa Ambuje atulajisye yelei, 'Nambisile mmweji kuwa lilanguka kwa wāndu wāngaŵa Wayahudi, kuti wāndu wose wa pachilambo akulupuswe.'" 48 Wāndu wāngaŵa Wayahudi paŵapilikene yele wasengwile, ni kuulapa utenga wa Ambuje, ni wāndu wose waŵasagulikwe kukola umi wa moŵa gose pangali mbesi, waakulupilile Che Yesu. (aiōnios g166) 49 Lilowe Iya Ambuje lyajenele mchilambo chila chose. 50 Nambo Wayahudi waachisise achakongwe wakusichila, wakwapopela Akunnungu ni achalume wakumanyika wa mmusi wo. Ni watandite kwalagasya che Paolo ni che Banaba, ni kwaŵinga mchilambo chao. 51 Nipele, achinduna wāla wakung'undile luundu mmakongolo gao kulosya kuti akanikwe, ni wājawile ku Ikonio. 52 Nambo wakulijiganya wa Che Yesu ku Antiokia kula wasengwile ni kugumbala Mbumu jwa Akunnungu.

14 Nipele, ku Ikonio ko che Paolo ni che Banaba wājawile mu nyuumba ja kupopelela Wayahudi mpela iŵatite pakusyoŵelela ni kuŵecheta pangali lipamba, mpaka Wayahudi wajinji ni Wāgiliki wakulupilile. 2 Nambo Wayahudi wāngakwakulupilila Che Yesu waachisise wāndu wāngaŵa Wayahudi kuti waachime che Paolo ni che Banaba. 3 Che Paolo ni che Banaba wātemi kweleko moŵa gamajinji.

Waŵechete pangali lipamba yankati Ambuje, ni Ambuje wo ŵalosise pangasisa usyene wa utenga waujenesye nkati upile wao, kwa kwakombolechesya kutendekanya imanyisyo ni yakusimonjeka. 4 Nambo wāndu wose wa musi wo wasapulene, wane ŵalumbikene ni Wayahudi ni wane ŵalumbikene ni achinduna wāla. 5 Nipele, wampepe mwa wāndu wāngaŵa Wayahudi ni Wayahudi pamo ni ilongola ŵao, ŵalamwile kwapanganyichisya yangalumbana achinduna wāla ni kwaulaga kwa kwaputa maganga. 6 Achinduna nkumaniyilla yeleyo ni ŵautuchile kuchilambo cha ku Likaonio mmisi ja ku Lisita ni ku Debe, ni ilambo yailli mumbali mwakwe, 7 ni wājendelechele kwalalichila wāndu Ngani Jambone mmisi jo. 8 Ku Lisita ko jwapali mundu juŵaliji jwakulemala, ni jwanganajenda kose chitandile kupagwa kwakwe. 9 Mundu jo wāmpilikanichisye che Paolo paŵalalichilaga. Nipele che Paolo wānolechesye uchenene, ni paŵaimanyilile kuti akwete chikulupi chakombola kulamwa, 10 waŵechete kwa kunyanyisya kuti, "Njime uchenene ni makongolo genu!" Papopo mundu jo wasumbile ni kutanda kwenda. 11 Mpingo wa wāndu ula paŵachiweni chiwāchipanganyisye che Paolo, watandite kunyanyisya Mchilikaonia achitiji, "Achiminungu atutuluchile chisau wāndu!" 12 Che Banaba wāŵilanjikwe Seu ni pakuwa che Paolo ŵaliji jwakuŵecheta jwankulu, wāŵilanjikwe Helime. 13 Ni jwambopesi jwa nyuumba ja nnungu Seu jijaliji paasa pa musi, wājigele ng'ombe ni uluwa paujo pa nnango wekulungwa wa musi, nsyene pamo ni mpingo wa wāndu ula wasachile wātajile mbopesi che Paolo ni che Banaba. 14 Nambo che Banaba ni che Paolo paŵajipilikene ngani jo wapapwile iwalo yao ni ŵautuchile kwauli mpingo wa wāndu kula achinyanyisyaga, 15 alinkuti, "Mwanya, ana ligongo chi nkutendekanya yelei? Noweji tuli wāndu pe mpela wanyamwe. Ni sooni tuiche pelepa kukunlalichila Ngani Jambone kuti nneche inyago pe ni kwagalauchila Akunnungu ŵaali wājumi, wāwagumbile kwinani ni chilambo ni mbwani ni yose yailli mwelele. 16 Kalakala ko Akunnungu ŵaalesile wāndu wose wa pachilambo atendekanye iwasachile. 17 Natamuno yeleyo Akunnungu nganaleka kulilosya kwakwapanganyichisya yambone, achanyesyasyaga ula kutyochela kwinani ni kwapa masika gambone kwa katema kakwe, akumpa yakulya ni kungumbasya kusengwa mmitima jenu." 18 Namuno achinduna wāla wātite yeleyo, yalemile kwalekasya wāndu wāla akasaŵatajila mbopesi. 19 Nambo waiche Wayahudi wampepe kutyochela ku Antiokia ni ku Ikonio, ni

wanyanjile wāndu wāpanganyichisye yangalimate che Paolo ni che Banaba. Ni wamponyile che Paolo maganga ni kwautila paasa musi achiganisya kuti awile. 20 Nambo wāndu wākwakulupilila Che Yesu paŵansyungwile, wājimwiche ni kwinjila mmusi. Malaŵi jakwe wātuyosile pamo ni che Banaba kwaula ku Debe. 21 Che Paolo ni che Banaba wāalalichile wāndu Ngani Jambone ku Debe ko ni kwapata wākulijiganya wājini, nipele wāujile ku Antiokia achipitilaga ku Lisita ni ku Ikonio. 22 Ni wāalimbisye wāndu wākunkulupilila Che Yesu ŵa misi jo ni kwatulasya ntima kuti atame mchikulupi nkulimbangana. Ni wāasalile, “Tukusachilwa kugapitila masausyo gamajinji kuti tujinile mu Umwenye wa Akunnungu.” 23 Che Paolo ni che Banaba paŵamasile kwasagula achakulu mu kila mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito, wāpopole ni kutaŵa nipele wāapopelele kwa Ambuje wāwākulupilile kuti chiŵaagose. 24 Che Paolo ni che Banaba paŵapitaga ku Pisidia ŵaiche ku chilambo cha Pamfilia. 25 Paŵamasile kulalichila Ngani Jambone kwa wāndu ŵa ku Pega, wātuluchile ku Atalia. 26 Kutyochela ku Atalia wājendelechele ni ulendo kwa ngalaŵa jajikulungwa ni kuja ku Antiokia kuŵawisilwe mmakono ga Akunnungu ni kupegwa upile kwa ligongo lya masengo gagali gamamale. 27 Che Paolo ni che Banaba paŵaiche ku Antiokia ko, wāsongangeny mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito ŵa pelepo, nipele wāasalile yanayose iŵaitesile Akunnungu pamo nawo, ni iŵatite pakwaugulila litala wāndu wāngaŵa Ŵayahudi wākulupilile Che Yesu. 28 Nipele wātemi kweleko moŵa gamajinji pamo ni wāndu wākunkulupilila Che Yesu.

15 Ŵaiche wāndu ŵane ku Antiokia kutyochela ku Yudea ni kutanda kwajiganya achalongo ŵala achitiji, “Ŵaga ngammumbala malinga ni chisyowelo chiŵalamwile che Musa, ngankombola kukulupuka.” 2 Che Paolo ni che Banaba wākanilanaga nawo yankati ngani jo, nipele wāasagwile che Paolo ni che Banaba pamo ni mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wāmpope ŵa ku Antiokia ko ajaulangane kwa achinduna ni achachekulu ku Yelusalemu kukukunguluchila ngani jo. 3 Nipele mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito ŵala wāalanjile, ni ŵanyawo wāpate ku Foinike ni ku Samalia achisalaga yankati wāndu wāngaŵa Ŵayahudi iŵatite pakwagalauchila Akunnungu. Ni ngani jo jaasengwasisye nnope wāndu wākunkulupilila Kilisito. 4 Paŵaiche ku Yelusalemu, mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito ni achinduna ni achachekulu wāapochele ŵanyawo, nombewo wāasalile yanayose iŵaitesile Akunnungu

pamo nawo. 5 Ni wāndu wākunkulupilila Kilisito ŵane ŵa mpingo wa Mafalisayo wājimi ni kuti, “Ŵajilwe wāndu wāngaŵa Ŵayahudi kwaumbasya ni kwajiganya kugakamulichisya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa.” 6 Nipele achinduna ni achachekulu wāsongangene kuti asosesose yankati liloŵe lyo. 7 Paŵapundaga kuusyausyana, che Petulo wājimi ni kuti, “Achalongo achinjangu, mwachinsyene nkumanyilila kuti moŵa gagapite Akunnungu yanonyele kuusagula une pasikati jenu nalichile Ngani Jambone kwa wāndu wāngaŵa Ŵayahudi, kuti apilikane ni kukulupilila. 8 Nombe Akunnungu wākujimanyilila mitima ja wāndu wose, wālosisye pangasisa kuti wāpochele pakwapa Mbumu jwa Akunnungu mpela iŵatite pakutupa uweji. 9 Nganatenda lusagu pasikati jetu ni ŵanyawo, wājiswejesye mitima jao ligongo wākulupilile. 10 Sambano, ana ligongo chi nkwalinga Akunnungu? Ana kwa chichi nkulinga kwatwika wākulijiganya ŵala misigo jakutopa jangananakombola kutwichila achambuje ŵetu natamuno uweji? 11 Ikaŵaga yeleyo, nambo tukukulupilila kuti tutukulupuswe ni upile wa Ambuje Che Yesu, mpela ŵanyawo yakuti pakukulupilila.” 12 Mpingo wose wamyaalele ni kwapilikanila che Banaba ni che Paolo wāŵaliji nkwatanjila imanyisyo ni yakusimonjeka yose yaitesile Akunnungu ni makono gao mwa wāndu wāngaŵa Ŵayahudi. 13 Paŵamyalele, wātandite kuŵecheta che Yakobo kuti, “Achalongo achinjangu, mumbilikanile, 14 Che Simoni jwakuwilanjikwa che Petulo atusalile iŵatite Akunnungu kundanda pakwalola wāndu wāngaŵa Ŵayahudi ni kwasagula wāmpope mwa ŵelewo kuti aŵeje ŵao. 15 Chelechi chikwilana ni malowe ga wākulondola ŵa Akunnungu mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, 16 Akunnungu akuti ‘Pakumala yeleyo chinjiu, ni kutaŵa sooni lisakasa li che Daudi lilyagwile, chinjikolosya masame gakwe ni kutaŵa sooni. 17 Pelepo wāndu wāŵasigele wose, wāndu wāngaŵa Ŵayahudi wose unaŵilasile aŵeje wāndu wāngu chiŵasose Ambuje. 18 Ambuje ni iyakuti pakusala, ŵelewo ni ŵāwatesile yeleyo imanyiche chitandile kalakala ko.”

(aiōn g165) 19 Che Yakobo wāpundile kuŵecheta, “Une ngulamula kuti, tukaasakalisya wāndu wāngaŵa Ŵayahudi wākwalagalauchila Akunnungu. 20 Nambo twalembela chikalata ni kwasalila kuti anaye yakulya yaitajikwe mbopesi ku inyago, aleche chikululu ni akalya inyama yakupopotola ni kuleka kulya miasi. 21 Pakuŵa chitandile kalakala Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa galiji nkusyomekwa moŵa gose mmajumba ga kupopelela pa Lyuŵa

Iya Kupumulila Iyalili Iyose ni kulalichilwa mmisi jajili jose.” 22 Nipele, achinduna ni achachekulu pamo ni mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wose wā ku Yelusalemu walamwile kwasagula wāndu wampepe mwa achinsyene pe ni kwalajisya ku Antiokia pamo ni che Paolo ni che Banaba. Nipele wāasagwile che Yuda pane akummilanga che Balisaba ni che Sila, wanyawo wāliji ilongola mwa wā wāndu wawankulupilile Kilisito. 23 Nipele wapele chikalata chichalembekwe yele, “Uweji achinduna ni achachekulu, achalongo achinjetu wāndu wāngawā Wayahudi wā Ku Antiokia ni ku Silia ni ku Kilikia. 24 Tupilikene kuti wāndu wane wawatyosile kukwetu uwe wānsakalisye wanyamwe ni kuntaga lipamba mitima jenu kwa maloŵe gao. Nambo wanyawo nganitwatuma kose. 25 Nipele, tujilene kwa pamo kwasagula wāndu wampepe ni kwatuma kukwenu pamo ni wākunonyelwa wetu che Banaba ni che Paolo, 26 wāndu wautyosise umi wao kwaligongo Iya masengo ga Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. 27 Nipele, twatumile che Yuda ni che Sila kukwenu, wēle wanyawo chansalile itulembile yo kwa kang'wa syao. 28 Pakuŵa Mbumu jwa Akunnungu pamo ni uweji tujitichisye kuti tukaatwika nsigo wine wakutopela kupunda ayi inkusachilwa kuimanyilila. 29 Nkalya yakulya yaitajikwe mbopesi ku inyago ni nkalya miasi ni nkalya nyama ja inyama yakupopotola ni nneche chikululu. Chintende yambone naga chintende yeleyo, nteme kwa chitendewe.” 30 Paŵalanjile, wanyawo watyosile ku Yelusalemu ni kutuluchila ku Antiokia, kwele wauwilasile pamo mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wose, ni kwapa chikalata chila. 31 Ni paŵachisyomile chikalata chila, wāsangalele kwannope ligongo maloŵe gakwe gaatulesye mitima. 32 Che Yuda ni che Sila wawāliji wākulondola wā Akunnungu, wāajamwiche achalongo kwa maloŵe gamajini ni kwalimbisya wāndu wākukulupilila. 33 Paŵatemi moŵa gampepe ku Antiokia, wāndu wākunkulupilila Kilisito wāalanjile ajaulangane kwa chitendewe, kuja kwa wawatumile wala. 34 Nambo che Sila wāsachile kusigala. 35 Che Paolo ni che Banaba wāsigele ku Antiokia kwa moŵa, achijiganyaga ni kulalichila Liloŵe Iya Ambuje pamo ni wāndu wane. 36 Pagapite moŵa gampepe, che Paolo wānsalile che Banaba, “Twende tuuje, tukaalole achinjetu wākunkulupilila Che Yesu wala ku misi jajili jose kutwalalichile Liloŵe Iya Ambuje ni kulola yakuti pakwendelechela.” 37 Nipele, che Banaba wāsachile kwajigala che Yohana Maliko kuti alongane nawo. 38 Nambo che Paolo nganasaka kulongana ni che

Maliko, ligongo wānsile ku Pamfilia kundanda ni nganasaka kukamulangana pa masengo gao. 39 Nipele, wakanilene kwannope ni kulekangana matala. Che Banaba wālongene ni che Maliko, wākwesile ngalaŵa ni kwaula ku Kupulo. 40 Nombe che Paolo wānsagwile che Sila, ni wāndu wākukulupilila Che Yesu wā pelepo wampopelele apegwe upile wa Ambuje ni kwaula. 41 Ni mu ulendo wo wājesile mu ilambo ya ku Silia ni ku Kilikia achalimbisya mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito mu ilambo yo.

16 Che Paolo wāiche ku Debe ni ku Lisita, kweleko watemi mundu jwakunkuya Che Yesu liina lyakwe che Timoseo. Achikulugwe che Timoseo wāliji Myahudi nombejo wāliji mundu jwakukulupilila Che Yesu, nambo atatiŵe wāliji Mgiliki. 2 Che Timoseo wākunguluchilwaga umboni wambone ni wāndu wākunkulupilila Kilisito wā ku Lisita ni ku Ikonio. 3 Che Paolo wāsachile kunjigala che Timoseo mu ulendo wao, nipele wāmbumbesye. Watesile yeleyo ligongo Iya Wayahudi wawāliji mu ilambo mo pakuŵa wose wamanyilile kuti atatiŵe che Timoseo wāliji Mgiliki. 4 Paŵapitaga mmisi jila wapele wāndu malajisyo gaŵakopwesye achinduna ni achachekulu ku Yelusalemu kula ni kwasalila kuti agakumulichisye. 5 Nipele, mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito japundile kimbangana mu chikulupi, ni winji wa wāndu wākunkulupilila Che Yesu wajonjesyeche lyuŵa ni lyuŵa. 6 Che Paolo ni achinjakwe wāpate mu ilambo ya ku Filigia ni ku Galatia ligongo Mbumu jwa Akunnungu wākanyisye akaalalichila wāndu utenga wo mu chilambo cha ku Asia. 7 Paŵaiche mmipika ja ku Misia, wāsachile kwaula ku Bisinia, nambo Mbumu ju Che Yesu wākanyisye. 8 Nipele wāpelengenye Misia ni kutuluchila ku Tuloa. 9 Chilo chichocho pecho, che Paolo wāiweni yakuwona yati, mundu jwa ku Makedonia wājimi achachondelelaga achitiji, “Njomboche, nnyiche ku Makedonia kuntukamusy.” 10 Che Paolo paŵagaweni gelego mu yakuwona, papopo twaliŵichile chile kwaula ku Makedonia pakuŵa twaiweni kuti Akunnungu atuŵilasile tukaalalichile wāndu Ngani Jambone. 11 Kutyochele ku Tuloa twajesile ni ngalaŵa mpaka ku Samotalaki, malaŵi jakwe twaiche ku Neapoli. 12 Kutyochele kweleko, twajawile mpaka ku Filipi musi wekulungwa wa chilambo cha ku Makedonia ni sooni musi wo waliji musi wautawikwe ni Wālama. Twatemi mmusi mo kwa moŵa gampepe. 13 Pa lyuŵa Iya Kupumulila twakopweche paasa musi ni twajawile kungulugulu lusulo kutwaganisya kuti kwana kwakupopelela. Twatemi ni kukunguluka

ni achakongwe wawasangene pelepo. 14 Mwa wawatupikanilaga wala jwapali jwankongwe jwakwapopela Akunnungu liina lyao che Lidia jwa musi wa ku Siatila, juwasumisyaga iwalo ya ntengo. Ambuje waugwile ntima wakwe kuti akamulise iwawechetaga che Paolo yo. 15 Che Lidia pawabatiswe pamo ni waali mu nyumba jakwe, watuchondelele achitiji, "Iwaga nkulola kuti ngwakulupilila Ambuje, njinjanje mu nyumba jangu ni kutama mwelemo." Ni watuchisisye tujaule. 16 Lyuwa limo patwajaulaga kwiuto kwa mapopelelo kula, twasimene ni kapolo mwali jwana lisoka lya kulondola. Mwali jo waliji nkwapo achambujegwe mbiya syesijinjji kwa ulondole wakwe. 17 Nipele mwali jo wankuiye che Paolo nowaji achinyokonyaga kuti, "Wandu wa ali achikapolo wa Akunnungu Wakulu. Akunsalila ichinjile pakukulupuswa." 18 Yeleyo watendaga mowa gamajinjji, mbesi lyuwa limo che Paolo yachimile ni wangalauchile ni kulisalila lisoka lya, "Ngunlamula kwa ulamusi u Che Yesu Kilisito nkopoche mwa mwali ju!" Papopo lisoka lya yakopweche. 19 Nambo achambujegwe mwali jo pawaiweni kuti chilolelo chao chakupata ipanje chimasile, waakamwile che Paolo ni che Sila ni kwakwekwelemya mpaka pakusumichisya malonda, mmbujo mwa achakulu wa musi. 20 Nipele waapeleche kwa wamalamulo achitiji, "Wandu wa ali Wayahudi wakuutindiganya musi wetu. 21 Akwiganya masyowelo gangawajilwa mmalajisyo getu uweji watuli Waloma ngatukukumbola kwajitichisya atamuno kuipanganya." 22 Mpingo wa wandu walumbikene ni kwaputa che Paolo ni che Sila, nipele wamalamulo wala waasile che Paolo ni che Sila iwalo yao ni kwalamula aputikwe mbokola. 23 Pawamasile kwaputa kwannope wawawisile mu nyumba jakutawilwa ni kunlajisya jwakulindilila nyumba jakutawilwa kuti waagose uchenene. 24 Nombe pawagapochele malajisyo gala, wawawisile che Paolo ni che Sila mu chuumba cha munkati nnope mu nyumba jakutawilwa jila ni waatawilile makongolo gao pa likongwa. 25 Nambo pasikati chilo che Paolo ni che Sila waliji nkwapopela Akunnungu ni kwajimbila nyimbo sya kwalapa wawatawikwe wane wala waliji nkwapikanila. 26 Chisisimuchile chakopochele chindendemesi chekulungwa cha lisi chati misingi ja nyumba jakutawilwa jatinganyiche. Papopo minango jose jaugwiche ni minyolo jjaatawile wawatawikwe wala jakutwiche. 27 Jwakulindilila nyumba jakutawilwa jula pawajimwiche ni kujiwona minango ja nyumba jeugule waganisisye kuti wawatawikwe wose watisile. Nipele wasolomwele upanga wakwe, watiji aliulaje. 28 Nambo che Paolo

wambilasile kwa liloŵe lyekulungwa, "Nkaliulaga pakuwa wose tuli mmumu." 29 Jwakulindilila nyumba jakutawilwa jula pawawendile apegwe lumuli, waguluchile nkati ni kugwa mmbujo pa makongolo ga che Paolo ni che Sila achitetemelaga kwa lipamba. 30 Nipele waaigele che Paolo ni che Sila ni kwakoposya paasa ni kwausya, "Achambuje, ana ikuumajila kupanganya chichi pakuti ngulupuche?" 31 Che Paolo ni che Sila wajanjile, "Mwakulupilile Ambuje Che Yesu, ni pachinchikulupuswa mmwejo ni waali mu nyumba jenu." 32 Nipele che Paolo ni che Sila wanlalichile Liloŵe lya Ambuje jwakulindilila jo pamo ni wose waali mu nyumba jakwe. 33 Katema kakoko ka chilo jwakulindilila jwa nyumba jakutawilwa jo waaigele che Paolo ni che Sila ni kugajosya mawanga gao. Nipele wabatiswe jwakulindilila pamo ni wose waali mu nyumba jakwe. 34 Nipele jwakulindilila jwa nyumba jakutawilwa jo waaigele che Paolo ni che Sila ni kwajausya ku nyumba jakwe ni wapele chakulya. Ni nsyene pamo ni waali mu nyumba jakwe wasangalele kwannope pakuwa sano akwakulupilila Akunnungu. 35 Pakwachele wamalamulo wa Chiloma walaajisye achakulu wa wakulindilila nyumba jakutawilwa achitiji, "Mwalechele wandu wala ajaulangane." 36 Jwakulindilila nyumba jakutawilwa jula wansalile che Paolo ngani jo achitiji, "Wamalamulo alajisye utenga kuti alakwe ni che Sila nlecheleswe. Sambano njaule kwa chitendewe." 37 Nambo che Paolo wansalile jwankulu jwa wakulindilila jo, "Nkuti uli? Nachi wamuno nganitukola magambo, atupitile mbokola pelanga akuno uweji tuli Waloma. Sooni watuwisile mu nyumba jakutawilwa ni sambano ana akutukoposya kwachisyepela? Ngwamba! Akusachilwa aichanje achinsyene kukutukoposya." 38 Achakulu wa wakulindilila wala wawajile kukwasalila wamalamulo yankati ngani jo, ni wamalamulo wala pawapilikene kuti che Paolo ni che Sila waliji Waloma, wajogwepe. 39 Nipele, waiche ni kwachondelele wanyawo kuti walechelesye ni pawakopwesye wachondelele kuti akopoche pa musi wo. 40 Che Paolo ni che Sila wakopweche mu nyumba jakutawilwa ni kwaula ku nyumba ji che Lidia. Kweleko wasimene ni wandu wakunkulupilila Che Yesu wakamulise mitima ni watyosile.

17 Nipele che Paolo ni che Sila wapelengeny ku Amfipoli ni ku Apolonia, ni waiche ku Sesalonike kujaliji nyumba ja kupopelela ja Wayahudi. 2 Ni che Paolo malinga ni masyowelo gakwe walumbikene nawo ni kuusyausyana nawo

nkati Malembelo ga Akunnungu kwa moŵa gatatu ga Lyuŵa Iya Kupumulila. 3 Ŵaagopolele ni kwasalila pangasisika kuti yaŵajilwe Kilisito asauhe ni kusyuka. Ŵaasalile, “Aŵa Che Yesu ŵangwajenesya kukwenu, ŵelewo ali Kilisito.” 4 Ŵane mwa ŵanyawo ŵakulupilile ni ŵalumbikene ni che Paolo ni che Sila. Ni sooni, mpingo wekulungwa wa Ŵagiliki ŵaŵaliji nkwapopela Akunnungu ni achakongwe ŵakuchimbichikwa ŵajinji ŵakulupilile Akunnungu. 5 Nambo Ŵayahudi ŵagumbele wiu ni ŵajigele ŵandu ŵangalumbana ŵa pakusumichisya malonda ni ŵalumbikene pamo ni kutanda kutindiganya pamusi pose. Ŵajijimuchile nyuumba ji che Yasoni achiganisya kuti chiŵasimane che Paolo ni che Sila mwelewo kuti ŵakoposye kwa ŵandu. 6 Nambo nganiŵasimana, nipele ŵajigele che Yasoni pamo ni ŵandu ŵane ŵakunkulupilila Che Yesu ni kwakwekwelemya mpaka kwa achakulu ŵa musi achinyanyisyaga kuti, “Ŵandu ŵa akutindiganya chilambo chose ni sano alinji pamusi pano. 7 Che Yasoni ŵaapochele mu nyuumba jao. Wose akukananga kugakuya malajisyo ga Mwenye jwa ku Loma achitiji, eti, ‘Apali mwenye jwine jwakuwilanjikwa Che Yesu.’” 8 Achakulu ŵa musi pamo ni mpingo wa ŵandu ula paŵagapilikene malowe go yatindiganyie mu ntwe. 9 Nipele ŵaatesile che Yasoni ni achinjakwe atyosye chikole ni ŵalesile ajaulangane. 10 Chilo, ŵandu ŵakunkulupilila Che Yesu ŵa ku Sesalonike ŵala ŵachisisye che Paolo ni njakwe che Sila ajaulangane ku Belea. Ni ŵanyawo paŵaiche kweleko ŵajinjile mu nyuumba ja kupopelela ja Ŵayahudi. 11 Nambo, ŵandu ŵa ku Belea ŵajiji ŵakupilikanichisya nnope kupunda ŵa ku Sesalonike. Ŵalipochele Liloŵe Iya Akunnungu kwa lung’wanu lwekulungwa ni moŵa gose ŵajiji nkugalolechesya lolechesya Malembelo ga Akunnungu kanga yaŵaiŵechetaga che Paolo yo yajiji isyenesyene. 12 Ŵayahudi ŵajinji ŵakulupilile pamo ni achakongwe ni achalume ŵa Chigiliki ŵakuchimbichikwa. 13 Nambo Ŵayahudi ŵa ku Sesalonike paŵaimanyi kuti che Paolo ŵajiji nkulalichila Liloŵe Iya Akunnungu ku Belea ko, ŵajawile kweleko nombe ni kutanda kutindiganya ni kujichisya mipingo ja ŵandu. 14 Papopo ŵandu ŵakunkulupilila Che Yesu ŵapechesye che Paolo ku mbwani nambo che Sila ni che Timoseo ŵasigele ku Belea. 15 Ŵandu ŵaŵampechesye che Paolo ŵala ŵampechesye mpaka ku Asene. Nombewo ŵausile ku Belea ali ni malajisyo kutyochela ku che Paolo gagakuti che Sila ni che Timoseo ŵakuye chitema pe. 16 Che Paolo paŵaliji ku Asene nkwalindilila ŵanya che Sila ni che Timoseo, yachimile nnope muntima

mwao pakuŵa ŵauweni musi wo ugumbele inyago ya achiminungu. 17 Nipele ŵausyeneusyene ni Ŵayahudi ni ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi ŵaŵaliji nkwalamba Akunnungu mu nyuumba ja kupopelela, lyuŵa ni lyuŵa ŵausyeneusyene ni ŵandu ŵaŵasimanaga nawo pakusumichisya malonda. 18 Ŵandu ŵaŵalijiganyie lunda lwa Chiepileko ni Chisitoiki ŵatesile makani ni che Paolo. Ŵane ŵatite, “Ana ujinga chi wakuusala mundu ju?” Ŵane ŵatite, “Akwoneka mpela akulalichila ngani ja achiminungu achalendo.” Ŵatite yeleyo pakuŵa che Paolo ŵajiji nkulalichila ngani ji Che Yesu ni yatite kusyuka, 19 Nipele ŵanjigele che Paolo ku Aleopago achitiji, “Tukusaka tukombole kugamanyilila gele majiganyo gasambano ginkusala ga. 20 Indu ine itwipilikene mmawiji getu ikuwoneka kuŵa ya chilendo kukwetu. Nipele tukusaka kugamanyilila malumbo ga yele indu yo.” 21 Ŵandu ŵa ku Asene ni achalendo wose ŵakulonjela kweleko ŵajigele katema kakajinji kutagula ni kupilikanila ngani ja sambano. 22 Nipele che Paolo ŵajimi paujo pa nkungulu wa Aleopago ni kuti, “Ŵanyamwe ŵandu ŵa ku Asene, nguwoŵa kuti ŵanyamwe nli ŵandu ŵa dini nnope, 23 pakuŵa panaliji nkwendajenda akuno ni akunokuno napaweni peuto pankutyochesya mbopesi, ni sooni nachisimene chilisa chimo chilembekwe, ‘Kwa Akunnungu ŵangamanyika.’ Nipele ngunlalichila ŵanyamwe chele chindu chinkuchipopelela pangachimanyilila. 24 Akunnungu ŵaŵachigumbile chilambo ni yose yaili mwelewo, ŵelewo ni Ambuje ŵa kwinaŵa ni chilambo chino, ŵelewo ngakutama mmajumba ga Akunnungu getawe ni ŵandu. 25 Soonu ngakutumichilwa ni makono ga ŵandu ni ngakuchisaka chachili chose, pakuŵa asyene akwapa ŵandu wose umi ni kwakombolechesya kupumula ni kwapa indu yose. 26 Kutyochela mwa mundu jumo ŵapanganyisye ŵandu wose ŵa pachilambo pano ni kwakombolechesya kutama palipose pachilambo pano. Ŵalamwile kutyochela kundanda katema chi ni papi pachatame ŵandu wo. 27 Ŵatesile yeleyo kuti ŵandu ŵa ilambo yo ŵasoseje Akunnungu namuno kwakwapapasya ŵasimane. Natamuno yeleyo Akunnungu ngakutalikangana ni jwalijose. 28 Mpela ila mundu jumo iŵatite pakusala, ‘Mwa ŵelewo uweji tukwete umi, tukwenda ni kutama!’ Mpela ila ŵakwimba ŵenu ŵane, ŵatite, ‘Uweji wose tuli ŵanache ŵao.’ 29 Nipele pakuŵa tuli ŵanache ŵao Akunnungu, ngaikuŵajilwa kuganisa kuti Akunnungu akulandana ni sahabu ni madini ga mbiya atamuno liganga lyesepe uchenene kwa lunda lwa ŵandu. 30 Ndema sya ungamanyilila wao, Akunnungu ŵalitesile

nti ngakulola. Nambo sambano akulajisya kuti wāndu wose wā palipose aleche sambi. **31** Pakuŵa aŵisile lyuŵa lichiŵalamule wāndu wā pachilambo kwa goloka, kwa litala lya mundu jumo jwansagwile. Nombe Akunnungu ŵaalosise pangasisa wāndu wose ngani ji, pakunsyusya mundu jo!" **32** Nipele paŵampilikene che Paolo achiŵechetaga yankati kusyuka kwa ŵawe, ŵane mwa ŵanyawo ŵatesile chanache, nambo ŵane ŵatite, "Tukusaka tumpikanile sooni nkati yeleyo." **33** Che Paolo ŵatynosile pankungulu ni kwalekanga. **34** Nambo wāndu ŵampepe ŵalolongene nawo ni kwakulupilila Che Yesu. Mwa wāndu wo ŵapali che Dionisio jumo jwa mpingo waukuŵilanjikwa Aleopago ni jwankongwe liina lyakwe che Damali ni wāndu ŵane.

18 Payamasile yeleyo, che Paolo ŵatynosile ku Asene ni kwaula ku Kolinto. **2** Ku Kolinto ko ŵansimene Myahudi jumo jwa ku Ponto liina lyakwe che Akila. Che Akila ŵaliji pamo ni ŵankwawo jwakuŵilanjikwa che Pilisila, ni mmoŵa gagogo pego ŵausile kutyochela ku Italia pakuŵa mwenye che Kilaudio ŵalamwile kuti Ŵayahudi wose atyoche ku Loma. Che Paolo ni ŵajawile kukwalola, **3** ni pakuŵa masengo gao galiji gamo, masengo gakutota mahema, che Paolo ŵatemi nawo ni kupanganya masengo. **4** Lyuŵa lya Kupumulila lili lyose che Paolo ŵaŵechetsyene ni wāndu mu nyuumba ja kupopelela achilingaga kwachisya Ŵayahudi ni Wagiliki. **5** Che Sila ni che Timoseo paŵaiche kutyochela ku Makedonia, che Paolo ŵalitosise kwa katema kakajinji kulalichila Lilowe achalosyaga pangasisa Ŵayahudi kuti Che Yesu ali Chiwombosyo. **6** Nambo paŵankanile ni kuntukana, che Paolo ŵakung'undile luundu mu iwalo yao paujo pao ni kuti, "Mwajonasikaga, chinnyimanyilile mwachinsyene, uneji nganingola magambo. Ni kutandila sambano chinaajaulile wāndu ŵangaŵa Ŵayahudi." **7** Nipele che Paolo ŵatynosile kweleko ni kwaula kutama mu nyuumba ja mundu jumo jwangaŵa Myahudi, juŵaajogopaga Akunnungu, mundu jo liina lyakwe che Tito Yusto, nyuumba jao jaŵandikene ni nyuumba ja kupopelela. **8** Che Kilispo, juŵaliji jwankulu jwa nyuumba ja kupopelela jila pamo ni ŵaali mu nyuumba jao wose ŵaakulupilile Ambuje. Ŵakolinto ŵajinji ŵaupilikanile utenga wo nipele ŵakulupilile ni kubatiswa. **9** Chilo chimo Ambuje ŵansalile che Paolo mu yakwiwona, "Kasinjogopa, nlimbile kulalichila pe ni nkaleka kupanganya chinkuchipanganya cho, **10** pakuŵa uneji nansyene ndili pamo nomwe. Ngapagwa jwalijose juchalinje kumpoteka pakuŵa

pamusi wu ngwete wāndu ŵajinji." **11** Nipele, che Paolo ŵatemi kweleko chaka ni miesi nsano ni umo achajiganyaga wāndu Lilowe lya Akunnungu. **12** Nambo katema che Galio paŵaliji jwankulu jwa chilambo cha Akaya, Ŵayahudi ŵasimene, ŵankamwile che Paolo ni kunjausya ku nkungulu. **13** Ni ŵatite, "Mundu ju akwachisya wāndu ŵapopelele Akunnungu pangagakuya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa." **14** Che Paolo akanawe kuŵecheta, che Galio ŵaasalile Ŵayahudi, "Mpilikanile ŵanyamwe Ŵayahudi! Ikaliyi isyene mundu ju aleŵile pane atesile yangalumbana ngampilikanichisye. **15** Nambo iŵaga makani ga gali gankati malowe ni meena ni malajisyo genu, nlamule mwachinsyene. Uneji ngangusaka kuŵa jwakulamula jwa indu yo!" **16** Nipele ŵaawinjile ŵanyawo akopoche pa nkungulu. **17** Ni wāndu wose ŵankamwile che Sositene juŵaliji jwankulu jwa nyuumba ja kupopelela jila ni ŵamputile palapala paujo pa nkungulu ula. Nambo che Galio nganaikosya yeleyo. **18** Che Paolo ŵatemi ni wāndu ŵakunkulupilila Che Yesu ŵala ku Kolinto ko moŵa gamajinji. Nipele ŵaalanjile, ŵakwesile ngalaŵa pamo ni che Pilisila ni che Akila ni kwaula ku Silia. Paŵaiche ku Kenkelea, che Paolo ŵamynosile umbo syao mu ntwe ligongo ŵataŵile nasili. **19** Ni ŵaiche ku Efeso, kweleko che Paolo ŵalesile che Pilisila ni che Akila, ŵajinjile mu nyuumba ja kupopelela ni kutanda kuusyausyana ni Ŵayahudi. **20** Wāndu ŵa pelepo ŵachondelele che Paolo atame pamo ni wāndu mu moŵa gamajinji gane, nambo che Paolo nganasaka. **21** Nambo paŵalangaga ŵatite, "Chimuje sooni kukwenu Akunnungu asakaga." Ni ŵakwesile mu ngalaŵa jekulungwa ni kutyoka mu Efeso mula. **22** Che Paolo paŵaiche ku Kaisalia, ŵajawile ku Yeluselemu kukuukomasya mpingo wa wāndu ŵakunkulupilila Kilisito ŵa kweleko, nipele ŵatuluchile ku Antiokia. **23** Che Paolo ŵatemi kweleko moŵa kanandipe ni ŵatandite ulendo achipitilaga ku Galatia ni ku Filigia achalimbisya mitima wāndu wose ŵakwakuya Che Yesu. **24** Nipele Myahudi jumo liina lyakwe che Apolo mundu jwa ku Aleksandilia, ŵaiche ku Efeso. Mundu ju ŵaliji jwakuŵecheta uchenene ni juŵagamanyililaga Malembelo ga Akunnungu. **25** Mundu ju ŵajiganyikwe litala lya Ambuje ni mu mbumu ŵachalilaga kusala ngani si Che Yesu, ŵajiganyisye chenene ngani si Che Yesu namuno ŵaumanyilile ubatiso u che Yohana pe. **26** Che Pilisila ni che Akila paŵampilikene mundu jo ali nkuŵecheta mu nyuumba ja kupopelela pangajogopa, ŵanjigele kumangwao ni kunjiganya Litala lya Akunnungu kwa uchenene nnope. **27** Che Apolo paŵasachile kwaula ku Akaya, wāndu

Wakunkulupilila Che Yesu wa ku Efeso wanlimbisye ntima ni kwalembele wakulijiganya wa ku Akaya kuti ampochele. Che Apolo paŵaiche kweleko, Akunnungu wankamuchisye mu upile wao, ni wakombwele kwakamuya nnope wandu wakunkulupilila Che Yesu, 28 kwa ukombole wao wa kuwecheta wapundile Wayahudi paujo pa wandu achalosyaga Mmalembelo ga Akunnungu kuti Che Yesu ali Kiisito.

19 Nipele, yaliji che Apolo paŵaliji ku Kolinto, che Paolo wapite kuchilambo cha ikwesya ni waiche ku Efeso. Kweleko waasimene wakulijiganya wane wa Che Yesu, 2 ni wausisye, “Ana pamwakulupilile Che Yesu mwampochele Mbumu jwa Akunnungu?” Ni wanyawo wajanjile, “Ngwamba! Natamuno kupilikana kose nganitupilikane kuti apali Mbumu jwa Akunnungu.” 3 Ni che Paolo wausisye, “Nambi mwabatiswe ubatiso chi?” Ni wanyawo wajanjile, “Ubatiso u che Yohana.” 4 Che Paolo watite, “Ubatiso u che Yohana waliji wakulosya kuti wandu alesile sambu. Che Yohana waasile wandu waakulupilile watachiika panyuma pao, welewo ali Che Yesu.” 5 Paŵapilikene yeleyo wabatiswe kwa liina lya Ambuje Che Yesu. 6 Nipele, che Paolo waŵisile makono gao pa wanyawo, ni Mbumu jwa Akunnungu waatuluchile ni watandite kuwechetanga iwecheto ineine, iyoyo watandite kulachila utenga wa Akunnungu. 7 Wandu wose wo waliji mpela wandu likumi ni waŵili. 8 Che Paolo wajanjilaga mu nyuumba ja kupopelela jila kwa miesi jitatu ni waachisyaga kuti akulupilile Umwenye wa Akunnungu. 9 Nambo wandu wane waliji wakukakatima mitima ni wakanile kukulupilila, watandite kuwechetanga yangalumbana nkati wandu wakulikuya Litala lya Ambuje pasikati ja wandu. Pelepo che Paolo waalesile, waajigele wakulijiganya wa Ambuje ni waliji nkukunguluka nawo moŵa gose mu chuumba chakulijiganyila chi che Tulona. 10 Yeleyo yatendekwe yaka iŵili mpaka wandu wose waŵatamaga ku Asia ni Wayahudi pamo ni Wagiliki, wapilikene Liloŵe lya Ambuje. 11 Akunnungu wapanganyisye yakusimonjeka yejini kwa makono ga che Paolo. 12 Wandu wajigalaga namose iguo ya mwana ni iŵalo ine iŵaikwaiye che Paolo, wajawisye kwa wakulwala ni wakulwala wo walamiswe ilwele yao, ni aŵala waŵakwete masoka gaakopweche. 13 Wayahudi wampepe wakugawinga masoka mwa wandu, wajesilejesile akuno ni akunokuno achilingaga kulikolanga liina lya Ambuje Che Yesu, kwa wele waŵakwete masoka achitiji, “Ngunsalila kwa liina lya Ambuje Che Yesu jwakulalichilwa ni che Paolo, ntyoche.” 14 Waŵatendaga yeleyo, waliji wanache

nsano ni waŵili wa che Sikewa Jwambopesi Jwankulu jwa Chiyahudi. 15 Nambo lisoka lila lyaajanjile wanyawo, “Che Yesu ngwamanyilila ni che Paolo nombejo ngummanyilila, nambo wanyamwe ndi waani?” 16 Nipele jwamasoka jo wasumbile ni kwagalagasya mpaka wanache wa che Sikewa wo wautwiche mu nyuumba jo ali matakope ni maŵanga gakwe. 17 Ngani ji jamanyiche kwa jwalijose juŵatamaga ku Efeso, kutandila Myahudi kwichila Wagiliki. Wose wakamwilwe ni lipamba, ni walikusisye liina lya Ambuje Che Yesu. 18 Wajini mwa wele waŵakulupilile Che Yesu waiche ni wajitichisye paujo pa wandu yangalimate iŵaitesile. 19 Wane waŵatendaga usaŵi ndanda jo, wajigele itabu yao iŵaitendelaga usaŵi yo ni kwijocha paujo pa wandu. Waŵalasile ntengo wa itabu yo ni kusimana mbiya syesijini. 20 Kwanti yeleyo, Liloŵe lya Ambuje lyapundile ni kwenela ni kola machili nnope. 21 Payamasile yeleyo, che Paolo wasachile kwaula ku Yelusalemu achipitilaga ku Makedonia ni ku Akaya. Watite, “Pachiiche kweleko, ikuumajila kwaula ku Loma nombe.” 22 Ni walajisye waŵili mwa wakwamuchisya wao, che Timoseo ni che Elasto, kuti walongolele ku Makedonia ni nsyene wasigalile mu Asia kwa katema. 23 Katema ko ni katema kakatyochele utinda wekulungwa ku Efeso ko ligongo lya Litala lya Ambuje. 24 Jwapali munda liina lyakwe che Demetilio jwakusyana madini ga feza. Jweleju waliji ni masengo ga kolosya inyago ya nyuumba sya mwana sisyaliji mpela nyuumba ja nnungu jwankongwe jwakuŵilanjikwa Atemi. Masengo go gaapokasisye kwannope wamasengo wao. 25 Che Demetilio wasongangenye wamasengo wao pamo ni wandu wane waŵaliji wamasengo mpela gagogo pego ni kwasalila, “Wandumwe, nkumanyililanga kuti ipanje yetu itukupata yi ikukopoka mmalonda gagaga pega. 26 Sano nkulola ni kulipikanila mwachinsyene che Paolo yakuti pakupanganya, nombe ngaŵa pa Efeso pe nambo pa Asia pose. Che Paolo ju waachisise ni kwagalausya wandu ajitichisye kuti achiminungu wapanganyiswe ni makono ga wandu ngaŵa achiminungu wa usyene. 27 Nipele kupikaniche kuti malonda getu ga chigajaluche. Ni ngaŵa malonda getu pega, nambo ni nyuumba ja nnungu jwankongwe Atemi ngajichimbichikwa kose. Ni mbesi jakwe lumbili lwa welewo wakunlamba wa Asia wose ni wandu wose wa mchilambo chiuchimala.” 28 Wandu wala paŵapilikene yeleyo yaachimile kwannope ni kutanda gumilanga achitiji, “Jwankulu ali Atemi jwa Waefeso!” 29 Musi wose wagumbele utindiganyo. Ni waakamwile che Gayo ni che Alisitako, waŵatamaga ku Makedonia

ŵawāliji mu ulendo umo ni che Paolo, ni ŵaajawisye kwa kwanguya kuluŵala lwa micheso. **30** Che Paolo nsyene ŵasachile kwinjila mu mpingo wa ŵandu mula nambo ŵakwakuya ŵala ŵankanyisye. **31** Achakulu ŵane ŵa chilambo cha ku Asia ŵaliji achambusanga ŵao che Paolo, ŵapelechele utenga wakwachondelela kuti akalijausya nsyene ku luŵala lwa micheso ko. **32** Katema ko kila mundu jwagumisile, ŵane achi ni ŵane achila, pakuŵa nkungulu ula waliji jugulijuguli, ŵajinji nganaimanyililanga ligongo lya kusongangana kwao. **33** Pakuŵa Ŵayahudi ŵantesile che Alekisanda akopoche mmbujo mwa ŵandu, ŵandu ŵampepe mu mpingo mula ŵaganisisye kuti ali jwelejo. Nipele che Alekisanda ŵajongwele nkono ni kwamyalasya achisakaga kuliŵalanga paujo pa mpingo wa ŵandu. **34** Nambo paŵammanyilile kuti ŵaliji Myahudi, wose ŵagumisile kwana kamo kwa masaa gaŵili, “Jwankulu ali Atemi jwa Ŵafeso!” **35** Mbesi, jwakulemba jwa pamusi po ŵakombwele kwamyalasya, ŵaasalile, “Ŵanyamwe ŵandu ŵa ku Efeso, kila mundu pelepa akumanyilila kuti ŵandu ŵa musi wa Efeso wu, ni ŵakujilindilila nyuumba ja nnungu Atemi, ni ŵakuligosa liganga lyeswela lilyagwile kutyochela kwini lila. **36** Ngapagwa jwalijose jwakukumbola kukanila yeleyo. Nipele mmyalalanje, nkatenda chachili chose kwakwanguya. **37** Mwaŵilasile ŵandu ŵa pelepa namuno nganajinyelusya nyuumba ja nnungu pane kuntukana nnungu jwetu jwankongwe. **38** Nipele, iŵaga che Demetilio ni ŵamasengo ŵao akwete magambo gao nkati ŵandu ŵa, mikungulu jipali ni achakulu ŵa ilambo nombe nawo apali, akukumbola kuŵechetelana kweleko. **39** Nambo iŵaga kwana magambo gane njausye ku nkungulu waukukundikwa. **40** Pakuŵa akakombwele kutuŵechetela ligongo lya kutindiganya kwatukutesile lelo jino. Kutindiganya ku nganilipagwa ligongo ni sooni ngatukumbola kusala ligongo lya kutenda nkungulu wu.” **41** Paŵamasile kuŵecheta yeleyo, ŵamwasisye ŵandu ŵaŵasongangene wo.

20 Pawamasile utinda ku Efeso, che Paolo ŵaawilasile ŵakwakuya ŵala pamo, ni kwalimbisya ntima. Ni ŵaalanjile ni kutanda ulendo wa ku Makedonia. **2** Ni ŵapite mu ilambo ila ni kwalimbisya ntima kwa maloŵe gamajinji ŵakukulupilila ŵa misi jo. Nipele ŵaiche ku Ugiliiki, **3** kweleko ŵatemi miesi jitatatu. Paŵaliji nkuliŵika chile kwa ulendo wa ku Silia kwa litala lya mmeesi, ŵaimanyi kuti Ŵayahudi ŵatamilile ntemela wangelimate, nipele ŵaamwiwe kuuja achipitilaga ku Makedonia. **4** Che Sopatula mwana ju che Piho mundu jwa ku Belea ŵalongene

ni che Paolo pamo ni che Alisitako ni che Sekundo jwa ku Sesalonike, che Gayo jwa ku Debe ni che Timoseo, che Tukiko ni che Tilofimo jwa ku Asia. **5** Ŵandu wo ŵatulongolele ni ŵaliji nkutulolela ku Tuloa kula. **6** Pagapite moŵa ga mikate jangatajikwa amila, uweji twakwesile ngalaŵa kutyochela ku Filipi ni pagamasile moŵa nsano, twaiche ku Tuloa kula. Ni kweleko twatemi chijuma chimo. **7** Lyuŵa lyaandanda lya chijuma twachingangene kuti tulye pamo. Ni che Paolo pakuŵa ŵasachile kuti atyoche malaŵi jakwe, ŵakungulwiche ni ŵandu, ni sooni ŵajendelechele kukunguluka ni ŵandu wo mpaka chilo nnope. **8** Mu chuumba cha mwinani kutwasongangene ko kwaliji ni ibatali yejinji ichikolelaga. **9** Ni jwapali nchanda liina lyakwe che Eutiko juŵatemi pedilisha. Che Paolo paŵajendelechelaga kukunguluka, che Eutiko ŵatandite kugwesela kanandikanandi. Kumbesi ŵagonile ni ŵagwile paasi kutyochela chuumba chaatatu cha mwinani. Ni paŵannyakwile ŵaliji ŵamale kuwa. **10** Nambo che Paolo ŵatulwiche paasi ni ŵatindiŵele ni kwakumbata ni kuti, “Kasinlilanga pakuŵa ali jwanjumi.” **11** Ni ŵakwesile sooni ku chuumba cha mwinani kula ŵagaŵenye nkate ni ŵalile. Ŵajendelechele kulalichila mpaka kundaŵi pe nipele ŵatyoŵile. **12** Ŵandu ŵala ŵanjigele nchanda jula kumangwao ali jwanjumi, nipele mitima jao jatulele. **13** Uweji twalongolele ku Aso ni ngalaŵa jekulungwa, kweleko twatiji twajigale che Paolo. Yeleyo ni yatite pakulajisya nnigwa wao kuti aiche kweleko wapasi. **14** Nipele che Paolo ŵatusimene ku Aso kula, ni twakwesile mu ngalaŵa ni twajawile ku Mitulene. **15** Kutyochela kweleko twajendelechele ni ulendo ni malaŵi jakwe twaiche ku Kio. Pa lyuŵa lyaawili twapelengenyi ku Samo ni malaŵi jakwe twaiche ku Mileto. **16** Pakuŵa che Paolo ŵasachile kwendelechela ni ulendo wao ni ngalaŵa pangasepuchila ku Efeso kuti akasakaŵa nnope ku Asia ko. Ŵachelengaga nningwa wao kuti yakombolekaga aiche ku Yelusalemu kwaligongo lya lyuŵa lya Pentekosite. **17** Che Paolo paŵaliji ku Mileto ŵalajisye utenga wa kwaŵilanga achachekulu ŵa mipingo ja ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito ja ku Efeso kuti achingangane. **18** Achachekulu ŵala paŵaiche, che Paolo ŵaasalile, “Mwachinsyene nkumanyililanga indite pakutama ni ŵanyamwe moŵa gose chitandile lyuŵa lyaandanda lila panaiche pachilambo cha ku Asia. **19** Nkumanyililanga indite pakwatumichila Ambuje nkulitulusya kose ni misosi ni masausyo gagambatile kwaligongo lya malindi ga Ŵayahudi ŵampepe. **20** Nkumanyililanga kuti uneji nganinyogopa namose kanandi kunlalichila pelanga ni mmajumba

genu ni kunjiganya chakunkamuchisya chachili chose. 21 Naajamwiche kwakalipa nnope Wayahudi ni Wagiliki aleche sambi syao ni kwajilila Akunnungu ni kunkulupilila Ambuje wetu Che Yesu. 22 Sano, uneji ngumpilikanichisya Mbumu jwa Akunnungu, ngwaula ku Yelusalemu pangaimanyilila chachili chose chachichiisimane kweleko. 23 Nguchimanyilila chindu chimo kuti mmusi wauliwise Mbumu jwa Akunnungu akusalila kuti kutaŵikwa ni masausyo gakunindilila. 24 Nambo nganguuŵalanjila umi wangu kuti wana chindu nnope kwa uneji nningwa wangu malichisye unduna wangu ni masengo gaŵambele Ambuje Che Yesu nagapanganye, yaani naalichile wandu Ngani Jambone ja upile wa Akunnungu. 25 "Mbiite mwa ŵanyamwe wose njilalichilaga Umwenye wa Akunnungu. Nambo sambano ngumanyilila kuti ngapagwa jwalijose mwa ŵanyamwe juchachimona une sooni. 26 Nipele lelo jino ngunsalila kuti yakopochelaga jumo jwenu kujonasika, uneji nganingola magambo. 27 Pakuŵa nganileka kunlalichila yanayose yakusaka kuipanganya Akunnungu. 28 Nilolechesye mwachinsyene, mwagose wandu wose ŵampele Mbumu jwa Akunnungu kuti mwalele ŵanyawo. Nkaachunje wandu ŵa Akunnungu ŵaŵapatile kwa miasi ja Mwanagwe. 29 Ngumanyilila uchenene kuti pingutyoka masogo gakalipa chiganjimuchile ni ngagakola chanasa kwa mpingo wo. 30 Ni sooni mwa mwachinsyene chakopochele wandu ŵachaŵechete ya unami kwasoyasya ŵakulijiganya ni kwatenda ŵaakuye ŵanyawo. 31 Nipele, nilolechesye nchikumbuchilaga kuti kwa moŵa ga yaka itatu chilo ni muusi, nganileka kunjamuka kila jumo mwa ŵanyamwe kwa misosi. 32 "Nipele sambano, ŵanyamwe ngummikanga mmakono ga Akunnungu ni pa utenga wa upile wao, waukukombola kunkolosya ni kumpa ntuka pamo ni wandu ŵao ŵaŵaswejeswe. 33 Uneji nganisaka madini ga feza pane sahabu pane iŵalo ya mundu jwalijose. 34 Mwachinsyene nkumanyililanga kuti napanganisye masengo ni makono gangu nansyene kuti mbate yaikunsoŵa ni yaikwasoŵa achinjangu nombewo. 35 Moŵa gose mbanganyisye masengo nti itagu kukwenu, kunnosya kuti tukusachilwa kwakamuchisya ŵakulaga, tuchikumbuchilaga malowe ga Ambuje Che Yesu nsyene gagakuti, 'Mbaya kutyosya kupunda kupochela.'" 36 Che Paolo paŵamasile kuŵecheta yeleyo ŵatindiŵele pamo ni ŵanyawo wose ni kwapopela Akunnungu. 37 Wose ŵaliji nkulilanga ni ŵaalanjile che Paolo kwakwakumbata ni kwalosya unonyelo wekulungwa. 38 Chindu chichatesile

asupuche nnope chaliji liloŵe liŵaŵechete che Paolo paŵatite, "Ngamuuwona sooni." Nipele ŵaapechesye mpaka mu ngalaŵa jekulungwa.

21 Pitwalangene nawo, twakwesile mu ngalaŵa jekulungwa ni twajawile mpaka ku Kosi. Malaŵi jakwe twaiche musi wa ku Lode ni kutyochela kweleko twajawile ku Patala. 2 Ni kweleko twajisimene ngalaŵa jekulungwa jijajombokaga kwaula ku Foinike, twakwesile ni kwendelechela ni ulendo. 3 Pitwaiche pakukombola kujiwona Kupulo, twapite upande wa kunchiji ni kwaula ku Silia. Twajimi musi wa ku Tilo ni kujitulusya misigo kutyochela mu ngalaŵa jekulungwa. 4 Kweleko twaasimene wandu ŵakunkulupilila Che Yesu, ni twatemi pamo ni ŵanyawo chijuma chimo. Kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu ŵanchondelele che Paolo kuti akajaula ku Yelusalemu. 5 Nambo pikamasile katema ka kutama ni ŵanyawo, twajendelechele ni ulendo wetu. Wandu wose pamo ni achiŵankwawo ni achiŵana ŵao ŵatupechesye mpaka paasa musi. Pitwaiche ku mbwani twatindiŵele ŵanawose ni kwapopela Akunnungu. 6 Nipele twalangene, nowaji twakwesile mu ngalaŵa jekulungwa ni ŵanyawo ŵausile mmangwao. 7 Kutyochela ku Tilo twajendelechele ni ulendo wetu mpaka twaiche ku Tolemais, ni kweleko twajawile kukwakomasya ŵakukulupilila achinjetu, twatemi nawo kwa lyuŵa limo. 8 Malaŵi jakwe twajendelechele ni ulendo ni kwika ku Kaisalia. Ni kweleko twajawile ku nyumba ji che Filipo jwakulalichila Ngani Jambone. Jwelejo ŵaliji jumo jwa aŵala saba ŵaŵasagulikwe ku Yelusalemu kula. 9 Mundu jo ŵakwete achiŵaliŵalipe ncheche ŵaŵalondolaga utenga wa Akunnungu. 10 Pitwatemi kweleko moŵa gampepe ŵaiche jwakulondola jwa Akunnungu jumo kutyochela ku Yudea liina lyakwe che Agabo. 11 Ni ŵaiche pitwaliji, ŵaujigele nkaanda u che Paolo ni ŵalitaŵile mmakono ni makongolo ni kuti, "Mbumu jwa Akunnungu akuti, 'Wayahudi ŵa ku Yelusalemu kula chantaŵe nsyene nkaanda wu kwanti nnyi ni kunjausya mmakono ga wandu ŵangaŵa Wayahudi.'" 12 Patwapilikene yeleyo, uweji ni wandu wane ŵaŵaliji pepala twachondelele che Paolo kuti akajaula ku Yelusalemu. 13 Nambo che Paolo nsyene ŵajanjile, "Ana nkusaka kupanganya chichi? Nkusaka kuusupusya ntima wangu ni misosi jenu? Ndili chile ngaŵa kutaŵikwa pe ku Yelusalemu kula, nambo atamuno kuwa kwa ligongo lya Ambuje Che Yesu." 14 Paŵakanile kutupilikanila twannesile nikuti, "Chakusaka Ambuje chitendekwe!" 15 Pitwatemi pepala moŵa gampepe, twataŵile misigo jetu

ni twajendelechele ni ulendo wa ku Yelusalemu. 16 Wākulijiganya wāampepe wā ku Kaisalia kula wālongene ni uweji, ni wātupechesye ku nyuumba ji che Mnasoni kutwajile kukutama ni jwelejo moŵa gampepe. Che Mnasoni wāliji mundu jwa ku Kupulo ni juŵāliji jwakukulupilila jwa kalakala. 17 Patwaiche ku Yelusalemu, wāndu wākunkulupilila Che Yesu achinjetu wā kweleko wātupechele uchenene nnope. 18 Malaŵi jakwe che Paolo wālongene ni uweji kukwakomasya che Yakobo, achachekele wose wā wāndu wākunkulupilila Che Yesu wā kweleko wāliji palapala. 19 Patwamasile kwakomasya, che Paolo wātandite kwasalila yanayose nkati iŵaitesile Akunnungu kwa masengo ga che Paolo kwa wāndu wāngaŵa Wayahudi. 20 Wāndu wāla paŵapilikene yeleyo wāakusisye Akunnungu. Nipele wānsalile che Paolo, “Nlongo njetu, nkukombola kuwona kuti kwana mianda ja Wayahudi aŵele wākukulupilila sambano ni wose akulimbila kugakamulichisya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa. 21 Apilikene kuti alakwe nkŵajiganya Wayahudi wākutama pasikati ja wāndu wāngaŵa Wayahudi anagakamulisye Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa, ni mwasalile akaumbasya wānache wāo namose kugakamulichisya masyowelo ga Wayahudi. 22 Nambi chiiŵe uli? Isyene wāndu chapilikane kuti nnyiche. 23 Mbaya ntendekanye chitukunsalila uwe. Tukwete achalume ncheche pelepa wāŵataŵile nasili paujo pa Akunnungu. 24 Nliwanganye ni wānyawo mu kupopela kwa kuliswejesya, nlipe ntengo waukusachilwa kwa wānyamwe wose, nipele wāndu wo amyolekwe umbo. Kwakutenda yeleyo wāndu wose chamanyiile kuti ngani siŵasipilikene syo nkati alakwe nganisiŵa sisylene nomwe mwasyene nkugakamulisya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa. 25 Yankati wāndu wāngaŵa Wayahudi wāwākulupilile Che Yesu, uweji twalembela chikalata ni kwasalila itwilamwile ni kwapelechela, chachikuti, akalya chachili chose chetaje mbopesi sya minungu ja unami, ni akalya miasi, ni akalya nyama ja chinyama chepopotolwe ni aleche chikululu.” 26 Nipele malaŵi jakwe che Paolo wāajigele wāndu wāla ni kupopela kwa kuliswejesya pamo nawo. Nipele wājinjile pa Nyuumba ja Akunnungu kukusala mbesi ja moŵa gakuliswejesya ni yankati mbopesi ja malipilo jichijityosyekwe kwaligongo lya jwalijose mwa wānyawo. 27 Moŵa nsano ni gaŵili gala gachiŵandichilaga kumala, Wayahudi wāwākopochele ku Asia wāmbweni che Paolo ali pa Nyuumba ja Akunnungu. Nipele wāatesile wāndu wose wāachime che Paolo ni wānkamwile, 28 achinyanyisyaga,

“Wānyamwe Waisilaeli, kuntukamusye! Mundu ju ni jwejula jwakŵajiganya achalume wose indu yakukanilana ni Waisilaeli pamo ni Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa ni Nyuumba ja Akunnungu ji. Ni sooni wājinjisye Wāgiliki pa Nyuumba ja Akunnungu ni kupasakasya peuto papaswela pa.” 29 Wātite yeleyo ligongo wāmbweni che Tilofimo mundu jwa ku Efeso, mu musi, ali pamo ni che Paolo ni wāganisisye kuti che Paolo wājinjisye pa Nyuumba ja Akunnungu. 30 Nipele musi wose wagumbele utindiganyo ni ŵaiche wāndu kutyochela mbande syose kuti wāakamule che Paolo, wākwewelemye ni kwakoposya pa Nyuumba ja Akunnungu, ni papopo wāugele minango ja Nyuumba ja Akunnungu. 31 Wāliŵisile chile kuti ŵaulaje, nambo ngani jo japikaniche kwa jwankulu jwa wāngondo lichila wā Chiloma kuti Yelusalemu jose jili tametame. 32 Pangakaŵa jwankulu jwa wāngondo mia moja jula wāajigele wāngondo wākwē ni achakulu wāo ni ŵautuchile ku mpingo wa wāndu kula. Ni wānyawo paŵammweni jwankulu jo ni wāngondo wākwē ŵalesile kumputa che Paolo. 33 Nipele jwankulu jwa wāngondo jula wānjaulile che Paolo, wānkamwile ni kulamula kuti ataŵikwe minyolo jiŵili. Ni ŵausisye achitiji, “Ana ncheni jweleju, nombe atesile chichi?” 34 Wāne ŵaali mu mpingo wa wāndu mula wāgumilangaga, wāne achi ni wāne acho. Ligongo lya wele utinda wo, jwankulu jwa wāngondo jula nganakombola kugamanyilila magambo gasyenesyene. Nipele wālamwile wāngondo wāla kuti wājigale che Paolo ni kunjausya mu likome. 35 Che Paolo paŵaiche pakukwelela kwinjilila nkati, wāngondo wānyakwile ligongo lya utindiganyo wa wāndu. 36 Mpingo wekulungwa wa wāndu wākuiye achinyanyisyaga, “Mŵaulaje!” 37 Paŵanjinjisya mu likome, che Paolo wāchondelele jwankulu jwa wāngondo mia moja jula achitiji, “Ana ngukombola kuŵecheta chindu nomwe?” Jwankulu jula wājanjile, “Ana nkumanyilila kuŵecheta Chigiliki?” 38 Ana mmweji ngati Mmisili jumwachisisye wāndu atindiganye ni kwalongosya wākuulaga elufu nne wāla mpaka mwipululu?” 39 Che Paolo wājanjile, “Ngwamba! Uneji ndili Myahudi, jumbagwilwe ku Taso, musi wa ku Kilikia, uneji jwa musi waumanyiche nnope. Choonde, munyitichisye mechete ni wāndu ŵa.” 40 Jwankulu jula wājitchisye, nipele che Paolo wājimi pakukwelela pala, wāgolwesye nkono kwamyalasya wāndu ŵala, ni wāndu ŵala wāmyalele ni wātandite kuŵecheta nawo Mchiebulania.

22 "Achalongo achinjangu ni achatati, mumbilikanile uchenene inguti kulichenjela paujo penu!" 2 Wāndu wāla paŵampilikene che Paolo achikungulukaga nawo Mchiebulania wāmyalele jii. Ni che Paolo wājendelechele kuŵecheta, 3 "Uneji ndili Myahudi, napagwilwe ku Taso, musi wa ku Kilikia. Nambo ngulile papapa pa Yelusalemu, naliji jwakulijiganya ju che Gamalieli. Nalijiganyisye uchenene kukamula malajisyo ga achambuje wetu. Nalityosisye ni ntima wose kwa Akunnungu mpela intite wanyamwe lelo jino. 4 Naalagesye wāndu Wākwakuya Che Yesu mpaka kwaulaga. Naakamwile achalume ni achakongwe wākwe ni kwatawa mu nyuumba jakutaŵilwa. 5 Jwāmbopesi jwankulu pamo ni nkungulu wa achachekulu akukombola kuutosya umboni wa yeleyo. Wanyawo ni wāwambele chikalata chakwapelechela Wayahudi wākutama ku Damesiki. Najawile ku Damesiki kuti ngaakamule wāndu wo ni kwajigala kuja nawo ku Yelusalemu ali ataŵikwe kuti ajamukwe." 6 "Nipele, panaliji mwitala kuŵandichila ku Damesiki, muusi mpela lyuwa pa ntwe chisisimuchile kwinani kwakopochele lulanga lwekulungwa ni lwalanguchisye une mbande syose. 7 Pelepo nagwile paasi, nipele napilikene liloŵe lichisalilaga, 'Che Sauli, che Sauli! Ana ligongo chi nkuunagasya une?' 8 Noneji nausisye, 'Ana wāani alakwe, Ambuje?' Nombewo wajanjile, 'Uneji ndili Che Yesu jwa ku Nasaleti junkunagasya.' 9 Achinjangu wanaliji nawo mu ulendo wāla ŵaliweni lilanguka lila nambo nganalipikana liloŵe lya ajula jwaŵaŵechetaga ni une. 10 Nipele uneji nausisye, 'Ana ndende chichi Ambuje?' Nombe Ambuje wānyanjile, 'Njime, njaula ku Damesiki ni kweleko chansalile yose yaikummajila kuipanganya.' 11 Kwa ligongo lya kung'alima kwa lilanguka lila nalepele kulola nipele achinjangu unalongene nawo mu ulendo wāla wāngamwile nkono ni kunongosya mpaka naiche ku Damesiki. 12 "Ni ku Damesiki ko jwapali mundu jumo liina lyakwe che Anania, mundu jwakwalamba Akunnungu ni jwakugakamulichisya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa ni juŵaŵalanjikwe umboni kuti ali jwambone ni Wayahudi wākutama ku Damesiki. 13 Jwelejo ŵaiche kukuunola, ni wājimi pachiwāndi ni uneji ni kuti, 'Mpwanga che Sauli! Nkombole kulola sooni.' Papopo nakombwele kulola sooni ni nammweni. 14 Nipele che Anania wātite, 'Akunnungu ŵa achambuje wetu ansagwile mmwe kuti mmanyiile yakuisaka, ni kummona jwelejo Jwakupanganya yambone paujo pa Akunnungu, ni kumpilikana nsyene achiŵechetaga. 15 Pakuŵa chimme jwaumboni jwakwe kwa wāndu wose nchasalilaga aila yose inyiweni ni kwipilikana. 16 Nipele sano nkulindilila ichichi, njime mbatiswe ni kutosyekwa sambi syenu, kwakutenda yelei nkuliŵilanga liina lya Ambuje.' 17 "Nipele, nausile ku Yelusalemu ni panapopelaga pa Nyuumba ja Akunnungu pala naiweni yakwiwona. 18 Nammweni Ambuje achiisalilaga, 'Njanguye! Nytoche chitema mu Yelusalemu pakuŵa wāndu ŵa pelepa ŵa ngaapochela umboni wenu nkati une.' 19 Noneji najanjile, 'Ambuje, wanyawo akumanyilila kuti uneji ni jwejula junajendagajendaga mmajumba gao ga kupopelela ni kwatawa mu nyuumba jakutaŵilwa aŵala ŵaŵankulupilile mmweji ni kwaputa. 20 Ni katema paŵammuleje che Stefano jwa umboni jwenu, uneji nansyene naliji palapala ni sooni najitichisye kuti ŵaulaje ni nalindilile nguo sya ŵaŵambuleje wāla.' 21 Ambuje ŵaasalile, 'Njaule, chinantume kwakutalika, kwa wāndu wāngawā Wayahudi.'" 22 Wāndu wāla ŵapilikanilaga mpaka paŵaŵechete maloŵe go, nipele, wātandite kunyanyisya aчитiji, "Mumbulaje! Mundu jwati yelei ngaakuŵajilwa kulama." 23 Ni wājendelechele kunyanyisya akuno achiulaga iwalo yao ni kututumya luundu mwinani. 24 Jwankulu jwa wāngondo lichila jula ŵaalamwile wāngondo ŵao anjigale che Paolo ni kunjinjisya mu likome, ni ŵaalajisye ŵaapute mbokola ali nkumbusya kuti wamanyisye ligongo lya Wayahudi kunyanyisya. 25 Nambo paŵantaŵile ngonji kuti wāpute, che Paolo wāmbusisye jwankulu jumo juŵajimi pepala, "Ana malajisyo gakutusaka kumputa mbokola Mloma akanaŵe kulamulikwa?" 26 Jwankulu jula paŵapilikene yeleyo, wājawile ku jwankulu jwa wāngondo jula ni kwasalila, "Ana nkusaka kutenda chichi? Pakuŵa mundu ju ali Mloma!" 27 Nipele jwankulu jwa wāngondo jula wānjaulile che Paolo ni kummusya, "Musalile, ana mmwe Mloma?" Che Paolo wajanjile, "Elo." 28 Jwankulu jwa wāngondo jula wātite, "Uneji none ndili Mloma kwa kusuma ni ntengo wekulungwa." Che Paolo wātite, "Nambo uneji ndili Mloma jwakupagwa." 29 Nipele wāndu ŵaŵasachile kumbusya ali nkumputa che Paolo wāla papopo wātyosile. Ni jwankulu jwa wāngondo jula paŵaimanyilile kuti che Paolo ŵaliji Mloma wājogwepe pakuŵa ŵantaŵile ni minyolo. 30 Malaŵi jakwe, jwankulu jwa wāngondo mia moja jula ŵasachile kugamanyilila magambo gasyenesyene gakuŵechetelwa che Paolo ni Wayahudi. Nipele wāngopwele minyolo jila ni ŵaalamwile achakulu wāmbopesi ni achakulu ŵa nkungulu asimane. Nipele wānjigele che Paolo ni kuntulusya paasi ni kunjimika paujo pa nkungulu.

23 Che Paolo wālolechese kwannope wānkungulu wala ni watandite kuwecheta achitiji, “Achalongo achinjangu, naatumichile Akunnungu kwa ntima wambone mpaka lelo jino.” **2** Pelepo che Anania Jwambopesi Jwankulu walamwile kuti awala wawali kuwandikana ni che Paolo wapute lijanda pakang'wa jao. **3** Nipele, che Paolo wansalile che Anania, “Akunnungu nsyene champute alakwe jwaulamba! Ana nomwejo nteemi pelepo kuti mulamule malinga ni malajisyo nomweji mwasyene ngankugakuya malajisyo kwa kwasalila wāndu aambute?” **4** Wāndu wawajimi pepala wala wansalile che Paolo “Mmwejo, nkuntukana Jwambopesi Jwankulu jwa Akunnungu?” **5** Ni che Paolo watite, “Achalongo achinjangu nganinamanyililaga kuti welewo ali Jwambopesi Jwankulu. Pakuwa Malembelo ga Akunnungu gakuti, ‘Ngasimmecheta yangalimate nkati jwankulu jwa wāndu wenu.’” **6** Nipele che Paolo waimanyilile kuti mpingo umo wa wānkungulu wala waliji Masadukayo ni wine waliji Mafalisayo. Nipele wanyanyisye kwannope paujo pa nkungulu ula achitiji, “Achalongo achinjangu, uneji ndili Mfalisayo mwanache jwa Mfalisayo. Uneji ndili pa nkungulu pa kulamulikwa ligongo ngulolela kuti wawe chasyuche.” **7** Palapala pawawechele yeleyo, gakopochele makani gamakulungwa pasikati ja Mafalisayo ni Masadukayo ni nkungulu ula wasapulene. **8** Pakuwa Masadukayo akuti nganikupagwa kusyuka atamuno achikatumetume wa kwinani, ni mbumu nombe nasyo nganisipagwa. Nambo Mafalisayo akwitichisya yanayose itatu. **9** Ngomo sila syapundile ni wampepe mwa wakwiganya Malajisyo ga Akunnungu gawapele che Musa wa mpingo wa Mafalisayo wajimi ni koposya malowe gao kwamachili achitiji, “Ngatukugawona magambo galagigose kwa mundu ju, ikukomboleka mbumu pane katumetume jwa kwinani awechete ni jwelejo.” **10** Makani gala gapundile kuwa gamakulungwa nnope, nipele jwankulu jwa wāngondo jula wājogopaga kuti wāndu wala chankatanye che Paolo iwaloiwalo. Nipele, walamwile wāngondo wakwe atuluchile kwauli mpingo wa wāndu kula ni kunjigala che Paolo kwa machili ni kunjausya nkati. **11** Chilo cho, Ambuje wajimi chiwandi ni che Paolo ni kuti, “Nkamulisye ntima! Mumalasile umboni pa Yelusalemu pano, chintende iyoyo peyo ni ku Loma.” **12** Pikwachele, Wayahudi watesile ntemela. Ni walitawilile kuti, “Ngatulya pane kung'wa chachili chose mpaka pachitwaulaje che Paolo.” **13** Wāndu wawatesile yeleyo wo waliji wāndu mpela alobaini. **14** Nipele, wāndu wo wawajile kwa achakulu wambopesi ni achachekulu ni kuti,

“Tulitawilile twachinsyene kuti ngatupasya chachili chose mpaka pachitwaulaje che Paolo. **15** Nipele sano, wanyamwe pamo ni wānkungulu nnajisye utenga kwa jwankulu jwa wāngondo mia moja kuti antulusye kukwenu nchinamanilaga kuti nkusakanga kumanyilila uchenene magambo gakwe. Noweji akanawandichile tuliwichile chile kummulaga.” **16** Nambo mwipwagwe che Paolo wapilikene ngani jo, nipele waiche ni kwinjila mu likome mula ni kwasalila che Paolo nkati ngani jo. **17** Che Paolo wammilasile jumo jwa wāngondo ni kunsalila, “Munjausye nchanda ju kwa jwankulu jwa wāngondo mia moja pakuwa akwete chindu chakwasalila.” **18** Jwāngondo jula wanjigele nchanda jula ni kulongana nawo mpaka kwa jwankulu jwa wāngondo ni kuti, “Che Paolo jwantawe jula wamilasile ni kuumenda kuti nannychenawo jwanchanda ju kukwenu pakuwa akwete indu yakwasalila.” **19** Jwankulu jwa wāngondo jula wānkamwile nchanda jula nkono, wanjigele pachisyepela ni kummusya, “Ana nkusaka kuusalila chichi?” **20** Nchanda jula watite, “Wayahudi alangene kummenda alakwe malaŵi munjausye che Paolo pa Nkungulu, achinamanilaga kuti akusaka amanyilile uchenene ngani syakwe. **21** Nambo alakwe ngasimwajitichisya pakuwa kwana wāndu kupunda alobaini wakwajuwilila kwaulaga. Alitawilile kuti ngalya natamuno kung'wa chachili chose mpaka waulaje che Paolo ni sambano akulolela ichinjile pakulamula.” **22** Nipele jwankulu jwa wāngondo jula wanlesile nchanda jula ajaule ni kunjamuka kuti, “Nkasala kwa mundu jwalijose kuti mumanyisye yeleyo.” **23** Nipele jwankulu jwa wāngondo mia moja jula wawilasile achakulu wawili mwa wāngondo wakwe ni kwalajisya, “Mwawiche chile wāngondo mia mbili ni wāngondo wakwela mu falasi sabini ni wāngondo wa mipamba mia mbili ajaulangane ku Kaisalia saa tatu ja chilo cha lelo. **24** Mwawiche chile falasi wampepe kuti wakwesye che Paolo aiche uchenene ku che Felikisi jwankulu jwa Chiloma mu chilambo cha ku Yudea.” **25** Jwankulu jwa wāngondo mia moja jula walemble chikalata chanti nyi. **26** “Ngunnamuchila alakwe che Felikisi jwankulu jwa Chiloma mu chilambo cha ku Yudea, uneji che Kilaudio Lusia ngunlembela. **27** Wayahudi wānkamwile Mundu ju ni watiji ammulaje. Nambo panaimanyi kuti ali Mloma nipele najawile ni mpingo wa wāngondo kukunkulupusya. **28** Nanjawisye ku Nkungulu wao wekulu njisakaga kuti manyilile magambo gawawechetelaga. **29** Naimanyi kuti wawawechetelaga nkati malajisyo gao, nambo uneji naiweni kuti nganakola magambo galagigose gakuwajilwa kuulajikwa atamuno kwatawa

mu nyumba jakutawilwa. 30 Wandu pawamanyisye une kuti Wayahudi akusosa itajile pakumbulaga mundu ju, pangakaŵa nalamwile kwaikanawo kukwenu, ni naasalile ŵawawechetelaga wo kuti aŵechete magambo gao kukwenu.” 31 Nipele wāngondo wanjigele che Paolo mpela iwātite pakusalilwa ni chilo chichocho wanjawisye ku Antipatili. 32 Malawi jakwe wāngondo mia mbili ŵawajendaga wamakongolo ŵaujile ku likome, ŵaaesile wāngondo ŵawakwesile falasi ŵala ajendechele ni ulendo wa kwapechesya che Paolo. 33 Wāngondo ŵawakwesile falasi pawaike ku Kaisalia, wampele che Felikisi jwankulu jwa chilambo jo chikalata chila ni kwaŵika che Paolo mu ulamusi wao. 34 Jwankulu jwa chilambo pawachisyomile chikalata chila ŵausisye kuti che Paolo wa musi chi. Pawapilikene kuti jwa ku Kilikia, 35 ŵatite, “Chinagapilikane magambo genu pataiche wāndu ŵakumbechetela.” Nipele ŵalamwile kuti ŵaagose che Paolo mu nyumba ja chimwenye ji che Helode.

24 Pagapite moŵa nsano, che Anania Jwambopesi Jwankulu pamo ni achachekulu wampepe ni mundu jwa malajisyo ga Chiloma liina lyakwe che Telitulo watuluchile ku Kaisalia. Ni wājawile kwa che Felikisi jula ni wānsalile yanayose iwammechetelaga che Paolo. 2 Che Felikisi wāmmilasile che Paolo ni che Telitulo watandite kwaŵechetela achitiji. “Alakwe ambuje che Felikisi, ntulongwesye yambone ni uweji tukutama kwa chitendewele katema kose ni kulinganya kwa indu kukupanganyikwa kwa upoche wa wāndu wetu. 3 Tukwitchisya yei mu kusengwa moŵa gose ni kuntogolela kwannoŵe alakwe papalipose. 4 Nambo pangansakalisya nnope, ngunchondelela ntupililile ni kutupilikana itukuŵecheta. 5 Tukumanyilila kuti mundu ju ali jwakogoya nnope. Atandisye utindiganyo mwa Wayahudi papalipose pachilambo pose ni sooni ali jwankulu jwa mpingo wa chidini wa Wanasaleti. 6 Ni sooni walingaga kujisakasya Nyumba ja Akunnungu, nowaji twankamwile. Twasachile kwalamula ni malajisyo getu twachinsyene. 7 Nambo che Lusua jwankulu jwa wāngondo mia moja, ŵaiche ni kunjigala mmakono mwetu kwa machili. 8 Ni wālamwile kuti ŵakwaŵechetela wo aichanje kukwenu, nomwe mwasyene chinkombole kwauchilichisya ni kwimanyilila uchenene indu itukuŵechetela.” 9 Wayahudi wose nombe wājitchisye chiŵawechete che Telitulo kuti chili chisyene. 10 Nipele jwankulu jwa chilambo jula wāngolochesye nkono che Paolo kuti aŵechete. Che Paolo ni ŵatite, “Ngusangalala nnope kulichenjela paujo penu pakuŵa ngumanyilila

kuti alakwe ndi jwakulamula jwa wāndu wetu kwa yaka yejinji. 11 Pakuŵa alakwe mwasyene nkumanyilila kuti nganigapunde moŵa kumi na mbili chitandile panajawile kukupopela ku Yelusalemu. 12 Wayahudi nganasimana une njianganganaga ni mundu jwalijose. Nganasimana une njitindiganyaga pa Nyumba ja Akunnungu pane mmajumba gao ga kupopelela atamuno palipose mmusi mo. 13 Soonni ŵanyaŵa ngaakombola kunsalila alakwe usyene wa yakumechetela une sambano yo. 14 Chingwitichisya paujo penu chili chimo, uneji ngwapopelela Akunnungu ŵa achambuje wetu, njilikuyaga alila litala lyaakuliŵilanga ŵanyawo kuti lili lya unami. Ngukulupilila yanayose yailembekwe mu itabu ya Malajisyo ga Akunnungu gawapele che Musa ni itabu ya ŵakulondola ŵa Akunnungu. 15 Uneji ngwete chilolelo kwa Akunnungu mpela ŵanyawo yakuti pakulolela, kuti chikupagwe kusyuka kwa wāndu wāmbone ni wāngalumbana. 16 Nipele moŵa gose ngulinga nningwa wangu uŵe wāmbone paujo pa Akunnungu ni kwa wāndu. 17 “Panatemi yaka yejinji kwakutalika ko, nausile ku Yelusalemu kuti naachisye wāndu ŵa chilambo changu yakwakamuchisya kwa ligongo lya ŵakulaga ni kukutaga mbopesi. 18 Panaliji nkutenda yeleyo ni pawasimene une pa Nyumba ja Akunnungu ndili masile kuliswejesya. Nganiupagwa mpingo wa wāndu natamuno utindiganyo. 19 Nambo wāpali Wayahudi wāne ŵawatyochele ku Asia, ŵanyawo ni ŵawawajilwe kuŵa paujo penu ni kuumechetela une iwaga akwete chakuumechetela. 20 Pane achinsyene ŵa asale chileŵo chiŵachisimene kukwangu panaliji pa Nkungulu wo wekulu, 21 ikaŵe yankati liloŵe limo peli linaŵechete panajimi paujo pao kuti, ‘Ngulamulikwa lelo jino pakuŵa ngukulupilila kuti ŵawile chasyuswe.’” 22 Nambo che Felikisi nsyene ŵaliji nkulimanyilila uchenene litala lyo, ŵaunichile ligambo lila ni kwasalila, “Pataiche che Lusua jwankulu jwa wāngondo mia moja jo, chilamule magambo genu.” 23 Ni jwankulu jula wālamwile anjigale che Paolo ni kwalindilila, nambo aŵe ni uhulu kanandi ni akasaalekasya achambusangagwe kwapa yaikwasoŵa. 24 Pagapite moŵa gampepe, ŵaiche che Felikisi pamo ni che Dulusila wānkawo juŵaliji Myahudi. Wālamwile kuti aŵilanjikwe che Paolo ni wāmpilikanilaga achiŵechetaga yankati kwakulupilila Che Yesu Kilisito. 25 Nambo pawatandite che Paolo kuŵecheta yankati indu yaikwatenda wāndu aŵe wāmbone ni ungapundanganya ni lyuŵa Akunnungu lichiŵalamule wāndu wose, che Felikisi wājogwepe ni ŵatite, “Sano njauleje, chinammilanje sooni napataga lipesa.” 26 Katema ko che Felikisi

ŵalolelaga kuti chapegwe mbiya ni che Paolo. Ligongo lyo ŵapundile kwaŵilanga sooni ni sooni kunguluka nawo. 27 Payapite yaka iŵili, che Polikio Festo ŵaliji chilongola pamalo pa che Felikisi juŵaliji jwankulu jwa chilambo. Pakuŵa che Felikisi ŵasachile kwanonyelesya Ŵayahudi ŵalesile che Paolo mu nyuumba jakutaŵilwa mula.

25 Moŵa gatatu pakumala che Festo kwinjila ku Kaisalia kugatanda masengo gakwe, ŵakwesile kwaula ku Yelusalemu. 2 Kweleko achakulu ŵambopesi pamo ni ilongola ŵa Ŵayahudi ŵansalile che Festo magambo ga che Paolo. 3 Ŵachondelele che Festo kuti ŵasalalisye ntima kwa kwaikanawo che Paolo ku Yelusalemu kuti ŵajuŵilile petala ni kwaulaga. 4 Nambo che Festo ŵaajanjile, “Che Paolo ali mu nyuumba jakutaŵilwa ku Kaisalia ni nansyene chinyaule kukoko pangakaŵa. 5 Mwaleche ilongola ŵenu ajaulangane pamo ni une kweleko akaaŵechetele naga atesile yangalumbana.” 6 Che Festo ŵatemi nawo kwa moŵa nane pane likumi, nipele ŵaujile ku Kaisalia. Malaŵi jakwe ŵajawile ni kutama pa chitengu cha ulamusi, ŵalamwile kuti ŵaichenawo che Paolo. 7 Paŵaiche che Paolo, Ŵayahudi ŵaŵakopochele ku Yelusalemu ŵansyungwile ni kutanda kwaŵechetela yejinji yakutopa ni nganakombolanga kuisalichisya. 8 Nkulichenjela, che Paolo ŵatite, “Uneji nganibanganya magambo gagaligose gankati malajisyo ga Ŵayahudi pane nkati Nyuumba ja Akunnungu natamuno kwa Mwenye jwa ku Loma.” 9 Nambo che Festo ŵasachile kulinonyelesya kwa Ŵayahudi ni ŵambusisye che Paolo, “Ana nkusaka kwaula ku Yelusalemu nkalamulikwe kweleko yankati magambo ga paujo pangu?” 10 Nambo che Paolo ŵatite, “Ngwima paujo pa nkungulu wa Mwenye jwa ku Loma, pelepa ni panguwajilwa kulamulikwa. Alakwe mwasyene nkumanyilila uchenene, uneji nganinaapanganichisya Ŵayahudi changalumbana chachili chose. 11 Nipele iŵaga ngwete magambo pane ndesile yangalumbana yakuŵajilwa kuulajikwa, ngangukana kuwa. Nambo iŵaga ngapagwa usyene wa magambo gakumechetela une ŵandu ŵa, ngapagwa mundu juchakombole kuundaga mmakono mwa ŵanyawo. Ngusaka mumbeleche kwa Mwenye jwa ku Loma.” 12 Nipele che Festo paŵamasile kuŵecheta ni ŵandu ŵa nkungulu ŵansalile che Paolo, “Nkusaka kunjausya kwa Mwenye jwa ku Loma, ayaga, chinjaule kwa Mwenye jwa ku Loma.” 13 Gali gapite moŵa gampepe, mwenye che Agilipa ni che Belinike

nlumbugwe, ŵaiche ku Kaisalia kukwakomasya che Festo. 14 Ni ŵatemi kweleko moŵa gampepe ni che Festo nombe ŵansalile mwenye ngani ja magambo ga che Paolo achitiji, “Kwana mundu jumo pelepa juŵannesile che Felikisi ali mu nyuumba jakutaŵilwa. 15 Panajawile ku Yelusalemu achakulu ŵambopesi pamo ni achachekulu ŵa Ŵayahudi ŵambechetele mundu jo ni kuunjondelela kuti naalamule ni kwajamuka. 16 Nambo uneji naasalile kuti Ŵaloma nganakola masyoŵelo go ga kuntyosya mundu alamulikwe akanawe kuchingangana ni ŵandu ŵakumbechetela meeso ni meeso, ni kwapa lipesa lya kulichenjela kwa iŵambechetele yo. 17 Nipele, paŵasongangene apano, nganingaŵa, malaŵi jakwe natemi pachitengu changu cha ulamusi ni kulajisya annyichenawo mundu jo. 18 Ŵakumbechetela ŵakwe paŵajimi, nganakoposya magambo ga yangalumbana mpela inaganisya. 19 Nambo ŵakanilanaga ine pe yankati dini jao ni yankati mundu jumo jwakuŵilanjikwa Che Yesu jwaŵawile nambo che Paolo akulimbila kuti ali ŵajumi. 20 Nganinaimanyilila chakutenda nkati magambo ga. Nipele, nambusisye che Paolo iŵaga chasache kwaula ku Yelusalemu kukulamulikwa kweleko magambo ga. 21 Nambo che Paolo ŵasachile kulamulikwa ni Mwenye jwa ku Loma, nalamwile kuti angose mu nyuumba jakutaŵilwa mpaka pachinaapeleche kwa Mwenye jwa ku Loma.” 22 Che Agilipa ŵane juŵaliji mwenye jwa liuto liine ŵansalile che Festo, “None ngusaka kumpilikani nansyene mundu jo.” Che Festo ŵatite, “Chimupikanile malaŵi.” 23 Malaŵi jakwe che Agilipa ni che Belinike ŵaiche ali nkusangalala pa nkungulu ali alongene ni achakulu ŵa ŵangondo ni achakulu ŵa musi. Che Festo ŵalamwile kuti ŵaichenawo che Paolo. 24 Che Festo ŵatite, “Mwenye che Agilipa ni ŵanawose ŵantemi apano pamo ni uweji! Ŵayahudi wose ŵa pelepa ni ŵa ku Yelusalemu akummechetela mundu ju kukwangu ni akusaka aulajikwe. 25 Nambo uneji nganinagawona magambo gagaligose gakwaŵajila kuulajikwa. Ni pakuŵa che Paolo nsyene ŵasachile alamulikwe ni Mwenye jwa ku Loma, noneji najitichisye kunjausya ku Loma. 26 Kwa uneji nganingola usyene wankati ŵelewo wakunlembela Mwenye jwa ku Loma. Kwa ligongo lyo nannychenawo paujo penu nnopennope kukwenu achimwene mwenye che Agilipa, mwamalaga kumbusyausya mbate chakulemba. 27 Pakuŵa nguwana chiiŵe yakusekasya kwajauchisya jwantawe pangasala uchenene yakwaŵechetela yo.”

26 Nipele che Agilipa wansalile che Paolo, nkamusi jwangu. Mmwejo chimmalanje ya uneji, "Nkukombola kulichenjela." Pelepo che Paolo chimwasalile wandu yanyiwani lelo jino ni ichinannosye wagolwesye nkono wao ni kulichenjela, achitiji. 2 "Mwenye che Agilipa, nguliwona ngwete upile lelo jino kwima paujo penu ni kulichenjela yankati yanayose yakumechetela une Wayahudi. 3 Nnopennope pakuwa alakwe mwasyene nkumanyilila uchenene masyowelo ga Wayahudi ni umenyani wao, ngunchondelela mumbilikanile mu upililiu. 4 "Wayahudi wose akuumanyilila une uchenene chitandile uchanda wangu. Akumanyilila inatite pakutama ni wanyawo mu chilambo changu ni ku Yelusalemu nombeko chitandile ndanda jo. 5 Akuumanyilila une chitandile kalakala ni asakaga akukombola kuwalanga umboni kuti chitandile ndanda jo nalihi jumo jwa mpingo wa Mafalisayo wakwapopelela Akunnungu kupunda wandu wane wose. 6 Ni sambano nyimi pelepa kulamulikwa ligongo nguchilolela chilanga chiwalanjile Akunnungu kwa achambuje wetu chila. 7 Chilanga cho ni chichocho chaakuchilolela ngosyo kumi na mbili sya wandu wetu kuti chimalile, achatumchilaga Akunnungu nkulimbangana muusi ni chilo. Ni kwaligongo lya alakwe mwenye, Wayahudi wa akuumechetela une. 8 Wanyamwe wose wandi apano kwa chichi nkuganisa kuti Akunnungu ngakukombola kwasyusa wawe? 9 Isyene uneji nansyene naliwani kuti ngusachilwa kutendekanya yejini yakunkanila Che Yesu jwa ku Nasaleti. 10 Yelei ni inaitesile ku Yelusalemu kula. Napochele lilamulo kutyochela kwa achakulu wambopesi, naakamwile wandu wajinji mwa wandu wa Akunnungu ni kwatawa mu nyuumba jakutawilwa. Ni wanyawo pawalamulikwe kuulajikwa, uneji nakundile aulajikwe. 11 Naalagesye mmajumba gao ga kupopelela ni kwakanganichisya atukane. Naatumbilile kwannope namose najawile kukwasosasosa mmisi ja ilambo yakutalichila kuti naalagasye. 12 "Ligongo lya masengo gagogo pegu najawile ku Damesiki ndili ni ulamusi ni malajisyo ga achakulu wambopesi. 13 Alakwe mwenye, panaliji mwitala muusi, lyuwa lili pa ntweli naliwani lilanguka lyekulungwa kupunda lilanguka lya lyuwa lichilanguchisya kutyochela kwinani. Ni lyatusyungwile uneji pamo ni achinjangu wanaliji nawo mu ulendo mo. 14 Wose twagwile, none napilikene lilowe lichisalilaga mchiebulania, 'Che Sauli, che Sauli! Ligongo chi nkuulagasya? Nkuliulasya mwasyene pangali ligongo mpela ng'ombe jajikuchiputa chiboko cha mmbujegwe.' 15 Noneji nausisye, 'Ana waani alakwe, Ambuje?' Ni Ambuje wo wajanjile, 'Uneji ndili Che Yesu junkunlagasya mmwejo. 16 Nambo Sambano njime, nankopochele kuti nambiche mme kanyuma. 17 Chinankulupusye kutyoka mwa wandu wa ku Isilaeli pamo ni wandu wanga wa Wayahudi kuchinantume une ko. 18 Mwatatanukule meeso gao kuti akombole kopoka mu chipi ni kwinjila mu lulanga nombe akopoche mu ulamusi wa Shetani ni kwagalauchila Akunnungu kuti kwa kungulupilila une alecheleswe sambu syao ni kwinjila majumba pamo ni wandu wasagulikwe ni Akunnungu.' 19 "Kwapele, alakwe mwenye che Agilipa, uneji nganileka kwitichisya yakwiwona yaikopochele kwinani. 20 Nipele natandite kulalichila malowe ga Akunnungu kwa wakutama ku Damesiki ni ku Yelusalemu ni chilambo chose cha ku Yudea pamo ni wandu wanga wa Wayahudi. Naalalichile aleche sambu ni kwaujilila Akunnungu ni kulosya kwa isambu yao kuti alesile sambu. 21 Kwa ligongo lya malowe go Wayahudi wangamwile une ndili pa Nyuumba ja Akunnungu ni kusaka kumulaga. 22 Nambo Akunnungu aang'osile, mpaka lelo jino ndili jwansima. Noneji nguwalanga kwa achanandi ni achakulungwa. Ngangusala ine ikawe yeila yasasile wakulondola wa Akunnungu ni che Musa kuti chiikopochele, 23 yakuti yawajilwe Kilisito alaje ni kuwa munda jwaandanda kusyuka mwa wose wawile. Nombejo chakombole kwaichisya lilanguka Wayahudi ni wandu wanga wa Wayahudi." 24 Che Paolo pawalichenjele mpaka pelepo, che Festo wawechele kwa lilowe lyekulungwa, "Mmwe che Paolo ntekupungwana! Kulijiganya kose kutesile mpungwane." 25 Che Paolo wajanjile, "Nganimbungwana, alakwe ambuje che Festo. Chinguwecheta cho chili chisyene ni cha lunda. 26 Alakwe mwenye che Agilipa nkuimanyilila uchenene yose yaikopochele yo. Noneji ngukombola kuwecheta pangali lipamba paujo penu pakuwa nguimanyilila isyene kuti ngapagwa chichatendekwe pachisyepela. 27 Mwenye che Agilipa, ana nkugakulupilila malowe gawawechele wakulondola wa Akunnungu, wa kalakala? Ngumanyilila kuti nkugakulupilila!" 28 Ni che Agilipa wansalile che Paolo, "Ana nkuganisa kuti kwa katema kakajipi peka chinkombole kundendekasya meje Mkilisito?" 29 Che Paolo wajanjile, "Iwaga kwa katema kakajipi pane kakajini, ngwapopelela Akunnungu, nga wa alakwe pe nambo ni wanawose wakumbikanila lelo jino wa awanje mpela indite pakuwa une, nambo anaichile kutawikwa minyolo mpela une." 30 Pelepo mwenye che Agilipa ni jwankulu che Festo ni che Belinike pamo ni wane wose wawaliji pamo nawo wajimi. 31 Ni pawakopakaga wasalilene, "Mundu ju nganapanganya chachili chose

chakusachilwa kuulajikwa natamuno kwatawa." 32 Che Agilipa wansalile che Festo, "Ikakomboleche kungopola mundu ju ngaakawende kulamulikwa ni Mwenye jwa ku Loma."

27 Paŵalamwile kuti tujaule ku Italia ni ngalaŵa wammisile che Paolo pamo ni watawe wane mmakono ga che Juliasi, juŵaliji jwankulu jwa wāngondo mumpingo waukuwīlanjikwa "Mpingo wa Agosto." 2 Twakwesile ngalaŵa jekulungwa jijatyochelaga ku Adilamiti, jijaliji chile kutanda ulendo kupitila mbwani ja chilambo cha ku Asia ni twatandite ulendo. Che Alisitako mundu jwa ku Makedonia kutyochela ku Sesalonike walongene nowaji. 3 Lyuŵa lyaawili twaiche ku Sidoni ni ngalaŵa. Nipele che Juliasi waapanganichisye yambone che Paolo, walesile ajaule kwa achambusangagwe kuti apegwe yaikwasoŵa. 4 Kutyochela kweleko twajendelechele ni ulendo, ni twapite mungulugulu chilumba cha Kupulo tuchilisepusyaga ni mbungo jijaliji jininkupuga nnope kutyochela paujo petu. 5 Twajombweche bahali ja Kilikia ni Pamfilia ni twaiche mmusi wa Mila chilambo cha ku Likia. 6 Ni kweleko jwankulu jwa wāngondo jula wājisimene ngalaŵa jekulungwa jichikopochelaga ku Aleksandilia kwaula ku Italia, nombejo watujinijise mwelemono. 7 Twajesile mbolembone moŵa gamajinji ni twaiche pachiwāndi ni Nido nkulaga. Pakuŵa mbungo jatusiŵilile kuendelechela ni twapite kusini kwa chilumba cha Kilete kuwandikana ni Salomone. 8 Twapite mumbwani kwa kulaga ni twaiche peuto papakuwīlanjikwa "Bandari jambone," pachiwāndi musu wa Lasea. 9 Gaapite moŵa gamajinji ni moŵa gakutaŵa gaapite, ni twaliji mmoŵa ga kogoya kuendelechela ni ulendo wa mu ngalaŵa. Nipele che Paolo waajamwiche achitiji, 10 "Achalongo achinjangu, nguŵona kuti ulendo wu chiuŵe wa kogoya ni kusoyesya indu, ngaŵa kwa ndundu ni ngalaŵa pe, nambo kwa umi wetu nombe." 11 Nambo jwankulu jwa wāngondo jula wāgapikanile nnope malowē ga juŵalongosyaga ngalaŵa ni nsyene ngalaŵa kupunda malowē gaŵaŵechete che Paolo gala. 12 Pakuŵa bandari jo nganijiŵa jambone kutama moŵa ga mbepo, wāndu wāwatupile wājitchisye kuendelechela ni ulendo yakombolekaga aichanje ku Finikisi ni kutama kweleko katema ka mbepo ko. Finikisi jili bandari ja Kilete jajilolite kwiŵanda ni kwichela. 13 Mbungo kusi jatandite kupuga ni waganisisye kuti chakombole kutendekanya iŵasachile yo. Nipele wanyakwile nanga ni kuŵika mu ngalaŵa, wājendelechele ni ulendo wāpate mbwani kwa mbwani ni kwika ku mbwani ja Kilete. 14 Nambo pangakaŵa, mbungo

jekulungwa jati mpela chimbunga jajikuwīlanjikwa "Mbungo ja kaskazi" japujile kutyochela ku chilumba. 15 Ngalaŵa jila jagombilwe ni mbungo, nombejo nganijkombola kujipunda mbungo, nipele twajilesile jiseleleche ni mbungo. 16 Nkwenda mo twapite upande wa kusini mwa chilumba chachinandi liina lyakwe Kauda, twakombwele kwakulimba nnope kugopola ntumbwi wa kwakulupuchisya wāndu mu ngalaŵa jekulungwa jila. 17 Achikatemetume ŵaali mu ngalaŵa ŵala paŵanyakulile ntumbwi ula nkati, ŵataŵilile mu ngalaŵa jila ni ngonji kuulimbisya kuti unajonasiche ni mbungo. Ni pakuŵa wājogopaga kutitimila munsanga wejini mu mbwani ja Libia, kwa yele wāgatulwisye matanga ni wāgambaga kwenda pe ni mbungo. 18 Mbungo jekulungwa jila jajendelechele kupuga ni malaŵi jakwe wātandite kwasila ndundu mu bahali. 19 Ni lyuŵa lyaatatu wājasile ni makono gao achinsyene yoombo ya mu ngalaŵa jekulungwa. 20 Moŵa gamajinji nganitukombola kuliwona lyuŵa atamuno ndondwa ni mbungo jekulungwa jila japundile nnope. Chilolelo chose chati tutulame chamasile. 21 Paŵatemi pangalya moŵa gamajinji, wajimi che Paolo pasikati pao ni kuti, "Achambusanga wāngu nkambikanichisye une kuti kasintyoka ku Kilete ngankalaje kwantinyi ni kupotesya indu yi. 22 Sambano ngunchondelela, nkamulichisye ntima pakuŵa ngapagwa jwalijose mwa wanyamwe juchawe nambo ngalaŵa pe ni jichijijonasiche. 23 Pakuŵa chilo katumetume jwa kwini jwa Akunnungu, Akunnungu jwandesile une kuŵa jwao ni jungwapopelela wāngopochele, 24 ni kuusalila, "Kasinjogopa che Paolo! Ikuŵajilwa mmwejo kwima paujo pa Mwenye jwa ku Loma. Kwalignongo lyenu mwe Akunnungu chiŵakulupusye wose ŵaali mu ulendo pamo nomwe." 25 Nipele nkamulichisye ntima, pakuŵa ngwakulupilila Akunnungu kuti chitendekwe mpela indite pakusalilwa. 26 Nambo chituponyekwe pa chilumba chimo." 27 Chilo cha lyuŵa lya kumi na nne twaliji tuninkukwekwelemya akuno ni akunokuno ni meesi mu bahali ja Mediteleniani. Chilo nnope achikatemetume ŵaali mu ngalaŵa waganisisye kuti tuwandichile munsanga. 28 Nipele watulwisye ngoji wawataŵilile chindu chakutopela achisakaga kupima amanyilile ipatite kwendesya ni wāpatile makono alobaini. Kanyuma kanandi wāpimile sooni ni wāpatile makono selasini. 29 Ni pakuŵa wājogopaga kukwama papali ni lŵala, watulwisye nanga ncheche sya kunyuma kwa ngalaŵa ni kupopela kuti kucheje. 30 Ni wāwālongosyaga ngalaŵa ŵala ŵasachile kutila kutyochela mu ngalaŵa ni wāutulwisye ntumbwi ula achinamanilaga akutulusya nanga sya paujo. 31 Nambo che Paolo wansalile jwankulu jwa wāngondo

jula pamo ni wāngondo wane, “lwaga wanyawa ngaatama mu ngalawa ngankulupuswa.” 32 Papopo wāngondo wala wakatile migoji jikamulile ntumbwi ni waulesile ujigalikwe ni meesi. 33 Kukanawe kucha che Paolo wachondelele wose kuti alye chakulya achitiji, “Lelo jino lyuwa lya kumi na nne ntemi ni sala nli nkulolela, pangalya chindu chachili chose. 34 Nipele ngunchondelela nlye, pakuwa chichinkulupusye kuti nkawa. Pakuwa ngalujasika namuno luumbo lumu lwa pa mitwe jenu.” 35 Che Paolo pawamasile kuwecheta yeleyo wajigele nkte, nipele watogolele Akunungu paujo pa wose, wagawenye ni kutanda kulya. 36 Nipele wose wakamulise ntima, nombewo walile. 37 Watwali mu ngalawa twali wāndu mia mbili ni sabini na sita. 38 Patwalile wose ni kwikuta, wajijalwisye ngalawa jekulungwa kwakwasila ngano mu bahali. 39 Pakwachele wawalongosyaga ngalawa wala nganachimanyilila chilambo chila, nambo wauweni nsanga ku mbwani. Nipele wasachile kujijimika ngalawa kweleko naga chakombole. 40 Wakatile ngonji sya nanga ni kusileka mu bahali ni wagopwele ngonji sisyatawikwe pa usukani ni kwina mukula tanga ja paujo pa ngalawa kuti jikamule mbungo ni kwajausya ku mbwani. 41 Nambo waiche pamalekano pagachingangene matala gawili ga meesi ga bahali ni ngalawa jatanjile palapala. Upaande wa paujo pa ngalawa watitimile munsanga pangali kutinganyika, nambo upaande wa panyuma watandite kutemeka kwa ligongo lya machili ga matumbela. 42 Wāngondo wasachile waulaje watawikwe wose atakojelela wane ni kutila. 43 Nambo jwankulu jwa wāngondo achisakaga kwakulupusya che Paolo, waalekasisye wāngondo akatenda yeleyo. Walamwile waakukombola kojelela alilechelele mmeesi ni kwika kunsanga. 44 Ni waakusigalila wo, wane akamulile mbao ni wane ipitingwa iyatemeche mu ngalawa. Iyoyo wāndu wose waiche kwa chitendewe ku nsanga.

28 Patwaiche kwa chitendewe ku nsanga, twaimanyi kuti chilumba chila chikuwilanjikwa Melita. 2 Ni wāndu wāngali lunda watutendele yambone nnope. Ula jatandite kunya ni kwaliji ni mbepo, watukolechesye mooto tujotele ni kutukalibisa. 3 Che Paolo walokwete litenje lya sasu ni wasiwisile pa mooto. Pawawikaga, lijoka lyakopweche ligongo lya ntukuta wa mooto ula lyaliwiliile pankono wakwe. 4 Wāndu wa kweleko wo pawaliweni lijoka lili nkuliwiliila pankono wakwe wasalilene, “Kusyene munda ju ali jwakuulaga, namuno akulupwiche mmeesi nambo chisasi cha

nnungu jwetu jwankongwe jwakuwilanjikwa Haki ngachikunneka alame.” 5 Nambo che Paolo walikung'undile lijoka lya pa mooto ni nganilimpeteka namose kanandi. 6 Wāndu wala waliji nkulolela kuti pane tuimbe nkono, pane chagwe ni kuwa papopo. Nambo pawalolele nnope ni nganachiwona chindu chakwawenga chichapatile, ni wagalawisye ng'anisyo syao ni kuti ali jumo jwa achiminungu. 7 Pachiwandi ni pepala kwaliji ni migunda ja jwankulu jwa chilumba chila jwakuwilanjikwa che Pabulio. Munda ju watupochele yambone ni twatemi mu nyumba jao ja achalendo kwa mowa gatatu. 8 Atati wao che Pabulio waliji agonile ali nkulwala chilulu ni mmatumbo mwa miasi. Che Paolo wawile kukwalola ni pawamasile kupopela, wasajichile makono gao ni kunlanya. 9 Payakopochele yeleyo, iyoyo peyo wakulwala wajini wawatamaga mu chilumba chila waiche, nombewo walamiswe. 10 Wāndu wala watuchimbichisye nnope, ni katema patwatyokaga watupele yose iyatusowile mu ulendo wetu. 11 Pajapite miesi jitatu, twatandite sooni ulendo wetu kwa ngalawa jekulungwa jimo jijasigile mu chilumba mula, jichilindililaga gapite kaje mowa ga mbepo. Ngalawa jila jakopochele ku Alekisandilia ni jawilanjikwe “Achiminungu Mawila.” 12 Twaiche ku Silakusa ni twatemi pelepo mowa gatatu. 13 Kutyochele pelepo twasyungwile mumbali ni twaiche ku Legio. Malawi jakwe jatandite kupuga mbungo kutyochele kulujenda ni pagapite mowa gawili twaiche ku Puteoli. 14 Kweleko twasimene wāndu wakunkulupilila Che Yesu achinjetu ni watuchondelele tutame pamo nawo chijuma chimo. Kwanti nyi ni itwatite pakwika ku Loma. 15 Wāndu wakunkulupilila Che Yesu wa ku Loma pawapilikene ngani syetu waiche mpaka Pakusumichisya Malonda che Apio ni wane ku Majumba Gatatu ga Achalendo kukutuchingamila. Che Paolo pawaweni welewo waatogolele Akunungu ni walimbiswe ntima. 16 Patwaiche ku Loma wakundile kuti che Paolo atame pajikape pamo ni jwāngondo juwanlindililaga. 17 Pagapite mowa gatatu che Paolo waawilasile achakulu wa Wayahudi wawatamaga kweleko. Pawasongangene pamo ni wasalile, “Achalongo achinjangu, uneji natawikwe ku Yelusalemu kula ni kutagwa mmakono ga Waloma namuno nganindende magambo gagaligose kwa wāndu wangu pane kugapwanya masyowelo ga achambuje wetu. 18 Pawamasile kuusyausya, Waloma wasakaga kung'opola pakuwa kwangu une nganagasimana magambo gakuwajilwa kuulajikwa. 19 Nambo Wayahudi pawakanile yeleyo, nasachile kulamulikwa ni Mwenye jwa ku Loma, nachiwamuno

nganingola chakwaŵechetela wāndu wā musi wangu. 20 Kwaligongo lyo nanchondelele wānyamwe kuti tuonegane ni kuŵecheta nomwe pakuŵa ndaŵikwe kwa nyolo si ligongo lya chilolelo cha Waisilaeli chiŵalanjile Akunnungu.” 21 Ni wānyawo watite “Uweji nganitupochele chikalata kutyochela ku Yudea nkati alakwe atamuno achinjetu ŵaŵaiche akuno kukutusalila pane kuŵecheta chindu chakusakala nkati alakwe. 22 Nambo tukusaka kupilikana pakang'wa penu inkuti paaganisya pakuŵa tukumanyilila kuti palipose akusala kuti mpingo wo uli wangalumbana.” 23 Nipele ŵasagwile lyuŵa lya kuchingangana ni che Paolo ni ŵaiche wāndu ŵajinji nnope ku nyuumba kuŵatamaga. Kutandila kundaŵi mpaka ligulo che Paolo ŵaliji nkwasalila yejinji ya Umwenye wa Akunnungu ni kwajiganya ngani sya Che Yesu kutyochela mmalajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa ni itabu ya ŵakulondola ŵa Akunnungu achisakaga kwanyenga kuti ŵaakulupilile Che Yesu. 24 Wane ŵajitichisye iŵasalilaga yo nambo wane ŵakanile. 25 Nipele nganajilana achinsyene pe, ni watyosile pelepo pakuŵa che Paolo ŵaasalile, “Mbumu jwa Akunnungu ŵasasile usyene kwa achambuje wenu kwa kang'wa ja jwakulondola jwa Akunnungu che Isaya, 26 achitiji, ‘Njaule kwa wāndu ŵa nkaasalile, kupilikana chimpilikane, nambo ngasamanyilila, Kulola chinole nambo ngasambona. 27 Pakuŵa mitima ja wāndu ŵa jilimbile, asiŵilile mawiwi gao ni meeso gao gasisine. Melepe akasaona kwa meeso gao, akasapilikana kwa mawiwi gao, akasamanyilila kwa mitima jao, akasapitikuchila kwa une, noneji ngalamisye.” 28 Nombe che Paolo watite sooni, “Mmanyilile wānyamwe kuti, ukulupusyo wa Akunnungu wu wejausye kwa wāndu ŵangaŵa Ŵayahudi, nombewo chaupilikane!” 29 Che Paolo paŵamasile kuŵecheta yeleyo Ŵayahudi ŵakopweche ali nkukanilana nnope achinsyene pe. 30 Nipele che Paolo watemi yaka iŵili mu nyuumba jiŵalipilaga jila. Ni ŵaapochele wāndu wose ŵaŵaikaga kukwalola. 31 Ŵalalichilaga wāndu ngani ja Umwenye wa Akunnungu ni kwajiganya wāndu nkati Ambuje Che Yesu Kilisito pangajogopa ni nganapagwa jwannekasisye.

W̄aloma

1 Une che Paolo, jwakutumichila ju Che Yesu Kilisito, nguchilemba chikalata chi. Akunnungu amilasile me nduna ni asagwile naalichile w̄andu Ngani jao Jambone. **2** Kalakala ko, Akunnungu w̄aasalile w̄andu ajii Ngani Jambone kwa litala lya w̄akulondola w̄ao mpela itite pakulembekwa Mmalembelo ga Akunnungu. **3** Ngani Jambone ji jikungamba Mwana jwa Akunnungu, Ambuje w̄etu Che Yesu Kilisito. Jwati nkati undu wakwe w̄apagwile mu lukosyo lwa mwenye che Daudi. **4** Nambo nkati umi wao wa chibumu, Mbumu jwa Akunnungu w̄alosisye kwa litala lya ukombole wakwe kuti Mwana jwa Akunnungu kwa kusyuka kwakwe yaani Kilisito Ambuje w̄etu. **5** Kwa litala lyakwe mbegwile upile wa kuw̄a nduna kuti kwa ligongo lya Kilisito nalongosye w̄andu w̄a ngosyo syose, akulupilile ni kuitichisya. **6** W̄anyamwe nli pasikati ja w̄andu wo, w̄ankutama ku Loma mmilanjikwe ni Akunnungu mme w̄andu wakwe Che Yesu Kilisito. **7** Nipele, une che Paolo ngunlembela w̄anyamwe wose w̄ankunonyelwa ni Akunnungu w̄ankutamanga ku Loma, ummilanjikwe mme w̄andu wakwe. Ngunsachila upile ni chitendewele kutyochela kwa Akunnungu Atati w̄etu ni Ambuje w̄etu Che Yesu Kilisito. **8** Ikanaw̄e yaili yose, ngwatogolela Akunnungu w̄angu kwa litala li Che Yesu Kilisito kwa ligongo lya w̄anyamwe wose, pakuw̄a chikulupi chenu chikupikanika ku chilambo kose. **9** Akunnungu ungwatumichila ni ntima wangu wose, nkulalichila Ngani Jambone ja Mwanagwao, ali jwaumboni jwangu kuti ngunkumbuchila w̄anyamwe, **10** mow̄a gose pangupopela. Ngwapopela Akunnungu yanonyelaga ambe lipesa lyambone lya kunjimajimila. **11** Pakuw̄a sachile kwannope kummona w̄anyamwe, kuti ngamulangane ni w̄anyamwe mu ntuka ungupegwa ni Mbumu jwa Akunnungu, kuti mme walimbangene. **12** Chingusala, w̄anawose tutusyaneje mitima, w̄anyamwe mulimbisye une mu chikulupi changu ni uneji nanlimbisye w̄anyamwe mu chikulupi chenu. **13** Achalongo achinjangu, ngusaka mm̄anyilile kuti kakajinji nasakaga iche kukwenu, nambo nekasiswe mpaka sambano. Nasachile kwika kuti ngombole kunkamuchisya mwanya nlimbangane mu chikulupi, mpela indite pakwakamuchisya w̄andu w̄angaw̄a W̄ayahudi kulimbangana mu chikulupi. **14** Pakuw̄a ngusachilwa kwalalichila w̄andu wose W̄agiliki ni w̄angaw̄a W̄agiliki, ni kwalalichila waali ni lunda ni w̄akulow̄ela. **15** Kwaligongo lyo ngulajila kwannope kunnalichila Ngani Jambone w̄anyamwe nombe

w̄ankutama ku Loma. **16** Ngangujikolela soni Ngani Jambone, pakuw̄a jikwete machili ga Akunnungu gakunkulupusya kila mundu jwakukulupilila, kutandila kwa W̄ayahudi ni sooni kwa w̄angaw̄a W̄ayahudi. **17** Pakuw̄a Ngani Jambone jikulosya yatite Akunnungu pakwatenda w̄andu kuw̄a w̄ambone paujo pao. Kwa litala lya chikulupi, chitandile kundanda mpaka kumbesi. Mpela yaitite pakulembekwa mu Malembelo ga Akunnungu, “Mundu jwatendekwe jwambone paujo pa Akunnungu chatame kwa chikulupi.” **18** Kutyochela kwinani Akunnungu alosisye uchimwa wao kwa litala lya sambi syose ni kwa litala lya ugongomalo wose wa aw̄ala w̄andu w̄akuuliw̄atila usyene ukamanyika kwa litala lya ugongomalo wao. **19** Pakuw̄a yose yaikutesya Akunnungu amanyiche kukwao, imanyichikwe, ligongo Akunnungu nsyene ailosisye kwa w̄anyawo. **20** Chitandile Akunnungu paw̄agumbile chilambo, ukombole wao wa mow̄a gose pangali mbesi ni Unungu wao, ikuwoneka pangasisika namuno ngaikuoneka ni meeso. W̄andu akukombola kumanyilila kwa indu yagumbile. Kwapele w̄andu ngakombola kulichenjela kwa yaili yose. (aĩdios g126) **21** Namuno akumanyililanga kuti Akunnungu apali, nambo ngakunkusya atamuno kuntogolela yakuti pakuw̄ajilwa, nambo ng'anisyo syao sili syangalimate ni mitima jao jitajikwe chipi. **22** Akulitendanga w̄a lunda, nambo ali w̄akulow̄ela. **23** Alesile kwapopelela Akunnungu w̄angakuwa, nambo akwipopela inyago yaikulandana ni mundu jwakwasika, chisau inyama pane ijuni pane inyama yaikukwaw̄a. **24** Kwa ligongo lya yeleyo, Akunnungu w̄aalesile mu tama jangalumbana ja mitima jao ni kupanganyichisya indu ya soni mu iilu yao. **25** Akuutindanya usyene wa Akunnungu kwa unami, akuipopelela ni kuitumichila indu yepanganyikwe ni Akunnungu ni kwaleka Akunnungu w̄aapanganyisye, w̄akusachilwa kulapikwa mow̄a gose pangali mbesi! Eloo. (aĩñ g165) **26** Kwa ligongo lyo Akunnungu w̄aalesile akuyanje tama syao sya soni. Namose achakongwe w̄alesile kugonana ni achalume yaikuti pakusachilwa, w̄agonanaga ni achakongwe achinjao. **27** Achalume nombe iyoyo peyo akulekanga kugonana ni achakongwe yaikuti pakusachilwa, w̄akolelene mchesele jwannume ni jwannume. Akupanganyichisya ipanganyo ya soni achalume kwa achalume, kwayele akuliichisya kwamukwa kwa ugongomalo wao wautesile. **28** Pakuw̄a w̄andu wo w̄akanile kuuw̄ika mu ng'anisyo usyene wa kwamanyilila Akunnungu, nombe Akunnungu w̄aalesile akuyanje ng'anisyo syao syangalumbana, w̄aipanganyisye aila yekanye

kuipanganya. 29 Wāndu wā aguumbele ugongomalo wose, ungalumbana ni lipamo ni wiu ni uulasi ni unami ni ngomo ni kulambusya. Ni kunong'ona, 30 ni kunamanilana, wākwachima Akunnungu, wākutukana ni wākulilapa ni wākulifuna, wākwilana kuitendekanya yangalimate ni wāngaajitichisya achawelesi wao. 31 Wākulowēla, wāngakukamula chilanga, wāngali unonyelo ni nganakola chanasa kwa wane. 32 Wākumanyilila kuti malajisyo ga Akunnungu gakuti wākugapanganya gelego akuwajilwa kuwa. Natamuno yeleyo akwendelechela ngāwa kugapanganya pe nambo akwilana ni aŵala wākugapanganya gelego.

2 Kwayele, mmwe mwajangu, iwāga nkwalamula wane ngankombola kulichenjela natamuno mme wāani. Pakuŵa, pankwalamula wane akuno nomwe nkwendechela kuipanganya iyoyo, nkulilamula mwasyene. 2 Nowe tukumanyilila kuti ulamule wa Akunnungu uli wa usyene kwa aŵala wākuitendekanya indu yanti yeleyo. 3 Nambo alakwe junkwalamula wākuitendekanya yeleyo ni mwasyene nkuitendekanya iyoyo peyo. Ana nkuganisa chinchiuwambala ulamule wa Akunnungu? 4 Pane nkuunyelusya umbone wekulu wa Akunnungu ni utulale ni upililiu wao, uli ngankuimanyilila kuti umbone wa Akunnungu ukunnongosya kuti nneche sambi? 5 Nambo mmwe nakatime ntima ni nkwele ntima wangasaka kuleka sambi, kwa ligongo lya nkuligosela mwasyene magambo pa lyuŵa lya Akunnungu lya lutumbilo lwao ni kulamula kwao kwa chigolochelo pachikulolechele. 6 Pakuŵa Akunnungu chachinlipa jwalijose malinga ni masengo gakwe. 7 Wāndu wākuitendekanya yambone pangali kupela akuno achisosaga ukulu ni kusichila ni umi wangaukujonasika, Akunnungu chachapa wāndu wā, umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 8 Nambo aŵala wālipamo, aŵala wākuukanila usyene, ni kuikuya yangalumbana, isyene Akunnungu chachalamula kwa lutumbilo ni uchimwa wakwe wekulu. 9 Chigapagwe masauko ni kulaga kwa jwalijose jwakuitendekanya yangalumbana, kutandila kwa Wayahudi ni sooni kwa wāndu wāngāwa Wayahudi. 10 Nambo jwalijose jwakuitendekanya yambone, Akunnungu chachimpa ukulu ni luchimbichimbi ni chitendewe, kutandila kwa Wayahudi ni sooni kwa wāndu wāngāwa Wayahudi. 11 Pakuŵa Akunnungu wāngali lusagu. 12 Wāndu wāngāwa Wayahudi wāngakugamanyilila Malajisyo ga che Musa chasochele pangagamanyilila Malajisyo go. Ni Wayahudi wākugamanyilila Malajisyo ali nkutenda sambi chalamulikwe

ni Malajisyo go. 13 Pakuŵa, wākugapilikana Malajisyo ngāwa wākūwālanjikwa wāmbone paujo pa Akunnungu, nambo aŵala wākugajitichisya Malajisyo ni wākūwālanjikwa wāmbone paujo pa Akunnungu. 14 Pakuŵa wāndu wāngāwa Wayahudi wāngakugamanyilila Malajisyo, nambo pakutenda indu kwa lwendo lwapagwile nawo chisau ni yaitite pakulamulikwa mmalajisyo, achinsyene wo akulosya kuti akumanyilila chakusachilwa kupanganya namuno nganagamanyilila Malajisyo go. 15 Pakuŵa lwendo lwao lukulosya kuti Malajisyo galembeke mu mitima jao. Miningwa jao jikulosya kuti au uli usyene, pakuŵa ng'anisyo syao sikwaŵechetela kuti atesile yangalumbana pane sikwachenjela kuti atesile yambone. 16 Yeleyo ni ichikopochele pa lyuŵa litachilamula Akunnungu yantemela ya wāndu, kwa litala li Che Yesu Kilisito mpela Ngani Jambone jinanlalichile ijikuti pakusala. 17 Ni mmwe junkuliwālanga Myahudi, nkugakulupilila Malajisyo ni kulifunila ndi mundu jwa Akunnungu, 18 nkulitenda kuti nkumanyilila yaikwanonyela Akunnungu ni kwitichisya indu yao yambone pakuŵa nyiganichikwe ni Malajisyo. 19 Nkuliganichisya mwasyene kuti ndi chilongola jwa wāngalola ni lilanguka lyao wāali mu chipi, 20 junkwaunda wākulowēla ni njiganyo jwa wānache achanandi. Pakuŵa nkuganisa mu Malajisyo nkwele umanyilisi ni usyene. 21 Nipele mmweji junkwajiganya wane, ana kwa chichi ngankulijiganya mwasyene? Mmweji junkwalalichila wane nkajiŵa kwachichi mwasyene nkwiŵa? 22 Mmweji junkusala, "Nkatenda chikululu," kwachichi mwasyene nkutenda chikululu? Nkuichima inyago ya achiminungu, kwachichi mwasyene nkwinjila ni kwiŵa indu mu majumba ga achiminungu? 23 Nkulilapa kuti nkugamanyilila Malajisyo ga Akunnungu nambo nkunjalusya Akunnungu pankuleka kugakamulisa Malajisyo go! 24 Pakuŵa mpela yagakuti kusala Malembelo ga Akunnungu, "Wāndu wāngāwa Wayahudi akulitukana liina lya Akunnungu kwa ligongo lya agala gankugatenda wānyamwe Wayahudi." 25 Kuumbala kweni chikuŵe ni malumbo iwāga chingajitichisye Malajisyo. Nambo iwāga nkugapwanya Malajisyo, mbaya ngankaumbale. 26 Ni iwāga wāndu wāngāwa Wayahudi wānganaumbale akugakamulichisya Malajisyo, uli ungaumbala wao ngauwālanjikwa uumbale? 27 Wāndu wāngāwa Wayahudi wānganaumbale mu chiilu, nambo akugakamulichisya Malajisyo, chanlamule wānyamwe Wayahudi pakuŵa ngankugajitichisya Malajisyo namose nkugamanyilila Malajisyo gamalembekwe ni ndi wāumbale. 28 Myahudi jwa usyene ngāwa ajula

mwakuloleka kwa meeso, atamuno mundu ngakuwa Myahudi jwa usyene pakuwa aumbele mu chilu. 29 Nambo Myahudi jwa usyene ni ajula jwali jwati iyoyo nkati, malumbo gakwe ajula jwaumbele mu ntima. Kuumbala kusyene kuli, Mbumu jwa Akunnungu akukupanganya mu ntima mwa mundu, ni ngaŵa kwa malembo ga Malajisyo. Nambo mundu jwati yeleyi ngaakulapikwa ni wāndu nambo akulapikwa ni Akunnungu.

3 Ana Myahudi akwete chichi cha kwapunda wāndu wane? Pane kuumbala kukumpokasya ichichi? 2 Elo, kwana upoche wekulungwa mose mose. Kundanda, Akunnungu wapele Wayahudi Lilowe lyao kuti alikamule. 3 Nambo chiiwe uli iwaga wampepe mwa welewo nganakulupilila? Ana ungakulupilila wao chiuchityose chikulupichiko cha Akunnungu? 4 Ngaŵa! Akunnungu aŵe jwausyene namuno kila mundu aŵele jwaunami. Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Kila pankuwelecheta malowe genu gaŵalanjikwe kuti gali ga usyene ni pachachimmechetela nchipunde.” 5 Nambo iwaga chigongomalo chetu chikulosya kuti Akunnungu akupanganya yambone, ana tujileje uli? Uli, tutujile Akunnungu ali wa chigongomalo pakutujamuka? Pelepa nguwecheta ni ng'anisyo sya chiundu. 6 Ngaŵa! Ikaliŵi yeleyo, Akunnungu akakombwele chinauli kwalamula wāndu wa pachilambo? 7 Nambo, iwaga unami wangu chiukamusye kuulosya kwannope usyene wa Akunnungu ni konjechesya ukulu wakwe, ana kwa chichi noneji ngulamulikwa kuti jwa sambi? 8 Iwaga yeleyo, tusaleje, “Tutende yangalumbana kuti iiche yambone?” Kusyene kwana wāndu wane waakundukana une achitiji mechete yeleyo. Wāndu wa chachilamulikwa yaikuti kuŵajilwa. 9 Sambano tujileje uli? Tujileje uweji Wayahudi twapundile wāndu wane? Ngaŵa! Pakuwa masile kulosya kuti Wayahudi ni wāndu wāngaŵa Wayahudi wose akulongoswa ni sambi. 10 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Ngapagwa namuno jumo jwali jwambone paujo pa Akunnungu, 11 ngapagwa namuno jumo jwali ni umanyilisi, ngapagwa namuno jumo jwakulajila kwamanyilila Akunnungu. 12 Wose walesile Akunnungu, wose wāngalimate. Ngapagwa jwakutendekanya yambone, nachiwamuno jumo. 13 Malowe gao gakununga nti lilembe lyangasiwilwa ni ndimi syao sigumbele ulamba. Mu ngomo syao mukukupoka malowe gagali ni sumu chisau ni sumu ja majoka. 14 Kang'wa syao sigumbele malweso ni malowe gakuŵaŵa. 15 Ali wāndu wakuutuchila kukwaulaga wāndu, 16 mwakupita mose akwikanago

masauko ni malagasyo. 17 Ngakukumanyilila kutama kwa chitendeweŵe, 18 Ngakwajogopa Akunnungu namose kanandi.” 19 Nipele tukumanyilila kuti malowe gose gagakuwechetekwa ni Malajisyo ga che Musa gakwagamba welewo ŵaali paasi pa Malajisyo go kuti kila mundu akakombola kulichenjela, ni wāndu wose wa pachilambo alamulikwe ni Akunnungu. 20 Kwayele ngapagwa mundu juchaŵalanjikwe kuwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa kwitichisya Malajisyo, pakuwa Malajisyo go gakunkamuchisya mundu kumanyilila kuti atesile sambi. 21 Nambo sambano, litala lya Akunnungu lya kwaŵalanjila wāndu kuti ali wambone paujo pao liwoneche pangagakulupilila malajisyo. Malajisyo gagalembekwe ni che Musa ni wakulondola wa Akunnungu gakusala umboni nkati chindu chi. 22 Akunnungu akwaŵalanjila wāndu ali wambone paujo pao kwa litala lya kwakulupilila Che Yesu Kilisito. Akunnungu akutenda yeleyo kwa ŵanawose wakunkulupilila Kilisito, pakuwa nganikupagwa kulekangana pasikati ja Wayahudi ni wāndu wāngaŵa Wayahudi. 23 Pakuwa wāndu wose atesile sambi ni atalichile ni ukulu wa Akunnungu. 24 Nambo kwa ntuka wa bule wa Akunnungu, wāndu wose akuŵalanjikwa wambone paujo pa Akunnungu kwa litala li Che Yesu Kilisito jwakwawombola. 25 Akunnungu wāntoyosisye Che Yesu aŵe mbopesi, kuti kwa miasi jakwe akombole kwalechelesya wāndu sambi syao kwa kunkulupilila Che Yesu. Akunnungu watesile yeleyo kuti alosye umbone wao. Akaŵaŵe Kilisito kuwa Akunnungu wāgambaga kwalola pe pangaalamula kwa ligongo lya sambi syao, 26 nambo sambano wāntoyosisye Che Yesu alosye kuti ali wambone. Kwa kutenda yele Akunnungu asyene akulosya kuti ali wambone ni akukombola kuntenda mundu jwalijose jwakunkulupilila Che Yesu aŵalanjikwe jwambone paujo pao. 27 Sambano chitulifunile chichi? Ngapagwa! Kwachichi! Pakuwa akugajitichisya malajisyo? Ngwamba! Nambo kwa litala lya kwakulupilila Che Yesu. 28 Kwayele tukulola kuti mundu akuŵalanjikwa kuwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya chikulupi ni ngaŵa kwa litala lya kugajitichisya Malajisyo. 29 Ana Akunnungu ali Akunnungu wa Wayahudi pe? Ana nganaŵa Akunnungu jwa wāndu wāngaŵa Wayahudi nombe nawo? Elo, ali Akunnungu jwa wāndu wāngaŵa Wayahudi nombe nawo. 30 Akunnungu ali wāmo pewo. Ni wawowo wachachaŵalanjila umbone Wayahudi ni wāndu wāngaŵa Wayahudi kwa chikulupi chichocho. 31 Ana ni kuti tukugajasa malajisyo kwa ligongo lya chikulupi? Ngwamba! Nambo tukulosya kuti tukugachimbichisya Malajisyo.

4 Ana tujileje uli yankati atati wetu wa chiundu che Iblahimu? Wachimanyilile chindu chi? 2 Iwaga che Iblahimu jwaŵalanjikwe kuwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa ligongo lya ipanganyo yao, akwete chakulifunila, nambo ngaŵa paujo pa Akunnungu. 3 Pakuwa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Che Iblahimu waakulupilile Akunnungu, ni kwa ligongo lya chikulupi chao jwaŵalanjikwe kuwa jwambone paujo pa Akunnungu.” 4 Jwakupanganya masengo, mbote jakwe ngajikuŵalanjilwa nti ntulilo, nambo gali malipilo gakwe gakuŵajilwa. 5 Nambo mundu jwangakuikupilila ipanganyo yakwe nsyene, nambo akwakulupilila Akunnungu ŵakwatenda wandu waali ni sambi kuwa wandu wangani ni sambi. Nipele Akunnungu akuchiŵalanjila chikulupi cha mundu jo ni kuntenda mundu jo kuwa jwambone paujo pao. 6 Ni che Daudi watite iyiya paŵatite mmbaya kwa mundu jwakuŵalanjikwa jwambone ni Akunnungu paujo pakwe pangailolechesya ipanganyo yakwe. 7 “Mmbaya kwa wandu walecheleswe ilewo yao, ni sambi syao syepukute. 8 Mmbaya kwa mundu jwati Ambuje ngaakukumbuchila sambi syakwe.” 9 Ana mmbaya ji jili kwa waumbale pe, pane ni wangaumbala nombe nawo? Ni kwa wangaumbala nombe nawo. Pakuwa tusasile kuti, “Che Iblahimu ŵakulupilile nombe Akunnungu ŵammalanjile kuwa jwambone paujo pao.” 10 Ana che Iblahimu ŵaŵalanjikwe jwambone paujo pa Akunnungu katema chi? Akaŵa kuumbala pane ali aumbele? Waŵalanjikwe jwambone paujo pa Akunnungu akanaŵa kuumbala ni ngaŵa ali aumbele. 11 Che Iblahimu ŵaumbele kanyuma, ni kuumbala ko kwaliji chimanyisyo chichalosisye kuti Akunnungu ŵammalanjile kuwa jwambone paujo pao kwa ligongo lya chikulupi chiŵakwete akanaumbale. Kwapele che Iblahimu aŵele atati wa wandu wose ŵakwakulupilila Akunnungu namuno nganaumbala kuti Akunnungu ŵaŵalanjile kuwa wambone paujo pao. 12 Iyoyo peyo che Iblahimu ali atati wa waumbale, nambo ngaŵa pakuwa aumbele pe, nambo akukuya litala lilalila lya chikulupi cha atati wetu che Iblahimu chiŵakwete akanaŵa kuumbala. 13 Akunnungu ŵapele chilanga che Iblahimu ni uwelesi ŵakwe kuti chachapa chilambo chose. Chachapa chilambo cho ngaŵa kuti che Iblahimu wagajitichisye Malajisyo nambo ligongo waakulupilile Akunnungu ni Akunnungu ŵammalanjile kuwa jwambone paujo pao. 14 Pakuwa iwaga ŵakugapilikanichisya Malajisyo ni ŵachapochele chilanga cha Akunnungu, kwayele chikulupi changalimate, iyoyo peyo chilanga cha Akunnungu changali chindu. 15 Pakuwa Malajisyo ni gawkikanago lutumbilo lwa Akunnungu, nambo

ngakagapagwe Malajisyo, ngakukapagwe kulewa. 16 Kwa ligongo lya chilanga chikukuyana ni chikulupi, kuti chilanga cho chili ntuka wa Akunnungu ni kuti chili chimanyisyo chachikulosya kuti isyene chilanga chili kwa uwelesi wose u che Iblahimu, ngaŵa kwa aŵala pe ŵakugapilikanichisya Malajisyo nambo kwa aŵala ŵakwete chikulupi mpela che Iblahimu, jwali atati wetu uweji wose. 17 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Nammisile mme atati jwa wandu wa ilambo yeyinji.” Chilanga cho chili chisyene paujo pa Akunnungu juŵakulupilile ni che Iblahimu. Akunnungu ŵakwasysya ŵawe, ni kwa malajisyo gakwe indu yanganiipagwe ikupagwa. 18 Nachiwamuno nganichipagwa chindu chichantesile che Iblahimu akulupilile chilanga. Che Iblahimu waakulupilile Akunnungu ni kuchilolela chilanga ni watendekwe “Atati jwa wandu wa ilambo yeyinji.” Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Uwelesi wenu chiuwe wejinji nti ndondwa.” 19 Che Iblahimu ŵawandichile yaka mia moja, nambo chikulupi chao nganichiweseka, namuno waimanyilile kuti ngakukombola kuweleka, pakuwa chiilu chao chaliji nti mundu jwammwe, ni che Sala ŵankwakwe nganakombola kuweleka. 20 Che Iblahimu nganaleka kukulupilila pane kuchikolela lipamba chilanga chapegwilwe ni Akunnungu, nambo ŵapatile machili kwa chikulupi chakwe, kwa yele waakusisye Akunnungu. 21 Waimanyi kwa usyene kuti Akunnungu akukombola kuitendekanya aila yalanjile. 22 Kwa ligongo lya chikulupi chao, Akunnungu ŵammalanjile che Iblahimu kuwa jwambone paujo pao. 23 Ni malowe ga, “Akunnungu ŵammalanjile che Iblahimu kuwa jwambone paujo pao,” nganigalembekwa kwa ligongo lyakwe nsyene pe, 24 nambo galembekwe ni kwa ligongo lya uweji utuŵalanjikwe kuwa wambone paujo pao, uweji watukwakulupilila Akunnungu ŵawasyusisye Che Yesu Ambuje wetu. 25 Che Yesu watyosyekwe kuwa kwa ligongo lya sambi syetu ni wasyuchile kuti tuŵalanjikwe kuwa wambone paujo pa Akunnungu.

5 Sambano pakuwa tuŵalanjikwe wambone paujo pa Akunnungu kwa chikulupi, kwapele tukutama kwa chitendewele pasikati jetu ni Akunnungu kwa litala lya Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. 2 Kwa litala lya chikulupi chetu, Che Yesu atutesile tuumanye umbone wa Akunnungu mwatukutama mu, nowaji tukusangalala kwa chilolelo cha kukumulangana mu ukulu wa Akunnungu. 3 Ni ngaŵa yeleyo pe, nambo tukusengwa kwa ligongo lya malagasyo gatukugapata, pakuwa tukumanyilila kuti malagasyo gakuichisya

upililiu, 4 ni upililiu ukuichisya kulimbangana ni kulimbangana kukuichisya chilolelo. 5 Ni chilolelo cho ngachikunsupusya ntima mundu, ligongo Akunnungu awisile unonyelo wao mu mitima jetu kwa litala lya Mbumu jwakwe jwatupele. 6 Pakuwa patwaliji tukanaawe kola ni machili, pakaichile katema kawakasagwile Akunnungu, Kilisito wawile kwa ligongo lyetu uweji wachigongomalo. 7 Ili ya kulimba kwa mundu jwalijose kuwa kwalignongo lya mundu jwambone paujo pa Akunnungu, nambo ikomboleka mundu kuwa kwalignongo lya mundu jwambone. 8 Nambo Akunnungu akutulosya kuti akutunonyela, pakuwa patwaliji chiwela wandu wa sambi, Kilisito wawile kwalignongo lyetu. 9 Pakuwa sambano tuwalanjikwe wambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya miasi ja Kilisito, isyene chitukulupuswe ni welewo kutyochela mu lutumbilo lwa Akunnungu. 10 Pakuwa patwaliji wammagongo wa Akunnungu, Akunnungu watujilenye ni nsyene kwa chiwa cha Mwanagwe. Ni sambano pakuwa tujilanikwe nawo, isyene tutukulupuswe kwa litala lya umi wa Kilisito. 11 Ni ngawa iyoyo pe, nambo tukusengwa kwa ligongo lya aila yaitesile Akunnungu kwa litala lya Ambuje wetu Che Yesu Kilisito jwatujilenye ni Akunnungu. 12 Kwa litala lya mundu jumo sambi syajinjile mu chilambo muno ni kuichisya chiwa. Kwayele chiwa chaichiile wandu wose, ligongo wose atesile sambi. 13 Akunnungu akanawe kwapa che Musa Malajisyo, sambi syajinjile mu chilambo. Nambo sambi ngasikuwalanjikwa kuti sili sambi pangali Malajisyo. 14 Nambo chitandile katema ka che Adamu kwichila katema ka che Musa, chiwa chaatawele wandu wose namose awala wanganatenda sambi chisau sambi siwasitesile che Adamu. Che Adamu ali mpela Kilisito juchaiche. 15 Nambo chilewo chi che Adamu ngachikomboleka kulandanywa ni ntuuka wa Akunnungu. Pakuwa iwaga sambi sya mundu jumo syaichisye chiwa kwa wose, ikulosya kuti ntuuka wa Akunnungu upundile nnope ni ntulilo wao uli kwa wandu wajinji, nombewo ukukupoka kwa mundu jumo, jwele mundu ali Che Yesu Kilisito. 16 Ntuuka wa Akunnungu ngaukulandana ni sambi sya mundu jumo. Akunnungu wanlamwile jwalewile kwa ligongo lya mundu jumo, nambo wandu wajinji pawatesile sambi, Akunnungu waichisye ntulilo wa kwaalanjila awe wandu wambone paujo pao. 17 Ili isyene kuti kwa litala lya chilewo cha mundu jumo, chiwa chatawele. Nambo achila chiwachitesile mundu jumo, yaani Che Yesu Kilisito chili chambone mwakupunda. Wandu wose chapochele umbone wekulu wa Akunnungu ni ntulilo wekulu wakutendekwa

wambone paujo pa Akunnungu, chatawale mu umi kwa litala lya mundu jumo, mundu jo ali Che Yesu Kilisito. 18 Nipele iwaga kwa chilewo cha mundu jumo wandu wose walamulikwe kwamukwa, iyoyo peyo kwa chipanganyo chambone cha mundu jumo, chikwawombola wandu wose ni kwapa umi. 19 Pakuwa kwa litala lya ungajitichisya wa mundu jumo, wandu wajinji watendekwe ali ni sambi, iyoyo peyo kwitichisya kwa mundu jumo, kukwatenda wandu wajinji awalanjikwe wambone paujo pa Akunnungu. 20 Malajisyo gaiche kuti wandu alimanyilile yatite kukola sambi, nambo wandu pawapundile kutenda sambi, ntuuka wa umbone wa Akunnungu wapundile nnope. 21 Mpela ila sambi syasitite pakutawala ni kwichisya chiwa, iyoyo peyo ntuuka wa umbone wa Akunnungu chitawale kwa kwatenda wandu awe wambone paujo pao ni kwalongosya akole umi wa mowa gose pangali mbesi kwa litala li Che Yesu Kilisito Ambuje wetu. (aiōnios q166)

6 Nipele, sambano tujileje uli? Ana tujendelechele kusigala mu sambi kuti umbone wa Akunnungu upunde? 2 Ngwamba! Patukusala nkati machili ga sambi syasili mwetuwe, uweji tuli mpela watuwile, ana tutukombole uli kutama sooni mu sambi? 3 Pakuwa nkumanyilila kuti twabatiswe nkulumbikana ni Kilisito Che Yesu, ni kwa litala lya ubatiso twalumbikene nawo mu chiwa chao. 4 Patwabatisilwe twalumbikene ni chiwa chao ni kusikwa pamo nawo, kuti mpela iwatite pakusyuswa Kilisito mu wawe kwa litala lya ukulu wa Atati, iyoyo peyo nowaji tukombole kutama mu umi wa sambano. 5 Pakuwa iwaga uweji twalumbikene ni Kilisito kwa chiwa chao, iyoyo peyo tutulumbikane nawo kwa kususwa mpela welewo. 6 Tukumanyilila kuti wende wetu wa kalakala wawambikwe pa nsalaba pamo ni Kilisito kuti chiilu cha sambi chijonasiche, tukasitumichila sooni sambi. 7 Pakuwa mundu jwawile ngakuwa sooni paasi pa machili ga sambi syasikupanganya masengo nkati mwao. 8 Nambo iwaga tuwile pamo ni Kilisito, tukukulupilila kuti chitutame pamo nawo. 9 Pakuwa tukumanyilila kuti Kilisito asyuchile, nombewo ngaawa sooni, pakuwa chiwa ngachatawala sooni. 10 Pakuwa wawile kamo pe kwa ligongo lya sambi, ngaawa sooni, nambo kwakutama kwakwe, sambano akutama nkulumbikana ni Akunnungu. 11 Iyoyo peyo ni wanyamwe nombe nliwalanje wawe nkati ngani ga machili ga sambi ni kutama pamo ni Akunnungu nkulumbikana ni Kilisito Yesu. 12 Nipele, nkasileka sooni sambi sitawale mu ilu yenu ya kuwa, kuti nkasijitichisya tama sya pachilu. 13 Kasinyikoposya iwalo yenu nachiwamuno chimo

kwa ligongo lya kutenda sambi. Nambo nlityosye mwachinsyene kwa Akunnungu nti wandu wasyuswe, ni nnyityosye iwalo yenu itumiche kwa kupanganya yambone paujo pa Akunnungu. 14 Sambu sinantawale sooni, ligongo nganimma paasi pa malajisyo nambo nkulongoswa ni ntuuka wa Akunnungu. 15 Nipele, tujileje uli? Ana tujendelechele kutenda sambu pakuwa nganituwa paasi pa malajisyo, nambo tukulongoswa ni ntuuka wa umbone wa Akunnungu? Ngwamba! 16 Nkumanyililanga kuti mwalityosyaga mwachinsyene mpela achikapolo kwa kunjitchisya mundu jwine, isyene nkuwa achikapolo wa mundu jo. Mwaŵaga achikapolo wa sambu, mbesi jakwe chiwa ni mwaŵaga achikapolo wa kwajitchisya Akunnungu, mbesi jakwe nkutendekwa kuwa wambone paujo pao. 17 Nambo ngwatogolela Akunnungu, namose mwaliji achikapolo wa sambu kalakala ko, nambo sambano mpochele kwa ntima wose usyene wauli mmajiganyo gimpochele. 18 Mmombochekwe kutyochela mu ukapolo wa sambu, ni sambano mmele achikapolo wakupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu. 19 Nguwecheta kwa malowe ga mowa gose pakuwa ngankukombola kumanyilila. Pakuwa kalakala ko mwalityosisye ilu yenu mme achikapolo wa usakwa ni ugongomalo. Iyoyo peyo sambano nlityosye mwachinsyene mme achikapolo wakupanganya yambone paujo pa Akunnungu kuti nkombole kuswejeswa. 20 Pamwalinji achikapolo wa sambu, nganintaŵikwa kupanganya indu yambone paujo pa Akunnungu. 21 Ana mwapochile chichi pa mowa go pamwapanganye indu yankuiwona kuti ili indu ya soni sambano jino? Pakuwa kumbesi kwa indu yo kuli chiwa. 22 Nambo sambano mmasile kuwombolwa mu ukapolo wa sambu ni kutendekwa achikapolo wa Akunnungu. Chinkupoka sambano chilu kutama mu kuswejeswa kwakukwikawo umi wa mowa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 23 Pakuwa mbote ja sambu jili chiwa nambo ntuuka waakukoposya Akunnungu uli umi wa mowa gose pangali mbesi mu kulumbikana ni Kilisito Yesu Ambuje wetu. (aiōnios g166)

7 Achalongo achinjangu, sambano ngukunguluka ni wandu wakugamanyilila Malajisyo. Ngankumanyilila kuti lilajisyo likuntawala mundu awaga jwanjumi? 2 Tujile jwankongwe jwalombekwe ataŵikwe ni lilajisyo mu utame wakwe ni wankwakwe, wankwakwe awaga jwanjumi. Nambo ajasikaga wankwakwe, jwankongwe jo chaaŵe jwangataŵikwa ni lilajisyo lya ulombela. 3 Nipele, iwaga chalombekwe ni jwanjumi jwine wankwakwe ali jwanjumi, jwankongwe jo chaŵilanjikwe jwa chikululu. Nambo

ajasikaga wankwakwe, jwankongwe jo nganataŵikwa ni malajisyo, ni iwaga akulombekwa ni jwanjumi jwine, jwelejo nganaŵa jwa chikululu. 4 Achalongo achinjangu, iyoyo peyo wanyamwe nganimma paasi pa Malajisyo, pakuwa mwalumbikene ni chilulu cha Kilisito ni malumbo gakwe gali yele, Kilisito paŵawile ni wanyamwe mwawile pamo nawo. Sambano nli wakwe welewo waŵasyuchile kuti mwatumichile chambone Akunnungu. 5 Pakuwa patwatemi nkulongoswa ni tama syangalumbana sitwapagwile nasyo, tama sisyaliji nkuchiswa ni malajisyo, syapanganyisye masengo mu ilu yetu ni yose itwatendaga yamalile mu chiwa. 6 Nambo sambano tulechelelewe kutyochela mu Malajisyo gagatutaŵile nti wakutaŵikwa, pakuwa twawile pamo ni Kilisito. Sambano tukwatumichila Akunnungu mu umi wa sambano wa Mbumu, ngaŵa nti kalakala kwa Malajisyo gagalembekwe. 7 Nipele, ana tujileje uli? Malajisyo gali sambu? Ngwamba! Nambo pangali Malajisyo ngangasimanyilile sambu sili chichi. Pakuwa ngangaimanye kuti kulajila kuli kuleŵa, iwaga Malajisyo ngagakasale, “Kasinlajila.” 8 Nambo kutyochela ni makanyo go, sambu syapatile lipesa lya kwimasya tama jangalumbana jajili mwa uneji. Pakuwa pangali Malajisyo sambu sili chindu chewe. 9 Kundanda ko naliji jwanjumi pangagamanyilila Malajisyo, nambo pagaiche makanyo, sambu syajenele mu utame wangu, noneji naliji mpela jwammwe. 10 Ni naiweni kuti makanyo gagasachilwe kunyigalila umi, kwaune ganyigalile chiwa. 11 Pakuwa sambu syapatile lipesa kwa litala lya makanyo galagala, syanambwisye ni kumulaga. 12 Nipele Malajisyo gali gamaswela ni makanyo nombe nago gali gamaswela ni gakwanonyelesya Akunnungu ni gali gambone. 13 Ana ni kuti chelecho chichaliji chambone chinyichisye chiwa? Ngwamba. Nambo sambu, pakuti siwoneche kuti sili sambu sisylene, sitesile achila chambone chinyichisye chiwa. Kwayele sambu kwa litala lya Makanyo syalosisyeye pangasisika sambu syasitite kuwa syangalumbana kwanno. 14 Tukumanyilila kuti Malajisyo gali nkati indu ya chimbumbu ni une nganiwa mundu jwachimbumbu, jusumichikwe nti kapolo mu sambu. 15 Pakuwa nganguchimanyilila chinguchitenda, ligongo achila chinguchisaka nganguchitenda nambo achila chinganguchisaka kuchitenda chelecho ni chinguchitenda. 16 Nipele, iwaga nguchitenda achila chinganguchisaka kuchitenda, ngwitichisya kuti Malajisyo gala gali gambone. 17 Nipele nganima une nansyene junguchitenda chelecho, nambo asila sambu syasikutama mwangu une. 18

Ngumanyilila kuti nkati mwangu une, malumbo gakwe mu chiilu changu cha sambu ngachikutaama chindu chambone. Ligongo namuno ngusaka kuchitenda chambone ngangukombola. 19 Pakuwa chambone chinguchisaka nganguchitenda, nambo changalumbana chinganguchisaka kuchitenda, chelecho ni chinguchitenda. 20 Nipele, iwaga nguchitenda achila chinganguchisaka kuchitenda, nganima une junguchitenda, nambo asila sambu syasikutama nkati mwangu ni syasikuchitenda chelecho. 21 Nipele, nachiweni chindu chi chikupanganya masengo nkati mwangu, pakuwa pangusaka kuchitendekanya chambone, kutenda ungulumbana ni unguusagula. 22 Pakuwa mu ntima mwangu ngugasengwela Malajisyo ga Akunnungu. 23 Nambo ngugaona malajisyo gane mu chiilu changu gachimenyanaga ni ng'anisyo syangu. Ni gelego gakundendekasya meje jwantaŵikwe ni malajisyo ga sambu syasikupanganya masengo mu chiilu mwangu. 24 Kulaga kwangu une! Ana ŵaani ŵachangulupusye ndyochye mu chiilu chachikunongosya mu chiwa? 25 Ngwatogolela Akunnungu ŵakuitendekanya yeleyo kwa litala lya Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito. Yeleyi ni yandi une, kwa lunda lwangu ngugatumichila malajisyo ga Akunnungu, nambo kwa tama syangu syangalumbana sya chiilu simbagwile nasyo, ngugatumichila malajisyo ga sambu.

8 Kwa yeleyo, sambano nganikupagwa kulamulikwa kwa kwamukwa kwa aŵala ŵakutama mu kulumbikana ni Kilisito. 2 Pakuwa malajisyo ga Mbumu jwa Akunnungu jwakwichisya umi mu kulumbikana ni Kilisito Yesu gaamombwele une kutyochela mu lilajisyo lya sambu ni chiwa. 3 Akunnungu achitesile achila changanichikomboleka kutendekwa ni malajisyo ga che Musa pakuwa tama syetu syangalumbana syatupagwile nasyo syatesile Malajisyo go gaŵe gakulepetala. Akunnungu ŵantumile Mwanagwe jwa jika juŵaliji ni chiilu chisau ni iilu yetu uweji ŵatuli ni sambu, kuti asilamule sambu mu iilu yetu, ni kwa chiilu chakwe cho ŵasiuleje sambu. 4 Akunnungu ŵatesile yeleyo kuti aila yaikusachilwa mu Malajisyo ga che Musa gatendekwe kwa uchenene nkati mwetu uwe ŵatukutama ngaŵa kwa machili ga tama syangalumbana sya chiilu syatupagwile nasyo, nambo kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu. 5 Pakuwa ŵelewo ŵakutama kwa kusikuya tama syangalumbana sya chiilu syapagwile nasyo, nganisyo syao sikulongoswa ni tama syao syangalumbana. Nambo ŵelewo ŵakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, akuiganisya indu ya

mu Mbumu. 6 Kuipanganya indu yaikusachilwa ni tama syangalumbana sya chiilu kukuichisya chiwa. Nambo, kuipanganya indu yaikusachilwa ni Mbumu kukuichisya umi ni chitendewe. 7 Pakuwa mundu jwakulongoswa ni tama syangalumbana syapagwile nasyo pe ali jwammagongo jwa Akunnungu, ngakugapilikanichisya malajisyo ga Akunnungu, namose ngakupakombola kugapilikanichisya. 8 Ni ŵelewo ŵakulongoswa ni tama syangalumbana sya chiilu syapagwile nasyo ngakupakombola kwanonyelesia Akunnungu. 9 Nambo iwaga Mbumu jwa Akunnungu akutama nkati mwenu, ŵanyamwe ngakulongoswa ni tama syangalumbana syampagwile nasyo, nambo nkulongoswa ni Mbumu. Mundu jwalijose jwanganakola Mbumu jwa Kilisito nganaŵa mundu jwa Kilisito. 10 Nambo iwaga Kilisito akutama nkati mwenu, Mbumu jwa Akunnungu akumpanga umi pakuwa mmalanjikwe kuwa ŵambone paujo pa Akunnungu, namuno iilu yenu chiiwe kwa ligongo lya sambu. 11 Ni iwaga Mbumu jwa Akunnungu juŵansyusisye Kilisito Yesu akutama nkati mwenu, jwelejo juŵansyusisye Kilisito Yesu, iyoyo chachiipa umi iilu yenu yaikuwa. Chatende yeleyo kwa litala lya Mbumu jwa ŵakutama nkati mwenu. 12 Nipele, achalongo achinjangu, tukwete ligambo, nambo ngaŵa lya kusikuya tama syetu syangalumbana sya chiilu syatupagwile nasyo syasikuti pakutusaka. 13 Pakuwa mwatamaga kwa kusikuya tama syangalumbana syampagwile nasyo, isyene chinjasiche. Nambo kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu chinyiulaje isambo yangalumbana iyatendekwe ni chiilu nipele chinchilama. 14 Ŵandu wose ŵakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu ŵelewo ali ŵanache ŵa Akunnungu. 15 Pakuwa nganimpochela Mbumu jwakuntenda ŵanyamwe achikapolo ni kwichisya lipamba, nambo mumpochele Mbumu jwakuntenda ŵanyamwe ŵanache ŵa Akunnungu, ni kwa Mbumu jo, uweji tukwaŵilanga Akunnungu, "Aba" malumbo gakwe Atati. 16 Ni Mbumu jwa Akunnungu nsyene akuŵalanga umboni pamo ni mbumu syetu, yakuti uweji tuli ŵanache ŵa Akunnungu. 17 Pakuwa uweji tuli ŵanache ŵa Akunnungu, tutupochele aila yatugosele Akunnungu tutupochele pamo ni Kilisito, pakuwa iwaga tulageswe pamo ni ŵelewo, iyoyo chitutame pamo ni ŵelewo mu ukulu wao. 18 Pakuwa nguŵalanga kuti masausyo ga moŵa gano ngaŵa chindu ni ngakuŵajilwa kulinganichikwa ni ukulu utichimanyiswa kukwetu. 19 Nombe yepanganyikwe yose ikulindilila kwa lung'wanu lwekulungwa kuunukulikwa kwa ŵanache ŵa Akunnungu. 20 Pakuwa yepanganyikwe yose

yagalauchikwe ni kuŵa yangalimate, ngaŵa kwa kusaka yepanganyikwe isyene, nambo yatendekwe yeleyo kwa kusaka kwakwe Akunnungu nsyene. Namose kwana chilolelo, 21 pakuŵa yepanganyikwe yo nombe chiilecheleswe kutyochela mu ukapolo wa konanga ni kwinjila mu kulechelelwa kwekulu kwa ŵanache ŵa Akunnungu. 22 Pakuŵa tukumanyilila kuti mpaka sambano yepanganyikwe yose ikuwuwula mpela ila jwankongwe yakuti pakupikana chilungusi katema ka kuligopola. 23 Ngaŵa yepanganyikwe yo pe ni ichiwuwule, nambo nowe ŵakwe ŵatukwete mbumu, nti ntuuka waandanda wa Akunnungu, iyoyo tukuwuwula mu mitima jetu, tuchilindilila kwa lung'wanu lyuŵa lyati Akunnungu litachituunukule kuti tuli ŵanache ŵao ŵa usyene ni kuigalausya iilu yetu kuŵa ya sambano. 24 Pakuŵa twakulupwiswe, nombe tuli mu chilolelo. Nambo mundu achionaga chindu chakuchilolela, chelecho ngaŵa chilolelo sooni. Pakuŵa ana ŵaani ŵakukombola kuendelechela kuchilolela chindu chakuchiona? 25 Nambo twachilolelaga chindu chingatukuchiona tukuchilindilila mu upilili. 26 Iyoyo peyo, ni Mbumu jwa Akunnungu akutukamuchisya mu kulepetala kwetu. Pakuŵa ngatukumanyilila itukuŵajilwa kupopela, nambo Mbumu nsyene akutupopelela kwa Akunnungu nkuwuwula kwangatukukombola kukuŵalanga. 27 Ni Akunnungu ŵakwiwona yaili mu mitima jetu, iyoyo akuimanyilila chakuchiganisya Mbumu jo, pakuŵa Mbumu akwapopelela ŵandu ŵa Akunnungu mpela yaikuti kwanonyela Akunnungu. 28 Tukwimanyilila kuti mu indu yose, Akunnungu akupanganya masengo kwa upoche wa aŵala ŵakwanonyela, yaani ŵeŵala ŵawilanjikwe kutenda malinga ni lisosa lyao. 29 Pakuŵa aŵala Akunnungu ŵawamanyilile chitandile kundanda ni ŵawasagwile kuti alandane ni Mwanagwe, kuti Mwanagwe jo aŵe jwandanda kupagwa pasikati ja achapwakwe ŵajinji. 30 Ni aŵala ŵawasagulikwe chitandile kundanda, ni ŵawowo ŵawaawilasile, ni ŵele ŵawaawilasile, ŵelewo ŵawalanjile kuŵa ŵambone paujo pao, ni ŵele ŵawaŵalanjile kuŵa ŵambone paujo pao, ŵelewo ni ŵawaakusisye. 31 Kwapele, Ana tujileje uli nkati yeleyi yose? Iŵaga Akunnungu ali upaande wetu, ŵaani ŵachakombole kutukanila uwe? 32 Akunnungu nganankolela chanasa Mwanagwe jwa jikape, nambo ŵantyosisye kwa ligongo lya uweji wose. Iŵaga atesile yeleyo, ana chalepele chinauli kutupa indu yose pangalipila pamo ni Mwanagwe? 33 Ana ŵaani ŵachakombole kwaŵechetela magambo ŵandu ŵasagulikwe ni Akunnungu? Akunnungu nsyene ŵawalanjile kuŵa ŵangali ileŵo. 34 Ana

ŵaani ŵachachitulamula? Ngaŵa Kilisito Yesu! Pakuŵa Kilisito Yesu ni juŵawile, ni kupunda yeleyo ŵasyuchile, ni sambano akutama kundyoy kwa Akunnungu, ni ŵelewo ni ŵakutupopelela. 35 Ana ŵaani ŵakukombola kutulekanganya ni unonyelo wa Kilisito? Ana kulaga pane kusauka pane ipwetesi pane sala pane usauchi pane kogoya pane chiwa? 36 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Kwa ligongo lyenu tukutama mu chakogoya cha chiwa moŵa gose, tuŵalanjikwe nti ngondolo sya kusinga.” 37 Nambo mwa yele yose uweji tukupunda, elo kupunda mwakupunda mwa ŵele ŵakutunonyela. 38 Pakuŵa ngumanyilila isyene kuti, ngapagwa chindu chachikukombola kutulekanganya ni unonyelo wa Akunnungu, atamuno chiwa, atamuno umi, atamuno achikatumetume ŵa kwinani, atamuno machili gane ga kwinani, atamuno indu yaikukopochela sambano yi, atamuno ichikopochele yo, atamuno ŵakutawala, 39 atamuno yaili mwinani, atamuno yaili paasi, atamuno yepanganyikwe yaili yose ngaikombola kutulekanganya ni unonyelo wa Akunnungu, wauli mwa Kilisito Yesu Ambuje ŵetu.

9 Nguŵecheta isyene kuti une ndili jwa Kilisito, ngangusala unami. Nningwa wangu ukuumalanjila umboni kwakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, isyene ngangulambusya. 2 Ngusupuka kwannope ni ndili ni ipwetesi yangamala mu ntimu mwangu, 3 pakuŵa ngakombwele kupopelela nweseche ni kulekanganywa ni Kilisito kwa ligongo lya achinjangu Waisilaeli, ŵaali lukosyo lumo ni une kwa chililu. 4 Ŵelewo ali Waisilaeli ŵawasagulikwe ni Akunnungu aŵe ŵanache ŵao ŵawalosisey ukulu wao. Ŵalangene nawo ni kwapa Malajisyo, ŵalosisey yakuti pakwapopelela ni kwapa ilanga yakwe. 5 Ŵanyawo ali isukulu ya achambuje ŵetu, ni kutyochela mu uŵelesi wao, Kilisito ŵapagwile kwa chililu. Ŵelewo ali Akunnungu ŵakutawala yose, alapikwe moŵa gose pangali mbesi. Eloo. (aion g165) 6 Nganguŵecheta kuti chilanga cha Akunnungu nganichimalila. Pakuŵa nganaŵa Waisilaeli wose ŵaali ŵandu ŵa Akunnungu. 7 Atamuno nganaŵa uŵelesi wose u che Iblahimu ŵaali ŵanache ŵa Akunnungu, nambo Akunnungu ŵapele chilanga che Iblahimu achitiji, “Uŵelesi wenu chiutyochele ni che Isaka.” 8 Malumbo gakwe gali, ngaŵa ŵanache ŵawapagwile kwa chililu ni ŵaali ŵanache ŵa Akunnungu, nambo aŵala ŵanache ŵawapagwile kwa chilanga cha Akunnungu ni ŵachawilanjikwe uŵelesi u che Iblahimu. 9 Pakuŵa chilanga chiŵachilanjile Akunnungu ni chelechi, “Katema kakasagulikwe chingaiche, ni che Sala

chaligopole mwanache jwanume.” 10 Ni ngaŵa yeleyo pe, nambo che Lebeka ŵakwete ŵanache ŵawili ŵachilume ŵawawelekwe ni atati ŵamo, ŵaali che Isaka ambuje ŵetu. 11 Pakuŵa akanapagwe maŵila, namose akanatende indu yambone pane yangalumbana, pakuti nningwa wa Akunnungu wa kusagula uwoneche. 12 Akunnungu ŵansalile che Lebeka, “Jwankulungwa chachintumichila mpwakwe.” Lusagu lwa Akunnungu lukutendekwa malinga ni ŵilanje wakwe ni ngaŵa kwa ipanganyo ya ŵandu. 13 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Naanonyele a Yakobo nambo a Esau naachimile.” 14 Nipele, ana tujileje uli? Ana Akunnungu ngakulamula yaikuti pakusachilwa? Namuno kanandi! 15 Pakuŵa ŵaasalile che Musa, “Chinjintendela wema jungunsaka kuntendela wema, ni chinjimpililila ajula jungunsaka kumpililila.” 16 Nipele, yele yose ikukulupilila chanasa cha Akunnungu ni ngaŵa kwa kuchalila kwa mundu atamuno kwa usache wa mundu. 17 Pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti yeleyi kwa mwenye jwa ku Misili, “Nanjimiche mme mwenye melepe, kwa litala lya mmwejo nosye machili gangu ni kuti liina lyangu limanyiche pachilambo pose.” 18 Kwayele, Akunnungu akunkolela chanasa ajula jwakunsaka nsyene, nombe jwakusaka aŵe jwa kulimba ntima, akunlimbisa. 19 Pane chimuusye, “Iŵaga ili yele, ana ligongo lyachi Akunnungu akuti ŵandu aleŵile? Pakuŵa ŵaani ŵakukombola kukanilana ni aila yakuisaka Akunnungu?” 20 Nambo mmwe mundu, ana mmwe nduni junkwajanga Akunnungu? Ana chiŵiga chikukombola kummusya juŵwachigumbile, “Kwachichi mung’umbile yeleyi?” 21 Jwakugumba akukombola kugumba iŵiga iŵili kwa lilongo limo yakuti pakusaka, chiŵiga chimo kwa ligongo lya masengo gakuchimbichikwa ni chine kwa ligongo lya masengo gangachimbichikwa. 22 Yeleyo ni iyaliji kwa Akunnungu. Ŵasachile kulosya lutumbilo lwao ni kugamanyisya machili gao. Nambo ŵaapililile nnope aŵala ŵandu ŵawawajilwe kulumulikwa ni lutumbilo lwao, ŵelewo ni ŵakuŵajilwa konangwa. 23 Soon ni ŵasachile aumanyisye winji wa ukulu wao uŵapele aŵala ŵawawajilwe kupochela chanasa chao, aŵala ŵawawichikwe chile kalakala apochele ukulu wakwe. 24 Uweji ni ŵatuŵilanjikwe ni jwelejo, ngaŵa kutyochela kwa Ŵayahudi pe nambo kwa ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi nombe nawo. 25 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala mu chitabu chi che Hosea jwakulondola jwa Akunnungu, “Aŵala ŵangaŵa ŵandu ŵangu, chinaŵilanje, ‘Ŵandu ŵangu.’ Ni aŵala ŵangangwanonyela, ‘Chinanonyele.’” 26 Ni pamalo paŵawilanjikwe,

‘Ŵanyamwe nganimma ŵandu ŵangu,’ chawilanjikwe ‘Ŵanache ŵa Akunnungu ŵajumi.’” 27 Nombe che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu akwakalipila Ŵaisilaeli kuti, “Namose winji wa uŵelesi wa Ŵaisilaeli uli mpela nsanga wa kumbwani, nambo nganatupa ŵachachikulupuswa. 28 Pakuŵa, Ambuje ngaakaŵa kwalamula ŵandu ŵa pachilambo pa.” 29 Mpela che Isaya iŵalongolele kusala, “Ambuje ŵa ukombole ngakatulechele uŵelesi wa Ŵaisilaeli, wose tukaawile mpela ŵandu ŵa ku Sodoma, tukalandene ni ŵandu ŵa ku Gomola.” 30 Nipele, ana tujileje uli? Ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi ŵanganatenda chindu chachili chose kuti aloleche ŵambone paujo pa Akunnungu, ŵaloleche ali ŵambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya chikulupi. 31 Nambo Ŵaisilaeli ŵasosile malajisyo gakatesile aloleche ŵambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya malajisyo, nganalolecheka ŵambone paujo pa Akunnungu. 32 Ligongo lyachi nganalolecheka ŵambone paujo pa Akunnungu? Pakuŵa ŵasosile kutendekwa ŵambone kwa ipanganyo yao, ngaŵa kwa litala lya chikulupi. Ŵalikuŵele pa “Liganga lya kulikuŵalila.” 33 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Nnole chimiche liganga ku Sayuni, lichilyatende ŵandu agwanje, misile lŵala luchilwagwisye ŵandu. Nambo juchankulupilile jwelejo, jwelejo ngajaluswa kose.”

10 Achalongo achinjangu, chingulajila kwannope mu ntima mwangu, ni ngwapopelela Akunnungu kwaligongo lya Ŵaisilaeli, kuti akulupuswe. 2 Pakuŵa isyene ngunsalila umboni kuti akuchalila kwatumichila Akunnungu, nambo ngaŵa mu umanyilisi wambone. 3 Pakuŵa nganaimanyilila yakuti Akunnungu pakwaŵalanjila ŵandu kuŵa ŵambone paujo pao, nombewo atandisye litala lyao achinsyene. Ngakulikuya litala lya kuŵalanjikwa ŵambone paujo pa Akunnungu. 4 Pakuŵa kwa kwika kwakwe Kilisito, malajisyo gaichile kumbesi kwakwe, pakuŵa mundu jwali Jose jwakunkulupilila Kilisito aŵalanjikwe jwambone paujo pa Akunnungu. 5 Nkati ngani ja kuŵalanjikwa ŵambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya kukamula Malajisyo, che Musa ŵalembile yele, “Mundu jwakugakumulichisya Malajisyo chatame kwa litala lya Malajisyo go.” 6 Nambo nkati ngani ja kuŵalanjikwa ŵambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya chikulupi, ikuŵechetekwa yele: “Kasinliusya mu ntima mwenu kuti, ana ŵaani ŵachakwele kwini kuti annyichisye Kilisito paasi kukwetu?” 7 Atamuno kasinliusya kuti, “Ŵaani juchatuluche mu lisimbo lyangali mbesi kuti annyichisye Kilisito pachanya?” (Abyssos g12) 8 Nambo Malembelo ga

Akunnungu gakuti yeleyi: “Lilowe lya Akunnungu liwandikene nomwe, lili mu kang’wa jenu ni mu ntima wenu.” Lilowe lyo lili utenga wa chikulupi chachitukwalichila wandu. 9 Mwajitichisyaga ni kuwecheta kwa kang’wa jenu kuti Che Yesu ali Ambuje ni kukulupilila mu ntima mwenu kuti Akunnungu wasyusisye mu wawe, chinchikuluswa. 10 Pakuwa kwa ntima mundu akukulupilila ni kuwalanjikwa kuwa wambone paujo pa Akunnungu, sooni kwa kang’wa jakwe pakwitichisya ni kuwecheta, akukulupuswa. 11 Pakuwa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Mundu jwalijose jwakukulupilila jwelejo ngajakola soni.” 12 Chindu chi chili kwa wandu wose, nganikupagwa kulekangana pasikati ja Wayahudi ni wandu wangaŵa Wayahudi, pakuwa Akunnungu ali Ambuje wa wandu wose, ni sooni ali wambone kwa wandu wakwapopela. 13 Pakuwa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Mundu jwalijose juchaŵilanje kwa liina lya Ambuje chakulupuswe.” 14 Nipele, ana champopele chinauli jwelejo jwanganankulupilila? Ana chankulupilile uli iwaga nganapilikana utenga wakwe? Sooni chapilikanile chinauli utenga wakwe pangali wandu wakwalalichila? 15 Ana chalalichile chinauli Ngani Jambone pangaalajisya? Mpela Malembelo gamaswela yagakuti pakusala, “Nole yaikuti kusengwasya kwika kwa aŵala wakulalichila Ngani Jambone!” 16 Nambo ngawa wandu wose wawakulupilile Ngani Jambone. Pakuwa che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu watite, “Ambuje, ana nduni jwakulupilile utenga wetu?” 17 Kwayele, chikulupi chikuika kwa kupilikana utenga, ni utenga wo ukwika kwa kulalichilwa Lilowe lya Kilisito. 18 Nambo nguusya, ana nganaupilikana utenga wo? Elo, kupilikana wapilikane! Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti, “Lilowe lyao lyapikaniche mu chilambo mose ni malowe gao gaichile mpaka kumbesi kwa chilambo chose.” 19 Nguusya sooni, ana Waisilaeli nganaimanyilila? Akunnungu watandite kuwecheta kwa litala li che Musa, “Chinantende nkole wiu kwa litala lya wandu wangaŵa chilambo, chinantesye ntumbile kwa litala lya wandu wakulowela.” 20 Che Isaya jwakulondola waweche pangali woga malowe ga, Akunnungu watite, “Mbatikene kwa wandu wanganasosasosa une, naliunukwile kwa wandu wanganausya nkati ngani jangu.” 21 Nambo nkati Waisilaeli, che Isaya akutusilila kuti, “Akunnungu watite yeleyi, ‘Lyuwa tetete najongwele makono gangu kwa wandu kwaŵilanga wandu wangakunytichisya ni wamakani.’”

11 Nipele, nguusya, ana Akunnungu wakanile wandu wakwe? Ngwamba! Uneji nansyene ndili Mwisilaeli jwa uwelesi u che Iblahimu ni jwa lukosyo lu che Benyamini. 2 Akunnungu nganiwakana wandu wakwe wawasagwile chitandile kundanda. Nkukumbuchila yagakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu nkati che Elia, katema pawalalitle Waisilaeli paujo pa Akunnungu? 3 Watite, “Ambuje, wauleje wakulondola wenu ni kugumula ilisa yenu, noneji sigalile jika. Ni wanyawo akuusosa amulaje.” 4 Nambo Akunnungu wanjanjile uli? Wansalile, “Nalisigachisye wandu elufu saba wawakanile kuntindiwalila Baali nnungu jwa unami.” 5 Ni iyoyo peyo katema ka sambano kano, apali wandu kanandi wasigalile wasagulikwe ni Akunnungu ligongo lya umbone wao. 6 Lusagu lwa Akunnungu lukukulupilila umbone wakwe, ni ngiiwa kwa ipanganyo ya wandu, iwaga Akunnungu akwasagula wandu kwa litala lya ipanganyo yao, nipele umbone wakwe ngaukawe umbone wa usyene. 7 Nipele, itite uli? Chindu chiwachisosaga Waisilaeli nganachisimana, nambo aŵala wawasagulikwe wachisimene, ni wane wawasigalile wo Akunnungu watesile aŵe wakukakatima ntima. 8 Mpela yaitite kulembekwa mu Malembelo ga Akunnungu, “Akunnungu waapele lunda lwagamanyilila, waapele meeso nambo ngakulola ni waapele mawiwi nambo ngakupilikana mpaka lelo jino.” 9 Ni che Daudi akuti, “Chindimba chao chiwe chitanje chakwatanjisyaga, agwanje ni kulagaswa. 10 Meeso gao gatajikwe chipi kuti akalola ni migongo jao jipindiche moŵa gose.” 11 Nipele, nguusya sooni, ana Wayahudi alikuwele kwichila kuge kusyene? Ngwamba! Nambo kwa chilewo cha Wayahudi, wandu wangaŵa Wayahudi waichilile ukulupusyo, kuti Wayahudi wakolele wiu. 12 Kulewa kwa Wayahudi kuichisye upile weujinji pachilambo, ni kupunguchilwa kwao kwa chikulupi kuichisye upile weujinji kwa wandu wangaŵa Wayahudi. Ana ngakuichisya upile wakupunda nnope katema Wayahudi wose pachiuwajilile Akunnungu? 13 Sambano, nguwecheta ni mwanya wandu wangaŵa Wayahudi. Pakuwa uneji ndili nduna kwa wandu wangaŵa Wayahudi, ngulilapila masengo gangu. 14 Pane chingombole kwatenda Wayahudi akole wiu kuti ngombole kwakulupusya wampepe mwa welewo. 15 Pakuwa iwaga kukanikwa kwao ni Akunnungu kuichisye kwilana pasikati ja Akunnungu ni wandu wose wa pachilambo, isyene pachakundikwe ni Akunnungu chikuwe mpela kuichisya umi kwa wandu wawile. 16 Naga chipande chandanda cha nkate chityochekwe ligongo lya Akunnungu, nkate chiuwe wakwe iyoyo peyo, ni

nchiga watyochekwaga ligongo lya Akunnungu, nipele nyambi syakwe chisiwe syakwe iyoyo peyo. 17 Nyambi simpepe sya mseituni wepande syekate ni lujambi lwa mseituni wa mwitini upandichikwe pachanya chitela cha mseituni wepande. Wanyamwe wangaŵa Wayahudi nkulandana ni mseituni wa mwitini, sambano nkupoka umi wa chibumu wa Wayahudi. 18 Kwayele kasimwajalusya aŵala ŵakatikwe mpela nyambi. Wanyamwe nganinkola chakulifunila, pakuwa nganimma wanyamwe ŵankujikamulila michiga, ngamwe michiga jo ni jajikunkamulila wanyamwe. 19 Panepa chinjile, “Nyambi syakatikwe melepe kuti une ngapandichikwe pachanya pakwe.” 20 Mwambone! Syakatikwe kwaligongo lya ungakulupilila wao ni mmwejo ntemi pamalo pao kwaligongo lya kukulupilila. Sambano nkali funa nambo njogope. 21 Pakuŵa iwaga Akunnungu nganiŵalechelela Wayahudi ŵakulandana ni nyambi sisylene, ana Akunnungu channechelele mmwe? 22 Nipele, nganichisye yankati umbone wa Akunnungu ni chikali chao nombe nacho. Welewo ali ŵachikali kwa aŵala ŵagwile nambo welewo ali ŵambone kwa aŵala ŵakutama mu umbone wao. Naga ngaŵa yele, nomwe ŵakwe tachintyosya. 23 Ni Wayahudi nombe nawo alekaga ungakulupilila wao chapandichikwe peuto paŵaliji kundanda, pakuŵa Akunnungu akupakombola kwapandichisya sooni. 24 Wanyamwe ŵandu ŵangaŵa Wayahudi nkulandana ni lujambi lwa mseituni wa mwitini lwekate ni kupandichikwa pa mseituni waupandikwe. Nambo chelechi nganichiŵa chindu chachipago. Wayahudi akulandana ni mseituni wepande ni chiŵe yangasakalisya kwa Akunnungu kupandichisya sooni nyambi sisyakatikwe pa chitela chao cha chipago. 25 Achalongo achinjangu ngusaka mmanyiile usylene wausisiche, nambo ngusaka mmanyiile kuti nkaliŵa nkwete lunda nnope. Makani ga Waisilaeli galiji ga katema pe mpaka ŵandu wangaŵa Wayahudi wose ŵakusachilwa pachiŵaujiile Akunnungu. 26 Pelepo Waisilaeli wose chakulupuswe mpela yaitite pakulembekwa mu Malembelo ga Akunnungu, “Mu Sayuni chachityochela nkulupusyo chachichityosya chigongomalo pasikati ja uŵelesi u che Yakobo. 27 Lyeleli lili liliŵano lyangu lichindende ni welewo katema pachinaalechelesye sambi syao.” 28 Pakuŵa akujikana Ngani Jambone, Wayahudi aŵele ŵammagongo ŵa Akunnungu nambo kwa kupoka kwenu wanyamwe wangaŵa Wayahudi. Nambo pakuŵa Akunnungu ŵaasagwile, chiŵela Akunnungu akwanonyela kwa ligongo lya achambuŵe ŵao. 29 Pakuŵa Akunnungu ngakugalausya nganiso syao kwa aŵala ŵaŵasagwile ni kwapa upile. 30 Kalakala

ko wanyamwe nganimwajitichisya Akunnungu nambo sambano ankolele chanasa wanyamwe ligongo lya ungapilikanichisya wa Wayahudi. 31 Iyoyo peyo mpela wanyamwe yantite pakukolelwa chanasa, Wayahudi nombewo ngakwajitichisya Akunnungu melepe kuti nombewo akolelwe chanasa. 32 Pakuŵa Akunnungu ŵaatesile ŵandu wose aŵe ŵangajitichisya kuti ŵakolele chanasa ŵanawose. (eleēsē g1653) 33 Ipanje ya Akunnungu ni lunda ni umanyilisi wao ili yekulungwa kupunda! Ngapagwa jwakupakombola kusosasosa ulamusi wao natamuno kugamanyilila matala gao. 34 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Ana ŵaani ŵakusimanyilila ng'aniso sya Ambuje? Ana ŵaani uchiŵasalile chakupanganya? 35 Ana ŵaani ŵalongolele kwapa Akunnungu chindu kuti ni welewo ŵachisye?” 36 Pakuŵa indu yose ipanganyikwe ni welewo, ni ili kwa ukombole wao ni kwa liwamba lyao. Akunnungu akuswe moŵa gose pangali mbesi! Eloo. (aiōn g165)

12 Kwayele, achalongo achinjangu, pakuŵa Akunnungu annosisye chanasa chao, ngunchondelela ntyosye iilu yenu mpela mbopesi jejumi ni jeswela ni jajikwanonyelesya Akunnungu. Lyele lili litala lya usylene lya kwapopelela Akunnungu. 2 Nkansyasya indu ya pachilambo pano nambo Akunnungu ajigalausye miningwa jenu kuti mmanyiile unonyelo wa Akunnungu. Nipele chinkombole kulimanyilila lisosa lya Akunnungu lyaliŵi lyambone ni yakuti pakusaka wanyamwe mme. (aiōn g165) 3 Pakuŵa kwa umbone waambele Akunnungu, ngunsalila wanyamwe wose, mundu akasaliganichisya kuti ali jwankulu kupunda yaikuti kwaŵajila. Nambo mmeje ŵa lunda pankuganisa, ni kulilamula mwachinsye malinga ni chikulupi chimpegwile ni Akunnungu. 4 Mu chiilu chimo mwana iŵalo yejini, ni kila chiŵalo chikapanganya masengo gakwe. 5 Uweji ŵatuli ŵajini tuli chiilu chimo mu kulumbikana ni Kilisito, nowaji wose tulumbikenye jumo kwa jwine nti iŵalo ya kupisyangana ya pachilu. 6 Nipele, pakuŵa tuli ni mitulilo jakupisyangana, malinga ni ntuuka watupele Akunnungu. Jwapegwilwe ntulilo wa kuŵecheta utenga kutyochela kwa Akunnungu, aŵechete malinga ni chikulupi chakwe. 7 Iwaga mundu apegwilwe ntulilo wa kutumichila, nneche atumichile. Jwapegwilwe ntulilo wa kwiganya, nneche ajiganye. 8 Jwapegwilwe ntulilo wa kutusya nima, atendeje yeleyo. Ni jwapegwilwe ntulilo wa kutyosya kwa ŵane, atyosye kwa lulele. Jwakwimilila, ajimilile kwa kuchalila ni jwa chanasa, atendekanye yeleyo kwa kusangalala. 9 Unonyelo wenu uŵe wangali ulamba. Nchichime

changelumbana chilichose, mnyambatilane ni yambone. 10 Nnonyelane jwine ni jwine mpela achalongo ni kuchimbichisya jwine ni jwine. 11 Npanganye masengo kwa kuchalila, nkaŵa ŵa ulesi. Mwatumichile Ambuje, kwa ntima wenu wose. 12 Nsengwanje nli ni chilolelo. Mpiliile mu kulagaswa, ni kupopela katema kose. 13 Mwakamuchisye ŵandu ŵa Akunnungu mu yaikwasoŵa yao ni kwapochela achalendo kwa unonyelo. 14 Mwape upile ŵakunnagasya, mwape upile ngasimwalwesya. 15 Nsengwanje pamo ni ŵakusengwa, nliile pamo ni ŵakulila. 16 Ntame yambone jwine ni jwine. Kasinlifuna nambo nkunde kutama kwa kulitulusya. Kasinliganichisya kuti nkwele lunda nnope. 17 Ngasimwauchisya yangalumbana munda jwampanganyichisye yangalumbana. Mpanganye yambone kwa ŵandu wose. 18 Yaikuti pakukomboleka kukwenu nchalile kutama mu chitendewe ni ŵandu wose. 19 Achalongo achinjangu, kasimmuchisya yangalumbana jwine ni jwine, nambo mwalechele Akunnungu atende chindu cho kwa lutumbilo lwakwe, pakuŵa ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, Ambuje akuti, “Kuuchisya chisasi kuli kukwangu, uneji chimuchisye.” 20 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti, “Jwammagongo jwenu jakolaga sala mwape chakulya ni jankamulaga njota mwape meesi ang’weje. Pakuŵa kwakutenda yeleyo chimwatende akole soni jajikulungwa nti mwaŵichile makala ga mooto pantwe pakwe.” 21 Nkakunda ungalumbana umpunde, nambo nkaupunde ungalumbana kwa kuitendekanya yambone.

13 Kila munda ŵajitichisye ŵaali ni ulamusi ŵa pachilambo, pakuŵa ngapagwa munda jwakukombola kulongosya iŵaga nganaŵichikwa ni Akunnungu kuti alongosye, Akunnungu jika pe ni ŵakwapa ŵandu machili ga kulongosya. 2 Jwakukanihana ni ŵakwete ulamusi, akugakana malajisyo ga Akunnungu, ni ŵakuitendekanya yeleyo akuliichisya kulamulikwa nsyene. 3 Pakuŵa ŵakutawala ngakogopeka ni ŵandu ŵakwitendekanya yambone, nambo akogopeka ni ŵandu ŵakwitendekanya yangalumbana. Ana ngankusaka kunjogopa jwali ni ulamusi? Ntendeje yaili yambone nombejo chanlape, 4 pakuŵa jwelejo ali katumetume jwa Akunnungu jwakupanganya masengo kwa kupoka kwenu. Nambo iŵaga nkuitenda yangalumbana munjogope, pakuŵa isyene akwete ulamusi wa kunnagasya. Jwelejo ali jwakwatumichila Akunnungu, akulosya lutumbilo lwa Akunnungu ŵandu ŵakwitendekanya yangalumbana. 5 Kwa

ligongo lyo ikuŵajilwa kwajitichisya ŵakwete ulamusi, ngaŵa kwa ligongo lya kogopa kulamulikwa ni Akunnungu, nambo kwa ligongo lya nningwa wenu nkumanyilila chinkusachilwa kuchitenda. 6 Kwa ligongo li, ŵanyamwe nkupeleka nsongo, pakuŵa ŵakulongosya wo ali achikatumetume ŵa Akunnungu pakuŵa pakupanganya masengo go akuntumichila Akunnungu. 7 Mwape ŵandu wose indu iyaŵajile, jwakupochela nsongo mwape nsongo ni jwakupochela ushulu mwape ushulu ni luchimbichimbi kwa jwakuŵajilwa kuchimbichikwa. 8 Nkakola ligambo kwa munda jwalijose, ikaŵe kunonyelana. Pakuŵa jwakunnonyela njakwe amalisisye Malajisyo ga che Musa. 9 Pakuŵa malajisyo gakuti, “Kasintenda chikululu, ni kasimulaga ni kasinjwa ni kasinnajila,” ni malajisyo ga ni malajisyo gane gose gataŵikwe mu lilajisyo limo lyalikuti, “Munnonyele njenu mpela inkuti pakulinonyela mwasylene.” 10 Jwakunnonyela njakwe ngaakombola kumpanganyichisya yangalumbana. Nipele, unonyelo uli utindimisyo wa Malajisyo gose. 11 Ntende yele, nchimanyililaga katema, yakuti ndaŵi ja kwimuka mu lugono jiiche, pakuŵa sambano ukulupusyo wetu uli pachiwandi ni uweji kupunda iyajiji patwatandite kukulupilila. 12 Chilo chiŵandichile kumala ni muusi uŵandichile. Nipele tuleche ipanganyo ya muchipi ni kuwala yakumenyanilana ya lilanguka. 13 Tujende yambone nti ŵandu ŵatukutama muusi. Tuleche chindimba chachili ni ipanganyo yangalumbana, kukolelwa ni chigwagwa ni usakwa ni umenyani ni wiu. 14 Mwatende ŵandu ammone Ambuje Che Yesu Kilisito mu utame wenu, kasinganisya tama syangalumbana syampagwile nasyo ni kusikuya.

14 Mumpochele jwelejo jwakulepetala mu chikulupi nkakanilana nawo nkati ng’anisyo syao. 2 Munda jumo akwete chikulupi, akulya indu yose, nambo jwine jwalepetele mu chikulupi, akulya maponda pe. 3 Munda jwakulya indu yose, akasanjalusya jwelejo jwangakulya indu yose. Ni munda jwakulya maponda pe, akasanlamula jwelejo jwakulya indu yose, pakuŵa Akunnungu ankundile jwelejo. 4 Ana mwelejo nduni junkunlamula jwakutumichila jwa jwine? Ajimaga uchenene pa masengo gao pane agwaga, lyele lili pachanya pa mmbujegwe. Nombejo chajime mwakulimbila, pakuŵa Ambuje chakombole kunjimika. 5 Munda jumo akukombola kuganisya kuti lyuŵa limo lili lyambone kupunda moŵa gane nambo jwine akukombola kuganisya kuti moŵa gose gali yalumo. Kwapele munda jwalijose ajitichisye yakuti pakuganisya nsyene. 6 Munda

jwalijose jwakuliwona lyuŵa lili lyambone, akutenda yeleyo kwakwakusya Ambuje. Ni jwakulya indu yose, akutenda yeleyo kwakwakusya Ambuje, pakuŵa akwatogolela Akunnungu kwaligongo lya chakulya chiŵapele. Iyoyo ni jwangakulya indu yose, akutenda yeleyo kwakwakusya Ambuje, ni jwelejo nombe akwatogolela Akunnungu. 7 Pakuŵa ngapagwa namose jumo pasikati jetu jwakutama kwa liwamba lyakwe nsyene atamuno ngapagwa jwakwasika kwa liwamba lyakwe nsyene. 8 Pakuwa iŵaga tukutama, tukutama kwa liwamba lya Ambuje ni iŵaga tukwasika, tukwasika kwa liwamba lya Ambuje. Nipele, iŵaga tukutama pane tukwasika, uwe tuli ŵandu ŵa Ambuje. 9 Pakuŵa Kilisito ŵajasiche ni kusyuka kwa ligongo lyo, melepe aŵeje Ambuje ŵao ŵaajasiche ni ŵajumi nombe nawo. 10 Kwachichi mmwe nkunlamula mpwenu jo? Pane uli alakwe kunjalusya mpwenu jo? Pakuŵa uweji wose tutujime paujo pa chitengu cha ulamusi cha Akunnungu. 11 Pakuŵa mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, Ambuje akuti, "Isyene indite kuŵa Akunnungu jwanjumi, kila mundu chachitindiŵala paujo pangu ni kila mundu chachijitichisa kuŵecheta nsyene kuti Une ndili Akunnungu jwanjumi." 12 Kwayele, kila jwalijose pasikati jetu chaliŵalanje nsyene kwa aila iyaitesile paujo pa Akunnungu. 13 Nipele, tukasalamulana twachinsyene nambo tulilolechesye, mundu akasammichila njakwe chakukuŵasya pane kuntenda agwilile mu sambi. 14 Une jwanumbikene ni Ambuje Che Yesu, ngumanyilila kuti ngapagwa chakulya chachili chakusakala paujo pa Akunnungu. Nambo mundu aganisyaga kuti chakulya chine chili chakusakala paujo pa Akunnungu, chele chakulya cho chili chakusakala kwa jwelejo. 15 Nambo mwansupusyaga mpwenu kwa ligongo lya yakulya inkulya, nlesile kutenda mu unonyelo. Chakulya chinkulya chikaŵa ligongo lya kunsoyasya mpwenu juŵawililwe ni Kilisito. 16 Iyoyo kasinjitichisa kuti chindu chinkuchiwona ŵanyamwe chambone chijaluswe. 17 Pakuŵa, Umwenye wa Akunnungu nganiuŵa kulya ni kug'wa, nambo kuli kupanganya yambone paujo pa Akunnungu, ni chitendeweke ni sangalala jajikwika ni Mbumu jwa Akunnungu. 18 Pakuŵa mundu jwalijose jwakuntumichila Kilisito kwanti yeleyo, akwanonyelesya Akunnungu, sooni akukundiwa ni ŵandu. 19 Nipele, iŵaga yeleyo, tulimbile nnope kutendekanya indu yaikwikanawo chitendeweke ni yaikutukamuchisa kulimbisya mitima mu chikulupi. 20 Kasingajonanga masengo ga Akunnungu kwa ligongo lya yakulya. Isyene yakulya yose yeswejeswe, nambo ngaŵa yambone

kulya chakulya chachikuntendekasya jwine agwilile mu sambi. 21 Ili yambone kuleka kulya nyama ni kung'wa divai, pane kuleka ineine yaikukombola kuntendekasya mpwenu agwilile mu sambi. 22 Chikulupi chinkwete cho chisigalile kukwenu ni Akunnungu. Jwana upile jwelejo jwangakulilamula nsyene, pakuŵa akukulupilila kuti aila yaitesile ikwanonyelesya Akunnungu. 23 Nambo mundu jwakwete lipamba ni indu yakulya, Akunnungu akunlamula pakulya pakuŵa chakuchitenda akutenda pangali chikulupi. Ni chindu chachili chose chakupanganya mundu iŵaga akuchipanganya pangali chikulupi, chelecho chili sambi.

15 Uweji ŵatuli ni chikulupi chakulimbangana tukuŵajilwa kwakamasya ŵaali ni chikulupi chakulepetala, ngaŵa kutenda indu yakulinonyelesya twachinsyene pe. 2 Mundu jwalijose pasikati jetu akusachilwa annonyelesye njakwe, kwa kwapanganyichisa yambone kuti anlimbisye mu chikulupi. 3 Pakuŵa, namose Kilisito nganalinonyelesya nsyene, nambo mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti kusala, "Kutukana kose kuŵantukene mmwe, kumujilile une." 4 Pakuŵa yose iyalembekwe kalakala mu Malembelo ga Akunnungu, yalembekwe kuti itujiganye uwe, kuti kwa upililiu ni kutuswa ntima kwatupatile ni malembelo go, tukole chilolelo. 5 Akunnungu ŵakwapa ŵandu machili gakupililila ni kutulasika antende nkole nningwa umo, nchikuyaga chitagu cha Kilisito Yesu. 6 Kutu kwa ntima umo ni liloŵe limo nkombole kwakusya Akunnungu, Atati wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. 7 Nipele, mpochelane jwine ni jwine mpela Kilisito iŵatite pakutupochela kwa ligongo lya ukulu wa Akunnungu. 8 Pakuwa, isyene ngunsalila, Kilisito atendekwe katumetume jwa ŵaumbale kuti alosye usyene wa Akunnungu, kuti amalichisye ilanga iŵapegwilwe achambuje ŵetu. 9 Soonni kuti ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi ŵakusye Akunnungu ligongo lya chanasa chao. Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, "Kwayele chinamlape pasikati ja ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi, chinyimbe kunlapa mmwe." 10 Ni sooni Malembelo gakuti, "Nsengwanje ŵanyamwe ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi pamo ni ŵandu ŵakwe Akunnungu." 11 Malembelo ga Akunnungu gakuti sooni, "Mwalape Ambuje, ŵanyamwe ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi, ngosyo syose mwalape!" 12 Ni che Isaya nombe akuti, "Mu uŵelesi u che Yese chakopochele mundu, juchiŵalongosye ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi, nombewo chankulupilile." 13 Nipele, Akunnungu jwali ndande ja chilolelo

angumbalichisye wanyamwe lukondwa lusyene ni chitendeweke nkukulupilila kweni namose chilolelo chenu chipunde kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu. 14 Achalongo achinjangu, uneji nansyene ngumanyilila kuti wanyamwe mgumbele umbone, ni umanyilisi wose ni sooni nkukombola kujiganyana yambone. 15 Nambo mu chikalata chi, nanlembela mwakulimbila nkati indu impepe kuti nankumbusye sooni indu yo. Ndesile yeleyo kwa ligongo lya umbone wambeke Akunnungu, 16 kuti meje katumetume jwa Kilisito Yesu pasikati ja wandu wangaŵa Wayahudi. Nagapanganye masengo ga chimbopesi ga kulalichila Ngani Jambone ja Akunnungu kuti wandu wangaŵa Wayahudi aŵe mbopesi jajikundikwe ni Akunnungu, ni mbopesi jajiswejeswe ni Mbumu jwa Akunnungu. 17 Kwayele, nkulumbikana kwangu ni Kilisito Yesu, ngwete chakulilapa pa masengo gawkatumichila Akunnungu. 18 Pakuŵa ngangulinga kuwecheta chindu chine, ikaŵe yele yatesile Kilisito kwa litala lyangu une kwakwalongosya wandu wangaŵa Wayahudi wajitichisye Akunnungu. Watesile yeleyo kwa malowe ni ipanganyo, 19 kwa machili ga imanyisyo ni yakusimonjeka ni kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu. Kwayele mu ulendo wangu kutyochela ku Yelusalemu ni mwingulugulu mwakwe mpaka kwichila ku Iluliko naalalichile wandu Ngani Jambone ja Kilisito kwa utindimisyo. 20 Katema kose nningwa wangu uli umo pe kuti nalichile Ngani Jambone palipose panganilipikaniche liina lya Kilisito, melepe ninaiche kutaŵa pachanya pa nsingi wauwchikwe ni munda jwine. 21 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Aŵala wanganasalilwa nkati jwelejo chachilola ni aŵala wanganapikane ngani syakwe chachimanyilila.” 22 Lyelelyo lili ligongo lilyanekasisye kakajinji kwika kukwenu. 23 Nambo sambano malisisye masengo gangu mu ilambo yi, ni sooni chitandile kalakala nasachile nnope kwika kukwenu, 24 ngukulupilila kutenda yele sambano. Patinyaule ku Isipania, ngulolela kupitila kwele ni kuonekana ni wanyamwe ni kusangalala kanandi pamo ni wanyamwe, ni ngulolela ukamuchisyo wenu mu ulendo wangu. 25 Nambo sambano ngwaula kaje ku Yelusalemu kwatumichila wandu wa Akunnungu kweleko. 26 Pakuŵa mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito wa ku Makedonia ni ku Akaya, yanonyele kusonganya indu yakwakamuchisya wakulaga waali mumpingo wa wandu wa Akunnungu wakutama ku Yelusalemu. 27 Elo, yanonyele kuitenda yeleyo, nambo kusyene akuwajilwa kwakamuchisya mu yeleyo. Pakuŵa iwaga wandu wangaŵa Wayahudi akamulene ni

Wayahudi mu upile wa chibumbu ni wandu wangaŵa Wayahudi, akuwajilwa kwakamuchisya Wayahudi mu indu yaikwasoŵa ya pachilambo. 28 Pachimalisye masengo go ni kwapa Wayahudi ukamuchisyo wo, chisepuchile kukwenu ndi mu ulendo wa ku Isipania. 29 Ngumanyilila kuti patiiche kukwenu tiiche ni upile weujinji nnope wa Kilisito. 30 Achalongo achinjangu, ngunchondelela kwa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito ni kwa unonyelo waukwika ni Mbumu jwa Akunnungu, mungamuchisye une kwa kumbopelela kwannope kwa Akunnungu. 31 Mumbopelele ngulupuche kutyoka mu makono ga wandu wangaŵa wakunkulupilila Kilisito wakutama ku Yudea, nombe kutumichila kwangu ku Yelusalemu ko kukundikwe ni wandu wa Akunnungu waali kweleko. 32 Kwayele, Akunnungu asakaga chiiche kukwenu kwa kusengwa, none sisimiswe ntima pamo ni wanyamwe. 33 Akunnungu wakwikanacho chitendeweke aŵe pamo ni wanyamwe wose. Elo!

16 Ngusaka kummanyisya kukwenu che Foibe mlumbu gwetu, jwali katumetume jwa mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito waali ku Kenkelea. 2 Mumpochele kwa ligongo lya Ambuje mpela yakuti kuwajilwa wandu wa Akunnungu kupochelwa. Munkamuchisye mu yose yaikwasoŵa, pakuŵa nsyene jo nombe waakamuchisye wajinji, ni une jwakwe. 3 Mungomachisye che Pilisila ni che Akila achikatumetume achinjangu mu masengo ga Kilisito Yesu. 4 Wanyawo wautyosisye umi wao kwa ligongo lyangu. Ngwatogolela, ngaŵa une jika pe nambo ni mipingo ja wandu wakunkulupilila Kilisito jose ja wandu wangaŵa Wayahudi, nombewo akwatogolela. 5 Soonni mungomachisye mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito wakusongangana mu nyuumba jao. Mungomachisye mmbusanga jwangu jungunnonyela che Epaineto juwaliji jwandanda kwakulupilila Kilisito ku chilambo cha Asia. 6 Mungomachisye che Maliamu jwapangenye masengo kwannope ligongo lya wanyamwe. 7 Mungomachisye che Andiloniko ni che Yunia, Wayahudi achinjangu wawataŵikwe mu nyuumba jakutaŵilwa pamo ni une. Wanyawo akumanyika nnope pasikati ja achinduna, nombewo wanongolele une kuŵa Wakilisito. 8 Mungomachisye che Ampuliato, mmbusanga jwangu jungunnonyela nkulumbikana ni Ambuje. 9 Mungomachisye che Ulubano katumetume njetu pa masengo ga Kilisito ni che Sitakisi mmbusanga jwangu jungunnonyela. 10 Mungomachisye che Apele pakuŵa alosisye chikulupichiko chakwe kwa Kilisito. Mungomachisye wandu wose wakutama mu nyuumba ji che Alisitabulo. 11 Mungomachisye che

Helodiana, myahudi njangu. Mungomachisye mpingo wa wāndu wose wākunkulupilila Ambuje wākutama mu nyumba ji che Nalikisi. **12** Mungomachisye che Tilifena ni che Tilifosa achakongwe wākupanganya masengo ga Ambuje ni che Pelisi mmbusanga jwangu jungunonyela, jwalimbichile kupanganya masengo ga Ambuje. **13** Mungomachisye che Lufo mundu juwasagulikwe kwatumichila Ambuje ni achikulugwe jwaali nti achikulu wangu none. **14** Mungomachisye che Asinkilito ni che Fulego ni che Helime ni che Patuloba ni che Helima ni achinjetu wose wākunkulupilila Kilisito wākutama nawo. **15** Mungomachisye che Filologo ni che Yulia ni che Neleo ni nlumbugwe ni che Olimpa ni wāndu wose wa Akunnungu wākutama nawo. **16** Nkomasyane jwine ni jwine kwa unonyelo wa chikiliso. Mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito jose jikunkomasya wānyamwe. **17** Ngunchondelela, achalongo achinjangu, mwalosye pangasisika wākwikawo utinda ni kwatendekasya wāndu wane aleche kugakamula majiganyo ga wapochele. Nlisepusye nawo. **18** Pakuwa wāndu wānti yeleyo ngakuntumichila Kilisito Ambuje wētū, nambo akugatumichila matumbo gao achinsyene. Sooni kwa malowe gao gakoolwa ni gagakunyenga, akwalambusya wāndu wāmbone. **19** Wāndu wose akumanyilila inkuti pakumpilikanichisya Ambuje, ni kwa ligongo li ngusengwa liwamba lyenu. Nambo ngusaka wānyamwe mme wa lunda kwa kupanganya yambone, ni mme wāngali ilewo mu indu yangalumbana. **20** Akunnungu wākwikawo chitendeweke ngaakawa kunliwatila Shetani paasi pa makongolo genu. Umbone wa Ambuje wētū Che Yesu Kilisito uwe pamo ni wānyamwe. **21** Che Timoseo katumetume njangu akunkomasya. Iyoyo peyo che Lukio ni che Yasoni ni che Sosipateli waali Wayahudi achinjangu akunkomasya. **22** None che Telitio, jungulemba chikalata chi che Paolo chi, ngunkomasya mu liina lya Ambuje. **23** Che Gayo, juwambochele une ni juwapochele mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wākusongangana kukwakwe akunkomasya. Che Elasto jwakugosa mbiya sya musi wu pamo ni nlongo njetu che Kwalito akunkomasya. **24** Umbone wa Ambuje wētū Che Yesu Kilisito uwe pamo ni wānyamwe wose. Eloo! **25** Sambano Akunnungu akuswe! Welewo akukombola kunlimbisya mu chikulupi malinga ni Ngani Jambone jingulalichila ji yankati Che Yesu Kilisito, ni malinga ni uunukuko wa usyene uwaliji usisikwe chitandile kalakala. **(aiōnios g166)** **26** Nambo sambano usyene wo uunukulikwe kwa litala lya malembelo ga wākulondola wa Akunnungu. Ni kwa makanyo ga Akunnungu wa moŵa gose

pangali mbesi umanyiche kwa ngosyo syose kuti wāndu akombole kwakulupilila ni kwajitichisya. **(aiōnios g166)** **27** Nipele, kwa Akunnungu jika pe, wākwete lunda lose, upagwe ukulu kukwakwe kwa litala lya Che Yesu Kilisito, moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Eloo! **(aiōn g165)**

1 Wākolino

1 Une che Paolo jumilanjikwe kuti meje nduna jwa Kilisito Che Yesu kwa kusaka kwakwe Akunnungu ni alongo ajetu che Sositene 2 tukunnembela mwanya wānli wāndu wā Akunnungu wā ku Kolinto, wānyamwe mmilanjikwe mme wāndu wā Akunnungu mu kulumbikana ni Kilisito Che Yesu, pamo ni wāndu wose wāali papalipose wākwapopelela Ambuje wetu Che Yesu Kilisito jwali chilongola jwao ni jwetu. 3 Tukunsachila umbone ni chitendewe kutyochela kwa Akunnungu Atati wetu ni Ambuje Che Yesu Kilisito. 4 Ngwatogolela Akunnungu kwa ligongo lyenu moŵa gose kwa ligongo lya umbone wa Akunnungu umpatile kwa litala li Che Yesu Kilisito. 5 Pakuŵa mu kulumbikana ni Kilisito mmele wākusichila mu indu yose, mpatile umanyilisi wose ni ukombole wose wa kulalichila. 6 Pakuŵa umboni nkati Kilisito ulimbichikwe mwa wānyamwe, 7 kwayele nganimma wākusowekwa ni ntuuka wauliwose kutyochela kwa Mbumu jwa Akunnungu, mpela inkuti kulolela kuunukulikwa kwa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. 8 Wēlewo chanlimbisye mpaka kumbesi kuti mme wāngali chileŵo pa lyuŵa lichauje Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. 9 Akunnungu ali wākukulupilichika, wēlewo wāmmilasile kuti ntame mu kukamulangana ni Che Yesu Kilisito mwanagwawo wāali Ambuje wetu. 10 Achalongo achinjangu, ngunchondelela mlina lya Ambuje wetu Che Yesu Kilisito, njilane wose mu inkuwēcheta kuti kukapagwa kulekangana pasikati jenu, nnopennope nkole nganisyo simo ni nningwa umo. 11 Achalongo achinjangu, wāndu wāne wāali mu mpingo u che Kiloe asalile kuti wānyamwe nkulekangana kwa malowē. 12 Ngusaka sale chimbilikene kukwenu, mundu jwine akuti, “Une ngwakuya che Paolo,” ni jwine akuti, “Une ngwakuya che Apolo,” jwine akuti, “Une ngwakuya che Kefa,” ni jwine akuti, “Une ngwakuya Kilisito.” 13 Ana nkuganisya kuti Kilisito agaŵaniche? Ana che Paolo ni juŵawāmbikwe pa nsalaba kwaligongo lyenu? Pane ana mwabatiswe kuti mme wākulijiganya wā che Paolo? 14 Ngwatogolela Akunnungu pakuŵa nganinambatisya jwalijose pasikati jenu ikaŵe che Kilisipo ni che Gayo pe. 15 Kwayele ngapagwa mundu jwakukombola kusala kuti abatiswe aŵe jwakulijiganya jwangu. 16 Ngukumbuchila, iyoyo nambatisye che Sifano ni wāali mu nyumba jao, nambo ngangukumbuchila kuti nambatisye mundu jwine. 17 Pakuŵa Kilisito ngananajichisya kwabatisya wāndu, nambo naalalichile wāndu Ngani Jambone,

ni ngaŵa kwa malowē gakwanonyelesya wāndu, kuti chiwa cha Kilisito pa nsalaba chinaŵe cha bule. 18 Pakuŵa utenga nkati chiwa cha Kilisito pa nsalaba ukuwoneka ulowelo kwa wākusochela, nambo kwetuwe wātukukulupuswa, tukugaona machili ga Akunnungu. 19 Malembelo ga Akunnungu gakusala, “Chinalujonanje lunda lwa wāndu wāali ni lunda, ni umanyilisi wā wāndu wāali ni umanyilisi chinaukane.” 20 Alikwapi jwakwete lunda? Alikwapi jwakwiganya malajisyo? Alikwapi jwakumanyilila kutagula indu ya pachilambo? Akunnungu alutesile lunda lwa chilambo chino luŵe ulowelo. (aiŵn 9165) 21 Nti yalutite lunda lwa Akunnungu, wāndu wā pachilambo ngakukombola kwamanyilila Akunnungu kwa lunda lwao achinsyene. Nambo Akunnungu wāsachile kwakulupusya wāndu wākwakulupilila kwa litala lya utenga utukwalalichila, aula waukuoneka uli ulowelo kwa aŵala wāali ni lunda lwa chiundu. 22 Wayahudi akusaka imanyisyo ni Wāgiliki akusosa lunda. 23 Nambo uweji tukunalichila ngani ja Kilisito juŵawāmbikwe pa nsalaba. Ngani jajikuloleka chakukuŵasya kwa Wayahudi ni ulowelo kwa wāndu wāngaŵa Wayahudi. 24 Nambo kwa ŵele uŵawilanjikwe ni Akunnungu, Wayahudi pane wāndu wāngaŵa Wayahudi, Kilisito ali machili ga Akunnungu ni lunda lwa Akunnungu. 25 Pakuŵa chachikuloleka uli ulowelo wa Akunnungu chikwete lunda kupunda lunda lwa wāndu, nombe chachikuloleka uli ulepetelo wa Akunnungu chikwete machili kugapunda machili ga wāndu. 26 Nipele achalongo achinjangu, nkumbuchile imwaliji paŵāmmilasile Akunnungu. Kwa chipimo cha wāndu nganimma wājini wāwakwete lunda, iyoyo nganimma wājini wāmmwaliji ni machili, nombe nganimma wājini umwamanyiche nnope. 27 Nambo Akunnungu waisagwile indu yaikuwoneka ili yakulowela pachilambo kuti wataje soni wāndu wāali ni lunda, sooni Akunnungu aisagwile yakulepetala ya pachilambo kuti wataje soni wāndu wāali ni machili. 28 Akunnungu aisagwile indu ya pachilambo yakunyeluswa ni kukanikwa ni yaikuwoneka yangalimate, kuti aijonanje aila yaikuwoneka ni wāndu kuti yanamate mu nganisyo sya wāndu. 29 Akunnungu watesile yeleyo kuti akapagwa mundu wākulilapa paujo pao. 30 Akunnungu nsyene anlumbikenye mwanya ni Che Yesu Kilisito. Nombe Akunnungu antesile Kilisito aŵe lunda lwetu. Tukuŵalanjikwa wāmbone paujo pa Akunnungu, ni kuŵa wāndu wātuwichikwe pa jika kwa ligongo lya Akunnungu ni wāwombweche. 31 Mpela itite kulembekwa Mmalembelo Gamaswela, “Jwalijose jwakulilapa alilape kwa achila chatesile Ambuje.”

2 Achalongo achinjangu, uneji panaiche kukwenu kukunlalichila ngani ja ntemela wa Akunnungu, nganimecheta malowê ga kunonopa namose lunda lwa chiundu. **2** Pakuwa panaliji kukwenu nawamwiwe ninamanyilile chindu chachili chose nambo kwamanyilila Che Yesu Kilisito pe, ajula juwaambikwe pa nsalaba. **3** Panaiche kukwenu naliji jwakulepetala, ni natetemele kwa lipamba. **4** Majiganyo gangu ni kulalichila kwangu nganikuwa kwa lunda lwa kwanyenga wandu, nambo yaliji kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu. **5** Natesile yele kuti chikulupi chenu chikakulupilila lunda lwa wandu, nambo chikulupililo cha machili ga Akunnungu. **6** Tukulalichila utenga wa lunda kwa awala wakusile mu chikulupi nambo ngaŵa lunda lwa chilambo chino, namose ngaŵa lunda lwa awala achakulu wa chilambo chi waali mumpingo wakupotela. (aiōn g165) **7** Tukunlalichila lunda lwa Akunnungu lwalusisiche, alula lunda luwalusagwile Akunnungu kwaligongo lya kulumbikana mu ukulu wao chikanaŵe gumbikwa chilambo. (aiōn g165) **8** Nganijupagwa namose jwankulu jumo mwa wakutawala chilambo chi jwalumanyilile lunda lu. Akalumanyilile ngakammambe pa nsalaba Ambuje wa ukulu. (aiōn g165) **9** Nambo mpela itite pakulembekwa Mmalembelo Gamaswela, “Indu yanganiwoneche atamuno kupikanika indu yanti ngapagwa mundu jwawayiye kuganisa yele ni indu iŵawichile chile Akunnungu awala wakwanonyela.” **10** Nambo Akunnungu atuunukuliile uweji yantemela yakwe kwalitala lya Mbumu jwakwe. Pakuwa Mbumu jo akulesyalolesya kila chindu natamuno indu yantemela yaikwagamba Akunnungu. **11** Ngapagwa mundu jwakwimanyilila nganiso sya mundu ikaŵe mundu nsyenepe. Iyoyo ni indu ya Akunnungu ngapagwa jwakwimanyilila ikaŵe Mbumu jwa Akunnungu. **12** Uwe nganitupochela mbumu jwa pachilambo pano, nambo twampochele Mbumu jwatyochele kwa Akunnungu, kuti tumanyilile indu yose yatupele Akunnungu. **13** Kwapele ngatukusala malowê ga kwa lunda lwalukujiganyikwa ni wandu nambo tukusala malowê ga kwa lunda lwalukujiganyikwa ni Mbumu jwa Akunnungu. Tukutagula indu ya Mbumu jwa usyene kwa awala waali ni Mbumu jwa Akunnungu. **14** Nambo mundu jwanganakola Mbumu jwa Akunnungu ngakukombola kuipochela indu yaikutyochele kwa Mbumu jwa Akunnungu. Pakuwa kukwakwe akuiwona ili ulowelo ni ngakukombola kuimanyilila pakuwa ikumanyika kwa ukamusyo wa Mbumu jwa Akunnungu. **15** Mundu jwali ni Mbumu jwa Akunnungu akukombola kuipima indu yose nambo ngapagwa mundu jwakukombola kunlamula. **16**

Mpela itite pakulembekwa Mmalembelo Gamaswela “Nduni jwaumanyi umanyilisi wa Ambuje? Nduni jwakukombola kwajiganya?” Nambo uweji tukwete umanyilisi wa Kilisito.

3 Achalongo achinjangu, uneji nganiwecheta nomwe mpela wandu wakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu nambo nawechete ni wanyamwe mpela wandu wa pachilambo pa nti twanache mu kwakulupilila Kilisito. **2** Nangwesisyewe maŵele, ngaŵa yakulya yakulimba, pakuwa nganinkombola kulya, namose sambano ngankupakombola kulya. **3** Pakuwa wanyamwe chiwela nkutama mpela wandu wa pa chilambo yakuti pakutama. Uli pasikati jenu nganiupagwa wiu ni utinda? Yele yose ikulosya kuti wanyamwe chiwela nli wandu wa chilambo chino, ni wanyamwe nkutama mpela chilambo ichikuti pakusaka. **4** Jumo jwenu pakuti, “Une ngwakuya che Paolo,” ni jwine asalaga, “Une ngwakuya che Apolo,” uli ngankutenda mpela wandu wa pa chilambo yakuti pakutenda? **5** Ana che Apolo ali waani? Ni che Paolo ali waani? Uweji tuli achikatumetume wa Akunnungu utukunnyichisa chikulupi. Jwalijose apanganyisye masengo gapegwilwe ni Ambuje. **6** Une napandile mbeju ni che Apolo wajitilile meesi nambo Akunnungu ni uŵajimelesye. **7** Nambo wapandile ngaŵa chindu sooni wajitilile meesi ngaŵa chindu nambo Akunnungu pe ŵawajimelesye mbeju ali jwankulu. **8** Mundu juwapandile ni juwajitilile meesi wose ali yalumo ni Akunnungu chachimpa jwalijose mbote jakwe malinga ni masengo gakwe gapangenyewe. **9** Pakuwa uwe wose tuli achikatumetume wa Akunnungu, wanyamwe nli ngunda wa Akunnungu, iyoyo nli nyuumba ja Akunnungu. **10** Kwa ligongo lya umbone wa Akunnungu ambele masengo, misile nsingi mpela jwakutaŵa jwambone yakuti kukolosya, ni mundu jwine akutaŵa pachanya pakwe. Nambo jwalijose jwakutaŵa alilolechesye yakuti pakutaŵa pachanya pakwe. **11** Pakuwa ngapagwa mundu jwakupakombola kuwika nsingi wine kupunda aula wemale kuwichikwa, yaani Che Yesu Kilisito. **12** Pachanya nsingi wo mundu akukombola kutaŵa kwa sahabu pane kwa feza pane kwa maganga ga ntengo wekulungwa pane kwa itela pane kwa manyasi pane kwa masamba. **13** Usalale wa masengo ga mundu jwalijose chiuwoneche ni kuwichikwa pangasisika, pa lyaŵa litaiche Kilisito kukwalamula wandu. Pakuwa pa lyaŵa lya, mooto chiuunukule masengo ga kila mundu ni wele mooto chiulinje umbone wa masengo ga mundu jwalijose ni kulosya iŵaga gali gakusalala. **14** Iŵaga chataŵile mundu pachanya pa nsingi wo ngachipya kwa mooto

wo, mundu jo chapochele ntulilo. **15** Iwaga chatawile cho chichipye, nipele mundu jo ngaapata ntulilo wao, nambo nsyene jo chakulupuswe mpela ila apokweche pa mooto. **16** Ana ngankumanyilila kuti wanyamwe nli Nyuumba ja Akunnungu ni kuti Mbumu jwa Akunnungu akutama nkati mwenu? **17** Nipele naga mundu akujijonanga Nyuumba ja Akunnungu, nombe Akunnungu chanjonanje mundu jo. Pakuwa Nyuumba ja Akunnungu jili jeswela, ni wanyamwe nli Nyuumba jo. **18** Mundu jwalijose akalilambusya nsyene, iwaga mundu mwa wanyamwe akuliganisya kuti ali ni lunda lwa chilambo chino, mbaya aweje jwakulowela kuti akole ni lunda lusyene. (aion g165) **19** Pakuwa lunda lwa chilambo chino luli ulowelo paujo pa Akunnungu pakuwa ilembekwe Mmalembelo Gamaswela, "Akunnungu akwatanjisa wandu waali ni lunda mu ukalamuche wao." **20** Ni sooni ilembekwe Mmalembelo Gamaswela, "Ambuje akusimanyilila nganisyo sya wandu waali ni lunda lwa pachilambo kuti syangali chindu." **21** Pele mundu jwalijose ngasalilapila wandu. Pakuwa indu yose ili yenu wanyamwe. **22** Awaga che Paolo pane che Apolo pane che Kefa pane chilambo pane umi pane chiwa pane katema ka sambano pane katema kakakwika, yoseyo ili yenu wanyamwe, **23** ni wanyamwe nli wandu wa Kilisito ni Kilisito ali wa Akunnungu.

4 Mundu atuwalanje kuti tuli achikatutume wa Kilisito watupegwilwe masengo ga kwalalichila wandu mitemela ja Akunnungu. **2** Pelepo kwa jwalijose jwapegwilwe masengo go ikusachilwa aweje jwakukulupichika. **3** Nambo kwa une ngaawa chindu, nalamulikwaga ni wanyamwe pane ni mundu jwalijose, ni une ngangulilamula nansyene. **4** Mu ntima mwangu ngangulamulikwa ni chindu chachilichose, nambo chindu cho ngachikulosya kuti nganingola chilewo, Ambuje ni wakunamula une. **5** Nombe mwanya ngasinlamula lilo we kakanawe kwika katema kakwe, nneche mpaka pachaiche Ambuje. Welewo chaiunukule indu yesisiche mu chipi ni kuwika palulanga nganisyo sya mitima ja wandu. Nipele kila mundu chapochele ulape wakwe kutyochela kwa Akunnungu. **6** Achalongo achinjangu, mechete yankati che Apolo ni une, kuti kwalitala lya uweji nlijiganye chiwecheto chi, "Nkamulichisye malo we ga." Kutu mwa wanyamwe akapagwa mundu jwalijose jwakulilapila mundu ju ni kunnyelusya mundu jwine. **7** Waani wansagwile mmwe mme jwakwapunda wane? Ana ngaawa Akunnungu wampele indu yose inkwete? Iwaga mpegwilwe kwachichi nkulifuna mpela ila ngaawa yakupegwa? **8** Sambano mmasile

kupata yose yaikunsowa! Sambano nsichile. Mmele mamwenye pangali uweji! Mbaya nkali ji mamwenye kuti nowe wakwe tuwe mamwenye pamo nomwe. **9** Ikuloleka kukwangu kuti Akunnungu atuwisile uweji achinduna nti wambesi wa wosepe, mpela wandu walamulikwe kuulagwa paujo pa wandu, tuwele chindu chakusekasya paujo pa chilambo ni mmbujo mwa achikatutume wa kwinani ni mmbujo mwa wandu. **10** Tuli wakulowela kwa liwamba lya kwatumichila Kilisito, nambo wanyamwe nli wa lunda mu kulumbikana ni Kilisito! Uwe tuli wakulepetala nambo wanyamwe nkweite machili, wanyamwe nkuchimbichikwa nambo uwe tukwaluka. **11** Namuno sambano tukwete sala ni njota ni usauchi, tukuputikwa nnope ni nganitukola pakutama. **12** Tukulaga kupanganya masengo ni makono getu twachinsyene. Paakutulwesya uweji tukwapa upile, pakutusausya tukupililila, **13** paakututukana uweji tukwajanga kwa kwachimbichisya. Namuno sambano tukuoneka mpela usakwa wa pachilambo, ni kila mundu akutulola mpela wapugwe. **14** Ngangulemba ye lei kuti nantesye soni nambo ngunjiganya mpela achiwanangu wakunonyelwa. **15** Namose nkweite wakunnela achajini nkulumbikana ni Kilisito nambo nganinkola achatai wajinji. Pakuwa mu kulumbikana ni Kilisito une mele atati wenu kwakunlalichila Ngani Jambone. **16** Nipele ngunchondelela ntende mpela ingutendaga une. **17** Kwaligongo li nguntuma che Timoseo kukwenu, mwanangu jwakunonyelwa ni jwakukulupilichika nkulumbikana ni Ambuje. Welewo chankumbusye litala lyangukuya une nkulumbikana ni Kilisito. Litala lingwiganya papali pose mmipingo ja wandu wose wakunkulupilila Kilisito. **18** Wane mwa wanyamwe atandite kulifuna achiganisya kuti nganyika sooni kukwenu. **19** Nambo chiiche kukwenu chitema pe Ambuje asakaga, nipele chinaiwone nansyene ngaawa malo we gao gakulifuna pe nambo ni machili galinago wele wakulifuna. **20** Pakuwa umwenye wa Akunnungu ngaawa kwa kusala pe nambo mu machili. **21** Chichi chachikunonyela? Iche kukwenu ndili ni lubokola, pane iche ni ntima wa unonyelo ni wakulitimalika?

5 Ipikaniche isyene kuti pasikati jenu chipali chikululu, sooni chikululu cho chili chakogoya, ni nganichipagwe namose kwa wandu wangakwamanyilila Akunnungu. Mundu akugona ni jwankongwe jwa atagwe. **2** Ni wanyamwe nkukombola chinali kulilapa? Ikali ji mbaya kukwenu kunkolela chanasa mundu jo ni mundu jwatesile chindu cho awinjikwe pasikati jenu. **3** Uneji ndili

kwakutalichila ni wanyamwe mchiilu, nambo ntima wangu uli pamo ni wanyamwe. Jwampagwe mbumu nansyene masile kunlamulila jwelejo jwatesile chindu cha soni mpela ila ndili papopo. 4 Pankusongangana kwa lina Iya Ambuje wetu Che Yesu, noneji ndili pamo ni wanyamwe kwa mbumu, ni machili ga Ambuje Che Yesu gali papopo, 5 muntiyosye mundu jo kwa Shetani kuti chiilu chao chijonasiche ni mbumu jao jikulupuswe pa Iyuwa Iya kwika kwa Ambuje Che Yesu kukwalamula wandu. 6 Kulilapa kwenu ngaŵa kwambone. Ana ngankumanyilila kuti amila kanandi jikuchesula utandi wejinji? 7 Nipele, ntyosye amila ja kalakala kuti nswejele mbee. Nipele chinlandane ni utandi wasambano wa nkate wangataga amila, mpela yaikusachilwa kuŵa. Pakuŵa Kilisito ŵaali Mwanangondolo jwa Pasaka atyosyekwe kuti aŵe mbopesi jetu. 8 Nipele tutende chindimba cha Pasaka, ngaŵa kwa amila ja kalakala, ajila amila ja sambu ni ugongomalo. Nambo kwa nkate wangataga amila, wauli ntima weswela ni wasyene. 9 Nannembele mu chikalata changu chiine kuti nkasyowekana ni wandu ŵa chikululu. 10 Ngangusala kuti nkasyowekana ni wandu wose pachilambo, aŵala ŵachikululu, pane ŵakunyela, ni ŵakusumula ni ŵakuipopelela inyago. Pakuŵa kuliŵambasya ni wandu wo ikambajile kutyoka pachilambo. 11 Nambo sambano ngunlembela wanyamwe kuti ngasinsyowekana ni mundu jwalijose jwakuti akunkulupilila Kilisito akuno ali jwa chikululu pane jwakunyela pane jwakuipopelela inyago pane jwakwatindanya wandu pane jwakolelwa pane jwakusumula. Mundu jwanti yele ngasinkunda namose kulya nawo. 12 Nganigaŵa masengo gangu kwalamula wandu wanganaŵa mu mpingo wa wandu ŵakunkulupilila Kilisito. Wanyamwe nkusachilwa kwalamula ŵaali mu mpingo wo. 13 Nambo Akunnungu nsyene chiŵalamule wanganaŵa mu mpingo wa wandu ŵakunkulupilila Kilisito. Pakuŵa ilembekwe Mmalembelo Gamaswela, "Mumminje mundu jwangalumbana jwali pasikati jenu."

6 Mundu pasikati jenu amenyanaga ni njakwe iŵele uli akunjausya kukummechetela pa nkungulu wa wandu wangakwamanyilila Akunnungu badala ja kunjausya paujo pa wandu ŵa Akunnungu? 2 Ana ngankwimanyilila kuti wandu ŵa Akunnungu chachichilamula chilambo? Iŵaga wanyamwe chinchalamula wandu wose ŵa pachilambo kwachichi ngankukombola kugalamula magambo gamwana ga? 3 Ana ngankumanyilila kuti chinchalamula achikatumetume ŵa kwinani? Ana

gelego ngaŵa gamakulungwa kupunda gelega ga pachilambo? 4 Pankuŵa ni umenyani wa pakang'wa, kwachichi nkwaŵilanga wandu wangachimbichikwa mu mpingo wa wandu ŵakunkulupilila Kilisito anlamule? 5 Nguŵecheta yele kuti nanjalusye. Ana nganapagwa mundu mu mpingo wenu jwali ni lunda Iwa kukombola kwajilanya ŵakukulupilila achinjakwe? 6 Nambo isyoweleche, jwakukulupilila akunjausya jwakukulupilila njakwe paujo pa nkungulu ni kwaleka wandu wangakunkulupilila Kilisito anlamule. 7 Kujausyana mwachinsyene kunkungulu kukulosya kuti ntesile chileŵo. Ana ngaikaŵe mbaya kukwenu kuleŵelwa? Ngaikaŵe mbaya kukwenu kusumulwa ipanje yenu? 8 Nambo wanyamwe mwachinsyene nkwatendela wandu ya yangalumbana ni kwasumula ipanje yao, nkwatendela gagogo namuno ŵakukulupilila achinjenu. 9 Ana ngakwimanyilila kuti ŵachigongomalo ngajinjila mu umwenye wa Akunnungu? Ngasinlilambusya, ngaŵa ŵachigwagwa namose ŵakwipopelela inyago, namose ŵachikululu atamuno ŵakugonana jwanume ni jwanume, nombe jwankongwe ni jwankongwe, 10 atamuno ŵa wiŵi atamuno ŵakunyela atamuno ŵakolelwa atamuno ŵakunong'ona atamuno ŵakusumula, ŵanawose wo ngajinjila mu umwenye wa Akunnungu. 11 Ŵane mwa wanyamwe ŵaliji ŵanti iyoyo, nambo sambu syenu silecheleswe, ni mmichikwe pajika kwa ligongo Iya Akunnungu ni mmoneche ŵambone paujo pao kwa litala Iya Ambuje Che Yesu Kilisito ni kwa litala Iya Mbumu jwa Akunnungu wetu. 12 Mundu akukombola kuti nyi, "Kukwangu nechelelwe kuipanganya indu yose." Nambo ngaŵa kila chindu chachikufai. Ngukunda kuti ngukombola kupanganya kila chindu nambo nganguchileka chindu chachilichose chindawale. 13 Nkukombola kusala, "Yakulya kwa ligongo Iya lutumbo ni lutumbo kwa ligongo Iya yakulya." Nambo Akunnungu chajionanje yose. Chiilu ngaŵa kwa chikululu nambo chili kwa ligongo Iya kwatumichila Ambuje nombe Ambuje akuchigosa chiilu. 14 Kwa machili gao Akunnungu ŵaasyusisye Ambuje, nombe chatusyusye nowaji kwa machili gakwe. 15 Ana ngankwimanyilila kuti iilu yenu wanyamwe ili iŵalo ya Kilisito? Ana nyigale iŵalo ya Kilisito kuilumbikanya ni chiilu cha jwachigwagwa? Ngwamba! 16 Ngankwimanyilila kuti jwalumbikene ni jwachigwagwa ali chiilu chimo ni jwele? Pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Ŵele ŵaŵili wo chaŵe chiilu chimo." 17 Nambo jwelejo jwalumbikene ni Ambuje ali pamo najo mu mbumu. 18 Ntame kwakutalichila ni chikululu. Sambu sine syose syasikutendekwa ni wandu ngasikutendekwa mu iilu

yao, nambo jwachigwagwa akuchitendela sambi chiilu chakwe nsyene. 19 Ana ngankwimanyilila kuti iilu yenu ili nyuumba ja Mbumu jwa Akunnungu, jwali munkati mwenu, jumwampochela kutyochela Akunnungu? Kwapele, wanyamwe umi wenu ngaŵa umi wenu mwachinsyene nambo nli wāndu wā Akunnungu. 20 Nsumikwe kwa ntengo wekulungwa. Nipele, sambano mwalaŵe Akunnungu kwa iilu yenu.

7 Sambano tulole imwanembe ile, kwambone wālume atame pangalombela. 2 Nambo kwaligongo lya chikululu, kila jwannume akole wankwakwe nsyene, nombe kila jwankongwe akole wankwakwe nsyene. 3 Ikusachilwa jwannume wapeje wankwakwe yaikuwajilwa, iyoyoŵe ikusachilwa ni jwankongwe wapeje wankwakwe yaikuwajilwa. 4 Jwankongwe nganakola ulamusi pa chiilu chakwe nsyene nambo wankwakwe, iyoyoŵe jwannume nganakola ulamusi pa chiilu chakwe nsyene ikaŵe wankwakwe. 5 Nkajimana, nambo njitichisyane kwa moŵa kanandi kuti nkole katema kambone ka kupopela. Nkakaŵa kwonegana sooni, Shetani ngasaika kunlinga kwakulepela kupililila. 6 Maloŵe ganansalile nganigaŵa malajisyo, nambo nkukombola kusagula. 7 Ngulajila wāndu wose aŵeje mpela indite pakuŵa une, nambo jwali jose akwete ntulilo wakwe nsyene kutyochela kwa Akunnungu, jwine akwete ntulilo wu ni jwine akwete ntulilo aula. 8 Nipele aŵala wāngalombela ni kulombwa ni wawililwe ni achiwankwawo, ngwasalila nyi, mbaya atame mpela mungutamila une. 9 Nambo iwāga mundu ngakukombola kulisiŵila, alombe. Ili mbaya kulombela ngaŵa kukolelwa ni msese. 10 Kwa aŵala wamasile kulombana ngumpa malajisyo ga, ngaŵa gangu une nambo ga Ambuje, jwankongwe ngasalekana ni wankwakwe. 11 Nambo iwāga alekengene atameje pangalombekwa, pane ajilane ni wankwakwe, iyoyo peyo ni jwannume ngasiwaleka wankwakwe. 12 Nombe kwa wane uneji nguti nyi, gelega ngaŵa malajisyo ga Ambuje, iwāga jwannume akwete jwankongwe jwangankulupilila Kilisito ni jwankongwe jo akundile kutama ni wankwakwe, jwannume jo akasanleka wankwakwe. 13 Jwankongwe jwakwete wankwakwe wāngakunkulupilila Kilisito ni jwannume jo akundile kutama ni wankwakwe, jwankongwe jo akasanleka wankwakwe. 14 Pakuŵa jwele jwannume jwangakunkulupilila Kilisito akukundikwa ni Akunnungu kwa litala lya wankwakwe. Ni jwankongwe jwangakunkulupilila Kilisito akukundikwa ni Akunnungu kwa litala lya wankwakwe. Ikaŵaga

yeleyo wānache wāo akaliji mpela wānache wā wāndu wāngakwamanyilila Akunnungu nambo sambano akundikwe ni Akunnungu. 15 Iwāga jwangakunkulupilila Kilisito jula akusaka kunneka njakwe jwali jwakukulupilila, munneche atende yeleyo, pelepo jwankongwe pane jwannume jwakunkulupilila Kilisito ngaakutaŵikwa. Akunnungu atuŵilasile uwe tutame mu chitendewe. 16 Pakuŵa nkwiwanyilila uli mwe jwankongwe jwakukulupilila Kilisito panjipa chinkombole kwakulupusya wankwenu? Pane nkwiwanyilila uli mwe jwannume jwakukulupilila Kilisito panjipa chimpakombole kwakulupusya wankwenu? 17 Mundu jwalijose ajendelechele kutama mu utame waŵegwilwe ni Ambuje, atame mpela yatite kutama paŵawilanjikwe ni Akunnungu. Gelega ni gangwasalila wāndu wose mu mipingo jose ja wāndu wākunkulupilila Kilisito. 18 Iwāga mundu wāwilanjikwe ni Akunnungu ali aumbele, ngasalitesya mpela nganaumbala. Ni iwāga mundu wāwilanjikwe ni Akunnungu akanawe kuumbala, ngasaumbala. 19 Kuumbala ngaŵa chindu ni ungaumbala ngaŵa chindu, nambo chindu chachikusachilwa chili kugakamulisa makanyo ga Akunnungu. 20 Jwalijose asigalile iyoyo mpela iwāliji paŵawilanjikwe ni Akunnungu. 21 Ana mwaŵilanjikwe nli kapolo? Nkaikosya, nachiwāmuno nkwele lipesa lya kuŵa mundu jwanganintaŵikwa nambo ntumiye lye lipesa kupanganya yambone. 22 Pakuŵa jwele jwaŵilanjikwe ni Ambuje ali kapolo, jwelejo chaŵe jwalechelelwe ni Ambuje. Iyoyo peyo jwelejo jwaŵilanjikwe ali alechelelwe, jwelejo akuŵa kapolo jwa Kilisito. 23 Akunnungu ansumile kwa ntengo wekulungwa, ngasimba achikapolo wā wāndu. 24 Achalongo achinjangu, mundu jwalijose ajendelechele kutama mu utame ulaula mpela iwāliji paŵawilanjikwe, pakuŵa Akunnungu ali pamo ni wanyamwe. 25 Sambano, nkati aila innembile kukwangu nkati wāliwāli pe ni wāngalombela, une nganingola malajisyo kutyochela kwa Ambuje nambo nguŵecheta yeleyo mpela mundu jwakukulupilichika ni jumbochele chanasa cha Ambuje. 26 Kwaligongo lya kulaga kunkulaga, une nguganisa kuti, ili yambone mundu atameje iyoyo yaali. 27 Ana nnombe? Nkasaka kulekangana ni wankwenu. Ana nganinnombe? Nkasaka kulombela. 28 Nambo iwāga chinnombele, ngankola sambi, ni mwali wālombwagwa, ngakola sambi, wāndu wānti yeŵe talaje mu umi wa pachilambo pa, nambo une ngusaka ganansimane gelego. 29 Achalongo achinjangu, ngusaka sale nyi: Katema kakasigalile kali kakajipi, kutandilila sambano aŵala wālombele aŵeje mpela ila nganalombela. 30 Aŵala wākulila aŵeje

mpela ngakulila. Aŵala ŵakusengwa aŵeje mpela ngakusengwa. Aŵala ŵakusuma aŵeje mpela ŵangali chindu. 31 Ŵakulichenjeusya ni indu ya pa chilambo pano aŵeje mpela ngaakulichenjeusya ni indu yo. Pakuŵa indu ya pa chilambo pano ikuŵandichila kupita. 32 Ngusaka ŵanyamwe nkaŵa ni lipamba. Mundu jwangalombela akulichenjeusya ni masengo ga Ambuje, pakuŵa akusosa itajile pakwanonyelesya Ambuje. 33 Nambo jwannume jwalombe akulichenjeusya ni masengo ga pachilambo chi, pakuŵa akusosa itajile pakwanonyelesya ŵankwakwe, 34 nombejo asigalile pamalekano. Jwankongwe jwangalombekwa pane mwali akulichenjeusya ni masengo ga Ambuje kuti aliŵiche pa jika kwa chilu ni mbumu kwa ligongo lya Ambuje. Nambo jwankongwe jwalombekwe akulichenjeusya ni indu ya pachilambo chi, pakuŵa akusosa itajile pakwanonyelesya ŵankwakwe. 35 Ngusala yele kuti nankamusy, ngangusaka kummichila chakusiŵila, nambo ngusaka ntendekanye yaikusachilwa kuti nkombole kwatumichila Ambuje, kwa ntima umo ni nningwa umo. 36 Nambo mundu jwalijose iŵaga akuganisa kuti ngakumpanganyichisa yambone mwali jwantomele kwa kuleka kwalombela, ni aiwonaga kuti yaka ikupita, ni misese jakwe jikwatesya alepele kulisiŵila, atende yakuti pakusaka, alombane. Kwa kutenda yeleyo ngakutenda sambi. 37 Nambo jwannume jo asakaga nsyene pangakanganichiswa kuti ngaalombela, ni iŵaga ngaakwakolela misese achakongwe, jwelejo akutenda yambone pangannombela mwali jwantomele jo. 38 Nipele jwele jwakulombela akupanganya yambone ni jwele jwangakulombela akupanganya yambone nnope. 39 Jwankongwe jwalombekwe akutaŵikwa ni ŵankwakwe kwa katema kose ŵankwakwe ali ŵajumi. Nambo ŵankwakwe ajasikaga, akukombola kulombwa sooni ni mundu jwakunsaka, nambo jwannume jo aŵeje jwakunkulupilila Kilisito. 40 Nambo inguti pakuganisa une, jwankongwe jo chasangalale kwannope iŵaga chatame iyoyo pangalombekwa. Syele sili nganiso syangu, none nguganisa yakuti ngwete Mbumu jwa Akunnungu.

8 Sambano kwa ngani ja yakulya yetaje mbopesi kwa inyago tukumanyilila kuti wose tukwete umanyilisi. Umanyilisi ukututendekasya tulilape twachinsyene nambo unonyelo ukutugumba. 2 Mundu aganisyaga kuti akuchimanyilila chindu, nganaŵe kuchimanyilila chachili chose mpela yakuti pakusachilwa kwimanyilila. 3 Nambo iŵaga mundu akunnonyela Akunnungu, akumanyika ni Akunnungu.

4 Nipele, kwa ngani ja yakulya yetaje mbopesi kwa inyago tukwimanyilila kuti inyago ngaŵa chindu pachilambo, ni kuti ngapagwa Akunnungu ŵane ikaŵe Akunnungu ŵamo pe. 5 Namuno ipali indu yejinji yati ŵandu akuŵilanga minnungu, pachilambo pano ni kwinani, namuno kwana minnungu ni achambuje ŵajinji, 6 nambo kukwetuwe Akunnungu ali ŵamo pe ŵaali Atati jwagumbile yose, ni uweji tukutama kwa ligongo lya ŵelewo. Soonni tukwete Ambuje ŵamo pe ŵelewo ali Che Yesu Kilisito, kwalitala lya ŵelewo indu yose yagumbikwe, nowaji tukutama kwalitala lya ŵelewo. 7 Nambo ngaŵa kila mundu jwakwimanyilila yose yi, ŵandu ŵane ŵasyoŵelele kutaga mbopesi kwa inyago, mpaka sambano alyaga chakulya cho akuganisa chili cha inyago. Pakuwa miningwa jao jili jakulepetala akuliganisa kuti akulisakasya kwakulya chakulya cho. 8 Chakulya ngachikukombola kutujausya chiŵandi ni Akunnungu, twalekaga kulya ngapagwa chachikutusoŵa, ni twalyaga ngapagwa chachikonjecheka kukwetu. 9 Nambo niliolechesy ni kulechelelwa kwenu, nkaika kwatendekasya ŵaali ni chikulupi cha kulepetala kwinjila mu sambi. 10 Pakuŵa mundu jwaali ni chikulupi chakulepetala, ammonaga mmwe junkwimanyilila nkulya mu nyumba ja inyago, ana ngasanyengeka nombejo kulya yakulya yetaje mbopesi kwa inyago? 11 Kwayele, mundu jwaali ni chikulupi chakulepetala chasocheye kwa ligongo lya umanyilisi wenu, ni Kilisito ŵawile kwa liwamba lya jwelejo! 12 Iŵaga nkwasoyasya achinjenu ŵakunkulupilila Kilisito kwanti yeleyo, ni kujiulasya miningwa jao jakulepetala, nkwaŵelwa Kilisito. 13 Nipele chakulya chankuŵasyaga njangu jwakunkulupilila Kilisito ajinjile mu sambi, ngangulya nyama ng'o, pakuŵa nalyaga chinanneŵesy njangu jwakunkulupilila Kilisito ajinjile mu sambi. (aiōn g165)

9 Ana une ngaŵa mundu junechelelwe? Ana une ngaŵa nduna? Ana une nganinawona Ambuje ŵetu Che Yesu? Ana ŵanyamwe nganintyochela ni masengo gangu ga kwatumichila Ambuje? 2 Natamuno une nganiŵa nduna kwa ŵandu ŵane nambo isyene ndili nduna kukwenu mwanyamwe. Ŵanyamwe nli ŵaumboni ŵa unduna ŵangu pakuŵa nlumbikene ni Ambuje. 3 Yele ni inguti pakulichenjela kwa ŵandu ŵakuusya une. 4 Ana ngatukusachilwa kulya ni kung'wa kwaligongo lya masengo getu? 5 Ana ngatukusachilwa kulongana nawo ulendo umo achiŵankwetu ŵakunkulupilila Kilisito mpela yakuti kupanganya achinduna ŵane ni achapwakwe Ambuje ni che Kefa? 6 Pane uweji jikape, uneji ni che Banaba ni ŵatukusachilwa kupanganya masengo kuti

tukole yatukuisaka? 7 Ana jwangondo chi jwakwaula ku ngondo ni kulilipila nsyene? Ana jwakulima chi jwa ngunda wa misabibu jwangalya isogosi ya itela yakwe? Ana jwakuchinga chi jwangakug'wa maŵele ga ilango yakwe? 8 Ana nguŵecheta gelego chiundu? Ana Malajisyo ga Che Musa ngagakusala malowē gagogo pego? 9 Pakuŵa ilembekwe Mmalajisyo ga che Musa, "Ngasimwataŵa ng'ombe kang'wa pakujiliŵata ngano." Ana pele Akunnungu akukunguluchila nkati ng'ombe? 10 Ana paŵaŵechete yeleyo nganatugambaga uwe? Elo, yele yalembekwe kwa liwamba lyetu kuti jwakulima ni jwakugowola wose akusachilwa apanganye masengo go kwa kulolela kukola mmagowolo. 11 Uweji twapandile mbeju ja mmbumu mwa ŵanyamwe. Ana ngaŵa chindu chachikulungwa uweji kupata yaikutusoŵa kutyochela kukwenu? 12 Iŵaga ŵandu ŵane akusachilwa kupata indu kutyochela kukwenu, ana uwe ngatukusachilwa kwannope kupata kwapunda ŵelewo? Nambo uweji nganitutumia lipesa Iyo, nambo twapililile kila chindu kuti tukajisiŵila Ngani Jambone ja Kilisito kulalichilwa kwa ŵandu. 13 Ngankwimanyilila kuti ŵakupanganya masengo pa Nyuumba ja Akunnungu, akupata chakulya chao pa Nyuumba ja Akunnungu, ni aŵala ŵakutumichila pakutyochesya mbopesi akupata liunjili mu mbopesi jo? 14 Ambuje iyoyopeyo ŵalajisye kuti aŵala ŵakwalalichila ŵandu Ngani Jambone apate yaikwasoŵa kila Iyuŵa kutyochela mmasengo go. 15 Nambo une nganindumia namose lipesa limo mwa gelego. Namose ngangulemba gelega kuti iŵeje yeleyo kukwangu, mmbaya une nyasiche kupunda kuilechelela yeleyi inguipanganya, ni mundu amone kuti ngulilapa pangali chindu. 16 Naga une ngwalalichila ŵandu Ngani Jambone, chelecho ngaŵa chindu chakulilapila, gele gali masengo gangu gambegwilwe ni Ambuje kugapanganya, ulaje kukwangu naga ngangwalalichila ŵandu Ngani Jambone! 17 Ikaliji ngwalalichila ŵandu Ngani Jambone kwa lisosa lyangu, ngalolele mbote, nambo pakuŵa ngusachilwa mbanganye masengo go, yeleyo ikulosya kuti Akunnungu angulupilile kuti mbanganye. 18 Sambano ngupochela mbote chi? Mbote jangu jili lipesa lindinalyo Iya kwalalichila ŵandu Ngani Jambone pangali malipilo, pangawenda indu yaikusachilwa kupegwa kwaligongo Iya masengo ga kulalichila Ngani Jambone. 19 Uneji nechelelwe kwa ŵandu wose, nambo nalitesile kapolo jwa wose kuti naichisye Kilisito ŵandu achajinji. 20 Panaliji nkupanganya masengo ni Ŵayahudi naliji mpela Myahudi, kuti napate Ŵayahudi ŵakulupilile Kilisito. Namose une nansyene nganima paasi pa Malajisyo ga

che Musa, nambo naliji mpela ndili paasi pa Malajisyo go kuti napate aŵala ŵaali paasi pa Malajisyo ga che Musa. 21 Panaliji nkupanganya masengo ni ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi, natamaga mpela ŵanyawo, kuti napate ŵelewo ŵakulupilile Kilisito. Pakusala yeleyo ngawa kuti une nganggakamula malajisyo paujo pa Akunnungu, kusyene une ngugajitichisya malajisyo ga Kilisito. 22 Panaliji nkutama ni ŵandu ŵakulepetala, natemi mpela jwakulepetala kuti napate ŵele ŵaali ŵakulepetala. Nalitesile yayiiyose kwa ŵandu wose kuti natesye akulupuswe kwa litala lyalili Iyose. 23 Noneji ngutenda yele yose kwaligongo Iya Ngani Jambone kuti mbate ntuuka wakwe. 24 Ana ngankwimanyilila kuti aŵala ŵakuutuka luwilo, akuutuka wosepe, nambo jwakwalongolela achinjakwe ni jwakupochela ntulilo? Mbutuche iyoyopeyo kuti ni ŵanyamwe mpochele ntulilo. 25 Mundu jwalijose jwakusaka kwapunda achinjakwe mu ung'asi wa kuutuka, akulekaga yose kaje, akutenda yele kuti apochele chindu chachili mpela singwa chakwonasika nambo uweji tutupochele chindu mpela singwa changajonasika. 26 Noneji nguutuka iyoyopeyo mpela mundu jungusaka kupunda. Nganguputana mpela mundu jwakujiputa mbungo lingumi. 27 Nambo nguchilagasya chiilu changu kuti ngombole kuchitawala, ngutenda yeleyo kuti pangumalisya kwalalichila ŵandu ŵane, une nansyene ngasaika kukanikwa.

10 Achinjangu ngusaka mmanyiilile yakuti, achatati ŵetu ŵaliji wose paasi liunde, ni wose ŵajombweche salama Bahali ja Shamu. 2 Wose ŵabatiswe mu liunde ni mu bahali, kuti alumbikane ni che Musa. 3 Wose ŵalile chakulya chilachila cha mbumu. 4 Iyoyo wose ŵang'wele chakung'wa chilachila cha mbumu, pakuŵa ŵang'wele meesi gagatyochele mu lwala Iwa mbumu luŵalukuiye, lwala lula Iwaliji Kilisito nsyene. 5 Nambo achajinji nnope mu wele mpingo wo, Akunnungu ngananonyelwa nawo, kwapele ŵawile ni iilu yao yajenele mwipululu. 6 Kwapele indu yo yose yatyochele kutujamuka uwe tukaŵa ŵandu ŵakulajila yangalumbana mpela ŵanyawo iŵatite pakulajila. 7 Ngasinnyipopelela inyago mpela ŵane iŵatite kutenda, mpela itite pakulembekwa Mmalembelo ga Akunnungu, "Ŵandu ŵatemi kulya ni kung'wa, nipele ŵajimi ni kutyala kwa kupunilana." 8 Tukatenda chigwagwa mpela ŵane mwa ŵanyawo iŵatite pakupanganya, pa Iyuŵa limo ŵajasiche ŵandu elufu ishilini na tatu. 9 Tukaalinga Kilisito mpela ŵane mwa ŵanyawo iŵalinjile, wose ŵajasiche kwa kulumikwa ni majoka. 10 Ngasinnyinyita mpela ŵane mwa ŵanyawo iŵatite kunyinyita,

waulajikwe ni katumetume jwa kwinani jwakuichisya chiwa. **11** Yeleyo yose yaagwilile wanyawo kuti uwe tujiganyikwe, yalembeke kutujamuka uweji watuli mmoŵa gaambesi. (aiōn 9165) **12** Kwapele mundu jwakuliganisya kuti ajimi kwakulimbila alilolechesye anaiche kugwa. **13** Kulinjikwa kunkulinjikwa kuli kwa kawaida kwapata wāndu. Akunnungu ali wākukulupilichika, nombewo ngasanneka nlinjikwe kupunda ukombole wenu. Nambo pankulinjikwa, welewo champe machili ga kupililila ni litala lya kukopochela. **14** Kwalingongo lyo achalongo achinjangu wākunonyelwa ntime kwakutalichila kuipopelela inyago. **15** Nguwecheta ni wanyamwe wāndu wāali ni umanyilisi, muiganisyeje ingunsalila yi. **16** Chikombe chitukuchitumia pa chakulya cha Ambuje ni chitukwatogolela Ambuje, tukulumbikana ni miasi ja Kilisito. Patukulya nkate, tukulumbikana ni chiilu cha Kilisito. **17** Pakuŵa nkate uli umo, namuno tuli wājini, tuli chiilu chimo, pakutipala wose tukugaŵana nkate umo pewo. **18** Nchilole achila chakuchipanganya wāndu ŵa ku Isilaeli, welewo wākulya mbopesi sya pa chilisa, akukamulangana pamo kutyosya mbopesi syo kwa Akunnungu. **19** Ana nyile uli? Chakulya chachitajikwe mbopesi kwa inyago, chikwete malumbo? Pane chinyago chikwete malumbo? **20** Ngwamba! Chingusaka kusala chili chelechi: Mbopesi sya wāndu wāngakwamanyilila Akunnungu akusityosya kwa masoka ni ngaŵa kwa Akunnungu. Noneji ngangusaka wanyamwe nlumbikane ni masoka. **21** Ngankombola kuching'welela chikombe cha Ambuje akuno nkung'welela chikombe cha masoka. Ngankombola kulya chakulya cha Ambuje ni papopo nkulya chakulya cha masoka. **22** Ana tukusaka kwatendekasya Ambuje akole wiu? Ana tukuganisa tukwete machili nnope kwapunda welewo? **23** Wāndu wāne akuti, "Indu yose ngaikukanywa," nambo une nguti, ngaŵa yose pe yaikuŵajila. Ni wāndu wāne akuti, "Indu yose ngaikukanywa," nambo une nguti, ngaŵa yose pe yaikukamuchisya. **24** Mundu jwalijose mwa wanyamwe akalisosela kupoka kwakwe nsyene pe, nambo asoseje ni kupoka kwa achinjakwe. **25** Yose yaikusumikwa pakusumichisya malonda nlyeje pangausya, kwa liwamba lya miningwa jenu. **26** Pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Chilambo chili chao Ambuje ni yose yaili mwelemo ili yakwe." **27** Naga mundu jwangakunkulupilila Kilisito annaliche pa chakulya, ni wanyamwe nkusaka kwaula, nlyeje yaili yose ichammichile pangausyausya kwa liwamba lya miningwa jenu. **28** Nambo ansalilaga mundu, "Chakulya chi chetaje mbopesi kwa inyago," nkalya, kwaligongo lya mundu jwammanyisye ni kwa liwamba

lya miningwa, **29** nguti, kwa liwamba lya miningwa, nambo ngaŵa miningwa jenu nambo nningwa wa ajula jwammanyisye. "Kwa chichi kulechelelwa kwangu une kulamulikwe ni nningwa wa mundu jwine? **30** lwaga une ngwatogolela Akunnungu kwa chakulya chingulya, kwa chichi mundu alalatile une kwa ligongo lya chakulya chinaatogolele Akunnungu?" **31** Nipele, pankutenda chachilichose iweje kulya namuno kung'wa mwitendekanye yose kwaligongo lya ukulu wa Akunnungu. **32** Nkasamwakuŵasya Wayahudi atamuno Wagiliki atamuno mpingo wa Akunnungu, wa wāndu wākukulupilila Kilisito. **33** Mmeje mpela une, ngusaka kwanonyelesya wāndu wose mu indu yose inguipanganya. Pakuŵa ngangulisosela kupoka kwangu nansyene, nambo ngwasosela wāndu kupoka kuti akulupuswe.

11 Muusyasye une mpela une inguti pakwasasya Kilisito. **2** Ngunlapa wanyamwe pakuŵa nkungumbuchila mu indu yose, mwanya nkamulisye majiganyo ilaila mpela inatite pakumpa. **3** Nambo ngusaka mmanyilile kuti Kilisito ali ntwe wa jwannume jwalijose, ni jwannume ali ntwe wa wānkwakwe, ni Akunnungu ali ntwe wa Kilisito. **4** Jwannume jwali jose jwakuunichila ntwe katema pakupopela pane jwakulalichila utenga wa Akunnungu, akuujalusya ntwe wakwe wāli Kilisito. **5** Nambo jwankongwe jwalijose jwakupopela pane jwakulalichila utenga wa Akunnungu jwangaunichila ntwe akunjalusya wānkwakwe jwali ntwe wakwe, jwankongwe jo ali chisau ni jwankongwe jwammyole umbo sya ntwe wakwe. **6** lwaga jwankongwe ngakuliniichila ntwe wakwe mbaya amyole umbo syakwe, nambo iwaga ili soni jwankongwe kuutula umbo syakwe pane kumyola mbaya aunichile ntwe wakwe. **7** Jwannume ngakusachilwa kuunichila ntwe wakwe pakuŵa welewo ali chisau ni Akunnungu ni ukulu wa Akunnungu. Nambo jwankongwe ali ukulu wa jwannume. **8** Pakuŵa jwannume nganagumbikwa kutyochela kwa jwankongwe nambo jwankongwe ni juwagumbikwe kutyochele kwa jwannume. **9** Sooni jwannume nganagumbikwa kwaligongo lya jwankongwe nambo jwankongwe ni juwagumbikwe kwaligongo lya jwannume. **10** Kwa ligongo li ni kwa ligongo lya achikatumetume ŵa Kwinani, jwankongwe aunichile ntwe wakwe, kuti chiŵe chimanyisyo cha ulamusi wauli pachanya pao. **11** Natamuno yeleyo, nkulumbikana ni Ambuje, jwankongwe pangali jwannume ngaŵa chindu, ni jwannume pangali jwankongwe ngaŵa chindu, wose akukulupililana. **12** Pakuŵa, iwaga jwankongwe

wāgumbikwe kutyochela kwa jwannume, iyoyo jwannume nombe akupagwa ni jwankongwe, ni indu yose yo ikutyochela kwa Akunnungu. 13 Nlamule mwachinsyene. Ana ikuwajilwa jwankongwe wapopele Akunnungu pangaunichila ntwe? 14 Ana upagwe usyene ngaukujiganya kuti jwannume awaga ni umbo syasileu akulitesya soni nsyene? 15 Nambo jwankongwe akolaga umbo syasileu, chili chindu chakuchimbichikwa kukwakwe, pakuwa atekupegwa umbo syasileu kuti syaunichile. 16 Iwaga mundu akukola makani kwa yeleyo, kukwetu uwe atamuno mu mipingo ja wāndu wakunkulupilila Kilisito, uweji nganitukola masyowelo ga makani. 17 Nambo mmalajisyo ga gangumpa ngangunlapa, pakuwa pankusimana kwapopela Akunnungu, nkutendekanya indu yangalumbana kwipunda indu yambone. 18 Kundanda napilikene kuti, pankusimana pamo nti mpingo wa wāndu wakunkulupilila Kilisito, kukutyochela kulekangana, ni une ngukulupilila kanandi kuti pane ili isyene. 19 Pakuwa iwele yambone kupagwe kulekangana pasikati jenu kuti awala wakukundikwa ni Akunnungu amanyiche pangasisika. 20 Nipele pankusimana, nkuganisya kuti nkulya nkate kwa kuchikumbuchila chiwa cha Ambuje nambo ngawa, 21 pakuwa pankulya, kila mundu akulya chakulya pangaalindilila achinjakwe, ni kwatenda wane asigalile ni sala ni wane akolelwe. 22 Ana ngankukombola kulya ni kung'wa mmajumba genu? Pane ana nkuunyelusya mpingo wa wāndu wakunkulupilila Kilisito ni kwachembulusya wāndu wāngali ni chindu? Ana sambano nansalile ichichi? Ana nanlape kwa yeleyo? Ngwamba, ngangunlapa kwaligongo lya chindu cho. 23 Pakuwa une napochele kutyochela kwa Ambuje majiganyo ganampele wanyamwe, yakuti, Ambuje Che Yesu, chilo chila pawangalawiche, waujigele nkate, 24 ni pawatogolele Akunnungu wauwawenye nkate ni kuti, "Achi ni chilu changu chachityochekwe kwaliwamba lyenu. Ntendeje nyi kwakungumbuchila une." 25 Iyoyo pawamasile kulya wachinyakwile chikombe ni kuti, "Achi chikombe chi chili lilangano lya sambano lyalikulimbichikwa kwa miasi jangu. Ntendeje nyi kila pankung'wa, kwakungumbuchila une." 26 Pakuwa kila pankulya nkate wu, ni kuching'welela chikombe chi, nkwenesya chiwa cha Ambuje mpaka pachaiche sooni. 27 Kwapele kila mundu juchalye nkate wu ni kuching'welela chikombe chi kwa litala lyangasachilwa, jwelejo chakole magambo mchiilu ni mmiasi ja Ambuje. 28 Kwapele kila mundu aliilechesye kaje nsyene nipele akukombola kulya nkate wo ni kuching'welela chikombe cho. 29 Pakuwa jwalijose

jwakulya ni kung'wa pangaimanyilila malumbo ga chiilu cha Ambuje, jwelejo akulilamula nsyene. 30 Kwa ligongo lyo, wāndu achajinji mwa wanyamwe ali wakulepetala ni wakulwala, ni wane wakwe ajasiche. 31 Nambo tukalilolechesye yambone twachinsyene, ngatukalamulikwe ni Akunnungu. 32 Nambo patukulamulikwa ni Ambuje akutujamuka kuti tukasalamulwa pamo ni wāndu wa pachilambo. 33 Kwayele achalongo achinjangu pankusimana pamo kulya nkate kwa kuchikumbuchila chiwa cha Ambuje ndindililane. 34 Naga mundu jakwete sala alye kaje kumusi, melepe pankusimana pamo Akunnungu akasanlamula. Indu ine yo chinjinjiganya pachiiiche.

12 Sambano achalongo achinjangu ngusaka mmanyilile yambone yankati mituuka jajikutyochela kwa Mbumu jwa Akunnungu. 2 Nkumanyilila kuti pamwaliji ngankwamanyilila Akunnungu, mwatawalikwe ni kulongoswa mpopelele minungu jangali ni umi yaani inyago. 3 Kwaligongo lyo ngusaka mmanyilile kuti, ngapagwa mundu jwakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu jwakukombola kuwecheta, "Che Yesu alweseche." Ni sooni ngapagwa mundu jwakukombola kuwecheta kuti, "Che Yesu ali Ambuje," pangalongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu. 4 Jipali mituuka jakupisyangana, nambo Mbumu jwakupeleganya ali jumope. 5 Sooni kutumichila kuli kwa kupisyangana nambo Ambuje wakutumichilwa ali wamope. 6 Ni sooni kupali kupisyangana kwa masengo, nambo Akunnungu ali wala wala wakupanganya masengo gose kwa wāndu wose. 7 Mbumu jwa Akunnungu akuliunukula kwa kila mundu kwa uwele wakupisyangana kwaligongo lya upoche wa wāndu wose. 8 Mbumu jwa Akunnungu akumpa mundu jwine lilowe lya lunda, ni Mbumu jwa Akunnungu jujojo akumpa mundu jwine lilowe lya umanyilisi yakuti pakusaka. 9 Mbumu jujojo akumpa mundu jwine chikulupi, Mbumu jujojo akumpa mundu jwine ntuuka wa kwalamya wāndu. 10 Mbumu jwa Akunnungu akumpa mundu jwine ntuuka wa kupanganya yakusimonjeka. Mbumu jujojo akumpa mundu jwine ntuuka wa kulondola, ni Mbumu jujojo akumpa mundu jwine ntuuka wa kujimanyilila mbumu ja unami ni Mbumu ja usyene. Ni mundu jwine akupegwa ntuuka wa kuwecheta iwecheto ineine ni mundu jwine akupegwa ntuuka wa kugopolela. 11 Nambo masengo gose go akugapanganya Mbumu jwa Akunnungu jumo pejo, achingawilaga kila mundu ntuuka wakupisyangana mpela yakuti pakusaka nsyene. 12 Mpela ila chilu yachitite kuwa chimo chachili ni iwalo yejinji, ni iwalo yo namuno ili

yejinji, ikuchigumba chiilu chimo, ni yaitite kuwa kwa Kilisito. 13 Pakuwa uweji wose twabatiswe kwa Mbumu jumo tuwe chiilu chimo, iwaga tuli Wayahudi pane wandu wanga wa Wayahudi, iwaga tuli achikapolo pane wandu walechelelwe, wose twang'wechekwe Mbumu julajula jumo. 14 Pakuwa chiilu nganichigumbikwa kwa chiwalo chimo pe, nambo kwa iwalo yejinji. 15 Lukongolo lwatiji, "Une nganima nkono, kwapele une nga wa wa chiilu," Ana lukongolo ngaluwa lwa chiilu kwa ligongo lyo? 16 Ni liwiwi lyatiji, "Pakuwa une nga wa liso, une nga wa lya chiilu," Ana liwiwi ngaliwa lya chiilu kwa ligongo lyo? 17 Naga chiilu chose chikaliji liso kupikana kkaliji kwapi? Ni chiilu chose chikaliji liwiwi, mundu akakombwele chinauli kunusya? 18 Nambo Akunnungu aiwisile iwalo yose mu chiilu cha kila mundu mpela iwate pakuwaka. 19 Nambo iwalo yose ikaliji chiwalo chimo, chiilu chikaliji kwapi? 20 Mpela yachitite kuwa, chikwete iwalo yejinji nambo chiilu chili chimo pe. 21 Liso ngalikukombola kuusaila nkono, "Ngangunsaka!" Namose ntwe nawo ngaukukombola kugasaila makongolo kuti, "Ngangunsaka!" 22 Kupunda pele chiwoneche kuti iwalo ya chiilu yaili yakulepetala ni yaili yakusachilwa nnope. 23 Sooni aila iwalo yatukwiganisya kuti yangali uchimbichisyo ni yatukuichimbichisya, ni iwalo ya chiilu yaikuwoneka ili ya soni ni itukuiniichila nnope. 24 Nambo iwalo yaikuwoneka pa meeso pa wandu, ngaikusaka kuunichikwa. Akunnungu nsyene achiwisile chiilu mu chikotopasyo chanti yele ni kuipa uchimbichisyo aila iwalo yaili yakulepetala. 25 Kwapele kuka wa ni kulekangana muchiilu, nambo iwalo inayose igosane. 26 Chiwalo chimo chapotekaga iwalo ine ikupoteka pamo nacho. Chiwalo chimo chalapikwaga iwalo ine ikusengwa pamo nacho. 27 Nipele wanyamwe wose ndi chiilu cha Kilisito, kila jumo jwenu ali chiwalo cha chiilu cho. 28 Mu mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito, Akunnungu wawisile wandanda achinduna ni wawili wakulondola wa Akunnungu ni watatu wakwiganya, sooni wakupanganya yakusimonjeka ni sooni waali ni mituuka jakulamya wakulwala, ni wakukombola kwakamuya wandu, ni wakukombola kwimilila masengo ni wakukombola kuwecheta iwecheto ineine. 29 Ana wose ali achinduna? Ana wose ali wakulondola? Ana wose ali wakwiganya? Ana wose ali wakupanganya yakusimonjeka? 30 Ana wose akwete mituuka jakulamya wakulwala? Ana wose akuwecheta iwecheto ineine? Ana wose akwete ntuuka wa kugopoleta iwecheto ineine? 31 Nipele nlajile kwannope kupata mituuka jajili

jekulungwa. Nambo sambano chinannosye litala lyambone kupunda matala gose.

13 Namose nga wechete iwecheto ya wandu ni iwecheto ya achikatumetume wa kwinani, naga nganingola unonyelo, ngulandana ni chikungu chachikusona pane njuga. 2 Namose nakolaga ntuuka wa kulalichila utenga wa Akunnungu ni kwimanyilila yantemela yose ni kumanyilila kila chindu, namose ngakwete chikulupi chakomboleka kuchityosya chitumbi, naga nganingola unonyelo, une nga wa chindu. 3 Namose natyosyaga ipanje yangu yose ni kwalisya wakulaga, namuno nachityosyaga chiilu changu chitiniche pa mooto, naga nganingola unonyelo ngamboka kwakulikose. 4 Mundu jwaali ni unonyelo akupililila, ni akusalala ntima, ni ngakukola wiu, ni ngakulifuna, ni ngakulikwesya. 5 Mundu jwaali ni unonyelo akwachimbichisya wandu wane, ni ngakulisosela kupoka kwakwe nsyene, ni ngakutumbila kwachitema, ni ngakukumbuchila yangalumbana. 6 Mundu jwaali ni unonyelo ngakuchinilila chigongomalo nambo akuuchinilila usyene. 7 Mundu jwaali ni unonyelo mo wa gose ngakupwa ntima, ni mo wa gose akukulupilila, ni mo wa gose akulolela pangali kupela ni akuipililila indu yose. 8 Unonyelo wangali mbesi. Iwaga kwana ntuuka wa kulondola tiuiche mbesi, iwaga kwana ntuuka wa iwecheto ineine, yeleyo chiimale, pane iwaga kwana kulijiganya ni kumanyilila indu chikupite. 9 Pakuwa kulijiganya kwetu ni kwimanyilila indu kuli kwangamalilwa, iyoyo kulalichila kwetu utenga kutyochela kwa Akunnungu kuli kwangamalilwa. 10 Nambo Akunnungu chaitende yose iwe yemalilwe, ni indu yangamalilwa yose chiityochekwe. 11 Panaliji mwanache jwannandi, nawechete chiwanache, naimanyi chiwanache, ni naganisisye chiwanache, nambo pangusile indu yachanache yose nesile. 12 Pakuwa sambano tukulola mpela usyo wangeloleka yambone mlindala, nambo katema ko chitulolegane usyo kwa usyo. Sambano nguimanyilila panondi, nambo katema ko tinaimanye yose kwauchenene mpela Akunnungu yakuti pakumanyilila une kwauchenene. 13 Nipele, sambano indu itatu yi ni ichitame, chikulupi ni chilolelo ni unonyelo, nambo chindu chachili chechikulungwa kupunda yose, uli unonyelo.

14 Nlumbile kukola unonyelo, iyoyo ni kusaka kwannope mituuka jine ja Mbumu jwa Akunnungu, nambo nnope nnope, mpate ntuuka wa kwalalichila wandu utenga kutyochela kwa Akunnungu. 2 Mundu jwakuwecheta chiwecheto

changamanyika jwelejo ngakuwecheta ni wāndu nambo akuwecheta ni Akunnungu, pakuwa ngapagwa mundu jwakumanyilila, jwelejo akuwecheta kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu indu yesisiche. 3 Nambo mundu jwakulalichila utenga kutyochela kwa Akunnungu akuwecheta ni wāndu malowe ga kwalimbisya mu chikulupi ni kwakamulisya ntima ni kwatulasya ntima. 4 Jwakuwecheta chiwecheto changamanyika akulilimbisya nsyene, nambo ajula jwakulalichila utenga kutyochela kwa Akunnungu akuulimbisya mpingo wa wāndu wakunkulupilila Kilisito. 5 Uneji ngusaka wanyamwe wose mmechete iwecheto yangamanyika, nambo nnopennope ngusaka wanyamwe nlalichile utenga kutyochela kwa Akunnungu. Pakuwa mundu jwaali ni ntuuka wa kusala utenga kutyochela kwa Akunnungu akutenda yambone kumpunda jwakuwecheta iwecheto yangamanyika, iwaga apali mundu jwine jwakukombola kwagopolela wāndu wane chaweche cho, kuti mpingo wa wāndu wakunkulupilila Kilisito ukombole kugumbikwa. 6 Sambano achalongo achinjangu, iwaga ngwika kukwenu ni kuwecheta iwecheto yangamanyika, ana chinkole ichichi? Kusyene ngampoka ikawe nguntagulila kwalitala lya chiunukuko kutyochela kwa Akunnungu pane kwa umanyilisi pane kwa lilowe lya Akunnungu pane kwa majiganyo? 7 Namose indu yangali umi ikwete lilowe lyakwe, chindu mpela chitolito pane chityatya, iwaga ngaikutyosya lilowe lya kulekangana, mundu chalumanyilile chinauli lujimbo lwalukung'andikwa? 8 Lipenga lyasonaga pangamanyika usone wakwe, waani wachaliwiche chile kwaula kungondo? 9 Wanyamwe iyoyo, mwawechetaga chiwecheto changamanyika, wāndu chaimanye chinauli inkuwecheta yo? Pelepo nkuwa mpela wāndu wakuwecheta ni mbungo. 10 Ipali iwecheto yejinji pachilambo pano nombe iwecheto yose ikwete mate. 11 Iwaga ngangombola kugamanyilila mate gakwe chiwecheto chakuwecheta mundu, chime jwannendo kwa mundu jwakuwecheta, ni jwelejo kukwangu chawe jwannendo. 12 Iyoyo peyo ni wanyamwe, pakuwa nkulajila kwannope kupochela mituuka ja Mbumu jwa Akunnungu, nlimbile kwannope kukola mituuka jajikukamusya kuugumba mpingo wa wāndu wakunkulupilila Kilisito. 13 Nipele wakuwecheta chiwecheto changamanyika, apopele kuti akombole kwagopolela wāndu chaweche cho. 14 Pakuwa pangupopela mchiwecheto changamanyika, mbumu jangu ni jajikupopela, nambo lunda lwangu ngalukupanganya chachili chose. 15 Ana sambano ndende uli? Chimbopole kwa mbumu jangu, nombe chimbopole kwa umanyilisi wangu, chinyimbe kwa mbumu jangu, nombe chinyimbe kwa umanyilisi wangu. 16 Mwalapaga Akunnungu kwa mbumu jenu pe, lwaga kwana mundu jwine jwangamanyilila chinkuwecheta cho, chajitichisye chinauli "Eloo," kwa kwatogolela Akunnungu iwaga ngaimanya chinkuwecheta? 17 Namuno nkukombola kwatogolela Akunnungu kwa usyene, nambo ngaikwakamuchisya mundu jwine. 18 Ngwatogolela Akunnungu kuti uneji nguwecheta iwecheto yangamanyika kumpunda wanyamwe wose. 19 Nambo nawaga pasikati ja mpingo wa wāndu wakunkulupilila Kilisito, mbaya mechete malowe nsano gagakumanyika kuti najiganye wane kupunda kuwecheta malowe gamajinji nnope kwa iwecheto yangamanyika. 20 Achalongo achinjangu, nkaganisya mpela wanache achanandi, nambo mme mpela wanache achanandi mu igongomalo. Pankuganisya mmeje mpela wāndu wakule. 21 Malajisyo ga Akunnungu gakuti: "Ambuje akuti, 'Chimechete ni wāndu wa kwa chiwecheto cha chilendo. Ni chimechete ni wāndu wa kwa ngomo sya achalendo, namose yeleyo wāndu wa ngasambilikanila.'" 22 Nipele kuwecheta iwecheto yangamanyika kuli chimanyisyo kwa wāndu wangakukulupilila, ni ngawa kwa wāndu wakukulupilila. Nambo kusala utenga kutyochela kwa Akunnungu kuli kwa ligongo lya wāndu wakukulupilila ni ngawa kwa wāndu wangakukulupilila. 23 Nipele iwaga mpingo wa wāndu wakunkulupilila Kilisito ukuchingangana pamo, ni kila mundu kuwecheta chiwecheto changamanyika, ni awala wāndu wangamanyilila ni wangakulupila ajinijilaga mwelemono ngasala kuti wanyamwe ni wampugwe? 24 Nambo iwaga wāndu wose nkulalichila utenga kutyochela kwa Akunnungu, ajinijilaga mundu jwangamanyilila pane jwangakulupilila yose ichapilikane chiyalosye ungalumbana wakwe nsyene ni aila yaipilikene chiyalamule. 25 Yaisisiche mu ntima wakwe chiwe yeunukukwe, nombejo chatindiwale ni kwalamba Akunnungu achitiji, "Isyene Akunnungu ali pasikati jenu mwanya pelepa!" 26 Ana tujile uli achalongo achinjangu? Pankuchingangana pamo kwapopelela Akunnungu, jwine ajimbe lujimbo ni jwine ajiganyisye, ni jwine akole uunukuko waukutyochela kwa Akunnungu ni jwine awechete kwa chiwecheto changamanyika ni jwine wagopolele wāndu chachiwechetekwe cho. Indu yose itendekwe kwa kwagumba wāndu wakunkulupilila Che Yesu. 27 Iwaga wāndu akuwecheta iwecheto yangamanyika, awecheteje wawili pane watatu, ngasapunda, nambo awecheteje jumojumo ni kuweje ni mundu jwakugopolele. 28 Nambo iwaga ngapagwa mundu

jwakwagopoleta wāndu chachiwēcheteke we cho, jwele jwakuwēcheta chiwēcheto changamanyika atame jii mu mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito, awechete ni nganiso syakwe nsyene ni Akunnungu. 29 Wāndu wākusala utenga kutyochela kwa Akunnungu, asaleje wāwili pane wātatu ni wāne agapime agala gakugasala. 30 Nambo iwāga apali mundu panchingangene po apochele utenga kutyochela kwa Akunnungu, juwātandite kuwēcheta jula amyalale. 31 Pakuwa wānyamwe wose nkukombola kulalichila jumo jumo utenga umpegwilwe ni Akunnungu kuti kila mundu alijiganye ni kutulaswa ntima. 32 Ntuuka wa kusala utenga kutyochela kwa Akunnungu ukusachilwa kulungoswa ni ajula jwaali ni ntuuka wo, 33 pakuwa Akunnungu ngaŵa Akunnungu wakuwatanganya nambo ali Akunnungu wa chitendewe. Mpela yaikuti pakuwa kwa mipingo jose ja wāndu wākunkulupilila Kilisito wāali wāndu wa Akunnungu, 34 achakongwe amyalale mmipingo jose ja wāndu wākunkulupilila Kilisito pakusongangana. Wēlewo ngakusachilwa kuwēcheta. Nambo akusachilwa ajitichisye, mpela igakuti kusala Malajisyo ga Wāyahudi. 35 Iwāga akwete mausyo ga kuusya, akaasusye achiwānkawo kumusi, pakuwa jili soni kwa achakongwe kuwēcheta chachilichose pa nsongangano wa wāndu wākunkulupilila Kilisito. 36 Ana lilowe Iya Akunnungu lyatoyosile kukwenu? Pane ana lyannyichiile mwanya pe? 37 Mundu jwalijose aliganisyaga kuti akwete ntuuka wa kusala utenga kutyochela kwa Akunnungu pane akwete Mbumu jwa Akunnungu, aimanyilile kuti ingulemba yi, ngulemba makanyo ga Ambuje. 38 Nambo mundu agajalusyaga agaga, nombejo ajaluswe. 39 Kwaye, achalongo achinjangu, njajile kwannope kwalalichila wāndu utenga kutyochela kwa Akunnungu ni ngasimwakanya wāndu kuwēcheta chiwēcheto changamanyika. 40 Nambo indu yose ipanganyikwe mwambone ni mwaukotopasyo.

15 Sambano achalongo achinjangu, ngusaka nankumbusye yankati Ngani Jambone jinanlalichile, jimwajipochele jajili nsingi wa chikulupi chenu. Ni wānyamwe nkwiwa chilimbile pa wele nsingi wo. 2 Utenga unanlalichile wo uli Ngani Jambone, wānyamwe nkukulupiswa mwaikamulisyaga yambone yeila inannalichile, ikawāga yeleyo chikulupi chenu ngaŵa chindu. 3 Pakuwa kundanda nampele wānyamwe indu yaili ni mate nnope inapochele une nansyene: Kuti Kilisito wawilile sambi syetu mpela yagakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, 4 ni wawichikwe mwilembe ni kusyuka pa lyuwa lyaatatu

mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, 5 kundanda wāakopochele che Petulo, ni kanyuma wāakopochele aŵala likumi ni wāwili. 6 Sooni wāakopochele achalongo achinjetu kupunda mia tano kwa pamo ni wane mwa wanyawo ali chiwela ni umi ni wane ajasiche. 7 Kanyuma wāakopochele che Yakobo ni sooni wāakopochele achinduna wose. 8 Mbesi wāngopochele une jundi mpela jumbagwile ngaŵa katema kao. 9 Pakuwa une ndili nduna jwamwana kupunda achinduna wose, nganguwajilwa kuwīlanjikwa nduna, ligongo nalagasisye mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wāali wāndu wa Akunnungu. 10 Nambo, kwa upile wa Akunnungu mele yele indi, ni upile wambele, nganamba kwa iyiyi peyi. Ngaŵa kuti napanganyisye masengo kwakuchalila kwapunda achinduna wose, nganiwa une, nambo umbone wa Akunnungu wāliji pamo none. 11 Nipele yawāga une ni jungulalichila pane wēlewo, chelecho ni chatukulalichila, ni chelecho ni chinkuchikulupilila. 12 Iwāga yalalichikwe kuti Kilisito wasyuchile, wampepe mwa wānyamwe akukombola chinauli kusala, ngapagwa kusyuka? 13 Nambo iwāga kwangali kusyuka, nipele Kilisito nganasyuka. 14 Iwāga Kilisito nganasyuka, kulalichila kwetu kuli kwangali chindu, ni kukulupilila kwenu kuli kwangali chindu. 15 Kupunda yeleyo, tukuloleka kuwa wāumboni wa unami paujo pa Akunnungu, pakuwa twasasile kuti Akunnungu wasyusisye Kilisito, nambo nganiwasusya, iwāga ili isyene, wawile ngaasyuka. 16 Pakuwa naga wawile ngakusyswa nipele Kilisito nombe nganasyuka. 17 Iwāga Kilisito nganasyuka, chikulupi chenu changali chindu ni wānyamwe ndi chiwela mu sambi. 18 Sooni wākukulupilila wose wāwawile achakulupilila Kilisito asoiye. 19 Ni iwāga tukwalolela Kilisito mu umi awuwupewu, uweji tukusachilwa tukolelwe chanasa kwapunda wāndu wose. 20 Nambo isyene, Kilisito asyuchile, Jwelejo ali jwaandanda ni chimanyisyo chisyene kwa aŵala wāndu wāwawile kuti chasyuchikwe. 21 Pakuwa mpela ila chiwa chaichiswe ni mundu jumo, iyoyopeyo, kusyuka kwaichiswe ni mundu jumo. 22 Mpela ila wāndu wose iyakuti pakuwa kwaligongo Iya kulumbikana ni che Adamu, iyoyopeyo wāndu wose akutendekwa wājumi kwaligongo Iya kulumbikana ni Kilisito. 23 Nambo kila mundu chasyuche kwa katema kakwe, Kilisito wasyuchile kundanda nipele aŵala wāali wāndu wākwē Kilisito chasyusikwe, apala Kilisito pachache. 24 Pele mbesi chijiiche katema Kilisito pachachapa Akunnungu Atati umwenye, pachamale kwonanga mbumu sya ulamusi ni mbumu sya ukulu ni mbumu sya machili. 25 Pakuwa Kilisito tachitawala

mpaka Akunnungu pachachawika wammagongo wao paasi pa makongolo gao. 26 Jwammagongo jwambesi kwonasika ali chiwa. 27 Pakuwa Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Akunnungu awisile yose paasi pa makongolo gakwe." Nambo Malembelo pagakusala, "Indu yose iwichikwe paasi pa makongolo gakwe aitawale," ikuwoneka pangasisika yakuti Akunnungu nganapagwa mu indu yo, pakuwa welewo ni wawisile indu yose paasi pa makongolo ga Kilisito. 28 Indu yose yawichikwaga paasi pa ulamusi wa Kilisito nombe Mwana chaliwiche nsyene paasi pa Akunnungu, kuti Akunnungu aitawale indu yose ni papali pose. 29 Sambano, iwaga nganikupagwa kusyuka, chatendeuli awala wawabatiswe kwaligongo lya wawe? Iwaga wawe ngaasyusikwa, kwachichi wandu akubatiswa kwaligongo lyao? 30 Ni kwetu uwe, kwachichi tukulitaga mu yakogoya katema kose? 31 Achalongo achinjangu, une nguutyosya umi wangu mowa gose! Isyene ngusala! Ngulilapa kwaligongo lyenu kwa kulumbikana kwetu ni Che Yesu Kilisito Ambuje wetu. 32 Kumenyana kwangu ni wandu wawaliji mpela inyama yakalipa ku Efeso kula, namenyene kwa usache wa wandu, ana napatile ichichi? Iwaga wawe ngaasyusikwa sambano nneche, "Tulye ni kung'wa, pakuwa malawi chituwe." 33 Ngasinlambuchikwa: "Umbusanga wakusakala ukonanga wende wambone." 34 Mpitikusye ng'anisyo syenu, mpanganye yambone, pakuwa wampepe mwa wanyamwe ngakwamanyilila Akunnungu ng'oo. Nguwecheta yelei kuti nantesye soni. 35 Nambo mundu akukombola kuusya, "Ana wawe akusyuswa chinauli? Ana chachiwa ni iilu yantiuli?" 36 Wakulowela mmwe! Chinkuchipanda ngachimela mpaka chiwe kaje. 37 Pankupanda, nkupanda lusongolo pe, lwaŵaga lusongolo lwa ngano pane mbeju jine, ngawa mmela wansima waukutyochela kanyuma. 38 Nambo Akunnungu akujipa mbeju jo uloleche mpela yakuti kusaka nsyene, ni kila lusongolo lukwete uloleche wakwe. 39 Iilu ya yepanganyikwe yose ngaikulandana. Wandu akwete iilu yao ni inyama ikwete iilu yao, ijuni ikwete iilu yao ni somba sikwete iilu yao. 40 Sooni ipali iilu ya kwinani ni iilu ya pachilambo, nambo usalale wa iilu ya kwinani ngaukulandana ni usalale wa iilu ya pachilambo. 41 Lyuwa likwete usalale wakwe ni lwesi lukwete usalale wakwe, ni ndondwa sikwete usalale wakwe. Namose ndondwa nasyo silekangene kwa usalale. 42 Ni ichiwe katema ka kususwa kwa wawe. Mpela ila mbeju, chiilu chikusikwa akuno chili chiosile nambo chikusyuka akuno chili chejumi. 43 Chiilu chikusikwa mwa kwaluka chikusyuka mu

lumbili, chiilu chikusikwa mwakulepetala chikusyuka mu machili. 44 Chiilu pachikusikwa, chikusikwa kwa chiilu chatupagwile nacho, nambo pachikusyuswa, chikusyuswa kwa chibumbu, iwaga kwana chiilu chatupagwile nacho nipele chipali nombe chiilu cha chibumbu. 45 Ilembekwe Mmalembelo ga Akunnungu, "Mundu jwaandanda, che Adamu, waliji mundu jwanjumi," nambo Adamu jwambesi ali Mbumu jwakwapa wandu umi. 46 Ngaŵa chiilu cha chibumbu chichalongolele, nambo chiilu chitupagwile nacho, ni mbesi achila chiilu cha chibumbu. 47 Che Adamu jwaandanda wagumbikwe kutyochela mu litaka, nambo che Adamu jwaawili jwatyochele kwinani. 48 Wose wali pachilambo ali mpela ajula juwagumbikwe mu litaka, nambo awala waa kwinani ali mpela ajula juwatyochele kwinani. 49 Ni mpela itutite kulandana ni mundu juwagumbikwe kwa litaka, iyoyo chitulandane ni mundu juwatyochele kwinani. 50 Ngunsalila achinjangu, chiilu cha mundu ngachikombola kwinjila mu umwenye wa Akunnungu, atamuno chiilu chachikuwola ngachikukombola kwinjila peuto paikwinjila iilu yangaikuwola. 51 Mpilikanile, ngunsalila yantemela, ngatuwa wose, nambo wose chitugalauswe, 52 indu yi chiikopochele katema lipenga lya mbesi pachilisone, chisisimuchile. Pakuwa lipenga pachilisone, wawe chachisyuswa akawa sooni, nowaji chitugalauswe. 53 Pakuwa chiilu chakonasika chikusachilwa chigalauswe ni kuwa changajonasika, ni chiilu chakuwa chikusachilwa chigalauswe chiwe changawa. 54 Nipele chiilu chakonasika cho pachichigalauswe ni kuwa changajonasika, ni chiilu chakuwa pachichigalauswe kuwa changawa, nipele alila liloŵe lyalilembekwe patiliwe isyene, "Chiwa chijonasikwe ni kupunda kumalile!" 55 "Ana ugwe chiwa, kupunda kwenu kuli kwapi? Ana ugwe chiwa machili genu gagakwika nako kupoteka galikwapi?" (Hadēs 986) 56 Chiwa chikukola machili gakuulasya kutyochela mu sambu, ni sambu sikukola machili kutyochela mmalajisyo ga che Musa. 57 Nambo twatogolele Akunnungu, welewo akututenda tupunde kwa litala lya Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. 58 Nipele achalongo achinjangu, njimanje kwakulimbila, nkatinganyika. Moŵa gose mpunde kulityosya mmasengo ga Ambuje pakuwa nkuimanyilila kuti masengo gankugapanganya kwa ligongo lya Ambuje nganigaŵa ga iyiyi peyi.

16 Sambano ngusala yankati mbiya kwa ligongo lya kwakamuchisya wandu wa Akunnungu: Mpanganye achila chinalajisye mmipingo ja wandu wakunkulupilila Kilisito wa ku Galatia. 2 Kila

chijuma, kila mundu mwa wanyamwe asapule mu nyumba jao, akunkomasya kwa lina lya mbiya syasikutyochele mu yakupata yakwe, nipele agose kuti pachiche ngasindenda nanjenunanjenu sooni. 3 Namalaga kwika kukwenu, awala wandu uchimwasagule pasikati jenu, chinaatume ni chikalata chakwamanyisya, ni ajausye mbote syenu ku Yelusalemu. 4 lwaga chiiwoneche ili yambone noneji nyaule, nipele wele wanduwo chalongane none. 5 Chiiche kweleko namalaga kupita ku Makedonia, pakuwa ngusaka kwaula ku Makedonia. 6 Panjipa chindame ni wanyamwe kwa mowa kanandi pane chindame katema kose kambepo kuti mpakombole kungamasya mu ulendo wangu kulikose kuchinyaule. 7 Pakuwa ngangusaka kuonekana ni wanyamwe ni kupelenganya. Ngulolela kutama ni wanyamwe kwa katema kakajinji Ambuje asakaga. 8 Chindame ku Efeso mpaka lyuwa lya Pentekosite, 9 pakuwa Ambuje amugulile nnango kupanganya masengo gamakulungwa, namuno kweleko kwana wandu achajinji wakunganila. 10 Che Timoseo aikaga kukwenu, nkantendekasya akole lipamba pachatame ni wanyamwe, pakuwa welewo akugapanganya masengo ga Ambuje mpela une. 11 Nipele mundu jwalijose akasannyelusya jwelejo, nambo munkamusye ajendelechele ni ulendo kwa chitendeweke kuti apakombole kumujila. Pakuwa ngwalolela auje pamo ni achalongo wane. 12 Sambano ngusala yankati ngani ja nlongo njetu che Apolo: Nachondelele kwannope aiche kukwenu pamo ni achalongo wane. Nambo ngakusaka kwika kweleko katema kano, nambo chaiche pachachikola lipesa. 13 Nchesye, njime uchenene mu chikulupi, mmeje wakulimbila ni mmeje wamachili. 14 Kila chindu chinkupanganya mpanganyeje kwa unonyelo. 15 Sambano achalongo achinjangu, nkwananyilila che Sitefano ni wandu waali mu nyumba jakwe, welewo walongolele kuwa Wakilisito ku Akaya ko, nipele walityosisye achinsyene kwatumichila wandu wa Akunnungu. Kwapele achalongo achinjangu ngunchondelele, 16 mwajitichisye wandu mpela welewo ni kila mundu jwakupanganya masengo ni kutumichila pamo nawo. 17 Ngusengwa nnope paikangene che Sitefano ni che Futunata ni che Akaiko, pakuwa welewo wangamuchisye kupanganya masengo agala gamwapanganyaga wanyamwe katema kanganimpagwa. 18 Welewo angonjile ntima wangu mpela iwatite pakujikonga mitima jenu, wandu mpela welewo ili yambone kwakumbuchila. 19 Mipingo jose ja wandu wakunkulupilila Kilisito wa ku Asia jikunkomasya. Che Akila ni che Pilisila pamo ni mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito waukusongangana mu nyumba jao, akunkomasya kwa lina lya Ambuje. 20 Ni achalongo wose waali pelepa akunkomasya. Nkomasyane kwakulosya unonyelo wa Kilisito. 21 Uneji, che Paolo ngunkomasya, ngulemba kwa nkono wangu nansyene. 22 Mundu jwalijose jwngasaka kwanonyela Ambuje, jwelejo alwesechekwe! Maranatha malumbo gakwe njise Ambuje wetu. 23 Ngunsachila umbone kutyochela kwa Ambuje Che Yesu. 24 Unonyelo wangune uwe pamo ni wanyamwe wose wanlumbikene ni Kilisito Che Yesu.

2 W̄akolinto

1 Uneji che Paolo nduna ju Che Yesu Kilisito kwa usache wa Akunnungu, ndili pamo ni nlongo njetu che Timoseo. Ngunnembela w̄anyamwe w̄andu w̄a Akunnungu unkwakulupilila Kilisito w̄anli ku Kolinto pamo ni w̄andu wose w̄a Akunnungu w̄aali ku Akaya kose. **2** Tukwaŵenda Akunnungu Atati w̄etu ni Ambuje Che Yesu Kilisito ampe ntuuka ni chitendewe. **3** Alapikwe Akunnungu w̄aali Atati w̄a Ambuje w̄etu Che Yesu Kilisito ni Atati w̄aali ni chanasa ni Akunnungu w̄a utulasyo wose. **4** Akunnungu akututulasya mitima mmalagasyo gose kuti noweji tukombole kwatulasya mitima aŵala w̄aali mmalagasyo galagigose. Tukwatulasya mitima mpela w̄elewo iŵatite pakututulasya uwe. **5** Mpela ila igakuti kupunda kukwetu malagasyo kwaligongo lya kwatumichila Kilisito, iyoyopeyo ni itukuti kutulaswa kwannope ni Kilisito. **6** Iŵaga uwe tukulagaswa, tukulagaswa kuti w̄anyamwe ntulaswe mitima ni kukulupuswa. Pane iŵaga tukutulaswa mitima, w̄anyamwe nkutulaswa mitima iyoyopeyo ni kupata machili gakunkombolesya kugapililila malagasyo galagala gatukugapililila. **7** Kwayele chilolelo chatulinacho kukwenu chili chakulimba, pakuŵa tukuimanyilila kuti mwaŵaga noweji mmalagasyo chinchilwa pamo noweji mu kutulaswa kwetu. **8** Achalongo achinjetu tukusaka kummanyisya kulaga kwatwalasile ku chilambo cha Asia, pakuŵa kulaga ko kwagapundile machili getu ni kwichila mwakupwa mitima ja kupunda kukola umi. **9** Isyene mmitima jetu twaganisisye kuti tuli mpela w̄alamulikwe kuulagwa. Yakopochele yeleyo kuti tukagakulupilila machili getu twachinsyene nambo twakulupilile Akunnungu w̄akwasusyasa w̄andu w̄awile. **10** W̄elewo w̄atukulupwisye mmalagasyo gala gagasachile kutulaga ni chapunde kutukulupusya. Noweji tukwalolela w̄elewo kuti chatukulupusye sooni. **11** W̄anyamwe nkutukamasya uwe kwakutopopelela. Nipele Akunnungu chagajanje mapopelo genu ni chatupe upile, ni w̄andu achajinji chiŵatogolele Akunnungu kwaligongo lyetu. **12** Uweji tukulifunila chindu chimo, miningwa jetu jikutuŵalanjila kuti utame wetu pachilambo pano nnoPennope ni w̄anyamwe kutama kwauswela ni ntima wambone utupegwilwe ni Akunnungu. Nganitutenda yeleyo kwa lunda lwa chiundu nambo kwa ntuuka wa Akunnungu. **13** Tukunnembela w̄anyamwe indu yankukombola kusyoma ni kuimanyilila. Ngulolela chinnyimanyilile yambone, **14** nachiŵamuno sambano nkutumanyilila

kanandi, nipele pa lyuŵa lichauje Ambuje chinlifune kwaligongo lyetu ni uweji yachitujile pa kulifuna kwaligongo lyenu. **15** Isyene naliji ni chele chilolelo, nasachile kaje kwika kukwenu kuti nkole upile kwa kumona une kaaŵili. **16** Ngulapilila kupitila kukwenu ndili ngwaula kuchilambo cha ku Makedonia ni pakuuja, kuti mungamusye mu ulendo wangu wa kwaula ku Yudea. **17** Ana panasachile kutenda yeleyo nkuganisa naliji jwagalaukagalauka? Pane inguganisa nguganisa kwa nganiso sya chiundu pinguti, “Elo,” ni “Ngwamba,” kwakatema kamo? **18** Akunnungu ali w̄akukulupilichika, utenga wetu kukwenu ngaŵa liloŵe lyakuti “Elo,” ni “Ngwamba” kwakatema kamo. **19** Pakuŵa Mwana jwa Akunnungu, Che Yesu Kilisito, jutwanlalichilaga kukwenu une ni che Siluwano ni che Timoseo, nganaŵa mundu jwa “Elo” ni “Ngwamba,” kwakatema kamo, nambo moŵa gose ali “Elo” ja Akunnungu. **20** Pakuŵa ilanga yose ya Akunnungu kwa litala li Che Yesu Kilisito ikuŵa “Elo”. Kwa ligongo lyo tukuti “Elo” kwa litala lya w̄elewo kwa kwakusya Akunnungu. **21** Akunnungu nsyene ni w̄akutulimbisya uwe ni w̄anyamwe mkulumbikana ni Kilisito. Ni uŵatusagwile, **22** atupele Mbumu jwakwe mmitima jetu aŵe chimanyisyo chachikulosya kuti tuli w̄andu w̄akwe, nombewo aŵele poni kwa indu yose yaatugosele. **23** Akunnungu ali jwaumboni jwangu, w̄elewo akuumanyilila mtima wangu. Uneji naamwiwe ninaiche sooni ku Kolinto kukunsupusya kwakunsalila malowe galalipa. **24** Ngatukusaka kunkanganichisya nkati aila inkuikulupilila, pakuŵa tukwimanyilila kuti nli w̄akulimba mu chikulupi chenu, nambo tukupanganya masengo pamo ni w̄anyamwe ligongo lya kusengwa kwenu.

2 Nambo, nalilapilile kuti nganyika sooni kukwenu kukunsupusya. **2** Pakuŵa nansupusyaga w̄anyamwe, ana ŵaani chachisengwasya une? Ali w̄andu ŵalaŵala unaasupwisye. **3** Noneji nanlebele lyele liloŵe kuti naikaga kukwenu ninasupuswe ni aŵala w̄akusachilwa kundenda sangalale. Ngumanyilila isyene, nasangalalaga une ni w̄anyamwe wose nkusangalala. **4** Pananlebelelaga ndili ngusongoneka akuno ndili ngulilasika ni misosi, ngaŵa kuti nansupusye w̄anyamwe nambo kuntenda mmanyilile kuti ngunnonnyela kwannope. **5** Ni sambano apali mundu jwansupwisye, mundu jo nganasupusya une nambo ni w̄anyamwe wose ni ngangusaka meje jwakalipa nnope. **6** Kwamukwa kwajamwikwe mundu jo ni w̄andu achajinji kwakwanile. **7** Ikusachilwa kunnechelesya mundu jo ni kuntulasya ntima kuti akapunda kusupuka nnope ni kupwa

ntima. **8** Nipele ngunchondelela mwalosye kuti nkwanonyela kwannope. **9** Pakuŵa nalembile chikalata chila kuti naimanyilile iŵaga nkukombola kwitichisya mu yosepe. **10** Mwannechelesyaga mundu jwalijose chileŵo chakwe noneji ngunnechelesya chileŵo chakwe. Pakuŵa pangulechelesya, ni iŵaga isyene ngwete chakulechelesya, ngulechelesya paujo pa Kilisito kwaligongo lyenu, **11** kuti Shetani ngasatulambusya pakuŵa tukuumanilila ukalamuche wakwe. **12** Panaiche ku Tuloa kukulalichila Ngani Jambone ja Kilisito, nakusimene kuli kuŵichikwe chile ni Ambuje kwaligongo lya masengo gao. **13** Nambo nganingombola kutulala muntima pakuŵa nganinasimana nlongo njangu che Tito kweleko. Nipele nalangene nawo ŵandu ŵa kweleko ni kwaula ku Makedonia. **14** Nambo tukwatogolela Akunnungu pakuŵa moŵa gose akutulongosya tuli mu mpingo wa kulosya kupunda mu kulumbikana pamo ni Kilisito. Nombewo akututenda uwe tujenesye umanyilisi wa kwamanyilila ŵelewo, papali pose patukumpanganyichisya masengo mpela nnunji wambone. **15** Pakuŵa kwa Akunnungu uweji tuli mpela nnunji wambone wa Kilisito utupegwilwe ni Akunnungu, waukwenela pasikati ja ŵakukulupuswa ni ŵakusochela. **16** Kwa aŵala ŵakusochela nnunji wo uli chiwa nambo kwa ŵakukulupuswa nnunji wo ukwikanawo umi. Ana ŵaani ŵakukombola kuipanganya yeleyo? **17** Uweji nganituŵa mpela ŵane ŵakulisumisya liloŵe lya Akunnungu, nambo kwakulumbikana ni Kilisito tukulalichila mu usyene paujo pa Akunnungu mpela ŵandu ŵatumikwe ni Akunnungu.

3 Uli, tukutanda sooni kulilapa twachinsyene? Pane tukusaka chikalata cha kutumanyisya kukwenu pane chikalata kutyochela kukwenu kutumanyisya uwe mpela ŵandu ŵane yakuti pakupanganya? **2** Ŵanyamwe nli chikalata chetu, chikalata chachilembekwe mmitima jetu chikumanyika ni kusyomekwa ni jwalijose. **3** Isyene kuti ŵanyamwe nli chikalata chachilembekwe ni Kilisito, chachikulosya isogosi ya masengo getu pasikati jenu. Chele chikalata cho nganichilembekwa ni wino, nambo kwa Mbumu jwa Akunnungu ŵajumi ni nganichilembekwa pachanya chipande cha liganga chachisepekwe nambo mmitima ja ŵandu. **4** Tukukombola kusala yeleyo pangali woga kwaligongo lya chikulupi chatulinacho paujo pa Akunnungu kwa aila yatesile Kilisito. **5** Ngaŵa kuti uweji tukukombola kuchipanganya chachili chose mu ukombole wetu twachinsyene nambo ukombole wetu ukutyochela

kwa Akunnungu. **6** Nombewo ni ŵakututenda uwe tukombole kulitumichila Lilangano lya Sambano, ni ngaŵa lilangano lya malajisyo gagalembekwe, nambo kwa lilangano lya Mbumu jwa Akunnungu. Pakuŵa malajisyo gagalembekwe gawkikanawo chiwa, nambo Mbumu jwa Akunnungu akwikanawo umi. **7** Malajisyo gagalembekwe mu ipande ya maganga gagasepekwe, ni ukulu wa Akunnungu wakopochele pajatyosyekwe. Namuno ukulu wa ku meeso ku Che Musa waliji wa katema pe, waliji ni machili gati Ŵaisilaeli nganakombola kukulolechesya ku meeso ku Che Musa ligongo lya kung'alima kwakwe. Iŵaga malajisyo gagakwikanawo chiwa pagakupanganya masengo gaiche ni ukulu wo, **8** uli ana utumichile wa Mbumu ngaupunda kuŵa ni ukulu wakupunda nnope? **9** Iŵaga kwaliji ni ukulu mu aula utumichile uwaichenawo ulamusi, isyene utumichile waukwatenda ŵandu aŵe ŵambone paujo pa Akunnungu chiupunde kukola ukulu nnope. **10** Kwapele, achila chichaliji ni ukulu kalakala chisoyesye ukulu wakwe, pakuŵa chiiche chachili ni ukulu nnope. **11** Pakuŵa, iŵaga achila chichaliji cha kupita chaliji ni ukulu nipele achila chakulama chichikole ni ukulu wakupunda nnope. **12** Nipele pakuŵa tukwete chilolelo chati nyi tukuŵecheta pangali lipamba. **13** Uweji ngatukutenda mpela Che Musa juŵaunichile ku meeso kwao ni chiguo cha mwana kuti Ŵaisilaeli akakulola kumbesi kwa kung'alima kwakukusisina. **14** Nambo nganisyo syao syalepele kumanyilila, pakuŵa mpaka lelo jino, palikusyomekwa lilangano lya kalakala chitambaa cho chipali, chiunichile nganisyo syao. Chitambaa cho chichityochekwe apala pe mundu pakulumbikana ni Kilisito. **15** Nambo mpaka lelo jino pagakusyomekwa malajisyo ga Akunnungu gaŵapele Che Musa chitambaa cho chikuunichila nganisyo syao. **16** Nambo chitambaa cho chikutyocheke apala pe mundu pachiwagalauchile Ambuje Che Yesu. **17** Nipele, Ambuje ali Mbumu jwa Akunnungu, ni paali Mbumu jwa Ambuje pelepo pali ni kulechelelwa. **18** Nipele nowaji wose ŵanganituunichilwa ku meeso kwetu, tukuulosya ukulu wa Ambuje mpela kung'alima kwakukutyochela mu lindala. Nowaji tukugalauswa tulandane nawo kutyochela mu ukulu kwaula mu ukulu wine mpela ukulu waukutyochela kwa Ambuje, ŵaali Mbumu jwa Ambuje.

4 Nipele kwa chanasa cha Akunnungu atupele masengo ga, kwaligongo lya ngatukupwa ntima. **2** Tuilesile indu yose ya mitemela ni ya soni, ngatukunlambusya mundu jwalijose namuno kulilyungasya liloŵe lya Akunnungu, nambo kwakusala

usyene pelanga chikwatende wāndu amanyilile mmitima jao yatutite kuwa paujo pa Akunnungu. **3** Nambo iwaga Ngani Jambone jitukujilalichila uwe jiunichikwe, jele jiunichikwe kwa wāndu wākonasika pe. **4** Ni wēlewo ngakukulupilila pakuwa nganisyo syao syetaje chipi ni achisoka, wāali nnungu wā pachilambo pano, kuti akakombola kuliwona lilanguka lya Ngani Jambone ja ukulu wa Kilisito, wāali chisau ni Akunnungu yatite kuwa. (aiōnios g165) **5** Pakuwa ngatukulalichila ngani syetu twachinsyene nambo tukunlalichila Che Yesu Kilisito wāali Ambuje, nowēji tuli achikapolo wēnu kwaligongo li Che Yesu Kilisito. **6** Akunnungu wālawāla uwasasile kuti, "Lilanguka lilanguchisye mu chipi," wawowo ni wālanguchisye mitima jetu, atupele lilanguka lya umanyilisi wa ukulu wa Akunnungu waukung'alima ku meeso kwa Kilisito. **7** Nambo uwe wātukwete mbiko ji tuli mpela yombo ya litaka yaiwīchikwe indu ya mbumu nkati mwakwe, pakuti gawoneche machili gamakulungwa go, gakutyochela kwa Akunnungu ngaŵa kutyochela kukwetu twachinsyene. **8** Uweji tukupata masausyo gakupisyangana nambo ngatukulepela. Tukukola lipamba nambo ngatukupwa mitima. **9** Tukulagaswa nambo ngatukulekwa pangali ukamuchisyo. Namuno tugwisiswe nambo ngatukujonasika. **10** Moŵa gose tukwenda ni chiwa chi Che Yesu pa iilu yetu, kuti umi u Che Yesu uwoneche iyoyo mu iilu yetu. **11** Pakuwa uweji wātuli wājumi tukuulajikwa moŵa gose kwaligongo lyakwatumichila Che Yesu, kuti umi wao uwoneche mu iilu yetu yaikuwa. **12** Kwapele uwe tuli chile namose kuwa kwaligongo lyakunlalichila wānyamwe kuti wānyamwe mpate umi wa moŵa gose pangali mbesi. **13** Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Nakulupilile ni kwa ligongo lyo nāwechete." Uwe nowe tukwete ntima uwowo wa chikulupi, tukukulupilila kwayele tukuwēcheta, **14** pakuwa tukuimanyilila kwaisyene kuti Akunnungu ni uŵansyusisye Ambuje Che Yesu, chatususye nowēji pamo ni Ambuje Che Yesu ni kutuwika paujo pao pamo ni wānyamwe. **15** Yele yose itendekwe kwa liwamba lyenu kuti ntuuka wa Akunnungu paukwaichilila wāndu achajinji, chiwatende watogolele kwannope Akunnungu, ni kwakusya Akunnungu. **16** Kwapele ngatukupwa mitima, namuno iilu yetu ikuwisala nambo mbumu syetu munkati mwetu sikutendekwa syasambano moŵa gose. **17** Kulaga kwetu kuli kwamwana sooni kuli kwa katema kakajipi nambo kukutupa ukulu waukupunda nnope, ukulu wa moŵa gose pangali mbesi wauli wambone kupunda kulaga kwatuli nako. (aiōnios g166) **18** Tukailolela yaikuwoneka nambo tuirolele yangaikuwoneka. Pakuwa aila yaikuwoneka

ili ya katema kakajipi nambo yangaikuwoneka ili ya moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166)

5 Pakuwa tuimanyi yakuti chiilu chetu cha paasi pano chili mpela lisakasa lyalikukomboleka konasikwa, ni chajonasikwaga, Akunnungu chachitupa chiilu chachili mpela nyuumba kwini, nyuumba jangataŵikwa ni makono ga wāndu nambo jitaŵikwe ni Akunnungu nsyene ni jichijitame moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) **2** Ni sambano mutukutama mu tukuwuwula akuno tuchilolelaga kwakulajila kwannope kupata chiilu chetu cha kwini. **3** Pakuwa twamalaga kupegwa chiilu cha kwini ngatulolechela sooni nganitikola chiilu. **4** Twaŵaga chiwela mu chiilu chi chachili mpela lisakasa lya pachilambo tukuwuwula ni kutopelwa pakuwa ngatukusaka kuchileka chiilu chi chachikuwa, nambo tukusaka kupegwa chiilu cha kwini kuti chiilu chachikuwa chigalauswe ni umi wa moŵa gose pangali mbesi. **5** Akunnungu nsyene ni wātukolochesye indu yi, nombewo ni wātupele Mbumu jwakwe aŵeje poni ja indu yose yatugosele. **6** Nipele katema kose tukulimbiswa mitima, sooni tukumanyilila kuti katema katukuwa mchiilu chi, tukutama kwakutalika ni Ambuje. **7** Pakuwa tukutama kwa chikulupi ngaŵa kwa yatukuwona pe. **8** Nambo tukulimba mitima ni ikaliji mbaya tuchileche chiilu chi ni kwaula kukutama pamo ni Ambuje. **9** Nambo chindu chachili chambone kupunda yose, chili kwanonyelesya Ambuje tuli mu iilu ya pachilambo pano pane tuli mu iilu ya kwini. **10** Kwayele uweji wose tukusachilwa tujime paujo pa Kilisito ni kulamulikwa kuti mundu jwalijose apochele nti iŵatite pa kupanganya paŵaliji pachilambo, iŵaga yambone pane yangali mate. **11** Nipele, tukugamanyilila malumbo ga kwajogopa Ambuje kwayele tukuchalila kwachisya wāndu. Akunnungu akutumanyilila uchenene, noneji ngwete chilolelo chakuti ni wānyamwe wākwē nkutumanyilila uchenene. **12** Uweji ngatukulilapa sooni twachinsyene paujo penu nambo tukusaka kumpa wānyamwe ligongo lya kulilapa kwaligongo lyetuwe kuti mpakombole kwajanga wākulilapa kwa indu yaikuwoneka ni ngaŵa kwa indu ya muntima. **13** Iŵaga tukulolechela wāapugwe, tuli wāapugwe kwaligongo lya kwanonyelesya Akunnungu, ni iŵaga tukwete umanyilisi wambone, yeleyo ili kwa liwamba lyenu. **14** Pakuwa unonyelo wa Kilisito ukutulongsya, sambano tukumanyilila kuti mundu jumo pe ni juŵawile ligongo lya wāndu wose, nipele wāndu wose tuwile pamo nawo. **15** Nombewo wāwile ligongo lya wāndu wose, kuti wāndu wāali wājumi anaŵe wājumi sooni kwa kulinonyelesya achinsyene, nambo

kwakwanonyesya wewe uŵawile ni kusyuka kwa liwamba lya wanyawo. 16 Kwayele chitandilile sambano ni kwendelechela ngatukumpima mundu jwalijose kwa lunda lwa chiundu. Namuno twampimile Kilisito kwa lunda lwa chiundu, nambo sambano ngatukutenda yeleyo sooni. 17 Iwele kuti mundu aŵaga munkati mwa Kilisito apanganikwe mundu jwasambano ni yakalakala ipiite, nnole, itendeke yasambano. 18 Ayiji yose ikutyochela kwa Akunnungu watujilenye ni nsyene kwalitala lya chiwa cha Kilisito, ni watupele masengo ga kwajilanya wāndu wāne ni Akunnungu. 19 Welewu uli utenga wetu, Akunnungu wāajilenye wāndu wā chilambo chino ni asyene kwalitala lya chiwa cha Kilisito pangaŵalanjila sambi syao. Nombe atupele uweji utenga wa kwilanya. 20 Nipele, uwe tukuŵecheta pamalo pakwe Kilisito, mpela ila Akunnungu asyene akunchondelela wanyamwe kwa kang'wa syetu. Tukunchondelela wanyamwe pamalo pakwe Kilisito nijalanikwe ni Akunnungu. 21 Kilisito nganakola sambi nambo kwa liwamba lyetu Akunnungu wāntesile ajigale sambi syetu kuti kwakulumbikana ni wewe tukombole kuŵa wāmbone paujo pa Akunnungu.

6 Nipele uweji watukupanganya masengo pamo ni Akunnungu, tukunchondelela nkautenda ntuka wa Akunnungu mpela nganiukola masengo kukwenu. 2 Pakuŵa Mmalembelo Gamaswela Akunnungu akuti, “Pa katema kangu ka chanasa nampikene, ni pa lyuŵa lya ukulupusyo nankamuchisye.” Nnole, sambano kali katema ka chanasa cha Akunnungu ni lelo lili lyuŵa lya ukulupusyo! 3 Uweji ngatukusaka kuŵa chakukuŵasya chakwatenda wāndu akasankulupilila Kilisito, kuti masengo getu ganalalatiwe. 4 Nambo mu indu yose itukuipanganya tukulosya kuti, uweji tuli achikatumetume wā Akunnungu, kwa upililiu katema ka masausyo ni katema ka kusowekwa ni indu ni katema ka kulaga. 5 Twaputikwe ni twataŵikwe ni twasokolekwe pa wāndu ni twapanganye masengo gakulimba, ni katema kakajinji twachesisye ni twatemi pangalya. 6 Tukulosya kuti uweji tuli achikatumetume wā Akunnungu kwa kutama chambone ni kwa umanyilisi ni kwa upililiu ni kwa umbone. Tukunkulupilila Mbumu jwa Akunnungu ni tukwanonyela wāndu kwausyene. 7 Twalalichile utenga wa usyene kwa machili ga Akunnungu. Yakuputilana yetu yakulichenjela ni yakwaputila ili kupanganya yambone paujo pa Akunnungu. 8 Tuli chile kuchimbilichikwa ni kujaluswa, kutukanwa ni kulapikwa. Tukuwoneka nti wāunami nambo tukuŵecheta usyene. 9 Tukuwoneka

mpela wāngatukumanyika nambo tukumanyika nnope, twaputikwe nambo nganituwa, mpela inkuti pakulola uweji tuli wājumi. 10 Nachiŵamuno tukuwoneka mpela wākusupuka nambo tukusengwa moŵa gose. Nachiŵamuno tukuwoneka mpela wākulaga nambo tukwasichisya wājini. Nachiŵamuno tukuwoneka mpela wāngali chindu nambo tukwete indu yose. 11 Achalongo achinjangu wā ku Kolinto, tukungulwicwe ni wanyamwe pangasisika, ni tukunnonyela wanyamwe kwa mitima jetu jose. 12 Nganituliswiŵa kunnonyela wanyamwe, nambo wanyamwe mpungwisye kutunonyela. 13 Sambano nguŵecheta ni wanyamwe mpela achiŵanangu nipele wanyamwe ntunonyele uweji mpela itutesile. 14 Nkakumulana ni wāndu wāngakwakulupilila Kilisito pakuŵa kwana uganja chi pasikati ja umbone ni ungalumbana? Ana lulanga ni chipi komboleka kutama pamo? 15 Ana kwana kwilana pasikati ja Kilisito ni Shetani? Ana wāndu wākukulupilila ni wāngakukulupilila akukombola kutama pamo ni kwilana? 16 Soonni ana kwana kwilana pasikati ja Nyuumba ja Akunnungu ni kuipopelela inyago?

Pakuŵa uweji tuli Nyuumba ja Akunnungu, Akunnungu ŵaali wājumi mpela iŵatite asyene, “Chindame mwa wewe, ni chinjienda pasikati jao. Chinjiŵa Akunnungu ŵao, nombewo chaŵe wāndu wāngu.” 17 Kwapele Ambuje akuti, “Ntyoche pasikati jao, nkalisepusye nawo. Nkakwa chachili cha usakwa, noneji chinampochele. 18 Ambuje jwali ni ukombole akuti yele, Chinjiŵa Atati wenu, wanyamwe chinchiŵa achiŵanangu.”

7 Nipele, achambusanga wāngu pakuti tukwete ilanga yose yi menema tuliswejesye ilu ni mbumu ni tuŵeje ŵaswela mbee tuchitamaga nkwalamba Akunnungu. 2 Ntupochele mmitima jenu. Nganitunnewela jwalijose atamuno kummulasya mundu jwalijose atamuno kunlambusya mundu jwalijose. 3 Ngangusala yeleyi kwakunlamulila wanyamwe. Mpela inatite pakusala katasi kuti wanyamwe nli mmitima jetu, iŵaga mchiwa pane mkulama, tuli pamo. 4 Uneji ngunkulupilila wanyamwe kwannope ni kulifuna kwaligongo lyenu. Nkulaga kwetu une nansyene ndusiswe nti, ni lukondwa lwangu lwangali chiwani. 5 Pakuŵa namose patwaiche ku Makedonia nganitukombola kupumulila mu ilu yetu. Twalasile mosemose, kwa paasa kwaliŵi kwana umenyani ni muntima mwaliji ni lipamba. 6 Nambo Akunnungu wākwatulasya mitima wākupwa nti wāwatulasisye mitima jetu pakwika Che Tito. 7 Ni ngaŵa kwa kwika Che Tito pe nambo tupilikene imwatite

pakuntulasya ntima. Atusalile inkuti pakulajila kumona ni inkuti pakusupuka kwa aila iyangopochele ni inkuti pakusaka kunjenjela une, chelecho chikusengwasya kwannope une. 8 Nipele, namose nansupwisye kwa chikalata chila une ngangulilasika. Namuno nalilasishe kwa katema pe, ngangulilasika sooni, pakuwa naimanyi kuti chikalata changu chansupwisye kwakatema pe. 9 Sambano ngusengwa, ngaŵa ligongo mwasupwiche, nambo ligongo kusupuka kwenu kwantesile ngalauche ni kuleka sambi. Pakuwa mwasupwiswe mpela yakuti pakusaka Akunnungu, kwapele nganitumpanganyichisya chachili chose changalumbana. 10 Pakuwa kusupuka kwakukuichisya ni Akunnungu kukwapitikusya wandu mitima jao ni kuuleka sambi, ni kupochela ukulupusyo wangali kulilasika, nambo pachilambo kusupuka kwa chiundu kukunnychisya mundu chiwa. 11 Sambano nnole yaikopochele nkati mwenu kwaligongo lya kusupuka kwenu mpela Akunnungu yakuti pakusaka. Kutesile mme wakuchalila kwannope kwakulosya kuti nganimpanganye chilewo chachili chose. Mwapotekwe muntima ni kutojima, nkweite lung'wanu lwa kumona, ni nkunonyelana ni nkunlechela Akunnungu alamule. Kwa yailiyose ntilosisye kuti nganinkola chilewo mu yele yose. 12 Kwapele namose nanlembele, nganinanlembela ligongo lya jwalewile atamuno jwalewelwe. Nambo nasachile iloleche paujo pa Akunnungu inkuti pakutukamusya uweji. 13 Kwapele twatusiswe mitima jetu. Ngaŵa kutuswa ntima pe nambo Che Tito watusengwasisye kwannope kwaligongo lyakusangalala kwakwe pakuwa mwaukonjisye ntima wao. 14 Uneji nalilapile paujo pa Che Tito kwaligongo lyenu ni wanyamwe nganimumdaga soni. Nambo kila chindu chitunsalile chaliji usyene ni kunlapa wanyamwe paujo pa Che Tito chaliji chindu cha usyene. 15 Unonyelo wakwe kukwenu ukupunda nnope paakukumbuchila wanyamwe wose imwatite pakwitichisya ni imwatite pakumpochela kwa ntima ni kwa kunchimbichisya. 16 Ngusangalala pakuwa ngukombola kunkulupilila wanyamwe mu indu yose.

8 Achalongo achinjetu tukusaka kummanyisya yatite Akunnungu kwapa ntuuka mipingo ja wandu wakunkulupilila Kilisito ja chilambo cha ku Makedonia. 2 Wakunkulupilila wa kweleko walinjikwe nnope kwa kulagaswa nambo kusangalala kwao kwaliwi kwakukulungwa mpaka wapundile kupeleganya mwakupunda kwa ntima wa unonyelo namuno waliji wakulaga nnope. 3 Isyene ngunsalila umboni, wapelegenye kwa ukombole wao ni wapundile

kupeleganya kupunda ukombole wao ni nganapagwa mundu juwaakanganyichisye nambo kwa kusaka kwao achinsyene. 4 Watuchondelele kwannope tukamulangane nawo kwatumichila wandu wa Akunnungu waali ku Yudea. 5 Nganapanganya mpela itutite kulolela, nambo walitoyisise achinsyene kaje kwa Ambuje ni kwetuwe, malinga ni yakuti pakwanonyela Akunnungu. 6 Ni twanchondelele che Tito juwagatandite masengo go ankamusye wanyamwe mmalichisye masengo go gakupeleganya kwa ntima wa unonyelo. 7 Wanyamwe nkupanganya yambone mu yaili yose, mchikulupi ni ukombole wa kuwecheta ni umanyilisi ni kuchalila kose ni unonyelo wenu kukwetu. Kwayele tukunchondelela nkole unonyelo wakupunda mmasengo gakupeleganya ga. 8 Nanguwecheta kwa kunkanganyichisya nambo ngusaka kuulola unonyelo wenu iwaga uli wausyene kwa kuulandanya ni unonyelo wa wandu wane. 9 Pakuwa wanyamwe muumanyi ntuuka wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito, namuno waliji wakusichila nambo walitesile wakulaga kwa liwamba lyenu kuti kwa kulaga kwao wanyamwe ntendekwe wakusichila. 10 None pa lilowe li ngunshauli yelei, ili yambone kukwenu kumalichisya aila imwaitandisye mwacheso. Wanyamwe mwaliwi wandanda kupeleganya ni mwaliwi wandanda kuwa ni lung'wanu lwakutenda yeleyo. 11 Sambano mmalichisye masengo gakupeleganya go mpela ila imwatite pakuwa ni lung'wanu lwa kukamusya. Ni kwa lung'wanu lulalula lumwakwete lwakukamusya, iyoyo peyo mmalichisye masengo go kwa kupeleganya malinga ni ukombole wenu. 12 Iwaga mundu akwete ntima wa kupeleganya, Akunnungu akupochela chindu chakutyosya cho kwakuchilola achila chakwete, ngaŵa kwakuchilola achila changanakola. 13 Nningwa wangu ngaŵa kuti wanyamwe nlajeje kuti wane apocheje ngwamba nambo iweje imo. 14 Aka katemaka wanyamwe nkweite indu yayinji nnope, nipele mwakamuchisye awala waikwasowa. Ni wanyawo patachipata indu yeyinji akombole kunkamuchisya wanyamwe yaikunsoŵa. Ni pelepo chiiwe imo. 15 Mpela Malembelo ga Akunnungu igakuti pakusala, "Juwakumbikenye yeyinji nganakola yakupunda, ni ajula juwakumbikenye kanondi nganakola litika." 16 Ngwatogolela Akunnungu wawapele che Tito ntima wa kukamusya wanyamwe mpela indite kukamusya une. 17 Ngaŵa kuti ajiitichisye itwawendile pe nambo waliji ni lung'wanu lwalukulungwa lwa kukamusya mpaka wasachile nsyene kwika kukwenu. 18 Pamo nawo tukunlajisya njetu, jwakulapikwa ni mipingo jose ja wandu wakunkulupilila Kilisito kwa kulalichila

Ngani Jambone. 19 Kupunda gelego asagulikwe ni mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito kuti alongane ni uweji patukuijausa indu yetyosekwe, masengo gatukugapanganya kwa ligongo lya ukulu wa Ambuje ni kulosya kuti tukusaka kwakamusya wāndu. 20 Tuchilisepusyaga ni liloŵe li kuti mundu jwalijose ngasakola ni chachili chose chakutulalatala yankati itukuti kuutumichila ntuuka wu. 21 Tukusaka kupanganya yambone ngaŵa kwa Ambuje pe nambo ni kwa wāndu nombe. 22 Kwayele tukunnajisya nlongo njetu jwine pamo ni wānyawo jwatunlinjile ni kunkulupilila, nombejo akusaka kwannope kunkamusya, ni sambano akulajila kwannope pakuŵa akwete chikulupi chachikulungwa ni wānyamwe. 23 Che Tito jwele ali njangu, jwatukutumichila pamo kwaligongo lyenu. Nambo kwagamba achalongo achinjetu wane wāwili wākulungana nawo wo ŵelewo ali wāntenga kutyochela mu mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito nombewo akunchimbichisya Kilisito. 24 Sambano mwalosye wāndu wo unonyelo wenu kuti mipingo jao ja wāndu wākunkulupilila Kilisito jiwatumile amanyilile kuti patukulilapa kwaligongo lyenu kuli kwakusyene.

9 Kwa ngani jankati kwajuchisya indu yetyosekwe kwa wāndu wā Akunnungu wākutama ku Yudea, nganingola ligongo lya kunnembela sooni. 2 Pakuŵa ngumanyilila intite pakukola ntima wa kupeleganya, noneji ngulilapa nkati ngani jo kwa wāndu wā ku Makedonia, njasalilaga kuti wāndu wā ku Akaya aliŵisile chile kupeleganya chitandilile mwacheso. Nipele ntima wenu wakupeleganya wachisisye wāndu achajinji, akole ntima wakupeleganya. 3 Nambo sambano ngwatuma achalongo achinjetu wā kuti kulilapa kwetu nkati wānyamwe kunaŵe kwa iyipeyi, mpela indite pakusala nliŵiche chile kwakamusya. 4 Iwaga akwika wā ku Makedonia pamo ni une ni kunsimana nganiliŵiche chile, tutujaluche pakuŵa twalilapile kwaligongo lyenu, ni wānyamwe wākwe chinchikola soni. 5 Kwayele, naiweni yambone naŵende achalongo wā alongolele kwika kweleko kuti aŵiche chile mitulilo jimwalanjile kupeleganya. Mitulilo jo chijilosye kuti nkupeleganya kwa usache wenu ni ngaŵa kwa kukanganichisya. 6 Nkumbuchile yakuti, jwakupanda kanondi chagungule kanondi, nombe jwakupanda yejinji chagungule yejinji. 7 Mundu jwalijose apeganye chasachile muntima mwakwe kupeleganya, ngaŵa kwa kukanganichisya namose kwakusupuka, pakuŵa Akunnungu akunnonyela jwakupeleganya kwa kusangalala. 8 Ni Akunnungu akukombola kumpa wānyamwe kupunda aila

yaikunsoŵa kuti katema kose nkole indu yejinji yakupanganyichisya masengo gagali gambone. 9 Mpela Malembelo ga Akunnungu igakuti kusala, “Jwele jwakwapa wākulaga kwa kusangalala. Umbone wakwe ukutama moŵa gose pangali mbesi.” (aiōn 9165) 10 Akunnungu ni wākupa jwakupanda mbeju ni chakulya. Iyoyo champe wānyamwe mbeju syasikunsoŵa ni kusimelesya nombewo chachinjonjehesya magungulo kwa upeleganyo wenu wambone. 11 Wānyamwe chimme wākusichila kuti mme wākupelaganya kwa kusangalala moŵa gose ni wāndu chiŵatogolele Akunnungu kwa ligongo lya mitulilo japochele kwa litala lyetu uwe. 12 Pakuŵa masengo gakupeleganya gankugapanganya ga, ngaŵa kwakwakamuchisya wāndu wā Akunnungu indu yaikwasoŵa pe, nambo chigakamusye wāndu achajinji kwatogolele Akunnungu. 13 Malinga ni kupeleganya kwenu kwaunonyelo, wāndu chiŵakusye Akunnungu kwaligongo lya kwitichisya kwenu ni kujikamulisya Ngani Jambone ja Kilisito pamo ni ntima wa kupeleganya kunkwapa ŵele ni wāndu wose. 14 Nombewo chachimpopelela wānyamwe kwa ntima wa unonyelo, kwaligongo lya indu yekulungwa yampanganyichisye Akunnungu. 15 Twatogolele Akunnungu kwa ntulilo wao wejinji wangaukuŵalanjika.

10 Nipele une che Paolo nansyene junguwoneka jwakulitimalika pinguŵa ni wānyamwe nambo natalichilaga ni wānyamwe nguŵa jwachikali mpela wane yakuti kusala. Ngunchondelela kwa chanasa ni umbone wakwe Kilisito. 2 Ngunchondelela ngasimundendekasya meje jwakalipa pachinjiika kukwenu pakuŵa ikomboleka chinjiŵa jwa chikali kwa wāndu wākutuganichisya kuti tukutama mpela wāndu wā pachilambo chi. 3 Isyene tukutama pachilambo, nambo ngatukumenyana mpela wāndu wā pachilambo yakuti pakumenyana. 4 Pakuŵa, yakumenyanilana yetuwe ngaŵa ya pachilambo, nambo gali machili ga Akunnungu gagakukombola kugumula maboma gose ga ŵammagongo, tukusijonanga nganiso syosye sya unami, 5 ni kugwisya nganiso ni indu yose yaikulitutumula kuukanila umanyilisi wa Akunnungu, ni kusikamula nganiso syose kuti sinjitichisye Kilisito. 6 Mwaŵaga wā utindimisyo mu kwitichisya pelepo ni pachituŵe chile kunjamuka mundu jwalijose jwakukana kwitichisya. 7 Wānyamwe nkulesya indu chapasa pe. Ana kwana mundu jwakuliganichisya kuti jwelejo ali jwa Kilisito? Ili yambone, nambo aganichisyeje iyoyo kuti nowaji tuli wā Kilisito mpela jwelejo yatite kuŵa jwa Kilisito. 8 Namose iwaga

mbundile kulilapa ligongo lya ukombole watupele Ambuje nganingola soni pakuwa ukombole wo uli kwaligongo lya kunlimbisa mchikulupi ni ngaŵa kungwisya wanyamwe. 9 Ngangusaka nganiseye kuti ngusaka kunjogoya ni ikalata yangu. 10 Pakuwa wandu wane akuti, "Ikalata i che Paolo ili yachikali yaili ni malowe gakutopela, nambo nsyene jo pakuwaga nowaji akuwa mundu jwakulepetala, ni pakukunguluka, malowe gao gakuwa gangali chindu." 11 Mundu jwakuwecheta yeleyo aimanyilileje kuti, pangali utinda wa yaili mu ikalata tuli tualichile ni yachituitendekanye twawaga pamo ni wanyamwe. 12 Ngatukuliwika mu mpingo umo namundo kulilandanya ni wele wakulilapa achinsyene. Welewo ali wakulowela, akulipima malinga ni chipimo chao achinsyene ni kulilandanya achinsyene kwa achinsyene. 13 Uweji ngatukulilapa mwakupelenganya, nambo kulilapa kwetu chikusigalile mu chipimo cha masengo gaatupele Akunnungu, masengo gatukugapanganya kukwenu nombe. 14 Kulilapa kwetu nganitupelenganya, pakuwa patwannyichisye Ngani Jambone ja Kilisito twaliji mmipika jetu. 15 Nipele ngatukulilapila masengo gapanganye wandu wane nambo tukulolela kuti, chikulupi chenu chichipunde konjecheke, masengo getu kukwenu chigapunde kwenela malinga ni mipika jatupele Akunnungu. 16 Pelepo chitukombole kulalichila Ngani Jambone mu ilambo ine, kwapele chitulilapilile masengo gatupanganye twachinsyene ni ngaŵa masengo gapanganye wandu wane. 17 Nambo, mpela Malembelo ga Akunnungu igakuti pakusala, "Jwakulilapa alilape kwa achila chapanganye Ambuje." 18 Pakuwa jwakukundikwa ngaŵa mundu jwakulilapa nsyene nambo ajula jwakulapikwa ni Ambuje.

11 Ikaliji mbaya nkaambililile kanondi mu kulowela kwangu, ngummenda, mumbililile kanondi. 2 Ngunkolela wiu mpela ila Akunnungu yakuti kunkolela wiu, pakuwa wanyamwe nli mpela mwalimwalipe junantomele kwaligongo lya jwannume jumo pe, jwele jwannume jo ali Kilisito. 3 Nambo ngogopa kuti, mpela ila lijoka ilyatite pakunlambusya che Hawa kwa ukalamuche wakwe, iyoyopeyo nganiso syenu sikalyungaswa mpaka kuleka kulityosya kweni kwa ntima wambone kwa Kilisito. 4 Pakuwa aikaga mundu jwalijose kukunalichila Che Yesu jwine jwanganitunalichila uwe, ngunsimonga pakuwa wanyamwe nkupililila. Ni wanyamwe nkumpochela mbumu jwine jwangaŵa Mbumu jwa Akunnungu, ajula jumwampochele. Ni nkujipochela ngani jambone jiine ni ngaŵa Ngani Jambone jimwalalichilwe jila! 5 Nganguganisa kuti chiisowile chindu chalinacho

wakuliwilanga, "Achinduna wakulu." 6 Nachiŵamuno nganingola umanyilisi wakuwecheta yambone nambo ngwete umanyilisi. Noweji tulosisye yeleyo paujo penu papali pose ni katema kose. 7 Uli, natesile sambi panalitulwisye nansyene ni kunkusya wanyamwe, pananalichile Ngani Jambone ja Akunnungu pangali malipilo? 8 Panatumikaga pasikati jenu, napochele ukamusi kutyochela kwa mipingo jine ja wandu wakunkulupilila Kilisito. Ni kwa yeleyo nali mpela ngwapokola welewo kuti ngombole kuntumichila wanyamwe. 9 Panaliji ni wanyamwe, nganinanlagasya jwalijose panasakaga chindu chachili chose. Pakuwa achinjetu wawaumile ku Makedonia wambelechele yose iyasoŵaga. Nganisaka kummenda wanyamwe chachili chose ni napundile kutenda yeleyo. 10 Mpela ila usyene wa Kilisito yautite kuwa nkati mwangu, ngapagwa mundu jwali jose mu chilambo chose cha ku Akaya juchakombole kusiŵila une kulilapila chelecho. 11 Kwa chichi nguwecheta yeleyo? Ana ligongo ngangunnonyela wanyamwe? Ngwamba! Akunnungu akuimanyilila kuti ngunnonyela. 12 Nambo indu inguipanganya chimbunde kuipanganya, kuti naajime lipesa aŵala wakuliwilanga "Achinduna wakulu," aŵala wakusosa lipesa lya kulilapa kuti akupanganya masengo mpela uwe. 13 Wandu wanti yeleyo ali achinduna wa unami, akupanganya masengo gao kwakulambusya achilitendaga kuti ali achinduna wa Kilisito. 14 Ngaŵa chindu chakusimonga, pakuwa namose Shetani nsyene akukombola kulitenda kuti, ali katumetume jwa kwinani jwa lilanguka. 15 Kwapele ngaŵa chindu cha kuchisimonga, yaŵaga nombewo achikatumetume wa Shetani akulitenda ali wakutumichila wambone paujo pa Akunnungu. Nambo mbesi jao chalamulikwe malinga ni ipanganyo yao. 16 Nguti sooni, mundu jwalijose ngasang'anichisya jwakulowela une, nambo mwang'anichisya yeleyo, mumalanjile mpela jwakulowela, kuti none nalilape kanandi. 17 Chinguwecheta sambano ngaŵa chanajisye Ambuje mechete, nambo yankati chindu chakulilapa chi, uneji nguwecheta mpela jwakulowela. 18 Wandu wajinji akulilapa mpela wandu wa pachilambo yakuti pakulilapa. Kwaligongo lyo, noneji chinalilape iyoyo peyo. 19 Wanyamwe nkuliganichisya kuti nkwele lunda, kwayele nkwapililila wakulowela nkusengwa. 20 Pakuwa nkupililila mundu jwakuntenda wanyamwe achikapolo, ni jwakunjiŵila ipanje yenu ni jwakunjigala pangankusaka, achinnyelusya ni kumputa majanda ku meeso. 21 Ngwete soni pangwitichisya kuti twaliji wakulepetala mkupanganya yeleyo. Iweje yanti yose, iŵaga kwana mundu jwalijose akukombola

kulilapila chindu, none jwakwe ngulinga kulilapa, sambano nguwecheta mpela jwakulowela. 22 Ana welewo ali Waebulania? None jwakwe ndili Mueblania. Ana welewo ali Waisilaeli? None jwakwe ndili mu Isilaeli. Ana welewo ali wa lukosyo lu che Iblahimu? None jwakwe ndili jwa lukosyo lu che Iblahimu. 23 Ana ali wakutumichila wa Kilisito? Une ndili jwakwapunda welewo, none nguwecheta mpela jwampugwe kuti uneji ndili jwakutumichila jwambone. Une nagapangeny masengo gakulimba kwapunda welewo ni natawikwe kwapunda welewo ni naputikwe kwapunda welewo ni kakajini nawandichile kuwa kwapunda welewo. 24 Kasano Wayahudi wambutile iboko selasini ni tisa. 25 Katatu Waloma wambutile iboko ni kamo naponyekwe maganga. Ni katatu jangasichile ngalawa jajikulungwa mu bahali ni nalonjele mu bahali chilo ni musi. 26 Najesile kakajini, naliji mchakogoya chakukumbwa ni meesi, naliji mchakogoya ni wachiswamba ni naliji mchakogoya ni Wayahudi achinjangu ni wandu wangawa Wayahudi. Naliji mchakogoya mu mmisi ni naliji mchakogoya mwipululu ni naliji mchakogoya mu bahali ni naliji mchakogoya kwa achambusanga wangu wa unami. 27 Ndesile masengo gakulimba ni kulaga ni njesisye kakajini. Kakajini jangwete sala ni njota ni kakajini nganingola chakulya ni kakajini naliji mu mbepo ni nganingola nguo. 28 Kupunda yeleyo yose, lyuwa ni lyuwa ngujiganisya mipingo jose ja wandu wakunkulupilila Kilisito. 29 Iwaga mundu jwalijose ali jwa kulepetala ni une nguwa jwakulepetala iyoyo, iwaga mundu akwatendekasya wandu atende sambu une ikumbeteka muntima. 30 Nalilapaga, chinalilape kwa indu yaikulosya kulepetala kwangu. 31 Akunnungu, Atati wa Ambuje Che Yesu akuswe mowa gose pangali mbesi. Welewo akuimanyilila kuti ngangulambusya. (aiōn 9165) 32 Katema kanaliji ku Damesiki, nkamusi jwa mwenye che Aleta wawisile wakulindilila mminango ja musi wa ku Damesiki kuti angamule. 33 Nambo wamisile mu chitundu ni kundulusya kwakupitila palidilisha lyalili pa lipupa lya musi. Noneji nakombwele kwapeleta mmakono mwao.

12 Chinalilape namose ngaikuwajilwa, nambo chisale yankati yakwiwona ni uunukuko umbatile kutyochela kwa Ambuje. 2 Ngummanyilila mundu jumo mwa Kilisito, ni sambano ipitile yaka likumi ni ncheche, mundu jo wajigalikwe kwinani. Ngangwimanyilila kanga mchiilu pane mu mbumu nambo Akunnungu akwimanyilila. 3 Une nguimanyilila yakuti mundu jo wajigalikwe kwinani, nambo nganguimanyilila

kanga watemi kweleko mchiilu pane ngawa mchiilu, Akunnungu nsyene akwimanyilila. 4 Kweleko kumbepo ko, waiplikene indu yanti, indu yo ngaikusachilwa mundu kuiwalanga. 5 Nipele chinalilape kwaligongo lya mundu jwanti yele nambo ngangulilapa nansyene, ikawe chinalilape kwaligongo lya kulepetala kwangu. 6 Ngasachile kulilapa nganga welewo jwakulowela, pakuwa ngasasile isyene pe. Nambo ngulisiwila, kuti jwalijose atakung'anichisya une mbundile nnope kwipunda yakwiwona njitendaga ni kwipilikana kutyochela kwangune. 7 Nambo kuti aasiwile une kulilapa kwannope kwa winji wa iunukuko, napotekwe mchiilu changu mpela ila ngusomwa ni miiwa, jjaliji mpela jwantenga jwa Shetani kwa kunagasya ni kusiwila kuti ngasililapa kwakupunda. 8 Nachondelele Ambuje katatu kuti kupeteka ko kundyochi. 9 Nombewo waasalile, "Ntuuka wangu ukunjenela, pakuwa ukombole wangu ukumalichika mu kulepetala." Kwayele chinalilape kwa kwangala mu kulepetala kwangu kuti machili ga Kilisito gatame pachanya pangungu. 10 Kwa yele ngusengwa pangulepetala ni pangutukanwa ni pangusowekwa ni indu ni pangulagaswa ni pangusauka ligongo lya Kilisito. Pakuwa nawaga jwakulepetala, katema ko ni pingukola machili. 11 Ndili mpela jwakulowela, nambo wanyamwe ni mundesisyemeje jwanti nyi. Wanyamwe mwa wajilwe kunapa une, pakuwa nawajilwe kulapikwa ni wanyamwe, ligongo atamuno nganima chindu nambo ngakunyichilila wele wakuliwilanga, "Achinduna achakulu." 12 Imanyisyo ni yakusimonjeka yaikumanyisya kuti une ndili nduna yapanganyikwe kukwenu kwa upillili wose. 13 Ana chindu chi changanimbanganya kukwenu chinachipangeny mu mipingo jine ja wandu wakunkulupilila Kilisito? Nganinansausya kwakusaka mungamuchisye. Munechelesye chilewo chi. 14 Nnole, sambano naliwichile chile kunjimajimila kaatatu ni ngasinantopela. Ngangusaka ipanje yenu nambo ngunsaka mwachinsyene. Pakuwa achawesile akwawichila mbiko achiwana wao nambo wanache ngakwawichila mbiko achawesile wao. 15 Chinjisengwa nnope kupeleganya yose ingwete ni namose kulityosya nansyene kwaligongo lya kunkamasya wanyamwe. Ana chimunonyele kanandi pakuwa nannonyele kwannope? 16 Nipele chinjitichisye kuti nganinantopela. Nambo wane akuganisya kuti, "Pakuwa che Paolo ali jwakalamuka, antanjisye kwakunlambusya." 17 Ana panamtumile jwantenga kukwenu nampokwele chachili chose kwa litala lya jwantenga jula? 18 Nanchisisye che Tito ni kwatuma pamo ni nlongo njetu jwine. Uli

che Tito wanjwile? Ana ngankuimanyilila kuti uwe twapanganyise masengo kwa nningwa umo, ni tukupanganya chindu kwa litala lilalila? 19 Ana nkuganisa kuti mpaka sambano tukulichenjela twachinsyene kukwenu? Uweji tukuwecheta paujo pa Akunnungu tuli tulumbikene ni Kilisito. Achambusanga wangu yele yose tukwipanganya kwa kunlimbisa wanyamwe. 20 Ngogopa, apala pachinjiika kukwenu ndakunsimana nganimma inguti pakusaka une, mbesi chimoneche kukwenu ingangusaka moneche. Ngogopa kunsimana nli ni umani ni wiu ni ugongomalo ni makani ni kulambuchisyana ni kunong'onana ni kulifuna ni utindiganyo pasikati jenu. 21 Ngogopa kuti pachiihe sooni, Akunnungu wangu chanyalusye mmbujo mwenu, noneji chinjililasika kwaligongo lya awala wandu watesile sambu kalakala nambo nganaleka usakwa wao ni chigwagwa ni chikululu chiwatesile.

13 Au uli ulendo wangu waatatu uchiiche kukwenu.

Mpela Malembelo ga Akunnungu igakuti kusala, "Magambo gose chigakaluche kwa kang'wa sya wandu wawili pane kupunda" 2 Natandite kunjamuka panaiche kukwenu pa ulendo wangu wawili, ni sambano ngunjamuka sooni pandi kwakutalichila, yakuti pachinjiika ngaangola chanasa kwa awala wose walongolele kutenda sambu ni akwendelechela kutenda sambu, ni wane wose. 3 Chimuumanyilile usyene wose, kuti Kilisito akuwecheta ni wanyamwe kwalitala lya kang'wa jangu. Kukwenu Kilisito nganawa wakulepetala paakulichenjeusya ni indu yenu, nambo akugalosya machili gao pasikati jenu. 4 Atamuno waliji wakulepetela pawawambikwe pansalaba, nambo sambano akutama kwa machili ga Akunnungu. Iyoyopeyo nowaji tuli wakulepetala kwakulumbikana nawo, nambo patukulilagasya kwa ligongo lyenu chitutame nawo kwa machili ga Akunnungu. 5 Nlipime mwachinsyene, nnyimanyilile kanga nlimbilichile mu chikulupi. Ana, ngankwimanyilila kuti Che Yesu Kilisito akutama munkati mwenu? Naga ngakutama nkati mwenu, nlepele. 6 Nambo ngwete chilolelo chakuti wanyamwe nkuimanyilila kuti uweji nganitulepela. 7 Nowaji tukwapopelela Akunnungu, nkantenda chachili chose changalumbana, ni uwe ngatukusaka tulolechele ni wandu kuti wakombole. Nambo, nkombole kuipanganya yaili yambone, namose yalolechelaga mpela walepele. 8 Pakuwa ngatukukombola kupanganya chachili chose chachikukanilana ni usyene. Nambo kuujimilila usyenepe. 9 Tukasengwa patukuwa wakulepetala, wanyamwe nli wakulimbangana.

Kwayele tukwapopela Akunnungu kuti mmeje wamalile. 10 Kwaligongo lya, ngulemba aga ndili ndalichile ni wanyamwe, melepe kuti katema kachiiche kweleko, ngasima jwachikali malinga ni ukombole wambele Ambuje wa kunlimbisa wanyamwe ngawa kunlepetesya. 11 Pambesi achalongo achinjangu nguti nne mwanja. Mmeje wamalilwe, mpembesyanene jwine ni jwine, mmeje ni nningwa umo, ntame mu chitendewe. Nombe Akunnungu wa unonyelo ni chitendewe chachiwa ni wanyamwe. 12 Nkomasyane kwakulosyana unonyelo wa Kilisito. 13 Ntuuka wa Ambuje Che Yesu Kilisito, ni unonyelo wa Akunnungu ni ukumulangano wa Mbumu jwa Akunnungu utame ni wanyamwe wose. 14 Ntuuka wa Ambuje Che Yesu Kilisito ni unonyelo wa Akunnungu ni ukumulangano wa Mbumu jwa Akunnungu utame ni wanyamwe wose.

Wagalatia

1 Une che Paolo, jundi nduna ngaŵa kwa kusagulikwa ni wāndu atamuno ngaŵa kwa ukombole wa wāndu, nambo sagulikwe ni Che Yesu Kilisito ni Akunnungu Atati, wāwansyusisye Che Yesu, 2 ni achapwetu wose wāali pamo ni une tukunkomasya mwanya mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito jajili ku chilambo cha ku Galatia. 3 Tukummendela upile ni chitendeweke kutyochele kwa Akunnungu Atati wetu ni kwa Ambuje Che Yesu Kilisito. 4 Kilisito wāliyosisye asyene kuŵa mbopesi kwa ligongo lya sambi syetu kuti atukulupusye pachilambo changalumbana cha sambano chi, kwa usache wa Akunnungu wetu ni Atati. (aiōn g165) 5 Twakusye Akunnungu moŵa gose pangali mbesi! Eloo. (aiōn g165) 6 Nkusimosya inkuti pakwaleka chitemape Akunnungu wāmmilasile kwa upile wa Kilisito ni nkujikuya ngani jambone jine jine. 7 Isyene ngapagwa Ngani Jambone jine. Nambo apali wāndu wākuntindanya wānyamwe, wāndu wākusaka kujigalasya Ngani Jambone ja Kilisito. 8 Nambo, iŵaga jumo jwetu pane achikatumetume ŵa kwini, channalichile ngani jine jine jangajikulandana ni ajila jitwannalichile uweji, alwesechekwe ni Akunnungu! 9 Twamasile kuŵecheta, ni sambano nguujila nguŵecheta, iŵaga chachinnalichila mundu jwine Ngani Jambone jine, jangajikulandana ni jejila jimwamasile kupochela, alwesechekwe ni Akunnungu! 10 Sambano ngusaka nanonyelesye ŵaani! Nanonyelesye wāndu, pane Akunnungu? Ngasachile kwanonyelesya wāndu, ngangaŵe kose jwakutumichila jwa Kilisito. 11 Achalongo achinjangu, ngusaka mmanyiile kuti Ngani Jambone jinanlalichile jila nganijiŵa ngani ja kutyochele kwa mundu. 12 Nipele une nganinajipochela kutyochele kwa mundu jwalijose atamuno nganapagwa mundu juŵanyigenye. Che Yesu Kilisito asyene ni jwamunukulile une. 13 Usyene mwamasile kupilikana indite pakutama kalakala kwa kulikuya litala lya Chiyahudi lya kwapopelela Akunnungu ni indite pakwalagasya kwa nnope mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito ni kusaka kwajonanga pangali chanasa. 14 Elo, une naapundile Wayahudi achinjangu achajinji ŵa lisusa limo ni une kwa kulikuya litala lya Chiyahudi lya kwapopelela Akunnungu, ni nachalile kuchikamulisya chisyoŵelo cha achambuje wetu. 15 Nambo Akunnungu, kwa upile wao ŵasagwile une namose ngunaŵe kupagwa, wāmmilasile naatumichile. 16 Paŵasachile kuamunukulila Mwanagwe munkati mwangu kuti nalichile Ngani Jambone nkati Che Yesu

Kilisito kwa wāndu wāngaŵa Wayahudi, nganinyaula kukwausya wāndu ŵane yakuti kuganisyā, 17 namose nganinyaula ku Yelusalemu kukuwonegana ni aŵala wāŵaliji achinduna kabula nganime nduna nambo najawile kaje ku Alabia, nipele nausile sooni ku Damesiki. 18 Payapite yaka itatu pe, nipele nakwesile kwaula ku Yelusalemu kukuwonegana ni che Kefa jwakumanyika kwa liina lya che Petulo, nalonjele nawo kwa moŵa likumi ni nsano. 19 Nambo nganinaawona achinduna ŵane ikaŵe che Yakobo, apwao Ambuje. 20 Gelega gingunnembela gali ga isyene, Akunnungu akumanyilila kuti nganguŵecheta ya unami. 21 Kanyuma najawile ku chilambo cha Silia ni Kilikia. 22 Nambo katema ko, mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito ŵa chilambo cha ku Yudea ŵaliji nganamone une. 23 Chiŵwachimanyaga ni chechila pe chiŵwachipilikene, “Jwejula mundu juŵatusawisye uwe kalakala, sambano akalalichila chikulupi chilachila cha Ngani Jambone chiŵwalingaga kuchijonanga kalakala chila.” 24 Nipele, ŵaakusisye Akunnungu kwa ligongo lyangu une.

2 Payamasile yaka likumi ni ncheche, une ni che Banaba twajawile sooni ku Yelusalemu, twalongene ni che Tito. 2 Najawile kweleko pakuŵa Akunnungu wāmunukulile kuti nyaule. Patwatemi nkungulu pamo ni achakulu pe, naasalile nkati Ngani Jambone jinalalichile wāndu wāngaŵa Wayahudi. Natesile yele kuti masengo gangu ganatesile, ni gangugapanganya sambano, ganaŵe gangalimate. 3 Nambo, namose ajangu che Tito, jwali Mgiliki, nganakanganichiswa kuumbala, 4 atamuno kwaliji ni wāndu wāŵalitendaga wākukulupilila achinjetu wāŵasachile aumbale. Wāndu wāŵalijinjisye kwa chisyepela ni kuuchilichisya kulecheleswa kwetu kutuli nako kwakulumbikana ni Kilisito Che Yesu, kuti atutende achikapolo. 5 Nambo nganitusaka kwajitichisya namose kanandi, kuti usyene wa Ngani Jambone usigale ni wānyamwe katema kose. 6 Nambo wāndu wākutinji ali ilongola, iŵaga isyene ŵaliji ilongola pane ngaŵa ilongola, ngaŵa chindu kukwangu, pakuŵa Akunnungu ngakulamula kwa kulolechesya indu ya paasa, wāndu wo nganakola indu yasambano yakunyonjehesya une. 7 Kwayele, waimanyilile kuti Akunnungu wāngulupilile kuti nalalichile Ngani Jambone kwa wāndu wāngaŵa Wayahudi mpela iŵatite pakwakulupilila che Petulo kwalalichila Wayahudi. 8 Pakuŵa Akunnungu ŵantesile che Petulo kuŵa nduna kwa Wayahudi, ni jujojo jwandesile une nombre kuŵa nduna kwa wāndu wāngaŵa Wayahudi. 9 Nipele, che Yakobo,

che Petulo ni che Yohana, wawajiji ilongola achakulu, pawaimanyilile kuti Akunnungu wambele upile wa masengo ga jikajikape ga, watukamwile uwe makono, une ni che Banaba, chiwe chimanyisyo cha kuti tuli wamo. Uwe twajawile kupanganya masengo kwa wandu wangaŵa Wayahudi ni wanyawo kwa Wayahudi. 10 Nambo watuwendile chindu chimo kuti, tukaaliwalila wakulaga waali mu mpingo wa wandu wakwakulupilila Che Yesu, chelecho none nachikamulichisye kuchitendekanya. 11 Nambo che Petulo paŵaiche ku Antiokia naakanile paujo pa wandu pakuŵa wajiji alewile. 12 Kundanda, akanaiche wandu wampepe kutyochela ku che Yakobo, che Petulo walyaga pamo ni wandu wangaŵa Wayahudi. Nambo paŵaiche pe, walesile kulya ni wandu wangaŵa Wayahudi, ni kulisepusya nawo kwa ligongo lya kwajogopa wandu wawakanganichisye wandu wangaŵa Wayahudi aumbale. 13 Nombe achinjangu Wayahudi wane waliunjile pamo ni che Petulo kutendekanya ya ulamba, nombe che Banaba wajinjilwe ni ulamba wao. 14 Nipele, panaiweni kuti indu yakupanganya ngaikwilana ni usyene wa Ngani Jambone, nansalile che Petulo paujo pa wandu wose kuti, "Namuno mmwe nli Myahudi, nkutama mpela wandu wangaŵa Wayahudi ni ngaŵa mpela Myahudi! Nipele nkukombola chinauli kulinga kwakanganichisya wandu wangaŵa Wayahudi kutama mpela Wayahudi?" 15 Isyene, uwe tuli Wayahudi chipagwile, ni ngaŵa wandu wangaŵa Wayahudi waali ni sambli! 16 Isyene tukwimanyilila kuti ngaikukomboleka mundu kutendekwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa kugajitichisya Malajisyo ga Akunnungu, nambo kwa kwakulupilila Che Yesu Kilisito. Noweji wakwe tumasile kwakulupilila Che Yesu Kilisito. Tutendekwe wambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya chikulupi chetu kwa Kilisito, ni ngaŵa kwa kugajitichisya Malajisyo. Pakuŵa ngapagwa mundu jwakutendekwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa kugakuya Malajisyo. 17 Sambano, iwaga tukusosa kutendekwa wambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya kulumbikana ni Kilisito, uweji tukuŵalanjikwa kuti tuli wa sambli, uli, achi chitendo chikulosya kuti Kilisito akwatenda wandu apanganye sambli? Ngwamba! 18 Nambo iwaga ngugumba sooni Malajisyo gunagagumwile, nipele nguti une ndili jwakuleŵa. 19 Malajisyo gandesile naimanyilile kuti ngusachilwa kuwa. Kwayele nawile kuti ndyoche mu ulamusi wa malajisyo go kuti ndame kwa ligongo lya kwatumichila Akunnungu. None wambikwe pamo ni Kilisito pansalaba. 20 Sambano ngaŵa une sooni jungutama, nambo Kilisito ni wakutama nkati mwangu.

Umi ungwete sambano mu chilu, ngwete pakuŵa ngunkulupilila Mwana jwa Akunnungu, juwanonyele une mpaka wautyosise umi wao kwa ligongo lyangu. 21 Ngangusaka kuukana upile wa Akunnungu. Iwaga mundu akutendekwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa kugajitichisya Malajisyo ga Akunnungu, nipele, chiwa cha Kilisito changalimate!

3 Wanyamwe Wagalatia wakulowela! Ana waani annosile wanyamwe? Ntekusalilwa pangasisika nkati chiwa chi Che Yesu Kilisito, kuti wawambikwe pansalaba mpela ila mwachinsyene intite pakulola kwa meeso genu. 2 Ngusaka kuchimanyilila chindu chimo kutyochela kukwenu, ana mwampochele Mbumu jwa Akunnungu kwa ligongo lya kutendekanya yaikusachilwa ni Malajisyo pane kwa ligongo lya kujipilikanila ni kujikulupilila Ngani Jambone? 3 Ana wanyamwe ndi wakulowela kwanti yelei? Wanyamwe mwatandite yose kwa ukamuchisyo wa Mbumu jwa Akunnungu, sambano nkusaka kumalichisya kwa machili genu mwachinsyene? 4 Ana, malagasyo gamwalasile wanyamwe galiji gangalimate? Ngaikomboleka! 5 Ana, Akunnungu akumpanga Mbumu jwakwe ni kupanganya yakusimonjeka kukwenu kwa ligongo nkupanganya yaikusachilwa ni Malajisyo, pane kwa ligongo nkujipilikanila Ngani Jambone ni kujikulupilila? 6 Munnole che Iblahimu, mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala "Che Iblahimu waakulupilile Akunnungu, ni kwachikulupi cho watendekwe kuŵa wambone paujo pa Akunnungu." 7 Nipele sambano, mmanyilile kuti wandu wose wakwakulupilila Akunnungu, welewo ali wanache wa usyene wa che Iblahimu. 8 Malembelo ga Akunnungu galongolele kulosya kuti, Akunnungu chiwatende wambone paujo pao wandu wangaŵa Wayahudi kwa litala lya chikulupi. Pakuŵa Akunnungu wansalile kaje che Iblahimu Ngani Jambone ji achitiji, "Kwalitala lyenu, ngosyo syose chisikole upile." 9 Nipele, wakwete chikulupi akukola upile pamo ni che Iblahimu wawakulupilile. 10 Nambo wanawose wakukulupilila pe kupanganya yaikusachilwa ni Malajisyo alweseche. Pakuŵa, Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Jwalijose jwangakukamulisa ni kupanganya yose yailembekwe mchitabu cha Malajisyo, jwele jwanlweseche." 11 Sambano ikulosya kuti Malajisyo ngagakuntenda mundu aŵe jwambone paujo pa Akunnungu, pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Mundu jwambone paujo pa Akunnungu chatame kwa chikulupi." 12 Nambo Malajisyo ngagakukulupilila chikulupi, nambo Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Mundu

jwakupanganya yaikusachilwa ni Malajisyo chatame kwa Malajisyo go.” 13 Kilisito watuwombwele kutyochele pa malweso ga Malajisyo kwa kulijigalila malweso go kwa ligongo lyetu, pakuwa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Alweseche munda jwalijose jwaŵichikwe pa chitela.” 14 Chiwombosyo cho chatendekwe kuti upile wapegwilwe che lblahimu watuluchile wanda wangaŵa Wayahudi kwa litala lya Kilisito Yesu, ni kuti kwa litala lya chikulupi tumpochele Mbumu juwatulanjile Akunnungu. 15 Achalongo achinjangu, chinampe chitagu kutyochele mu umi wetu wa lyuwa ni lyuwa. Iwaga wanda wawili awichilene malangano kwa kulumbilila, ni ngapagwa munda jwakukombola kupungusya pane kujonjehesya chindu mu gele malangano. 16 Nipele, Akunnungu wampele che lblahimu chilanga ni uwelesi wao. Malembelo ga Akunnungu ngagakusala, “Ni uwelesi yao” nambo gakuti, “Ni uwelesi wao,” yaani jumo pe, ni jwelejo ali Kilisito. 17 Chingusaka kuwecheta ni achi, Akunnungu watesile lilangano yakwe, wawechele isyene. Malajisyo gaiche payapite yaka machila ncheche ni makumi gatau. Malajisyo go ngagakukombola kulityosya lilangano lya Akunnungu namose kuchitema chilanga. 18 Pakuwa, chilanga cha Akunnungu chikakulupilile kugajitichisya Malajisyo, nipele, ntuuka wo ngaukakombole kukulupilila chilanga cha Akunnungu. Nambo Akunnungu kwa ligongo lya wema wakwe, wapele ntuuka che lblahimu, kwa ligongo lya lilangano lyo. 19 Sambano Malajisyo gana masengo gachi? Malajisyo gajonjehesya pelepole ligongo lya kulosya sambu sili chindu chachi, mpaka pataiche ajula uwelesi u che lblahimu juwapele chilanga chila. Malajisyo gaiche ni achikatemetume wa kwini kwa litala lya che Musa juwaliji jwakwilanya. 20 Nambo jwakwilanya ngakusachilwa kwa ligongo lya chindu chachikungamba munda jumo, ni Akunnungu ali wamo pe. 21 Uli, Malajisyo gakukanilana ni chilanga cha Akunnungu? Ngwamba! Pakuwa, naga gakakopweswe malajisyo ngakukombola kwapa wanda umi, nipele, tukakombole kutendekwa wambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya kugajitichisya malajisyo. 22 Nambo, Malembelo ga Akunnungu gamasile kuwecheta kuti chilambo chose chili paasi pa ulamusi wa sambu, kwayele, awala waakukulupilila apegwe ntuuka waulanjile Akunnungu, kwa kwakulupilila Che Yesu Kilisito. 23 Nambo chikanaiche chikulupi, twatawikwe ni Malajisyo nti watawikwe, mpaka chikulupi cho pachichinukulikwe. 24 Nipele, Malajisyo galiji ni ulamusi pachanya uwe mpaka pawache Kilisito, kuti kwa litala lya chikulupi tukundikwe kuwa wambone paujo pa Akunnungu.

25 Nambo pakuwa chikulupi chiiche, malajisyo nganigakola ulamusi pachanya petu. 26 Kwa litala lya chikulupi, wanawose ndi wanache wa Akunnungu mu kulumbikana ni Kilisito. 27 Pakuwa wanyamwe wose umwabiswe ni kulumbikana ni Kilisito, ntame mpela yakuti pakusaka Kilisito. 28 Kwayele ngapagwa sooni kutindana pasikati ja Myahudi ni jwangaŵa Myahudi, kapolo ni jwalechelele, jwankongwe ni jwanume. Wanawose ndi chindu chimo kwa kulumbikana ni Che Yesu Kilisito. 29 Iwaga wanyamwe ndi wanda wakwe Kilisito, sambano ndi uwelesi u che lblahimu, chimpochele achila chalanjile Akunnungu.

4 Nambo une nguti yeleji, juchajigale indu iwagosele, awaga mwanache akuwa mpela kapolo namuno ali nsyene ipanje. 2 Katema kose ko jwelejo ali paasi pa ulamusi wa wanda wakunlela ni wakwajimilila ipanje yakwe mpaka katema kakaŵichikwe ni atigawe. 3 Iyoyo noweji patwaliji ngatukumanyilila usyene twaliji achikapolo wa masoka ngakutawala pachilambo. 4 Nambo pakaichile katema kakaŵichikwe, Akunnungu wannajisye Mwanagwe, wawapagwile ni jwankongwe ni kulongoswa ni Malajisyo, 5 kuti wawombole awala wakulongoswa ni Malajisyo kuti uwe tukombole kutendekwa wanache wa Akunnungu. 6 Ni pakuwa ndi achiwanagwe, Akunnungu wannajisye Mbumu jwa Mwanagwe mmitima jetu, Mbumu jwakuwilanga, “Aba”, malumbo gakwe “Atati!” 7 Nipele mmwe nganimma kapolo sooni, nambo mwana ni pakuwa mmwe ndi mwana, Akunnungu champe indu yose yawisile chilanga kwa achiwanagwe. 8 Kalakala pamwaliji ngakwamanyilila Akunnungu, mwaliji achikapolo wa minungu jangalimate. 9 Nambo sambano nkwananyilila Akunnungu pane nkumanyika ni Akunnungu, kwa chichi nkugaujilila sooni majiganyo gandanda gagali gakulepetela ni gamapunguchilwe? Nkusaka kugatumichila sooni? 10 Kwa chichi nkuchenjeuka ni kukamulisa masyowebele genu ga moŵa ni miesi ni katema ni yaka? 11 Ngwete lipamba nkati wanyamwe, pakuwa ikukomboleka kuti nalisawisye pangali chindu kwa ligongo lyenu. 12 Achalongo achinjangu, ngunchondelela mmeje mpela une, pakuwa namose une naliji mpela wanyamwe. Nganimumbanganyichisya ungulimate wauli wose. 13 Nkumanyilila kuti uwele uwasimene wambele lipesa lya kunlalichila Ngani Jambone kaandanda. 14 Namuno ulwele wangu waliji mpela malagasyo gamakulungwa kukwenu, nganimunyelusya namose kuungana, nambo mwambochele mpela katumetume jwa kwini jwa Akunnungu ni mwambochele mpela nkumpochela Kilisito Yesu nsyene. 15 Wanyamwe

mwaliji wākusengwa! Sambano chinsimene chichi? Pakuwa ngunsalila umboni usyene kuti pa moŵa gala ikakomboleche, nkatyosise meeso genu ni kuumba une. 16 Ana, une mele jwammagongo jwenu ligongo ngunsalila yaili ya usyene? 17 Wele wāndu akulosya kuti akunchenjeuchila wānyamwe, nambo nningwa wao nganiuwa wambone. Wānyawo akusaka wānyamwe ni une tutindane kuti nkombole kwachenjeuchila. 18 Ili yambone kukola lung'wanu kupanganya indu yambone moŵa gose, ngaŵa katema pangutama ni wānyamwe pe. 19 Achiwānangu wāngunnonnyela, mpela jwankongwe yakuti pakukola chilungusi pakuligopola, none iyoyo, ngunkolela chilungusi sooni mpaka pachimme ni uwele wa Kilisito nkati mwenu. 20 Ngasachile kuwa nomwe sambano, kuti mechete ni wānyamwe kwa kulitimalika. Pakuwa ngwete lipamba kwa ligongo lyenu. 21 Musalile wānyamwe wānkusaka kulongoswa ni Malajisyo, ana ngankumanyilila igakuti kusala Malajisyo? 22 Ilembekwe muitabu ya Malajisyo kuti che Iblahimu wākwete achiwānagwe wāwili, jumo wāpagwile ni jwankongwe kapolo ni jwine wāpagwile ni wānkwakwe juwalombe. 23 Juwāpagwile ni jwankongwe kapolo jula wāpagwile mpela yakuti pakupagwa wāndu wane ni juwāpagwile ni wānkwakwe jula wāpagwile kwa chilanga cha Akunnungu. 24 Maloŵe ga gali mpela chitagu, wele achakongwe wāwili ali chitagu cha malangano gaŵili. Lilangano lyaandanda lili lyelila lilyatendekwe pa chitumbi cha Sinai lyalikungamba che Hajili ni achiwānagwe wāwāpagwile mu ukapolo. 25 Che Hajili akulandanywa ni chitumbi cha Sinai chachili mu chilambo cha Alabia, nombe chili chitagu cha musi wa Yelusalemu ja sambano, pakuwa weleu uli musi wauli mu ukapolo pamo ni wākutama mwelelemo. 26 Nambo Yelusalemu ja kwinani uli musi waulechelelwe, ni musi wo uli achikulu wetu. 27 Pakuwa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Nsengwe, mmwe wāngankuweleka, nlulute mmwe wānganimmeleche mwanache, Pakuwa wānache wa jwankongwe jwalekangene ni wānkawo ali achajinji, kupunda wānache wa jwankongwe jwākwete wālume.” 28 Nipele achalongo achinjangu, ndi wānache wa Akunnungu wāmpagwile kutyochela mu chilanga chao mpela yaili ku che Isaka. 29 Nambo mpela ila moŵa gala, ajula mwanache juwāpagwile mpela yakuti pakupagwa wāndu wane wānagesye ajula juwāpagwile kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu, iyoyo ni yaili mpaka sambano. 30 Nambo ana Malembelo ga Akunnungu gakuti uli? Gakuti, “Mumminje jwankongwe kapolo jo ni mwanagwe, ligongo mwanagwe kapolo ngaapochela yaigosekwe

pamo ni mwanache jwa jwankongwe jwalechelelwe.” 31 Nipele achapwanga, uwe nganituwa wānache wa jwankongwe kapolo jula, nambo tuli wānache wa jwankongwe jwalechelelwe.

5 Pakuwa Kilisito atulechelele kutyochela mu ukapolo. Nipele njimanje mpela wāndu wālechelelwe, ni kasinjitchisya kuwa mu itawiko ya ukapolo sooni. 2 Mpilikane! Une che Paolo ngunsalila wānyamwe kuti mwajitichisya kuumbala, Kilisito chawoneche ngaŵa chindu kukwenu. 3 Uneji ngusala pangasisa, mundu jwakwitichisya kuumbala akusachilwa akamulisye Malajisyo gose ga Akunnungu gaŵapele che Musa. 4 Iwaga nkusosanga tuwālanjikwe wāndu wāmbone paujo pa Akunnungu kwa litala lya kugakamulisya malajisyo, nlisapwile kwakutalichila ni Kilisito ni nkanile wema wa Akunnungu. 5 Nambo uweji tukulolela kutendekwa wāndu wāmbone paujo pa Akunnungu kwa litala lya chikulupi ni kwa litala lya machili ga Mbumu jwa Akunnungu, tukulindiila chele chindu. 6 Pakuwa twalumbikanaga ni Che Yesu Kilisito, kuumbala pane ungaumbala ngakukutenda chindu. Nambo chachili chambone chili chikulupi chachikuloswa kwa kunonyelana. 7 Mwaliji nkupanganya yambone mu utame wenu! Ana wāani annekasisye kuti nkaupilikanichisya usyene? 8 Jwatesile chelechi nganaŵa Akunnungu wākumbilanga wānyamwe. 9 Majiganyo ga unami ga, gali mpela amila kanandi jajikututumusya utandi wantundu. 10 Nkulumbikana kwetu ni Ambuje ngukulupiila kuti chituwe ni ntima umo. Jwelejo jwakunsupusyanga chalamulikwe ni Akunnungu, namose aŵe ncheni. 11 Achalongo achinjangu, iwaga ngwendelechela kwalalichila wāndu aumbale, ligongo chi ngusauswa? Ikaliji yeleyo, wāndu ngakachimwe ni kulalichila kwangu yankati nsalaba wa Kilisito. 12 Mbaya wele wākunsausya wānyamwe kwa kunkanganichisya mmumbale akalikatile iŵalo yao ya uwelesi. 13 Wānyamwe achalongo achinjangu mwaŵilanjikwe ni Akunnungu nlechelelwe kutyochela mu ukapolo. Nambo kulecheleswa kwenu kunaŵe ligongo lya kujikuya tama simpagwilwe nasyo, nambo ntumichilane kwa unonyelo. 14 Pakuwa Malajisyo gose gakumalila kwakukamula lilajisyo limo, nombelyo, “Munnonyele njenu mpela inkuti pakulinonyela mwasylene.” 15 Nambo mwalumanaga ni kulyangana mpela inyama ya chikali ya mwikonde, nllilechesye kuti ngasinjonangana. 16 Nipele nguti yeleyi: Utame wenu ulongoswe ni Mbumu jwa Akunnungu, ni wānyamwe ngasankuya sooni tama sya chiilu syangalumbana simpagwilwe nasyo. 17

Pakuŵa tama simpagwilwe nasyo sikukanilana ni yakuisaka Mbumu jwa Akunnungu ni yakuisaka Mbumu jwa Akunnungu ikukanilana ni tama sya chiilu syangalumbana simpagwilwe nasyo. Yeleyo indu iwili ikukanilana, kwa ligongo lya ngankombolanga kupanganya inkusaka mwachinsyene. 18 Nambo iwaga nkulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, nganimma sooni paasi pa ulamusi wa Malajisyo. 19 Nipele masengo gagakutyochelela ni tama sya chiilu syangalumbana simpagwile nasyo ni, chigwagwa ni chikululu ni lipamo, 20 kupopelela inyago ni usawi ni umagongo ni uwanga ni wiu ni lutumbilo ni chilema ni makani ni kujitindanya mipingo ja wandu, 21 kuchimwa ni kukolelwa ni chindimba changalumbana ni indu ine yaikulandana ni yeleyo, ngunjamuka mpela inatite pakulongolela kunjamuka, wandu wakupanganya yeleyo ngaajinjila mu Umwenye wa Akunnungu. 22 Nambo mundu jwakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu akuŵa ni unonyelo ni lukondwa ni chitendewe ni upiliili ni ntima wa kutyosya ni umbone ni chikulupilichiko, 23 kulitimalika ni kulisiwila kutenda sambi. Ngapagwa malajisyo gagakukombola kuikanila indu yi. 24 Nombe wandu waali wakwe Kilisito Yesu, asiwambile tama syao syangalumbana syapagwile nasyo ni kuleka kuipanganya indu yangalumbana iwanonyelaga kuipanganya. 25 Twatamaga kwa kulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, nipele tukuye yakuti kusaka Mbumu jwa Akunnungu. 26 Tukalilapa, ni tunatandane atamuno kukolelana wiu.

6 Achalongo achinjangu, iwaga mundu chapanganye sambi, wanyamwe wankulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu munjamuche mundu jo kwa kulitimalika. Nambo nilolechesye mwachinsyene kuti nkalinjikwa. 2 Njigalilane misigo, kwakupanganya yeleyo chingamalichisye malajisyo ga Kilisito. 3 Pakuŵa mundu aliganisya kuti welewo ali chindu, namuno welewo nganaŵa chindu, akulilambusya asyene. 4 Nambo jwalijose alolecheye yakuti pakutama. Iwaga akutama yambone, chakombole kusangalalila nsyene pangalilandanya ni utame wa mundu jwine. 5 Pakuŵa jwalijose chalamulikwe kwa ipanganyo yakwe nsyene. 6 Mundu jwalijose jwakujiganywa Ngani Jambone akusachilwa angawile jwakunjiganya indu yambone yakwete. 7 Nkalambusyana, Akunnungu ngakutendelwa chipongwe, pakuŵa chachili chose chakupanda mundu, chelecho ni chaagungule. 8 Pakuŵa mundu jwakupanda kwakusikuya tama syangalumbana syapagwile nasyo, chaagungule uwonasi nambo jwakupanda kwa kulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, chagungule umi wa moŵa

gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 9 Soonni tukapela kutendekanya yambone, pakuŵa naga ngatukupwa ntima chitugungule kwa katema kakwe. 10 Nipele, kila patukukola lipesa, twatendele wandu wose indu yambone, nnoopenope kwa achinjetu wakunkulupilila Che Yesu. 11 Niole inguti pakunnembela malembo gamakulungwa kwa nkono wangu nansyene! 12 Aŵala wose wakusaka kuloleka wakusalala kwa indu ya mchiilu ni wakunkanganichisya wanyamwe mmumbale. Akupanganya yeleyo kuti anasauche kwa ligongo lya kujiganya pe nkati nsalaba wa Kilisito. 13 Pakuŵa namose waumbele ŵala ngakugapilikanichisya Malajisyo, nambo akusaka wanyamwe mmumbaswe akombole kulifuna kuti ntekwaajitichisya ligongo lya kuumbala kwa iilu yenu. 14 Nambo une ngangulifuna kwa chachili chose, ikawe ngulifunila kuwambikwa pansalaba Ambuje wetu Che Yesu Kilisito, pakuŵa kwa litala lya nsalaba wo, indu yose ya pachilambo ili yangalimate kukwangu ligongo ndili nti mundu juwile kwa indu yo. 15 Pakuŵa kuumbala atamuno ungaumbala ngaŵa chindu, nambo chindu chachikulungwa chili mundu kutendekwa jwasambano. 16 Ni wose wakukulupilila yeleyo, ngwasachila chitendewe ni chanasa, wandu ŵa ku Isilaeli, ni wandu wose ŵa Akunnungu. 17 Chitandile sambano anaasausye mundu sooni nkati indu yi, pakuŵa ngwete chimanyisyo pa chiilu pangu chachikulosya kuti une ndili jwakwe Che Yesu Kilisito. 18 Achalongo achinjangu, upile wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito utame ni wanyamwe wose. Eloo.

Waefeso

1 Une che Paolo, nduna jwa Kilisito Yesu kwa unonyelo wa Akunnungu. Ngunnembela wanyamwe wandu wa Akunnungu wankutama ku Efeso, wankukulupilichika nkulumbikana ni Kilisito Yesu. **2** Ngummendela upile ni chitendewe kutyochela kwa Akunnungu Atati wetu ni kwa Ambuje Che Yesu Kilisito. **3** Twakusye Akunnungu waali Atati wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. Pakuwa nkulumbikana ni Kilisito, atupele uwe upile wose waukutyochela kwinani kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu. **4** Namose chilambo chikanawe gumbikwa, Akunnungu watusagwile uwe kuti tuwe wandu wakwe nkulumbikana ni Kilisito, kuti tuwe waswela ni wangali sambu paujo pao. Kwa ligongo lya unonyelo wao, **5** Akunnungu wasachile chitandile kundanda, ni watusagwile uwe, kuti tutendekwe wanache wao kwa litala lya Che Yesu Kilisito. Yeleyi ni iwatite pakunonyelwa ni kusaka. **6** Nipele twalape Akunnungu kwa ligongo lya umbone wao wekulu, pakuwa watupele Mwanagwao juwannonyele nti ntuuka. **7** Kwa kulumbikana ni Kilisito uwe tukuwombolwa kwa miasi jao, yaani tukulecheswa sambu syetu. Yele ni wautite ukulu wa upile wao, **8** uwatujitilile kwakuchuluka kwa lunda lose ni umanyilisi wakwe wose. **9** Akunnungu atesile achila chiwasakaga kuchipanganya. Atumanyisye yantemela yaichile amalichisye kwa litala lya Kilisito. **10** Yeleyo chitendekwe pa katema kakawichikwe ni Akunnungu, pachasonganganye indu yose pamo yaili kwinani ni yaili mu chilambo ni yose ilongoswe ni Kilisito. **11** Kwa kulumbikana ni Kilisito, uwe twasagulikwe tuwe wandu wakwe mpela iwatite pakusaka Akunnungu chitandile kalakala. Akunnungu akupanganya indu yose mpela yakuti pakusaka ni kulamula nsyene. **12** Kwa yeleyo, uweji watulongolele kwakulupilila Kilisito, tuulape ukulu wa Akunnungu. **13** Ni wanyamwe wandu wanga wa Wayahudi nombe, mwapilikene utenga wa usyene, yaani Ngani Jambone jajikunnyichisya ukulupusyo. Mwakulupilile Kilisito, nombe Akunnungu kwakulosya kuti wanyamwe ndi wandu wakwe, kwakulumbikana ni Kilisito annembile chimanyisyo kwakumpa Mbumu jwa Akunnungu mpela iwatite pakulanga kalakala. **14** Mbumu jo ni jwakwimilila indu yose yalanjile Akunnungu kwa wandu wakwe. Chindu chi chikutumanyisya kuti Akunnungu chiwawombole wandu wakwe. Tuulape ukulu wakwe. **15** Kwa ligongo lya, chitandile panapilikene inkuti pakwakulupilila Ambuje Che Yesu ni inkuti pakwanonyela wandu

wose wa Akunnungu, **16** une nganguleka kwatogolela Akunnungu kwa ligongo lya. Ngunkumbuchila mmampopelo gangu. **17** Ngwendelechela kwapopela Atati waali ni ukulu, Akunnungu wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito, ampe wanyamwe Mbumu jwakwe kuti nkole lunda ni chiunukuko kuti nkombole kwamanyilila welewo uchenene. **18** Ngwaenda Akunnungu ambunukule mitima jenu kuti nkombole kulola lilanguka lyakwe kuti manyilile chilolelo chammilasile ni ukulu wekulungwa wa upile uwaagosele wandu wakwe, **19** ni kugamanyilila machili gakwe gamakulungwa nnope kwetu uwe watukwakulupilila. Machili gagakupanganya masengo mwa uweji ni galandana ni machili gamakulungwa gala, **20** gawatumie pawansyusisye Kilisito ni kuntamika kunkono wakwe wa kundo wa machili kwinani. **21** Kweleko Kilisito ali jwankulu pachanya pa achakulu wose ni waali ni ulamusi wose ni machili ni mamwenye. Ni liina lyakwe lili lyekulu pachanya meena gaakupewga wandu pa chilambo chi ni chilambo chachikwika. (aiōn g165) **22** Akunnungu wapele Kilisito ulamusi pa indu yose. Nombe Akunnungu ammisile awe ntwewa mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito kuti alongosye indu yose. **23** Wandu wakunkulupilila Kilisito ali chilu cha Kilisito, nombewo ali utindimisyo wa Kilisito wakutimisya indu yose.

2 Wanyamwe kalakala mwaliwi wawe mu utame wa mbumu kwa ligongo lya ungaajitichisya Akunnungu ni sambu syenu. **2** Katema ko mwatemi malinga ni wende wangelimate wa wandu wa chilambo chino. Mwampilikanichisye jwankulu jwa masoka ga machili jwa kwiunde, lisoka lyalikwatawala sambano wandu wangakwajitichisya Akunnungu. (aiōn g165) **3** Kalakala, nowaji twaliwi mpela welewo. Twatemi kwakukuya tama syangalumbana sitwapagwile nasyo ni kutendekanya yeila pe yakuinonyesya iilu ni lunda lwetu. Kwa ligongo lya kulandana kwetu nkupagwa, twawajilwe kulamulikwa ni Akunnungu mpela wandu wane. **4** Nambo Akunnungu ali wa chanasu chachijini, watunonyele uweji kwa unonyelo wao wekulungwa, **5** namose patwaliwi mpela tuwile mu utame wetu wa chibumu, kwa ligongo lya sambu syetu, Akunnungu watutesile wajumi pamo ni Kilisito. Kwayele tukulupwiswe kwa upile wa Akunnungu. **6** Kwa kulumbikana kwetu ni Che Yesu Kilisito, Akunnungu atusyusisye pamo nawo kuti tukatawale pamo nawo kwinani. **7** Watesile yeleyo kuti alosye umbone wao wekulungwa wangakupimika kwa iwelesi yose ichiche kwa litala lya unonyelo wakwe nkulumbikana kwetu ni Che Yesu Kilisito. (aiōn g165) **8**

Pakuŵa, kwa umbone wa Akunnungu, nkulupwiche kwa litala lya chikulupi. Chelecho ngachikutyochele kukwenu mwachinskyene nambo uli ntuuka wa Akunnungu. 9 Ngaŵa kwa ipanganyo yenu, kwayele mundu jwalijose akalikusya kwa chachili chose. 10 Akunnungu atugumbile ni kuŵa ŵasambano, ni kwa kulumbikana kwetu ni Che Yesu Kilisito, ŵatugumbile kuti tutame ni kupanganya yambone yaiŵichikwe chile ni Akunnungu tuipanganye. 11 Nipele nkumbuchile imwatite pakuŵa kalakala ŵanyamwe ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi ŵankuŵilanjikwa ŵangaumbala ni Ŵayahudi ŵakuliŵilanga ŵaumbale, kwa ligongo lya chindu chachitendekwe ni ŵandu mu iilu yao. 12 Kele katema ko mwaliji ngankwamanyilila Kilisito, ŵanyamwe mwasapulikwe kutyochela mu Ŵaisilaeli ŵaŵasagulikwe ni Akunnungu. Mwaliji achalendo pasikati jao. Nganinkola chachili chose pa chilanga cha Akunnungu chiŵachilanjile kwa ŵandu ŵakwe ni mwatemi pachilambo pangali chilolelo ni kwamanyilila Akunnungu. 13 Nambo sambano, nkulumbikana ni Kilisito Yesu, ŵanyamwe umwaliji kwakutalika kalakala, nli pachiŵandi kwa litala lya miasi ja Kilisito. 14 Pakuŵa Kilisito nsyene atujigalile chitendewe chakwatenda Ŵayahudi ni ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi kuŵa ŵamo. Kwa litala lya kuchityosya chiilu chao mpela sadaka, ŵautyosise umagongo uwaliji nkwarekanganya mpela likumba pasikati jao. 15 Ŵelewo ŵagatyosise Malajisyo ga Chiyahudi pamo ni majiganyo gakwe kuti ŵaatende Ŵayahudi ni ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi kuŵa ŵamo nkulumbikana nawo, ni kwa kutenda yele ŵachiichenawo chitendewe. 16 Kwa kuchityosya chiilu chakwe mpela sadaka pa nsalaba, Kilisito aujonasile umagongo wao. Kwa nsalaba ajitesile mipingo jiwili jo kuŵa ŵamo ni kwajilanya ni Akunnungu. 17 Nipele, Kilisito ŵaiche kukulalichila Ngani Jambone ja chitendewe kukwenu ŵanyamwe ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi, ŵandi kwakutalikangana ni Akunnungu ni kwa Ŵayahudi ŵaali chiŵandi ni Akunnungu. 18 Pakuŵa kutyochela ni aila yaitesile Kilisito, uweji wose, Ŵayahudi ni ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi, tukukombola kwajaulila Atati kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu jumo. 19 Nipele chitandile sambano, ŵanyamwe ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi nganimma achalendo sooni namose nganimma ŵakupita. Sambano ndi ŵandu ŵa nnango umo pamo ni ŵandu ŵa Akunnungu, ni sooni ŵaali mu nyuumba ja Akunnungu. 20 Iyoyo ŵanyamwe ntaŵikwe pa nsingi wauŵichikwe ni achinduna ni ŵakulondola ŵa Akunnungu ni Che Yesu Kilisito asyene lili luchanamila lwekulungwa lwakwimichila nyuumba. 21 Ŵelewo ni ŵakujilumbikanya nyuumba

jose ni kujikusya mpaka jiŵe Nyuumba ja Akunnungu jajiswela jajityosyekwe kwa ligongo lya Ambuje. 22 Nkulumbikana ni Kilisito, nomwe ŵakwe nkutaŵikwa pamo ni ŵandu ŵane wose, mme pakutama pao Akunnungu kwa litala lya Mbumu jwakwe.

3 Kwa ligongo li, une che Paolo, ndili jwantawe kwa ligongo lya kwatumichila Che Yesu Kilisito ni kwa ligongo ngunnalichila ŵanyamwe ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi. 2 Isyene mpilikene kuti, kwa upile wao, Akunnungu ambele masengo ga kwa ligongo lyenu. 3 Akunnungu amunukulile nachimanye chindu chantemela chachisisiche, mpela inalongolele kunnembela kwa wipi. 4 Ni ŵanyamwe mwasyomaga yeleyi, chinkombole kumanyilila inguti kumanyilila ntemela wa Kilisito. 5 Kalakala ŵandu nganamanyiswa chantemela cho, nambo sambano Akunnungu ŵaunukulile achinduna ni ŵakulondola ŵao ŵaswela achimanyilile chantemela cho kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu. 6 Ntemela wene ni weleu, kwa litala lya Ngani Jambone ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi akupegwa ni Akunnungu upile wao yalumo ni Ŵayahudi. Ŵandu wo ali iŵalo ya chiilu chimo, nombewo akupochela iyoyo liuto lya indu ya chilanga cha Akunnungu kwa litala lya Kilisito Yesu. 7 Natendekwe katumetume jwa Ngani Jambone kwa litala lya ntuuka wa umbone wambe Akunnungu kwa litala lya machili gao. 8 Uneji ndili mundu jwannandi kupunda ŵandu wose ŵa Akunnungu, nambo Akunnungu ambele ntuuka wa kwalalichila ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi Ngani Jambone ja upile wa Kilisito wangaukukomboleka kuŵalanjikwa. 9 Nasagulikwe kuti naalosye ŵandu wose chantemela cha Akunnungu yachikuti pakupanganya masengo. Akunnungu ŵaŵagumbile indu yose, ŵasisile chantemela cho kwa iŵelesile yose chitandile kalakala. (aiōn g165) 10 Nambo sambano, kwa litala lya mpingo wa ŵandu ŵakukulupilila Kilisito ni ŵakutawala ni ŵaali ni machili kwinani alumanyilile lunda lwa Akunnungu mu indu yose. 11 Akunnungu ŵatesile yele kwa litala lya Ambuje ŵetu Kilisito Yesu mpela iŵasachile moŵa gose pangali mbesi. (aiōn g165) 12 Kwa kulumbikana ni Che Yesu Kilisito ni kwa kwakupilila Ŵelewo tukukombola kwajaulila Akunnungu nkulimbila ni pangali lipamba. 13 Nipele ngunchondelela kuti kasintenguka ntima kwa kulaga kungulaga kwa ligongo lyenu, pakuŵa ayi yose ili kwa ligongo lya ukulu wenu. 14 Kwa ligongo li ngutindiŵala kwapopela Atati, 15 kutyochela kukwao ngosyo syose kwinani ni pachilambo tutupochele meena ga usyene. 16 Ngwaŵenda Akunnungu, ŵaali winji wa ukulu,

anlimbisye mitima jenu kwa machili ga Mbumu jwakwe. 17 Ni Kilisito atame mmitima jenu kwa chikulupi. Ngumpopelela kuti nkole michiga ni kwima nkulimbila mu unonyelo wa Akunnungu, 18 kuti wanyamwe pamo ni wandu wose wa Akunnungu nkombole kumanyilila unonyelo wa Kilisito, yauli chitando ni uleu ni mu chikwesya ni mu kwendesya. 19 Isyene, nkombole kumanyilila unonyelo wa Kilisito, waukupunda umanyilisi wose ni kwayele ngumbaswe ni ujenelo wose wa Akunnungu. 20 Twakusye Akunnungu wakukombola kutendekanya gamakulungwa nnope kupunda itukuiwenda ni kuiganisya, kwa litala lya machili gao gagakupanganya masengo nkati mwetu. 21 Elo, twakusye Akunnungu kwa litala lya mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito ni kwa litala lya Kilisito Yesu nsyene, katema kose ni moŵa gose pangali mbesi. Eloo. (aiōn g165)

4 Nipele, uneji jundi jwantawe kwa ligongo lya kwatumichila Ambuje, ngunchondelela ntame mpela yatite kunsalila Akunnungu ntame pawammasile. 2 Mmeje wakulitimalika ni chitungato ni wakupililila, mpilililane jwine ni jwine kwa unonyelo. 3 Nlimbile nnope kuugosa umo wauichiswe ni Mbumu jwa Akunnungu kwa litala lya chitendewe chachikunlumbikanya. 4 Chipali chiilu chimo cha Kilisito ni Mbumu jwa Akunnungu jumo, nti chilolelo chimwawilanjikwe ni Akunnungu chachitite kuŵa chimo. 5 Apali Ambuje wamo ni chikulupi chimo ni ubatiso umo. 6 Akunnungu wamo, waali Atati wa wose, welewo ali pachanya pa wose ni akupanganya masengo kupunda wose ni ali nkati mwa wandu wakwe wose. 7 Kila mundu pasikati jetu apochele ntuuka kutyochela kwa Akunnungu mpela yatite pakupegwa ni Kilisito. 8 Mpela ila igakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, “Pawakwesile kwinani, waulongwesye mpingo wa wandu wataŵikwe, ni wapele wandu mituuka.” 9 Nipele, pakuwecheta, “Wakwesile kwinani,” ana malumbo gakwe chichi? Malumbo gakwe ni kuti watulwiche kaje mpaka paasi chilambo. 10 Welewo wawatulwiche ali wawowo wawakwesile kwinani nnope kupunda kwiunde kose kuti aitende indu yose yaigumbile imalile. 11 Jwelejo ni juwasagwile wandu wane kuŵa achinduna ni wane kuŵa wakulondola wa Akunnungu ni wane kuŵa wakulalichila Ngani Jambone ni wane kuŵa wakuchinga ni wakwiganya. 12 Watesile yeleyo kuti akombole kwaŵika chile wandu wose wa Akunnungu kwa ligongo lya masengo ga Chikilisito, kuti achigumbe chiilu cha Kilisito. 13 Kwayele uweji wose tulumbikane kwapamo mu chikulupi ni kummanyilila Mwana

jwa Akunnungu, tuŵe watukusile mu chikulupi ni kuuichila utindimisyo wa Kilisito. 14 Nipele, ngatuŵa sooni mpela wanache, tuchijigalikwaga akuno ni akuno mpela matumbela gagakuutwa ni mbungo jajilijose ja majiganyo gagakutyosekwa ni wandu wakwalambusya wane ni kwasoyasya wandu kwa kwalyungasya. 15 Nambo tawechetaga yankati usyene kwa unonyelo, tutukule mu chikulupi ni kwaichilila Kilisito, waali ntwe wa mpingo wa wandu wakunkulupilila. 16 Kwa kulongoswa ni Kilisito, iŵalo yose ya chiilu ikulumbikana pamo kwa ntasi ni chiilu chose chikukamulangana kwa ukamuchisyo wa iŵalo yakwe. Nipele chiŵalo chachili chose chapanganyaga masengo uchenene, chiilu chose chikukula ni kuligumba mu unonyelo. 17 Nipele, kwa liina lya Ambuje ngunjamuka yeleyi, kasinjenda sooni mpela wandu wangakwamanyilila Akunnungu, wakusikuya ng'anisyo syao syangalimate. 18 Wandu wo lunda lwao luli mu chipi, ni alekangenywe ni umi wa Akunnungu kwa ligongo lya kulowela kwao ni kukakatima kwa mitima jao. 19 Wanyawo nganakola soni ni ajinjile mu chigongomalo ni akusaka kupanganya indu ya soni pangaleka. 20 Nambo wanyamwe nganinjiganya yeleyo nkati Kilisito. 21 Isyene mwapiikene uchenene nkati Che Yesu ni wanyamwe ndi wakulijiganya wakwe, mwajiganyikwe mwa welewo ni usyene wauli nkati mwao. 22 Mwajiganyikwe kuula utame wenu wa kalakala, yaani undu wenu wa kalakala uwaliji nkonasikwa kwa ligongo lya misese ja kulambusya. 23 Mpanganyikwe wa sambano mmitima ni ng'anisyo syenu. 24 Mmwale undu wa sambano wapanganyichikwe chisau ni Akunnungu, waukuloleka kwakutama yambone ni uswela wa usyene. 25 Kwa yeleyo, nneche unami. Jwalijose aŵechete usyene ni njakwe, pakuŵa uwe wose tuli iŵalo ya chiilu cha Kilisito. 26 Mwatumbilaga, ni lutumbilo lwenu lukantendekasya kupanganya sambi, ni lutumbilo lwenu lukalonjela muusi wose. 27 Kasimwapa lipesa Shetani. 28 Juŵajiŵaga akajiŵa sooni, nambo apanganye masengo gambone kwa makono gakwe kuti akole chindu chakwakamuchisya wakulaga. 29 Nkawecheta malowe gangalimate, nambo mmechete malowe gambone gagakwalimbichisya wandu kuti malowe gunkuwecheta gakamuchisye wandu wakugapilikana. 30 Ngasimunsupusya Mbumu jwa Akunnungu pakuŵa welewo ali chimanyisyo cha Akunnungu kukwenu chakulosya kuti wanyamwe ndi wandu wakwe, nombe mbumu akulosya lyuŵa lichaiche Akunnungu kukwawombola wandu wakwe. 31 Ngasimma ni ligogo mu ntima mwe ni ngasimwatumbilila wandu

wane ni ngasimma ni uchimwa ni ngasimmenyana ni kutukana ni kuleka chigongomalo chachili chose. 32 Nambo mme ni mitima jambone ja kukolelana chanasa jwine ni jwine, nnechelesyane mpela yatite pakunnechelesya Akunnungu kwa litala lya Kilisito.

5 Mwasyasye Akunnungu pakuwa wanyamwe ndi wanache wao wakunonyelwa. 2 Ntameje kwa kunonyelana, mpela Kilisito iwatite pakutunonyela ni kuutyosya umi wakwe kwaligongo lyetu nti mbopesi jakununjila ni sadaka jajikwanonyela Akunnungu. 3 Nambo pakuwa wanyamwe ndi wandu wa Akunnungu, nipele chikululu ni usakwa wauli wose pane chilema chikakolanjikwa pasikati jenu. 4 Ngasimecheta malowe ga soni ni gangalimate pane ga makani ngagakuwajilwa kose kukwenu, nambo mmbaya kuwecheta malowe gakatogolela Akunnungu. 5 Mmanyilile isyene kuti jwachikululu jwalijose ni jwausakwa ni jwalipamo, mundu jwanti yele ali chisau mundu jwakuchipopelela chinyago ni mundu jwalijose jwanti yele ngaapata chindu mu Umwenye wa Kilisito ni wa Akunnungu. 6 Akanlambusya mundu kwa malowe gangalimate, kwa ligongo lya gelego Akunnungu akwalamula wele wangakwapilikanichisya. 7 Nipele wanyamwe nkakamulangana nawo. 8 Wanyamwe kalakala mwaliji pa chipi, sambano wanyamwe ndi wandu wa Ambuje, nkutamanga palulanga. Kwayele ntamanje mpela wandu waali mu lulanga, 9 pakuwa kutama palulanga kukuntenda mpanganye indu yambone ni kupanganya indu yakusaka Akunnungu ni kuwecheta ya usyene. 10 Nchalile kuimanyilila yaikwanonyelesya Ambuje. 11 Nipele nkaliwanganya nkupanganya ipanganyo yangalimate ya mu chipi, nambo mwaichisye wandu palulanga. 12 Ligongo indu yakuipanganya kwachisyepela ikutesya soni namose kuiwalanga. 13 Nambo yose yaikwichiswa palulanga, ikuloleka pangasisika, 14 pakuwa lulanga ni lwalukulosya indu yose pangasisika. Kwa ligongo lya Malembelo gakuti, "Njimuche mmweji ungonile, nsyuche, nombe Kilisito chanlanguchisye." 15 Nipele nliolechesye inkuti kutama. Nkatama mpela wandu wakulowela nambo ntame mpela wandu wandi ni lunda. 16 Ntumie uchenene katema kandi nako kwa kupanganya indu yambone, pakuwa mowa ga gali gakusakala. 17 Kwa ligongo lya nka wa wakulowela, nambo nsose kuimanyilila aila yakuisaka Ambuje mpanganye. 18 Kasinkolelwa divai pakuwa kukolelwa kukutesya mundu apanganye indu yangalumbana pangaganisya ichikopochele. Nambo ngumbaswe Mbumu jwa Akunnungu. 19 Pankukunguluka, mmechete kwa malowe ga Sabuli

ni nyimbo sya kulapa ni nyimbo sya kupopelela. Mwajimbile Ambuje ni kwajangalaila kwa mitima jenu. 20 Mwatogolele Akunnungu Atati, mowa gose kwa indu yose, mu liina lya Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. 21 Kila mundu annolechesye njakwe kwa kulitulusya kwa ligongo lya kwachimbichisya Kilisito. 22 Wanyamwe achimbumba, mwapilikanichisye achiwankwenu mpela inkuti kwapilikanichisya Ambuje. 23 Pakuwa jwannume akunlongosya wankwakwe, mpela Kilisito nombe ali jwakuulongosya mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito. Nombe Kilisito nsyene ali wakwakulupusya wandu wakunkulupilila, waali chilulu chao. 24 Mpela ila mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito yakuti kwapilikanichisya Kilisito, iyoyo achimbumba nombe wapilikanichisye achiwankwawo mu yose. 25 Ni wanyamwe achalume, mwanonyele achiwankwenu mpela Kilisito yatite pakwanonyela mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito kwa kuutyosya umi wao kwa ligongo lyao. 26 Watesile yeleyo kuti auwiche pajika mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito kwa ligongo lya Akunnungu, ni kwajosya kwa lilo we lyao mpela akwajosya ni meesi, 27 kuti akombole kuliichisya mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito waali waswela ni wambone, wangali chilewo, atamuno ngwinyata, atamuno chachili chose chati iyoyo. 28 Iyoyo peyo achalume akusachilwa wanonyele achiwankwawo mpela yakuti kuinonyela iilu yao achinsyene. Jwannume jwakunonyela wankwakwe akulinonyela nsyene. 29 Pakuwa ngapagwa mundu jwaakuchichima chilulu chakwe nsyene, nambo akuchilisya ni kuchigosa mpela Kilisito yakuti pakugosya mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito, 30 ligongo uwe wose tuli iwalo ya chilulu chao. 31 Mpela igakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, "Kwa ligongo li, jwannume chiwaaleche atagwe ni achikulugwe ni chalumbikane ni wankwakwe, nombe wawili wo chawe wamo." 32 Kwana usyene wausisiche waunukulikwe kukwangu mmalembele nkat Kilisito ni mpingo wa wandu wakwe wakunkulupilila. 33 Nambo ukungamba ni wanyamwe wakwe: Jwannume jwalijose annonyele wankwakwe mpela yakuti kulinonyela nsyene, ni jwambumba nombe ampilikanichisye wankwakwe.

6 Wanyamwe wanache mwapilikanichisye achawelesi wenu ligongo nkunkulupilila Ambuje, pakuwa chelecho chili chambone kuchipanganya. 2 Mpela igakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, "Mwachimbichisye atati wenu ni achikulu wenu." Lyeleli lili lilajisyo lyaandanda lyalili ni chilanga, 3 ni, "Pachinkole upile ni kutama yaka yejinji pa chilambo."

4 Ni wanyamwe achatati kasimwatanda wanache wenu, nambo mwalele mpela yakuti pakusaka Ambuje kwakwalosya yakuti pakusachilwa kutama ni kwajiganya yele indu. 5 Wanyamwe achikapolo mwapilikanichisye achambuje wenu wa pachilambo pano kwa kwachimbichisya ni kwapilikanichisya ni kwa ntima wambone mpela nkwatumichila Kilisito. 6 Ntendeje yeleyo ngaŵa pe katema pakumbona wandu kuti mmoneche wambone, nambo mpanganye yaili unonyelo wa Akunnungu ni kwa ntima wose pakuŵa wanyamwe ndi achikapolo wa Kilisito. 7 Mpanganye masengo genu kwakusangalala mpela nkwatumichila Ambuje ni ngaŵa mpela nkwatumichila wandu. 8 Mmanilile kuti mundu jwalijose jwakutenda yambone, atamuno ali kapolo pane jwalechelelwe chapochele mbote jakwe kutyochela kwa Ambuje. 9 Ni wanyamwe achakulu wa pachilambo ntende iyoyo kwa achikapolo wenu, nneche kwajogoya. Mmanilile kuti wanyamwe ni welewo, nkwenje Ambuje wamo pe kwinani, nombewo nganakola lusagu. 10 Nipele kwakumalichisya, njime nkulimbila nkulumbikana ni Ambuje ni kwakukamuswa ni machili gao gamakulungwa. 11 Njigale yakumenyanila yose yampegwilwe ni Akunnungu kuti nkombole kugakanila malindi ga Shetani. 12 Ligongo ngondo jetu ngatukumenyana ni wandu, nambo tukumenyana ni masoka gagakutama mu chilambo cha mbumu yaani achakulu ni wakwete ulamusi ni wakwete machili, wakuchilongosya chilambo cha chipi cha chigongomalo. (aiōn g165) 13 Kwa ligongo lyo njigale yakumenyanila yose yampegwilwe ni Akunnungu kuti pachijiiche ngondo nkombole kugapunda machili ga jwachigongomalo jula, pachimale kumenyana chinkombole kwima nkulimbila. 14 Nipele, njime nkulimbila, usyene uweje mpela nkanda mchiunu mwenu, ni kuwoneka kwenu wambone paujo pa Akunnungu kuweje mpela chiwalo cha chisyano chakulichenjela pa ntima, 15 ni kukola lungwanu lwa kwalalichila wandu Ngani Jambone ja chitendeweke luweje mpela inkuti pakuwala ilatu ya ngondo. 16 Kupunda yeleyo yose, chikulupi chenu chichiwe mpela ngao mmakono genu kuti nkombole kujisima mipamba jose ja mooto ja Jwachigongomalo. 17 Mpochele ukulupusyo mpela chisoti cha chisyano, ni lilowe lya Akunnungu mpela lipanga lyankupegwa ni Mbumu jwa Akunnungu. 18 Mpopelele katema kose, nchiwendaga ukamuchisyo wa Akunnungu. Mpopelele katema kose mpela inkuti pakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu. Nchesyanje pangapela nkwapopelela wandu wose wa Akunnungu. 19 Iyoyo mumbopelele, kuti Akunnungu ambe malowe

gakuwecheta ni ngombole kwamanyisya wandu yantemela ya Ngani Jambone pangali lipamba. 20 Une ndili jwantenga kwa ligongo lya Ngani Jambone namuno sambano ndili mu chitaŵiko. Mumbopelele, kuti ngombole kujilalichila Ngani Jambone pangali lipamba mpela inguti pakusachilwa. 21 Che Tukiko, njetu jwakunonyelwa ni jwakutumichila jwakukulupilichika nkulumbikana ni Ambuje chansalile ngani syangu syose ni inguti pakwendelechela ni mmanyilile inguti pakupanganya masengo. 22 Nguntuma kukwenu kwa ligongo lya chindu chi, ansalile ngani sya nkati uweji ni kuntulasya mitima jenu. 23 Achalongo achinjangu, ngummendela chitendeweke ni unonyelo ni chikulupi kutyochela kwa Akunnungu Atati ni kwa Ambuje Che Yesu Kilisito. 24 Ngawwendela umbone kwa Akunnungu aŵala wose wakwanonyela Ambuje wetu Che Yesu Kilisito kwa unonyelo wangali mbesi.

Wafilipi

1 Une che Paolo pamo ni che Timoseo, wakutumichila wa Kilisito Yesu, tukunnembela wanyamwe, wandu wa Akunnungu wose wankutama ku Filipi wanlumbikene ni Kilisito Yesu, pamo ni achakulu ni achikamusi wa mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito. **2** Tukummendela umbone ni chitendewele kutyochele kwa Akunnungu Atati wetu ni kwa Ambuje wetu Kilisito Yesu. **3** Ngwatogolela Akunnungu wangu katema kose pangunkumbuchila. **4** Katema kose pangumpopelela wanyamwe wose, ngupopela njisengwaga, **5** kwa yankuti kamulangana ni une, pa masengo ga kwalalichila wandu Ngani Jambone, chitandile lyuwa lyaandanda lila mpaka lelo jino. **6** Isyene ngumanyilila kuti Akunnungu juwagatandisye masengo gambone ga mmitima mwenu, chagajendelechese mpaka pachigamalile pa lyuwa lya kuuja Kilisito Yesu lila. **7** Nguwajilwa kuganisa kwanti nyi nkati wanyamwe, ligongo ngunkumbuchila katema kose. Pakuwa mwakamulene none pa umbone ula umbegwilwe ni Akunnungu wa kujichenjela ni kujilimbisya Ngani Jambone katema panaliji mu chitawiko ni panaliji nechelelwe. **8** Akunnungu ali jwaumboni jwangu kuti ngusala isyene kuti ngunnonyela wanyamwe kwa ntima wangu wose, kwa unonyelo ulaula wa Kilisito Yesu. **9** Ngwapopelela Akunnungu kuti unonyelo wenu ujonjecheke kukula nnopennope ni nkole lunda ni umanyilisi, **10** kuti nkombole kusagula indu yaili yambone. Sooni mitima jenu jiwoneche jeswela, wangali magambo mpaka lyuwa lya kuuja Kilisito lila. **11** Utame wenu tiugumbaswe ipanganyo yambone paujo pa Akunnungu yaikutyochela kwa Kilisito Yesu pe, kwa ligongo lya ukulu ni ulape wa Akunnungu. **12** Achalongo achinjangu ngusaka mmanyilile kuti, iyasimene yangamwisye kwannope kwesya Ngani Jambone. **13** Kwa ligongo lya wakulindilila wose wa nyuumba ja mwenye, pamo ni wane wose, akumanyilila kuti ndili mchitawiko, ligongo ngwatumichila Kilisito. **14** Kutaŵikwa kwangu kwatesile achalongo wajinji wawankulupilile Ambuje kuchalila kwannope mu kulalichila Lilowe lya Akunnungu pangali lipamba. **15** Isyene, wampepe mwa wandu wo akulalichila Ngani Jambone ja Kilisito kwa wiu ni umenyani, nambo wandu wane akulalichila Ngani Jambone ja Kilisito kwa ntima wambone wa kwakamuchisya wandu. **16** Wandu wa ntima wambone akulalichila Ngani Jambone kwa ntima wa unonyelo, akumanyilila kuti Akunnungu ambele masengo ga,

gakujichenjela Ngani Jambone. **17** Wandu wane wo akulalichila Ngani Jambone ja Kilisito kwa ntima wangelumbana ni ngaŵa kwa ntima wambone. Wanyawo akuganichisya kuti tanyonjechesye kulaga nkutaŵikwa kwangu. **18** Ngaŵa chindu kwangu une! Une ngusengwa iwaga wandu akulalichila Ngani Jambone ja Kilisito mwamulimose, atamuno kwa ntima wambone pane kwa ntima wangelumbana. Sooni tinyendelechele kusengwa, **19** pakuwa ngumanyilila kuti kwakupopela kwenu ni kwa ukamuchisyo wa Mbumu jwa Che Yesu Kilisito chingulupuswe kutyochela nkutaŵikwa. **20** Chingusaka ni chingulolela, ninajaluche kwa kuleka kupanganya ingusachilwa kupanganya. Nambo ngamuliswe ntima moŵa gose nnopennope sambano, kuti nankusye Kilisito mu utame mu chiilu changu, iwaga ndili jwanjumi pane ndili wile. **21** Pakuwa kwa uneji kutama kuli kwatumichila Kilisito ni kuwa kuli kwambone nnope. **22** Nambo iwaga kwendelechela kutama chingombole kupanganya masengo kwa kwakamuchisya wandu wane, pelepo nganguchimanyilila chakusagula. **23** Ndili pamalekano, ngusaka kutyoka mu chilambo chino nyaule kutama ni Kilisito pakuwa chelecho chili chindu chambone kupunda, **24** nambo chili chindu chambone nnope kwa ligongo lya wanyamwe najendelechelaga kutama. **25** None ngumanyilila kuti chindame. Ni chinyendelechele kutama ni wanyamwe wose kuti nyendelechele kunkamuchisya mchikulupi ni kukola lukondwa. **26** Nipele pachinjiwa sooni ni wanyamwe chinkole ligongo lya kupunda kulifunila nkati une mu utame wenu nkulumbikana ni Kilisito Yesu. **27** Nipele, chachikusachilwa utame wenu uŵe wakuwajilana ni Ngani Jambone ja Kilisito, kuti atamuno naikaga pane iwaga ngangwika, mbilikane kuti nkwiima chiimile ni kwa ntima umo, ni wose kwa pamo nchichichenjelaga chikulupi chachikwika ni Ngani Jambone. **28** Ngasimwajogopa kose wammagongo wenu, katema kose muukamulisye ntima. Chelechi chichiŵe chimanyisyo chisyene kwa wanyawo kuti chajonasiche, nambo wanyamwe chimpunde pakuwa ukulupusyo ukutyochela kwa Akunnungu. **29** Pakuwa Akunnungu ampele wanyamwe lipesa lya kwatumichila Kilisito, ngaŵa kwa kukulupilila pe, nambo ni kwakulagaswa kwa ligongo lyao. **30** Sambano nkukamulana none pa ngondo. Ngondo jijojo jimwaweni njimenyanaga kalakala mpaka sambano ndili kungondo mpela inkuti pakupiliikana.

2 Ana umi wenu nkulumbikana ni Kilisito ukuntaga machili? Ana unonyelo wao ukuntulasya? Ana nkweite umo ni Mbumu jwa Akunnungu ni kukolelana

chanasa ni kukosyana jwine ni jwine? 2 Nipele ngummenda nlugumbasye lukondwa lwangu kwa nganisyo simo ni kwa unonyelo umo ni kwa nntima umo ni nningwa umo. 3 Kasintenda chindu chachili chose kwa kukangana atamuno kwa kulikanganichila nambo nitulusye jwine kwa jwine, jwalijose ammalanjile njakwe jwambone kumpunda nsyene. 4 Mundu jwalijose akasosa kutenda indu yaikunsangalalisya nsyene nambo asose kutenda indu yaikwasangalalisya wāndu wāne. 5 Nkolanje nntima uwowo waalinawo Kilisito Yesu. 6 Namose Kilisito wāliji chisau Akunnungu, nambo ngananganichisya kuti kuwa chisau Akunnungu, chili chindu chakukamulana nacho. 7 Nambo wālesile indu yose yaili yakwe, wāliji mpela jwakutumichila, wāpagwile ni kuwa mundu mpela wāndu wāne. 8 Wālitulwisye ni kwajitichisya Akunnungu mpaka kwasika, elo, kwasika pa nsalaba. 9 Kwa ligongo lya Akunnungu wānyakwile mwinani nnope, wāpele liina lyekulu kugapunda meena gose, 10 kuti kwakuchimbichikwa kwa liina lya Che Yesu, yepanganyikwe yose yaili kwinani, ni yaili pachilambo, ni indu yaili paasi chilambo chitindiwale paujo pao, 11 ni mundu jwalijose asale kwa kang'wa jakwe kuti, Che Yesu Kilisito ali Ambuje kwa ukulu wa Akunnungu Atati. 12 Nipele, achambusanga wāngu wākunonyelwa, mpela imwatite kwitichisya mowa gose panaliji kukwenu, chiwe yambone mwajendelechelaga kunyitichisya pa mowa gano pandalichile ni wānyamwe. Njendelechele kuipanganya yambone yaikulilana ni ukulupusyo wenu kwa kutetemela ni kwa lipamba mpaka ukulupusyo wenu pachiumalile. 13 Pakuwa Akunnungu akupanganya masengo munkati mwenu ni kumpa nntima wakusaka ni ukombole wa kupanganya aila yakuisaka asyene. 14 Mpanganye yaili yose panganyinyita atamuno pangakangana, 15 kuti mme wānache wā usyene wā Akunnungu ni wāngali ni sambu, wānkutama pasikati ja chilambo changalumbana ni chelyungasiche. Mmoneche pasikati jao nti ndondwa, syasikulanguchisya kwiunde, 16 akuno nli nkamulile uchenene lilo we lyalikwichisya umi. Mwapanganyaga yeleyo chingole chindu chakulifunila kukwenu pa lyuwa lya kuuja kwa Kilisito, pakuwa chichiwe chimanyisyo chakulosya kuti, kulimbila kwangu, ni masengo gangu, nganigawa ga bule. 17 Namose naulajikwaga ni miasi jangu jajitikaga kuwa mbopesi pamo ni chikulupi chenu ni masengo genu paujo pa Akunnungu, ngusengwa ni kusangalala pamo ni wānyamwe wose. 18 Ni wānyamwe iyoyo nsangalale, sooni nsangalaleje pamo ni une. 19 Nambo asakaga Ambuje Che Yesu,

ngulolela kuntuma che Timoseo kukwenu pangakawa, kuti ngamuliswe nntima pachachimba ngani syenu. 20 Nganingola mundu jwine jwali ni nningwa mpela wangu jutachichenjeuchila utame wenu. 21 Wāndu wāampepe akusosasosa kupoka kwao achinsyene pe, ngakuchenjeuka ni Ngani sya Che Yesu Kilisito. 22 Nkumanyilila mwachinsyene che Timoseo yatite kulosya kuti akuwajilwa, pakuwa welewo atumichile pamo ni une nnti mwanache ni atatigwe kunlalichila Ngani Jambone. 23 Ngulolela chinjintuma kukwenu chitema patinjiiimanyilila itingopochele apano. 24 None ngwakulupilila Ambuje kuti tiiche kukunnoa pangakawa. 25 Nambo yamajile kummusya kukwenu nlongo njetu che Epaflodito katumetume njangu pa masengo ga kujichenjela Ngani Jambone. Iyoyo ali jwantenga jwenu jumwantumile achenjeuchile yaikuusowa. 26 Jwelejo akunnajila kwannope kwawona wānyamwe wose, wāsongoneche nnope pakuwa mwapilikene kuti alwasileje. 27 Kusyene, alwasileje mwa kuwāndichila kuwa. Nambo Akunnungu wānkolele chanasa, nganankolele chanasa jwelejo pe, nambo ni une jwakwe kuti ninapunde kusongoneka. 28 Kwayele, nguntuma kukwenu chitema pe kuti pachimwaone sooni nsangalale ni une kulilasika kwangu kumale. 29 Nipele mumpochele kwa lukondwa lose nti nlongo njenu, nkulumbikana ni Ambuje. Mwachimbichisye wāndu wāali mpela jwelejo. 30 Pakuwa wāliji mchakogoya cha kuwa kwa liwamba lya masengo ga Kilisito. Nombewo wāliji mchakogoya kuti angamuchisye une apala pamwalepele mwachinsyene kungamuchisya.

3 Mbesi, achalongo achinjangu, nsengweje kwa ligongo lya kulumbikana ni Ambuje. Ngangupela kunlembela sooni indu ilaila inalongolele kunnembela, pakuwa yeleyo chiiinai wānyamwe. 2 Nilirolechesye ni awāla wākuitendekanya ya chigongomalo, wāali mpela mbwa, wāndu wākukanganyichisya kuumbala. 3 Uweji tuli wāndu wāumbale isyene, ngawa wānyawo, pakuwa tukwapopelela Akunnungu kwa kulungoswa ni Mbumu jwao ni tukulilapa kwakulumbikana ni Kilisito Yesu. Ngatukuikulupilila indu yaikutendekwa mu chiulu. 4 Nambo uneji ngakombwele kuikulupilila indu yaikutendekwa mu chiulu. Iwaga kwana mundu jwakuganisa kuti akukombola kulifunila chisyo welo cha kuumbala, une naapundile. 5 Naumbele panaliji ni mowa nane pakumala kupagwa. Uneji ndili Mwisilaeli jwa lukosyo lwa Benyamini ni Mwebulania kwa chipago. Nkati kugakamulisya malajisyo, naliji Mfalisayo, 6 nachalile nnope kwalagasya mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito. Nkati kutendekwa

wambone paujo pa Akunnungu kwa kwitichisya Malajisyo, naliji jwangali chilewo. 7 Aila indu yose inaiweni ili yakupoka kwaune, sambano nguiwona yangali chindu kwa ligongo lya Kilisito. 8 Elo, ngaŵa yeleyo pe, indu yose nguiwona yangali chindu kwa ligongo lya chindu chachikulungwa chambone cha kwamanyilila Kilisito Yesu, Ambuje wangu. Kwa ligongo lyao nyasile indu yose ni kwiŵalanjila usakwa kuti naapate Kilisito 9 ni kulumbikana nawo kuli kusyene. None nganguŵalanjilwa sooni jwambone paujo pa Akunnungu kwakujitichisya malajisyo, nambo nguŵalanjilwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa kwakulupilila Kilisito. Kwele kutendekwa jwambone paujo pa Akunnungu kukutyochela kwa Akunnungu kwa litala lya chikulupi. 10 Ngusaka namanyilile Kilisito ni machili ga kusyuka kwakwe, ngusaka laje mpela iŵatite kulaga ni kuwa kwa ligongo lyao mpela iŵatite kuwa kwa ligongo lyangu, 11 akuno njilolelaga kuti Akunnungu chasyusye. 12 Ngangusaka kusala kuti masile kwika kumbesi pane ndili jwamalilwe. Nambo nguchalila kuti mbate ntulilo, kwa litala lya wele ntulilo wo Kilisito Yesu asyene ambatile une meje jwao. 13 Achalongo achinjangu, nganguliganichisya kuti masile kupochela ntulilo, nambo nguchitenda chindu chimo pe, nguiŵilalila indu yepite ni nguchalila kuti ngole indu yaikwika. 14 Nguutuka kuti nyiche kumbesi luwilo, kuti mbochele ntulilo wa Akunnungu wa moŵa gose pangali mbesi, aula uŵilanje watuŵilasilile Akunnungu kwa litala lya Kilisito Yesu. 15 Uwe wose watukusile mbumu, tunganisyeje yimo. Naga nkweite maganisyo gane, Akunnungu tambunukulile chindu cho. 16 Nambo kwa yailiyose tujendelechele mmbujo mu litala lilyolyo lyatukuiye mpaka sambano. 17 Achalongo achinjangu, musyasye une. Mwaloleje yambone wakuchikuya chisyasyo cha majende gatumpele wanyamwe. 18 Nansalile kakajinji chindu chi, ni sambano ngunsalila sooni akuno njililaga, wandu ŵajinji akutama nti wammagongo ŵa nsalaba wa Kilisito. 19 Mbesi jao jili wonasi, pakuŵa nnungu wao ali misese ja chilu. Akulilapila indu ya soni, ni ng'anisyo syao sili pachanya pa indu ya pachilambo pa. 20 Nambo uweji kumangwetu kwinani, ni kutyochela kweleko tukwalolela Nkulupusyo jwetu kwa lungwanu Ambuje wetu Che Yesu Kilisito aiche kutyochela kwinani. 21 Ŵelewo chaigalausye ilu yetu ya kuwola, ni kuilandanya iŵe mpela ni chilu chao cha ukulu. Kwa ukombole wo akukombola kuilongosya indu yose.

4 Kwayele, achalongo achinjangu wakunonyelwa, ngulajila kwannope kwaona sooni. Wanyamwe

ni ŵanli lukondwa lwangu ni chindu changu chachili mpela singwa. Wakunonyelwa wangu ngummenda njime kwakulimbangana nkulumbikana ni Ambuje. 2 Ngunchondelela che Euodia ni che Sintike mme ni nningwa umo nti achalongo kwa kulumbikana ni Ambuje. 3 Nomwe katumetume njangu jwakukulupichika, ngummenda mwakamuchisye achakongwe ŵa, pakuŵa ŵalasile kwannope pamo noneji, pamasengo ga kwenesya Ngani Jambone pamo ni che Kelementi ni achinjangu ŵane ŵaŵapanganyisye masengo pamo noneji, wosewo meena gao galembechekwe mchitabu cha umi. 4 Nsengweje moŵa gose nkulumbikana ni Ambuje. Ngusala sooni nsengweje! 5 Kulitimalika kwenu kumanyiche kwa wandu wose, Ambuje ali chiŵandi kuuja. 6 Kasinlisausya nkati chindu chachili chose, nambo kwa chachili chose mwasalile Akunnungu kwa kupopela ni kwachondelela ni kwatogolela. 7 Ni chitendewe kutyochela kwa Akunnungu chachikupunda umanyilisi wauli wose wa wandu, tichigose mitima jenu ni miningwa jenu uchenene mu kulumbikana kwenu ni Kilisito Yesu. 8 Mbesi, achalongo achinjangu nganisyeje nkati yose yambone ni yaikuŵajilwa kulapikwa ni indu yose ya usyene ni indu yambone ni indu yaikwanonyelesya Akunnungu ni yose yaili yambone, ni yakuŵajilwa kwilapa, ni yose yakusalala ni yakuchimbichikwa. 9 Ntendeje indu yose imwalijigenye ni imwaipochele kutyochela kwangune, ni yanayose imwaipilikene ni imwaiweni kwangune. Ni Akunnungu ŵakwatenda wandu atame kwa chitendewele chaŵe pamo ni wanyamwe. 10 Nasengwile nnope nkulumbikana ni Ambuje, pakuŵa nkungumbuchila sooni. Isyene nguti, ngangusala kuti mwandiŵalile nambo lyansoŵile lipesa lya kulosya kuti nkuungumbuchila. 11 Nganguŵecheta yelei pakuŵa ngwete yaikuusoŵa, ligongo nalijigenye kulisinga mu indu indi nayo. 12 Nakumanyi kutama ndili jwangali chindu ni sooni ngumanyilila kutama ndili ngwete ipanje. Nalijigenye indu yose, kola sala pane kwikuta, kukola yachuluka ni kusoŵekwa nombe. 13 Ngukombola kupanganya indu yose kwa litala lya Kilisito ŵakuumba machili. 14 Nambo mwatesile yambone kukamulangana none nkulaga kwangu. 15 Wanyamwe Ŵafilipi nkumanyilila yambone kuti, panatysile ku Makedonia, chitandiile kundanda panalalichilaga Ngani Jambone, nganiupagwa mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito uŵakamulene noneji kwa ngani jakwausya ni kupochela, ikaŵe wanyamwe pe. 16 Pakuŵa, namose panaliji ku Sesalonike mwambelechele indu yakungamuchisya kakajinji. 17 Ngaŵa kuti ngusaka mbochele mbote

pe nambo ngusaka upile ujonjechekwe kukwenu. **18** Ngwete indu yose ni yakupunda, sooni igumbele, pakuŵa che Epafodito ambelechele yose yaityosile kukwenu. Mitulilo ji jili nti sadaka jajikununjila yambone ni mpela mbopesi jakukundikwa ni jajikwanonyelesya Akunnungu. **19** Nipele Akunnungu ŵangu tangumbalichisye kwa ukombole wao wekulu yaikunsoŵa kwa litala lya Kilisito Yesu malinga ni ipanje yakwe ni ukulu wakwe. **20** Ukulu uŵe kwa Akunnungu Atati ŵetu moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Elo. (aiōn g165) **21** Mungomachisye ŵandu wose ŵa Akunnungu ŵakwakulupilila Kilisito Yesu. Achalongo achinjetu ŵaali pamo ni une akunkomasya. **22** Ŵandu wose ŵa Akunnungu ŵakutama pelepa akunkomasya, nnopennope ŵandu ŵaali mu nyuumba ja Mwenye jwa ku Loma. **23** Umbone wa Ambuje Che Yesu Kilisito utame pamo ni ŵanyamwe.

Wakolosai

1 Une che Paolo, Nduna jwa Kilisito Yesu kwa unonyelo wa Akunnungu ndili ni mpwanga jwetu che Timoseo, **2** tukunnembela wanyamwe wandu wa Akunnungu wankutama ku Kolosai, achinjetu wakukulupilichika mu kulumbikana ni Kilisito. Tukumpopelela umbone ni chitendewe kutyochela kwa Akunnungu Atati wetu. **3** Moŵa gose patukumpopelela wanyamwe, tukwatogolela Akunnungu, Atati wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. **4** Pakuŵa tupilikene inkuti pakwakulupilila Kilisito Yesu ni inkuti pakwanonyela wandu wose wa Akunnungu. **5** Chikulupi chenu ni unonyelo wenu ikukulupilila chilolelo chammichile chile kwinani. Mwapilikene kaandanda nkati chilolelo cho, katema pamwalalichilwe Ngani Jambone ja usyene. **6** Ngani Jambone jo jannyichilile wanyamwe ni kwenela mu chilambo chose ni kumpelechela umbone, ni kukula mpela ijitite kula pasikati jenu chitandile lyele lyuŵa pamwapilikene ni ku manyilila umbone wa Akunnungu wautite kuŵa. **7** Che Epafula kapolo njetu jwakunonyelwa, jwelejo ni juwanjiganyela wanyamwe jele ngani jo. Jwelejo ali jwakutumichila jwakukulupilichika jwa Kilisito pamalo petu kwa ligongo lyenu. **8** Jwelejo ni jwatusalile ngani ja unonyelo wenu umpegwilwe ni Mbumu jwa Akunnungu. **9** Kwa ligongo li nowe wakwe chitandilile lyuŵa litwapilikene nkati wanyamwe, ngatukuleka kumpopelela. Tukwachondelela Akunnungu antende mmanyilile aila yakwisaka mpanganye mu lunda lose ni umanyilisi wose umpegwilwe ni Mbumu jwa Akunnungu. **10** Tukupopelela yeleyi kuti nkombole kutama mpela yakuti pakusaka Ambuje, njendelechele kupanganya yaikwanonyela welewo moŵa gose. Kwa litala lya chinkombole kupanganya masengo gagali gose gambone ni kupunda kwamanyilila Akunnungu. **11** Akunnungu amlimbisye kwa litala lya ukombole wose ni ukulu wao, kuti nkombole kupililila indu yose pangapela, **12** ni kwakusengwa mwatogolele Atati, wantesile wakuwajilwa kupochela indu yose iwagosele wandu wakwe mu umwenye wa lilanguka. **13** Pakuŵa welewo atukulupwisye kutyochela mmachili ga chipi ni kutujinjisya mu umwenye wa Mwanagwe jwakunonyela. **14** Kwa litala lya jwelejo tuwombolechekwe ni kulecheleswa sambu syetu. **15** Kilisito akulandana kwa usyene ni Akunnungu wangakuwoneka. Jwelejo wapali ikanaŵe yepanganyikwe yose kugumbikwa. **16** Pakuŵa kwa litala lya jwelejo, Akunnungu waigumbile indu yose ya

kwinani ni indu yose ya pachilambo ni yaikuwoneka ni yangaikuwoneka pamo ni waali ni machili pane achakulu pane ilongola pane waali ni ulamusi. Akunnungu waigumbile indu yose kwa litala lyakwe ni kwa liwamba lyakwe. **17** Kilisito wapali ikanaŵe indu yose kugumbikwa ni kwakulumbikana ni welewo indu yose ilumbikene pamo. **18** Kilisito ali ntwe wa chiilu chakwe ni chiilu cho chili mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito, nombejo ali ndande ja umi wa chiilu cho nombe ali ndande. Jwelejo ali jwaandanda kusyuka kuti aŵe jwaandanda mu indu yose. **19** Pakuŵa yanonyelesye Akunnungu asyene kuti utindimisyo wakwe wose uŵe mu nkati mwa Kilisito. **20** Akunnungu wajililenye indu yose kwa litala lya Kilisito, ni kwa miasi jakwe jijamwasiche pa nsalaba jatesile chitendewe ni indu yose yaili pachilambo ni kwinani. **21** Ni wanyamwe kalakala mwaliji ntalikingene ni Akunnungu, nombe mwaliji wammagongo wao pakuŵa mwaganisisye yachigongomalo ni mwatesile yachigongomalo. **22** Nambo sambano, Akunnungu wantesile mwanya mme achambusangagwe kwa litala lya chiwa cha chiilu cha Kilisito kuti anjausye paujo pao akuno ndi waswela, wangali sambu namose chileŵo. **23** Nambo wanyamwe nkusachilwa kwendelechela kutama mu chikulupi, namose nkakunda kutinganyikwa ni kusaama mu chilolelo chila chimwachipatile katema pamwapilikene Ngani Jambone. Une che Paolo natendekwe kuŵa jwakutumichila jwa Ngani Jambone jila jilalalichile kwa wandu wose pachilambo pose. **24** Sambano ngusengwa kwa masausyo gangupata kwa ligongo lyenu. Kwa litala lya kulaga kwangu kwa chiilu, ngugumbalichisya aila yaipungwiche mu kulaga kwa chiilu cha Kilisito, yaani mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito. **25** Ni une natendekwe ni Akunnungu kuŵa katumetume jwa wandu wakukulupilila Kilisito. Masengo gasyene gali, kulalichila Lilowe lyao kwa utindimisyo, **26** ni lilowe lyo lili chantemela chichasisiche kwa wandu wose chitandile kalakala, nambo sambano chimanyichikwe kwa wandu wakwe. (aion g165) **27** Pakuŵa Akunnungu asachile kwamanyisya wandu chantemela cho yachitite pakuŵa chachikulungwa ni cha ukulu chichajenele kwa wandu wangawa Wayahudi wose. Chantemela cho chili achi, Kilisito ali nkati mwenu, ni wanyamwe wakwe chinkole liunjili lya ukulu wa Akunnungu. **28** Kwa ligongo lya, tukunlalichila Kilisito kwa wandu wose. Tukunjamuka ni kunjiganya kila mundu kwa lunda lose, kuti tukombole kunnyikanawo kila mundu paujo pa Akunnungu ali jwautindimisyo mu nkulumbikana ni

Kilisito. 29 Kuti ndende yeleyo ngupanganya masengo ni kuchalila kwa machili gamakulungwa ga Kilisito gagakupanganya masengo nkati mwangu.

2 Ngusaka mmanyiile inguti pakupanganya masengo kwa kuchalila kwa ligongo lyenu ni kwa ligongo lya wāndu wā ku Laodikia ni kwa ligongo lya wose wānganamone une. 2 Ngupanganya yelei kuti atulaswe mitima ni kulumbikana pamo mu unonyelo ni pakupunda yeleyo akombole kugumbalichiswa upile kwa winji ni kumanyilila kwa kusyene. Pele chakombole kuchimanyilila chantemela cha Akunnungu, malumbo gakwe kwamanyilila Kilisito asyene. 3 Welewo pe ni wāwakumbola kwatenda wāndu alumanyilile lunda lose ni umanyilisi wose wa Akunnungu. 4 Ngunsalila wānyamwe malowē ga kuti mundu akanlambusya kwa malowē gakunnyenga namuno gakuwoneka gambone. 5 Pakuwa atamuno ndalichile kwa chiilu, nambo ndili pamo ni wānyamwe mu mbumu, none ngusengwa kwiwona ipanganyo yenu ikwendelechela kwa ukotopasyo ni inkuti pakwima chimile nkwakulupilila Kilisito. 6 Nipele pakuwa mwapochele Kilisito Yesu kuwa Ambuje wenu, iyoyo njendeje nkulumbikana ni wēlewo. 7 Njendelechele kukamulangana nawo mpela ila nkuwika michiga nkati mwakwe ni umi wenu utaŵikwe pachanya pakwe ni kwima nkulimbangana mu chikulupi mpela imwatite kujiganyikwa. Pakupunda yeleyo mmeje wākutogolela nnope. 8 Nilolechesye akaika mundu kukunnambusya kwa malowē ga majiganyo gaunani, ndande jakwe jili mapochelo ga wāndu ni ga masoka gagakulamula pachilambo nambo ngagakutyochela kwa Kilisito asyene. 9 Pakuwa chinungu chose cha Akunnungu chili mu nkati mwa chiilu cha Kilisito. 10 Ni nkulumbikana nawo, wānyamwe nkwele umi wautindimisyō. Wēlewo akwete ulamusi pa masoka gagakutawala ni achakulu wose. 11 Nkulumbikana ni Kilisito wānyamwe mwaumbele ni kusileka tama syangalumbana simpagwile nasyo nambo kuumbala kwangatendekwa kwa makono ga wāndu nambo mmumbeswe ni Kilisito nsyene. 12 Pakuwa pamwabatisilwe mwasichikwe pamo ni Kilisito, ni mu ubatiso wo iyoyo wānyamwe mwasyuchile pamo nawo ligongo mwakulupilile machili ga Akunnungu, juwānsyusisye Che Yesu. 13 Kalakala mwaliji wawe ligongo lya sambi syenu ni tama sya chiilu syangalumbana simpagwile nasyo syasikusaka kupanganya sambi syaliji syangatyocheke. Nambo sambano Akunnungu ampele umi pamo ni Kilisito. Nombe Akunnungu atulechesye sambi syetu syose, 14 paŵachipukwite chikalata chachilembekwe

magambo getu pamo ni malajisyo gakwe chati Akunnungu akatulamulile uwe, wāchipukwite kusyene kwa kuchiŵamba pa nsalaba. 15 Pa nsalaba po Kilisito wāgasumwile machili masoka gagakutawala ni achakulu wākutawala. Wātasile soni paujo pa wāndu kwa kwakwekwelemya nti wāndu wataŵikwe mu ulendo kwalosya kuti wāpundile. 16 Nkakunda mundu jwali Jose kummichila ilajisyo nkati chakulya ni yakung'wa atamuno yankati lyuwa lya chindimba pane Lyuwa lyakuwoneka lwesi pane Lyuwa lya Kupumulila. 17 Ayiyi yose ili chiwiliili cha indu yaikwika yo, nambo usyene wa yeleyo ule uli Kilisito nsyene. 18 Nakajitichisya kulamulika ni mundu jwali Jose jwakulilola kwa paasa kuti ali jwakulitulusya ni jwakwapopelela achikatumetume wā kwinani. Mundu jwanti ye akulifuna kwa indu yaiweni ni kwa ligongo lya lunda lwakwe. 19 Mundu jo alesile kukamulangana ni Kilisito wāali ntwe wa chiilu. Kwa litala lya wēlewo chiilu chose chikutagwa machili ni kulumbikanywa pamo kwa iŵalo ni mitasi jakwe, nombecho chikukula kwa unonyelo wa Akunnungu. 20 Wānyamwe mwawile pamo ni Kilisito ni kuwombolwa kutyochela mu machili ga masoka gagakulamula pa chilambo. Ana ligongo chi nkutama mpela wāndu wā pa chilambo? Kwa chichi ngugajitichisya malajisyo gati yeleyo, 21 “Nkakamula chelechi, nkapasya chelechi, nakwaya achila”? 22 Yeleyo yose chiŵe yangalimate yamalaga kutumika. Yeleyo yose ili malajisyo ni majiganyo ga wāndu pe. 23 Isyene malajisyo ga gakuwoneka kuwa ga lunda, nkupopela kwaliŵichile achinsyene ni nkulitulusya kwao ni nkuchilongosya chiilu kwakuchisauya. Nambo yeleyo yose nganikola machili ga kusilekasya tama sya chiilu.

3 Nsyuchile pamo ni Kilisito, kwayele muiganisye indu yaili kwinani kwali Kilisito atemi upande wauli ni ulamusi wa Akunnungu. 2 Nganisyeye indu yaili kwinani ni ngaŵa yaili pa chilambo pano. 3 Pakuwa wānyamwe mwaliji wawe ni umi wenu usisiche pamo ni Kilisito munkati mwa Akunnungu. 4 Kilisito ali umi wenu wa usyene, nombewo pachawoneche sooni nipele wānyamwe chimmoneche pamo nawo mu ukulu wao. 5 Nipele, nsilajale kila tama syangalumbana simpagwile nasyo sya pachilambo yaani chikululu ni usakwa ni tama ni nganisyō syangalumbana ni lipamo yaili nti kupopela inyago. 6 Kwa ligongo lya sambi si, lutumbilo lwa Akunnungu lukwaichilila wēlewo wākukana kupilikanichisya. 7 Kalakala, wānyamwe mwatamaga nkusikuya tama syangalumbana simpagwile nasyo. 8 Nambo sambano nneche yeleyi, lutumbilo ni tama ni chigongomalo

ni kwatukana Akunnungu. Maloŵe gangalimate ganakopoche nkang'wa mwenu. 9 Kasinnambusyana, pakuŵa ntosisise tama syangalumbana simpagwile nasyo pamo ni isambo yakwe yose, 10 ni kuuwala umi wa sambano, aula umi waukwendelechela kutendekwa wa sambano ni Akunnungu ŵakugumba. Ni kwa kwamanyilila uchenene chikuntende mme mpela ŵelewo. 11 Kwa ligongo lyo, ngapagwa sooni utinda pasikati ja Ŵayahudi ni Ŵagiliki, ŵaumbele ni ŵangaumbala, jwasyomile ni jwangasyoma, kapolo ni jwalechelelwe. Nambo Kilisito ali yose nombe ali mu yose. 12 Ŵanyamwe ndi ŵandu ŵa Akunnungu, jwelejo ŵannonyele ni kunsagula kuti mme ŵandu ŵakwe. Kwa yele mmanje ni ntima wa chanasa ni ntima wambone ni wa kulitulusya ni kulitumilika ni upililiu. 13 Mpilililane jwine ni jwine ni kulechelesyana katema kakalikose mundu akolaga ni maloŵe gakummechetela jwine. Nnechelesyane mpela Ambuje yatite pakunnechelesya ŵanyamwe. 14 Pakupunda indu yose, njonjehesye unonyelo pakuŵa unonyelo ukutaŵikanya indu yose mu umo uuli utindimisyu. 15 Chitendeweke cha Kilisito chitawale mmitima jenu, pakuŵa Akunnungu ammilasile ŵanyamwe kuti chipagwe chele chitendeweke mu chiilu chimo, ni mme ŵakutogolela. 16 Utenga wa Kilisito ugumbale nkati mwenu. Njiganyane ni kujamukana kwa lunda lose. Njimbe sabuli ni nyimbo syakwalapa Akunnungu ni nyimbo sya kwapopela akuno nchajimbilaga Akunnungu kwa kutogolela mmitima jenu. 17 Chichintende chose pane kuŵecheta, mpanganye yose kwa liina Iya Ambuje Che Yesu ni kwatogolela Akunnungu Atati kwa litala lyao Che Yesu. 18 Ŵanyamwe achakongwe, mwapilikanichisye achiŵankwenu, yeleyi ni yakuti pakwanonyelesya Ambuje. 19 Ni ŵanyamwe achalume, mwanonyele achiŵankwenu, ni kasimba ŵakalipa kukwao. 20 Ni ŵanyamwe ŵanache mwapilikanichisye achaweleleli ŵenu mu yose, pakuŵa chelechi chikwanonyelesya Ambuje. 21 Ni ŵanyamwe achaweleleli kasimwalipula ŵanache ŵenu, kuti akapwa ntima. 22 Ni ŵanyamwe achikapolo mwapilikanichisye aŵala ŵaali achakulu ŵenu kwa chiilu mu indu yose, nkapilikanichisya pe katema pakummona kuti mmoneche ŵambone kukwao nambo ntendeje yeleyo ni ntima wenu wose ligongo Iya kwachimbichisya Ambuje Che Yesu. 23 Chinkutenda chachilichose, ntende ni ntima wenu wose, mpela nkwatendela Ambuje ni ngawā nkwatendela ŵandu. 24 Nkumbuchile kuti Ambuje chachimpa ŵanyamwe mbote jakwagosela ŵandu ŵao. Pakuŵa Kilisito ali Ambuje ŵa usyene unkwatumichila. 25 Pakuŵa jwalijose jwakupanganya

yangalumbana, chapochele malipilo ga yangalumbana yapangenye, ligongo Akunnungu nganakola lusagu kose.

4 Ni ŵanyamwe achakulu mpanganye yaili yambone kwa achikapolo ŵenu mpela yakuti pakusaka Akunnungu, nchimanyililaga kuti nomwe ŵakwe nkwele Ambuje kwini. 2 Mwapopelele Akunnungu pangapela ni pankupopela mmeje meeso ni kwatogolela Akunnungu. 3 Iyoyo ntupopelele nowe, kuti Akunnungu atupe lipesa Iya kulalichila ntemela nkati Kilisito. Kwa ligongo Iya utenga wo, une ndili mu chitaŵiko. 4 Nipele mumbopelele kuti ngombole kuŵecheta yaikuti kuŵajilwa kwa litala lyalikukombola kuchiŵika chantemela cho pangasisika. 5 Njendeje kwa lunda pankutama ni ŵandu ŵangakunkulupilila Kilisito, nchitumiyaga yambone lipesa linkwete. 6 Moŵa gose aila yose inkusala yakamuchisye ŵandu, ni nkusachilwa kunjanga chambone mundu jwalijose. 7 Nguntuma che Tukiko kukwenu, jwelejo ali nlongo njetu jwakunonyelwa, jwakutumichila jwakukulupilichika ni kapolo njetu mmasengo ga Ambuje, chammanyisye ŵanyamwe ngani syangu syose. 8 Kwa ligongo Iyo nguntuma kukwenu kuti ajitusye mitima jenu kwakunsalila ngani syetu. 9 Akwika pamo ni che Onesimo nlongo njetu jwakunonyelwa ni jwakukulupilichika, jwelejo ali mundu jwa kukwenu. Ŵanyawo ni uchansalile yose yaikutendekwa apano. 10 Jwantawe njangu che Alisitako akunkomasya. Nombe che Maliko mwipwagwao che Banaba iyoyo akunkomasya. Malajisyo gakwe mmasile kugapochela, aikaga kukwenu mwapochele chambone. 11 Nombe che Yoshua, jwakuŵilanjikwa Yusto iyoyo akunkomasya. Mwa Ŵayahudi ŵaŵakulupilile ni ŵatatu pewo ŵakupanganya masengo pamo ni une kwa ligongo Iya Umwenye wa Akunnungu, ŵanyawo ni ŵakungamusya une. 12 Che Epafula, njenu, kapolo jwa Kilisito Yesu akunkomasya. Moŵa gose ngaakupela kumpopelela kuti nlimbangane ni kwima chiimile ni kwendelechela kukulupilila ni kupanganya yakuisaka Akunnungu. 13 Ngukombola kusala umboni nkati ŵelewo kuti akupanganya nnope masengo kwa ligongo Iyenu ni kwa ligongo Iya ŵandu ŵa ku Laodikia ni kwa ligongo Iya ŵandu ŵa ku Hielapoli. 14 Che Luka jwantela jwetu jwaunonyelo ni che Dema akunkomasya. 15 Mwakomasye achalongo achinjetu ŵa ku Laodikia pamo ni che Nimfa ni mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito ŵakusimana mu nyuumba jao. 16 Mwamalaga kusyoma chikalata chi mwape mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito wa ku

Laodikia achisyome. Nombe chikalata chinalembele
wandu wa ku Laodikia ampanje wanyamwe nsyome.
17 Mwasalile che Alikipo kuti masengo gapegwile
ni Ambuje kupanganya amalichisye. 18 Uneji che
Paolo ngulemba yeleyi ni nkono wangu nansyene
kunkomasya. Kasindiwalila kuti une ndili muchitaŵiko.
Ngummendela umbone kutyochela kwa Akunnungu.

1 Wasesalonike

1 Une che Paolo ni che Siluwano ni che Timoseo, tukunnembela wanyamwe mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito wa kwele ku Sesalonike wandi wandu wakwe Akunnungu Atati ni Ambuje wetu che Yesu Kilisito. Tukummendela ntuuka ni chitendewe kutyochela kwa Akunnungu. **2** Tukwatogolela Akunnungu moŵa gose kwa ligongo lyenu wose ni kunkumbuchilanga mmapopelo getu pangapela. **3** Pakuŵa paujo pa Akunnungu Atati wetu tukukumbuchila inkuti pakutumichila kwa chikulupi ni inkuti pakulisausya ni masengo ligongo lya unonyelo wenu. Iyoyo tukukumbuchila ichitite kulimbichika chilolelo chenu kwa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. **4** Achalongo achinjetu wakunonyelwa ni Akunnungu, tukumanyilila kuti ŵelewo ansagwile mme wandu wakwe. **5** Pakuŵa patwalalichile Ngani Jambone kukwenu nganitulalichila kwa malowe pe, nambo kwa machili ni ukamuchisyo wa Mbumu jwa Akunnungu tuchimanyililaga kuti utenga wo uli wa usyene. Nkumanyilila itwatite kutama pamo ni wanyamwe, twatemi yambone kwa kunkamuchisya wanyamwe. **6** Wanyamwe mwatusyasise uweji ni mwasyasise Ambuje. Namuno mwalageswe kwannope mwalipochele Liloŵe lya Akunnungu kwa lukondwa lwalukutyochela mu Mbumu jwa Akunnungu. **7** Kwa litala li wanyamwe mwatendekwe chisyasyo kwa wakukulupilila wose ŵa ku Makedonia ni ku Akaya nombe nako. **8** Pakuŵa kutyochela kukwenu lisonile liloŵe lya Ambuje, ngaŵa pa Makedonia ni pa Akaya pe, nambo posepose ngani ja chikulupi chenu kwa Akunnungu chijenele. Kwa pele uweji nganitikola chindu chakusala. **9** Achinsyene wo akuŵalanga ngani ja ulendo wetu patwanjimajimile, intite pakutupochela ni intite kuileka inyago ni intite pakwagalauchila Akunnungu. Mwatesile yeleyo kuti mwatumichile Akunnungu wajumi ni wausyene. **10** Sambano nkunlindilila Mwanagwe juchatuluche kutyochela kwinani, yaani Che Yesu juŵansyusise mu ŵawe, nombewo ni wakutukulupusya mlutumbilo lwa Akunnungu lwalukwika.

2 Achalongo achinjetu, mwanya mwachinsyene nkumanyilila kuti kunjimajimila kwetu nganikuŵa kwa iyiŵi peyi. **2** Mpela inkuti kumanyilila, tukanawe kwika kukwenu twalageswe kaje ni kutukanwa ku Filipi ko. Namose kwaliji ni kutukanila kwannope, Akunnungu wetu watukamuchisye kunlalichila Ngani Jambone jakwe pangajogopa. **3** Utenga watukuulalichila kukwenu ngaukukulupilila

unami atamuno nningwa wangelumbana atamuno ngatukusaka kunlambusya munda jwalijose. **4** Nambo moŵa gose tukusala mpela yakuti kutukulupilila Akunnungu pakuŵa ŵelewo pawatukundile kuti tukuŵajilwa, watupele masengo ga kulalichila Ngani Jambone ji kwa wandu. Nningwa wetu ngaŵa kwanonyelesya wandu nambo tukusaka kwanonyelesya Akunnungu, wakusimanyilila nganisyo sya mitima jetu. **5** Akunnungu ali jwaumboni jwetu, ni wanyamwe mwachinsyene nkumanyilila kuti namose lyuŵa limo nganituŵa ni malowe ga kulikombakomba kwa wandu atamuno malowe ga kunyenga, namose kukola ipanje yenu kwa kalamuka. **6** Nganitusaka kulapikwa ni wandu atamuno ni wanyamwe atamuno ni wandu wane, **7** namuno uweji tuli achinduna ŵa Kilisito, tukakombele kunkanganichisya kuti ntujitichisye uwe. Nambo uweji twalitaliche pasikati jenu mpela achikulu yakuti kwalela achiŵanagwe. **8** Uweji twannonyele nnope mwanya namose kuŵa chile ngaŵa kwa kunlalichila Ngani Jambone ja Akunnungu pe, nambo ni kukoposya umi wetu iyoyo kwa ligongo lyenu, pakuŵa kusyene mwanya ndi wakunonyelwa wetu. **9** Achalongo achinjangu, nkukumbuchila itwatite kulaga ni kugapanganya masengo ga kulimba. Patwalalichilaga Ngani Jambone ja Akunnungu, twapanganyisye masengo muusi ni chilo kuti tukantopela atamuno jumo jwa wanyamwe. **10** Wanyamwe ndi ŵaumboni wetu, ni Akunnungu nombe ali jwaumboni jwetu itwatite pakutama pasikati jenu mwanya wankukulupilila, twatemi yaikuti pakuŵajilwa kwa uswela ni pangali kulalatiŵa. **11** Nkumanyilila kuti twanjamwiche jwalijose nti atati yakuti kwapanganyichisya achiŵanagwe. **12** Twanlimbisye ni kwatusya mitima ni kwajamuka kuti nkombole kutama kwa kwaŵajila Akunnungu wakummilanga kwinjila mu Umwenye ni ukulu wao. **13** Soonni tukwete ligongo liine lya kwatogolela Akunnungu pangaleka pakuŵa patwannyichisye Ngani Jambone ja Akunnungu, mwajipilikene ni kujipochela. Mwajipochele ngaŵa nti liloŵe lya wandu nambo nti liloŵe lya Akunnungu, ni isyene ni lilitite pakuŵa. Pakuŵa Akunnungu ni wakupanganya masengo mmitima jenu mwanya wankukulupilila. **14** Achalongo achinjangu, indu iyaakopochele mipingo ja wandu wakunkulupilila Kilisito waali wandu ŵa Akunnungu ŵa ku Yudea, ni wanyamwe wakwe inkopochele iyoyo peyo. Pakuŵa mwanya mwalageswe ni wandu ŵa mu chilambo chenu ilaila mpela iŵalageswe wanyawo ni Wayahudi achinjao. **15** Aŵala Wayahudi wangakukulupilila ni uŵammuleje Ambuje Che Yesu ni wakulondola ŵa Akunnungu ni kutulagasya nowe

wakwe. Wandu wa ngakwanonyesya Akunnungu, sooni ali wammagongo wa wandu wose! 16 Namose walinjile kutukanya kulalichila Ngani Jambone kwa wandu wangaŵa Wayahudi kuti akakombola kukulupuswa. Kwa kutenda yeleyo wajonjehesye sambi ni kugumbalichisya ngoo pachanya sambi syatesile moŵa gose. Nambo mbesi jakwe lutumbilo lwa Akunnungu lwaichilile. 17 Achalongo achinjetu, uwe twalekangene nomwe kwa moŵa pe, sooni kwaliji kwa ungawonegana nambo ngaŵa kwa nganisyo syetu. Kanyuma kanandi twasachile kummona sooni. 18 Kwa yele twasachile kunjimajimila sooni, uneji che Paolo, nalinjile kawilikaŵili kuti iche kukwenu, nambo Shetani watulekasisye. 19 Uli, patutujime paujo pa Ambuje wetu Che Yesu pataiche tutulilapile chichi nkati kupunda kwetu? Chitulilapilile wanyamwe mwachinsyene. Wanyamwe ni wandi chilolelo chetu, ni lukondwa lwetu ni wandi chindu mpela singwa. 20 Kusyene kwaligongo lyenu, uwe tukulilapa ni kusengwa.

3 Mbesi nganitukombola kupililila kwakupunda, nipele, twaiweni yambone kusigalila uwe pe ku Asene. 2 Twantumile kukwenu nlongo njetu che Timoseo, jwakwatumichila Akunnungu pamo ni uwe mmasengo ga kulalichila Ngani Jambone ja Kilisito. Twantumile kukwenu kuti anlimbisye mwanya ni kuntusya ntima nkati chikulupi chenu, 3 kuti chikulupi cha jwalijose pasikati jenu chinatinganyiche kwaligongo lya malagasyo getu ga. Mwachinsyene nkumanyilila kuti chitupate malagasyo go pakuŵa uli usache wa Akunnungu kulagaswa. 4 Pakuŵa, patwaliji pamo ni wanyamwe twansalile chile kuti tutulagaswe, ni mpela inkuti pakumanyilila ni iyoyo yaitite pakuŵa. 5 Kwa ligongo lyo panalepele kwendelechele kupililila, nantumile che Timoseo kuti manyilile ngani sya chikulupi chenu. Najogwepe kuti pane jwachigongomalo jula anaiche kukunnyenga ni masengo gose gatupanganyisye kukwenu gaŵe gangali chindu. 6 Nambo sambano che Timoseo ausile kukwetu kutyochela kukwenu, nombejo atusalile ngani sya kusengwasya sya chikulupi ni unonyelo wenu. Atusalile kuti nkutukumbuchilanga moŵa gose, ni kuti nkulajila kutuwona mpela ila nowe wakwe itukuti kulajila kumbona. 7 Kwa yeleyo achalongo achinjetu, mkusauka kwetu ni malagasyo gatukugapata tukutulaswa ntima nomwe kwa kupilikana nkati chikulupi chenu. 8 Pakuŵa sambano tukwete umi, kwa kummona wanyamwe ndi chiimilile nkutama kwa kulumbikana kwenu ni Ambuje. 9 Sambano tukukombola kwatogolela Akunnungu

kwa ligongo lyenu, malinga ni lukondwa lwatukwete paujo pao kwa ligongo lyenu. 10 Muusi ni chilo tukwapopelela Akunnungu kwa kuchalila nnope kuti tukole lipesa lya kuonegana sooni kuti tumpe chachilichose chachipungwiche mu chikulupi chenu. 11 Nipele tukwapopelela Akunnungu waali Atati wetu ni Ambuje wetu Che Yesu atukolochesye litala lya kwika kukwenu. 12 Ambuje anjonjehesye ni kunchuluchisya unonyelo wa jwine ni jwine ni kwanonyela wandu wose mpela itukuti kunnonyela wanyamwe. 13 Kwayele Akunnungu anlimbisye mitima jenu ni wanyamwe ngamma ni chileŵo ni chimme waswela paujo pa Akunnungu waali Atati wetu pachauje Ambuje wetu Che Yesu pamo ni wandu wao wose.

4 Mbesi achalongo achinjetu uweji tunjiganyisye yakuti pakutama kuti nkombole kwanonyesya Akunnungu. Kusyene ntemeje yeleyo. Ni sambano tukunchondelela ni kunchisya mu liina lya Ambuje Che Yesu njendelechele kwannope mu utame wo. 2 Pakuŵa nkugamanyilila malajisyo gatumpele kwa ukombole wa Ambuje Che Yesu. 3 Akunnungu akusaka wanyamwe mme waswela ni ngasimma wandu wa chikululu. 4 Jwannume jwalijose pasikati jenu akuŵajilwa kumanyilila yakuti pakutama yambone ni wankwawo mu uswela ni kuchimbichikwa, 5 ngaŵa kwa tama jangalimate mpelaga wandu wa ilambo ine wangakwamanyilila Akunnungu. 6 Kwa chindu cho, mundu jwalijose akasanneŵela jwakunkulupilila Kilisito njakwe namuno kunnyenga, pakuŵa Ambuje ni wakwalamula wose, mpela ila itwamasile kunsalila ni kunjamuka kwachikali. 7 Pakuŵa Akunnungu nganatuŵilanga kuti tutame mu usakwa nambo tutame mu uswela. 8 Kwayele, mundu jwalijose jwakugakana majiganyo ga, ngakunkana mundu, nambo akwakana Akunnungu wakumpa wanyamwe Mbumu jwao. 9 Nambo yankati unonyelo wa wakukulupilila achinjetu, ngatukusaka kunlembela chachili chose, pakuŵa Akunnungu nsyene anjigenye mwanya inkuti pakusachilwa kunonyelana. 10 Wanyamwe kusyene nkwanonyela achinjenu wose wa pa Makedonia pose. Ni sambano tukunchondelela achinjetu mpundisye kwannope kupanganya yeleyo. 11 Nchalile nnope kuti nkombole kutama kwa kutulala. Mpanganye indu yenu mwachinsyene ni kupanganya masengo wanyamwe mwachinsyene mpela itwannajisye ila. 12 Kwanti yeleyo utame wenu chiuŵe wa kuchimbichikwa mmbujo mwa wandu wangakwakulupilila Kilisito, nombe ngannajila kukamuswa ni mundu jwalijose mu yaikunsoŵa. 13 Achalongo achinjetu ngatukusaka mme wangamanyilila yankati ngani sya wandu

Wajasiche, kuti nkasupuka mpela wandu wane wanganakola chilolelo. 14 Tukukulupilila kuti Che Yesu wajasiche ni wasyuchile, iyoyo peyo tukukulupilila kuti Akunnungu chiwaichenawo kukwakwe pamo ni Che Yesu, wose wawile achakulupililaga Che Yesu. 15 Pakuwa malinga ni majiganyo ga Ambuje, tukunsalila yeleyi, uweji watuli chiwela wajumi, wachitusigale mpaka pa lyuwa lya kuuja kwa Ambuje, isyene ngatwalongolela welewo wajasiche. 16 Pakuwa lillamaku chilityosyekwe kaje ni lilo we lya katumetume jwankulu jwa kwini ni lipenga lya Akunnungu, nombe Ambuje nsyene chatuluche kutyochela kwini. Nipele wele wajasiche achakulupililaga Kilisito chasyuche kaje. 17 Pakumala yeleyo uweji watuli wajumi, watusigale, chitunyakulikwe pamo ni welewo mmaunde kuti tukasimane ni Ambuje kwiunde. Kwayele chitutame pamo ni Ambuje mowa gose pangali mbesi. 18 Nipele, ntusyane mitima jenu ni malowe go.

5 Nambo achalongo achinjangu, ngapagwa ligongo lya kunembela ngani jankati saa ni ndema pachikopochele yeleyo. 2 Pakuwa mwachinsyene nkumanyilila kuti lyuwa lya kuuja Ambuje likwika chisisimuchile mpela jwawiyi yakuti pakwika chilo. 3 Wandu pachawechele, "Indu yose itulele ni kwana chitendewe," papopo wonasi ukwaichilila mpela chilungusi cha kuligopola chachikunsimana jwankongwe jwakwete chitumbo, namose wandu wose ngaakombola kuwambala. 4 Nambo wanyamwe, achalongo achinjangu nganimma mchipi, namose lyuwa lya linnyichilile chisisimuchile mpela yakuti pakwika jwawiyi. 5 Wanyamwe wose ndi wandu wankutamanga mu lilanguka, ni wandu wa muusi. Uweji nganituwa wandu wa chilo atamuno wa chipi. 6 Nipele tukagona mpela wane wo, nambo tuchesye ni kulilongosya twachinsyene. 7 Pakuwa wandu wakugona wala, akugona chilo ni wandu wakukolelwa, akukolelwa chilo. 8 Nambo uwe tuli wandu wa muusi, tukusachilwa kulilongosya twachinsyene. Tukusachilwa kukamulangana ni chikulupi ni unonyelo mpela chakuwala cha chisyano cha kulichinga pantima, ni chilolelo chetu cha ukulupusyo nti chisoti cha chisyano chakulichinga mu ntwe. 9 Pakuwa Akunnungu nganatuwika tujonasiche kwa lutumbilo lwao, nambo kuti tukulupuswe kwa litala lya Ambuje wetu Che Yesu Kilisito, 10 juwawile kwa ligongo lyetu kuti namose twawaga wajumi pane tujasiche tukombole kutama nawo pachauje. 11 Nipele ntusyane ntima jwine ni jwine ni kulimbisya jwine ni jwine mpela inkutenda

sambano. 12 Achalongo achinjetu, tukunchondelela, mwachimbichisye welewo wakupanganya masengo pasikati jenu ni wakunnongosya ni wakunjiganya mu utame wa kukulupilila Kilisito. 13 Mwachimbichisye nnope ni kwanonyela kwa liwamba lya masengo gaakupanganya. Ntameje mu chitendewele pasikati jenu. 14 Achalongo achinjetu, tukunchondelela, mwajamuche wandu waali ni ulesi, mwakamulisye ntima waali ni lipamba, mwakamuchisye wakulepetala, mwapililile wandu wose. 15 Nilolechesye mwachinsyene kuti akasauchisya mundu chakusakala ku chakusakala, nambo mowa gose ntendelane yaili yambone kwa jwine ni jwine ni kwa wandu wose. 16 Nsagalale mowa gose, 17 mwapopelele Akunnungu pangapela, 18 mwatogolele Akunnungu mu yose yakutyochela pakuwa yeleyo ni yakuti pakusaka Akunnungu kukwenu wanlumbikene ni Che Yesu Kilisito. 19 Nkausima mooto wa Mbumu jwa Akunnungu, 20 nkaupwanya utenga waukutyochela kwa Akunnungu. 21 Nsosesose yose ni kukamulisya chachili chambone, 22 nchiwambale chachilichose chachikuwoneka changalumbana. 23 Akunnungu asyene wakutupa chitendewele answejesye mose, mu mbumu syenu ni mitima jenu ni mu iilu yenu, yele yose ikasimanikwa ni ilewo kukwenu katema kakwika Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. 24 Akunnungu wammilasilile wanyamwe chaitendekanye yeleyo pakuwa welewo ali wakulupilichika. 25 Achalongo achinjetu, ntipopeleleje. 26 Mwakomasye achalongo wose kwa kwalosya kuti kwanonyela. 27 Ngunnajisya mu liina lya Ambuje kuti mwasyomele chikalata chi wandu wose wakukulupilila Kilisito. 28 Tukunsachilanga umbone wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito.

2 Wasesalonike

1 Une che Paolo pamo ni che Siluwano ni che Timoseo, tukunnembela chikalata wanyamwe mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito wa ku Sesalonike, wanlumbikene ni Akunnungu Atati wetu ni Ambuje Che Yesu Kilisito. **2** Tukummendela umbone ni chitendewe kutyochele kwa Akunnungu Atati wetu ni Ambuje Che Yesu Kilisito. **3** Achalongo, ikutuwajila kwatogolela Akunnungu mowa gose kwa ligongo lyenu. Ili yambone kutendekanya yeleyo ligongo chikulupi chenu chikukula nnope ni kunonyelana kwenu kukuchuluka. **4** Kwa ligongo lyo, uweji tukulilapa kwa ligongo lyenu, mu mipingo ja wandu wakunkulupilila Kilisito waali wandu wa Akunnungu. Tukulilapa pankwendelechele kwakulupilila Ambuje ni kupililila malagasyo ni masauko gagakunsimana. **5** Yeleyo yose ikulosya isyene kuti Akunnungu akulamula kwa umbone kuti mmalanjikwe wakuwajilwa kwinjila mu umwenye wa Akunnungu waunkulajila. **6** Akunnungu chachitendekanya yaili yambone, chiwachisye malagasyo awala wose wakunlagasya wanyamwe, **7** ni kumpumusya mwanya wankulagaswa pamo nowe. Chelecho chichitendekwe pachaoneche Ambuje Che Yesu achityochelaga kwini pamo ni achikatumetume wakwe wa kwini waali ni machili. **8** Akunnungu chiwajamuche kwa malamba ga mooto wekolele awala wandu wakunkana ni wangakujitichisya Ngani Jambone jankati Ambuje wetu Che Yesu. **9** Kwamukwa kwawo chikuwe konangwa kwa mowa gose pangali mbesi ni kutalikanganywa ni Ambuje ni kutalikanganywa ni ukulu wa ukombole wao, (aiōnios g166) **10** patachiika lyuwa lyo kuti akuswe pasikati ja waswela wakwe ni kusimonjekwa ni wandu wose wakwakulupilila. Mwanya iyoyo peyo chimme pamo ni wanyawo pakuwa nkulupilile umboni utwansalile ula. **11** Kwa ligongo lyo tukumpopelelanga mowa gose kuti Akunnungu wetu ankombesye kutama malinga ni inkuti pakusachilwa kutama. Tukupopelela kuti kwa ukombole wao amalichisye yose yambone inkusaka kupanganya ni kila masengo ga chikulupi. **12** Tukupopelela yele kuti liina lya Ambuje wetu Che Yesu likuswe nkati mwenu, ni wanyamwe nkuswe kwa litala lya umbone wa Akunnungu wetu ni kwa Ambuje Che Yesu Kilisito.

2 Achalongo achinjangu wakunonyelwa, aji jili ngani ja kwika kwa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito ni kusongangana kwetu pamo paujo pao. Kwayele tukunchondelela nnope, **2** kasimpweleswa chitema namuno unantojimye utenga, namose ni

lilowe, namose ni chikalata chachikuganichikwa kuti chityochele kukwetu, chachikusala kuti lyuwa lya kuuja kwa Ambuje limasile kwika. **3** Nkakunda kulambuchikwa ni mundu jwalijose kwa litala lyalili lyose. Pakuwa lyuwa lyo ngaliika mpaka uiche kaje utindiganyo wekulungwa ni Jwachigongomalo awoneche, mundu jo mbesi jakwe jili kujonangwa tikitiki pa mooto wangali mbesi. **4** Jwelejo akulikwesya pachanya pa kila chindu chakuchiwilanga wandu kuti achiminungu pane kuchipopelela. Kwayele chajinjile mu Nyuumba ja Akunnungu ni kutama mwelele achiliwilangaga nsyene kuti ali Akunnungu. **5** Ana ngankukumbuchila kuti panaliji pamo ni wanyamwe nansalile indu yose yi? **6** Nambo kwana chindu chachikulekasya kopochela yeleyo sambano, ni wanyamwe nkuchimanyilila chelecho. Kwayele lyuwa pachiliiche Jwachigongomalo chawoneche pa katema kambone. **7** Pakuwa machili gagasisiche ga chigongomalo cho gakupanganya masengo, nambo Jwachigongomalo jula yaani Shetani ngawoneka kose mpaka jwele jwakunlekasya jo pachatyosyekwe. **8** Pelepo ni pachakopochele Mundu Jwachigongomalo, nambo Ambuje Che Yesu pachaiche chambulaje kwa mbumu ja pakang'wa pao ni kunjonanga kwa ung'alime wa ukulu pachaiche. **9** Mundu Jwachigongomalo chachiika ni machili ga Shetani ni kutendekanya imanyisyo yaili yose ni yakusimonjeka ya unami, **10** ni kutumia chigongomalo chachili chose kwalambusya wose wakusochela. Wanyawo chasochele ligongo nganaunonyela usyene kuti akulupuswe. **11** Kwa ligongo lyo Akunnungu wapelechele machili ga kusoyasya kuti aukulupilile unami. **12** Kwayele wandu wose uwakanile kuukulupilila usyene nambo akusisangalalila sambi, chalamulikwe. **13** Nambo ikutuwajila kwatogolela Akunnungu mowa gose kwa ligongo lyenu, achalongo wankunonyelwa ni Ambuje, pakuwa Akunnungu ansagwile wanyamwe chitandile kundanda kuti nkulupuswe kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu kuti ntendekwe wandu wao waswela kwa chikulupi chenu mu usyene. **14** Akunnungu annaliche mwanya kwa litala lya Ngani Jambone jitwalalichile uwe kuti mpochele liuto lya ukulu wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. **15** Nipele, achalongo achinjetu, njimeje chilimbile ni kukamulisa majiganyo gamwaliiganyisye kukwetu kwa ulalichile wetu pane chikalata chitwannembele. **16** Tukwawenda asyene Ambuje wetu Che Yesu Kilisito ni Akunnungu Atati wetu juwatunonyele ni kwa umbone wao, watupele utulasyo wa mowa gose pangali mbesi ni chilolelo chambone, (aiōnios g166) **17** ajitusye mitima jenu ni kunlimbisya mmasengo ni kuwecheta gambone.

3 Mbesi, achalongo achinjetu, ntupopeleleje kuti utenga wa Ambuje ujenele kwa chitema ni kupochelwa kwa kuchimbichikwa mpela ilitite kuwa kukwenu. **2** Iyoyo mpopelele kwa Akunnungu kuti atukulupusye ni wandu wachigongomalo ni wangalumbana, pakuwa ngana wa wose wakukunda kujikulupilila Ngani Jambone. **3** Nambo Ambuje ali wakukulupichika, nombe chanlimbisye ni kungosa ni Jwachigongomalo jula yaani Shetani. **4** Tukumanyilila isyene mwa Ambuje yakuti nkuitenda ni chinjendelechele kuitenda aila itukunlajisya. **5** Ambuje anlongosye mu kumanyilila kwannope unonyelo wa Akunnungu ni upilili umpegwile ni Kilisito. **6** Kwa liina Iya Ambuje wetu Che Yesu Kilisito tukunnajisya achalongo achinjetu, nlisepusye ni achalongo achinjetu wose waali wa ulesi ni wangakugakuya majiganyo gatwanjiganyisye. **7** Wanyamwe mwachinsyene nkumanyilila inkuti pakusachilwa kutusyasya. Pakuwa patwaliji pasikati jenu, uwe nganituwa wa ulesi. **8** Uweji nganitulya chakulya cha mundu jwalijose panganlipa. Nambo twapanganyisye masengo kwa kuchalila ni nkulaga muusi ni chilo, kuti tukampa mundu jwalijose masengo ga kutulela. **9** Tukakombwele kutumia ulamusi wetu kuti ntukamuchisye, nambo nganitutenda yeleyo ligongo twasachile tunnosye inkuti pakusachilwa kutenda. **10** Pakuwa, namose patwaliji nomwe twannajisye yeleyi, "Mundu jwalijose jwangasaka kupanganya masengo, akasalya iyoyo peyo." **11** Tukuwecheta yeleyi ligongo tupilikene kuti wampepe pasikati jenu ali wa ulesi, wangakupanganya masengo kose, nambo akwamba kulijinjisya mu indu ya wandu wane. **12** Kwa liina Iya Ambuje Che Yesu Kilisito tukwalajisya ni kwajamuka wele wandu kuti atulale ni kupanganya masengo kwa ligongo Iya kulikolela chakulya chao achinsyene. **13** Nambo wanyamwe, achalongo achinjangu, kasimpela kutendekanya yambone. **14** Naga apali mundu jwangasaka kugakumulichisya malajisyo gatukunlembela nchikalata chi, munlochesye kwannope mundu jo, nkasyowekana najo melepe akole soni. **15** Ngasimummalanjila jwelejo nti jwammagongo, nambo munjamuche chisau nlongo njenu. **16** Ambuje wachitendewe asyene ampe chitendewele mo wa gose ni mulimose. Ambuje atame ni wanyamwe wose. **17** Chelechi ni chikomasyo chingulemba ni makono gangu une che Paolo nansyene. Chelechi ni chimanyisyo changu cha ikalata yangu yose, yeleyi ni inguti pakulemba. **18** Ngummendela umbone wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito utame ni wanyamwe wose.

1 Timoseo

1 Une che Paolo nduna jwa Che Yesu Kilisito kwa kulajiswa ni Akunnungu Nkulupusyo jwetu pamo ni Che Yesu Kilisito chilolelo chetu. **2** Ngunnembela che Timoseo mwanangu jwa usyenesyene mu chikulupi. Ngummendela umbone ni chanasana ni chitendewe kutyochela kwa Akunnungu Atati wetu ni kwa Che Yesu Kilisito Ambuje wetu. **3** Ngusaka nnonjele ku Efeso mpela ila inatite pakunchondelela katema panaliji nkwaula ku Makedonia. Kweleko kwana wandu wakujiganya majiganyo ga unami nkaakanye. **4** Mwasalile alekangane ngano sya unami ni moŵa gose kugatanga meena ga achambuje wao pangali mbesi. Yele yose ikutandisya makani. Ngaikwalimbisya wandu mmasengo ga Akunnungu gagakutendeka kwa litala lya chikulupi. **5** Nningwa wa lyele lilajisyo uli unonyelo waukutyochela mu ntima weswela ni nkuimanyilila kuitenda yaili yambone ni chikulupi cha usyene. **6** Nambo wandu wane gasowile gelego ni kugalauchila kuusyanausyana indu yangalimate. **7** Welewo akusaka aŵeje wakwiganya Malajisyo nambo achinsyene ngaakugamanyilila malowē gaakugaŵecheta atamuno indu yaakulimbila kuisala. **8** Tukumanyilila kuti Malajisyo ga Akunnungu gali gambone, iwaga mundu chagawone kwa litala lyalikusachilwa kugawona. **9** Tukumanyilila kuti Malajisyo nganigawichikwa kwa ligongo lya wandu wambone, nambo gawichikwe kwa ligongo lya wandu wangalumbana ni wangakugajitichisya Malajisyo, ni wandu wangakwapopela Akunnungu ni waali ni sambi, ni wandu wangakwamanyilila Akunnungu ni wakutukana ni wandu wakwaulaga atati ni achikulu wao ni kwaulaga wandu wane. **10** Malajisyo gawichikwe kwa ligongo lya wachigwagwa ni kwa achalume wakugonana achinsyene pe ni kwa wakwasumisya wandu kuwa achikapolo ni kwa waunami ni kwa wakulumbilila unami ni kwa wakupanganya ipanganyo yangaikulandana ni majiganyo gausyene. **11** Majiganyo ga gakutyochela mu Ngani Jambone jambele Akunnungu jwangulupilile lalichile Ngani Jambone jajikutyochela kwa Akunnungu waali ni ukulu ni wakulapikwa moŵa gose. **12** Ngwatogolela Ambuje wetu Che Yesu Kilisito wandasile machili pa masengo gangu, pakuŵa amweni ndili jwakukulupilichika nipele wasagwile kuti natumichile. **13** Namuno kalakala naliji ngwatukana Akunnungu ni kwalagasya wandu ni naliji mundu jwaumenyani, Akunnungu waangolele chanasana, ligongo natesile yeleyo nkulowela kwangu ni kwa

ungamanyilila wangu ni pakuŵa nganingola chikulupi. **14** Ambuje wetu wambele umbone wao wejinji ni chikulupi ni unonyelo watulinawo nkulumbikana ni Che Yesu Kilisito. **15** Lilowē li lili lyakukulupilichika ni kukundikwa, yakuti Che Yesu Kilisito waiche pachilambo kukwakulupusya waali ni sambi. None ndili jwa sambi kwapunda wose, **16** nambo kwa lye ligongo lya Akunnungu wangolele chanasana. Watesile yele kuti kwa litala lyangune jwa sambi kwapunda wandu wose, Che Yesu Kilisito akombole kulosya upililiu wao. None mme chisyasyo kwa wose uchakulupilile ni kupochela umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aĩōnios g166) **17** Sambano kwa Mwenye wa moŵa gose pangali mbesi, nombe wangakuwa namose wangakuwoneka, ni waali Akunnungu wajika, wandu wose waape luchimbichimbi ni ukulu mmoŵa gose pangali mbesi! Eloo. (aĩōn g165) **18** Mwanangu che Timoseo, ngumpa ali lilajisyo li malinga ni malowē gakulondola gagaŵechetekwe kalakala gankati mwe. Malowē go ni gachigantende nkombole kumenyana ngondo jambone, **19** mpunde kukamulisya chikulupi chenu ni majiganyo ga usyene ga chikulupi ni kuitenda yaili yambone pe. Wandu wane akanile kugajitichisya majiganyo ga usyene, kwayele achijonasile chikulupi chao. **20** Mwa welewo apali che Himeneyo ni che Alekisanda unajamwiche kwa kwalechela mmakono mwa Shetani kuti ajiganyikwe anaatukane Akunnungu.

2 Nipele, chikanaŵe chachili chose mwasalile Akunnungu yankwisaka ni mwapopele Akunnungu ni mwapopelele wandu wane ni mwatogolele Akunnungu kwa ligongo lya wandu wose. **2** Mwapopelele mamwenye ni wandu waali ni ulamusi kuti tutame kwa kutulala ni chitendewe pamo ni kwachimbichisya Akunnungu ni lwendo lwambone. **3** Chindu chi chili chambone ni chakukundikwa paujo pa Akunnungu Nkulupusyo jwetu, **4** jwakusaka wandu wose akulupuswe ni akombole kumanyilila usyene. **5** Pakuŵa Akunnungu ali wamo pe, nombe kwana jwakwilanya jumo pe pasikati ja Akunnungu ni wandu, ni mundu jo ali Che Yesu Kilisito, **6** uŵalityosisye nsyene kwawombola wandu wose. Ayiyi ikulosya kuti kele kaliji katema kakasachikwe kanti Akunnungu akusaka kwaŵombola wandu wakwe. **7** Kwayele naŵichikwe me jwantenga ni jwakwajiganya wandu wangawa Wayahudi ni nalichile ngani ja chikulupi ni usyene. Une nguŵecheta yausyene nganguŵecheta ya unami. **8** Nipele papali pose pankusimana kwapopelele Akunnungu, ngusaka achalume wakulityosya kwaligongo lya Akunnungu anyakule makono gao gakusalala apopele

pangali lutumbilo atamuno makani. 9 Iyoyopeyo ngusaka achakongwe alitulusye ni kuwala minjilo yaikuchimbichikwa ni kulikwatula kwao kukaŵa kwa kutiŵa utiŵe wakusimosya pane kulilemba kwa indu yekolochekwe kwa sahabu atamuno igogo ya lulu pane minjilo ja ndalama jekulungwa. 10 Nambo kulikwatula kwao kuŵeje kwa isambo yambone ikuŵajilwa kutendekwa ni achakongwe ŵakwapopelela Akunnungu. 11 Achakongwe atameje jii ni mkulitulusya katema ka kulijiganya Lilowe lya Akunnungu. 12 Une ngangumpa jwankongwe lipesa lya kwiganya, atamuno kwatawala ŵankwakwe, nambo atame jii. 13 Pakuŵa che Adamu ali jwaandanda kugumbikwa ni kwikaga che Hawa. 14 Ni che Adamu ngaŵa juŵanyenjekwe, nambo jwankongwe ni juŵanyenjekwe ni kulipwanya Lilamulo lya Akunnungu. 15 Nambo jwankongwe chakulupuswe ni chaligopole uchenene, naga chalonjele mu chikulupi ni unonyelo ni uswejelelo pamo ni kuligosa.

3 Ali lilowe li lili lya usyene lyati, naga mundu asakaga aŵe chilongola jwa mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito, akulajila masengo gambone. 2 Nipele chilongola akusachilwa aŵeje mundu jwangali chileŵo, akusachilwa aŵeje ni ŵankwakwe ŵamope ni jwangakutolwa ni jwalunda ni jwakulichimbichisya ni jwapochela achalendo ni jwakukombola kwiganya. 3 Ngakusachilwa aŵe jwakolelwa ni jwaumenyani, nambo aŵeje jwakulitimalika ni jwakusaka chitendewe, atamuno jwangakunonyela nnope mbiya. 4 Akusachilwa aŵeje mundu jwakwajimilila uchenene ŵandu ŵaali mu nyuumba jakwe ni kwajiganya achiŵanagwe aŵe ŵa kupilikanichisya kwa luchimbichimbi lose. 5 Pakuwa iŵaga mundu ngakukombola kwajimilila uchenene ŵandu wa mu nyuumba jakwe, chakombole chinauli kuujimilila mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito yaani ŵandu ŵa Akunnungu? 6 Ngakusachilwa aŵe jwakukulupilila jwasambano, atakulifuna ni kugwa ni kulamulikwa mpela ila iyaliji kwa Shetani. 7 Sooni ikummajila aŵe mundu jwaali ni umboni wambone pasikati ja ŵandu ŵa paasa pa mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito, kuti atakunyeluswa ni kugwa pa chitanje cha Shetani. 8 Iyoyopeyo ŵakupanganya masengo ga kwakamusya ŵandu ŵane ŵaali mu mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito aŵeje ŵaali ni lwendo lwambone ni ŵandu ŵakusala chindu chimo ni ŵangakung'wa nkologo kwannope ni ŵandu ŵangali ni lipamo. 9 Akusachilwa kukamulangana kwannope ni usyene wausisikwe wa chikulupi kwa nningwa wambone. 10 Ikuŵajilwa alinjikwe kaje ni

awonekaga kuti akufai nipele apanganye masengo ga ukamusi. 11 Achakongwe ŵao iyoyo aŵe ŵandu ŵa mbili jambone, akaŵa ŵakulambusya, ni aŵeje ni ukombole wakulitawala ni ŵakukulupilichika mu yose. 12 Jwakupanganya masengo ga kuukamusya mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito, aŵe mundu jwa ŵankwawo ŵamo pe ni kwalongosya achiŵanagwe uchenene pamo ni ŵandu ŵaali mu nyuumba jao. 13 Pakuŵa ŵakamusi ŵakupanganya masengo uchenene akulapikwa ni ŵandu, nombewo akupakombola kwasalila ŵandu chikulupi chakwete nkulumbikana ni Che Yesu Kilisito pangajogopa. 14 Ngunnembela chikalata chi, akuno ndi ngulelela kwika kukwenu pangakaŵa. 15 Nambo naga chingaŵe kwika, chikalata chi chichimanyisye lwendo lwa ŵandu yalukuti kusachilwa kuŵa mu nyuumba ja Akunnungu, yaani mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito. Ŵandu wo ali chimila ni nsingi wa usyene ni ali ŵandu ŵakwe Akunnungu ŵajumi. 16 Usyene, nganitukola lipamba nkati usyene wa chikulupi chekulu chachiunukulikwe, usyene wo ni kuti, Ŵelewo ŵawonechekwe mu chiilu cha chiundu, ŵaŵalanjikwe ni Mbumu jwa Akunnungu kuti ali ŵakupanganya yakusaka Akunnungu, ŵaloleche ni katumetume jwa kwini. Ŵalalichikwe pasikati ja ŵandu ŵa ilambo, ŵakulupilichikwe papali pose mu chilambo, ŵanyakulikwe kwini mu ukulu.

4 Mbumu jwa Akunnungu akusala pangasisa kuti moŵa ga mbesi ŵandu ŵane chaleche chikulupi chao ni kusipilikachisya mbumu syasikulambusya ni majiganyo ga masoka. 2 Majiganyo ganti yele gakujechechekwa ni ŵandu ŵa unami, ŵaati mitima jakukumbuchila kupanganya yambone jiwile mpela ila jijochechekwe ni chisyano cha mooto. 3 Ŵele ŵandu wo akwiganyanga kuti ili sambu kulombela ni sooni kulya yakulya impepe. Nambo Akunnungu ŵaigumbile yele yakulya lya kuti, ŵandu ŵakwakulupilila Ŵele ni kuumanyilila usyene alyanje kwa kwatogolela Akunnungu. 4 Pakuŵa chili chose chachipanganyikwe ni Akunnungu chili chambone ni nganichipagwa chakukaniŵa, nambo ipochelwe kwa kwatogolela Akunnungu. 5 Pakuŵa kwa litala lya Lilowe lya Akunnungu ni kwa kupopelela, kukuchitenda chindu cho chikundikwe ni Akunnungu. 6 Iŵaga chimwasalile achalongo achinjetu wose malajisyo ga, chimme jwakutumichila jwambone jwa Kilisito Yesu, chinkule mu chikulupi kwa malowe ga chikulupi ni majiganyo ga usyene gankugakuya. 7 Nambo nnekangane ni ngano syakalakala sya unami syanganisiŵa sya Akunnungu ni syangalumbana. Nchalile nkole

mbili ja kwanonyelesya Akunnungu. 8 Pakuŵa kulijongola kukuchikamusya chiilu nambo kupanganya aila yakuisaka Akunnungu kwana ukamuchisyo mu indu yose, pakuŵa ikutulanjila umi mu utame wa sambano ni waukwika wo. 9 Ali liloŵe li lili lyakukulupilichika, sooni lyalikuŵajilwa kukundikwa ni kukulupilichika. 10 Uwe tukusauka ni kupanganya masengo kwa kuchalila pakuŵa tukwete chilolelo chetu kwa Akunnungu ŵaali ŵajumi, ni ŵaali Nkulupusyo jwa ŵandu wose nnoPennope jwa ŵele ŵakukulupilila. 11 Gele ni maloŵe gagakuŵajilwa kugalajisya ni kugajiganya. 12 Nkajitichisya kuti mundu jwalijose anyosye pakuŵa ndi jwanchanda, nambo mme chisyasyo cha ŵandu ŵakukulupilila, mu uŵechete wenu ni mu lwendo lwenu ni mu unonyelo wenu ni mu chikulupi chenu ni mu utame waukwanonyelesya Akunnungu. 13 Moŵa gose nlimbile kwaŵalanjila ŵandu Malembelo ga Akunnungu pangalisisa, ni kulalichila Ngani Jambone ni kwiganya mpaka patiche. 14 Nkaleka kuupanganyichisya masengo ntuuka kutyochela kwa Mbumu jwa Akunnungu umpochele kwa litala lya utenga wa ŵakulondola ŵa Akunnungu ni apala nkungulu wa achachekulu paŵansajichile makono. 15 Nganichisye nkati gelego ni kulityosya mwasyene nkupanganya indu yose. 16 Nlilolechesye inkuti pakutama ni inkuti pakwiganya. Njendelechele kutenda yeleyo kuti nkombole kulikulupusya mwasyene ni ŵelewo ŵakumpilikana wo.

5 Nkankalipila jwanume jwanchekulu, nambo mmechete nawo nti atati wenu. Mwapanganyichisye achachanda nti achapwenu, 2 mwapanganyichisye achakongwe achachekulu nti achikulu wenu ni achiŵali nti achalumbu wenu, pangaganichisya yangalumbana. 3 Mwakamuchisye achakongwe ŵawililwe ni achiŵankwawo, ŵanganakola mundu jwakwakamuchisya. 4 Nambo iŵaga jwawililwe akwete ŵanache pane isukulu, ŵanyawo akusachilwa alijiganye kupanganya indu yaikusachilwa kupanganyikwa ni ŵandu ŵakwapopelela Akunnungu kwa ŵandu ŵaali mu nyuumba jao. Ni kwa kutenda yeleyo akwauchisya kwalela achawelezi ni achachekulu ŵao mpela yatite kulelekwa ŵanyawo paŵaliji achanandi. Pakuŵa achichi chili chakunonyelesya paujo pa Akunnungu. 5 Jwele jwankongwe jwawililwe kusyene jwanganakola mundu jwakunnela, achiŵisile chilolelo chakwe kwa Akunnungu ni kutama nkwapopelela Akunnungu muusi ni chilo kuti akole ukamuchisyo. 6 Nambo jwankongwe jwawililwe jwakutama kwa kusaka

kulinonyelesya nnope jwelejo jwammwe, namuno ali jwansima chiŵela. 7 Mwape ŵandu malajisyo ga, kuti ŵandu ŵane akasaona ŵana ileŵo. 8 Nambo iŵaga mundu ngakwakamuchisya achapwakwe nnoPennope aŵala ŵandu ŵaali mu nyuumba jakwe asyene, jwelejo achikanile chikulupi chakwe nombe ali jwangalumbana nnope kumpunda mundu jwangakukulupilila. 9 Kasimwalemba mu chitabu cha meena ga achakongwe ŵawililwe, jwawililwe jwalijose jwanganamalila yaka sitini. Soonni aŵeje jwalombekwe kamo pe. 10 Soonni aŵe jwana umboni wa ipanganyo yambone, jwalelite achiŵanagwe uchenene, jwaŵapochele achalendo mu nyuumba jakwe, ŵakundile sajo sya ŵandu ŵa Akunnungu, ŵakamuchisye ŵakulaga ni ŵakupanganya indu yambone yayiliyose. 11 Nambo mu chitabu cho nkagalemba meena ga ŵawililwe ali achiŵali, pakuŵa ŵajinjilwaga tama ja kusaka kulombekwa sooni, chaleche kwatumichila Kilisito. 12 Kwayele chaaŵe ni chileŵo kwa kuleka chikulupi cha kwatumichila Akunnungu chiŵachiŵisile kundanda. 13 Nkupunda yeleyo, akuŵa ŵa ulesi, achendajendaga mu nyuumba jimo mpaka jine, ni akuŵa ŵandu ŵakwasongona ŵandu ŵane ni kulijinjisya mu indu ya ŵandu ŵane ni kusala indu yangaŵajilwa kuisala. 14 Kwa ligongo lyo ngusaka ŵele ŵawililwe ni achiŵankwawo ali achiŵali alombekwe, aŵeleche ŵanache ni kusigosa nyuumba syao kuti ŵammagongo ŵetu anakombole kukola lipesa lya kuŵecheta indu yangalumbana yaikutugamba uwe. 15 Pakuŵa ŵane ŵawililwe ni achiŵankwawo, amasile kulyungasika ni kunkuya Shetani. 16 Iŵaga jwankongwe jwalijose jwakunkulupilila Kilisito, akwete ŵawililwe ni achiŵankwawo mwa achalongo achinjakwe, jwelejo akusachilwa kwagosa ni ngaŵa kuulechela masengo go mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito, kuti mpingo wo ukombole kwagosa ŵawililwe ni achiŵankwawo ŵanganakola ukamuchisyo wauli wose. 17 Achachekulu ilongola ŵakuulongsya uchenene mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito akuŵajilwa kuchimbichikwa ni kupegwa malipilo gambone, nnope nnope ŵakuchalila kulalichila Ngani Jambone ni kujiganya. 18 Pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Nkantaŵa kang'wa ng'ombe pakupanganya masengo ga kuputukula magowolo," ni "Jwa masengo akuŵajilwa malipilo gakwe." 19 Ngasimpochela magambo gagakungamba jwanchekulu chilongola jwa mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito ikaŵe kwa umboni wa ŵandu ŵawili pane ŵatatu. 20 Ŵele ŵakutenda ya sambu mwajamuche paujo pa ŵandu kuti ŵandu

wane wo ajogope. 21 Ngunlajisya mmbujo pa Akunnungu ni mmbujo pa Kilisito ni mmbujo mwa achikatumetume wa kwinani waswela wasagulikwe, nkamulisye malajisyo ga pangaleka nachiwamuno limo ni kutenda yaikusachilwa pangali lusagu. 22 Kasintenda chitema kunsajichila makono mundu pakusagulikwa kuwa chilongola nkupanganya masengo ga Ambuje. Soon ni nkaliinjisya mu sambi sya wandu wane, nambo nligose mwasyene, mpanganye yaikwanonyelesya Akunnungu. 23 Ngasinng'wa meesi pe, nambo mng'weje divai kanandi ligongo lya lutumbo lweni pakuwa nkulwalalwala. 24 Sambisya wandu wane sikuwoneka pangasisika namose kakana we katema ka kulamulikwa, nambo sambisya wandu wane sikuwoneka kanyuma pakumala kulamulikwa. 25 Iyoyopeyo ipanganyo yambone ikuwoneka pangasisika, namose aila yangaikuwoneka pangasisika ngaikomboleka kusisika.

6 Achikapolo wose akuwajilwa kwachimbichisya kwannope achakulu wao kuti akapagwa mundu jwa kwatukana Akunnungu ni kugatukana majiganyo getu. 2 Nombe achikapolo waali ni achakulu wao wakukulupilila akasawanyosya pakuwa ali achalongo achinjao mwa Kilisito. Nambo akuwajilwa kwatumichila uchenene, pakuwa nombewo akupochela indu yambone kutyochelela mmasengo ga Wakilisito wakwanonyela. Gelego ni malowe gankusachilwa kujiganyikwa ni kulalichikwa. 3 Mundu jwalijose ajiganyaga majiganyo gagakupisyangana ni aga ni ngakugakunda malowe ga usyene ga Ambuje wetu Che Yesu Kilisito, atamuno majiganyo ga kutama nkwanonyelesya Akunnungu, 4 jwelejo aguumbela kuligamba ni jwangachimanyilila chachili chose. Jwele ali mundu jwakusaka makani ni umenyani wa malowe gangalimate gagakwikawo wiu ni ngondo ni kutukana pane tama syangalumbana, 5 ni ukangani wangali mbesi kutyochela kwa wandu wasakele mmitima jao ni wangali usyenesyene. Wakuganichisya kuti kwatumichila Akunnungu lili litala lya kulipatila chipanje. 6 Isyene kwatumichila Akunnungu ngakukuntenda mundu awe jwachipanje, iwaga mundu inkwanile indu yalinayo. 7 Pakuwa nganituika ni chindu chachili chose mchilambo muno, namuno ngatutyoka ni chindu mu chilambo muno. 8 Nipele iwaga tukwete yakulya ni yakuwala, yeleyo ikutukwana. 9 Nambo wele wakusaka kusichila wo akugwa mu yakulinjikwa ni kutanjila mu chitanji cha tama syasijinjili syangalumbana, syasikwautila wandu mu kukongoloka ni chiwa. 10 Pakuwa kujinonyela kwannope mbiya jili ndande ja ungalumbana wose.

Wandu wajinji asachile kwannope akole mbiya, kwayele achilesile chikulupi ni kulipoteka mitima jao kwa kupeteka kwakukulungwa. 11 Nambo mmwe mundu jwa Akunnungu nlisepuse ni yeleyo, nsose kuwa wambone paujo pa Akunnungu ni kutama mu utame wa kwatumichila ni iyoyo nkole chikulupi ni unonyelo ni upilili ni kulitimalika. 12 Mmwe jwakupunda mu kumenyanila lilowe lyambone lya chikulupi, nakole umi wa mowa gose pangali mbesi, uwammilanijile katema pamwajitichisye mwasyene kwakuchitanga chikulupi chenu paujo pa wandu wa umboni wajinji. (aiōnios g166) 13 Ngunnajasya paujo pa Akunnungu wakuitenda indu yose iwe yejumi ni paujo pa Yesu Kilisito uwaalasile usyene paujo pa Pontio Pilato, 14 kuti nlikamulichisye lilajisyo li kwa kulupilichika pangalewa mpaka lyuwa litachiua Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. 15 Kuuja kwakwe chikutendekwe pa katema kakakusachilwa kakawichikwe ni Akunnungu. Akunnungu jwakulapikwa ni jwakulongosya ni Mwenye jwa mamwenye ni Ambuje wa achambuje. 16 Welewo pe ni wakukombola kutama mowa gose pangali mbesi nombre akutama palilanguka kwanti mundu jwalijose ngapakombola kuwandichila ni ngapagwa mundu jwawaiye kwaona ni jwakukombola kwaona. Wandu wose wachimbichisye welewo nombewo alongosye mowa gose pangali mbesi! Elo. (aiōnios g166) 17 Mwasalile waali wachipanje mu chilambo chasambano chino kuti akalifuna, atamuno akasachiwika chilolelo chao mu ipanje yangaikukulupilichika. Nambo wakulupilile Akunnungu wakutupa indu yose mkuchuluya kuti tukole lukondwa mu yele. (aiōn g165) 18 Mwasalile atende yambone, atende isambo yejinji yambone, awe wandu wakwakamusya wandu wane kwa ntima wambone ni atame chile kwagawila wandu wane ipanje yao. 19 Kwa kutenda yele chikunkamusye kukola chipanje mu umi waukwika yaani umi usyene mpela ila mundu jwakulikumbila indu yejinji kuti yakamusye mowa gagakwa. 20 Che Timoseo, choonde ngose aila imwapegwilwe. Nlisepuse ni iwecheto ya wamba ni ukangani wangalumbana yaikuwilanjikwa ni wandu wane, "Umanyilisi." 21 Pakuwa wandu wane akuliwona akwete umanyilisi wo, ni kwakutenda yeleyo alesile kutenda yaikuwajilwa kutendekwa mu chikulupi chao. Umbone wa Akunnungu uwe kukwenu.

2 Timoseo

1 Une che Paolo nduna jwa Kilisito Yesu, kwa kusaka Akunnungu uwasagwile une kuti nyenesye chilanga cha umi watulinawo nkulumbikana ni Kilisito Yesu. **2** Ngunnembela mmwe che Timoseo mwanangu jwaunonyelo. Ngunsachila umbone ni chanasa ni chitendewe kutyochela kwa Akunnungu Atati ni kwa Ambuje wetu Kilisito Yesu. **3** Ngwatogolela Akunnungu ungwatumichila kwa ntima waukuunosa kuti jwangali chilewo mpela iwatile achambuje wetu, ngwatogolela Akunnungu kila pangunkumbuchila mmapopelo gangu muusi ni chilo. **4** Ngujikumbuchila misosi jenu, ngulajila kwannope kummona kuti ng'umbaswe lukondwa. **5** Nguchikumbuchila chikulupi chisyenesyene chachili mwenumwe, chikulupi chakwete anganga wenu che Loisi ni iyooyopeyo achikulu wenu che Eunike. Isyene nguimanyilila kuti nomwe nkweite. **6** Kwa ligongo lyo ngunkumbusya kuti nkwisile ntuuka wa Akunnungu wauli nkati mwenu umwapochele panansajichile makono gangu. **7** Pakuwa Mbumu jwatupele Akunnungu ngawa jwakututenda tuwe wakogopa, ngwamba, nambo ali Mbumu jwao jwakutupa machili ni unonyelo ni ntima wa kulisiwila. **8** Ngasinkola soni nkwasalila wandu wane umboni wa ngani sya Ambuje wetu atamuno nakola soni kwanguune jwandawikwe kwa ligongo lyao. Nambo mme pamo none nkulaga kwa ligongo lya Ngani Jambone malinga ni machili gampegwilwe ni Akunnungu. **9** Welewo watukulupwisye ni kutuwilanga kuti tuwe wandu wakwe, ngawa kwa isambo yetu yambone itwaitesile, nambo kwa ligongo lya kusaka kwao asyene ni kwa umbone wao. Ni watupele umbone wao kwa litala lya Kilisito Yesu chitandilile mowa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) **10** Nambo sambano umbone wa Akunnungu uwunukulikwe kwa kwika kwakwe Nkulupusyo jwetu, Kilisito Yesu. Welewo agapundile machili ga chiwa ni kwa litala lya Ngani Jambone atuwunukulle umi wa mowa gose pangali mbesi. **11** Kwayele une nasagulikwe ni Akunnungu kuti me nduna ni jwakwiganya kwa ligongo lya kwalalichila wandu Ngani Jambone. **12** Kwa ligongo lya yele ngusauka ni indu yi. Nambo ngangujogopa kwa ligongo lya yele pakuwa ngwamanyilila welewo unakulupilile ni ngumanyilila kusyene kuti akukombola kuchigosa achila chiwambele mpaka lyuwa lichauje. **13** Mgakamulichisye majiganyo ga usyenesyene gananjiganyisye, mu chikulupi ni unonyelo wauli nkulumbikana ni Kilisito Yesu. **14** Mchigose yambone chimpegwile kwa ukamuchisyo wa Mbumu jwa

Akunnungu jwakutama mwetuwe. **15** Mpela inkuti pakuimanyilila kuti wandu achajinji wa kuchilambo cha Asia anesile, mwa wele apali che Fugelo ni che Helimogene. **16** Ambuje watendele chanasa wandu wa pannango u che Onesifolo, pakuwa wausengwasisye ntima wangu katema kakajinji kwa kwika kukumona. Ni nganjatenda soni kwa chitawiko changu. **17** Katema paawaiche ku Loma watandite kusosasosa kwannope mpaka wasimene. **18** Ngwachondelela Ambuje watendele chanasa che Onesifolo pa lyuwa lya kulamulikwa! Nomwe nkuimanyilila yambone iwandendele une ku Efeso kula.

2 Nipele mmwe mwanangu nlimbichikwe mu umbone wa Akunnungu utukupochela nkulumbikana ni Kilisito Yesu. **2** Ngajigale majiganyo gimpikene kwanguune ginagasasile mmbujo mwa waumboni wajinji, ilaila mwape wandu wakukulupichika uchakombole kwajiganya wane. **3** Mpililile mmalagasyo pamo nowe nti jwangondo jwambone jwa Kilisito Yesu. **4** Jwangondo jwakumenyana ngondo akuliwambasya ni indu ya umi wa mowa gose nambo akupanganya indu yaikunnonyelesya jwankulu jwakwe. **5** Iyoyo mundu jwakupunda mu luwilo lwa kuutuka ngakupata chindu mpela singwa iwaga nganakuya malajisyo ga luwilo lo. **6** Jwakulima jwalimile kwa kuchalila akusachilwa awe jwaandanda kupata milimbu. **7** Mganisye ingusala yi, pakuwa Ambuje champe lunda lwa kuimanyilila yose. **8** Mwakumbuchile Che Yesu Kilisito wasyuchile, wa lukosyo lu che Daudi mpela ijkuti kusala Ngani Jambone jingulalichila. **9** Une ngusauka ni kutawikwa ni minyolo nti mundu jwachigongomalo kwa ligongo lya kulalichila Ngani Jambone ji. Nambo Lilowe lya Akunnungu ngalikutawikwa ni minyolo. **10** Kwa ligongo li ngupililila yose kwa ligongo lya wandu wawasagulikwe ni Akunnungu kuti welewo nombe akulupuswe kwa litala lya Kilisito Yesu ni kwichisya ukulu wa mowa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) **11** Au uwechete u uli wasusyene wati, "lwaga twawile pamo nawo, iyoyo tutulame pamo nawo. **12** lwaga tutupunde kupililila, sooni tutulongosye pamo nawo. lwaga tutwakane, nombewo chatukane uweji. **13** lwaga ngatukulupilichika, wele chapunde kukulupilichika, pakuwa ngakukombola kugagalauka gawechete nsyene." **14** Yele indu yi mwakumbusye wandu wenu ni kwajamuka paujo pa Akunnungu kuti aleche kukanilana nkati malowe. Kukanilana kwangali malumbo pakuwa kukwalyungasya wandu wakugapilikana. **15** Nchalile kwannope kuti nkombole kukundikwa ni Akunnungu

nti jwa masengo jwangaikutesya soni pa masengo gakwe, ni jwakwiganya uchenene ntenga wa usyenesyene wa Akunnungu. 16 Nliwambasye mu iwecheto ya wamba ni yangalumbana, pakuwa yele ikwatenda wandu akaanonyelesya Akunnungu. 17 Majiganyo ganti yele gali mpela liwanga ndonde lyalikutauna chiilu. Mwa wele wajiganyisye yele apali che Himeneyo ni che Fileto. 18 Wele wandu alilesile litala lya usyene ni kuchiwika chikulupi cha wandu wane mu lipamba achitiji kusyuka kwa wandu wose kumasile kutendekwa. 19 Nambo usyene wa Akunnungu ujimi kwa kulimba nti liganga lya nsingi ni pachanya pakwe galembechekwe, “Ambuje akwamanyilila wandu wakwe,” ni “Jwalijose jwakuti awele jwa Ambuje, aleche sambi.” 20 Mu nyumba jajikulungwa kwana yoombo yaikolochekwe kwa sahabu ni kwa mbiya, ni yoombo ine ikolochekwe kwa itela ni kwa litaka, nombeyo ikutumikwa kwa masengo katema kose. 21 Nipele iwaga munda chaliswejesye kwa kulitalikanganya ni sambi, chaawe jwasagulikwe ni kuwichikwa pajikajika pe kwa kwatumichila Ambuje wao. Nombewo ali chile kwa masengo gambone. 22 Nliwambasye ni tama ja uchanda ni nsose kupanganya yakusaka Akunnungu ni nkole chikulupi ni unonyelo ni chitendewe pamo ni wandu wose wakwapopelela Ambuje kwa ntima wambone. 23 Ngakane makani ga kulowela gangalimate pakuwa nkuimanyilila kuti gelego gakutandisya umenyani. 24 Jwakwatumichila Ambuje akakanilana. Akusachilwa aweje jwakulitimalika kwa wandu wose ni jwakwiganya jwambone ni jwakupililila, 25 jwakwajamuka kwa kulitimalika awala wakwakanila pakuwa panepa Akunnungu akukombola kwapa lipesa lya kuleka sambi syao ni kuimanyilila usyene. 26 Kwa litala lya lunda lwao chilwaujile, kwayele chakulupuche pa chitanji cha Shetani chiwatanjisyeni kwatenda ajitichisye kupanganya yakusaka.

3 Mmanyilile kuti mowa ga mbesi chikuwe ni ndawi sya malagasyo gamakulungwa. 2 Pakuwa wandu chachiwa wakulinonyelesya achinsyene ni wakusinonyela mbiya ni wakulilapa ni wachibuli ni wakwatukana Akunnungu ni wangakwapilikanichisya achawelesi ni wangali ni kutogolela ni wandu wachigongomalo. 3 Chapagwe wandu wangali ni unonyelo muntima ni wangakusaka kwilana ni wakulambusya ni wakutolwa ni wachikali ni wangakuinonyela indu yambone. 4 Chachiwa wakugalaukana jwine ni jwine ni wandu wangakukosya ni wa chibuli ni wakusaka kulinonyelesya kwa indu kupunda kwanonyela Akunnungu. 5 Kwa paasa

chaoneche mpela wandu wakwapopelela Akunnungu nambo akugakana machili gakwe. Nliwambasye ni wandu wo. 6 Mwa welewo akwaula mmajumba ga wandu ni kwalambusya achakongwe wakulowela ni kwatenda wapikanile wanyawo pe. Achakongwe wo aguumbele sambi ni kulongoswa ni tama ja kupisyangana. 7 Achakongwe wo akusaka kulijiganya mowa gose nambo ngakukombola kwika mwa kuimanyilila usyene. 8 Wakwiganya wo akuukanila usyene mpela ila che Yane ni che Yambule iwatite kwakanila che Musa. Nganiso sya wele wandu syejonasiche ni chikulupi chao chili chaunami. 9 Nambo welewo ngasajendechele kose pakuwa kulowela kwao chikuwoneche pakulanguka kwa wandu wose. Yele ni iyatite kwa che Yane ni che Yambule. 10 Nambo mmwejo ngakuyiye majiganyo gangu ni lwendo lwangu ni aila inasakaga kuitenda ni chikulupi changu ni upililiu wangu ni unonyelo wangu ni kulindilila kwangu nkupililila, 11 masausyo gangu ni kulaga kwangu. Nkuimanyilila indu yose iyangopochele une ku Antiokia ni ku ikonio ni ku Lisita. Nagapililile masausyo gamakulungwa nnope! Nambo Ambuje wangulupwisye mu yose. 12 Elo, ni wose wakusaka kutama ni kwapopelela Akunnungu nkulumbikana ni Kilisito Yesu alindilile kulagaswa. 13 Nambo wandu wangalumbana ni wakulambusya chapunde kuwa wangalumbana, chiwalambusye wandu wane ni welewo chachilambuswa ni wandu wane. 14 Nambo mmwejo nlimbile kutama mu usyene umwajiganyikwe ni kuukunda. Pakuwa nkwananyilila waani wanjiganyeni ni wankwakulupilila. 15 Nkumbuchile kuti chitandile uwanache wenu mkugamanyilila Malembelo ga Akunnungu yagakuti kumpa lunda lwalukuikanawo ukulupusyo kwa litala lya kwakulupilila Kilisito. 16 Malembelo ga Akunnungu gose galembeke kwa kulongoswa ni Akunnungu nombe gana masengo gakwiganya usyene ni gawkamuka ni gakulinganya ilewo ni kwajiganya wandu atame mu utame wambone paujo pa Akunnungu, 17 kuti munda jwakutumichila Akunnungu awe jwakomboleswe mu indu yose kuti awe chile kupanganya masengo gagali gambone.

4 Ngunnajisya mmbujo mwa Akunnungu ni Kilisito Yesu uchiwalamule wajumi ni wawe, pakuwa akwika kulongosya ali Mwenye, 2 nnalichile Lilowe lya Akunnungu katema pakusaka wandu pane ngakusaka, njamuche ni kukalipila kwa upililiu wose ni kwajiganya majiganyo gambone. 3 Pakuwa chikaiche katema wandu pachagakane kugapilikana majiganyo ga usyene, nambo chasache kugakuya agala gakugasaka achinsyene kugapilikana ni

kulisonganyichisya wākwiganya wājini kuti wājiganye aŵe pamo nomwe. Umbone wa Akunnungu uŵe ni indu yakuisaka nnope kuipilikana. 4 Chakane wanyamwe wose. kuupilikana usyene ni chapilikanile ngano sya unami. 5 Nambo mmwe, nligose mu yose, ngapililile malagasyo, mpanganye masengo genu ga kulalichila Ngani Jambone ni kupanganya masengo genu ga kwatumichila Akunnungu. 6 Pakuŵa katema kangu ka kuwa kawandichile ni chajijite miasi jangu mpela ila wambopesi yakuti kupungula sadaka ja divai paujo pa Akunnungu. 7 Menyene ngondo jambone, utwiche mpaka kumbesi kwa luwilo lwangu ni nachigosile chikulupi. 8 Ni sambano isigalile kupegwa chindu mpela singwa wauli ntuuka uwagosele wāndu wāali wāmbone paujo pa Akunnungu. Ambuje wākwalamula wāndu yaikusachilwa chachimba une pa lyuŵa lyo, ngaŵa une pe, nambo wāndu wose wākulolela kwa unonyelo kuuja kwao. 9 Nchalile kwika kukwangu chitema. 10 Pakuŵa che Dema wainonyele indu ya pachilambo chino, wanesile ni kwaula ku Sesalonike. Che Kilesike ajawile ku Galatia ni che Tito ajawile ku Dalimatia. (aiōn g165) 11 Che Luka jika pe ni wāali none. Muntole che Maliko njise pamo nawo, kuti akombole kungamuchisya mu masengo gangu. 12 Nambo che Tukiko nantumile ku Efeso. 13 Pachinchiika munyigalile likoti lyangu linalesile ku che Kalipo ku Tuloa, nombe pankwika po munyigalile itabu, nnope nnope yeila yekolochekwe kwa mapende. 14 Che Alekisanda jwakusyana isyano ambanganyichisye yakusakala yejinji, Ambuje chiwāuchisye kwa agala gagapanganyisye. 15 Nomwe nilolechesye ni jwelejo pakuŵa wāgakanile kwachikali malowe getu. 16 Katema panaliji nkulichenjela pa nkungulu kandanda nganapagwa namose jumo juwāngamwisye, nambo wose walesile. Ngwachondelela Akunnungu kasiwawālanjila gele magambo go. 17 Nambo Ambuje wāliji pamo ni une wāmbale machili none nakombwele kulalichila utenga wose kwa utindimisyō kuti aupikane wāndu wāngaŵa Wayahudi wose. None nakulupwiswe kutyochela nkulamulikwa chiwa mpela ila mu nkang'wa mwa lisimba. 18 Ambuje changulupusye ni indu yose yangalumbana ni kung'osa mpaka ichile ku umwenye wao wa kwinani. Ukulu uŵe kwa ŵele moŵa gose pangali mbesi! Eloo. (aiōn g165) 19 Mwakomasye che Pilisila ni che Akila, pamo ni wāndu wose wā pannango u che Onesifolo. 20 Che Elasto wātemi ku Kolinto nombe che Tilofimo naalesile ku Mileto ligongo wāliji nkulwala. 21 Njanguye kwika kakanawē kwika katema ka mbepo. Che Eubulo ni che Pude ni che Lino ni che Kilaudia akunkomasya iyoyopeyo achalongo wēnu wane wose akunkomasya. 22 Ambuje

Tito

1 Une che Paolo, jundi jwakutumichila jwa Akunnungu ni nduna jwa Che Yesu Kilisito, ngunnembela chikalata chi mwe che Tito. Uneji najichikwe kwalongosya wāndu wāsagulikwe ni Akunnungu kuti wākulupilile ni kumanyilila usyenesyene ni kutama yaikuti pakwanonyelesya Akunnungu. **2** Chikulupi ni umanyilisi wa usyene wu ikutupa chilolelo cha umi wa moŵa gose pangali mbesi. Akunnungu wāgakombola kusala ya unami, wātupele chilanga cho chikanaŵe kugumbikwa chilambo. (aiōnios g166) **3** Waliunukwile lilōwe lyakwe pa katema kakwe. Une napegwilwe utenga wo kwa lilajisyo lya Akunnungu Nkulupusyo jwetu juwāngulupilile kuti naulalichile kwa wāndu. **4** Chikalata chi ngunnembela mmwe che Tito, mwanangu jwa usyenesyene jutukukamulangana mu chikulupi chimo. Ngunsachila umbone ni chitendewe kutyochela kwa Akunnungu Atati ni Che Yesu Kilisito nkulupusyo jwetu. **5** Nanlesile ku Kilete kuti nkombole kuikolosya yanayose yaisigalile ni kwaŵika achakulu ŵa mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito mu musi wauli wose mpela indite kunnajisya, **6** chilongola jwa mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito akusachilwa kuŵa mundu jwangali magambo gagali gose, ni jwali ni jwankongwe jumo, ni wānache wākunkulupilila Kilisito ni wāngawechetelwa nkati wende wangalumbana atamuno ungapilikanichisya. **7** Pakuŵa jwakuujiimilila mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito akusachilwa kuŵa mundu jwangali magambo gagali gose, ligongo jwelejo ali jwakwimilila masengo ga Akunnungu. Ngakusachilwa kuŵa mundu jwa chibuli atamuno jwakalipa atamuno jwakolelwa atamuno jwakuputa atamuno kuŵa mundu jwakunonyelwa nnope mbiya. **8** Nambo ikuŵajilwa aŵe jwakunonyelwa kwapochela achalendo ni jwakunonyelwa ni indu yambone ni jwakulitulusya ni jwakupanganya yaikwanonyelesya Akunnungu ni jwanswela ni jwakukombola kulilongosya nsyene. **9** Akusachilwa kulikamulisya lilōwe lyakukulupilichika mpela yaitite kujiganyikwa, kuti akombole kwalimbisya mitima wāndu wāne kwa majiganyo ga usyene ni kwalosya ileŵo yao wāndu wākugakana majiganyo go. **10** Pakuŵa kwana wāndu wājini nnoopenope ŵaali mu mpingo wa Wayahudi wāwagalawiche ni kunkulupilila Kilisito, ŵele wākukanila kupilikana, akuŵecheta wamba ni akwalyungasya wāndu wāne. **11** Ŵele wāndu akanyichikwe kuŵecheta, pakuŵa akwatindiganya wāndu ŵa majumba gamajini kwa

kwiganya indu yangaŵajilwa kwiganya, akutenda yele kwa nningwa wangalumbana wa kupatila mbiya. **12** Namose jumo jwa wākulondola ŵao achinsyene jwali Mkilete watite, “Ŵakilete ali ŵa unami moŵa gose, ali mpela ijama yakusakala, ŵaulesi ni wākunyela.” **13** Umboni wu uli wausyenesyene. Kwa ligongo lyo, mwajamuche kwa kalipa kuti akole chikulupi chisyene. **14** Mwajiganye aleche kupiikanila ngano sya unami sya Wayahudi namose malajisyo ga wāndu wākukanila usyene. **15** Kila chindu chili cheswejele kwa wāndu waswejele paujo pa Akunnungu, nambo ngapagwa chindu chachili cheswela kwa wāndu wāngalumbana ni wāngakwakulupilila Akunnungu, pakuwa nganiso syao ni ntima wa kukumbuchila kuitenda indu yambone ijonasiche. **16** Wāndu ŵa akwitichisya kuti akwamanyilila Akunnungu, nambo mu ipanganyo yao akwakana. Wāndu wo ali wākuchima ni wākutindiganya tindiganya, namose ngakukombola kupanganya masengo gagali gose gambone.

2 Nambo mmwejo nijiganye majiganyo ga usyene. **2** Mwasalile achalume wāchekulwipe aŵe wākukombola kulilongosya achinsyene ni wākuchimbichikwa, ni wākulitulusya, ni wātindimisyo mu chikulupi ni mu unonyelo ni mu upililiu. **3** Ni achakongwe wāchekulwipe iyoyo peyo mwasalile atameje mu utame wa kwajogopa Akunnungu. Analambusye atamuno akaŵa achikapolo wākukolelwa divai, nambo wākwiganya yaili yambone pe, **4** kuti wājiganye achiŵali kwanonyela achiŵankwawo ni kwanonyela wānache ŵao, **5** ni wākukombola kulilongosya achinsyene ni ŵaswejele, wākugagosa yambone majumba gao ni ŵa ntima wambone ni wākwapilikanichisya achiŵankwawo kuti Lilōwe lya Akunnungu likasatukanwa ni wāndu. **6** Ni iyoyo achachanda mwalimbisye kuti akombole kulilongosya achinsyene. **7** Mu indu yose mwasyene mme chisyasyo cha kupanganya yambone nchilosyaga usyene ni mmajiganyo genu nlosye kuti mmwe mwasyene nkugakulupilila ni kugakuya. **8** Malōwe gankuŵecheta ganaŵe ni chileŵo chachilichose kuti wāmmagongo ŵenu jatende soni, pakuŵa nganakola chachilichose changalumbana chakusala nkati ngani syetu. **9** Achikapolo wāpilikanichisye achakulu ŵao ŵa pachilambo ni kwanonyelesya mu yanayose. Alisepusye kwangangana nawo, **10** pane kwajiŵa indu yao. Nambo alosye katema kose kuti ali ŵa ntima wambone ni wākukulupilichika, kuti majiganyo ga Akunnungu Nkulupusyo jwetu galoleche yambone mu yose. **11** Pakuŵa umbone wa Akunnungu

waukwikanawo ukulupusyo kwa wāndu wose uwunukulikwe. **12** Nombewo ukutujiganya kuti tuleche chigongomalo ni tama syangalumbana sya pachilambo pano, tutameje kwa kulilongosya achinsyene ni kuwā wāmbone paujo pa Akunnungu ni kutama kwa kwanonyelesya Akunnungu mu chilambo chino, (aiōn g165) **13** tuchilindililaga lyuwā lya upile lyatukulilolela, pelepo chiutyochele uluku wa Akunnungu Wākulu ni Nkulupusyo jwetu Che Yesu Kilisito. **14** Jwelejo walityosisye nsyene kwa liwamba lyetu uwe kuti atuwombole mu ilewō yose ni kutuswejesya kuti tuwē wākwe asyene, wāndu wāali ni lung'wanu lwakupanganya ipanganyo yambone. **15** Sambano mwajiganye indu yi kwa ulamusi wose, mwalmibisye mitima ni kwajamuka. Mundu jwalijose anannyosye.

3 Mwakumbusye wāndu kulitulusya paujo pa ilongola ni wākutawala ni ulamusi, wāpilikanichisye ni kuwā chile kupanganya ipanganyo yambone. **2** Mwasalile akasantukana mundu jwalijose, anaŵe wāumani, aŵeje wāmbone achilosyaga kulitulusya katema kose kwa wāndu wose. **3** Pakuwā nowe wākwe kalakala ko twaliji wākuloŵela, wākukanila ni wākulyungasika. Twaliji achikapolo wā tama syangalumbana ni kulinonyelesya kwa pachilambo. Twatemi mu chigongomalo ni kukolelana wiu, wāndu wātuchimile ni uweji twachimile wānyawo. **4** Nambo pawawoneche umbone ni unonyelo wa Akunnungu Nkulupusyo jwetu, **5** wātukulupwisye uweji, ngaŵa kwa ligongo lya chindu chachilichose chambone chitutesile uwe, nambo kwa ligongo lya chanasa chao. wātujosisye sambu syetu ni kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu jwatutesile tupagwe kaaŵili ni kuwā ni utame wa sambano. **6** Pakuwā Akunnungu wātujitilile kwa winji Mbumu jwa Akunnungu kwa litala li Che Yesu Kilisito Nkulupusyo jwetu, **7** kuti kwa umbone wao tukombole kuŵalanjikwa wāmbone ni kuukola umi wa moŵa gose pangali mbesi utukuulolela. (aiōnios g166) **8** Lilowē li lili lya usyene. Ngusaka nsale chindu chi kwakulimbila, kuti wāndu wāwākulupilile Akunnungu, akumbuchile kulimbila mu ipanganyo yambone. Chelecho chili chambone ni chakwakamuchisya wāndu. **9** Nambo nlisepusye ni mausyano ga kulowēla, ni kugamanya meena ga ngosyo ngano ni kulipulana pamo ni makani gankati Malajisyo, pakuwā indu yo ngaŵa chindu kwa Akunnungu ni yangalimate. **10** Mundu jwakwikanawo kulekangana, pakumala kunjamuka kaandanda ni kaaŵili, munnecheje. **11** Nipele nkumanyilila kuti mundu jwati iyoyo alyungasiche, ni

kukola sambu, ni sambu syakwe sikunlamula nsyene. **12** Pachinannajisye che Atema pane che Tukiko kukwenu njanguye kwika ku Nikapoli kukuunola une pakuwā ngusaka ndame kweleko katema kambepo. **13** Ntende inkuti pakukombola munkamuchisye che Sena, mundu jwakugamanyilila malajisyo pamo ni che Apolo kuti akombole kuutanda ulendo wao, nipele nnole kuti anasoŵekwe ni chindu chachilichose chakusaka mu ulendo wao. **14** Kusachilwa wāndu wetu alijiganye kulimbichila kupanganya masengo gambone, kuti akombole kwakamuchisya wāndu wākusoŵekwa ni indu ya kila lyuŵa ni anatame utame wangaukwapokasya. **15** Wāndu wose wāali pamo ni une akunkomasya. Mungomachisye mpingo wa wāndu wākutunonyela, wākunkulupilila Kilisito. Umbone wa Akunnungu utame ni wānyamwe wose.

Filimoni

1 Une che Paolo jundaŵikwe kwa ligongo Iya kwatumichila Che Yesu Kilisito. Une pamo ni che Timoseo nlongo njetu, tukunnembela alakwe che Filimoni jwakunonyelwa jwetu, ni junkupanganya masengo pamo nowe, **2** ni kwa mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wose waukusongangana mu nyumba jenu, ni kwa alumbu wētū che Afia ni kwa che Alikipo jwangondo njetu. **3** Tukunsachilanga umbone ni chitendewele kutyochela kwa Akunnungu Atati wētū, ni Ambuje wētū Che Yesu Kilisito. **4** Nlongo njangu che Filimoni, katema kose pangupopela, ngunkumbuchila mmwe, ni kwatogolela Akunnungu wāngu, **5** pakuwa ngupilikana inkuti pakwakulupilila Ambuje Che Yesu ni inkuti pakwanonyela wāndu wose wā Akunnungu. **6** Ngumpopelela kwa Akunnungu kuti mme ni machili ga kwasalila wāndu wāne chikulupi chenu, kuti akombole kumanyilila indu yambone itukwete uwe wātulumbikene ni Kilisito. **7** Nlongo njangu, unonyelo wenu usengwasisye kwannope ni kulimbisya ntima. Pakuwa njisengwasisye mitima ja wāndu wā Akunnungu. **8** Kwa ligongo Iyo, nawāga nlongo njenu nkulumbikana ni Kilisito, ngakombwele kunnajisya pangali lipamba mpanganye chinkusachilwa kuchipanganya, **9** nambo kwa ligongo Iya unonyelo, mmbaya nammende. Ngutenda yeleyi namuno uneji che Paolo jundi jwanchekulwiye, ni sambano ndaŵikwe kwa liwamba Iya Che Yesu Kilisito. **10** Kwayele ngunchondelela munkamuchisye che Onesimo jwali mwanangu nkulumbikana ni Kilisito. Pakuwa ndili atagwe chibumbu kutyochela patwaliji pamo mu nyumba jakutaŵilwa wāndu. **11** Jwelejo kalakala nganakola masengo kukwenu, nambo sambano akwete masengo kukwenu ni kukwangu. **12** Sambano ngummusya kukwenu, namuno ngwanonyela kwannope. **13** Ngasachile atame none papapa kuti angamuchisye pamalo penu pandili jwantawe ligongo naliji nkulachila Ngani Jambone. **14** Ngangusaka kunkanganichisya mungamuchisye, nambo ngusaka mpanganye inkuti pakusaka mwasyene. Kwayele ngangupanganya chachilichose mpaka pachinsache. **15** Panepa lyeleli lili ligongo, che Onesimo walekangene ni mmwe kwa katema, kuti auje sooni kukwenu ni kutama ni jwelejo moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) **16** Sambano jwelejo nganaŵa kapolo sooni nambo jwambone kumpunda kapolo, sambano jwelejo ali nlongo nkulumbikana ni Kilisito. Jwelejo ali jwambone nnope kwangune, nombe kukwenu chaŵe wāmbone

mwakupunda, pakuwa jwelejo ali njetu ni nlongo njenu kwa chiilu ni nkulumbikana ni Ambuje. **17** Nipele, iwāga nkuumona ndili jwamasengo njenu, mumpochele che Onesmo mpela inkatite pakuumbochela une nansyene. **18** Iwāga annewele chachili chose, pane akwete ligambo, chinanlipe. **19** Une che Paolo ngulemba kwa nkono wangu nansyene kuti chilipe. Ngangusachilwa kunkumbusya kuti nkwele magambo kukwangu lyalili umi wenu. **20** Kwayele, nlongo njangu, ngunchondelela mungamuchisye kwa litala li kwa liwamba Iya Ambuje, sambano nti nlongo njangu nkulumbikana ni Kilisito, muunonyelesye ntima wangu. **21** Ngunnembela njimanyililaga kuti chimumbilikanile, sooni ngumanyilila isyene kuti chimumpanganyichisye yakupunda ni ingusala yi. **22** Pamo ni yose yi, mumichile chile chuumba chakugona, pakuwa ngulolela kuti Akunnungu chajanje mapopelo genu ni une chinechelelwe ni chinanjimajimile. **23** Che Epafula jwantawe pamo ni une kwa ligongo Iya kwatumichila Kilisito Yesu akunkomasya. **24** Iyoyo che Maliko ni che Alisitako ni che Dema ni che Luka wākutumichila achinjangu akunkomasya. **25** Umbone wa Ambuje wētū Che Yesu Kilisito uwe pamo ni wanyamwe wose.

Waebulania

1 Kalakala ko Akunnungu wakungulwiche ni achambuje wetu kakajinji ni matala gamajinji kwa litala lya wakulondola wakwe. **2** Nambo moŵa ga mbesi gano aŵechete nowe kwa litala lya Mwanagwe, jwapegwilwe ni Akunnungu indu yose iŵe yakwe, nombe kwa litala lya jwelejo ŵachigumbile chilambo chose. (aiŕn g165) **3** Ŵelewo ali ung'alime wa ukulu wa Akunnungu ni chisau chisyenesyene nti yaali Akunnungu nsyene, indu yose ikwendelechela kupagwa mpela yaitite kuŵa pachilambo malinga ni ukombole wa liloŵe lyao lyalili ni machili. Nombewo paŵamasile kwaswejesya ŵandu mu sambi syao, ŵatemi peuto pakuchimbichikwa kunlyo kwa Akunnungu Ŵakulu. **4** Mwana ali jwankulu kwapunda achikatametume ŵa kwinani mpela ila ilitite liina lyapegwile ni Akunnungu lili liina lyekulu kugapunda meena gao. **5** Pakuŵa Akunnungu nganansalila namose jumo jwa achikatametume ŵakwe ŵa kwinani katema kakali kose kuti, "Mmwejo ndi Mwanangu lelo une ndili Atati ŵenu." Ni sooni nganansalila katumetume jwa kwinani jwalijose kuti, "Une chime Atati kwa jwelejo nombejo chaŵe Mwanangu." **6** Ni sooni Akunnungu paŵantumile mu chilambo mwanache jwannume jwakwitiwo ŵatite, "Achikatametume ŵa kwinani ŵa Akunnungu wose akuŵajilwa kwapopelela." **7** Nambo nkati achikatametume ŵa kwinani wo ŵatite, "Akunnungu akwatenda achikatametume ŵakwe ŵa kwinani kuŵa nti mbungo ni ŵakutumichila ŵakwe ŵa kwinani nti malamba ga mooto." **8** Nambo nkati Mwana, Akunnungu akuti, "Umwene wenu, alakwe Akunnungu chiutame moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Nkwalongosya ŵandu ŵenu kwa kwanonyelesya Akunnungu. (aiŕn g165) **9** Mwainonyele aila yaili yambone paujo pa Akunnungu ni mwachichimile chigongomalo. Lyeleli lili ligongo Akunnungu, Akunnungu ŵenu ansagwile mmwe ni kumpakasya mauta ga sangalala ni kunchimbichisya kwapunda achinjenu wose." **10** Sooni Akunnungu ŵatite, "Alakwe Ambuje, kuundanda mwachigumbile chilambo, ni kwinani gali masengo ga makono genu. **11** Yeleyo chiipite, nambo alakwe chinsigale moŵa gose. Nombe yose chiichiwisala mpela nguo. **12** Chimpindanye mpela mwinjilo, nombe chiigalauchikwe nti nguo. Nambo alakwe nli julajula ni umi wenu ngaumala." **13** Akunnungu nganansalila namose jumo jwa achikatametume ŵakwe ŵa kwinani pa katema kakalikose kuti, "Ntameje kundyo kwangu,

mpaka pachinaaŵiche ŵammagongo ŵenu paasi pa sajo syenu." **14** Ana achikatametume ŵa kwinani ali ŵaani? Ŵele ali mbumu ŵakwatumichila Akunnungu, akulajiswa kwakamuchisya ŵandu ŵachachipochela ukulupusyo.

2 Nipele, tukuŵajilwa kuukamulichisya nnope usyene utwaupilikene kuti tukaupelera. **2** Pakuŵa aula utenga uwatangeswe ni achikatametume ŵa kwinani kalakala waliji wa usyene, ni mundu jwalijose jwanganajitichisya ŵalamulikwe yaikuti pakusachilwa. **3** Nipele, ana uwe chitulame chinauli natukuunyosya ukulupusyo wekulu wati nyi? Kundanda waŵechetekwe ni Ambuje nsyene, ni aŵala ŵaŵapilikene ŵala ŵatusalile kuti uli usyene. **4** Iyoyo Akunnungu akulosya kuti ili isyene, kwa kutenda imanyisyo ni yakusimonjeka, ni kwapa ŵandu mituuka ja Mbumu jwa Akunnungu malinga ni iŵasachile nsyene. **5** Akunnungu nganiŵapa achikatametume ŵa kwinani ulamusi wa kuchilongosya chilambo chachikwika, achila chitukuchisala. **6** Nambo kwana liuto line Mmalembo ga Akunnungu likusala, "Ana mundu ali chindu chachi, chati mwakumbuchile, atamuno Mwana jwa mundu ali chindu chachi, chati mwagose? **7** Nganimumpa mundu ukombole nti aula wa achikatametume ŵa kwinani. Munchimbichisye kwannope mpela mwenye yakuti pakuchimbichikwa kwa kuwasikwa chindu mpela singwa. **8** Mwaiŵisile yose paasi pa sajo syakwe." Paikusalikwa kuti Akunnungu ŵambisile mundu jwakulongosya indu yose pangasigasya namuno chimo. Namose yeleyo mpaka sambano ngatukuwona achilongosyaga indu yose. **9** Nambo chitwawone Che Yesu ŵati kwa katema kakajipi nganapegwa ukombole nti wa achikatametume ŵa kwinani kuti kwa umbone wa Akunnungu awe kwa liwamba lya ŵandu wose. Ni kwa ligongo lya masauko mpaka chiwa chao, sambano tukwawona ŵawasisye chindu mpela singwa ja ukulu ni luchimbichimbi. **10** Yawoneche yambone kuti Akunnungu ŵaigumbile indu yose ni kuŵika mpela yaitite kuwa. Ŵantesile Che Yesu aŵe jwamalilwe kwa litala lya masauko, kuti ŵaichisye ŵandu ŵajinji mu ukulu wakwe, pakuŵa Che Yesu ni jwakwalongosya ŵandu mu ukulupusyo. **11** Ŵelewo akwaswejesya ŵandu sambi syao, ni Ŵelewo pamo ni aŵala ŵaŵaswejekwe, wose Atati ŵao ŵamope. Kwa ligongo lyo ngasikwatenda soni kwaŵilanga ŵandu wo achalongo achinjakwe. **12** Ŵaasalile Akunnungu, "Chingaasalile ŵandu ŵangu aila intesile, chinanlape pakusongangana kunlamba." **13** Sooni akuti, "Chinaaŵichile Akunnungu chilolelo changu."

Ni sooni akuti, “Une ndili apano pamo ni wānache wāmbembe Akunnungu kuti aŵe achiwānangu.” **14** Nipele, pakuŵa wānache ŵa mpela ila inkuti pakwaŵilanga ali wāndu ŵaali ni chiilu ni miasi, Che Yesu asyene ŵaiche ni ŵaliji mpela ŵanyawo ni kulumbikana nawo mu undu wao. Watesile yeleyo kuti kwa litala lya chiwa chao, ampunde Jwaulamba jwaali ni machili nkati chiwa, **15** kuti ŵakulupusye aŵala ŵaŵaliji mpela achikapolo mu utame wao wose kwa kuchijogopa chiwa. **16** Pakuŵa isyene nganaika kukwakamuchisya achikatumetume wākwani, nambo ŵaiche kukwakamuchisya uŵelesi u che lblahimu. **17** Ligongo lyo, ŵaliji mpela wāndu yaali mu indu yose, kuti aŵe Jwambopesi jwao Jwankulu jwakukulupilichika ni jwali ni chanasa mu kwatumichila Akunnungu, kuti sambi sya wāndu silecheleswe. **18** Ni pakuŵa asyene wo ŵalageswe paŵalinjikwe, akukombola kwakamuchisya aŵala ŵakulinjikwa.

3 Achalongo achinjangu, wāndu ŵa Akunnungu, wammilanjikwe ni Akunnungu, mwaganichisye Che Yesu kwannope jwatumikwe ni Akunnungu aŵe Jwambopesi Jwankulu jwa chikulupi chitukusala kwa kang'wa syetu kuti tukuchikulupilila. **2** Jwelejo jwaliji jwakukulupichika paujo pa Akunnungu juwammisile kupanganya masengo gao, mpela ila che Musa iŵatite kukulupilichika mu kwatumichila wāndu ŵa Akunnungu ŵaŵaŵilanjikwe nyuumba ja Akunnungu. **3** Mundu jwakutaŵa nyuumba akuchimbichikwa kujipunda nyuumba jisylene. Iyoyo Che Yesu akuŵajilwa kuchimbichikwa kwapunda che Musa. **4** Pakuŵa nyuumba jajilijose jikutaŵikwa ni mundu, nambo Akunnungu ni ŵaipangenyende indu yose. **5** Che Musa jwaliji katumetume jwakukulupilichika mu kwatumichila wāndu ŵa Isilaeli ŵaŵaŵilanjikwe nyuumba ja Akunnungu. Kuti aŵalanje umboni wa aila indu yakaisasile Akunnungu kanyuma. **6** Nambo Kilisito ali jwakukulupilichika nti Mwana, jwakwimilila nyuumba ja Akunnungu, nyuumba ja Akunnungu jo jili uweji, iŵaga chitujendechele kwima pangali woga ni pangali kupwa ntima mu chilolelo chitukuchilolela. **7** Kwa yeleyo, mpela yakuti kusala Mbumu jwa Akunnungu, “Lelo mwapilikanaga Akunnungu achiŵechetaga ni ŵanyamwe, **8** nkajilimbisya mitima jenu mpela achambuje ŵenu, paŵakanile kunyitichisya, katema paŵaningaga mwipululu. **9** Kweleko achambuje ŵenu wāninjile ni kumbima, namuno ŵagaweni masengo gangu yaka alobaini. **10** Kwa liwamba lyo nautumbilile uŵelesi wo ni natite, ‘Moŵa gose wāndu ŵa, nganisyo syao silyungasiche, nombewo nganagamanyilila kose matala gangu.’ **11** Kwa liwamba

lyo nalumbilile mu lutumbilo lwangu kuti, ‘Ngaajinjila ng'o mu chipumulilo changu.’” **12** Nipele, niliolechesye achalongo achinjangu, akapagwa mundu jwalijose mwa ŵanyamwe jwali ni ntima wangalumbana wangaukulupilila, ni kwakana Akunnungu ŵajumi. **13** Nambo pankupunda kupilikana liloŵe lyo “Lelo” lili nkusomekwa Mmalembo ga Akunnungu, ntusyane mitima moŵa gose kuti jwalijose mwa ŵanyamwe akasalambuchikwa ni sambi ni kuŵa jwamakani. **14** Pakuŵa uweji tukukamulangana ni Kilisito iŵaga tukuchikamulisya mwakulimbila chilolelo chitwakwete kutandilila kundanda cho mpaka kumbesi. **15** Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Lelo mwapilikanaga Akunnungu ali nkuŵecheta, nkajilimbisya mitima jenu mpela achambuje ŵenu iŵatite kupanganya paŵakanile kunyitichisya.” **16** Ana ŵaani ŵaŵapilikene Akunnungu ali nkuŵecheta ni kukana kunjitichisya? Ngaŵa aŵala wose ŵaŵalongweswe ni che Musa kutyochela ku Misili? **17** Soonni ana ŵaani ŵaŵantumbilisye Akunnungu yaka alobaini? Ali wāndu ŵaŵatesile sambi, ni mitembo jao jajenele mwipululu. **18** Soonni Akunnungu paŵalumbile ni kuti, “Ngaajinjila mu chilambo changu ni kupata chipumulilo changu,” ŵaasalilaga ŵaani? Ali ŵelewo wanganajitichisya. **19** Nipele tukuwona kuti ŵelewo nganapakombola kwinjila mu chilambo cho, ligongo nganakulupilila.

4 Pakuŵa Akunnungu atupele chilanga cha kupochela chipumulilo, nipele tuliolechesye kuti jwalijose mwa ŵanyamwe akalepela kuchipata chipumulilo cho. **2** Pakuŵa nowe ŵakwe twalalichilwe Ngani Jambone kwa litala lilalila mpela iyatite pakulalichilwa kwa ŵanyawo. Nambo utenga wo nganiwakamuchisya chachili chose pakuŵa aŵala ŵaŵapilikene nganaupochela mu chikulupi. **3** Nambo uweji ŵatukulupilile tutujinjile mu chipumulilo cho mpela iŵatite kusala, “Natumbile ni nalumbile kuti ‘Ngaajinjila peuto pakupumulila pangu,’” Akunnungu ŵatite yeleyo namuno masengo go gamasile chitandile paŵagumbile chilambo. **4** Pakuŵa, mu liuto line Mmalembo Gamaswela gakuti, “Akunnungu ŵalesile kupanganya masengo gao gose pa lyuŵa lya saba, ŵapumulile.” **5** Ni mu ngani jo liuto lyo likusala, “Ngaajinjila ng'o mu chilambo chachinjapa kuti apumulile.” **6** Wāndu ŵaŵalalichilwe Ngani Jambone kundanda nganapochela chipumulilo ligongo nganaajitichisya. Namuno chilanga cho chipali chiŵela kwa ŵane kupochela. **7** Kwa ligongo lyo, Akunnungu aŵisile soonni lyuŵa lyalikuŵilanjikwa “Lelo.” Yaka yejinji yapite nombewo ŵasasile kwa litala li che Daudi nti Malembelo ga Akunnungu

yagakuti kusala, “Lelo mwapilikanaga Akunnungu ali nkuwetcheta kasinjilimbisya mitima jenu.” 8 Pakuwa ikaliji che Yoshua wapele wandu liuto lya kupumulila, Akunnungu ngaakaŵechete sooni nkati yeleyo lyuwa line. 9 Kwayele, kupali kupumulila kwa wandu wa Akunnungu mpela iwatite pakupumulila Akunnungu pa Lyuwa lya Kupumulila. 10 Pakuwa wandu wose wakwinjila peuto pakupumulila paakupanguluchila Akunnungu, chaleche masengo gao ni kupumulila mpela Akunnungu iwatite pakuleka masengo gao ni kupumulila. 11 Nipele, tulimbichile kuchipochela chipumulilo cho, kuti akapagwa mundu mwa wanyamwe juchakose kwinjila mpela ila awala wawakanile kwitichisya. 12 Pakuwa Liloŵe lya Akunnungu lili lyejumi ni likwete machili. Likutema kupunda lipanga lyalikutema kuwili. Sooni likupeleta mpaka munkati mwaukusimana ntima ni mbumu, iyoyo likutema ni kupeleta mpaka papakulumbikana iwalo ni wongo wa mmaupa. Nombelyo likukombola kulamula kwa chitema maganiso ni miningwa ja mitima ja wandu. 13 Ngapagwa chindu chachikusikwa paujo pa Akunnungu nambo indu yose ili yeunukukwe paujo pao, welewo ni wakulamula indu yose itutesile. 14 Nipele, pakuwa tukwete Jwambopesi Jwankulu jwakwinjila kwini kwa Akunnungu, yaani Che Yesu Mwana jwa Akunnungu, tukamulise kwannope chikulupi chitukuchisala. 15 Jwambopesi Jwankulu ni jwakutokolela chanasa kwa kulepetala kwetu. Welewo walinjikwe mose yalumo ni uweji nambo nganatenda sambi. 16 Kwa ligongo lya, tuchiwandichile pangali woga chitengu cha ulamusi cha Akunnungu papali ni umbone, kuti tupochele chanasa ni umbone wakwe wa kutukamuchisya pa katema ka kulaga.

5 Jwambopesi Jwankulu jwalijose jwasagulikwe pasikati ja wandu, awichikwe kwatumichila Akunnungu kwa liwamba lya wandu kuti apeleche sadaka ni kutyosya mbopesi kwa ligongo lya sambi sya wandu. 2 Pakuwa asyene wo nombe alepetele mu matala gamajinji, kuti akombole kwatendela chanasa wandu wose wakutenda sambi ni ngakuchimanyilila chindu. 3 Kwa ligongo lya akuwajilwa kutyosya mbopesi ngawa kwa liwamba lya sambi sya wandu pe, nambo ni kwa liwamba lya sambi syakwe nsyene. 4 Ngapagwa mundu jwakuliwika nsyene jwakuchimbichikwa kwa kulitenda aŵe Jwambopesi Jwankulu, nambo akusachilwa aŵe jwaŵilanjikwe ni Akunnungu mpela ila che Haluni iwatite pakuŵilanjikwa. 5 Iyoyo Kilisito nombe nganalitenda nsyene jwakuchimbichikwa kwa kuliwika aŵe Jwambopesi Jwankulu, nambo Akunnungu

ni juwansagwile ni kunsalila kuti, “Mmwejo ndi Mwanangu, lelo mechete une ndili atati wenu.” 6 Iyoyo watite sooni peuto pane Mmalembo ga Akunnungu kuti, “Mmwejo ni Jwambopesi kwa moŵa gose pangali mbesi mpela uwatite kuŵa umbopesi wa Melikisedeki.” (aiōn g165) 7 Che Yesu paŵatamaga pa chilambo pano wapopele kwannope ni kunlilila ajula juwakombwele kunkulupusya mu chiwa, ni kwa ligongo lya kunchimbichisya Akunnungu, Akunnungu wampilikene. 8 Namose ŵaliji Mwana jwa Akunnungu, mmasauko gao waimanyi kunjitchisya Akunnungu. 9 Ni paŵamasile kuŵa wa utindimiso mu yose, ŵaliji ndande ja ukulupusyo wa moŵa gose pangali mbesi kwa wandu wose wakwajitchisya. (aiōnios g166) 10 Nipele, Akunnungu wansagwile aŵe Jwambopesi Jwankulu mpela uwatite kuŵa umbopesi wa Melikisedeki. 11 Tukwete indu yejinji yakusala nkati ngani ji, nambo ikulimba kunsalila wanyamwe pakuwa wanyamwe ngankumanyilila kwa chitema. 12 Isyene pa katema kano ikawajile mme wakwiganya nambo ikunsoŵa chiŵela kuti mundu jwine anjiganye majiganyo gandanda nkati maloŵe ga Akunnungu. Badala ja kulya chakulya chakulimba nkwendelechele kung’wa maŵele mpela mwanache. 13 Pakuwa mundu jwalijose jwakutama kwa kung’wa maŵele pe ali mpela mwanache jwannandi ngakukombola kugamanyilila majiganyo gankati kuitenda indu yambone paujo pa Akunnungu. 14 Nambo chakulya chakulimba chili kwa wandu wawakusile, walijiganyo kwendelechele kupanganya yeleyo kuti akombole kulekanganya indu yambone ni yangalumbana.

6 Nipele tugaleche panyuma agala majiganyo gandanda gankati Kilisito, nambo tujendelechele mmbujo mmajiganyo gagakomele ga chimbumu, ni ngawa kwendelechele kukunguluchila nkati kuleka sambi ni ipanganyo yaikwikanawo chiwa, ni kwachichi twakulupilile Akunnungu. 2 Ni indu yankati majiganyo ga ubatiso ni yakwasajichila wandu makono, ni majiganyo nkati kusyuka kwa ŵawe ni majiganyo nkati kulamula kwa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 3 Yeleyo chitutende Akunnungu asakaga. 4 Pakuwa wandu waunukulikwe usyene wa Akunnungu, ni ŵaupasisye ntuuka wa kwini ni ŵampochele Mbumu jwa Akunnungu nti wandu ŵane, 5 ni ŵaupasisye umbone wa Liloŵe lya Akunnungu ni machili ga chilambo chachikwika cho, (aiōn g165) 6 ŵagwililaga sooni mu sambi, ngaikomboleka kwatenda welewo aleche sambi, ligongo wammambile pansalaba Mwana jwa Akunnungu kaaŵili kwa mele ni kuntesia soni paujo pa wandu. 7 Ngunda waukumyelelwa ula kawili

kaŵili ni kumesya mimela jambone jajikwakamuchisya ŵelewo ŵalimile, ngunda wo upatile upile wa Akunnungu. 8 Nambo ngunda wo wamesyaga itela ya miiŵa ni masindi, ngunda wo wangali ukamuchisyo kwa jwakulima, nombewo ukuŵandichila kulwesekwa ni Akunnungu, ni mbesi jakwe kuli kujochekwa mooto. 9 Nambo ŵakunonyelwa ŵangu, namose tukuŵecheta yeleyi nkunjamuka, nganitukola lipamba ni ŵanyamwe, tukwete usyene kuti ŵanyamwe nkwete indu yambone nnope yaikutyochela mu ukulupusyo. 10 Pakuŵa Akunnungu akulamula yaikuti pakusachilwa, ni ngakuliŵalila masengo genu ni unonyelo unlosisye kukwakwe kwa kwakamusya ŵandu ŵakwe ni mpunde kwakamusya. 11 Nambo tukulajila nnope kuti jwalijose mwa ŵanyamwe akulosye kuchalila kulakula mpaka kumbesi kuti chinkulolela cho chiŵe isyene. 12 Ngatusaka mme ŵa ulesi, nambo mwasyase ŵelewo ŵakukulupilila ni ŵaali ni upililiu ni ŵachapochele aila yalanjile Akunnungu. 13 Akunnungu paŵampele che Iblahimu chilanga ŵalumbile kwa liina lyao asyene ligongo nganapagwa jwankulu jwine jwakumpunda jwele Akunnungu jwakakombwele kulumbila kwa jwelejo. 14 Ni ŵalanjile, "Isyene chinampe upile wakupunda ni chinampe ŵanache ŵajinji." 15 Che Iblahimu ŵalindilile kwa upililiu, nipele ŵachipatile achila chalanjile Akunnungu. 16 Pakuŵa ŵandu pakulumbila kwa liina lya jwaali jwankulu kwapunda achinsyene, ni chilumbilo chikumalichisya makani gao gose. 17 Ni Akunnungu ŵachitesile chilanga chijime nkulimbila kwa kulumbilila. Ni kwakutenda yeleyo ŵaalosise pangasisika aŵala ŵaŵalangene nawo kuti ngakukombola kugaulauka ng'o. 18 Nipele kwana indu iŵili yangaikukombola kugaulauka, chilanga ni chilumbilo, mu yeleyo Akunnungu ngakukombola kulambusya. Nipele, uwe ŵatumbutuchile tukulimbichikwa ntima nnope, ni tukuchikamulisya kwannope chilolelo chatuŵichile paujo petu. 19 Chilolelo cho chijimi mkulimbangana ni kujigosa mitima jetu nti chitaŵililo chachikwimika ngalaŵa. Ni chilolelo cho chili salama ni chisyenesyene, chikupelenganya pa nguo ja lusasa mpaka papaswela nnope mu Nyuumba ja Akunnungu jajili kwiani. 20 Che Yesu ŵalongolele kwinjila mwelemo kwa liwamba lyetuwe. Atendekwe Jwambopesi Jwankulu kwa moŵa gose pangali mbesi mpela wautite kuŵa umbopesi wa Melikisedeki. (aion g165)

7 Melikisedeki ŵaliji mwenye jwa musi wa Salemu ni jwambopesi jwa Akunnungu Ŵakulu. Che Iblahimu paŵaujaga kungondo kuŵauleje mamwenye

kula, ŵasimene ni Melikisedeki ni Melikisedeki ŵampele upile che Iblahimu. 2 Che Iblahimu nombwe ŵampele liunjili lya kakumi lya indu iŵaijigele kungondo. Malumbo ga liina Melikisedeki gali "Mwenye jwakupanganya yambone paujo pa Akunnungu", ni sooni mwenye jwa ku Salemu malumbo gakwe "Mwenye jwa chitendewe." 3 Ngapagwa papalembekwe Mmalembo ga Akunnungu liina lya atatigwe Melikisedeki atamuno liina lya achikulugwe, ngapagwa jwakwimanyilila ŵapagwile chakachi atamuno ŵawile chakachi. Nombewo akulandana ni Mwana jwa Akunnungu, jwelejo chapunde kuŵa Jwambopesi kwa moŵa gose pangali mbesi. 4 Nipele, nnoleje yatite kuŵa jwankulu mundu jo. Ambuje ŵetu che Iblahimu ŵampele liunjili lya kakumi lya indu iŵaijigele kungondo. 5 Tukumanyilila kuti malajisyo gakuti ŵanache ŵa che Lawi ŵaŵaliji ŵambopesi ni ŵakusachilwa kupochela liunjili lya kakumi kutyochela kwa ŵandu ŵa Isilaeli, ŵaali achalongo achinjao, nachiŵamuno ni ŵanyawo ali uŵelesi u che Iblahimu. 6 Melikisedeki nganaŵa mundu jwa lukosyo lu che Lawi nambo ŵajigele liunjili lya kakumi kutyochela ku che Iblahimu ni sooni ŵampele upile che Iblahimu juŵapegwilwe chilanga ni Akunnungu. 7 Nambo pangapangwa makani gati jwankulungwa ni jwakumpa upile jwannandi. 8 Ŵambopesi ŵakwigala liunjili lya kumi ŵala ali ŵandu ŵachawe lyuŵa limo, nambo che Melikisedeki juŵapochele liunjili lya kakumi akuŵalanjilwa umboni kuti ali jwanjumi mpela yagakuti Malembelo ga Akunnungu 9 Nipele, tukukombola kusala kuti che Iblahimu paŵatoyisye liunjili lya kakumi, namose che Lawi juŵaliji jwa uŵelesi u che Iblahimu pamo ni uŵelesi wao, ŵatoyisye liunjili lya kakumi. 10 Pakuŵa ikuŵechetekwa kuti Melikisedeki paŵasimene ni che Iblahimu, che Lawi ŵaliji akanaŵe kupagwa, ŵaliji mmiasi ja ambujegwe che Iblahimu. 11 Kopochela mu umbopesi wa Ŵalawi ŵandu ŵa ku Isilaeli ŵapegwilwe lilajisyo. Sambano iŵaga masengo ga umbopesi u che Lawi gamalile ngakukasachilwe kutyochela umbopesi wine waukuyiye umbopesi wa Melikisedeki ni ngaŵa umbopesi u che Haluni. 12 Pakuŵa pakukutyochela kupisyangana kwa chimbopesi, ikuŵajila kugagalausya malajisyo. 13 Ni Ambuje ŵetu jwakuŵechetwa mu yeleyo ali jwa lukosyo lwine, nganapagwa namose jumo jwa lukosyo lwao juŵatumichile pa chilisa nti jwambopesi. 14 Pakuŵa ikumanyika kuti Ambuje ŵetu ŵatyochele mu lukosyo lwa Yuda ni yankati lukosyo lo che Musa nganaŵecheta chindu chachili chose yankati umbopesi. 15 Soonni achi chikumanyika

mwakupunda, kuti jwambopesi jwine jwakulandana ni Melikisedeki akopochele. 16 Jwele nganatendekwa aŵe jwambopesi kwa malajisyo ga wāndu, nambo kwa machili ga umi wa moŵa gose pangali mbesi. 17 Pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gaŵalanjile umboni wati, “Mmwejo ndi Jwambopesi mpela wautite pakuŵa umbopesi wa Melikisedeki.” (aiŵn g165) 18 Kwayele, alila lilajisyo lya kalakala lyaŵichikwe pambali, pakuŵa lyaliji lyakulepetala nombelyo lyaliji lyangali chindu, 19 pakuŵa malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa ngagakukombola kupanganya chindu chiŵe chakumalilwa. Nambo sambano peuto pakwe, kuichisye chilolelo chambone nnope ni kwa litala lya chilolelo cho, tukukombola kwaŵandichila Akunnungu. 20 Kupunda yeleyo, apano chipali chilumbilo cha Akunnungu. Nambo wāndu ŵane wo ŵatendekwe kuŵa wāmbopesi pangali chilumbilo. 21 Nambo Che Yesu atendekwe Jwambopesi nkulumbila, katema Akunnungu paŵansalile, “Ambuje alumbile ni ngasagalausya ‘Mmwejo ni jwambopesi kwa moŵa gose pangali mbesi.’” (aiŵn g165) 22 Kwa ligongo lya chilumbilo chi, Che Yesu atendekwe chimanyisyo chachikulosya kuti isyene tukwete lilangano lyalili lyambone mwakupunda. 23 Sooni wāmbopesi ŵane ŵajinji ŵa lilangano lya kalakala, chiwa chalekasisye kwendelechela kupanganya masengo. 24 Nambo Che Yesu nganaŵa mpela ŵanyawo ni akutama moŵa gose pangali mbesi, ni umbopesi wakwe ngaukukombola kupegwa mundu jwine. (aiŵn g165) 25 Ligongo li akupakombola kwakulupusya kusyene ŵelewo ŵakwaŵandichila Akunnungu kwa litala lyao pakuŵa akutama moŵa gose kuti ŵapopeleleje kwa Akunnungu. 26 Pakuŵa twasachilwe uweji tukole Jwambopesi Jwankulu jwanti nyi, yaani jwali jwanswela, jwangali chileŵo namose sambi ni jwalekangenywe ni wāndu ŵa sambi, ni kunyakulikwa mwinani kupunda kwinani. 27 Jwelejo ngakulandana ni wāmbopesi achakulu ŵane ŵakusachilwa kutyosya mbopesi kila lyuŵa, kaje akutaga mbopesi kwa sambi syakwe nsyene, ni sooni kwa sambi sya wāndu. Pakuŵa jwelejo watesile kamo pe kwakatema kose paŵalityosisye nsyene kuwa. 28 Malajisyo ga che Musa gakwasagula wāndu ŵakulepetala kuŵa wāmbopesi achakulu, nambo lilangano lya Akunnungu liŵaŵisile kwa kulumbila ni sooni lilyaiche mu nyuma mwa malajisyo lyambisile Mwana, jwatendekwe jwamalilwe kwa moŵa gose pangali mbesi. (aiŵn g165)

8 Nipele, chindu chachili chekulungwa mu indu itukusala yi chili achi, tukwete Jwambopesi Jwankulu jwati nnyi, jwatemi peuto pakuchimbichikwa

kunlyo kwa chitengu cha umwenye cha Akunnungu kwinani. 2 Ŵelewo akupanganya masengo ga umbopesi peuto papaswela nnope, malumbo gakwe munkati mwa lisakasa lya usyene lya Akunnungu lyalitaŵikwe ni Ambuje, ni ngaŵa lyalitaŵikwe ni mundu. 3 Jwambopesi Jwankulu jwalijose asagulikwe kutyosya mbopesi ni sadaka. Kwayele, ni jwambopesi jwankulu jwetu nombejo akusachilwa akole chindu chakwatyochoesya Akunnungu. 4 Nambo akaapali pachilambo pano, ngakatendekwe Jwambopesi ng'o, ligongo apali wāmbopesi ŵane ŵakutyosya mbopesi malinga ni yaikuti kulajiswa mu Malajisyo ga che Musa. 5 Masengo gao ga umbopesi gali chisyasyo ni mbwilili wa aila yaili kwinani. Pakuŵa che Musa paŵaŵandichile kulitaŵa lisakasa lya Akunnungu lila, Akunnungu ŵansalile kuti, “Nlole, mpanganyeje indu yose mpela chisyasyo chimwatite pakuloswa pamwaliji petumbi.” 6 Nambo sambano Che Yesu apochele masengo ga umbopesi gagali gambone kupunda ga ŵanyawo, pakuŵa lilangano lya kwilanya lyaŵisile pasikati ja Akunnungu ni wāndu lili lyambone kupunda, pakuŵa lijimi pa lilangano lyambone nnope lya Akunnungu. 7 Naga lilangano lyaandanda likaliji lyangali chileŵo ngalikasachilwe lilangano line. 8 Nambo Akunnungu ŵakuweni kuleŵa kwao paŵatite, “Nlole gakwika moŵa, Ambuje akuti gatinjitaŵa lilangano lyasambano pasikati ja wāndu ŵa ku Isilaeli ni wāndu ŵa ku Yuda. 9 Lilangano li ngaliŵa yalumo ni lilangano linataŵile ni achambuje ŵao pa lyuŵa linaalongwesye kwa kwakamula makono gao akopoche mu chilambo cha Misili. Pakuŵa nganakuluplichika mu lilangano lyangu noneji naalesile kwagosa, akuti Ambuje. 10 Sambano alili ni lilangano lichingataŵe ni wāndu ŵa ku Isilaeli, pa moŵa go, akuti Ambuje. Chingagaŵiche malajisyo gangu mu nganiso syao ni kugalemba mmitima jao. Uneji chime Akunnungu ŵao, ni ŵanyawo chaŵe wāndu wangu. 11 Ngapagwa juchanjiganyane njakwe namose kunsalila mpwakwe kuti ‘Mwamanyilile Ambuje.’ Pakuŵa wose chachiimanyilila une chitandile jwannandi mpaka jwankulungwa jwakwe. 12 Chinaalechelesye chigongomalo chao, ni sambi syao ngangumbuchila sooni.” 13 Kwa kusala lilangano lili “Lyasambano,” Akunnungu alitesile lilangano lyaandanda liŵe lya kuwisala. Ni chindu chose chachichekulwiye ni kuwisala chichisowe pangakaŵa.

9 Lilangano lyaandanda lyakwete masyoŵelelo gakwe ga kupopelela ni peuto pakwe papaswela pakupopelela papataŵikwe ni wāndu. 2 Pakolochekwe

lisakasa lya yuumba iwili, ni chuumba chakwe chandanda pawilanjikwe papaswela nnope. Mwelemo mwali ni chindu chakuwichila lumuli ni mesa ni mikate jiatyochekwe paujo pa Akunnungu. 3 Munkati mwa chuumba chandanda cho paliji ni nguo ja lusasa jialekangeny yuumba iwili ni panyuma pakwe paliji ni lisakasa lyalikuwilanjikwa Papaswela nnope. 4 Ni mwelemo mwali ni chilisa cha sahabu chakututumisya ubani ni lisanduku lya lilangano, lyeuniche posepose kwa sahabu, munkati mwakwe mwana chiwiga cha sahabu chichaliji ni mana ni nkongojo u che Haluni uwasiwiche ula ni maganga gagasepekwe nti ibao gagalembekwe Malajisyo likumi. 5 Ni penani pa lisanduku lya kwaliji ni inyago iwili yesepekwe yaikuwilanjikwa makelubi yaikulosa ukulu wa Akunnungu, yana mapapiko ni mapapiko gao go gasambalukuchile kuunichila chiunichilo cha lisanduku lya lilangano peuto paakulechelesya Akunnungu sambu. Nambo sano ngatukukombola kwiwecheta yeleyo yose kwannope. 6 Nipele, yeleyo ni yaitite kuwichikwa indu yose. Ni wambopesi wajinjile mu lisakasa, mu chuumba chandanda chachikuwilanjikwa peuto Papaswela chila lyuwa ni lyuwa kupanganya masengo ga umbopesi. 7 Nambo Jwambopesi Jwankulu jikape ni jwakwinjila mu chuumba chawili chachikuwilanjikwa peuto Papaswela nnope chila, nombejo akupanganya yeleyo kamo pe pa chaka ali ajigele miasi jakwatyochesya Akunnungu kwa liwamba lya sambu syakwe nsyene jo ni kwa liwamba lya sambu sya wandu siwasitesile pangamanyilila. 8 Mbumu jwa Akunnungu akwanga pangasika indu yi, kuti litala lyakwinjilila peuto Papaswela nnope lyaliji chiwela likanaawe kuugulikwa katema kose palyajimi lisakasa lyaandanda. 9 Chindu chi chili chitagu cha sambano, iyoyopeyo sadaka ni mbopesi sikutyosyekwa ni wandu kwa Akunnungu, nambo ngasikukombola kwatenda awe wamalilwe mmitima jao. 10 Pakuwa yele indu yose yo ya chilu, yaliji nati yakulya ni yakung'wa ni masyowelo ganegane ga kunawa ni kosya. Indu yose yo ili malajisyo ga paasa pe, ni machili gakwe chigamale katema Akunnungu pachapanganye sooni indu yose iwe yasambano. 11 Nambo Kilisito amasile kwika, ali Jwambopesi Jwankulu jwa indu yose yambone yaimasile kwika. Welewo akupanganya masengo gao mu lisakasa lyalili lyambone nnope ni lya utindimisy, lyanganilipanganyichikwe ni wandu malumbo gakwe nganiliwa lya pachilambo pano. 12 Welewo wajinjile peuto Papaswela nnope kamo pe. Nombewo nganajinjila mwelemo ali ajigele miasi ja mbusi atamuno ja ng'ombe jamwana kwa ligongo lya kutosya mbopesi, nambo wajinjile ali ajigele

miasi jakwe nsyene. Ni kwa litala lya watupele chiwombosyo cha mowa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 13 Waga miasi ja mbusi ja mikambaku ni ng'ombe sya mikambaku ni liu lya ng'ombe ja mwana, yaimisikwe pachanya pa wandu wawali wakisakala paujo pa Akunnungu kuti aswejekwe kwa kwatyochesya usakwa wao. 14 Ana miasi ja Kilisito ngajitenda kugapunda gelego? Kwa machili ga Mbumu jwakutama mowa gose pangali mbesi, Kilisito walityosisye nsyene kwa Akunnungu kuwa mbopesi jemalilwe. Ni miasi jao jo jikuswejesya miningwa jetu kutyochela mu masengo gagakwichisya chiwa kuti twatumichile Akunnungu wajumi. (aiōnios g166) 15 Kwa ligongo lya, Kilisito ali jwakwilanya jwaichenalyo lilangano lyasambano. Kwa litala lya chiwa chao wawombwele wandu mu ilewo yaitelesile katema ka lilangano lyaandanda kuti awala uwawilanjikwe ni Akunnungu apochele chilanga cha indu iwagosele mowa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 16 Kwa ngani ja lilangano lyalilembekwe nati kupochela indu yailesile munda jwajasishe, ikusachilwa imanyiche kuti ili isyene jwelejo jwachilembile chikalata cho awile. 17 Lilangano lyalilembekwe nati kupochela indu yailesile munda jwawile chichikole machili pachichityochele chiwa. Ni ngachichiwa ni machili iwaga nsyene jo ali jwanjumi. 18 Kwayele lilangano lyaandanda nganiliwichikwa pangali kwitika miasi. 19 Kundanda che Musa pawasalile wandu wose makanyo gagali mmalajisyo, ni wajigele miasi ja ng'ombe jamwana pamo ni mbusi nombejo wamisile pachanya pa chitabu cha malajisyo ni pachanya pa wandu wose kwa nyambi sya chitela chachikuwilanjikwa esopo ni pamba jechejeu. 20 Ni watite, "Ajiji ni miasi jajikulilimbisya lilangano lya Akunnungu lyannajichisye nlijitichisye." 21 Iyoyo peyo che Musa wanyulwisye miasi pachanya lisakasa lya Akunnungu ni pachanya yombo yose yaikutumika mu mapopelelo. 22 Usyene mmalajisyo ga Akunnungu gawapele che Musa, indu yose ikuswejeswa ni miasi, nombe pangali kwita miasi, sambu ngasikomboleka kulecheleswa. 23 Nipele, indu yaili chisau ni indu ya kwinani yawajilwe iswejekwe kwa litala lya. Nambo indu ya kwinani ikusaka mbopesi jajili jambone kupunda. 24 Pakuwa Kilisito nganajinjila Peuto Papaswela nnope papakolochekwe ni makono ga wandu papali chisau ni Peuto Papaswela pasyene, nambo wajinjile kwinani kusyene, pakwima sambano paujo pa Akunnungu kwa liwamba lyetu. 25 Jwambopesi Jwankulu akwinjila kamo pe kila chaka Peuto Papaswela Nnope achijigalaga miasi ja inyama. Nambo Kilisito nganajinjila kwinani kwa Akunnungu kuti alityosye mbopesi nsyene kakajinji.

26 Ikaliji yeleyo, Kilisito akawajilwe kulagaswa kakajinji kutandila gumbikwa chilambo. Nambo katema kano pakakuwandichila kumala, welewo akopochele kamo pe, kulechelesya sambi sya wāndu kwa kulityosya nsyene mbopesi. (aiōn g165) 27 Mundu jwalijose chawe kamo pe, ni kulamulikwa ni Akunnungu. 28 Iyoyo peyo Kilisito nombejo wāliyosisye mbopesi kwa wawile kamo pe kwa ligongo lya kusityosya sambi sya wāndu wājinji. Nombejo chauje sooni ngāwa kwa ligongo lya kusichenjeuchila sambi, nambo kukwakulupusya aḡala wākunnindilila.

10 Nti ila Malajisyo igatite chiwili pe, cha indu yambone yaikwika, ni ngāwa indu isyene yaitite kuḡa. Yeleyo usyene ikulosya kwa kanandi pe yakuti, indu yaikwika ngaikukombola kwakulupusya wāndu mu sambi syao, kwa litala lya kutyosya mbopesi chaka ni chaka ni kwatenda aḡe wāmalile. 2 Ikaliji apali wāndu wākwapopelela Akunnungu ni sambi syao kuswejekwa kusyene, ngakaliwone sooni akwete sambi, ni mbopesi syo syose sikalesikwe kutyochekwa. 3 Nambo pamalo pakwe kwa litala lya mbopesi syo sikwakumbusya wāndu sambi syao chaka ni chaka. 4 Ligongo miasi ja mikambaku ja ng'ombe ni mbusi ngajikombola kusityosya sambi. 5 Kwa ligongo lya Kilisito paḡaiche pachilambo wāsaliile Akunnungu, “Alakwe nganinsaka mbopesi namose sadaka. Nambo mwambanganichisye chiilu. 6 Mbopesi sya kocha namose mbopesi sya kulechelesya sambi nganinnonyelwa nasyo. 7 Pelepo natite, ‘Ndili pelepa, Alakwe Akunnungu, iiche kukulitenda lisosa lyenu mpela yaitite pakulembekwa nkati une mu chitabu cha Malajisyo.” 8 Kundanda Kilisito wātite, “Mbopesi ni sadaka ni mbopesi sya kocha namose mbopesi sya kulechelesya sambi nganinsaka atamuno nganinnonyelwa nasyo.” Wātite yeleyo namuno mbopesi syo syosye sikutyochekwa malinga ni Malajisyo. 9 Sooni wātite “Uneji Ndili pelepa, Alakwe Akunnungu iiche kukulitenda lisosa lyenu.” Kwapele Akunnungu atyosisye mbopesi syakalakala, pamalo pakwe wāmmisile Kilisito aḡe mbopesi jimo pe. 10 Pakuḡa Che Yesu Kilisito achitesile achila chasachile Akunnungu, uweji tupatile uswejelelo kwa litala lya chiilu chao chaachyosisye mbopesi kamo pe kwa liḡamba lya wāndu wose. 11 Jwambopesi jwalijose akwima paujo pa Akunnungu lyuḡa ni lyuḡa achitumichilaga ni kutyosya kaḡili kaḡili mbopesi silasila, syangasikukombola kose kusityosya sambi. 12 Nambo Kilisito wātyosisye mbopesi jimo pe kwa kusityosya sambi, mbopesi jajili ni machili moḡa gose pangali mbesi, nipele wātemi peuto pakuchimbichikwa

kundyo kwa Akunnungu. 13 Chitandilile katema ko akulindilila wāmmagongo wāḡke wose aḡichikwe ni Akunnungu paasi pa sajo syao. 14 Pakuḡa kwa mbopesi jimo pe akwatenda aḡe wāmalilwe kwa moḡa gose pangali mbesi wele wose wākuswejechekwa sambi syao. 15 Nombe Mbumu jwa Akunnungu akuḡalanga umboni nkati yeleyo. Kundanda akuti, 16 “Alili ni lilangano lichindaḡe nawo pa moḡa gagakwika, akuti Ambuje chimiche malajisyo gangu mmitima jao ni kugalemba mu nganisyao syao.” 17 Nombejo akupunda kusala, “Ni une ngangumbuchila sooni sambi syao, namose yangalumbana yao yatesile.” 18 Nipele, sambi syamalaga kulecheleswa, ngapagwa sooni kutyosya mbopesi kwa ligongo lya kusityosya sambi. 19 Nipele, achalongo achinjangu, kwa miasi ji Che Yesu tukwete ntima wangali woga wa kupajinjila Peuto Papaswela Nnope. 20 Jwelejo atugopolele litala lyasambano, lyalikupitila pa ajila nguo ja lusasa, malumbo gakwe chili chakwe nsyene. 21 Nipele, tukwete Jwambopesi Jwankulu jwakwete ulamusi pa nyuumba jose ja Akunnungu. 22 Kwayele twaḡandichile Akunnungu kwa ntima wa usyene ni chikulupi chemalilwe, kwa mitima jeswejechekwe, jangajikunlamula kuti nkwele sambi kwa iilu yejosityekwe kwa meesi gakusalala. 23 Tuchikamulisye chilolelo chetu chitukuchisala kwa kang'wa syetu, pakuḡa Akunnungu juḡatupele chilanga ali jwakulupichika. 24 Tukamuchisyaneyane ni jwine kiti tuchisyaneyane mu unonyelo ni masengo gambone. 25 Tukaleka kusongangana pamo mpela yaitite pakuḡa masyoḡelelo ga wāne. Nambo tujamukangane ni kupunda nnope pankuliwona lyuḡa lya Ambuje lilinkuḡandichila. 26 Pakuḡa twajendelechelaga kutendekanya sambi melepe tuli tuumanyilile usyene, ngajipagwa mbopesi jiine jajikukombola kutyosyekwa sooni kwa ligongo lya kusityosya sambi syetu. 27 Chachikusigalila kuli kulindilila mu woga kulamulikwa ni Akunnungu, kwa mooto wakalipa uchiwajonanje wose wākwakanila Akunnungu. 28 Mundu jwalijose jwanyosisye Malajisyo, akuḡalajikwa pangali chanasa, kwaḡaga ni umboni wa wāndu wāḡili pane wātatu. 29 Ana mundu jwakunnyosya Mwana jwa Akunnungu ni kujiwona miasi ja lilangano lya Akunnungu jiḡaswejechekwe najo kuḡa ngāwa chindu, ni kuntukana Mbumu jwa Akunnungu jwakwikanawo umbone, nganisyene ana ngakusachilwa kupegwa lijamuko lyalikulungwa? 30 Pakuḡa tukummanyilila jwelejo juḡatite, “Kuuchisya magambo kuli kwangune, uneji chiuchisye.” Sooni wātite, “Ambuje chachalamula wāndu wāḡke.” 31 Kugwilila mmakono mwa Akunnungu wājumi chili chindu chakogoya nnope! 32

Nkumbuchilanje iyakopochele mmoŵa gandanda go, pamwatandite ku manyilila usyene wa Akunnungu. Namuno mwapatile masausyo gamakulungwa, nambo mwajimi mwakulimbila nganinlepele. **33** Katema kane mwaŵukene ni kunyeluswa pelanga, ni katema kane mwakundile kwakamuchisya aŵala ŵawatendelwe yeleyo. **34** Mwaatendele chanasa ŵelewo ŵataŵikwe, sooni mwakundile kunsumulanga ipanje yenu, ni mwapililile kwa lukondwa, pakuŵa mwaimanyi kuti nkwele indu yejinji yambone nnope yaikulunjela. **35** Kwayele nkakujasa kulimbangana kwenu pakuŵa chikumpe ntulilo weukulungwa. **36** Nkusachilwa kupililila kuti nkombole kulitendekanya lisosa Iya Akunnungu ni sooni chimpegwe aila iŵalanjile. **37** Pakuŵa mpela yagakuti kusala Malembelo ga Akunnungu, “Pasigalile kanandi pe jwakwika jo, chaiche, nombejo ngasakaŵa. **38** Mundu jwali jwambone paujo pangu, chakulupilile ni kutama kwa chikulupi, nambo alekaga kungulupilila nganonyelwa najo.” **39** Uweji nganituŵa ŵandu ŵakuchileka chikulupi ni kusoŵa, nambo uwe tuli ŵandu ŵakukulupilila ni kukulupuswa.

11 Chikulupi chili kukola usyene wa indu itukuilolela ni kuitichisya kusyene kuti indu yangaikuwoneka ipali. **2** Pakuŵa, kwa chikulupi chao, achachekulu ŵetu ŵakundikwe ni Akunnungu. **3** Kwa chikulupi tukumanyilila kuti chilambo chagumbikwe kwa liloŵe Iya Akunnungu, namose indu yaikuwoneka yagumbikwe mu indu yangaikuwoneka. (aiōn g165) **4** Kwa chikulupi che Habili ŵatajile Akunnungu mbopesi jambone kupunda ni ji che Kaini. Kwapele ŵakundikwe ni Akunnungu pakuŵa Akunnungu nsyene ŵajikundile mbopesi jakwe. Namuno che Habili awile, ipanganyo yao ikutujiganya mpaka sambano. **5** Kwa chikulupi, che Enoki ŵanyakulikwe ni Akunnungu kuti akasachiona chiwa. Nganaoneka sooni pakuŵa ŵajigalikwe ni Akunnungu. Malembelo ga Akunnungu gakusala kuti akanawe kwigalikwa che Enoki ŵaanonyelesye Akunnungu. **6** Nambo, pangali chikulupi ngapagwa mundu jwakukombola kwanonyelesya Akunnungu. Pakuŵa mundu jwakusaka kwajaulila Akunnungu akusachilwa akupililile kuti Akunnungu apali, sooni kuti akwapa ntulilo ŵelewo ŵakwasosa. **7** Kwa chikulupi, che Nuhu ŵajamwikwe ni Akunnungu nkati indu ichikopochele, yakanaiwoneche chiŵela, ŵanjitichisye Akunnungu ni kukolosya ngalaŵa jajikulungwa jajikuŵilanjikwa safina. Mwelemo nsyene pamo ni ŵandu ŵa pannango wakwe chakulupuswe. Kwa chikulupi chakwe ŵandu ŵa pa chilambo wose ŵalamulikwe kuti akwete sambu nombejo

ŵawalanjikwe jwambone paujo pa Akunnungu. **8** Kwa chikulupi, che Iblahimu ŵanjitichisye Akunnungu apala paŵawilanjikwe ajaule ku chilambo chiŵalanjikwe ni Akunnungu kuti chiŵe chao. Ŵatyosile pa chilambo chao ni kwaula kwiuto kwanganakumanyilila. **9** Kwa chikulupi, ŵatemi mu chele chilambo cha chilanga mpela jwannendo. Ŵatemi kweleko mu masakasa mpela iŵatesile che Isaka pamo ni che Yakobo, ŵati nombewo ŵapochele chilanga chila chila kutyochela kwa Akunnungu. **10** Pakuŵa che Iblahimu ŵaulolele musi wauli ni misingi jakulimbangana, musi wati Akunnungu nsyene ni uŵaganisisye ni kuutaŵa. **11** Iyoyo peyo kwa chikulupi che Sala, namuno ŵachekulwipe kwannope, ŵapochele ukombole wa kukola chitumbo, pakuŵa ŵakulupilile kuti Akunnungu chatindimisye chilanga chakwe. **12** Kwa ligongo li, kutyochela kwa mundu jumo che Iblahimu juŵaliji mpela jwammwe, ŵapagwile ŵandu ŵajinji ŵangaŵalanjikwa mpela ndondwa sya kwinani ni mpela nsanga wa mungulugulu bahali. **13** Aŵa wose ŵawile ali nkwakulupilila Akunnungu nganapochela aila iŵalanjile, nambo ŵaiweni kwakutalichila ni kuisangalalila, ŵajitichisye kuti ŵaliji achalendo ni ŵandu ŵanganakola pakutama pa chilambo nti pao. **14** Pakuŵa ŵandu ŵakuŵecheta maloŵe gati iyiŵi akulosya kuti ali nkuchisosasosa chilambo chiŵe chao achinsyene. **15** Ikaliji akuganisisya ku chilambo kuŵakopochele kula, akakwete lipesa lyakuujila kukoko. **16** Nambo sambano akusakanga chilambo chachili chambone kupunda, chachili chilambo cha kwinani. Kwa ligongo Iyo Akunnungu ngasikwatenda soni ŵandu wo pakwaŵilanga kuti ali Akunnungu ŵao pakuŵa ŵawichile chile musi. **17** Kwa chikulupi, che Iblahimu paŵalinjikwe chikulupi chao ni Akunnungu, ŵantysisye a Isaka nti mbopesi. Che Iblahimu ŵapochele chilanga cho, ni ŵakundile kuntyosya mbopesi mwanagwe jwa jikajika pe. **18** Namuno Akunnungu ŵaasalile, “Uŵelesi wenu chiutyochele ni che Isaka.” **19** Che Iblahimu ŵakulupilile kuti Akunnungu akukombola kwasysya ŵandu ŵawile, ni tukukombola kusala nti chitagu kuti isyene che Iblahimu ŵakombwele kumpata sooni mwanagwe juŵaliji mpela jwammwe. **20** Kwa chikulupi che Isaka ŵapele upile che Yakobo ni che Esau kuti akole upile kwa indu yaikwika mmbujo. **21** Kwa chikulupi che Yakobo paŵaliji kuŵandichila kuwa, ŵampele upile kila jumo jwa ŵanache ŵa che Yusufu, ni kwapopelela Akunnungu achijegamilaga nkongojo wakwe. **22** Kwa chikulupi, che Yusufu paŵawandichile kuwa, ŵawechete yankati kutyoka kwa Waisilaeli mu chilambo cha Misili, ni ŵalajichisye

agajigale maupa gao pachachityoka ku Misili. 23 Kwa chikulupi che Musa paŵapagwilwe ŵasisikwe miesi jitatu ni achawalesi ŵakwe, pakuŵa ŵaiweni kuti ali mwanache jwakusalala, ni nganagajogopa makanyo ga mwenye jwa ku Misili. 24 Kwa chikulupi che Musa paŵakusile, ŵakanile kuŵilanjikwa mwanache jwa mwali jwa mwenye jwa ku Misili. 25 Ŵaiweni mbaya kusauswa pamo ni ŵandu ŵa Akunnungu kupunda kukola lukondwa mu sambu kwa katema kakajipi. 26 Ŵaimanyi kuti kulaga kwa ligongo lya Kilisito kuli kwakusichila kupunda ipanje yose ya chilambo cha Misili, pakuŵa ŵaliji nkulolela mbote. 27 Kwa chikulupi che Musa ŵasaamile ku Misili pangajogopa lutumbilo lwa mwenye, ni ŵajendelechele mmbujo, pakuŵa ŵaliji mpela mundu juŵaweni Akunnungu ŵangakuwoneka. 28 Kwa chikulupi ŵachipangenyene chindimba cha Pasaka ni kulajisya miasi jimisikwe pachanya nnango kuti katumetume jwa kwinani jwatumikwe kwikanacho chiwa, akaulaga ŵanache ŵa kwitiwo ŵa chilume mu chilambo cha Isilaeli. 29 Kwa chikulupi Ŵaisilaeli ŵajombweche bahali ja shamu mpela petaka, nambo Ŵamisili paŵalinjile kutenda yeleyo, ŵatitimile ni kuwa mmeesi. 30 Kwa chikulupi makumba ga chilambo cha ku Yeliko gagwile Ŵaisilaeli paŵagasyungwile makumba go moŵa saba. 31 Kwa chikulupi che Lahabu jwakulaŵalaŵa jula nganajonasikwa pamo ni ŵaŵakanile kwajitichisya Akunnungu ŵala, ligongo ŵapochele kwa chitendeweke ŵakuuchilichisya ŵala. 32 None chinyonjehesye malowe chi? Pakuŵa katema kapelembele kusala ngani si che Gideoni ni che Balaki ni che Sansoni ni che Yefuta ni che Daudi ni che Samweli ni ŵakulondola ŵa Akunnungu. 33 Kwa chikulupi ŵanyawo wose ŵamenyene ni mamwenye ni ŵaapundile, ŵatesile indu yambone paujo pa Akunnungu, ŵapochele ilanga ya Akunnungu. Ŵataŵile kang'wa sya masimba, 34 ŵagasimile machili ga mooto wakalipa, ni ŵautwiche kuulajikwa kwa lipanga. Kulepetala kwao kwagalawiche ni ŵapatile machili, ŵalimbichile mu ngondo ni kwapunda ŵangondo ŵachilendo. 35 Achakongwe ŵane ŵaŵakulupilile ŵapochele ŵandu ŵao ŵaŵasyusikwe paŵamasile kuwa. Nambo ŵane ŵakanile kugopolwa, ŵakundile kulagaswa mpaka kuwa, kuti ausimane usyusyo ni kwinjila mu utame wauli wambone mwakupunda. 36 Ŵane ŵanyelwiswe ni kuputikwa mbokola, ni ŵane ŵataŵikwe nyolo ni kuponyekwa mu nyumba jakutaŵilwa. 37 Ŵaulajikwe kwa kwaponya maganga, ŵane ŵaakatenye ipandeipande kwa misumeno pane kuwa kwa lipanga. Ŵajendajendaga achiwalaga mapende ga ngondolo ni mbusi, ŵaliji ŵa kulaga, ŵalageswe ni kupanganyichiswa

yangalumbana. 38 Chilambo nganichiŵajilwa kuŵa ni ŵandu mpela ŵanyawo. Ŵajendajendaga mwikonde ni mmatumbi achitamaga mu mbugu ni mmasimbo. 39 Ŵandu ŵa wose ŵawoneche ni Akunnungu kuti atesile yambone mu chikulupi chao nambo nganachipochela chiŵalanjile Akunnungu cho, 40 pakuŵa Akunnungu ŵalongolele kutuŵichila chindu chachili chambone mwakupunda kwa liwamba lyetu. Akunnungu ŵasachile kuti ŵanyawo aŵaga ni uwe pe tutendekwe ŵamalile.

12 Nipele, uweji tukwete mpingo wekulungwa wa ŵaumboni wanti nyi waukutusyungula, kwayele tutyosye indu yose yaikutusiŵilila, ni sambu syasikutukamulila kwa chitema. Tuutuche pangapwa ntima mu luwilo lwaluli paujo petu. 2 Twalole Che Yesu jwachitandisye chikulupi chetu, jwelejo ni juchachimalichisye. Kwa liwamba lya lukondwa lulwaliji paujo pao, jwelejo jwapililele kuwa pa nsalaba, namose chaliji chindu cha soni. Ni sambano akutama kunlyo kwa chitengu cha umwenye cha Akunnungu. 3 Mwaganichisye kwannope Che Yesu, juŵapililele nkukanilwa kwekulungwa kutyochela kwa ŵandu ŵa sambu. Nipele nkapela namose kupwa ntima. 4 Pakuŵa, mkulimbana ni sambu nganimme kuputana mpaka kuwa. 5 Sooni ana nliŵalile agala malowe ga kuntusya ntima gakuŵa Akunnungu? "Mwanangu nkanyelusya Ambuje pakunjamuka, namuno nkapwa ntima pakunkalipila. 6 Pakuŵa Ambuje akunjamuka jwalijose jwakunnonyela, ni kumputa jwalijose jwakunkunda kuŵa mwanagwe." 7 Mpililele kujamukwa pakuŵa gali majiganyo. Akunnungu akuntendela ŵanyamwe nti ŵanache ŵakwe, pakuŵa ana mwanache jwapi jwangakujamukwa ni atatiŵe? 8 Iŵaga ngankwamukwa ni Akunnungu chisau achiŵanagwe wose yakuti pakwamukwa, ŵanyamwe nganimma ŵanache ŵausyene ŵa Akunnungu, mmele ŵanache ŵa kuichila. 9 Sooni, iŵaga achatati ŵetu ŵa chiilu ŵaŵatuŵeleche, paŵatujamwiche uwe twaachimbichisye, ana ngati tukusachilwa kulitulusya nnope kwa Atati ŵetu ŵa kwinani kuti tutame? 10 Achatati ŵaŵatuŵeleche ŵatujamwiche mmoŵa kanandi mpela iŵatite kuwona ili yambone achinsyene. Nambo Akunnungu akutujamuka kwa ligongo lya kutukamuya, akutenda yeleyo kuti tutendekwe ŵaswela mpela asyene. 11 Pakukutyochela kwamukwa ngakukuŵa kwakusengwasya, nambo kukusupusya. Nambo kumbesi kwa aŵala ŵaŵajiganyikwe ni kwamukwa ko, kukwapa ukombole wa kupanganya yambone paujo pa Akunnungu ni utame wa chitendeweke.

12 Kwayele ngalimbisye makono genu ni malungo genu gagapesile. 13 Njendechelele kwenda mmatala gagoloka kuti chindu chachilemele chikatinguka nambo chilame. 14 Nlimbile kutama kwa chitendewele ni wāndu wose, sooni ntame kwa uswela pakuwā ngapagwa mundu juchiwāwone Ambuje iwāga mundu jo nganawā jwanswela. 15 Nlilolechesye chenene, kuti jwalijose akasausoyasya upile wa Akunnungu, nlilolechesye kuti mundu akawā mpela chitela chakuwāwa pasikati jenu ni kwika nago malagasyo, ni kuujonanga umi wa wāndu wājinji. 16 Akapagwa jwachigwagwa, pane mundu jwangaa jogopa Akunnungu mpela a Esau, jwakujasile kupagwa kwakwe kwaandanda kwa chakulya chimo. 17 Pakuwa nkumanyililanga kuti namuno kanyuma paWasosile sooni kuupochela upile wakwe kutyochela kwa atatigwe wakanilwe. Pakuwa nganapata lipesa lya kuleka sambu ni kugagalausya gawatesile, namuno wasosile nnope kwa misosi. 18 Wanyamwe ngininnyika ku chitumbi cha Sinai mpela iwātite kuchiichilila wāndu wa ku Isilaeli. Chitumbi chikukomboleka kuchikwaya chili nkukolela mooto, pa chipi, ni kusona kwakukulungwa kwa chimbunga, 19 ni lisegwe lya lipenga, ni lilowe lininkuwecheta malowe. Awala wawapilikene usone wo wachondelele Akunnungu kuti akakunguluka nawo sooni, 20 pakuwa nganakombola kupilikila lilajisyo lilyatyocheke lyalikuti, “Juchakwaye chitumbi chi namose chiwe chinyama, chaponyekwe maganga.” 21 Ni indu iyaoneche yo yaliji yakogoya nnope, namose che Musa watite, “Ngogopa ni kutetemela.” 22 Nambo wanyamwe nkuichilile ku chikwesya cha Sayuni, ni ku musu wa Akunnungu wajumi, nnyiche Yelusalemu wa kwinani kwakusongangene achikatametume wa kwinani wangakuwalanjikwa, wakusangalala. 23 Nnyiche ku mpingo wekulungwa wa wāndu wakunkulupilila Kilisito waali wāndanda kupagwa wa Akunnungu ni meena gao galembekwe kwinani. Nnyiche paujo pa Akunnungu jwali jwakulamula jwa wāndu wose, ni paujo pa mbumu sya wāndu wambone paujo pa Akunnungu watendekwe wamalilwe. 24 Nnyiche ku Che Yesu jwakwilanya jwa lilangano lya sambano ni ku miasi jakwe jajitiche jajikuwecheta yambone kupunda miasi ji che Habili. 25 Nipele, nlilolechesye kuti nakana kumpilikanila jwelejo jwakuwecheta nomwe. Mpela awala Waisilaeli wawakanile kumpilikanila che Musa, juwasasilaga utenga kutyoka kwa Akunnungu pawaliji pachilambo pano nganakulupuka. Isyene, uweji ngatukombola kukulupuka iwāga tukukana kumpilikanila jwelejo jwakutusalila utenga kutyochela kwinani. 26 Katema Akunnungu pawawechete pa

chitumbi cha Sinai wachitenganyisye chilambo, nambo sambano alanjile kuti, “Chinachitenganye chilambo ni ngawa chilambo pe nambo kwinani nombe nako.” 27 Lilowe li “Soon!” likutulosya kuti indu yose yepanganyikwe chiitenganikwe ni kutyosyekwa, kuti indu yangaikukomboleka kutenganyikwa isigalile. 28 Kwayele, pakuwa tukupochela umwenye watenganyika, twatogolele kwa woga ni kwa kwapopelela Akunnungu, kwa litala lichilyanonyesye ni kwa kulitulusya ni kwapopelela, 29 pakuwa Akunnungu wetu ali mooto waukutinisya.

13 Njendechele kunonyelana chiulongo. 2 Kasinliwalila kwapochela achalendo, pakuwa kwa kutenda yeleyo wāndu wane waapochele achikatametume wa kwinani pangamanyilila. 3 Mwakumbuchile wāndu watawikwe mpela ila ntawikwe pamo nawo, ni mwakumbuchile wakulagaswa nti nomwe nkulagaswa mpela wanyawo. 4 Ulombela uchimbichikwe ni wāndu wose, achalume ni achakongwe awe wakukulupilichika kila mundu kwa njakwe, pakuwa Akunnungu chiwalamule wachigwagwa ni wachikululu. 5 Nkawa wāndu wakunonyela nnope mbiya, nlinjinje ni indu inkwete yo pakuwa Akunnungu nsyene atite, “Ngangunneka ng’o atamuno ngangunja ng’o.” 6 Kwa ligongo lyo kwa ntima wakulimba tukuti, “Ambuje ali wakungamuchisya une, ngasinyogopa. Mundu chandende chichi?” 7 Mwakumbuchile ilongola wenu wawansalile lilowe lya Akunnungu. Nganichisye lwendo lwao mpaka kumbesi kwa umi wao, ni kuchisasya chikulupi chao. 8 Che Yesu Kilisito ali julajula, liiso ni lelajino ni mowa gose pangali mbesi. (aiōn g165) 9 Nkajigalikwa akuno ni akuno kwa majiganyo gane ga chilendo. Umbone wa Akunnungu ukujilimbisya mitima jenu, ni ngawa makanyo nkati ja yakulya, pakuwa makanyo go nganigankamuchisya mundu jwali jose juwagakuiye. 10 Tukwete chilisa, chakuti wāndu wakutumichila mu lisakasa lya Wayahudi lyakupopelela nganasachilwa kulya indu yaikutyochekwa mbopesi pa chilisa pala. 11 Jwambopesi Jwankulu jwa Wayahudi akwausya miasi ja inyama Peuto Papaswela Nnope, kukutaga mbopesi kwa sambu nambo mitembo ja inyama yo ikochekwa paasa pa chigono. 12 Kwa ligongo lyo Che Yesu nombewo walageswe ni kuwa paasa musu kuti waswejesye wāndu kwa miasi jao asyene. 13 Nipele, tukopoche twajaulile paasa pa chigono tuchikundaga kunyeluswa mpela welewo yatite kunyeluswa. 14 Pakuwa pachilambo pano nginitukola musu waukutamilisya, nambo tukuusosa aula musu waukwika. 15 Nipele, kwa litala li Che Yesu, twatajile

Akunnungu mbopesi jakwalapa moŵa gose, mbopesi ja kwalapa jo ili ipanganyo yetu apala patukujitichisya kuti, ŵelewo ali Ambuje. **16** Nambo kasinliŵalila kutenda yambone ni kukamusyana pakuŵa syelesi ni mbopesi syasikwanonyelesya Akunnungu. **17** Mwajitichisye ŵakunlongosya ni kugakamulisya malajisyo gao, pakuŵa ŵanyawo akuchesyanga kwa ligongo lya umi wenu ni chasale ya masengo gao paujo pa Akunnungu. Mwapilikanichisyaga chapanganye masengo gao kwa lukondwa, ngaŵa kwa kudandaula pakuŵa atumichilaga nkudandaula ngainkamusya mwanya. **18** Ntupopelele ni uwe, pakuŵa tukwimanyilila kuti mitima jetu ngajikutusalila kuti tukwete chileŵo. Ni tukusaka kutenda yaili yambone moŵa gose. **19** Choonde none ngunchisya kwannope kuti mumbopelele kwa Akunnungu kwa kuchalila, kuti ngombole kuuja kukwenu chitema. **20** Akunnungu ŵa chitendeweke ŵaŵansyusisye Ambuje ŵetu Che Yesu, Jwakuchinga Jwankulu jwa ngondolo kwa miasi jajikulosya kuti lilangano lya moŵa gose pangali mbesi lili lya usyene. (aiōnios g166) **21** Antende ŵanyamwe ŵamalilwe mu indu yose kuti nkombole kupanganya lisosa lyao, nombewo atende mwenumwe yaikwanonyelesya, kwa litala lya Che Yesu Kilisito. Ukulu uŵe ni ŵelewo moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Eloo. (aiōn g165) **22** Achalongo, ngunchisya mpochele malowē gangu gangunjamuka ga kuntusya ntima, gangunnembela mu chikalata chachijipi chi. **23** Ngummanyisya kuti nlongo njetu che Timoseo agopolekwe mu nyumba jakutaŵilwa. Aikaga mwachitema, chiiche pamo nawo pachiiche kukwenu. **24** Mwakomasye wose ŵakunlongosya, pamo ni ŵandu ŵa Akunnungu wose. Achalongo achinjetu kutyochela ku Italia akunkomasya. **25** Umbone wa Akunnungu utame ni ŵanyamwe wose.

Yakobo

1 Une che Yakobo, jwakutumichila jwa Akunnungu ni jwa Ambuje Che Yesu Kilisito, ngunnembela mwanya wandu wa Akunnungu wose wampwilingene ku chilambo kose, ngunkomasya. **2** Achalongo achinjangu, nnyiwone ili yakusengwa pe, pankukola masauko gagali gose. **3** Nchimanyililaga kuti kulinjikwa kwa chikulupi chenu kukunnychisya upililiu. **4** Nkole usyene wakuti kupililila kweni kukupanganya masengo mu nkati mwenu mpaka kumbesi, kuti nkule ni kuwa wamalilwe mpela yakuti pakusaka Akunnungu, pangapunguchilwa ni chindu chachili chose. **5** Nambo mundu jwalijose mu mpingo wenu, lwansowaga lunda wapopelele Akunnungu wakwapa wandu wose mwamujini ni kwa ntima wambone nombejo chachipegwa. **6** Nambo apopeleje ali akwete chikulupi pangali lipamba lyalili lyose. Pakuwa mundu jwali ni lipamba ali mpela litumbela lya mu bahali lyalikujigalikwa ni mbungo ni kwauswa akuno ni akunokuno. **7** Mundu jwati yeleyo akaganisya kuti chapochele chachili chose kutyochela kwa Ambuje. **8** Jwelejo ali mundu jwagalaukagalauka ni ngakukombola kulamula chindu chakupanganya. **9** Nambo nlongo jwakulupilile jwaali jwakulaga akusachilwa asengwe, katema Akunnungu pakunkwesya. **10** Nlongo jwakulupilile jwaali jwachipanje akusachilwa asengwe, katema Akunnungu paakuntulusya. Pakuwa jwachipanje chasowe mpela uluwa lwa mwikonde. **11** Lyuwa likukopochela ni kuwala nnope ni kuumusya masamba, uluwa wakwe ukugwa ni usalale wakwe ukusowa. Iyoyo peyo jwachipanje nombejo chawe mmasengo gakwe. **12** Jwana upile mundu jwakupililila nkulinjikwa, pakuwa amalaga kupunda kulinjikwa chapegwe chindu mpela singwa ja umi, Ambuje jiwalanjile wakwanonyela. **13** Mundu alinjikwaga akajila, “Ngulinjikwa ni Akunnungu.” Pakuwa Akunnungu ngakunlinga mundu kwa kutenda yangalumbana, nombe Akunnungu ngakulinjikwa kwa kutendelwa yangalumbana. **14** Nambo mundu akulinjikwa pakukwekwelema ni kutanjikwa ni tama jakwe atende yangalumbana. **15** Mwajilechelelaga tama jintawale jikwichisya sambu ni sambu syapundaga sikwichisya chiwa. **16** Achalongo achinjangu wakunonyelwa nkalambuchikwa. **17** Kila ntuuka wambone ni waumalilwe ukutyochela kwinani kwa Atati Akunnungu wawagumbile lulanga, jwangakugalaukagalauka, nombewo ngakulosya chimanyiso chachili chose kuti chagalauche. **18** Kwa unonyelo wakwe nsyene

watuweleche kwa litala lya liloŵe lya usyene, kuti tuweje mpela milimbu mu yepanganyikwe yakwe yose. **19** Achalongo achinjangu wakunonyelwa, mmanyiile chindu chi, yakuti mundu jwalijose aŵe jwachitema kupilikana, nambo ngasaŵa jwachitema kuwecheta namose kutumbila. **20** Pakuwa wandu ŵaali ni lutumbilo ngakukombola kupanganya yambone paujo pa Akunnungu. **21** Kwayele, nneche masyoŵelo genu gangalumbana ni ipanganyo yenu yangalumbana. Mpochele kwa kulitulusya liloŵe lyalipandikwe mmitima jenu lyalikukombola kunkulupusya. **22** Nkalilambusya mwachinsyene, nambo mmeje wandu wakupanganyichisya masengo Liloŵe lya Akunnungu, ngaŵa wakupilikanila pe. **23** Pakuwa naga mundu ali jwakupilikanila pe Liloŵe lya Akunnungu nombe ngaŵa wakulipanganya lyalipikene, chalandane ni mundu jwakulilola ku meeso mu lindala. **24** Ni paakumalisya kulilola yatite ni kutyoka, kwakamo akuliŵalila yatite pakuwa. **25** Nambo mundu jwakugalolechesya uchenene malajisyo ga usyene gagakwalechelesya wandu, ni akwendelechela kugapanganyichisya masengo, pangapikanila pe ni kugaliŵalila, jwele mundu jo chapegwe upile mu indu yose yakuipanganya. **26** Mundu aganisya kuti akwajogopa ni kwapopelele Akunnungu, nambo ngakusiŵila lulimi lwakwe, kwapopelele kwao Akunnungu nganikukola mate ni akulilambusya nsyene. **27** Litala lya kwapopelele Akunnungu lyalili lyambone lyangali chileŵo paujo pao lili ali: Kwakamuchisya wamalekwa ni ŵawililwe ni achiŵankwawo ni nkalisakasya kwa indu yangalumbana ya pachilambo.

2 Achalongo achinjangu, iŵaga nkwakulupilila Ambuje wetu Che Yesu Kilisito, Ambuje ŵa ukulu, nakola lusagu kwa wandu kwa kwalola ku meeso. **2** Tujileje, mundu jumo awete pete jajikolochekwe kwa sahabu ni iŵalo yakusalala, akwinjila mu nyuumba jenu ja kupopelele, nombe akwinjila mundu jwa usauchi jwana iŵalo yakuwisala. **3** Iŵaga ŵanyamwe nkunchimbichisya jwelejo jwawete iŵalo yakusalala ni kunsalila “Ntameje apano pa chitengu chambone,” nambo ajula jwa usauchi nkunsalila, “Mwe, njimeje pelepo, pane ntameje paasi,” **4** ana lwele ngaŵa lusagu ni kulamula ko ngakukuika ni nganisyo syangalumbana? **5** Mpilikanile achalongo achinjangu wakunonyelwa! Ana Akunnungu nganiŵasagula wakulaga ŵa pachilambo kuti aŵe wachipanje mu chikulupi ni kupochela umwenye uŵalanjile aŵala wakwanonyela? **6** Nambo ŵanyamwe nkunnyosya jwausauchi. Ana ngaŵa

wachipanje wakunliwatilanga ni kunjausyanga pa nkungulu? 7 Ana ngaŵa wanyawo ni wakulitukana alila liina lyambone lya Ambuje, jwati wanyamwe nli wandu wakwe? 8 Naga isyene nkugajitichisya malajisyo gamakulu mu umwenye wa Akunnungu, gagali mu Malembelo ga Akunnungu gagakuti, “Munnonyele njenu jwammandichile mpela inkuti pakulinonyela mwasyene,” nkutendekanya yambone. 9 Nambo iwaga nkutenda lusagu kwa wandu kwa kwalola ku meeso nkutenda sambi ni malajisyo ga Akunnungu gakulosya kuti nganingajitichisya. 10 Pakuŵa mundu jwangakujitichisya likanyo limo mmalajisyo gose ga Akunnungu, chaaŵe ngakugajitichisya malajisyo gose. 11 Pakuŵa jwelejo juwatite, “Nkatenda chikululu,” ni jujo juwatite, “Nkaulaga.” Iwaga ngankutenda chigwagwa nambo nkuulaga, nkutema malajisyo. 12 Nipele mmecheteje ni kupanganya mpela wandu wachalamulikwe malinga ni malajisyo gagakutuwika walechelele. 13 Pakuŵa Akunnungu ngaalosya chanaso pachiwalamule wandu wangelosya chanaso. Nambo waali ni chanaso ngasajogopa kulamulikwa ko. 14 Achalongo achinjangu, ana mundu akukola chichi asalaga kuti ngwete chikulupi nambo ngakuchilosya kwa ipanganyo yambone? Ana chikulupi cho chichikombole kwakulupusya? 15 Tujileje, jwakukulupilila njetu jwannume pane jwankongwe nganakola chakuwala pane yakulya. 16 Mundu jumo jwenu waasalilaga, “Njaulanje kwa chitendeweke nkajotele mooto ni kwikuta,” pangaapa iyasoŵile mu kutama ana chakole chichi? 17 Iyoyo peyo chikulupi pe iwaga changali ipanganyo chiwile. 18 Nambo mundu akombolaga kusala, “Mmwe nkware chikulupi noneji ngwete ipanganyo.” Uneji chinyanje, “Munosye chikulupi chenu pangali ipanganyo noneji chinannosye chikulupi changu kwa ipanganyo yangu.” 19 Mmwejo nkukulupilila kuti Akunnungu ali wamo, yambone. Nambo masoka nombego gakukulupilila iyoyo, nombego gakutetemela. 20 Mmwe jwakulowela! Ana nkusaka kuloswa kuti chikulupi changali chipanganyo chiwile? 21 Ana Atati wetu che Iblahimu wakundikwe uli ali wambone paujo pa Akunnungu? Wakundikwe kwa chipanganyo pawantoyisye a Isaka mwanagwao pa chilisa. 22 Nkulola yakuti chikulupi chatesile masengo pamo ni chipanganyo chakwe ni chikulupi chatindimiswe kwa litala lya chipanganyo yakwe. 23 Malembelo ga Akunnungu gala gamalile gagatite, “Che Iblahimu wankulupilile Akunnungu ni kwayele wakundikwe kuŵa wambone paujo pao.” Nombejo wawilanjikwe ambusanga jwa Akunnungu. 24 Nkulola kuti mundu akukundikwa kuŵa jwambone paujo

pa Akunnungu kwa ipanganyo nambo ngaŵa kwa chikulupi pe. 25 Iyoyo peyo che Lahabu jwakulawalaŵa jula, wakundikwe jwambone paujo pa Akunnungu kwa ipanganyo yakwe pawapochele wakusosasosa ni kwakoposya paasa kwa litala line. 26 Mpela ila chiilu pangali mbumu cheewe, iyoyo peyo chikulupi pangali ipanganyo chiwile.

3 Achalongo achinjangu, nkaŵa wakwiganya wajinji pakuŵa nkumanyilila kuti uweji utukwiganya tutulamulikwe kwa chikali nnope kwapunda wandu wane. 2 Uweji wose tukuleŵa mwamujinji. Nambo iwaga mundu ngakuleŵa mu nkuwecheta kwakwe, jwelejo ali jwamalilwe, nombejo akupakombola kuchilongosya chiilu chakwe chose. 3 Uwe tukuwika chipaande chamwana cha chisyano chachitawikwe kwa migoji nkang'wa sya falasi kuti tukombole kuilongosya iilu yao kwaula kwakuli kose kwatukusaka uweji. 4 Iyoyo ngalaŵa namose jili jekulungwa nnope jikujigalikwa ni mbungo jakalipa nambo jikugalauswa ni chipande cha mwana cha chibao, ni jikwaula kwakusaka jwakujilongosya. 5 Iyoyo peyo lulimi luli chiwalo cha mwana nnope pa chiilu nambo lukulilapilila indu yekulungwa nnope. Nganisye mooto kanandi yaukuti pakolesya litinji lyekulungwa nnope. 6 Nombe lulimi luli mpela mooto. Lugumbele igongomalo ya pachilambo. Lulimi luli chiwalo cha mwana nambo lukukombola kuchinyakasya chiilu chose. Lukutinisya umi wetu chitandile kupagwa mpaka kuwa, kwa mooto waukutyochele ku jehanamu. (Geenna g1067) 7 Mundu akukombola kulanga inyama yayiliyose nombe amasile kukombola kulanga, inyama ya mwitini ni ijuni yayiliyose ni inyama yaikukwaŵa yayiliyose ni yaikutama mmeesi. 8 Nambo ngapagwa mundu jwakukombola kululanga lulimi. Lulimi luli lwangalumbana ni ngalukukomboleka kululanga, ni lugumbele sumu jajikuulaga. 9 Kwa lulimi tukwalapa Ambuje ni Atati wetu, ni kwa lulimi lulolo tukwalwesya wandu wagumbikwe chisau cha Akunnungu. 10 Mu kang'wa jimo mukukopochela malowe ga upile ni malowe ga kulwesya. Achalongo achinjangu ngaikuwajilwa indu iweje yeleyo. 11 Ana chisima chikukombola kukoposya kwanakamo meesi gambone ni meesi ga njete? 12 Ana achalongo achinjangu chitela cha ntini chikukombola kusogosya isogosi ya seituni pane chitela cha msabibu chikukombola kusogosya isogosi ya tini? Ngwamba, chisima cha meesi ga njete ngachikukombola kukoposya meesi gambone. 13 Ana nduni jwali ni lunda ni umanyilisi pasikati ja wanyamwe? Nipele alosye yeleyo kwa lwendo lwakwe lwambone kwa litala lya ipanganyo

yaikupanganyikwa kwa kulitulusya ni lunda. 14 Nambo iŵaga mmitima jenu mugumbele wiu ni uchimwa ni lipamo, nkasisa usyene kwa kulilapa ni kusala unami. 15 Lunda lwati yeleyo ngalukutuluka kutyochela kwini nambo luli lunda lwa pa chilambo, lwele lunda luli lwa chiundu ni lukutyochela kwa Shetani. 16 Pakuŵa papali ni wiu ni lipamo, pana utindiganyo ni ipanganyo yose yangalimate. 17 Nambo lwele lunda lwalukutyochela kwini, luli lwakusalala, lukusaka chitendeweke ni kulitimalika, luli chile kupilikanila malowe ga ŵandu. Lugumbele chanasa ni ipanganyo yambone, nganilukola lusagu, namuno kulambusya. 18 Ŵandu ŵakuchinonyela chitendeweke akupanganya indu yaikwikanawo chitendeweke kwa ŵandu ŵane, mbesi jakwe ŵandu akutendekwa ŵambone paujo pa Akunnungu.

4 Ngondo ni kuputana mwa ŵanyamwe ikukopochela kwapi? Ana ngaŵa ikutyochela mu tama syenu syasikukanilana mu nkati mwenu? 2 Nkulajila indu, ni pakuŵa ngankwipata, nukumbola kuulaga. Nkulajila kwannope kukola indu yejinji nambo ngankukombola kwipata, kwayele nkutandana ni kuputana. Ngankupata indu inkwisaka pakuŵa ngankwaŵenda Akunnungu. 3 Namose pankuŵenda, ngankupata pakuŵa nkuŵenda ni nningwa wangaŵa wambone, kuti nkombole kukwanisya tama syenu. 4 Mwanja ŵandu ŵangakulupilichika! Ngankwimanyilila kuti kutenda uganja ni chilambo uli umagongo ni Akunnungu? Kwapele jwalijose jwakusaka kutenda uganja ni chilambo akulitesya jwammagongo jwa Akunnungu. 5 Nkaganichisya kuti Malembelo ga Akunnungu gakuti malowe gangali chindu pagakuti, “Mbumu jwa Akunnungu jwaŵichikwe mwetuwe akwete wiiu ligongo lyetu.” 6 Nambo umbone wa Akunnungu ukwete machili gamakulungwa nnope mpela yagakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, “Akunnungu akwakanila ŵaali ni chibuli nambo akwapa upile ŵakulitulusya.” 7 Kwayele nkunde kulungoswa ni Akunnungu. Mwakanile Shetani nombewo chambutuche. 8 Mwaŵandichile Akunnungu nombewo chabandichile. Njosye makono genu mwanya ŵandi wa sambi. Nswejesye mitima jenu mwanya ŵaulamba. 9 Nsupuche, nliŵa ni kulila kwamalumbo. Lukondwa lwenu luwe kusupuka ni kuseka kwenu kuŵe kulila kwamalumbo. 10 Nlitulusye paujo pa Ambuje nombewo chankwesye. 11 Achinjangu nkalamulilana mwachinsyene. Mundu jwakunlalatila njakwe ni kunlamula, jwelejo akugalamulila ni kugalamula malajisyo. Naga nkugalamula malajisyo mmwe ngankugajitichisya malajisyo nambo nkugalamula.

12 Akunnungu jikape ni ŵakugatyosya Malajisyo ni kulamula. Ni ŵelewo pe ni ŵakukombola kukulupusya ni kuulaga. Ana mmwe ni ŵaani junkwalamula ŵandu ŵane? 13 Sambano mpilikanile mwanya ŵankuti, “Lelo pane malaŵi tutujale lisi limo, tukatame chaka chansima kweleko, ni kusumisya malonda ni kupata mbiya.” 14 Mwanja ngankwimanyilila ichiikopochele malaŵi mu umi wenu. Mwanja ndi mpela lipundugulu lyalikuwoneka katema kakajipi ni kusoŵa. 15 Ŵanyamwe mwasachilwe kuŵecheta yeleyi: “Ambuje asakaga chitutame ni kuchipanganya achi ni chelechi.” 16 Nambo sambano, nkulilapa ni kuligamba. Kulilapa kwati yeleyo kuli chigongomalo. 17 Nipele, mundu jwalijose jwakumanyilila chachili chambone chakusachilwa kuchitenda, nambo ngakuchitenda, mundu jo akupanganya sambi.

5 Sambano mpilikanile ŵanyamwe ŵaipanje! Nliŵa ni kulila kwa malumbo kwa ligongo lya kulaga kwakukunnyichilila. 2 Ipanje yenu iwosile ni minjilo jenu jililikwe ni chimbulukuku. 3 Sahabu jenu ni mbiya syenu sikamwile ukutu ni ukutu wakwe chiuŵe umboni pasikati jenu pakuŵa chijonanje ilu yenu mpela mooto yaukutu kutinisa. Ŵanyamwe nliunjichile ipanje kwa moŵa ga mbesi. 4 Nganimwalipa aŵala ŵaŵapangenyeye masengo mmigunda mwenu. Mpilikanile yakuti kulalatila, kulila kwa ŵandu ŵakugowola mmigunda jenu kuiche mmapikanilo ga Ambuje ŵaali ni ukombole. 5 Ntemi mchilambo kwa utame wakulisengwasya kwannope. Nlijimbese mwachinsyene mpela ng'ombe jajili chile kwa lyuŵa lya kusingwa. 6 Mwalamwile ni kwaulaga ŵandu ŵambone paujo pa Akunnungu, ŵanganakanila ŵanyamwe. 7 Kwayele achalongo achinjangu, mpililileje mpaka pataiche Ambuje. Nliŵa jwakulima yakuti pakulindilila kwa kupililila aila yaipandile, isogosye magungulo gambone ni yakuti pakujilindilila ula jandanda ni jambesi. 8 Iyoyo peyo ni ŵanyamwe ŵakwe mpililile, nkole mitima jakulimba ligongo kwika kwa Ambuje kuŵandichile. 9 Achalongo achinjangu, nkanyinyitilana mwachinsyene pe ntakulamulikwa ni Akunnungu. Jwakulamula aŵandichile kwika. 10 Achalongo achinjangu, mwasakaga kulola chisyasyo cha kulindilila ni kupililila mmasausyo, mwakumbuchile ŵakulondola ŵaŵasalaga utenga wa kutyochela kwa Ambuje ni ŵanyamwe nsyasye chitagu chao. 11 Tukwaŵilanga ŵelewo akwete upile pakuŵa ŵapililile. Mpilikene ngani sya kupililila ku che Ayubu, ni nkwananyilila Ambuje iŵantendeke kumbesi. Pakuŵa Ambuje aguumbele chanasa ni umbone. 12 Kupunda yeleyo yose achinjangu nkalumbila kwa

kwinani atamuno kwa chilambo atamuno kwa chindu chachili chose. Njileje, "Elo" iwaga nkusaka kuti elo ni "Ngwamba" iwaga nkusaka kuti ngwamba, pelepo nganlamulikwa ni Akunnungu. 13 Ana apali mundu jwalijose mu mpingo wenu jwakusauka? Apopeleje. Jwakusangalala ajimbe nyimbo sya kulapa. 14 Ana apali mundu mu mpingo wenu jwakulwala? Waŵilanje achakulu ilongola wa mpingo wa wāndu wakunkulupilila Kilisito wapopelele ni kwapakasya mauta mu liina lya Ambuje. 15 Ni akula kupopelela kwa chikulupi chikunnamisye jwakulwala jo, nombe Ambuje chanlamye. Naga watesile sambi, chalecheleswe. 16 Nsalilane sambi syenu kwa jwine ni jwine ni kupopelelana kuti nlamiswe. Mapopelo gakwe mundu jwambone paujo pa Akunnungu gana machili gakupanganya gamajinji. 17 Che Elia wāliji mundu mpela uwe, wapopelele kwa kuchalila kuti jikanya ula ni nganijinya ula pachilambo yaka itatu ni miesi sita. 18 Nipele wapopelele sooni ni ula janyele kutyochela kumaunde ni chilambo chasogwesye magungulo. 19 Achalongo achinjangu, iwaga mundu jwalijose mwa wanyamwe asochelaga ni kuuleka usyene, ni mundu jwine ammusyaga, 20 nipele mmanyiile kuti mundu jwalijose jwakummusya jwa sambi kutyochela nkusoya kwakwe, jwelejo chankulupusye mundu jo kutyochela mchiwa ni kwatenda Akunnungu watyochesye sambi syao syejinji.

1 Petulo

1 Une che Petulo, nduna ju Che Yesu Kilisito, ngunnembela wanyamwe wandu wasagulikwe ni Akunnungu, ni wampwilingene ni wankutama nti achalendo ku Ponto ni ku Galatia ni ku Kapadokia ni ku Asia ni ku Bisinia. **2** Akunnungu Atati wasagwile wanyamwe malinga ni wasachile ni kuntenda mme waswejekwe kwa litala Iya Mbumu, kuti nkombole kunjitchisya Che Yesu Kilisito ni kujosekwa ni miasi jao. Ngunsachila umbone wa Akunnungu ni chitendeweke chachinjini. **3** Twalape Akunnungu, Atati wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito! Kwa chanaso chao chachikulungwa watuweleche sooni kwa kunsyusya Che Yesu. Atupele chilolelo cha umi, **4** nipele tukulolela kupochela indu yambone yeyinji, yati Akunnungu wawichile wandu wao kwinani kwangaikwola atamuno kujonasika atamuno kusiina. **5** Chiuwe wenu wanyamwe wankugosekwa ni machili ga Akunnungu kwa litala Iya chikulupi, kwa ukulupusyo wauli chile kuunukukwa pa Iyuwa Iya mbesi. **6** Msengwanje nkati yeleyo, namuno sambano, kwa katema kakajipi, chinsachilwe kulaga kwa ligongo Iya malinjilo gamajinji. **7** Kulinjikwa kwenu ko kuli kwa liwamba Iya kuchipima chikulupi chenu iwaga chile cha usyene. Pakuwa namose sahabu jili chindu cha konasika, jikulinjikwa ni mooto. Iyoyo peyo chikulupi chenu chachili cha ndalama kupunda sahabu chichilinjikwe kuti chimanyiche iwaga chile chisyene. Ni kwa ligongo Iyo chimpochele lumbili ni ukulu ni luchimbichimbi katema Che Yesu Kilisito pachakopochele. **8** Wanyamwe nkwanonyela welewo namuno nganimwawone ni kwakulupilila namuno ngankawawona kwa sambano. Nipele nkusengwa nope kwa lukondwa lwekulu lwangalukuwechetekwa, **9** pakuwa mkupochela mbote ja kukulupilila kwenu, jelejo jili chiwombosyo chenu. **10** Wakulondola wa Akunnungu wasosilesosile ni walolitelolite yankati ukulupusyo wo, wanyawo wasagamukwile yankati ntuuka wati Akunnungu chachimpa wanyamwe. **11** Wasosile kumanyilila chiiwe katema chi ni chiweuli. Chindu chachiwechetekwe ni Mbumu jwa Kilisito waali nkati mwao, juwalongolele kusala nkati masauko gachigaasimane Kilisito ni ukulu uchiukopochele pakumala yeleyo. **12** Akunnungu waunukulile wakulondola kuti utenga uwajenesye ula nganiwagamba wele achinsyene, nambo wangambaga wanyamwe. Ni sambano utenga wo ulalichikwe kukwenu ni wele wawanalichile wanyamwe Ngani Jambone kwa litala Iya Mbumu jwa Akunnungu juwatumikwe kutyochela kwinani.

Indu yo, namuno achikatumetume wa kwinani akulajila kwimanya. **13** Kwa ligongo Iyo, mmeje chile ni kuchesya. Mmichanje chilolelo chenu chose mu umbone wa Akunnungu uchimpegwe katema Che Yesu Kilisito pachauunukulikwe. **14** Mmeje mpela wanache wa Akunnungu wakujitchisya, nkatama kwa kujikuya misese jenu jangalumbana jimwaliji najo katema pamwaliji ngankuumanyilila usyene wa Akunnungu. **15** Nambo mpela jwele jwammilasile yatite kuwa jwanswela, nomwe wakwe mme waswela mu lwendo lwenu lose. **16** Pakuwa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Mme waswela, pakuwa none ndili jwanswela.” **17** Pankwakolanga Akunnungu, wanyamwe nkawilanga Atati. Nipele, manyililanje kuti welewo akunlamula jwalijose malinga ni aila yaitepale pangali lusagu. Kwayele njendelechele kutama yambone pa katema kakasigalile pachilambo pano kwachimbichisya Akunnungu kwannope. **18** Pakuwa ngumanyilila kuti wanyamwe wammombwelwe mu wende wenu wangalimate, umwapochele kutyochela kwa achachekulu wenu. Nambo nganammombola kwa indu yakuwola, pane kwa maganga ga mbiya pane sahabu. **19** Nambo mwakulupwiswe kwa miasi ja ndalama jajikulungwa ja Kilisito. Jwali mpela mwanangondolo jwangali chilema namose lidoa. **20** Welewo wasagulikwe ni Akunnungu chikanawe kugumbikwa chilambo, waunukulikwe mmoa ga mbesi gano kwa ligongo Iyetu. **21** Kwa litala I Che Yesu Kilisito, kwakulupilila Akunnungu juwansyusisye ni kwapa ukulu, ni mwa yeleyo chikulupi ni chilolelo chenu ili kwa Akunnungu. **22** Pakuwa sambano, kwa kujitchisya usyene, wanyamwe nswejeswe mbumu syenu ni kwanonyela achinjenu pangali ulamba. Nipele nnonyelane jwine ni jwine kwa ntima wenu wose. **23** Pakuwa mpagwile kaaali nga wa kwa mundu jwakuwa nambo kwa mundu jwangakuwa, lisyene lili Lilo we Iya Akunnungu Iyalili Iyalijumi, ni Iyalikulama moa gose pangali mbesi. (aiōn g165) **24** Mpela Malembelo ga Akunnungu igakuti kusala, “Wandu wose ali mpela masamba, ni ukulu wao wose uli mpela uluwa wa masamba. Masamba gakuumula ni uluwa ukupatuka. **25** Nambo, lilo we Iya Ambuje likulama moa gose pangali mbesi.” Lilo we Iyo lili Ngani Jambone jajilalichilwe kukwenu. (aiōn g165)

2 Nipele, nnechanje ungalumbana wose, unami ni ulamba ni wiu ni kutukana ikapagwa sooni. **2** Moa gose njalile lilo we Iya uswela Iya Akunnungu nti mwanache yakuti pakulajila mawe, kuti kwa Iyeleyo isyene nkombole kukula ni kukulupuswa. **3** Mpela

igakuti kusala Malembelo ga Akunnungu, "Nnyimanyi mwachinsyene kuti Ambuje ali wambone." 4 Nipele, mwajaulile Ambuje! Welewo ali nti liganga lyalijumi lyekanikwe ni wandu, nambo paujo pa Akunnungu lili liganga lyesagulikwe ni lya ndalama jajikulungwa. 5 Wanyamwe nombe nli nti maganga gamajumi nkagumbikwe ni kuwa nyumba ja chimbumu muchinkatumichile mpela wambopesi waswela, nkatyosye mbopesi sya mbumu syasikukundikwa ni Akunnungu kwa litala li Che Yesu Kilisito. 6 Pakuwa Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Sagwile liganga lya ndalama, linguliwika nti liganga lya nsingi lya petumba ku Sayuni. Mundu juchankulupilile jwelejo ngaintenda soni." 7 Kukwenu wanyamwe wankukulupilila, liganga lya lili lya ndalama jajikulungwa, nambo kwa wele wangakukulupilila mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, "Liganga lyalikanile wakutawa kuti ngalikufai, sambano lilyolyo lili liganga lyalikusachilwa kwannope." 8 Sooni Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Liganga lya lili liganga lyalikwatenda wandu alikuwale, lwala lukwagwisya wandu." Wandu akulikuwala kwa ligongo akanile kuukulupilila utenga wa Akunnungu. Yeleyo ni iyatyochele mpela Akunnungu iwatite pakuganisisya. 9 Nambo wanyamwe nli wandu wasagulikwe, uwelesi wa wambopesi wa mwenye, ni lukosyo lwaluswela ni mpingo wa wandu wa Akunnungu, wasagulikwe kugasala masengo gakwe gamakulu gawamilasile ntyoche mu chipi, ni kunjinjisa mu lilanguka lyakwe lyekulu. 10 Kalakala wanyamwe nganimma wandu wa Akunnungu, nambo sambano wanyamwe nli wandu wakwe, kalakala Akunnungu nganantendela chanasa, nambo sambano mpochele chanasa chao. 11 Achambusanga wangu wangunnonyela, ngunchondelela wanyamwe nti achalendo ni wandu wa ulendo pa chilambo pano! Nnekangane ni tama syangalumbana simpagwile nasyo syasikupisyangana ni mbumu. 12 Wende wenu pasikati ja wandu wangakwamanyilila Akunnungu ukusachilwa uwe wambone, kuti pachachinnambuchisya po kuti nkupanganya ya sambi, chaiwone ipanganyo yenu yambone ni Akunnungu pachaiche chiwakusye. 13 Nipele mwajitichisye wandu wose waali ni ukulu kwa ligongo lya Ambuje. Munjitichisye mwenye jwali chilongola jwankulu, 14 ni mwajitichisye achakulu wawasagulikwe ni mwenye kwalamula wandu wa sambi ni kwalapa wakupanganya yambone. 15 Pakuwa Akunnungu akusaka ntende yambone kuti nkombole kusitawa kang'wa sya wandu wangali lunda wangakwimanyilila aila yakupanganya. 16 Mtameje nti wandu wanganatawikwa, ni ungatawikwa wenu

wo ukawa litala lya kuisisa yangalumbana yenu, nambo mtameje nti wakutumichila wa Akunnungu. 17 Mwachimbichisye wandu wose, mwanonyele wakukulupilila achinjenu, mwachimbichisye kwannope Akunnungu ni kumchimbichisya mwenye. 18 Wanyamwe wakutumichila, mwapiikanichisye achakulu wenu kwakwachimbichisya, nga wa kwa waali wambone ni chitungato pe, nambo ni wachikali. 19 Pakuwa iwaga nkupililila ipwetesi ya masauko gangankuwajilwa ligongo nkumanyilila kuti Akunnungu akusaka ye, nipele Akunnungu champanje upile. 20 Pakuwa, chimpanze chichi mwapiililaga kuputwa kwankusachilwa mputwe ligongo lya ilewo yenu? Nambo iwaga nkupililila kusauswa atamuno ntesile yambone, Akunnungu champe upile kwa ligongo lya. 21 Yeleyo ni yammilanjikwe nayo, pakuwa Kilisito nsyene wasawiche kwa ligongo lyenu, ni anlosisye ntende nti iwatesile. 22 Welewo nganatenda sambi, atamuno ngana wecheta lilowe lyalili lyose lya unami. 23 Welewo pawatukanikwe nganaliuchisya kwa kutukana. Ni pasawiche nganiwajogoya wandu kuti wajogope, nambo wachilesile chilolelo chakwe kwa Akunnungu, wakulamula mu usyene. 24 Welewo asyene wasijigele sambi syetu mu chiilu chao pa nsalaba, kuti uwe tuleche kutenda sambi, ni kutama kwa kupanganya yali yambone paujo pa Akunnungu. Ni kwakupotekwa kwao, wanyamwe nlamiswe. 25 Pakuwa mwaliji mpela ngondolo syesochelele, nambo sambano mmusile kwa jwakuchinga ni jwakwimilila umi wenu.

3 Iyoyo wanyamwe achakongwe wannombilwe, mwajitichisye achiwankwenu, kuti iwaga kwana wampepe mwa welewo wangakukulupilila Lilowe lya Akunnungu, apatanje kukulupilila kwa kuuwona wende wenu, pangaasalila chachili chose. 2 Pakuwa chalole wende wenu yautite kuwa wambone ni wakuchimbichisya. 3 Kulikwatula kweni, kuna we kwa paasa mpela ila kutiwa umbo yakusimosya ni kuwala indu yekolochekwe kwa sahabu ni kuwalila iwalo ya ndalama jekulungwa. 4 Nambo kulikwatula kweni kuwe mu ntima, kulikwatula kwangakukomboleka konasika yaani ntima wa kutulala ni wa kulitimalika. Kweleko ni kwakukusachilwa paujo pa Akunnungu. 5 Pakuwa yeleyo ni iwatite pakulikwatula achakongwe waswela wachiikala wawawisile chilolelo chao kwa Akunnungu achajitichisya achiwankwawo. 6 Mpela che Sala iwatite pakwajitichisya che lbrahimu ni kwawilanga ambuje. Sambano wanyamwe nli achiwali wakwe, iwaga chintende yambone pangali kogopa chachili chose. 7 Wanyamwe achalume,

iyoyo peyo ntameje kwa lunda ni achiwankwenu akuno nchimanyilaga kuti nganakola machili nti wanyamwe. Nkusachilwa kwachimbichisya pakuwa nombewo chapochele ntulilo wa umi pamo ni wanyamwe. Mwatendaga yeleyo ngansiwilila ni chachili chose pankwapopela Akunnungu. 8 Pakumalichisya, nguti yeleyi, wanyamwe wose mmeje ni ng'anisyo simo ni kukamuchisya ni nnonyelane chiulongo nchikolelanaga chanasa ni kulitulusya mu ntima. 9 Ngasimwauchisya yangalumbana wandu wakumpanganyichisya yangalumbana pane kutukana mpela yakuti pakutukana, nambo mwawendele upile, pakuwa wanyamwe mwaWilanjikwe ni Akunnungu kuti mpochele upile. 10 Mpela igakuti kusala Malembelo ga Akunnungu, "Jwakusaka kuononyela umi, Ni kuliwona lyuwa lyambone, Alusiwile lulimi lukawecheta yangalumbana, Ni kang'wa jikawecheta yakulambusya. 11 Aisepuche yangalumbana, atende yambone, achisose chitendewe kwa ntima wakwe wose ni kuchikuya. 12 Pakuwa Ambuje akwagosa wandu wambone wakwanonyelesya ni kugapilikanichisya mapopelo gao, nambo akwakanila awala wakutenda yangalumbana." 13 Ana nduni juchampoteche, mwalimbilaga kutendekanya yambone? 14 Nambo nachiwamuno nkupotekwa kwa ligongo lya kupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu, nkwele upile. Ngasimunjogopa mundu jwalijose, atamuno ngasimba ni lipamba. 15 Nambo mwalambe Kilisito mmitima jenu pakuwa ali Ambuje. Ntameje chile kunjanga mundu jwalijose jwakummusya yankati chilolelo chachili nkati mwenu. 16 Nambo ntende yeleyo kwa chitungato ni luchimbichimbi. Mme ni ntima wangaukulosya kuti nli ni sambi, kuti wele wakunnamanila ni kuntukana nkati wende wenu wambone nkulumbikana kwenu ni Kilisito jatende soni. 17 Pakuwa mmbaya kusauswa kwa ligongo lya kutenda yambone, iwaga lili lisosa lya Akunnungu, kupunda kusauswa kwa ligongo lya kutenda yangalumbana. 18 Pakuwa Kilisito asyene wawile kamo pe kwa ligongo lya sambi syenu, mundu jwambone paujo pa Akunnungu wasawiche ni kuwa kwa ligongo lya wandu wanalumbana, kuti anjigale mwanya kwa Akunnungu. Waulajikwe chiilu nambo watendekwe wajumi kwa ukombole wa Mbumu jwa Akunnungu. 19 Kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu jo wajawile kweleko kukusilalichila asila mbumu syasili mchitawiko. 20 Syelesyo sili mbumu sya wandu wakaniile kwajitichisya Akunnungu kalakala, pawalindililaga nkupililila katema che Nuhu pawakolosyaga ngalawa jajikulungwa jajikuwilanjikwa safina. Nkati mwa chelecho wandu kanandi pe, yaani

wandu nane, wakulupwiche mmeesi. 21 Ni meesi go gali chimanyisyo cha ubatiso waukunkulupusya sambano ji. Wele ubatiso uli ngawa kwa ligongo lya kutyochesya likaku lya pa chiilu, nambo nti lilangano lyaliwchikwe kwa Akunnungu lyalikutendekwa mu ntima waukulosya kuti nganitukola sambi. Nombe ubatiso wo ukunkulupusya wanyamwe kwa litala lya kusyuka ku Che Yesu Kilisito, 22 Wajawile kwini ni sambano atemi peuto pakuchimbichikwa kundyo kwa Akunnungu, akwalongosya achikatumetume wa kwini ni achakulu ni waali ni ukombole wekulungwa wa kwini.

4 Nipele pakuwa Kilisito wasawiche mu chiilu, nomwe wakwe nilimbisye nkuganisa iyoyo mpela yatite kuwa jwelejo, pakuwa jwelejo jwasawiche mu chiilu, alekangene ni sambi. 2 Ni mmwe wakwe chitandile sambano, mmo wa genu gagasigele pachilambo pano, kasintama kwa kusikuya tama syangalumbana syampagwile nasyo, nambo ntame kwa unonyelo wa Akunnungu. 3 Pakuwa katema kakapite ka umi wetu mwakwete katema kakaleu kakupanganya indu yaakupanganya wandu wanganwamanyilila Akunnungu. Mwatemi mu chigwagwa ni tama syangalumbana ni indimba yakutendekasya soni ni kupopela inyago yaikwachima Akunnungu. 4 Sambano, wele wandu wanganwamanyila Akunnungu akunsimonga wanyamwe pakummona ndi ngankukamulangana nawo sooni mu ipanganyo yao ya soni, nipele akuntukananga. 5 Nambo wele wandu chachiliwalanga achinsyene indu yao paujo pa Akunnungu, wakutama chile kwalamula wajumi ni wawe. 6 Lyele lili ligongo lyati Ngani Jambone jalalichilwe ilaila kwa wawe, kuti alamulikwe mu ilu yao yakuti akusachilwa kuwa nti wandu wane. Ngani Jambone ji jalalichilwe kwa wanyawo kuti mu utame wao wa chibumu akole umi mpela Akunnungu yatite kuwa wajumi. 7 Nambo mbesi ja indu yose jiwandichile. Nkusachilwa mme ni lunda, nilitawale mwachinsyene ni kupopela. 8 Kwipunda yose nnonyelane jwine ni jwine kwa ntima wenu wose, pakuwa unonyelo ukuunichila sambi syejinji. 9 Mpochehangane jwine ni jwine pangadandaula. 10 Jwalijose akusachilwa atumichileje ntulilo wakwe wapegwilwe ni Akunnungu kwa ligongo lya wane. Naga akutenda yeleyo chawe jwakulindilila jwambone jwa ntulilo wauliwose umpegwilwe ni Akunnungu. 11 Jwakulalichila jwalijose, akusachilwa kuutyosya utenga wa Akunnungu. Ni jwakutumichila, atumichile malinga ni machili gapegwilwe ni Akunnungu, kuti ajinichilwe Akunnungu mu yose kwa litala li

Che Yesu Kilisito. Ukulu ni ukombole uwe kwa welewo moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Eloo. (aiōn g165) 12 Wakunonyelwa, nkakusimonga kupotekwa ligongo lya kulinjikwa kwakukulungwa. Kasimmalanga kuti chili chindu chachilendo kukwenu. 13 Nambo nsengwanje pakuŵa nkusyoŵekana mmasausyo gao Kilisito, kuti nkombole kusengwa kwakupunda katema pachiuukulikwe ukulu wao. 14 Nkwete upile iŵaga wāndu chantukane kwa ligongo lya Kilisito, chelechi chikulosya kuti Mbumu jwa ukulu, yani Mbumu jwa Akunnungu, akutama nomwe. 15 Akapagwa jwalijose mwenumwe jwakuŵajilwa kusauka ligongo ndi jwakuulaga pane jwawii pane jwakutenda yangalumbana ni jwakulijinjisa mmasengo ga wane. 16 Nambo iŵaga nkusauka ligongo ndi jwakunkuya Kilisito, ikantenda soni, nambo mwakusye Akunnungu pakuŵa mmwe ndi jwakwe Kilisito. 17 Pakuŵa katema ka ulamusi kaiche, ni ulamusi wo ukutanda kwa wāndu wakwe Akunnungu asyene. Ni kulamulikwa ko iŵaga kukutanda kukwetu uwe, mbesi jakwe chijiŵe uli kwa wāndu ŵangakujitichisa Ngani Jambone ja Akunnungu. 18 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Iŵaga ili yakulimba kwa mundu jwali jwambone paujo pa Akunnungu kukulupuswa, chiŵe uli kwa jwangakwalamba Akunnungu ni jwali ni sambi?” 19 Nipele, ŵele ŵakusauka ligongo lya kusaka kwao Akunnungu, akusachilwa aliŵiche achinsyene mmakono mwa Akunnungu jwaali Jwakugumba jwao jwakukulupilichika, ni kwendelechela kupanganya yambone.

5 Une jwanchekulu chilongola jumo mwa ŵanyamwe achachekulu ilongola achinjangu ni jwa umboni junagaweni masauko ga Kilisito ni juchilumbikane nawo mu aula ukulu wauchiunukulikwe, ngunchondelela 2 nchinganje mpingo wa wāndu ŵa Akunnungu umpegwile, ngaŵa kwa kunkanganichisya, nambo kwakusaka kwenu mwachinsyene mpela yakuti kusaka Akunnungu. Kasintumichila kwa misese jakukola mbiya, nambo kwa kulityosya kwa ntima wenu wose. 3 Kasimwalongosya kwa machili aŵala wāndu ŵampegwile kwagosa, nambo ŵanyamwe mwachinsyene mme chitagu chambone kwa wāndu wo. 4 Ni Jwakuchinga Jwankulu pachaiche sooni, ŵanyamwe chimpochele chindu mpela singwa ja ukulu jangajikusisina. 5 Iyoyopeyo ŵanyamwe achachanda nkusachilwa mwajitichisye achakulungwa. Ŵanyamwe wose nkusachilwa kulituluya nkombole kutumichilana, pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Akunnungu

akwakanila ŵakulinamanila, nambo akwalosya umbone wao aŵala ŵakulituluya.” 6 Nipele nliŵiche paasi pa nkono wa Akunnungu wauli ni machili, kuti antende mme jwankulu kwa katema kakwe. 7 Mwaŵichile indu yaikunsausya mmitima jenu, pakuŵa ŵelewo akungosanga ŵanyamwe. 8 Nlilolechesye ni nchesyanje! Pakuŵa jwammagongo jwenu Jwaulamba, akusyungulasyungula mpela lisimba lyalikutongola lichinsosaga mundu jwakummila. 9 Ni ŵanyamwe munkanile jwelejo, mkulimbichila mchikulupi, nchimanyililaga kuti ŵakukulupilila achinjenu wose pachilambo pose akusimanwa ni masauko ganti iyoyo. 10 Nambo mwamalaga kulagaswa kwa katema kakajipi, Akunnungu ŵaali ŵambone mu wose ŵaŵammilasile njinjile mu ukulu wao wa moŵa gose pangali mbesi nkulumbikana ni Kilisito. Ŵelewo asyene chantende ŵamalilwe ni kuntaga machili ni kuntenda njime mwakulimbila mu nsingi wakulimba. (aiōnios g166) 11 Kwa ŵelewo kupagwe ukombole moŵa gose pangali mbesi! Eloo. (aiōn g165) 12 Nannembe chikalata chachijipi chi kwa ukamusi u che Siluwano, nnongo jungumanyilila ni kunkulupilila. Ngusaka kunlimbisa ntima ni kunsalila kuti chindu chi uli umbone wa usyene wa Akunnungu. Ntameje nkulimbila mu umbone wo. 13 Mpingo wa wāndu ŵakukulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha Babeli, akunkomasya. Iyoyopeyo che Maliko jwali nti mwanangu jwa usyene nombejo akunkomasya. 14 Nkomasyane kwa unonyelo wa Kilisito. Ngunsachila chitendeweke ŵanyamwe ŵanli wāndu ŵakwe Kilisito.

2 Petulo

1 Une che Simoni Petulo, jwakutumichila ni nduna ju Che Yesu Kilisito. Ngunnembela wanyamwe umpochele chikulupi chachikulu chambone nnope mpela chitwapochele uweji kwa litala lya umbone wa Akunnungu wetu ni Nkulupusyo jwetu Che Yesu Kilisito. **2** Ngunsachila umbone wa Akunnungu ni chitendewele kwa kuchuluka mkwamanyilila Akunnungu ni Che Yesu Ambuje wetu. **3** Kwa ukombole wao, Akunnungu atupele yose itukuilajila mu umi wa kwalamba ni kwanonyelesya kwa litala lya kwamanyilila welewo watuwilasile tujinjile mu ukulu wao ni umbone wao asyene. **4** Kwanti yele atupele chilanga chachikulungwa ni cha ndalama, kuti kwa litala lyo tukombole kuwambala uwonasi waukwika kwa ligongo lya misese jangalumbana ja pachilambo, ni kuwa mpela Akunnungu yakuti pakusaka tuwe. **5** Kwa ligongo lyo, nlimbichile nkonjehesya umbone mu chikulupi chenu ni mu umbone wo njonjehesye umanyilisi wenu. **6** Mu umanyilisi wenu njonjehesye kuukombola ntima ni mu kuukombola ntima mo njonjehesye upilili ni mu upilili wenu njonjehesye kwalamba Akunnungu. **7** Ni mu kwalamba Akunnungu kwenu njonjehesye umbusanga wa chilongo ni mu umbusanga wa chilongo njonjehesye unonyelo kwa wandu wose. **8** Pakuwa indu yi yachulukaga kukwenu, chiintende wanga wa ulesi nipele chintende yambone nkwananyilila Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. **9** Nambo munda jwanganakola yele yose ali jwangalola, ngakukombola kulola indu yaitalichile, nombe aliwalile kuti amasile kuswejekwa sambi syao sya kalakala. **10** Kwa ligongo lyo achinjangu nchalile kukutenda kuwilanjikwa kwenu ni kusagulikwa ni Akunnungu kuwe chindu chachikwendelechela pangali mbesi, mwatendaga yele ngangwa ng'oo. **11** Pakuwa mwatendaga yele, chinkundikwe kwinjila mu Umwenye wa mo wa gose pangali mbesi wa Ambuje ni Nkulupusyo jwetu Che Yesu Kilisito. **(aiōnios g166)** **12** Kwa ligongo lyo chimbunde kumkumbusya gelego mo wa gose, namose mmasile kwimanyilila ni nli chilimbile mu usyene wammupochele. **13** Nguganichisya kuti ili yambone kwangune, pandili pachilambo pano, kunjimusya kwa kunkumbusya nkati gelega. **14** Ngumanyilila kuti mandichile kuuleka umi wa pachilambo, mpela yatite pakuunosya Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. **15** Nipele chilimbile kutenda chachili chose chingukombola kuti pachimale kuwa nkombole kuikumbuchila yele yose katema kose. **16** Katema patwanjiganyaga nkati machili gaakwa

nago Ambuje wetu Che Yesu Kilisito, nginitukuya ndamo syangalimate. Uweji twachinsyene twauweni ukulu wakwe. **17** Pakuwa uweji twapali katema kawapegwile luchimbichimbi ni ukulu kutyochela kwa Akunnungu Atati, palyaichile lilowe kutyochela kwa wele waali ukulu wekulu, lichitiji, "Aju ni Mwanangu jwakunonyelwa, jungunonyelwa najo." **18** Uweji twachinsyene twalipikene lye lilowe kutyochela kwini patwaliji pamo nawo pachanya chikwesya chachiswela. **19** Tukukulupilila kuti, utenga uwa wechetekwe ni wakulondola wa Akunnungu waliji wa usyene, nomwe nkutenda yambone iwaga chimuupikanile. Pakuwa utenga wo ukwikanawo lilanguka lyalikulanguchisya mu chipi mpaka kucha ni lilanguka lya ndondwa ja nng'aandu pachililanguchisye mmitima jenu. **20** Nkupunda yeleyo, manyilile kaje kuti ngapagwa munda jwakukombola kusagamukula nsyene utenga wa Akunnungu wauli Mmalembelo. **21** Pakuwa utenga wa Akunnungu nganiuka kwa usache wa munda, nambo wandu wausasile achilongoswaga ni Mbumu jwa Akunnungu.

2 Kalakala ko wapali wakulondola wa unami pasikati ja wandu, iyoyo peyo chapagwe wakwiganya wa unami pasikati jenu. Nombewo chajinjisy kwa kalamuka majiganyo ga unami gagakwika nawo uwonasi ni kwakana Ambuje wawammombwele. Ni kwa litala lyo chakuichisye konasika kwawo kwa chitema. **2** Sooni wajinji chagakuye matala gao gangalumbana gagakwichisya soni, ni kwa ligongo lya welewo, litala lya usyene chilitukanikwe. **3** Ni kwa misese jao jangalumbana chalipatile mbiya kutyochela kukwenu kwa litala lya kunsalila ngano syapanganyisye achinsyene. Nambo Akunnungu wamasile kulamula chitandile kalakala kuti chiwalamule. Nombewo ali meeso pe kuti wajonanje. **4** Akunnungu nganatenda chanasa kwa achikatumetume wa kwini pawatesile sambi, nambo wajasile ku jehnamu. Kweleko atawikwe minyolo mu chipi totoloo, achilindililaga lyuwa lya kulamulikwa. **(Tartaroō g5020)** **5** Iyoyopeyo Akunnungu nganachitendela chanasa chilambo cha kalakala, pelepo pajanyele ula jijaichenacho chikumba meesi chichaunichile pachilambo chose cha wandu wangakwalamba Akunnungu. Nambo wankulupwisye che Nuhu juwaliji nkulalichila indu yambone iwasakaga Akunnungu pamo ni wandu wane saba. **6** Ni Akunnungu wajilamwile misi ja ku Sodoma ni ku Gomola, wajijonasile kwa mooto. Ni kwa litala lya alosisye chitagu cha indu ichitendekwe kwa wandu wangakwalamba Akunnungu. **7** Wankulupwisye che

Lutu, mundu jwambone, juwalasile nnope muntima kwa utame wa wamba wa wāndu wawagakanile Malajisyo. 8 Pakuwa che Lutu mundu jwambone jo watemi pasikati jao, waiweni ni kwipikana indu yangalumbana iwātentaga wāndu wo ni kila lyuwa ntimu wao waliji nkulagaswa kwannope. 9 Nipele, Ambuje akumanyilila yakuti pakwakulupusya nkulinjikwa wāndu wākwālamba Akunnungu, ni yakuti pakwaŵika wa sambu nkulaga mpaka lyuwa lya kulamulikwa kwawo. 10 Nambo nnoopenope welewo wākujikuya tama jangalumbana ja chilu ni kuunyelusya ukulu wa Akunnungu. Wākwiganya wā unami wā ali wākukanila ni wākulifuna, akuitukana yepanganyikwe ya kwinani yaili ni ukulu. 11 Nambo achikatumetume wā kwinani ali ni ukombole ni machili kwapunda wākwiganya wā unami, ngakwaŵechetela atamuno kwatukana wele wākwiganya wā unami paujo pa Ambuje. 12 Nambo wāndu wā akuchitukana chachilichose changakuchimanyilila. Ali mpela inyama yangali lunda, yaikuweleka kuti ikamulikwe ni kusinjikwa. Ni wele wāndu wo chajonanjikwe mpela inyama yo. 13 Chalipwe malagasyo kwa ligongo lya malagasyo gagatesile. Wanyawo akusengwa kwa kupanganya indu yaili yose yaikujisengwasya misese ja chilu musimusi pe. Wāndu wo akwete wende wakusakala ni kwichisya soni paakuchingangana nomwe mu chindimba cha yakulya akuno ali nkugasengwela matala gao ga kulambusya. 14 Meeso gao gamagumbale igwagwa, ngaakuleka kutenda sambu ng'oo. Wākwanyenga wāndu wāngakwima chilimbile mu itanje. Mitima jao jisyoŵelele kusaka mbiya. Akunnungu wālwesisywe wele wāndu. 15 Alesile litala lyegolochi, asochele ni kulikuya litala lya Balaamu, mwana ju che Beoli juwanonyelwe nnope mbiya, syakaŵegwile kwa kutenda yangalumbana, 16 nambo wākalipilwe kwa ligongo lya ungalumbana wakwe. Nipele mbunda jingajikuwecheta, jaŵechete mpela mundu, ni kugasiŵila masoka ga jwakulondola jo. 17 Wele wāndu ali mpela isima yangali meesi ni mpela maunde gamapujikwe ni chimbunga. Akunnungu wāwīchile liuto lya kutama papali ni chipi totoloo. (questioned)

18 Pakuwa wākwiganya wā unami wo, akuwecheta malowe ga kulikanganichila ni gangalimate ni kwa misese jao jangalumbana, akwatanjisya wāndu watandite kuliwambasya kutyochela mwa wāndu wākutama mu sambu. 19 Akwapa wāndu wane chilanga chakuti chalecheleswe namuno achinsyene wo ali achikapolo wā indu yaikukombola kuujonanga umi wao. Pakuwa mundu akuwa kapolo mu chachili chose chakukamulwa nacho. 20 Wāndu wamasile

kukulupuka mu kusocheya kwa chilambo kwa kwamanyilila Ambuje ni Nkulupusyo Che Yesu Kilisito, atanjilaga ni kulepela ni sambu, wāndu wo chaŵe wāngalumbana kwannope kupunda iwāliji kundanda. 21 Pakuwa ikaliji mmbaya kwa wanyawo iwaga ngakanalimanyilile litala lyambone paujo pa Akunnungu, kupunda kulimanyilila, nipele kulileka ni kulipotesya lilajisyo lyaliswela lyapegwilwe. 22 Nambo iwoneche kukwao malinga ni chitagu cha usyenesyene chati, "Mbwa aujilile yaalukwile nsyene," ni "Liguluwe lyejoje likuuja kugalagata pa matope." Ni yaili kukwawo sambano.

3 Achambusanga wāngu, achichi chili chikalata chaawili chingunnembela mwanya. Mu ikalata iwili yo liinjile kusijimunya nganisyo syenu syambone kwa kunkumbusya indu yi. 2 Ngusaka nkumbuchile malowe gaŵagaŵechete kalakala wākulondola waswela wā Akunnungu, ni lilajisyo lya Ambuje ni Nkulupusyo limpegwilwe ni achinduna wenu. 3 Chikanawe chachili chose mmanyilile kuti moŵa gambesi chaiche wāndu wākulongoswa ni misese jao jangalumbana, nombewo chachimpanganyichisya ya chipongwe, 4 achitiji, "Walanjile kuti chaiche! Ana sambano ali kwapi? Pakuwa chitandile lyuwa liŵawile achambuje wetu, indu yose ili ilaila chitandile kugumbikwa chilambo." 5 Pakuwa wāndu wā akuliŵalila melepe kuti kalakala Akunnungu paŵaŵechete lilowe pe kwinani ni chilambo yagumbikwe. Ni wachigumbile chilambo kutyochela mmesi ni kwa meesi, 6 ni kwa malajisyo ga Akunnungu, chilambo cha ndanda chila chajonanjikwe kwa chikumbameesi. 7 Nambo kwinani kwa sambano ni chilambo iwīchikwe kwa Lilowe lya Akunnungu ligongo lya kujonanjikwa kwa mooto. Iwīchikwe mpaka lyuwa lya kulamulikwa ni konanjikwa kwa wāndu wāngakwalamba Akunnungu. 8 Nambo, wākunonyelwa wāngu, ngasinilwalila chindu chimo chati, kwa Ambuje, lyuwa limo lili nti yaka elufu moja ni yaka elufu moja nti lyuwa limo. 9 Ambuje ngakukaŵa kuchitimisya chilanga chao mpela wane yakuti kuganisya kuti chakaŵe. Welewo akwete upiliu kukwenu, pakuwa ngakusaka hata mundu jumo ajonanjikwe nambo kuti wose aleche sambu. 10 Nambo lyuwa lya Ambuje chiliche chisisimuchile mpela kwika kwa jwawu, pa lyuwa lyo kwinani chikutyochi kwa chisindo chachikulungwa ni indu yose yaili kwinani mpela ila lyuwa, ni ndondwa ni lilanguka lilinele chijonanjikwe kwa mooto. Chilambo chino ni indi yose yaili mwelemo chijonanjikwe. 11 Pakuwa indu yose chijonanjikwe kwanti yele, ana nkusachilwa wanyamwe kuwa

wāndu wānti uli? Nkusachilwa ntameje mu uswela
 ni kwalamba Akunnungu, 12 nchilindililaga Lyuŵa
 Iya Akunnungu ni kulitenda liiche kwakwanguya, pa
 Iyele lyuŵa Iyo kwinani chikutiniswe kwa mooto ni
 konanjikwa ni indu yose yaili kwinani chiinyelenduche.
 13 Nambo malinga ni chilanga chao, tukulolela
 kwinani kwasambano ni chilambo chasambano mwati
 jwalijose akuipanganya yaili yambone paujo pa
 Akunnungu. 14 Kwayele achambusanga wāngu,
 nchilolelaga Lyuŵa Iyo, nilimbisye kuti mmoneche
 wāswela ni wāngali chileŵo paujo pa Akunnungu ni
 kutama nawo kwa chitendewe. 15 Ni wānyamwe
 nkumbuchile kuti upililiu wa Ambuje wetu uli lipesa
 Iyakumpa kuti nkulupuswe, mpela njetu che Paolo
 iŵatite pakunnembela kwa lunda Iwapegwilwe ni
 Akunnungu. 16 Gele ni gaŵaŵechete mu ikalata
 yao yose pakukunguluchila indu yo. Mu ikalata yao
 kwana indu impepe yakulimba kuimanyilila, indu yati
 wāndu wākulowēla ni wāndu wākugalaukagalauka
 akuilyungasya mpela yakuti kugagalausya Malembelo
 ga Akunnungu gane. Kwayele akuliulaga achinsyene.
 17 Nambo wānyamwe achambusanga wāngu,
 mmasile kuimanyilila chile ayi. Niliolechesye
 kuti nkalyungasikwa ni uwonasi wa majiganyo
 gangalumbana ga wāndu wāngakugajitichisya
 malajisyo kuti nkagwa kutyochela mu aila indu
 inkuikulupilila. 18 Nambo njendelechele kukula mu
 umbone wa Akunnungu, ni iyoyo mu nkwananyilila
 Ambuje ni Nkulupusyo jwetu Che Yesu Kilisito. Kwa
 ŵelewo uŵe ukulu sambano namose moŵa gose
 pangali mbesi! Eloo. (aiōn g165)

1 Yohana

1 Tukunlembela wanyamwe utenga wa Ngani ja ajula jwakuwilanjikwa Liloŵe jwakwikanawo umi, juwapali chitandile kundanda. Uwe twampikene ni kumbona kwa meeso getu twachinsyene, twammweni ni kunkwaya kwa makono getu twachinsyene. **2** Jwele jwakwikanawo umi wo paŵaiche, twammweni, nowaji tukuŵalanga umboni ni kunlalichila wanyamwe nkati umi wa moŵa gose pangali mbesi. Jwelejo ŵaliji kwa Atati ni sambano atukopochele uweji. (aiōnios g166) **3** Tukunlalichila nkati Che Yesu, jutwammweni ni kumpilikana, kuti nombe wanyamwe nlumbikane pamo nowaji mu umo watukwete nkulumbikana kwetu ni Akunnungu Atati ŵetu ni Che Yesu Kilisito Mwanagwe. **4** Tukunlembela wanyamwe indu yi kuti lukondwa lwenu ni lwetu lumalilwe. **5** Ngani jitwajipikene kutyochela ku Che Yesu ni jitukunlalichila wanyamwe jili: Akunnungu ali lulanga, ni ngapagwa chipi munkati mwakwe. **6** Twasalaga tulumbikene ni Akunnungu, akuno tuli nkupanganya ya chigongomalo ili mpela tukutama muchipi, tukusala unami ni indu yatukuitendekanya ngaŵa ya usyene. **7** Nambo twatamaga mu lulanga, mpela Akunnungu nsyene yakuti kutama mu lulanga, tukulumbikana pamo jwine ni jwine, ni miasi ji Che Yesu jwaali Mwanagwao, jikutuswejesya sambu syose. **8** Twajilaga nganitukola sambu, tukulilambusya twachinsyene, ni usyene nganiŵa mwetuwe. **9** Nambo twajitichisyaga ni kusala kwa Akunnungu kuti tukwete sambu, ŵelewo ali ŵakulupilichika ni ali ŵambone moŵa gose, nombejo chatulechelesye sambu syetu ni kutuswejesya ni yakunyakasya yose. **10** Twajilaga nganitukola sambu tukuntenda Akunnungu ali jwaunani, ni liloŵe lyao nganilipagwa mwetuwe.

2 Achiŵanangu ŵakunonyelwa, ngunlembela maloŵe ga, kuti nkatenda sambu. Iŵaga jwalijose atesile sambu, tukwete nkamusi jwakutopopelela kwa Akunnungu Atati pamalo petu, jwele ali Che Yesu Kilisito, jwali jwambone paujo pa Akunnungu. **2** Kilisito nsyene ali mbopesi jajityochekwe kwa ligongo lya kulecheleswa sambu syetu, ni ngaŵa kwa sambu syetu pe, nambo iyoyo kwa ligongo lya sambu sya ŵandu wose ŵaali pachilambo. **3** Twajitichisyaga Malajisyo ga Akunnungu, pelepo, tukukombola kuimanyilila isyene kuti tukwamanyilila Akunnungu. **4** Mundu jwakuti akwamanyilila Akunnungu, nambo ngakugajitichisyaga malajisyo gakwe, jwele mundu ali jwaunani ni usyene nganiupagwa munkati mwakwe. **5** Nambo jwalijose jwakwitichisya Liloŵe lya Akunnungu,

unonyelo wa Akunnungu umalilwe munkati mwakwe. Kwanti yele tukukombola kumanyilila isyene kuti tukulumbikana ni Akunnungu. **6** Mundu jwakusala kuti alumbikene ni Akunnungu, atameje mpela iŵatamaga Che Yesu nsyene. **7** Achambusanga ŵangu ŵangunnonnyela, lilajisyo lingunlembela li ngaŵa lilajisyo lya sambano, nambo lilajisyo lya kalakala, limwaliji nalyo kutyochela kundanda. Lilajisyo lya kalakala lya, lili utenga umwaupikene. **8** Atamuno, ngunlembela lilajisyo lya sambano, liloŵe lya usyene lili munkati mwa Kilisito iyoyopeyo likuwoneka munkati mwenu. Pakuŵa chipi chimasile ni lilanguka lya usyene litandite kulanguchisya. **9** Mundu jwalijose jwakuti akutama mu lilanguka nambo akunchima nlongo njakwe, mundu jo akutama mu chipi mpaka lelo jino. **10** Ni mundu jwalijose jwakunnonnyela nlongo njakwe, jwelejo akutama mu lulanga, nombe munkati mwakwe ngapagwa chindu chachikwatendekasya ŵandu ŵane atende sambu. **11** Nambo mundu jwalijose jwakunchima nlongo njakwe jwelejo akutama muchipi, ni akwenda muchipi, ngakukumanyilila kwakwaula, ligongo chipi chatuswile meeso gakwe. **12** Ngunlembela wanyamwe ŵanache ligongo nnecheleswe sambu syenu kwa litala lya aila yaitelesile Kilisito. **13** Ngunlembela wanyamwe achatatati ligongo mummanyi Kilisito juŵaliji kutyochela kundanda. Ngunlembela wanyamwe achachanda ligongo mumpundile Shetani. **14** Ngunlembela wanyamwe ŵanache pakuŵa mummanyi Akunnungu Atati ŵetu. Ngunlembela wanyamwe achatatati, pakuŵa mummanyi Kilisito juŵaliji kutyochela kundanda. Ngunlembela wanyamwe achachanda ligongo kwete machili ni Liloŵe lya Akunnungu likutama nkati mwenu, ni wanyamwe mumpundile Jwangelumbana jula. **15** Nkachinonyela chilambo atamuno chachilichose chachili mu chilambo. Iŵaga mundu akuchinonyela chilambo ngaakombola kwanonyela Akunnungu Atati ŵetu. **16** Pakuŵa indu yose yaili pachilambo, mpela ila tama sya chiilu syangalumbana simpagwile nasyo ni tama ja indu yaikulolecheka kwa meeso, ni kulifunila ipanje inkwete, yele yose ngakutyochela kwa Akunnungu Atati ŵetu nambo ikutyochela pachilambo. **17** Chilambo ni indu yakuilajila ŵandu ikupita, nambo mundu jwakuipanganya yaikwanonyelesya Akunnungu, jwelejo chatame moŵa gose pangali mbesi. (aiōn g165) **18** Achiŵanangu, aka kali katema kambesi. Mpela imwatite kupilikana kuti chaiche jwakunkanila Kilisito, ni sambano ŵakwakanila Kilisito aikangene achajinji. Ni kwayele tukuimanyilila kuti akano kali katema kambesi. **19** Ŵandu wo ŵatyochele pasikati jetu, nambo nganaŵa mu mpingo wetu

pakuwa akaliji mu mpingo wetu, akasigalile ni uweji. Nambo watulesile, kuti ilolechele pangasisika kuti ngana wa mu mpingo wetu. 20 Nambo wanyamwe mumpochele Mbumu jwa Akunnungu ni Kilisito ni wose nkuumanyilila usyene. 21 Ngunnembela wanyamwe nga wa pakuwa ngankuumanyilila usyene, nambo ligongo nkuumanyilila ni sooni nkuimanyilila yakuti, unami wauli wose ngaukutyochela mu usyene. 22 Ana nduni jwaali jwaunami? Wandu wakukanila kuti Che Yesu ngana wa Kilisito. Wandu mpela welewo ali wammagongo wa Kilisito, pakuwa akunkana Akunnungu Atati wetu pamo ni Mwana. 23 Mundu jwakunkana Mwana iyoyo akunkana Atati nombe, ni mundu jwakunjitchisya Mwana iyoyo akunjitchisya Atati nombe. 24 Nipele, utenga umwauplikene chitandile kundanda utame mmitima jenu. Utenga wo watamaga mmitima jenu, nipele, wanyamwe chinlonjele nkulumbikana ni Mwana ni Atati. 25 Achi ni chilanga chaatulanjile Kilisito, chaatupe umi wa mo wa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 26 Nanlebele wanyamwe gelega nkat wandu wakusaka kunlyungasya wanyamwe. 27 Nambo wanyamwe, mumpochele Mbumu jwa Akunnungu kutyochela kwa Kilisito. Nombejo akwendelechela kutama munkati mwenu, kwayele ngankulajila mundu anjiganye. Pakuwa Mbumu jwa Akunnungu akunjiganya indu yose, ni majiganyo gakwe gali ga usyene, ni nganiga wa ga unami. Nipele ngakumulichisye majiganyo ga Mbumu jwa Akunnungu ni kulonjela nkulumbikana ni Kilisito. 28 Sambano achiwanangu, nlonjele nkulumbikana nawo kuti katema kachauje ngatujogopa ni ngatukola soni paujo pao lyu wa lyakwika kwakwe. 29 Nkuumanyilila kuti Kilisito ali jwakupanganya yambone paujo pa Akunnungu, iyoyo mmanyilile kuti wandu wakupanganya yambone paujo pa Akunnungu, welewo ali wanache wa Akunnungu.

3 Nnole yatite kutunonyela Atati, mpaka tukuwilanjika wanache wa Akunnungu, nowaji ni yatuli. Kwaligongo lya wandu wa pachilambo pa ngaakutumanyilila, pakuwa nganiwamanyilila Akunnungu. 2 Achambusanga wangu, sambano uweji tuli wanache wa Akunnungu, nambo nginiwe kumanyika chituwe wanti uli. Nambo tukwimanyilila yakuti pachachiika Kilisito, chitulandane nawo pakuwa chitwawone uwele waali nawo. 3 Nipele, jwalijose jwakulolela kwawona Kilisito aliswejesye, mpela ila Kilisito nsyene yatite kuswejela. 4 Mundu jwalijose jwakutenda sambu ngakulikamulisa lilajisyo lya Akunnungu, pakuwa kutenda sambu kuli kuleka kukamulisa lilajisyo. 5 Nkuumanyilila

kuti Kilisito waiche kuti asityosye sambu syetu, nombewo nganakola sambu syasili syose. 6 Kwayele mundu jwalumbikene ni Kilisito ngakwendelechela kutendekanya sambu. Nambo jwakwendelechela kutendekanya sambu ngana we kwawona welewo atamuno kwamanyilila. 7 Achiwanangu, mundu jwalijose ngasanlyungasya. Mundu jwakutenda ipanganyo yambone, mundu jo akwanonyelesya Akunnungu mpela ila Kilisito yatite kwanonyelesya Akunnungu. 8 Mundu jwalijose jwakwendelechela kutendekanya sambu jwelejo ali jwa Shetani, pakuwa Shetani atesile sambu chitandile kundanda. Kwa ligongo li, Mwana jwa Akunnungu waiche pachilambo kukugajonanga masengo ga Shetani. 9 Mundu jwalijose jwaali mwanache jwa Akunnungu ngakwendelechela kutendekanya sambu, pakuwa umi wa Akunnungu ukutama munkati mwakwe, kwapele ngaakukombola kuendelechela kutendekanya sambu ligongo Akunnungu ali Atati wa. 10 Mundu jwalijose jwangakupanganya yambone paujo pa Akunnungu, pane jwangakunonyela nlongo njakwe, jwelejo ngana wa mwanache jwa Akunnungu. Yele ni yakuti pakumanyika wanache wa Akunnungu ni wanache wa Shetani. 11 Pakuwa ngani jimwajipikene chitandile kundanda ni aji: Tunonyelane jwine ni jwine. 12 Tuka wa mpela che Kaini juwalongweswe ni Shetani ni kumbulaga che Abeli mpwakwe. Kwa chichi wammuleje? Ligongo ipanganyo yao yaliji yangalumbana ni mpwakwe waji ni ipanganyo yambone paujo pa Akunnungu. 13 Achalongo achinjangu nkasimonga naga wandu wa pachilambo pa akunchima. 14 Uweji tukwimanyilila yakuti tupitile kutyochela mu chiwa ni kwinjila mu umi, pakuwa tukwanonyela achalongo achinjetu. Mundu jwanganakola unonyelo akutama mmachili ga chiwa. 15 Mundu jwalijose jwakunchima njakwe ali jwauulasi ni wanyamwe nkumanyilila, jwauulasi nganakola umi wa mo wa gose pangali mbesi munkati mwakwe. (aiōnios g166) 16 Yeleyi ni yatukuti pakuumanyilila unonyelo yauli, pakuwa Kilisito wautyosise umi wao kwa ligongo lyetu. Nowaji tukuwajilwa kuutyosya umi wetu kwaligongo lya kwakamuchisya achalongo achinjetu. 17 Nambo mundu akolaga chipanje cha pachilambo, ni kummona mpwakwe akwete yaikwaso wa, nombejo ngakwakolela chanasa, ana mundu jo akukombola chinauli kusala akwanonyela Akunnungu? 18 Achiwanangu, tuleche kwanonyela wandu kwa malowe pe, nambo twanonyele kwa kwalosya isambo. 19 Yeleyi ni yatukuti pakumanyilila kuti uweji tuli wa usyene ni mitima jetu nganjikola lipamba

paujo pa Akunnungu. 20 Pakuŵa atamuno mitima jetu ngajikutulamula kuti tuleŵile, tukwimanyilila kuti Akunnungu ali jwankulu kujipunda mitima jetu, nombewo akwimanyilila indu yose. 21 Achambusanga ŵangu naga mitima jetu ngajikutulamula kuti tuleŵile, nipele nganitukola lipamba paujo pa Akunnungu. 22 Ni chilichose chatukuŵenda kukwao tukupochela, pakuŵa tukwitichisya malajisyo gao ni kuipanganya yaikwanonyelesya. 23 Ni lilajisyo lyao lili lyeleli, tulikulupilile lina lya Che Yesu Kilisito, Mwanagwe ni kunonyelana jwine ni jwine mpela yatite pakutalajisya. 24 Ŵandu wose ŵakwitichisya malajisyo ga Akunnungu, akutama nkulumbikana ni Akunnungu ni Akunnungu akutama nkulumbikana ni ŵandu wo. Tukumanyilila yeleyo kuti Akunnungu akutama nkulumbikana ni uwe kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu jwatupele.

4 Achambusanga ŵangu, ngasimunkulupilila mundu jwalijose jwakuti akulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, nambo muninje nnole kanga mbumu jo akutyochela kwa Akunnungu pane ngaŵa, pakuŵa ŵakulondola ŵa unami ŵajinji akopochele pachilambo. 2 Yeleyi ni ichinjile pakumanyilila mundu jwakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, mundu jwalijose jwakuitichisya kuti Che Yesu Kilisito ŵaiche ni kuŵa mundu, mundu jo akulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu. 3 Nambo mundu jwalijose jwangakunjichisya Kilisito yeleyi, jwelejo nganakola Mbumu jwakutyochela kwa Akunnungu. Mundu jo akulongoswa ni mbumu jwakwakanela Kilisito, ni mbumu jumwapilikene akwika, sambano amasile kwika pachilambo. 4 Ŵanyamwe ŵanache ndi ŵanache ŵa Akunnungu ni mwampundile ŵakulondola ŵaunami, ligongo mbumu jwa Akunnungu jwali munkati mwenu ali jwankulu kumpunda jwele jwali munkati mwa ŵandu ŵa pachilambo. 5 Ŵakulondola ŵaunami akuŵecheta indu ya pachilambo, ni ŵandu ŵa pachilambo akwapilikanila ligongo ŵelewo ali ŵa pachilambo pano. 6 Uweji tuli ŵandu ŵa Akunnungu, ni mundu jwalijose jwakwamanyilila Akunnungu, jwelejo akutupilikanila. Nambo mundu jwalijose jwangakumanyilila Akunnungu, jwelejo ngakutupilikanila. Yeleyo ni yatakuti pakumanyilila Mbumu jwausyene ni mbumu jwaunami. 7 Achambusanga ŵangu, tunonyelane, pakuŵa unonyelo ukutyochela kwa Akunnungu. Ni mundu jwalijose jwakwete unonyelo ali mwanache jwa Akunnungu ni akwamanyilila Akunnungu. 8 Mundu jwalijose jwanganakola unonyelo, jwelejo ngakumanyilila Akunnungu, pakuŵa Akunnungu

ali unonyelo. 9 Akunnungu ŵaulosisye unonyelo wao kukwetu kwa kuntuma Mwanagwe jwajikajikape pachilambo, kuti kwa litala lya jwelejo tukole umi wa usyene. 10 Weleu ni unonyelo, ngaŵa kuti uweji twanonyele Akunnungu, nambo kuti ŵelewo ŵatunonyele uweji, ni ŵantumile Mwanagwe aŵe mbopesi kuti tulecheleswe sambi syetu. 11 Ŵakunonyelwa ŵangu, naga Akunnungu ŵatunonyele kwanti yeleyo, nipele nowe ikutuŵajila tunonyelane jwine ni jwine. 12 Ngapagwa mundu jwawayiye kwawona Akunnungu, nambo twanonyelanaga Akunnungu akutama nkulumbikana ni uwe, ni unonyelo wakwe ukumalila mwetuwe. 13 Kwa litala li tukumanyilila kuti tukutama nkulumbikana ni Akunnungu, ni Akunnungu akutama nkulumbikana ni uweji, pakuŵa atupele Mbumu jwao. 14 Noweji tuiweni ni tukwasalila ŵandu ŵane umboni kuti, Atati antyosisye Mwanagwe aŵe Nkulupusyo kwa ŵandu ŵa pachilambo. 15 Mundu jwalijose jwakuitichisya ni kuti Che Yesu ali Mwana jwa Akunnungu, Akunnungu akutama nkulumbikana ni jwele, nombeko akutama nkulumbikana ni Akunnungu. 16 Noweji tuumanyi ni kuukulupilila unonyelo wa Akunnungu walinawo kukwetu. Akunnungu ali unonyelo ni mundu jwalijose jwakutama mu unonyelo akutama nkulumbikana ni Akunnungu, ni Akunnungu akutama nkulumbikana ni jwelejo. 17 Unonyelo umalile mwetuwe, kuti tukole chilolelo pa lyuŵa Akunnungu pachiŵalamule ŵandu. Nombe chitukole chelecho pakuŵa umi wetu pachilambo pa, ukulandana ni umi wa Che Yesu Kilisito. 18 Mu unonyelo mwangali lipamba. Unonyelo waumalilwe ukutopola lipamba, pakuŵa mundu jwakwete lipamba nganaŵe kumalilwa mu unonyelo. Pakuŵa mundu jwakwete lipamba akukujogopa kulamulikwa. 19 Uweji tukunonyelana pakuŵa Akunnungu ŵatunonyele uweji kaje. 20 Mundu atiji ngwanonyela Akunnungu, akuno alinkunchima nlongo njakwe, ali jwaunami. Pakuŵa mundu jwangakunnonyela nlongo njakwe jwakumbona, ngakupakombola kwanonyela Akunnungu ŵangakwaŵona. 21 Kilisito ŵatupele lilajisyo li: Mundu jwakwanonyela Akunnungu akusachilwa iyoyo annonyele ni nlongo njakwe.

5 Mundu jwalijose jwakukulupilila kuti Che Yesu ali Kilisito Nkulupusyo, mundu jo ali mwana jwa Akunnungu. Ni mundu jwakwanonyela atati akunnonyela ni mwanagwe nombe. 2 Yeleyi ni yatuimanyi kuti tukwanonyela ŵanache ŵa Akunnungu, apala patukwanonyela Akunnungu ni kugakunda malajisyo gakwe. 3 Pakuŵa kwanonyela

Akunnungu kuli kugajitichisya malajisyo gakwe. Ni malajisyo gakwe ngagakulimba, 4 pakuwa jwali mwana jwa Akunnungu akukombola kuipunda indu ya pachilambo. Nowe tukukombola kuipunda indu ya pachilambo kwa chikulupi chetu. 5 Ana, nduni jwakukombola kuchipunda chigongomalo cha pachilambo? Ali jwejula pe jwakukulupilila kuti Che Yesu ali Mwana jwa Akunnungu. 6 Che Yesu Kilisito ni juwaiche kwa meesi katema pa'aliji nkubatiswa ni kwa miasi pa'awile. Nganaika kwa meesi pe nambo kwa meesi ni miasi. Nombe Mbumu jwa Akunnungu akuwalanga umboni kuti ili isyene, pakuwa Mbumu ali usyene. 7 Pakuwa apali waumboni watatu. 8 Mbumu jwa Akunnungu ni meesi ni miasi, wose watatu akuwalanga umboni waukwilana. 9 Twaukundaga umboni wa wandu, umboni wa Akunnungu uli wekulu nnope kupunda wa wandu, ni umboni wauwalasile Akunnungu nkati Mwanagwe uli wausyene. 10 Mundu jwakukulupilila Mwana jwa Akunnungu akwete umboni wo mu nima mwakwe. Jwangakukulupilila Akunnungu, antesile Akunnungu ali jwa unami, pakuwa nganakukulupilila umboni uwalasile Akunnungu nkati Mwanagwe. 11 Umboni wene ni au, Akunnungu watupele umi wa mo'wa gose pangali mbesi, ni umi wo ukupatikana kwa Mwanagwe. (aiōnios g166) 12 Mundu jwalijose jwali Mwana jwa Akunnungu akwete umi wo, ni mundu jwangawa Mwana jwa Akunnungu nganakola umi wo. 13 Ngunlembela wanyamwe aga, kuti manyilile yakuti nkwele umi wa mo'wa gose pangali mbesi, wanyamwe wankukulupilila Mwana jwa Akunnungu. (aiōnios g166) 14 Ni tukwima pangali kuogopa paujo pa Akunnungu, pakuwa twawendaga chindu chachilichose mpela yakuti pakusaka akutupilikanila. 15 lwaga tukumanyilila kuti akutupilikanila patukwawenda chachilichose, iyoyopeyo tukuimanyilila kuti chitupochele chachilichose chitukwawenda. 16 lwaga mundu ammwani nlongo njakwe ali nkutenda sambi syasikwikanasyo chiwa, ampopelele kwa Akunnungu, nombe Akunnungu champe umi. Nguwecheta yeleyi nkati awala watesile sambi syangasikwajausya ku chiwa. Nambo sipali sambi syasikwikanasyo chiwa, ni une ngangusala kuti ampopelele kwa Akunnungu kwa ligongo lya sambi syo. 17 Ipanganyo yose yangaikwanonyelesya Akunnungu ili sambi, nambo sipali sambi sine syangasikunjausya mundu ku chiwa. 18 Tukwimanyilila kuti kila jwali Mwana jwa Akunnungu ngakwendelechela kutenda sambi, pakuwa Mwana jwa Akunnungu akungosa, ni ajula jwachigongomalo ngakupakombola kuntenda chachilichose. 19 Tukumanyilila kuti uweji tuli wanache wa Akunnungu namuno chilambo chose chikulongoswa ni Jwachigongomalo. 20 Noweji tukumanyilila kuti Mwana jwa Akunnungu amasile kwika, nombejo atupele umanyilisi kuti twamanyilile Akunnungu wa usyene. Noweji tukutama nkulumbikana ni Akunnungu wali wa usyene kwa litala lya Mwana gwao Che Yesu Kilisito. Awa ali Akunnungu wa usyene ni awu uli umi wa mo'wa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 21 Achiwanangu nilolechesye ni achiminungu jaunani.

2 Yohana

1 Une chilongola junjekulwipe, ngunnembela mmwe Achikulu unsagulikwe ni Akunnungu pamo ni achiwana wenu wangwanonyela mu usyene. Ngaŵa une jikape jungwanonyela, nambo iyoyo ni aŵala wose wakuumanyilila usyene akunnonyela wanyamwe, **2** ligongo lya usyene wo waukutama munkati mwetu, nombe chitame nowe moŵa gose pangali mbesi. (aiŋn g165) **3** Akunnungu Atati, ni Che Yesu Kilisito, Mwana jwa Atati, atupe umbone ni chanasa ni chitendewe mu usyene ni unonyelo. **4** Nasengwile nnope panaiweni wanache wenu wampepe, akulonjela mu usyene mpela ila Atati yatite pakutulajisya. **5** Ni sambano Achikulu unsagulikwe ni Akunnungu, ngummenda ngaŵa kwakunlembela lilajisyo lyasambano, nambo ngunnembela lilajisyo lilalila litwalipochele chitandile kundanda kuti tunonyelane jwine ni jwine. **6** Weleu ni unonyelo, kuti tutamaje nkugakunda malajisyo ga Akunnungu. Lyeleli ni lilajisyo lya Akunnungu, limwalipikene chitandile kundanda kuti, ntameje nkunonyelana jwine ni jwine. **7** Wakulambusya achajinji akopochele pachilambo, wandu wa ngakwitichisya kuti Che Yesu Kilisito waiche ni waliji mundu. Mundu mpela jwelejo ali jwaunami ni jwakwakanila Kilisito. **8** Nipele, nililolechesye mwachinsyene, kuti nkaisoyasya aila indu imwaipanganyichisye masengo, mwatendaga yeleyo ngampochela mbote jemaliwe. **9** Mundu jwalijose jwangakutama mmajiganyo ga Kilisito nambo akonjechesya ine mmajiganyo go, jwelejo ngakukamulangana ni Akunnungu. Nambo mundu jwalijose jwakutama mmajiganyo go, akukamulangana ni wose wanaŵaŵili, Atati ni Mwanagwe. **10** Mundu jwalijose aikaga kukwenu ni ngakunjiganya majiganyo ga Kilisito, nkampochela mmajumba genu namose kunkomasya. **11** Pakuŵa jwakumpochela mundu mpela jwelejo akukamulangana nawo mu ipanganyo yao yangalumbana. **12** Ngwete gamajinji gakunsalila, nambo ngangusaka kutenda yele kwa kunlembela, nambo ngulolela chiiche kukwenu ni kukunguluka ni wanyamwe tuchiloleganaga kuti lukondwa lwetu lumaliwe. **13** Wanache wa alumbu wenu jwasagulikwe ni Akunnungu akunkomasya.

3 Yohana

Nipele mwakomasye achambusanga wetu wose waali kweleko jumo jumo.

1 Une chilongola jwankulu, ngunnembela alakwe che Gayo mbusanga jwangu jungunnonnyela kwa usyenesyene. **2** Ambusanga wangu, ngumpopelela kwa Akunnungu kuti nsichile mu yose ni kukola umi wambone malinga ni yajikuti kusichila mbumu jenu. **3** Nasengwile nnope paŵaiche achalongo achinjetu ni kuuŵalanga umboni nkati chikulupilichiko chenu mu usyene ni inkuti kuendelechela kutama kwa kuukuya usyene. **4** Ngapagwa chachikusengwasya une kwannope kupunda kupikana kuti achiŵanangu akutama kwa kuukuya usyene. **5** Mbusanga jwangu, mmwe nli jwakukulupilichika mu yose inkwapanganyichisya achalongo achinjetu, nnopennope kwa achalendo. **6** Achalongo wo ŵauŵalasile umboni kwa mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito nkati unonyelo wenu. Choonde mwakamuchisye apunde kwaula mmbujo mu ulendo wao, kwa litala lyalikwanonyesya Akunnungu. **7** Pakuŵa akuutanda ulendo wao wakwatumichila Kilisito, ni nganasaka kupochela ukamuchisyo wauliwise kutyochela kwa ŵandu ŵangakunkulupilila Kilisito. **8** Uweji ŵatukunkulupilila Kilisito tukusachilwa kwakamusya ŵandu mpela aŵa, kuti nowe tupanganye masengo pamo nawo kwa ligongo lya kuulalichila usyene. **9** Nalemble chikalata chachijipi kwa mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito ŵa kweleko nambo che Diyotelefe jwakusaka aŵe chilongola ŵao ngakusaka kumbilikanila. **10** Nipele pachinjika chinjiimbukulanya yose yaiteŵile, aila yangalumbana yakutuŵechetela uwe ni unami wakwe. Kupunda yeleyo akukananga kwapochela achalongo ŵali mu ulendo, ni kwasiŵila ŵane ŵakusaka kwapochela ni kwatopola mu mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito. **11** Ambusanga wangu nkaisyasya yangalumbana, nambo nsyasye yaili yambone. Mundu jwalijose jwakutendekanya yambone ali jwa Akunnungu, nambo mundu jwalijose jwakutendekanya yangalumbana ngakwamanyilila Akunnungu. **12** Ŵandu wose akwakunguluchila yambone che Demetilio, ni usyene nombe ukwaŵalanjila umboni. Noweji tukukunguluka yambone nkati ŵelewo, nomwe nkwimanyilila kuti tukuŵecheta usyene. **13** Ngwete yejinji yakunsalila, nambo ngangusaka kunlumbela mu chikalata. **14** Ngulolela kuti chituwonegane pangakaŵa ni kukunguluka ni ŵanyamwe tuchiloleganaga. Ngunsachila mme ni chitendewe. Achambusanga wenu akunkomasya.

Yuda

1 Uneji che Yuda jundi jwakutumichila ju Che Yesu Kilisito ni mpwao che Yakobo, ngunnembela wanyamwe ummilanjikwe ni Akunnungu ni wakunonyelwa ni Akunnungu Atati ni Che Yesu Kilisito wakungosa wanyamwe. **2** Ngwapopelela Akunnungu kuti chanasa ni chitendeweke ni unonyelo ichuluche kukwenu. **3** Achambusanga wangu, panaliji nkulimbichila kunlembela nkati ukulupusyo watuli nawo uwe wose, naiweni yambone kunlembela ni kunlimbisya ntima kwa ligongo lya kuchichenjela chikulupi, Akunnungu chiwapele wandu wao kamope kwa katema kose. **4** Pakuwa wandu wangakwajogopa Akunnungu wawajinjile kwa chisyepela mu mpingo mwetu. Wandu wo atindenye utenga wa umbone wa Akunnungu wetu kuti atende chikululu, ni kwakana Che Yesu Kilisito jwaali Chilongola ni Ambuje pe. Nambo Malembelo ga Akunnungu galondwele chitandile kalakala kuti kulamulikwa kukwalolela wandu wo. **5** Namose nkuimanyilila yeleyi yose, ngusaka kunkumbusya yatite Ambuje pakwakulupusya Waisilaeli kutyochela ku Misili, kanyuma kakwe waauleje awala wose wawakanile kukulupilila. **6** Ni achikatametume wa kwinani wanganakwanikwa ni ulamusi wao, ni kupaleka pawasachilwe kutama, Akunnungu wawisile mu chipi ni kwatawa kwa nyolo mowa gose pangali mbesi kwa ligongo lya kulamulikwa pa lyuwa lyekulungwa lila. (aïdios g126) **7** Iyoyopeyo, wandu wa ku Sodoma ni ku Gomola ni misi jajiwandikene nawo walinonyelesye kwa chigwagwa ni kupanganya indu yangaikusachilwa kutendekwa pa chiilu. Alamulikwe kwa kutama pa mooto wa mowa gose pangali mbesi kuti awe chitagu kwa wandu wane. (aïñios g166) **8** Iyoyo ni yatite kuwa wandu wa, sagamisi syao sikwalongosya kuchisakasya chiilu chao achinsyene, ni kuujalusya ulamusi wa Akunnungu ni kwatukana achikatametume wa Akunnungu wakwete ukulu kwinani. **9** Nambo namose Mikaeli katumetume jwankulu jwa kwinani pawakanilanaga ni Shetani nkati chiilu chi che Musa, nganalinga kwalalatila, nambo watite, "Ambuje ankalipile." **10** Nambo wandu wa, akuitukana yaili yose yanganaimanyilila. Kwana indu yakuimanyilila nambo akuitendekanya pangaganisya mpela inyama yaikuti kupanganya pangali lunda, ni yele indu ikwajonanga achinsyene. **11** Ulaje uwe kukwao, pakuwa wandu wo akuiye litala li che Kaini. Kwa liwamba lya tama ja kukola ipanje agwilenje mu chilewo chiwapanganyisye che Balaamu. Pakuwa

watindigenye mpela iwatindigenye che Kola ni waulajikwe mpela iwalajikwe che Kola. **12** Wandu wa akwika ku chindimba chenu cha chakulya chachikulosya unonyelo, wanya wa ali wakwajogopa pakuwa kwa wende wao wangalumbana akutaga soni. Wanya wo akulandana ni wakuchinga wakujijikutsiya achinsyene pe. Wanya wo ali mpela maunde gangali ula gagakujigalikwa ni mbungo. Akulandana ni itela yaipukutiche masamba, yangali isogosi yetupulwe ni kuumula chwa. **13** Wandu wa ali mpela matumbela gakalipa ga mu bahali, ni ipanganyo yao ya soni ikukopoka nti chiulo. Wandu wa ali mpela ndondwa syasikwendajenda, syasiwichikwe pa chipi cha mowa gose pangali mbesi. (aïñ g165) **14** Ni che Enoki, mundu jwa uwelesi wa saba chitandile che Adamu walondwele nkati wandu wa, achitiji, "Mpilikane naweni Ambuje achiikaga ni mianda kwa mianda ja achikatametume wa kwinani wakwe waswela, **15** kukwalamula wandu wose ni kukwajamuka wose wangakwajogopa Akunnungu, kwa ligongo lya ipanganyo yao yangalumbana wapanganyisye, pamo ni malowe ga wamba gakuwecheta wandu wa sambu, ga kwatukana Akunnungu." **16** Wandu wa ali wa kusongoneka ni kawecheta wandu wane, ni akutamanga malinga ni tama syao syangalumbana. Akulifuna ni kwalapa wandu wane kwa ligongo lya kupoka kwao achinsyene. **17** Nambo wanyamwe achambusanga wangu, ngakumbuchile malowe gawagasasile kalakala achinduna wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. **18** Wansalile mwanya yakuti, "Pa mowa gambesi, chaachikopochela wandu wangakwajogopa Akunnungu achitamaga malinga ni tama syao syangalumbana. Ni wanyawo chansechanje wanyamwe." **19** Welewa ali wandu wachansapulanye mwanya, wandu wakusikuya tama syao siwapagwile nasyo, wanganakola Mbumu jwa Akunnungu. **20** Nambo wanyamwe achambusanga wangu, njendelechele kulitawa pa nsingi wa chikulupi chenu chachiswela nnope, ni kupopela kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu. **21** Ntame mu unonyelo wa Akunnungu nchalolelaga Ambuje wetu Che Yesu Kilisito kuti kwa chanasa chakwe ampeleche ku umi wa mowa gose pangali mbesi. (aïñios g166) **22** Mwakolele chanasa wandu wane waali ni lipamba, **23** ni wandu wane mwakulupusye kwakwanyakula kwatoyosya pa mooto. Ni wane mwakolele chanasa nchililelesyaga, nchimeje tama syao syangalumbana nchichimaga namose iwalo yao yaili ni madoa ga tama syao syangalumbana. **24** Akunnungu akukombola kungosa kuti nkagwa mu sambu, ni kumpeleka mpaka mu ukulu wao kwa lukondwa lwakupunda akuno

ndi nganikola chileŵo. 25 W̄elewo w̄aali Akunnungu
w̄amope, Nkulupusyo jwetu, akole ukulu, ni umwenye
ni ukombole ni ulamusi kwa litala lya Che Yesu Kilisito
Ambuje w̄etu, chitandile kalakala, sambano ni moŵa
gose pangali mbesi! Eloo. (aiōn g165)

Chiunukuko

1 Achichi ni chiunukuko chi Che Yesu Kilisito chiwapegwile ni Akunnungu kuti walosye wakutumichila wakwe ichiwiwoneche pangakaŵa. Kilisito wantumile katumetume jwa kwinani jwakwe wamanyisye katumetume jwakwe che Yohana yeleyo. **2** Nombe che Yohana wasasile yose iwaiweni nkati Liloŵe Iya Akunnungu ni umboni u Che Yesu Kilisito. **3** Akwete upile mundu jwakusyoma maloŵe ga utenga waukulondola, akwete upile wakupilikana ni kukamulisa gagalembekwe mwelemu, pakuŵa moŵa gakutyochela indu yi gawandichile. **4** Une che Yohana ngujilembela mipingo saba ja wandu wakunkulupilila Kilisito jajili ku chilambo cha Asia. Umbone uŵe kukwenu ni chitendewe kutyochela kwa Akunnungu jwapali ni juŵapali ni juchaiche, ni kutyochela kwa mbumu saba syasili mmbujo mwa chitengu cha umwenye, **5** ni kutyochela ku Che Yesu Kilisito. Jwaumboni jwakukupilichika ni jwaandanda kususyusika, ni jwakwatawala mamwenye ŵa pachilambo. Ŵelewo akutunonyela, ni kwa miasi jao atulechelele kutyochela mu kutaŵikwa ni sambi syetu. **6** Atutesile tuŵe wambopesi mu umwenye kuti twatumichile Akunnungu Atati ŵao. Ku Che Yesu Kilisito upagwe Ukulu ni ukombole moŵa gose pangali mbesi! Eloo. (aiōn g165) **7** Nnole chaiche mmaunde ni mundu jwali jise chiŵawone. Nombe aŵala ŵawansomile ni mpamba, ni wandu ŵa ngosyo syose sya pachilambo chalile malilo ligongo lyao. Eloo. **8** Ambuje Akunnungu jwali ni ukombole wose, jwapali ni juŵapali ni juchaiche akuti, “Une ndili jwaandanda ni jwambesi.” **9** Uneji che Yohana, mpwenu, jungulumbikana ni ŵanyamwe mmasauko ni mu umwenye wa Akunnungu ni mu upililiu kwa ligongo Iya kwakulupilila Che Yesu Kilisito. Une ŵambeleche mu kutaŵikwa chilumba cha ku Patimo kwa ligongo Iya kwalalichila wandu Liloŵe Iya Akunnungu ni kuŵalanga umboni nkati Che Yesu. **10** Pa Iyuŵa Iya Ambuje Mbumu jwa Akunnungu ŵanongwesye, ni napilikene liloŵe Iyekulungwa mu nyuma jangu mpela kusona kwa lipenga, **11** lichitiji, “Nnembe mu chitabu chinkuchiwona ni kuchijausya kwa mipingo saba ja wandu wakunkulupilila Kilisito, jajili mu misi ja Efeso ni Similina ni Peligamo ni Siatila ni Sadi ni Filadefia ni Laodikia.” **12** Nipele nagalawiche naalole ŵelewo ŵakuŵecheta none. Mkugalauka mo, naiweni indu saba yakuŵichila imuli yaikolochekwe ni sahabu, **13** ni pasikati jakwe indu yakuŵichila imuli paliji ni jumo jwali mpela Mwana jwa Mundu jwasasile

mwinjilo weleu ni jwantaŵe mkaanda wa sahabu pantima wakwe. **14** Umbo syakwe syaliji syeswela mbee ni meeso gakwe ganyesimaga mpela mooto waukukolela. **15** Makongolo gakwe gang'alime mpela shaba jajikundikwe uchenene pa mooto ni liloŵe lyao Iyaliji mpela kukukuma kwa meesi. **16** Nombewo wakumulile ndondwa saba kunkono wao wa kundyo, ni mu kang'wa mwakwe mwakopweche lipanga Iyenole kosekose ni ngope jao jaliji mpela Iyuŵa Iyalikuti kung'alima kwa machili gakwe gose. **17** Noneji panammweni nagwilile pamakongolo gao mpela mundu jwawile. Nombejo ŵasajichile nkono wao wa kundyo achitiji, “Ngasinjogopa, une ni jwaandanda ni jwambesi. **18** Sooni ndili jwanjumi, naliji wile, nnole ndili jwanjumi moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Ngwete ukombole wa kwatenda wandu awe ni ngwete ukombole wa kwiuto kwa wandu ŵawile. (aiōn g165, Hadēs g86) **19** Nipele, nnembe indu inkwiwona ni indu yaipali sambano jino ni indu yachiityochele paujo. **20** Chantemela cha ndondwa saba simwasiweni ku nkono wangu wa kundyo, ni aila indu saba yakuŵichila imuli yekolochekwe ni sahabu imwaiweni ni chelechi: Asila ndondwa saba sili achikatumetume ŵa kwinani wakwima peuto pa mipingo saba ja wandu wakunkulupilila Kilisito. Ni indu saba yakuŵichila imuli ili mipingo jisyene saba ja wandu wakunkulupilila Kilisito.

2 “Mwalembele katumetume jwa kwinani jwakwimilila mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito wa ku Efeso, ngunsalila aga. “Uneji ni jungukamulila ndondwa saba kunkono wangu wa kundyo ni sooni ni jungwendajenda pasikati pa indu saba yakuŵichila imuli yaikolochekwe ni sahabu. **2** Nguimanyilila ipanganyo yenu ni kuchalila kwenu ni upililiu wenu mu kundumichila une, nguimanyilila kuti ngankukombola kwapililila wandu wangelumbana ni sooni mwalinjile aŵala wakuliŵilanga achinduna akuno nganaŵa achinduna ni mwamanyilile kuti ali wakulambusya. **3** Mmweji nli jwakupililila ni mwasawiche kwa liwamba Iya Iliina Iyangu pangapela. **4** Nambo ngwete chindu chimo nkati mmwe, yakuti: ngankuunonyela une mpela imwatiji kundanda. **5** Nipele nkumbuchile imwaliji nkanaŵe kulyungasika, ngalauche ni kuleka sambi ni ntende imwaitesile kundanda. Nambo iwaga ngantenda yeleyo, ngunnyichilila ni kuchityosya chindu chenu chakuŵichila lumuli kutyochela peuto pakwe. **6** Nambo ngusengwa kwa ligongo Iya chindu chimo: nkuichima ipanganyo ya Ŵanikolai inguichima none jwakwe. **7** “Jwakwete mapilikano gakupilikana Ipiikane agala Mbumu jwa Akunnungu

gakwasalila mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito. “Jwakupunda chinannechele alye isogosi ya chitela cha umi chachili mungunda wa Akunnungu kumbepo. 8 “Mwalembale katumetume jwa kwinani jwakwimilila mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wa ku Similina. “Gelega ni gakusala ajula jwali jwaandanda ni jwambesi, juwajasiche ni sambano ali jwanjumi. 9 Ngugamanyilila masausyo genu ni iyoyo nguamanyilila ulaje wenu nambo isyene mwe nli wakusichila! Ngumanyilila yakuti pakuntukana wanyawo wakuliwilanga Wayahudi akuno nganaŵa Wayahudi, nambo ali nyuumba ja kupopelala mpingo wa Shetani. 10 Nkajogopa masausyo gachigansimane. Mpilikane! Shetani chachaponya wampepe wenu mu nyuumba jakutaŵilwa kuti anlinje, ni wanyamwe chinsauche moŵa likumi. Mmeje wakukulupilichika mpaka kuwa, ni une chinampe chindu mpela singwa ja umi nti mbote kwa ligongo lya kupunda. 11 “Jwakwete mapilikanilo gakupilikanila, apilikane agala Mbumu jwa Akunnungu gakwasalila mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito! “Jwakuipunda yeleyo ngapotekwa ng’o ni chiwa chaawili. 12 “Mwalembale katumetume jwa kwinani jwakwimilila mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wa ku Peligamo. “Gelega ni gakusala ajula jwakwete lipanga lyenole mosemose. 13 Ngumanyilila kuti nkutama mu musi waukulongoswa ni umwenye wa Shetani. Nambo mwe nkwendechela kulikamulisya liina lyangu. Nganinchikana chikulupi chandinacho kukwangu, namose mmoŵa ga che Antipa jwaumboni jwangu jwakukulupilichika, juŵaulajikwe mu chilambo chenu chachikulongoswa ni Shetani. 14 Nambo ngwete indu kanandi yangaŵa yambone nkati mmwe pakuŵa mwalesile wāndu wane mwa wanyamwe ajiganyikwe majiganyo gaŵajiganyaga che Balaamu kalakala. Wanjigenye che Balaki wanyenje wāndu ŵa Isilaeli atende sambi. Usyene ŵajigenye alye chakulya chachityochekwe mbopesi kwa inyago, ni kutenda chigwagwa. 15 Sooni nkwele wane wakugajitchisya majiganyo ga Wanikolai. 16 Ngalauche ni kuleka sambi, pangatenda yeleyo chinanyichilile chitema ni kumenyana nawo wāndu wo kwa lipanga lyalikutyochela mu kang’wa jangu. 17 “Jwakwete mapilikanilo gakupilikanila, apilikane agala Mbumu jwa Akunnungu gakwasalila mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito! “Jwakupunda, jwelejo chinaape chakulya chachikuŵilanjikwa mana jajisisiche kwinani ni sooni chinaape ŵelewo liganga lyeswela ni peganga po palembekwe liina lya sambano lyangalikumanyika ni jwine ikaŵe ajula pe jwakulipochela.” 18 “Mwalembale

katumetume jwa kwinani jwakwimilila mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wa ku Siatila. “Ayi ni yakuisala Mwana jwa Akunnungu, jwakwete meeso mpela lilamba lya mooto ni makongolo gakwe gali mpela shaba jajikundikwe kwannope. 19 Nguimanyilila ipanganyo yenu ni unonyelo ni chikulupi ni utumichile wenu ni upililiu wenu. Ngumanyilila kuti sambano nkupanganya yambone nnope kupunda imwaliji kundanda. 20 Nambo ngwete chindu chimo nkati mmwe chingachikusengwasya chakuti: nkunkunda jwankongwe Yesebeli jwakuliwilanga jwakulondola, ni kwajiganya wakutumichila wāngu ni kwalyungasya kuti atende chigwagwa ni kulya indu yetajikwe mbopesi kwa inyago. 21 None naapele lipesa kuti aleche sambi, nambo ngakusaka kugalauka ni kuleka sambi sya chikululu chakwe. 22 Mpilikane! Chinaajamuche kwa kwataga ulwele wakalipa. Sooni aŵala wakutenda nawo chikululu chasauche kwannope, iŵaga ngakugalauka ni kuleka sambi syatesile nawo. 23 Sooni chinaaulaje achalongo wakwe. Ni mipingo jose ja wāndu wākunkulupilila Kilisito chijimanyilile kuti une ni jungujimanya mitima ni nganisyo sya wāndu. None chinaalipe jwalijose jwa mwenumwe malinga ni yakuitenda. 24 “Nambo mwanya wane ŵanli ku Seatela wanganinkuye majiganyo ga wakwiganya ŵa unami ni nganinlijiganya indu yaikuŵilanjikwa kuti ili indu ya munkati nnope ya Shetani. Ngunsalila kuti ngisinantwika nsigo wine kupunda agala gunkwete. 25 Nkusachilwa kwendelechela kukulupilila ni kuujitchisya utenga wa chikulupi umpochele, mpaka pachiiche po. 26 Ni jwele jwakupunda ni kwendelechela kupanganya ingusaka mpaka kumbesi chinampe ulamusi ulaula umbochele kutyochela kwa Atati wāngu, pachanya pa wāndu ŵa ilambo yose. 27 Nombejo chachalamula wāndu ŵa ilambo kwa nkongojo wa chisyano ni kwaliŵata mpela yaikuti kukasikwa yombo ya lilongo. 28 Chinampe ndondwa ja mng’andu mpela indite kupochela ulamusi kutyochela kwa Atati wāngu. 29 “Jwakwete mapilikanilo gakupilikanila, apilikane agala Mbumu jwa Akunnungu gakwasalila mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito!

3 “Mwalembale katumetume jwa kwinani jwakwimilila mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wa ku Sadi. “Yeleyi ni yakuti jwali ni Mbumu saba sya Akunnungu ni ndondwa saba. Nguimanyilila isambo yenu, nkumanyika kuti nli jwanjumi nambo, usyene mmwile. 2 Njimuche, ngalimbisye agala gambone gagasigalile kukwenu ni gelego gakaika kuwa. Pakuŵa mpaka sambano nganinagaona

masengo genu kuwa gemaliwe paujo pa Akunnungu wangu. 3 Nipele nkumbuchile imwatite kupochela ni imwatite kupilikana ni imwatite kwitichisa yeleyo ni kugalauka ni kuleka sambi. Nambo iwaga nganjimuka, chiiche mpela jwa wiwi, nomwe ngisimanyilila ndawi jachinanyichilile. 4 Nambo nkwele wandu wangatupa ku Sadi wangananyakasya nguo syao. Welewo chajende none ali awete iwalo yeswela pakuwa akuwajiliwa. 5 "Juchapunde chinawasye iwalo yeswela mpela wanyawo, none ngisinalityosya ng'o liina lyakwe mu chitabu cha umi. Sooni chinyitichisye kwa kang'wa jangu paujo pa Atati wangu, ni paujo pa achikatumetume wao wa kwinani kuti jwelejo ali jwangu. 6 "Jwakwete mapilikanilo gakupilikanila, apilikane agala Mbumu jwa Akunnungu gakwasalila mipingo ja wandu wakunkulupilila Kilisito. 7 "Kwa katumetume jwa kwinani jwakwimilila mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito wa ku Filadefia mwalembale yeleyi. "Yeleyi ni yakuti kusala ajula jwanswela ni jwausyeneyene, jwakwete ukombole wa kwalechela wandu ajinjile mu umwenye wakwe. Ni jwakugula nnango, ni ngapagwa jwakukombola kuugala. Ni jwakuugala nnango ni ngapagwa jwakukombola kuugula. 8 Nguimanyilila ipanganyo yenu, ngumanyilila kuti nkwele machili gamanandi nambo nkamulise liloŵe lyangu ni nganinlikana liina lyangu. Mpilikane! Misile paujo penu nnango weugule, ngapagwa mundu jwakukombola kuugala. 9 Mpilikane! Ngumpa mpingo wa wandu wa nyuumba ja kupopelela ja Shetani, wakuliwilanga Wayahudi nambo nganaŵa wayahudi, nambo ali wakulambusya. Mpilikane! Chinaatende aichanje ni kuntindiŵalila paujo pa sajo syenu ni amanyilile kuti nannonyele. 10 Pakuwa nlikamulise liloŵe nkupililila, none jwakwe chinangose katema ka malagasyo, kakali chile kuchiichilila chilambo chose, kuti ŵaalinje welewo wakutama pachilambo. 11 Ngwika chitema, muukamulise kwannope utenga wa chikulupi umpochele, kuti mundu jwalijose anakombole kunsumula mbote jenu. 12 "Juchapunde chinatende aŵe luchanamila pa Nyuumba ja Akunnungu nombe ngasakopoka mwelemo ng'o. Sooni chilembe pachanya pakwe liina lya Akunnungu wangu ni liina lya musi wa Akunnungu wangu, yaani Yelusalemu wa sambano, musi uchiutuluche kutyochela kwinani kwa Akunnungu wangu. Iyoyo chinembe pachanya pakwe liina lyangu lya sambano. 13 "Jwakwete mapilikanilo gakupilikanila, apilikane agala Mbumu jwa Akunnungu gakwasalila mipingo ja wandu wakunkulupilila Kilisito. 14 "Mwalembale yeleyi katumetume jwa kwinani jwakwimilila mpingo wa wandu wakunkulupilila

Kilisito wa ku Laodikia. "Uneji nguŵilanjikwa Eloo, jwaumboni jwakukulupilichika jwausyene, ndande ja yepanganyikwe yose yaigumbile Akunnungu, nguti yeleyi. 15 Nguimanyilila ipanganyo yenu, kuti nganimma ŵa kusisima atamuno ŵa mooto. Ikaliji mmbaya nkaliji ŵa kusisima pane ŵa mooto. 16 Nipele pakuwa ndi wantukuta, nganimma ŵa kusisima namuno ŵa mooto, chinanlukule ntyoche mukang'wa jangu. 17 Ligongo nkuti, 'Ndili jwakusichila ni ngwete ipanje, ngangulajila chindu chachili chose.' Nambo ngankumanyilila kuti nli jwausauchi ni jwakulaga ni jwaulanda ni jwangalola sooni nli matakope. 18 Ngumpa lunda kuti, nsuume kwangune sahabu jejenjetukule ni mooto, kuti nsichile ni kusuma iwalo yeswela kuti mbwale, ni kusisa soni sya kutama kwenu matakope. Iyoyopeyo nsuume ntela ni kupakala mmeeso genu kuti nkombole kulola. 19 Uneji ngwajamuka ni kwalamula wose wangwanonyela. Nipele nlimbile ni kuleka sambi syenu. 20 Mpilikane! Ngwima pannango ni kupoposya, mundu apilikanaga liloŵe lyangu ni kuugula, chinyinjile kwa jwelejo, none chilye pamo ni jwelejo ni jwelejo pamo ni une. 21 "Juchapunde chinjalechelela kutama chiwandi ni une pa chitungu changu cha umwenye, mpela une indite kupunda ni kutama chiwandi ni Atati wangu pachitungu chao cha umwenye. 22 "Jwakwete mapilikanilo gakupilikanila, apilikane agala Mbumu jwa Akunnungu gakwasalila mipingo ja wandu wakunkulupilila Kilisito."

4 Pakumala kugaona gelego, nauweni nnango weugule kwinani. Ni liloŵe linalipikene kundanda lilyapikaniche mpela lipenga lichitiji, "Nkwele akuno, none chinannosye indu yachiikopochele mmbujo." 2 Papopo Mbumu jwa Akunnungu wanongwesye une. Nachiweni chitungu cha umwenye kwinani kula ni jumo atemi pa chitungu chila. 3 Juwatemi pa chitungu jula jwang'alime mpela liganga lya alumasi ni mpela liganga lyakusalala lyechejeu lya akiki. Ukunje wa ula wanyesime mpela liganga lya chisamba lyalikuŵilanjikwa sumalidi uli usyungwile chitungu cha umwenye chila mbande syose. 4 Paliji ni itengu ine ya chimwenye ishilini na nne iyachisyungwile achila chitungu cha umwenye. Ni pa itengu yo watemi achachekulu ishilini na nne. Wawete iwalo yeswela ni pa mitwe jao indu mpela singwa yaikolochekwe ni sahabu. 5 Pa chitungu cha umwenye po pakopokaga kumesya ni ilindimo ni njasi. Paujo pa chitungu cha umwenye chila pakolelaga imuli saba, yeleyo ikulosya mbumu saba sya Akunnungu. 6 Sooni paujo pa chitungu cha umwenye chila kwaliji ni chindu chichawonekaga mpela litanda

lilyakolochekwe ni lindala, chichanyesimaga nnope mpela ligilasi. Achila chitengu cha umwenye chichaliji pambindikati, chaliji chesungule ni yepanganyikwe yejumi ncheche yegumbale meeso paujo ni kunyuma. 7 Chepanganyikwe chandanda chalandene ni lisimba ni chepanganyikwe chaaŵili mpela ng'ombe jamwana ni chepanganyikwe chaatatu chalandene ni mundu ni chepanganyikwe chanceche chaliji mpela kapungu jwakuguluka. 8 Yepanganyikwe yejumi ncheche yo, kila chimo chana mapapiko sita, ni igumbele meeso mbande syose mpaka kuusi kwa ipapiko, nombe nganileka kuwecheta muusi ni chilo ichitiji: “Ŵaswela, ŵaswela, ŵaswela, Ambuje Akunnungu ŵaali ni ukombole wose, ŵaali ŵaŵaliji ni ŵachaiche.” 9 Yepanganyikwe yejumi yo ikwimba nyiimbo sya kwakusya ni kwalapa ni kwatogolelo ŵelewo ŵakutama pa chitengu cha umwenye, ŵelewo ŵaali ŵajumi moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. (aiŋ g165) 10 Ni paikutenda yeleyo, achachekulu ishilini na nne ŵala akuligoneka manguku pa sajo sya ŵelewo ŵakutama pachitengu cha umwenye, ni akwapopelela ŵele ŵakutama moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Ŵaŵikaga indu yao yaili mpela singwa paujo pa chitengu cha umwenye achitiji: (aiŋ g165) 11 “Nkuŵajilwa mmwe Ambuje ŵetu ni Akunnungu ŵetu, kupochela lumbili ni luchimbichimbi ni machili, pakuŵa alakwe ni umwaipanganyisye yose yaili, ni kwa kusaka kwenu indu yose yapanganyikwe ni ipali.”

5 Nipele nachiweni chitabu mu nkono wa kunlyo wa jwelejo jwakutama pa chitengu cha umwenye, chilembekwe nkati ni paasa pakwe ni kuugalikwa kwakulimba ni imatilo saba. 2 Sooni nammweni katumetume jwa kwinani jwali ni machili ali nkuŵilanga kwakunyanyisya achitiji, “Ana ŵaani ŵakuŵajilwa kumatukula imatilo ni kuchiunukula chitabu?” 3 Nambo nganapagwa mundu kwinani namose pa chilambo, namose paasi chilambo, juŵakombele kuchiugula chitabu cho atamuno kuchilola chachilembekwe nkati mwakwe. 4 None nalisile nnope ligongo nganapagwa mundu juŵawoneche kuti jwakuŵajilwa kuchiugula chitabu atamuno kuchilola chachilembekwe nkati mwakwe. 5 Nipele jumo jwa achachekulu ŵala ŵasalile, “Nkalila. Nnole! Lisimba lya lukosyo ŵala Yuda, uŵelesi u che Daudi, ŵelewo ampundile Shetani ni kuŵajilwa kukutula imatilo saba ni kuchiugula chitabu.” 6 Nipele nammweni Mwanangondolo ajimi chiŵandi ni chitengu cha umwenye pasikati ja yepanganyikwe yejumi ncheche ni achachekulu. Nombejo ŵaoneche nti jwammulajikwe, jwana

misengo saba ni meeso saba, yaikulosya Mbumu saba sya Akunnungu syasitumikwe mchilambo chose. 7 Mwanangondolo ŵajawile ni kuchijigala chitabu chila ku nkono wa kunlyo wa ŵelewo ŵakutama pa chitengu cha umwenye chila. 8 Paŵachijigele chitabu chila, yepanganyikwe yejumi ncheche ila, pamo ni achachekulu ishilini na nne ŵala ŵagonile manguku paujo pa Mwanangondolo. Kila mundu akwete ching'wenyeng'wenye ni mbale sya sahabu syasigumbele ubani, gele ni mapopelo ga ŵandu ŵa Akunnungu. 9 Nombewo ŵajimbile lujimbo lwa sambano achitiji: “Mmwe ni ŵankuŵajilwa kuchiunukula chitabu, ni kuitupula imatilo yakwe. Pakuŵa mwasikitwe, ni kwa miasi jenu mwawombolele Akunnungu ŵetu, ŵandu ŵa ngosyo ni ŵa ndimi ni ŵandu ŵa ilambo yose ni ŵa mitundu jajili jose. 10 Mwatesile aŵe ŵambopesi mu umwenye wa Akunnungu kuti ŵatumichile, ni ŵanyawo chiŵaatawale ŵandu wose ŵa pa chilambo.” 11 Ni panapundile kulola, nagapilikene malowe ga achikatumetume ŵa kwinani ŵajinji nnope ŵangakuŵalanjika. Ŵajimi kuchisyungula chitengu cha umwenye pamo ni yepanganyikwe yejumi ncheche ila ni achachekulu ŵala. 12 Ŵajimbaga kwa lilowe lyekulungwa: “Mwanangondolo jwaulajikwe akuŵajilwa kupochela ukombole ni usichilo ni lunda ni machili ni luchimbichimbi ni ukulu ni lumbili.” 13 Naipilikene yepanganyikwe yose yaili kwinani ni pachilambo ni paasi pachilambo ni mu bahali ni yose yaili mwelelo naipilikene ilinkwimba: “Ukulu ni luchimbichimbi ni lumbili ni ukombole, uŵe kwa ŵelewo ŵakutama pa chitengu cha umwenye ni kwa Mwanangondolo moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi”. (aiŋ g165) 14 Ni yepanganyikwe yejumi ncheche yo yatite, “Eloo!” Ni achachekulu ŵala ŵagonile manguku ni kwapopelela Mwanangondolo.

6 Nipele nambweni Mwanangondolo achimatukulaga chimo mwa imatilo saba ila, ni nampilikene jumo jwa yepanganyikwe yejumi yo alinkuwecheta kwa lilowe lyakulindima, “Njise!” 2 Nipele nachiweni chinyama chachiswela chachikuŵilanjikwa falasi. Ajula jwachikwesile ali ajigele ukunje. Akunnungu ŵampele jwelejo chindu mpela singwa ja chimwenye. Nipele ajula juŵapundile jwatyosile ni kwala kwapunda ŵandu. 3 Sooni paŵachimatukwile chimatilo chaŵili, nampilikene jwaaŵili jwa yepanganyikwe yejumi achitiji, “Njise!” 4 Pelepo jwakopochele falasi jwine jwanchejeu. Juŵankwesile falasi jo ŵapegwilwe masengo ga kuchisumula chitendewele pa chilambo kuti ŵandu aulagane achinsyene,

nombewo wapegwilwe lipanga lyalikulungwa. 5 Ni pawachimatukwile chimatilo chaatatu, nampilikene jwaatatu jwa yepanganyikwe yejumi achitiji, "Njise!" Nipele nammweni falasi jwampiliu ni juwankwesile falasi jo ali ajigele chindu chakupimila chisilo mu nkono wakwe. 6 Nipele napilikene mpela liloŵe pasikati ja yepanganyikwe yejumi ncheche yo lichitiji, "Chibaba cha utandi wa shayili chikusumikwa kwa malipilo ga masengo ga lyuŵa limo, ni ibaba itatu ya shaili ikusumikwa iyoyo nambo ngasingajonanga mauta ni divai!" 7 Pawachimatukwile chimatilo cha ncheche, nampilikene jwa ncheche jwa yepanganyikwe yejumi achitiji, "Njise!" 8 Ni nammweni falasi jwa chiliu. Ni jwankwesile jwele falasi jo liina lyakwe lili Chiwa alongene ni liuto lya wandu wawile. Nombe wose wawili wapegwilwe ulamusi wa mbua ja ncheche ja chilambo, waulaje wandu kwa lipanga pane kwa sala pane kwa ilwele pane kuulagwa ni inyama ya mu chilambo. (Hadēs 986) 9 Pawachimatukwile chimatilo cha nsano nasiweni paasi pa chilisa cha kwinani, mbumu sya wandu wawaulajikwe kwa ligongo lya kulalichila liloŵe lya Akunnungu ni ligongo lya umboni uwautyosile. 10 Walisile kwa liloŵe lyekulungwa achitiji, "Ambuje waali ni ukombole ni waswela ni wausyenesyene chinkaŵe mpaka chakachi, kwika kukwalamula wandu wa pa chilambo ni kwajamuka welewo wawatuuleje!" 11 Akunnungu wapele kila jumo chiwalo cheleu ni cheswela ni kwasallila kuti apunde kulindilila kwa moŵa kanandi mpaka pachamalile kuulajikwa achikapolo achinjao ni achalongo achinjao mpela yatite kuulajikwa wanyawo. 12 Nipele naiweni mwanangondolo pawachimatukwile chimatilo cha sita, kwaliji ni chindendemesi chachikulungwa cha chilambo, lyuŵa lyatendekwe lyepiliu wii, ni lwesi lwatendekwe lwechejeu nti miasi. 13 Ni ndondwa syagwile pachilambo, chisau chitela cha ntini yachikuti pakulakatsiya isogosi yakwe yangakomala paukupukunyikwa ni mbungo jajikulungwa. 14 Kumaunde kwaŵiligwe mpela mpasa ni kutyochekwa. Itumbi yose ni ilumba yose chisejechekwe kutyochela kwiuto kwakwe. 15 Mamwenye wa pachilambo, achakulu ni achakulungwa wa ngondo ni wandu wa kusichila ni wandu wa machili ni kapolo jwalijose ni mundu jwangaŵa kapolo, walisisile mmbugu ni pasikati ja lwaala syasili mmatumbi. 16 Achigasalilaga matumbi ni lwaala kuti, "Ntugwilile ni kutusisa kuti tukaloleka paujo pa ngope ja welewo wakutama pa chitengu cha umwenye ni lutumbilo lwa Mwanangondolo! 17 Pakuŵa lyuŵa lyekulungwa lya lutumbilo lwao liche. Ana waani uchakombole kulama?"

7 Pakumala yeleyo naweni achikatametume wa kwinani ncheche ali ajimi mu mbande ncheche sya chilambo. Wajimi kuti asiŵile mbungo jajikutyochela kila mbande kuti jikasapuga pachilambo pane mu bahali pane pa chitela chachili chose. 2 Nipele nammweni katumetume jwa kwinani jwine achikwelaga kutyochela kungopochelo lyuŵa, achikamulilaga chimanyisyo cha Akunnungu wajumi. Wanyanyisye ni kwasallila achikatametume wa kwinani ncheche wala wawapegwile ulamusi wa kuchijonanga chilambo ni bahali watite, 3 "Nkachijonanga chilambo atamuno bahali atamuno itela mpaka pachitumale kuŵika imanyisyo pa usyo sya wakutumichila wa Akunnungu wetu." 4 Nipele naupilikene uwalanjikwe wa welewo wawalembekwe chimanyisyo cha Akunnungu walinji wandu laki jimo ni alobaini ni nne elufu. Wandu wa walinji kutyochela mu ngosyo sya wandu wa Isilaeli. 5 Mu lukosyo lwa Yuda watajikwe chimanyisyo wandu elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Lobeni watajikwe chimanyisyo wandu elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Gadi watajikwe chimanyisyo wandu elufu kumi na mbili. 6 Mu lukosyo lwa Asheli watajikwe wandu elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Nafutali watajikwe wandu elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Manase watajikwe wandu elufu kumi na mbili. 7 Mu lukosyo lwa Simeoni watajikwe wandu elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Lawi watajikwe wandu elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Isakali watajikwe wandu elufu kumi na mbili. 8 Mu lukosyo lwa Sabuloni watajikwe wandu elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Yusufu watajikwe wandu elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Benyamini watajikwe wandu elufu kumi na mbili. 9 Pakumala yeleyo naliweni liunjili lyekulungwa lya wandu lyakanapakombola kuŵalanga mundu, wandu kutyochela kila chilambo, ni wandu wa mitundu ni kila lukosyo ni wandu wa kila iwecheto, ali ajimi paujo pa chitengu cha umwenye ni paujo pa Mwanangondolo, ali awete iwalo yeswela ni kukamulila nyambi sya itela ya mitende mmakono mwao. 10 Wandu wala wanyanyisye achitiji, "Ukulupusyo wetu ukutyochela kwa Akunnungu wetu wakutama pa chitengu cha umwenye, ni sooni kutyochela kwa Mwanangondolo!" 11 Ni achikatametume wa kwinani wose wawajimi kuchisyungula chitengu cha umwenye ni achachekulu wala ni yepanganyikwe yejumi ncheche ila. Wagwile manguku paujo pa chitengu cha umwenye chila ni kwapopelela Akunnungu, 12 achitiji, "Eloo! Ulape ni ukulu ni lunda ni utogolelo ni luchimbichimbi ni ukombole ni machili iŵe kwa Akunnungu wetu moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali

mbesi! Eloo!" (aiōn g165) 13 Jumo jwa achachekulu wala wausisye, "Ana waani welewa wakuwala iwalo yeswela, nombewo aumile kwapi?" 14 None nananjile, "Ambuje wangu mmwe nkumanyilila." Nombewo wasalile une kuti, "Awa ni welewa wajombweche ni kulama mmasausyo gamakulungwa gala. Achapilenje iwalo yao ni kuiswejesya kwa miasi ja Mwanangondolo. 15 Kwaligongo lyo ali paujo pa chitengu cha umwenye cha Akunnungu, ni akwatumichila welewo muusi ni chilo pa nyuumba jao. Ni welewo wakutama pa chitengu cha umwenye chawe nawo ni kwagosa. 16 Nombewo ngajakola sala sooni namose njota, ngasilyasoma lyuwa namose ntukuta wakalipa. 17 Pakuwa Mwanangondolo jwali pasikati pa chitengu cha umwenye chawe jwakuchinga jwao ni chiwalongosye ku uliwa wa meesi ga umi. Ni Akunnungu chiwasyle misosi jose pa meeso gao."

8 Mwanangondolo pawakutwile chimatilo cha saba, kwinani kwaliji jji katema ka nusu saa. 2 None naweni achikatametume wa kwinani saba, awala wakwima paujo pa Akunnungu ali apegwilwe mapenga saba. 3 "Nipele waiche katumetume jwa kwinani jwine ni wajimi paujo pa chilisa akamulile cheteso cha sahabu. Wapegwilwe ubani wejinji kuti atyosye mbopesi pamo ni mapopelo ga wandu wose wa Akunnungu pachanya pa chilisa cha sahabu chachili paujo pa chitengu cha umwenye. 4 Lyosi lya ubani wo pamo ni mapopelo ga wandu wa Akunnungu yakwesile paujo pa Akunnungu kutyochela mmakono ga katumetume jwa kwinani jwakwima paujo pa Akunnungu. 5 Nipele katumetume jwa kwinani jula wachijigele cheteso chila ni wachigumbesye mooto kutyochela pa chilisa, ni wachiponyisye cheteso pachilambo. Kwatyochele ilindimo ni njasi ni kumesya ni chindendemesi cha chilambo. 6 "Achikatametume wa kwinani saba wawaliji ni mapenga saba wala waliwichile chile kugomba. 7 Katumetume jwa kwinani jwaandanda wagombile lipenga lyekwe. Pelepo kwatyochele ula ja maganga jewanganyiche ni mooto ni miasi, ni janyeke mu chilambo. Liunjili limo mwa maunjili gatatu gagali yalumo mu chilambo lyatiniche ni mooto ni liunjili liine lya itela lyatiniche ni mooto, ni masamba gamaŵisi gose gatiniche ni mooto. 8 Nipele katumetume jwa kwinani jwaawili wagombile lipenga lyakwe. Ni chaponyekwe mu bahali chindu chachili mpela chitumbi chekulungwa chachikukolela mooto ni liunjili limo mwa maunjili gatatu gagali yalumo mmeesi ga bahali gasandwiche miasi. 9 Liunjili limo lya maunjili gatatu gagali yalumo ga yepanganyikwe yaili mu bahali lyawile, liunjili limo lya maunjili gatatu

ga ngalaŵa lyajonasiche. 10 Nipele katumetume jwa kwinani jwaatatu wagombile lipenga lyakwe. Ni ndondwa jajikulungwa jijakolelaga mpela lumuli jagwile kutyochela kwiunde, ni jagwile mu liunjili limo mwa maunjili gatatu ga sulo ni pa iliwa ya meesi. 11 Ndondwa jila jawilanjikwe, "Uwaŵe." Ni liunjili limo mwa maunjili gatatu ga meesi gaŵawile, ni wandu wajinji uŵang'wele gele meesi go wawile ligongo lya kuŵaŵa kwa meesi. 12 Nipele katumetume jwa kwinani jwa ncheche wagombile lipenga lyakwe. Ni liunjili limo mwa maunjili gatatu gagali yalumo mu lyuwa lyaputikwe chipi, ni kuitenda lwesi ni ndondwa itajikwe chipi. Ni liunjili limo mwa maunjili gatatu ga katema ka muusi lyatajikwe chipi, ni liunjili limo mwa maunjili gatatu ga katema ka chilo lyatajikwe chipi. 13 Nipele panaliji nkupunda kulola, nampilikene kapungu jumo juŵagulukaga mwinani nnope achiwechetaga kwa liloŵe lyekulungwa achitiji, "Ulaje! Ulaje! Ulaje kwa welewo wakutama mchilambo, ligongo mapenga gane ga achikatametume wa kwinani watatu gali chiwela nganagombe!"

9 Nipele katumetume jwa kwinani jwa nsano wagombile lipenga lyakwe. None najiweni ndondwa jijagwile pachilambo nombejo jwapegwilwe chiugulilo cha mbugu chakuugulila Lisimbo lyangali mbesi. (Abyssos g12) 2 Nipele pawajiugwile mbugu ja Lisimbo lyangali mbesi, lyosi lyatutwime kutyochela mwisimbo mula lyaneche mpela lyosi lyalikututuma mu ng'aso jajikulungwa. Lyuwa ni kwiunde kwaunikwe ligongo lya lyosi lyalikututuma mwisimbo mula. (Abyssos g12) 3 Mu lyosi mo syakopweche sombe ni kwenela mchilambo, ni syapegwilwe machili ga kuluma mpela machili ga makoloto. 4 Waasalile anagajonanje manyasi ga mchilambo, atamuno chachiŵisi chachili chose, atamuno chitela chachili chose nambo wapeteche wandu pe, awala wanganakola chimanyisyo cha Akunnungu pa usyo pao. 5 Sombe sila nganisilamulikwa kwaulaga wandu wala nambo kwapoteke kwa miesi nsano. Upeteche wao waliji mpela wa likoloto palikunluma mundu. 6 Kele katema ko wandu tachisosasosa chiwa nambo ngasachiwona ng'o, tasache kuwa nambo ngawa. 7 Syele sombe syaneche nti falasi waŵawichikwe chile kwa ngondo. Pa mitwe jao paliji ni chindu mpela singwa jajikolochekwe ni sahabu ni ngope syao sili chisau ngope sya wandu. 8 Umbo syao syaliji syasileu mpela umbo sya achakongwe, ni meeno gao galiji mpela meeno ga lisimba. 9 Nombewo wawete iwalo ya isyano ya kulichenjela pa mitima jao. Pawagulukaga, mapapiko gao gatyosyaga lisegwe

mpela lisekwe lya mutuka sya ngondo sya falasi wājini pakuutuka kuputukuputu kwaula ku ngondo. 10 Ni wākwete michila chisau ja makoloto jijasomaga nti miiwa. Kwa jele michila wākwete ukombole wa kwapoteka wāndu kwa miesi nsano. 11 Sooni akwete mwenye jwakwatawala nombejo ali katumetume jwa kwinani jwapegwile ulamusi nkati alila Lisimbo lyangali mbesi, liina lyakwe mchiebulania lili Abadoni ni mchigiliki akuwīlanjikwa Apolioni, meena ganagawili go malumbo gakwe “Jwakonanga.” (Abyssos g12) 12 Katema kandanda ka kulaga kapitile. Nnole, ndema siwili sya kulaga sikwika. 13 Nipele katumetume jwa kwinani jwa sita wāgombile lipenga lyao. Ni nalipilikene liloŵe kopochela mu mbande ncheche sya chilisa chachikolochekwe ni sahabu chichaliji paujo pa Akunnungu. 14 Liloŵe lila lyansalile katumetume jwa kwinani jwa sita jula juwākamulile lipenga, “Mwagopole achikatumetume ncheche wā kwinani, wāwatawīkwe ku lusulo lwekulungwa lwalukuwīlanjikwa Efulati!” 15 Wātenga ncheche wāla wāgopolekwe. Nombewo wāwīchikwe chile kwa ligongo lya ndaŵi jijojo ni lyuŵa lilyolyo ni mwesi ulaula ni chaka chilachila kuti wāulaje liunjili limo mwa maunjili gatatu ga wāndu gagali yalumo. 16 Napilikene uwalanjikwe wa wāngondo wāwākwesile pa falasi wāla wāliji milioni mia mbili. 17 Nkulola kwangu kula, naweni falasi ni wākwela falasi alinji yeleyi: Wāliji ni iwalu ya isyano ya kulichenjela pa mitima jao yechejeu mpela mooto ni kwine buluu mpela kwiunde ni yamanjano mpela utandi wa baluti. Mitwe ja falasi wāla jaliji mpela mitwe ja masimba, ni mu kang’wa syao mwakopweche mooto ni lyosi ni maganga ga baluti gagakukolela. 18 Liunjili limo mwa maunjili gatatu ga wāndu gagali yalumo, lyaulajikwe kwa maputiko gatatu go, yaani mooto ni lyosi ni baluti jijakolelaga iyaumile mu kang’wa sya falasi. 19 Pakuŵa machili ga inyama yaikuwīlanjikwa falasi galiji mu kang’wa syao ni mmichila jao. Michila jao jaliji ni mitwe nti ja majoka ni kwa michila jo wākombele kwaluma wāndu. 20 Ni wāndu uŵasigele, wānganaulajikwa ni iputiko itatu yo, nganaleka sambu sya kuipopelela indu iyaikolosisye achinsyene. Nganaleka kugapopelela masoka ni inyago ya sahabu ni ya feza ni ya shaba ni ya maganga ni ya itela, indu yangaikukumbola kulola pane kupilikana namose kwenda. 21 Namose nganagalauka ni kuleka sambu syao sya kuulaga namose usaŵi wao namose ikululu yao ni wiŵi wao.

10 Nipele nammweni katumetume jwa kwinani jwine jwali ni machili achitulukaga kutyochela kwinani. Wāliji aunichikwe ni liunde pamo ni ukunje wa ula waliji pa ntwe wakwe, usyo wao wang’alimaga

mpela lyuŵa ni makongolo gakwe gajimi mpela chanamila sya mooto. 2 Mmakono mwao wākamulile chitabu cha mwana cheugule. Wāluŵisile lukongolo lwao lwa kunlyo mu bahali ni lwa kunchiji pa nsanga. 3 Ni wānyanyisye kwannope nti lisimba palikutongola. Paŵanyanyisyaga, ilindimo saba ya njasi yajanjile kwa liloŵe lyekulungwa. 4 Payapikaniche ilindimo saba yo nasachile kulemba. Nambo napilikene liloŵe kutyochela kwinani lichiŵi, “Malowē ga ilindimo saba yo ili ntemela, nkagalemba!” 5 Katumetume jwa kwinani junammweni achijimaga mu bahali ni pa nsanga jula, wāunyakwile nkono wakwe wa kunlyo kwinani, 6 wālumbilile kwa liina lya Akunnungu wākutama moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi, wāgumbile kwinani ni indu yose yaili mwelemo, ni wāgumbile chilambo ni indu yose yaili mwelemo, ni wāgumbile bahali ni indu yose yaili mwelemo. Wātite, “Katema kakulindiila nnope kamasile! (aiōn g165) 7 Nambo katema katumetume jwa kwinani jwa saba jula pachachiti agombe lipenga lyao, Akunnungu chamalichisye ikotopasyo yao ya isisile malinga ni iŵatite kusala kwa kang’wa sya wākulondola wākwē wāwāatumichile Ngani Jambone.” 8 Nipele liloŵe linalipikene kutyochela kwinani lichiŵechetaga none kundanda lyāwechete sooni, “Njaule nkatole chitabu cheugule mmakono ga katumetume jwa kwinani jwajimi mu bahali ni pansanga jula.” 9 Nipele nanjaulile katumetume jwa kwinani jula, nansalile ambe chitabu cha mwana chila. Nombejo ŵasalile kuti, “Njigale ndye, mu nkang’wa mwenu chichilyepele mpela uchi nambo mltumbo mwenu chichiŵawe.” 10 Nipele nachijigele chitabu cha mwana chila kutyochela pankono wa katumetume jwa kwinani jula ni nalile. Nombecho mu kang’wa mwangu chalyepelele mpela uchi. Nambo panamisile, nltumbo mwangu chaŵawile. 11 Nipele ŵaasalile, “Ikumbajila mmwejo kulalichila sooni utenga wa Akunnungu kwa wāndu wājini ni mu ilambo yejini ni kwa wāndu ŵa iŵecheto yejini ni mamwenye wājini.”

11 Nipele napegwile nnasi uwaliji mpela chitela cha kupimila ni kuusalila, “Njaule, nkajipime nyuumba ja Akunnungu ni chilisa ni kwaŵalanga wāndu wākupopelela mwelemo. 2 Nambo nkakupima luŵala lwa paasa lwa nyuumba ja Akunnungu, ligongo lupegwilwe kwa wāndu wāngawā Wāyahudi. Ni wānyawo chauliŵate musi wauswela kwa miesi alobaini na mbili. 3 None chinaatume ŵaumboni wāngu ŵawili ali awete magunia kuti akalalichile utenga kutyochela kwa Akunnungu kwa moŵa elufu moja na

mia mbili na sitini.” 4 Wele ŵaumboni ŵawili wo ali itela iwili ya miseituni ni indu iwili yakuwichila imuli yaikwima paujo pa Ambuje jwakutawala chilambo. 5 Ni iwaga mundu akusaka kwapoteka, ukukupoka mooto nkang'wa mwao ni kummulaga jwammagongo jo. Ni jwalijose jwakulinga kwapoteka, akuulajikwa kwanti iyoyo. 6 Wanyawo akwete ukombole wa kukuugala kwiunde kuti jikanya ula kwa moŵa pakulalichila utenga kutyochela kwa Akunnungu. Sooni akwete ukombole wa kugatenda meesi gaŵe miasi ni ukombole wa kuchiputa chilambo kwa maputiko gakupisyangana katema kakali kose pachasache.

7 Nambo patachimalisa kuŵalanga umboni wao, chinyama chachikali kutyochela Mwisimbo lyangali mbesi chichimenyane nawo ni kwapunda ni kwaulaga.

(Abyssos g12) 8 Mitembo jao chijsigale mmatala ga mmusi waukulungwa akula kuŵawambikwe Ambuje ŵao. Liina lya musi wo lili Sodoma pane Misili. 9 Wandu ŵa kila lukosyo ni kila kabila ni kila iwecheto, chajilole mitembo jao kwa moŵa gatatu ni nusu. Nambo ngaasaka kuti jwali jose ajisiche mitembo jao. 10 Wandu ŵakutama mchilambo chasangalale ni kupelegana mituuka kwaligongo lya chiwa cha wandu ŵawili wo. Pakuŵa ŵakulondola wo ŵaasawisyaga kwannope wandu ŵakutama mchilambo mo. 11 Nambo nkupita pe moŵa gatatu ni nusu, mbumu ja Akunnungu jajikwikanawo umi jajinjile mitembo mo, nombewo ŵajimi. Ni wose ŵawaweni wanyawo ŵakamwilwe ni lipamba lyalikulungwa. 12 Nipele ŵakulondola ŵawili wo ŵapilikene lilowe lyalikulungwa kutyochela kwinani lili nkwasalila, “Njise akuno!” Nombewo ŵawesile kwinani mu liunde, ŵamagongo ŵao ali nkwalola. 13 Katema kakoko chatyochele chindendemesi chachikulungwa ni liunjili limo mwa maunjili kumi gagali yalumo pa musi lyajonasiche ni wandu elufu saba ŵawile ligongo lya chele chindendemesi. Nombe ŵawasigele ŵajinjilwe ni lipamba, ŵaakusisye Akunnungu ŵa kwinani. 14 Katema kaaŵili ka kulaga kapite, nambo katema kaatatu kakulaga kakwika chitema!

15 Nipele katumetume jwa kwinani jwa saba ŵagombile lipenga iyakwe. Ni maloŵe gamajinji gamakulungwa gapikaniche kwinani gachitiji, “Sambano umwenye wa chilambo utendekwe kuŵa umwenye wa Ambuje Akunnungu wetu ni Kilisito juŵansagwile aŵe Jwakuwombola. Nombewo chatawale moŵa gose pangali mbesi!” (aiōn g165) 16 Nipele, achachekulu ishilini na nne ŵakutama paujo pa Akunnungu mu itengu yao ya umwenye, ŵagwile manguku ni kwapopelela Akunnungu, 17 achitiji, “Tukuntogolela alakwe Ambuje Akunnungu Asyene Ukombole

wose, ŵanli ni umwapali, pakuŵa nlosisye machili genu gamakulu, ni kutanda kutawala. 18 Wandu ŵangaŵa Ŵayahudi ŵatumbile, nambo lutumbilo lwenu luiche, ni katema ka kwalamula ŵawe. Katema ka kwapa ntuuka achikapolo ŵenu ŵakulondola ni wandu wenu wose, wose ŵakulikusya liina lyenu, achanandi ni achakulungwa. Katema kaiche ka kwajonanga ŵakuchijonanga chilambo.” 19 Nipele nyuumba ja Akunnungu jajili kwinani jaugulikwe, ni nkati mwakwe lyawoneche lisanduku lya lilangano. Nombe kwatyochele kumesya ni ilindimo ni njasi ni chindendemesi cha chilambo ni ula jekulungwa ja maganga.

12 Nipele, chimanyisyo chakusimosya chawoneche kwinani. Kwaliji ni jwankongwe jwambwehekwe lyuŵa ni lwesi pa sajo syakwe, ni pantwe pakwe paliji ni chindu mpela singwa jajikolochekwe ni ndondwa kumi na mbili. 2 Nombe jwankongwe jo ŵaliji pa chiilu. Nipele, ŵaliji nkulila ligongo lya kupotekwa ni chilungusi cha kuligopola. 3 Chimanyisyo chine chawoneche kwinani. Kwaliji ni lijoka lyekulungwa lyechejeu, lyana mitwe saba ni misengo likumi. Pantwe wauli wose paliji ni chindu mpela singwa. 4 Nchila wa lijoka lila, ukujuta liunjili limo mwa maunjili gatatu ga ndondwa sya kwiunde ni kusiponya pa chilambo. Lijoka lyekulungwa lila lyajimi paujo pa jwankongwe jula juŵaliji chile kuŵeleka kuti nkuŵeleka pe, akamile kanache kakwe. 5 Nipele jwankongwe jo ŵaligopwele mwanache jwannume, juŵawichikwe chile kuti ŵalamule wandu ŵa ilambo yose kwa nkongojo wa chisyano. Mwanache jo ŵanyakulikwe ni kunjausya kwa Akunnungu, pa chitengu chao cha umwenye. 6 Jwankongwe jula ŵautuchile kwiuto kwangali wandu. Liuto liŵampanganyichisye Akunnungu kuti agosekwe kweleko, kwa moŵa elufu moja mia mbili ni sitini. 7 Nipele, kwaliji ni ngondo kwinani. Che Mikaeli, katumetume jwankulu jwa kwinani ni achikatumetume achinjakwe ŵa kwinani ŵamenyene ni lijoka lila, lijoka lila pampepe ni ŵakutumichila ŵakwe lyamenyene nawo. 8 Nambo lijoka lila ni ŵakutumichila ŵakwe ŵaputikwe, nipele ŵatopolekwe kwinani. 9 Lijoka lyalikulungwa lila, lyaponyekwe paasa. Lyele ni lijoka lya kalakala lyalikuwilanjikwa Jwachigongomalo pane Shetani, jwakwalambusya wandu ŵa chilambo chose. Jwaponyekwe pachilambo, pampepe ni ŵakutumichila ŵakwe wose. 10 Nipele napilikene lilowe lyalikulungwa kwinani litchitiji, “Sambano ukulupusyo wa Akunnungu uiche! Sambano ukulupusyo uiche ni machili ni umwenye wa Akunnungu wetu ni ulamusi wa Kilisito jwasagulikwe aŵe Jwakuwombola! Pakuŵa ajula

jwakwaŵechetela achalongo achinjetu paujo pa Akunnungu aponyekwe paasi. Jwelejo akwaŵechetela muusi ni chilo. 11 Achalongo achinjetu wo ŵampundile Shetani kwa machili ga miasi ja Mwanangondolo ni kwa kwasalila ŵandu ŵane umboni nkati chikulupi chao ku Che Yesu. Nganaunonyela umi wao, ŵaliji chile kuutyosya mpaka kuwa. 12 Kwayele, nsengwe mmwe kwinani ni wose ŵakutama mwelemo. Nambo, ulaje kwa chilambo ni bahali, pakuŵa lbilisi antuluchile ali ni lutumbilo lwalukulungwa, pakuŵa akumanyilila kuti gaasigalile moŵa kanandipe." 13 Lijoka lyo palyaimanyilile kuti liponyekwe paasi pa chilambo, lyatandite kummutusya jwankongwe juŵambeleche mwanache jwannume jula. 14 Nambo jwankongwe jula ŵapegwile mapapiko gaŵili nti ga kapungu jwankulungwa, kuti akombole kuguluka mpaka mwipululu, kwiuto kuchagosekwe uchenene, kuti agosekwe kwa yaka itatu ni miesi sita, kwati lijoka lila ngalikombola kwika. 15 Ni lyele lijoka lyakopwesye meesi gamajinji kutyochela mu kang'wa mwakwe mpela lusulo, kuti gankumbe jwankongwe jo. 16 Nambo litaka lyankamwisye jwankongwe jo, litaka lyaukukwiche mpela kang'wa ni kugamila meesi gagakopweche nkang'wa mwa lijoka. 17 Lijoka lyantumbilile jwankongwe jula, lyajawile kukumenyana ni iŵelesi ine ya jwankongwe jo, yaani ŵakugajitchisya makanyo ga Akunnungu ni ŵakuukamulichisya umboni nkati usyene wausasile Che Yesu.

13 Ni lijoka lila lyajimi mmbwani mwa bahali. Nipele nachiwani chinyama chachikali chili nkukopoka mu bahali, chana mitwe saba ni misengo likumi ni pachanya pa kila msengo pana chindu mpela singwa. Ni pachanya pa jele mitwe pali ni meena ga kwatukana Akunnungu. 2 Ni chinyama chachikali chinachiwani cho chalandene ni chisuŵi, ni sajo syakwe chisau chisuŵi ni kang'wa jakwe chisau kang'wa ja lisimba. Lijoka lyo lyachipele chinyama chachikali chila machili gakwe ni chitengu cha ulamusi ni ukombole waujinji. 3 Ntwe umo wa chinyama chachikali chila waoneche kuti waulele liŵanga lyakogoya nnope lilyatyochele ni kukapikwa ni lipanga, nambo liŵanga lyakogoya lyo lyaliji lilamile. Ŵandu wose ŵa pachilambo ŵachisimosile chinyama cho ni kuchikuya. 4 Ŵandu wose ŵalilambile lijoka lila ligongo lyachipele chinyama chachikali ukombole wakwe. Nombe ŵachipopelele chinyama achitiji, "Ana ŵaani ŵakulandana ni chinyama chi? Ana ŵaani ŵakukombola kumenyana nacho?" 5 Nipele chinyama chachikali chila chapegwile ukombole wa kuŵecheta malowé ga kuligamba ni ga kwatukana Akunnungu.

Nombecho chapegwile ulamusi wa kupanganya masengo kwa miesi alobaini na mbili. 6 Nombe chinyama chachikali chila chatandite kwatukana Akunnungu ni kulitukana liina lyao ni liuto lyakutama Akunnungu ni wose ŵakutama kwinani. 7 Sooni chapegwile machili ga kumenyana ngondo ni ŵandu ŵa Akunnungu ni kwapunda. Ŵapegwile ulamusi wa kwatawala ŵandu ŵa ngosyo ni kila chiŵecheto ni kila chilambo ni kila mitundu. 8 Ni ŵandu wose ŵakutama mu chilambo chaachipopelele chinyama chachikali cho, ikaŵe ŵewala pe ŵaŵalembekwe meena gao chitandile kupagwa kwa chilambo mu chitabu cha umi cha Mwanangondolo juŵaulajikwe. 9 "Ŵakwete mapikanilo, apikane! 10 Iŵaga mundu akusachilwa kujigalikwa migole chajigalikwe migole. Iŵaga mundu akusachilwa aulajikwe ni lipanga chaulajikwe ni lipanga. Kwa yele ŵandu ŵa Akunnungu akusachilwa aŵeje ni upililiu ni chikulupi." 11 Nipele nachiwani chinyama chine chachikali chili nkukopoka mu lisi. Chakwete misengo jiŵili jati mpela ja ngondolo ni chaŵechete mpela lijoka lyekulungwa lila. 12 Chinyama cho chaliji ni ukombole wemalile kutyochela kwa chinyama cha ndanda ni ŵautumiye ukombole ula paujo pa chinyama. Nombecho kwa machili ŵaatendaga ŵandu ŵa chilambo chose achipopelele achila chinyama chandanda chichaliji ni liŵanga lyakogoya lilyalamile. 13 Nipele, chinyama chachikali chaaŵili chatesile imanyisyo yekulungwa yakusimosya paujo pa ŵandu namose kuutenda mooto utuluche pachilambo kutyochela kwinani. 14 Kwa ukombole uŵapegwilwe wa kutendekanya imanyisyo yekulungwa yakusimosya paujo pa chinyama chandanda. Ŵalyungesye ŵandu ŵakutama pachilambo kwakwasalila akolosye chinyago chakulandana ni chinyama chichaliji ni liŵanga lilyatyochele ni kukapikwa ni lipanga ni kulama chila kuti achichimbichisye. 15 Chinyama chaaŵili chila chapegwile machili ga kuchitaga mbumu ja umi chinyago cha chinyama cha ndanda kuti chikombole kuŵecheta ni kwaulaga ŵandu wose ŵangakuchipopelele chinyago cho. 16 Nombe ŵaakananichisye ŵandu wose, achanandi ni achakulungwa, ŵachipanje ni ŵakulaga, ŵanganawā achikapolo ni achikapolo, kuti atajikwe chimanyisyo pa nkono wao wa kundyo pane ku meeso kwao. 17 Ŵakanyisye akapagwa mundu jwalijose juchasume pane kusumisya chindu chachili chose akaŵe jwakwete chimanyisyo, yaani liina lya chinyama chila pane uŵalanjikwe wa liina lyakwe. 18 Pelepa pakusachilwa lunda! Jwakwete umanyilisi akukombola kuŵalanga uŵalanje wa chele chinyama, pakuŵa

namba jo jili liina lya mundu jumpepe. Syele namba sili mia sita, sitini na sita.

14 Nipele namweni Mwanangondolo ali ajimi pachikwesya cha Sayuni. Pampepe najo paliji ni wāndu laki moja ni elufu alobaini na nne wāwālembekwe pa usyo pao liina lya mwanangondolo ni liina lya Atatigwe. **2** Nipele napilikene lilowe kutyochele kwinani, lilowe lyaliji mpela lya meesi gamajini ni mpela lilowe lya chilindimo chachikulungwa. Ni lyele lilowe linalipikene lyaliji mpela malowe ga wāndu wākutyala ching'wenyeng'wenye achigombaga ing'wenyeng'wenye yao. **3** Wajimbaga lujimbo lwa sambano paujo pa chitengu cha umwenye ni paujo pa yepanganyikwe yejumi ncheche ni achachekulu. Ni ngapagwa juwakombwele kulijiganya lwele lujimbo akawe wāndu mia moja alobaini na nne elufu wāwawombolekwe mchilambo. **4** Wele wāndu ni welewo wanganalisakasya kwa kugona ni achakongwe, nombewo ali wākusalala paujo pa Akunnungu. Awa ni wākunkuya Mwanangondolo mwakwaula mose. Wele wawombolekwe pasikati ja wāndu wājini, kuti awe mpela sadaka ja milimbu jajikutyochekwa kwa Akunnungu ni kwa Mwanangondolo. **5** Welewo ngakukombola kuwecheta unami kose, nganakola magambo gali gose. **6** Sooni namweni katumetume jwa kwinani jwine ali nkuguluka mwinani, jwana Ngani Jambone ja Akunnungu moŵa gose pangali mbesi, alalichile kwa wāndu wose wākutama mchilambo ni kwa ilambo yose ni kwa ngosyo syose ni iwecheto yose ni kwa mitundu jose. (aiōnios g166) **7** Nombewo wāwechete kwa lilowe lyekulungwa, “Mwajogope Akunnungu ni kwakusya! Pakuwa katema ka kwalamula wāndu kaiche. Mwapopelele welewo pe wākupangenye Kwinani ni chilambo ni bahali ni isima ya meesi.” **8** Katumetume jwa kwinani jwaawili wānkuiye ajula jwaandanda nikuti, “Agwile, Babeli jwankulu agwile, Babeli juwapele wāndu wa ilambo yose ang'we divai jakwe. Divai jakwe ja kuchinonyela chikulu.” **9** Iyoyo katumetume jwa kwinani jwaatatu wākuiye wele wāwili achiwechetaga kwa lilowe lyekulungwa, “Mundu jwalijose jwakuchipopelela chinyama pane chinyago chakwe ni kukunda kutajikwa chimanyisyo pa usyo pakwe pane mu nkono wakwe, **10** chang'we divai ja lutumbilo lwa Akunnungu jajitajikwe mu chikombe cha lutumbilo lwao ni jangawanganya ni meesi. Mundu jo chauswe munkati mwa maganga ga baluti gagakuulika paujo pa Achikatumetume wa kwinani waswela ni paujo pa Mwanangondolo. **11** Lyosi lya mooto waukwasausya chilikwele kwinani moŵa gose

pangali mbesi. Wawachipopelele chinyama chachikali ni chinyago chakwe ni kutajikwa chimanyisyo cha liina lyakwe, ngaapumulila muusi ni chilo.” (aiōn g165) **12** Kwa yele, wāndu wa Akunnungu wākugakamulisa makanyo ga Akunnungu ni kunkulupilila Che Yesu akusachilwa kola upiliu. **13** Nipele, napilikene lilowe kutyochele kwinani lichitiji, “Nembe yelei: akwete upile wāndu wakuwa sambano ali pamo ni Ambuje.” Nombe Mbumu akuti, “Elo! Chapumulile kutyochele mmasausyo gao, ni chapegwe ntulilo kwa aila yaitebile.” **14** Nipele, naliweni liunde lyeswela ni pa liunde po paliji ni jumo jwali mpela Mwana jwa Mundu. Ali awete chindu mpela singwa cha sahabu mu ntwe wakwe ni mu nkono wakwe ali akamulile chikwakwa chakutema. **15** Iyoyo katumetume jwa kwinani jwine wākopochele mu Nyumba ja Akunnungu ja kwinani ni lilowe lyekulungwa ni kunsalila juwatemi mwiunde jula kuti, “Njigale chikwakwa chenu nkagungule magungulo, pakuwa katema ka magungulo kaiche ni magungulo ga chilambo gakomele.” **16** Nipele juwatemi penani liunde jula, wachisyungwisye chikwakwa pa chilambo ni kugungula magungulo. **17** Sooni wākopochele katumetume jwa kwinani jwine mu Nyumba ja Akunnungu ja kwinani, nombego iyoyo ali akamwile chikwakwa chakutema. **18** Katumetume jwa kwinani jwine wākopweche pa chilisa, jwelejo ni jwali ni ulamusi wa pa mooto, ni wansalile juwakwete chikwakwa chakutema jula kwa lilowe lyekulungwa, “Nomwe ntole chikwakwa chenu chakutema, nkakate mikungu ja sabibu ja chilambo, pakuwa sabibu syakwe sijiwile.” **19** Katumetume jwa kwinani jula wachisyungwisye chikwakwa chakwe pa chilambo, wakatile mikungu ja sabibu sya chilambo, wasitasile mu chombo chakuminyila divai ja lutumbilo lwa Akunnungu. **20** Sabibu sila syaminyikwe peuto pa kuminyila divai papali paasa musi. Ni divai jakopweche peuto pa kuminyila ni ugumbale wakwe waliji mpela mita siwili ni uleu wakwe waliji mpela wa falasi, waliji kilomita mia tatu.

15 Nipele nachiwani chimanyisyo chine kwinani, chachikulungwa ni chakusimonjeka. Paliji ni achikatumetume wa kwinani saba wana iputiko saba yakumalichisya, pakuwa mu yeleyo lutumbilo lwa Akunnungu lumalile. **2** Nipele nachiwani chindu mpela bahali jajikolochekwe ni lindala, chachiwanganyiche ni mooto. Sooni naweni wāndu wawachipundile chinyama ni chinyago chakwe, ni liina lyakwe likumanyika kwa namba jila. Wele wāndu wājimi mungulugulu bahali jajikolochekwe ni

lindala ali akamulile ing'wenyeng'wenye iwapegwile ni Akunnungu. 3 Wajimbaga lujimbo lu che Musa, jwakutumichila jwa Akunnungu ni lujimbo lwa Mwanangondolo achitiji, "Ambuje Akunnungu wa Ukombole wose, ntesile indu yekulungwa ni yakusimonjeka nnope! Alakwe Mwenye jwa ilambo yose, matala genu gali gagoloka ni ga usyene! 4 Ambuje, ana waani jwangakunjogopa, waani jwangakulikuya liina lyenu? Pakuwa alakwe jikape ndi waswela. Wandu wose wa ilambo chachiika ni kumpopelela, pakuwa masengo genu gambone gaunukulikwe kwa wandu wose." 5 Pakumala yelei, nipele najiweni Nyuumba ja Akunnungu kwinani jjugulikwe ni munkati mwakwe mwana lisakasa lya umboni wasusyene. 6 Awaala achikatametume wa kwinani saba wawakwete iputiko saba, wakopweche pa Nyuumba ja Akunnungu jila ali awete iwalo yeswela yakunesima ni nkanda wa sahabu pa mitima jao. 7 Ni jumo jwa wele wapanganyikwe wajumi ncheche wapele achikatametume wa kwinani saba mbale saba sya sahabu syasigumbule lutumbilo lwa Akunnungu, waali wajumi mowa gose pangali mbesi. (aion g165) 8 Nyuumba ja Akunnungu jagumbele lyosi lyalikopweche mu ukulu wa Akunnungu ni machili gakwe. Nganapagwa mundu juwakombwele kwinjila mu Nyuumba jila mpaka payamasile iputiko saba ya achikatametume wa kwinani saba wala.

16 Nipele napilikene liloŵe lyekulungwa kutyochela pa Nyuumba ja Akunnungu lili nkwasalila achikatametume wa kwinani saba, "Njaule nkajitile pachilambo mbale saba sya lutumbilo lwa Akunnungu." 2 Nipele katumetume jwaandanda wajawile ni kwita mbale jakwe pachanya chilambo. Nombe yatyochele ipute ya koogoya ni ya kupeteka nnope pa wandu wawakwete chimanyiso cha chinyama ni wawachipopelele chinyago chakwe. 3 Ni katumetume jwaawili wajitile mbale jakwe mu bahali. Nombe meesi gasandwiche ni kuwa mpela miasi ja mundu jawile ni yepanganyikwe yose yejumi yaili mu bahali yawile. 4 Ni katumetume jwaatatu wajitile mbale jakwe mu sulo ni mu iliwa ya meesi, nombeyo yasandwiche miasi. 5 Nampikene katumetume jwa kwinani jwakwimilila meesi ali nkusala, "Alakwe Waswela, wanli, ni jumwali! Alakwe kwanti nyi nkulamula yaikuti kuwajilwa. 6 Pakuwa wajitile miasi ja wandu wa Akunnungu ni wakulondola, nomwe mwapele miasi ang'we. Chelecho ni chawajilwe kupochela!" 7 Sooni napilikene liloŵe lyatyochela pa chilisa lili nkusala, "Eloo, Ambuje Akunnungu wa Ukombole wose! Kulamula kwenu kuli kusyene

ni kwa chigolochelo." 8 Nipele katumetume jwa kwinani jwa ncheche wajitile mbale jakwe pa lyuwa, ni lyuwa lyapegwile machili ga kwajocha wandu kwa mooto wakwe. 9 Nombe wandu wajochekwe ni mooto, sooni wantukene Akunnungu waali ni ulamusi pa iputiko yose. Nambo nganasaka kugalauka ni kuleka sambu ni kwakusya Akunnungu. 10 Nipele katumetume jwa kwinani jwa nsano wajitile mbale jakwe pa chitengu cha umwenye cha chinyama chachikali chila. Umwenye wakwe watajikwe chipi ni wandu watandite kulilumanya ndimi syao ligongo lya kupoteka. 11 Ni wantukene Akunnungu wa kwinani ligongo lya kupotekwa kwao ni ipute yao. Nambo nganagalauka ni kuleka sambu sya ipanganyo yao yawamba. 12 Nipele katumetume jwa kwinani jwa sita wajitile mbale jakwe pa lusulo lwekulungwa lwalukuwilanjikwa Efulati. Meesi gakwe gajumwile, kuti litendekwe litala ligongo lya Mamwenye kutyochela kungopochelo lyuwa. 13 Nipele nagaweni masoka gatatu gagali mpela moola, gali nkukopoka nkang'wa mwa lijoka lyekulungwa ni nkang'wa mwa chinyama chachikali chila ni nkang'wa mwa jwakulondola jwa unami. 14 Gele gali masoka gagakupanganya imanyiso. Nombego ni gagakwaula kwa mamwenye wa pachilambo chose ni kwasonganganya pamo ku ngondo pa lyuwa lyekulungwa lya Akunnungu wa Ukombole wose. 15 "Mpikane! Une ngwika mpela jwa wiyi! Akwete upile jwelejo jwali chile ali awete iwalo yakwe kuti akajenda matakope akuno ni akunokuno ni kwaseka ni wandu pachywaone ali nkwenenda matakope." 16 Nipele masoka gala gaasonganganyenye mamwenye peuto papakuwilanjikwa kwa Chiebulania Halimagedoni. 17 Nombe katumetume jwa kwinani jwa saba wajitile mbale jakwe mwinani. Liloŵe lyekulungwa lyapikaniche kutyochela pa chitengu cha umwenye mu nyuumba ja Akunnungu lili nkusala, "Iteendekwe!" 18 Nipele kwatyochele kumesya ni ilindimo ni njasi ni chindendemesi chachikulungwa cha chilambo. Chindendemesi cho chaliji chakogoya kwannope, ni chinganichityochela chitandile Akunnungu pawangumbile mundu. 19 Nipele musi waukulungwa ula wagawanyiche mbande sitatu, ni misi ja ilambo yose jagumulikwe. Akunnungu nganauliwalila Babeli musi waukulungwa. Waung'wesisyenye chikombe cha divai ja lutumbilo lwao lwalukulu. 20 Ilumba yose yapotele ni ikwesya nganiwoneka sooni. 21 Nombe janyele ula ja maganga gamakulungwa gagali ni chisilo, kila liganga kilo hansini ni kwaputa wandu. Nombewo wantukene Akunnungu ligongo chiputiko cha ula jila chaliji chekulungwa nnope.

17 Nipele jumo jwa achikatumetume saba wa kwini juwili ni mbale saba waiche ni kuusila, "Njise akuno, chinannosye kulamulika kwa jwankongwe jwachigwagwa jula, musi wautawikwe pa meesi gamajini. 2 Mamwenye wa mchilambo watesile nawo chikululu, nombe wakutama mchilambo akolelwe divai ja chigwagwa chakwe." 3 Nipele Mbumu jwa Akunnungu wanyigele ni katumetume wanongwesye mpaka mwilambo. Kweleko nammweni jwankongwe ali atemi pa chinyama chechejeu chegumbale meena ga kwatukana Akunnungu. Nombecho chajili ni mitwe saba ni misengo likumi. 4 Ni jwankongwe jula wawete chiwalo cha sambalau ni chechejeu, walisalesye ni indu yekolochekwe kwa sahabu ni maganga ga ndalama ni lulu. Nombejo wakamulile chikombe cha sahabu mu nkono wakwe, chachigumbele indu yaikuchima ni isambo ya usakwa wa chikululu chakwe. 5 Nombewo walembekwe pa usyo wakwe liina lyanchitemela, "Babeli, musi waukulungwa, achikulugwe wa wachigwagwa ni wa yose yaikuchima pachilambo." 6 Nammweni jwankongwe jo ali akolelwe miasi ja wando wa Akunnungu ni miasi ja wando wawalegwe kwa ligongo lya kwasila wando umboni wa ngani ji Che Yesu. Panammweni nasimosile nnope. 7 Nambo katumetume jwa kwini jula wamusisye une, "Ligongochi nkusimonga? Chinansile indu yaasisiche ya jwankongwe jwatemu pachanya pa chinyama chachikwete mitwe saba ni misengo kumi. 8 Chinyama chachikali chimwachiwani chili chachijumi kundanda, sambano chiwile. Nambo pachiwandi chakopoche mu Lisimo lyangali mbesi nambo chajonanjikwe. Wando wakutama pa chilambo chasimonje, elo, wando wose wanganalembekwa meena gao mu chitabu cha umi chitandile kupagwa chilambo, chasimonje kuchiwona chinyama chichaliji chachijumi kundanda, ni kuwa nambo sambano chikukopochela sooni. (Abyssos g12) 9 "Pele lukusachilwa lunda ni umanyilisi. Jele mitwe saba jo, gali matumbi saba gaakutama jwankongwe pachanya pakwe. Jele mitwe saba jo jili mamwenye saba. 10 Pasikati ja wele mamwenye saba wo, mamwenye nsano amasile kuwa, jumo akulongosya ni jwine ngana we kwika, nambo pachaiche po chalongsye kwa katema kakajipi. 11 Ni chinyama chachikali chichaliji chachijumi kalakala, nambo sambano nganichikola umi sooni, ali mwenye jwa nane. Ni jwelejo ali jumo jwa awala saba, nombejo chaulajikwe. 12 "Ni misengo kumi jimwajiwani jili, ali mamwenye kumi wanganatande kutawala. Nambo chapegwe ulamusi wa kulongsya kwa katema kamo pe pamo ni chinyama chila. 13 Wose kumi chajilane nombewo chachimpa chinyama

machili gao ni ulamusi wao wose wa kwatawala wando. 14 Chamenyane ni Mwanangondolo, nambo Mwanangondolo pamo ni awala wawawilasilile ni kwasagula waali wakukulupilichika, chiwapunde ligongo jwele ali Ambuje jwa achambuje ni Mwenye jwa mamwenye." 15 Nipele katumetume jwa kwini wasalile une, "Meesi gamwagaweni pepala pawatemi jwachigwagwa jula, jili mipingo ja kila ngosyo ni kila chilambo ni kila chiwecheto ni kila mitundu. 16 Misengo kumi jimwajiwani ni chinyama chila, chiwachime jwakulawala. Chiwasumule yose yalinyo ni kwaleka makonope, chaalye nyama ja chilulu chakwe ni kwatinisya kwa mooto. 17 Pakuwa Akunnungu watasile mmitima jao achila chakuchisaka kuti chitendekwe kuti ajilane achinsyene pe kuchipa chinyama chila ulamusi wakulongosya, mpaka pele malo we ga Akunnungu pachigamalile. 18 "Ni jwankongwe jumwambweni jula uli musi waukulungwa waukwalamula mamwenye wa pachilambo."

18 Pakumala yeleyo nammweni katumetume jwa kwini jwine achitulukaga kutyochela kwini, akwete ulamusi wekulungwa, ni kung'alima kwakwe chilambo chang'alime. 2 Nipele wanyanyisye kwa machili achitiji, "Ugwile, Babeli musi wekulungwa ugwile, utendekwe pakutama masoka ni mbumu sili syose syausakwa, utendekwe pakutama ijuni yose ya usakwa ni yaikuchima. 3 Pakuwa wando wa ilambo yose wakolelwe divai jakalipa ja chigwagwa cho. Nombe mamwenye wa pachilambo watesile najo chikululu. Nombe wando wa malonda wa pachilambo wapatile ipanje kutyochela ni machili ga tama jakwe ja kusaka kulisengwasya kwannope." 4 Nipele napilikene lilowe line kutyochela kwini litchitiji "Nkopoche kukwakwe wando wangu! Nkawa chindu chimo mu sambu syakwe; Ntakupochela iputo yakwe. 5 Pakuwa sambu syakwe siunjikene mpaka kwini, ni Akunnungu aikumbuchile ilewo yakwe. 6 Chimwatendele ilaila mpela iwaitesile kwa wanyamwe, mwauchisye kawili kwa aila iwatendele wane. Ngumbasye chikombe chakwe kawili chakung'wa chakalipa, mpela iwatite pakumgumbalichisya mmwe. 7 Mwape masausyo ni ipetesi malinga ni mwakulikusya ni kulipokasya kwakwe kwannope. Pakuwa akuwecheta muntima mwakwe, 'Ngutawala nti mwenye jwankongwe! Nginima jwambwililwe ni jwanume, Une ngasapuka namose kanandi' 8 Kwa ligongo lya iputo yakwe tiiche pa lyuwa limo pelyo, chiwa ni kusupuka ni sala. Kupunda ni gelego chajochekwe pa mooto pakuwa Ambuje Akunnungu wakwalamula wo, akwete machili." 9 Ni mamwenye

wa pa chilambo wawatesile najo chigwagwa ni kupoka pampepe najo chalile ni kwalilila kwa malumbo pachaliwone lyosi lya kutinika kwakwe. 10 Chajime kwakutali pakugajogopa masausyo gakwe, achitiji, "Chanasa, chanasa kukwenu Babeli musi wekulungwa ni wauli ni machili! Pakuwa kwa katema kamo pe kulamulikwa kwenu kuiche!" 11 Wa malondo wa pachilambo chalile ni kusupuka ligongo ngapagwa mundu jwakusuma malonda gao sooni, 12 ngapagwa sooni jwakusuma malonda ga sahabu ni feza ni maganga gandalama jajikulungwa ni lulu ni iwalo yeswela ni iwalo ya sambalau ni iwalo ya halili ni iwalo yechejeu, itela yose yakununjila uchenene, ni yoombo yose yekolochekwe ni misengo ja ndembo ni yose yesepekwe mu itela ya ndalama jajikulungwa, ni yoombo yose ya shaba ni ya chisyano ni yombo ya malumalu, 13 ni mdalasini ni iliki ni ubani ni mauta gambone ni divai ni mauta ga seituni ni utandi wambone ni ngano ni ng'ombe ni ngondolo ni falasi ni mutuka ja kukwekwelemya ni falasi ni achikapolo namose umi wa wandu. 14 Wandu wa malonda wala wansalile jwankongwe jula, "Indu yose ya kusalala imwasakaga mme nayo isowile, ni chipanje ni kulapikwa kummutwiche ni ngannyiwona sooni ng'o." 15 Wandu wa malonda wawasichile ni jwelejo musi ula, chajime kwakutalika kwaligongo lya kogopa masausyo gakwe gakaika kwasimana ni wanyawo. 16 Chalile ni kulila kwamalumbo achitiji, "Chanasa! Chanasa kwa au musi wekulungwa wu. Wasoyowelee kuwala iwalo yeswela, ni ya sambalau ni yechejeu ni kulilemba kwa indu yaikolochekwe kwa sahabu ni indu yekolochekwe kwa maganga ga ndalama jajikulungwa ni kuwala lulu! 17 Kwa katema kamo pe ipanje yejinji yanti jeji namuna ji ijonasiche." Wakusilongosya meli ni wakwenda mu bahali ni wakupanganya masengo mu meli ni wandu wose wakutenda malonda kwa litala lya bahali wajimi kwakutalika. 18 Waliweni lyosi lya musi wo ni kuti, "Ngapagwa kose musi wekulungwa mpela musi wu." 19 Walitasile luundu pa mitwe jao kulosya kullilasika kwao, walisile kwa lilo we ni kulila kwa malumbo achitiji "Kulaga! Kulaga kwa musi wekulungwa! Musi wati wose waali ni ngalawa syasikulungwa syasikwenda mmeesi wasichile kutyochela ni ipanje yakwe yejinji. Nambo kwa katema kamo pe usoyesye indu yose." 20 Nsangalale mmwe kwinani! Nsangalale wanyamwe wandu wa Akunnungu pamo ni achinduna ni wakulondola wa Akunnungu! Kwaligongo lya indu yaikopochele mmusi ula, pakuwa Akunnungu aulamwile kwa ligongo lya ipanganyo yampanganichisye wanyamwe! 21 Nipele katumetume jwa kwinani jwali ni machili

wanyakwile lisyago, waliponyisye mu bahali achitiji, "Kwanti iyiji musi wa Babeli ni uchijile pakugumulikwa kusyene ni ngasiuwoneka sooni. 22 Namose lilo we lya wandu wakwimba ni lilo we lya ing'wenyeng'wenye ni wakugomba ipeeta ni wakugomba mapenga ngasilipikanika sooni mwenumwe ng'o. Nombe fundi jwa masengo gagali gose ngasaoneka mwenumwe sooni ng'o namose lisegwe lya lisyago ngasilipikanika mwenumwe sooni ng'o. 23 Namose lilanguka lya lumuli ngasilumulika sooni mwenumwe ng'o. Lilo we lya mlombela ni jwakulombwa ngasilipikanika sooni kukwenu ng'o. Wamalonda wenu waliji ni machili pachilambo ni usa wi wenu walyungasisye wandu wose wa chilambo." 24 Wele musi wa Babeli walamulikwe kwa ligongo mu nkati mwakwe jawoneche miasi ja wakulondola wa Akunnungu ni wandu wa Akunnungu ni miasi ja awala wose wawaulajikwe pachilambo.

19 Pagamasile gelego napilikene lilo we kutyochela kwinani mpela lilo we lyekulungwa lya mpingo wa wandu wajinji lichitiji, "Alapikwe Akunnungu! Ukulupusyo ni ukulu ni machili ili ya Akunnungu wetu. 2 Ulamusi wakwe uli wa usyene ni wagoloka. Anlamwile jwankongwe jwachigwagwa jwakumanyika nnope, juwachinyenjile chilambo ni chikululu chao. Akunnungu annagasisye kwaligongo lya kwaulaga wakutumichila wao!" 3 Nombewo kaa wili watite, "Alapikwe Akunnungu! Lyosi lya mooto waukutinisya musi ula likukwela mwinani mo wa gose pangali mbesi!" (aion g165) 4 Ni achakulungwa ishili ni na nne wala ni yepanganyikwe yejumi ncheche waligwisisye manguku ni kwapopelela Akunnungu wakutama pa chitengu cha umwenye. Watite, "Eloo! Alapikwe Akunnungu!" 5 Nipele lilo we lyakopochele pa chitengu cha umwenye lichitiji, "Mwalape Akunnungu wetu mwanya achikapolo wakwe wose, wanyamwe wankwajogopa welewo, achakulungwa ni achandani!" 6 Nipele napilikene lilo we mpela lilo we lya mpingo wa wandu wajinji sooni mpela ila lilo we lya meesi gamanjini gagakwilima ni sooni mpela ila lilo we lya ilindimo ichitiji, "Alapikwe Akunnungu! Pakuwa Ambuje Akunnungu wetu, wa Ukombole wose ali Mwenye. 7 Ayaga tusengwe ni kusangalala, twakusye Akunnungu kwa ukulu wakwe, pakuwa ulombela wa Mwanangondolo uiche ni mwali jwaulombela ali chile. 8 Mwali jwaulombela jo akundikwe kuwala chiwalo chachikunyesima nnope." Pakuwa chiwalo chachikunyesima cho gali masengo gambone ga wandu wa Akunnungu. 9 Pelepo katumetume jwa kwinani waasalile une, "Nembe gelega: Akwete upile welewo wawilanjikwe ku chakulya cha ulombela

wa Mwanangondolo." Wasalile sooni, "Agaga gali malowe ga usyene ga Akunnungu. 10 None nalgwisise manguku paujo pa makongolo gakwe kuti naapopelele." Nambo wasalile, "Ngasintenda yeleyo, uneji ndili jwakutumichila jwa Akunnungu mpela mmwe ni mpela achinjenu wakuukulupila umboni nkti usyene uwauunukwile Che Yesu. Usyene uwauunukwile Che Yesu wo ukutyochela kwa Mbumu jwa Akunnungu jwakwakamuchisa wandu kusala utenga kutyochela kwa Akunnungu." 11 Pelepo nakuweni kwinani kweuguche, nombeko kwana falasi jwanswela. Ni jwakwesile pachanya pakwe akuwilanjikwa Jwakukulupilichika ni Jwausyene, sooni akwalamula wandu ni kumenyana ngondo kwa litala lyambone paujo pa Akunnungu. 12 Meeso gao galiji mpela lilamba lya mooto, ni pantwe pao wawete indu yejinji mpela singwa sya chimwenye. Akwete liina lyalembekheke lyangakulimanyilila jwine akaŵe asyene wo. 13 Wawasile chiwalo chetoweŵele mmiasi, ni liina lyao likuŵilanjikwa, "Lilowe lya Akunnungu." 14 Ni mipingo ja wandu wangondo wa kwinani jankuiye jichikwelaga falasi waswela ni kuwala iwalo yakunyesima nnope. 15 Ni mu kang'wa mwao likutyochela lipanga lyakutema kuti wapute wandu wa ilambo yose. Nombejo chalongsye kwa nkongojo wa chisyano. Nombejo chiŵakasanye wandu nti mundu jwakuminya sabibu peuto pakuminyila divai ja lutumbilo lwekulu lwa Akunnungu ŵaali ni Ukombole. 16 Mu chakuwala chakwe ni mchiiga chakwe lilembekwe liina lyalikuti "Mwenye jwa mamwenye ni Ambuje jwa achambuje." 17 Nipele nammweni katumetume jwa kwinani ali ajimi pa lyuŵa. Wanyanyisye ni kuisalila ijuni yose iyagulukaga mwinani, "Njise! Ni kusongangana pamo ku chakulya chachikulu cha Akunnungu. 18 Njise kunlye iilu ya mamwenye ni ya achakulu ŵa ngondo ni ya wandu ŵa machili ni ya falasi ni ŵakukwela falasi ŵao, njise kundye iilu ya wandu wose wanganataŵikwa ni achikapolo, ŵakuchimbichikwa ni wangakuchimbichikwa." 19 Nipele nachiweni chinyama pamo ni mamwenye ŵa mchilambo ni wandu ŵao ŵa ngondo ali asongangene pamo kuti amenyane ni juŵatemi pa falasi jwanswela pamo ni wandu ŵa ngondo ŵakwe. 20 Nambo chinyama chila chakamwiŵe pamo ni jwakulondola jwa unami juŵapanganye imanyisyo peuto pa wanyawo. Kwayele imanyisyo yo yalyungesye wandu ŵaŵaliji ni alama ja chinyama chila ni kuchipopelela chinyago chakwe. Chinyama chila ni jwakulondola jwa unami, wose ŵaŵili ŵaponyekwe ali ŵajumi mu litanda lya mooto yaligumbele maganga ga baluti gagakukolela. (Limnē

Pyr g3041 g4442) 21 Wandu ŵa ngondo ŵakwe ŵaulajikwe ni lipanga lilyatyosile nkang'wa mwa juŵatemi pa falasi jwanswela. Ni ijuni yose yajikwite kwa minou ja aŵala ŵaŵaulajikwe.

20 Nipele nammweni katumetume jwa kwinani achiikaga kutyochela kwinani mu nkono wakwe akamulile chiugulilo cha Lisimbo lyangali mbesi pamo ni unyolo wekulungwa. (Abyssos g12) 2 Ŵalikamwile lijoka, alila lijoka lya kalakala lyalikuŵilanjikwa Jwachigongomalo pane Shetani ni kulitaŵa minyolo kwa yaka elufu moja. 3 Katumetume jwa kwinani ŵaliponyele lijoka mu Lisimbo lyangali mbesi, ŵaugele nnango wa kwinjilila kweleko ni ŵaŵisile chimatilo kuti akakombola sooni kwalyungasya wandu ŵa ilambo mpaka pachiiemale yaka elufu moja. Nambo pachiiemale yele yaka chasachilwe kugopolekwa sooni kwa katema kakajipi. (Abyssos g12) 4 Nipele naiweni itengu ya umwenye ni wandu ŵatemi mwelemo, ŵele wandu ŵapegwile ukombole wa kulamula. Nasiweni mbumu sya wandu ŵaŵakatikwe mitwe ligongo ŵaliji nkwasalila wandu ŵane umboni wa ngani ji Che Yesu ni kulalichila Lilowe lya Akunnungu. Aŵaŵa nganachipopelela chinyama ni chinyago chakwe atamuno nganatagwa chimanyililo pa usyo pao namose mmakono gao. Soonni ŵapegwilwe umi, ni ŵatawele pamo ni Kilisito yaka elufu moja. 5 Wandu ŵane ŵaŵasigele mwa ŵaŵawile nganapegwa umi mpaka imalile yaka elufu moja. Aku ni kusyuka kwaandanda. 6 Akwetenje upile, sooni mmbaya kukwawo wandu wose ŵa Akunnungu aŵala ŵaali nkusyuka kwaandanda ku. Chiwa chaaŵili ngachikola machili pachanya pao, chaaŵe ŵambopesi ŵa Akunnungu ni ŵa Kilisito, nombewo chalongsye pamo nawo nti mamwenye kwa yaka elufu moja. 7 Katema pachimalile yaka elufu moja, Shetani chaugulikwe mkutaŵikwa kwakwe. 8 Nombejo pachakopoche chatande kwalambusya wandu wapwilingene kila mbande ja pachilambo, wandu wo akuŵilanjikwa Gogi ni Magogi. Shetani chiŵasonganganye pamo kwalgongo lya ngondo. Nombewo chaaŵe achajinji mpela nsanga wa kumbwani. 9 Wapite mchilambo chose, ŵalisyungwile likambi lya wandu ŵa Akunnungu ni musi waunonyelwe ni Akunnungu. Nambo watulwiche mooto kutyochela kwinani ni kwatinisya. 10 Nipele, Jwaulamba juŵalambusyaga wandu jula ŵaponyekwe mu litanda lya maganga ga baluti gagakukolela, ni mwelemo mwana chinyama chachikali ni jwakulondola jwa unami, ni wose chasauswe muusi ni chilo, moŵa gose pangali mbesi. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041

g4442) 11 Nipele nachiweni chitengu cha umwenye chachikulungwa cheswela ni ajula juwatemi pa chitengu cho. Kwinani ni chilambo yatisile paujo pao ni nganilipagwa liuto kwa ligongo lyao. **12** None naweni wāndu wāwāliji awile achakulungwa ni achanandi ali ajimi paujo pa chitengu cha umwenye, ni itabu ili iugulikwe. Ni chitabu chiine chaugulikwe chele ni chitabu cha umi. Wāndu wāwāliji awile wālamulikwe malinga ni ipanganyo yao, mpela yaitite kulembekwa mu itabu. **13** Bahali jakopwesye wāndu wāwāliji awile wāwāliji nkati mwakwe, chiwa ni kwiuto kwa wāndu wāwile kwakopwesye wāndu wāwāliji awile wāwāliji nkati mwao. Jwalijose wālamulikwe malinga ni ipanganyo yakwe. (Hadēs g86) **14** Nipele chiwa ni kwiuto kwa wāndu wāwile yaponyekwe mu litanda lya mooto. Lyele litanda lya mooto lyo lili chiwa chaawili. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) **15** Mundu jwalijose jwangawoneka liina lyakwe kulembekwa mu chitabu cha umi, wāponyekwe pa litanda lya mooto. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Nipele nakuweni kwinani kwa sambano ni chilambo cha sambano. Pakuwa kwinani kwaandanda ni chilambo cha ndanda ipiite, ni bahali nganijipagwa sooni. **2** None nauweni musu wauswela, Yelusalemu ja sambano, uchitulukaga kutyochela kwinani kwa Akunnungu uli uwichikwe chile, mpela mwali jwaulombela jwawichikwe chile kwa wankwakwe. **3** Napilikene liloŵe lyekulungwa kutyochela pa chitengu cha umwenye lichitiji, “Nnole! Kumusi kwa Akunnungu kuli pasikati ja wāndu! Nombewo chatame pasikati ja wanyawo nombe wanyawo chaaŵe wāndu wakwe. Akunnungu asyene chatame nawo ni chaaŵe Akunnungu wāo. **4** Wēlewo chiwasyule misosi jao jose. Chiwa ngachipagwa sooni, atamuno ngaipagwa ipetesi, atamuno kulila, atamuno masauko sooni, pakuwa indu yose ya kalakala ipiite!” **5** Nipele jwakutama pa chitengu cha umwenye jula wāwechete, “Nnole! Yose nguipanganya ya sambano.” Sooni wasalile, “Nembe indu yi, pakuwa aga malowē gali gakukulupilichika ni gasyene!” **6** Nipele wasalile, “Gamasile! Une ndili Alufa ni Omega, yaani, Jwakuitandisa indu yose ni Jwakumalichisa indu yose. Jwakwete njota chinaape meesi ga kung’wa kutyochela mu uliwa wa meesi ga umi pangali malipilo. **7** Juchapunde chapochele gelega, ni une chime Akunnungu jwao, nombejo chaaŵe mwanangu. **8** Nambo wāndu wā woga ni wāndu wāngakukulupilila ni wāndu wā wamba ni wā kuulaga ni wāndu wā chigwagwa ni wāndu wā usaŵi ni wāndu wākuchipopelela chinyago ni wāndu wā

umani wose, liuto lyao lili litanda lya maganga gaakukolela mooto, chele chili chiwa chaaŵili.” (Limnē Pyr g3041 g4442) **9** Nipele jumo jwa achikatumetume wā kwinani saba jwali ni mbale saba syasigumbele iputiko saba ya mbesi wāiche ni kuusalila, “Njise! Ni une chinannosye mwali jwaulombela, wankwakwe Mwanangondolo.” **10** Nipele Mbumu jwa Akunnungu wānongwesye ni katumetume jwa kwinani jo wanyigele mpaka kuchikwesya chachileu. Wānosisyē musu weswela yaani Yelusalemu uchitulukaga kutyochela kwinani kwa Akunnungu. **11** uching’alimaga kwa ukulu wa Akunnungu. Musu wo kung’alima kwakwe kukulandana ni lilanguka lya liganga lya ndalama jekulungwa lyalikuwīlanjikwa yaspi, lyalikuchenga mpela lindala. **12** Soonu musu wo waliji ni likumba lyalileu ni lyalikulungwa, lilyaliji ni minango kumi na mbili, ni kila nnango umo wagosekwe ni katumetume jwa kwinani. Ni pachanya pa kila nnango palemekwe liina limo mwa meena ga ngosyo kumi na mbili sya wāndu wā ku Isilaeli. **13** Mbande syose syaliji ni minango jitatu, kulikukopoka lyuwa kwana minango jitatu ni kumpoto kwana minango jitatu ni kulikutiwila lyuwa kwana minango jitatu ni kulujenda kwana minango jitatu. **14** Likumba lya wele musu lyatawīkwe pachanya misingi ja maganga kumi na mbili ni pa misingi jo galemekwe meena ga achinduna kumi na mbili wā Mwanangondolo. **15** Katumetume jwa kwinani juŵawēchetaga none wāliji ni chitela cha kupimila chachikolochekwe ni sahabu, kuti akombole kuupima musu ni minango jakwe ni makumba gakwe. **16** Nipele musu ula waliji ni mbande ncheche syakulandana, uleu ni mapana gakwe yalandene, wāupimile musu ula kwa chitela chakwe, uleu ni wipi ni lisusa, mpela maili elufu moja na mia tano. **17** Katumetume jwa kwinani jula wāpimile likumba lya musu ula, lyaliji makono sitini kwa chipimo chiwasyowēlele wāndu. **18** Lyele likumba lyaliji litaŵikwe kwa maganga gamachejeu ga ndalama jekulungwa gagakuwīlanjikwa yasipi ni musu usyene waliji utaŵikwe ni sahabu jambone, jajikuchenga mpela lindala. **19** Maganga gagataŵile nsingi wa likumba lyo kusyungula musu gakolochekwe ni maganga ga ndalama. Nsingi waandanda wataŵikwe kwa maganga gamachejeu gagali mpela maganga ga yasipi, ni nsingi wawili waliji wa maganga ga safilo ni nsingi waatatu wa maganga ga kalikedoni ni nsingi waancheche wa maganga ga sumalidi, **20** nsingi wa nsano waliji wa salidoniki ni nsingi wa sita waliji wa akiki ni nsingi wa saba waliji wa kilisolito ni nsingi wa nane waliji wa sabalajadi ni nsingi wa tisa waliji wa manjano ni nsingi wa kumi waliji wa kilisopiloso ni nsingi wa kumi na moja waliji wa yasinto ni nsingi wa kumi na

mbili waliji wa ametisito. 21 Ni minango jajikulungwa kumi na mbili jila, kila umo wakolochekwe kwa lulu jimo. Litala lyekulungwa lya musi lyakolochekwe kwa sahabu jambone jajikuchenga mpela lindala. 22 Mmusi ula nganinajiwona Nyuumba ja Akunnungu, pakuŵa Ambuje Akunnungu ŵa Ukombole ni Mwanangondolo alinji pelepo, kwayele Nyuumba ja Akunnungu ngajikusachilwa. 23 Nipele mu musi mo ngamukusachilwa lyuŵa liŵale atamuno lwesi, pakuŵa ukulu wa Akunnungu ukwalanguchisya kwa lumuli lwakwe lwaluli Mwanangondolo. 24 Ŵandu ŵa ilambo chatame mu lyele lilanguka ni mamwenye ŵa ilambo yose chauchisye musi wo ukulu. 25 Minango jekulungwa ja musi ula ngajugalikwa kose, pakuŵa ngachipagwa chilo. 26 Ŵandu wose ŵa ilambo chaiichisye ukulu ni luchimbichimbi mmusi mo. 27 Nambo chachili chose chakunyakala ngachijinjala mwelemo ng'o, atamuno mundu jwalijose jwakuintendekanya yakuchima pane ya unami. Nambo chajinjile aŵala pe ŵaŵalembekwe meena gao mu chitabu cha umi cha Mwanangondolo.

22 Nipele katumetume jwa kwinani ŵaanosisye lusulo lwa meesi gagakwikanago umi gagakung'alima mpela lindala, gachityochelaga pa chitengu cha umwenye wa Akunnungu ni Mwanangondolo. 2 Lwele lusulo, meesi gakwe gajilimaga pa mbindikati ja litala lyalikulungwa lya musi. Mwingulugulu litanda paliji ni chitela cha umi chachikusogola isogosi mala kumi na mbili pachaka, ni masamba gakwe gali ntela wa kwalamya ŵandu ŵa ilambo yose. 3 Ngapagwa chindu chachilichose chachilwesekwe ni Akunnungu chachichiwoneche pa musi wo. Chitengu cha umwenye wa Akunnungu ni cha Mwanangondolo chichiŵe mu wele musi, ni ŵakutumichila ŵakwe Akunnungu chiŵapopelele. 4 Nombewo chiŵawone ku meeso kwakwe ni liina lyao chililembekwe pa usyo pao. 5 Chilo ngachipagwa sooni, atamuno ngaasaka lulanga lwa lumuli pane lyuŵa, pakuŵa Ambuje Akunnungu chiŵaalanguchisye, nombewo chalongsosye nti mamwenye moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. (aiŕn g165) 6 Nipele katumetume jwa kwinani ŵasalile une, "Malowē ga gali gausyene ni gakuipilichika. Ambuje Akunnungu ŵakwapa Mbumu jwakwe ŵakulondola, ŵantumile katumetume jwao jwa kwinani ŵalosye ŵakutumichila ŵao indu yaikusachilwa ikopochele pangakaŵa." 7 Che Yesu akusala, "Mpilikane! Ngwika chitema! Jwana upile jwelejo jwakugakumulichisya malowē ga kulondola gagali mu chitabu chi." 8 Une che Yohana,

ni junaipilikene ni kwiwona yele indu yo. Panamasile kupilikana ni kwiwona, nalgwisisye pa makongolo ga jwele katumetume jwa kwinani juŵanosisye une yele indu yo, ni nasachile kwapopelela. 9 Nambo ŵelewo ŵasalile une, "Nkatenda yeleyo! Une ndili jwakutumichila mpela mmwe ni achapwenu ŵakulondola ni wose ŵakwitichisya utenga wauli mu chitabu chi. Mwapopelele Akunnungu!" 10 Soonni ŵasalile une, "Malowē ga kulondola gagali mu chitabu chi nkagasisa mpela chantemela, pakuŵa katema ka kumalichikwa kwakwe kaŵandichile. 11 Sambano jwakutendekanya yangalimate ajendelechele kutenda yangalimate ni jwausakwa apunde kutendekanya ya usakwa. Ni jwakutendekanya yaili yambone apunde kutendekanya yaili yambone ni jwali jwanswela apunde kuŵa jwanswela." 12 Che Yesu ŵatite, "Mpikane! Ngwika chitema ni mituuka jichinampe jwalijose mwenumwe malinga ni masengo gakwe. 13 Une ndili Alufa ni Omega, Jwandanda ni Jwambesi, Junguitandisya indu yose ni Junguichisya kumbesi." 14 Akwete upile ŵele ŵakuchapa yakuwala yao, kuti akundikwe kwinjila mminango ja musi ni kulya isogosi ya chitela cha umi. 15 Nambo ŵandu ŵakuitendekanya yangalumbana ŵaali mpela mbwa, ni ŵasawī ni ŵandu ŵa chigwagwa ni ŵandu ŵa kuulaga ni ŵandu ŵakuipopelela inyago ni wose ŵaikwanonyela kuŵecheta ya unami, ngaajinjila ng'o mu musi wo. 16 "Une, Che Yesu, nantumile katumetume jwa kwinani jwangu kusala ngani si, mu mipingo ja ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito. Uneji ndili jwa uŵelesi u che Daudi, ndili ndondwa ja ng'andu jajikung'alima." 17 Mbumu jwa Akunnungu ni mwali jwaulombela akuti, "Njise!" Jwakugapilikana malowē ga, akusachilwa asale, "Njise!" Ni mundu jwakwete njota, ajise, ni mundu jwakusaka meesi gagali ni umi ajigale pangali malipilo. 18 Une che Yohana ngwajamuka wose ŵakuupilikanila umboni wa malowē ga kulondola gagali mu chitabu chi: Mundu jwalijose juchajonjechesye chindu chachili chose mu yelei, Akunnungu chiŵalagasye kwa iputiko yailembekwe mwelemu. 19 Mundu jwalijose atyosyaga liloŵe lyalililyose mmaloŵe ga ngani sya kulondola gagali mu chitabu chi, Akunnungu chiŵasumule liunjili lyakwe lya chitela cha umi ni kulityosya liuto lyakwe mmusi weswela, aula waulembekwe mu chitabu chi. 20 Che Yesu jwakusala nkati ngani ji, akuti ili isyene, "Eloo, ngwika chitema." Eloo! Njise Ambuje Che Yesu! 21 Ngunsachila umbone wa Ambuje uŵe ni ŵanyamwe wose. Eloo.

None nauweni musi wauswela, Yelusemu ja sambano, uchitulukaga kutyochela kwinani kwa Akunnungu uli uwichikwe chile, mpela mwali jwaulombela jwaŵichikwe chile kwa ŵankwakwe. Napilikene liloŵe lyekulungwa kutyochela pa chitengu cha umwenye lichitiji, "Nnole! Kumusi kwa Akunnungu kuli pasikati ja ŵandu! Nombewo chatame pasikati ja ŵanyawo nombe ŵanyawo chaaŵe ŵandu ŵakwe. Akunnungu asyene chatame nawo ni chaaŵe Akunnungu ŵao.

Chiunukuko 21:2-3

Reader's Guide

Ciyawo at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Ciyawo at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Chiyawo---Yao/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
W̄aloma 10:7
Chiunukuko 9:1
Chiunukuko 9:2
Chiunukuko 9:11
Chiunukuko 11:7
Chiunukuko 17:8
Chiunukuko 20:1
Chiunukuko 20:3

aidios

W̄aloma 1:20
Yuda 1:6

aiōn

Matayo 12:32
Matayo 13:22
Matayo 13:39
Matayo 13:40
Matayo 13:49
Matayo 21:19
Matayo 24:3
Matayo 28:20
Maliko 3:29
Maliko 4:19
Maliko 10:30
Maliko 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Yohana 4:14
Yohana 6:51
Yohana 6:58
Yohana 8:35
Yohana 8:51
Yohana 8:52
Yohana 9:32
Yohana 10:28
Yohana 11:26
Yohana 12:34
Yohana 13:8
Yohana 14:16

Masengo 3:21
Masengo 15:18
W̄aloma 1:25
W̄aloma 9:5
W̄aloma 11:36
W̄aloma 12:2
W̄aloma 16:27
1 W̄akolinto 1:20
1 W̄akolinto 2:6
1 W̄akolinto 2:7
1 W̄akolinto 2:8
1 W̄akolinto 3:18
1 W̄akolinto 8:13
1 W̄akolinto 10:11
2 W̄akolinto 4:4
2 W̄akolinto 9:9
2 W̄akolinto 11:31
W̄agalatia 1:4
W̄agalatia 1:5
W̄aefeso 1:21
W̄aefeso 2:2
W̄aefeso 2:7
W̄aefeso 3:9
W̄aefeso 3:11
W̄aefeso 3:21
W̄aefeso 6:12
W̄afilipi 4:20
W̄akolosai 1:26
1 Timoseo 1:17
1 Timoseo 6:17
2 Timoseo 4:10
2 Timoseo 4:18
Tito 2:12
W̄aebulania 1:2
W̄aebulania 1:8
W̄aebulania 5:6
W̄aebulania 6:5
W̄aebulania 6:20
W̄aebulania 7:17
W̄aebulania 7:21
W̄aebulania 7:24
W̄aebulania 7:28
W̄aebulania 9:26
W̄aebulania 11:3
W̄aebulania 13:8
W̄aebulania 13:21
1 Petulo 1:23

1 Petulo 1:25
1 Petulo 4:11
1 Petulo 5:11
2 Petulo 3:18
1 Yohana 2:17
2 Yohana 1:2
Yuda 1:13
Yuda 1:25
Chiunukuko 1:6
Chiunukuko 1:18
Chiunukuko 4:9
Chiunukuko 4:10
Chiunukuko 5:13
Chiunukuko 7:12
Chiunukuko 10:6
Chiunukuko 11:15
Chiunukuko 14:11
Chiunukuko 15:7
Chiunukuko 19:3
Chiunukuko 20:10
Chiunukuko 22:5

aiōnios

Matayo 18:8
Matayo 19:16
Matayo 19:29
Matayo 25:41
Matayo 25:46
Maliko 3:29
Maliko 10:17
Maliko 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
Yohana 3:15
Yohana 3:16
Yohana 3:36
Yohana 4:14
Yohana 4:36
Yohana 5:24
Yohana 5:39
Yohana 6:27
Yohana 6:40
Yohana 6:47
Yohana 6:54
Yohana 6:68

Yohana 10:28
Yohana 12:25
Yohana 12:50
Yohana 17:2
Yohana 17:3
Masengo 13:46
Masengo 13:48
Waloma 2:7
Waloma 5:21
Waloma 6:22
Waloma 6:23
Waloma 16:25
Waloma 16:26
2 Wakolinto 4:17
2 Wakolinto 4:18
2 Wakolinto 5:1
Wagalatia 6:8
2 Wasosalonike 1:9
2 Wasosalonike 2:16
1 Timoseo 1:16
1 Timoseo 6:12
1 Timoseo 6:16
2 Timoseo 1:9
2 Timoseo 2:10
Tito 1:2
Tito 3:7
Filimoni 1:15
Waebulania 5:9
Waebulania 6:2
Waebulania 9:12
Waebulania 9:14
Waebulania 9:15
Waebulania 13:20
1 Petulo 5:10
2 Petulo 1:11
1 Yohana 1:2
1 Yohana 2:25
1 Yohana 3:15
1 Yohana 5:11
1 Yohana 5:13
1 Yohana 5:20
Yuda 1:7
Yuda 1:21
Chiunukuko 14:6

eleēsē

Waloma 11:32

Geenna

Matayo 5:22
Matayo 5:29
Matayo 5:30
Matayo 10:28
Matayo 18:9
Matayo 23:15
Matayo 23:33
Maliko 9:43

Maliko 9:45
Maliko 9:47
Luka 12:5
Yakobo 3:6
Hadēs
Matayo 11:23
Matayo 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Masengo 2:27
Masengo 2:31
1 Wakolinto 15:55
Chiunukuko 1:18
Chiunukuko 6:8
Chiunukuko 20:13
Chiunukuko 20:14

Limnē Pyr

Chiunukuko 19:20
Chiunukuko 20:10
Chiunukuko 20:14
Chiunukuko 20:15
Chiunukuko 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48

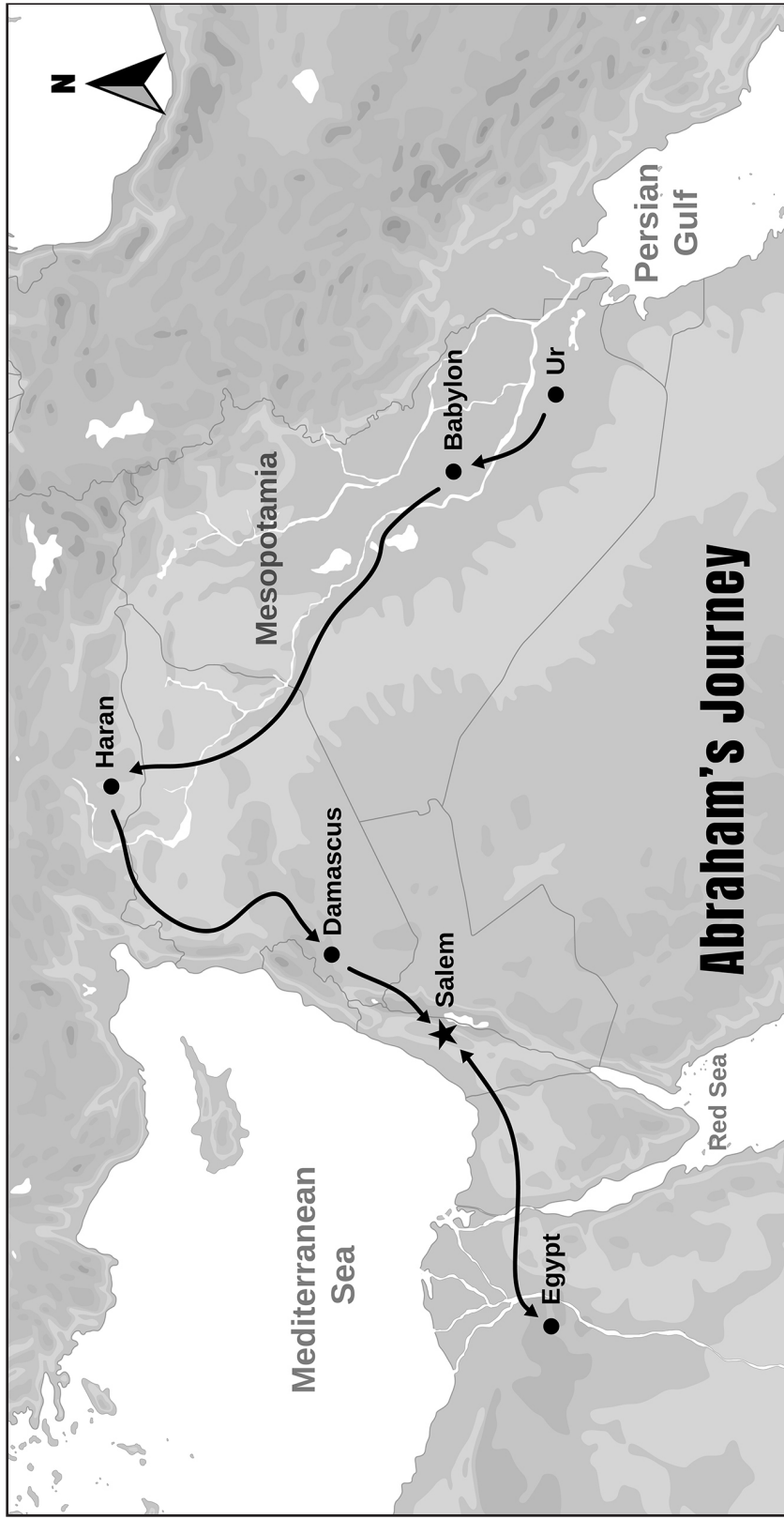
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

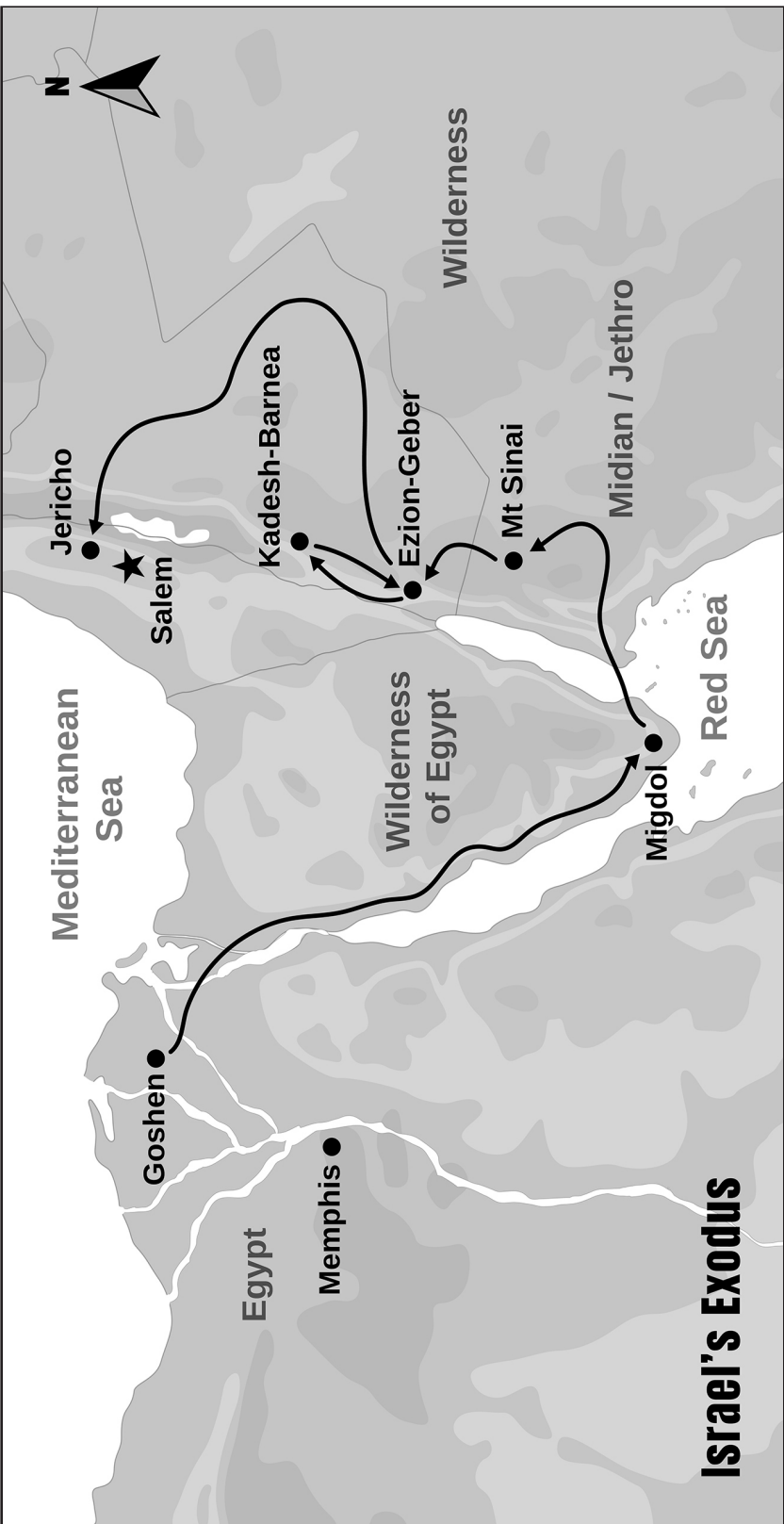
2 Petulo 2:4

Questioned

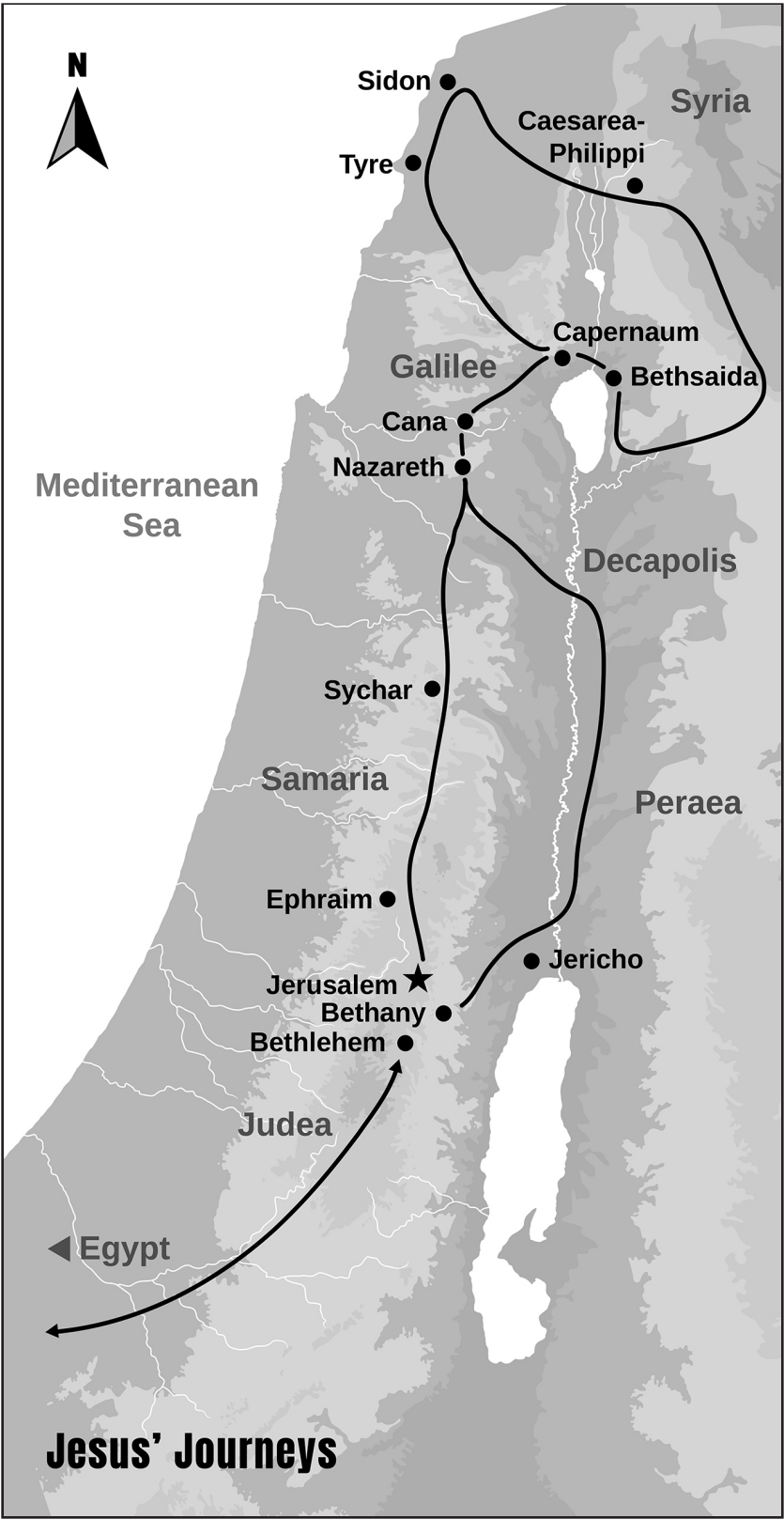
2 Petulo 2:17

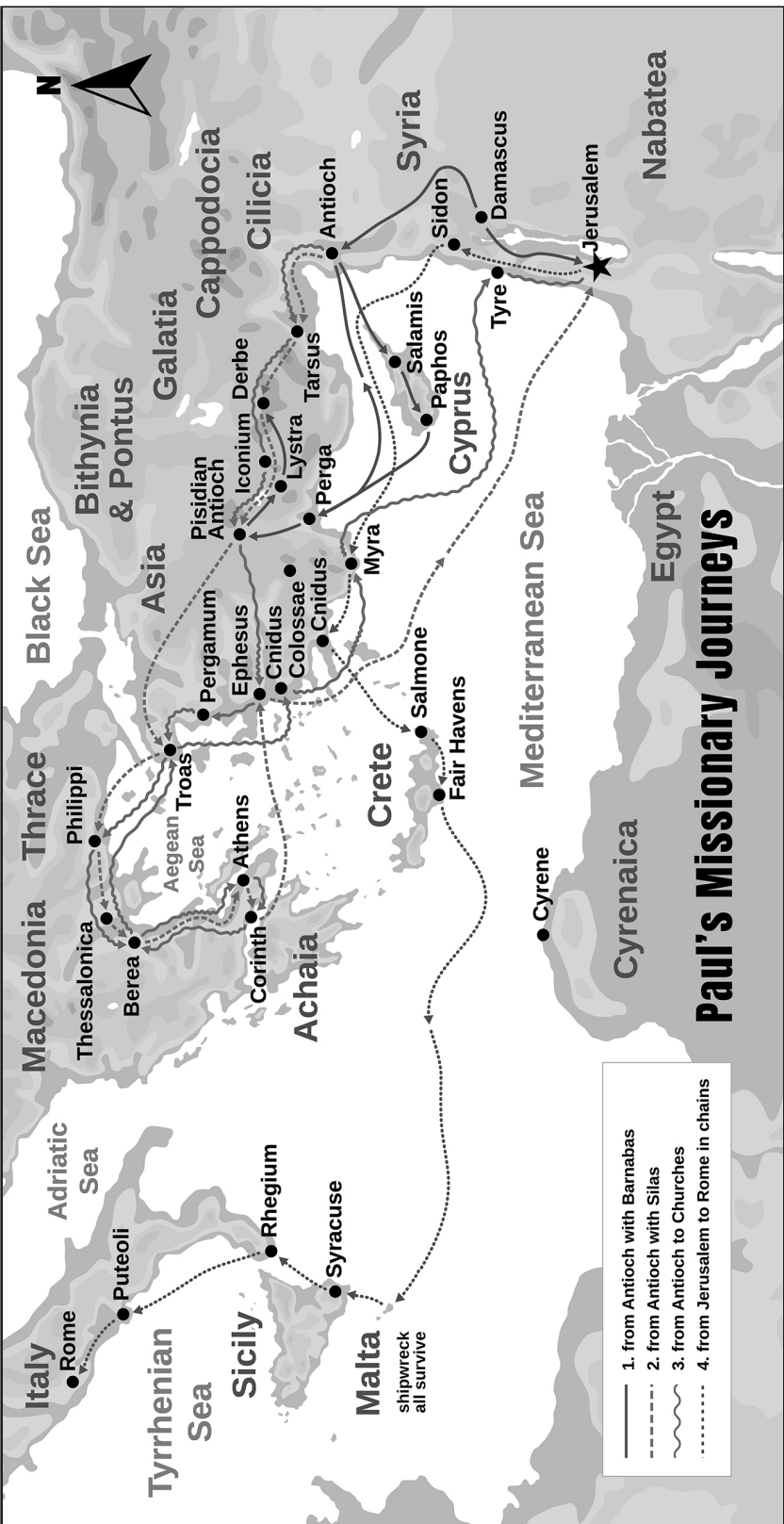
Kwa chikulupi, che Iblahimu ŵanjitchisye Akunnungu apala paŵaŵiŵanjikwe ajaule ku chilambo chiŵalanjikwe ni Akunnungu kuti chiŵe chao.
Ŵatyoſile pa chilambo chao ni kwaula kwiuto kwanganakumanyilla. - Ŵaebulania 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

Pakuŵa Mwana jwa Mundu nganaika kukutumichilwa, nambo aiche kukutumichila ni kuutyosya umi wao kwa kwawombola wandu wajinji. - Maliko 10:45

Une che Paolo, jwakutumichila ju Che Yesu Kilisito, nguchilemba chikalata chi. Akunnungu amilasile me nduna ni asagwile naalalichile wandu Ngani jao Jambone. - Waloma 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert martyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			▶		Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful?			▶		Romans 5:12-19	
Where are we?			▶			
					Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.		
▶ Who are we?	God	Father	John 10:30	God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	
		Son				
		Holy Spirit				
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people			
		Deceased believing				
		Deceased unbelieving				
	Angels	Holy		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels		
		Imprisoned				
		Fugitive				
		First Beast				
		False Prophet				
	Satan					
	Why are we?			▶		Romans 11:25-36, Ephesian 2:7

Mankind is created in God’s image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers		
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
Luke 16:22 Blessed in Paradise				
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 20:13 Thalaasa	
			Revelation 19:20 Lake of Fire	
			Revelation 20:2 Abyss	

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Ciyawo at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. *"If the first fruit is holy, so is the lump,"* Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Nipele njaula, nkaatende wandu wa ilambo yose aife wakulijiganya wangu, nchabatsyaga kwa liina Iya Atati ni Iya Mwana ni Iya Mbumu jwa Akunnungu. - Matayo 28:19

